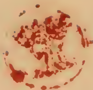
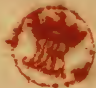

BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
LI
E
32
NAPOLI

dulcedine cantus
trahitur

C.
VELLEIVS
PATERCVLVS

L. Cossin sculp.

C. VELLEII PATERCULI HISTORIÆ ROMANÆ

AD M. VINICIUM COS.

LIBRI DUO.

INTERPRETATIONE ET NOTIS ILLUSTRAVIT

ROBERTUS RIGUEZ e Societate Jesu

JUSSU CHRISTIANISSIMI

REGIS,

IN USUM SERENISSIMI

DELPHINI.

PARISIIS,
Apud FREDERICUM LEONARD Typographum Regis, Serenissimi Delphini, & Cleri Gallicani, via Jacobæa.

M. DC. LXXV.

CUM PRIVILEGIO REGIS.

SERENISSIMO GALLIARUM

DELPHINO

S. P. D.

ROBERTUS RIGUEZ

E SOCIETATE JESU.

E*XIRE gestit in tuo nomine*, SERENISSIME DELPHINE, *Velleius Paterculus; ex quo illum in usum tuum adornavimus. Nec vereor ut a Te benignè accipiatur: nec*

me, quominus ejus historiam Tibi consecrem, exiguitas illius deterret. Nam spectabis, opinor, non quantæ magnitudinis sit; sed quos ex illâ morum vitæque fructus colligere possis. Colliges sanè multos, non decoros solum Principi, sed etiam perutiles. Ex humanarum rerum ac fortunæ, quæ illic legitur, vicissitudine; ex imperiorum atque civitatum occasu, consuesces parvi ista facere: & æquam servare mentem in iis aut tuendis aut appetendis. Ex alienis periculis, & casibus, atque exemplis, quibus abundat, addisces quid olim in tuis & Regni rebus gerendis tenendum vitandumque sit. Quæ tandem civilis prudentiæ præcepta non expectare licet ab eo, qui non scripsit historiam, nisi sub exitum vitæ

in aula duorum Imperatorum anteactæ per omnes urbanarum militariumque dignitatum gradus?

Sed ista commendatione opus non est ad quærendam VELLEIO PATERCULO *gratiam. Dudum illi tuum patrocinium utroque nomine debes, & quod jussu Regis, & quod tuâ causâ in lucem prodeat. Deinde id unum debeo profiteri, quod ipse, si per se loqui & se Tibi sistere posset, non sileret. Magnas profecto Tibi atque Regi de isto honore gratias ageret, quem vestro de se judicio adeptus est. Hoc quippe; quanti vos illum feceritis, illustre testimonium est; quod dignationis uterque tantæ, ille commentarios in eum scribi jusserit, quò tuis studiis commodaret: Tu in ejusdem lectione versa-*

ri cogites cupiditate discendi. Quanto autem majores ambobus vobis gratias referret, si in aliis quoque Latinæ linguæ auctoribus idem fieri singulari literarum felicitate videret, & uti sermone posset! tùm qui hoc possum, præstare debeo, maxime cùm & Interpres Velleii, & ex illa Societate sim, quæ literas colit & amat imprimis.

Hoc itaque prædico, & hoc pace dicam cæterorum superioris & hujus ætatis Principum, qui de literis unquam bene meriti sunt: nullum in eas conferri posse beneficium præstantius, quam id quod muñificentia Regis acceperunt. Nempe Rex eruditos viros, qui Poëtas, qui Oratores, qui Historicos Latinos & Notis & Interpretationibus illustrarent, intra & extra Regni

fines

fines quæsivit, delegit, præmiis invitavit: tanquam distractissimus tot aliorum mole negotiorum ejus animus huic uni rei vacasset. Quod factum quam novum, quam prius inauditum, quam unius est LUDOVICI *ubique* MAGNI *proprium! Ex quo quid aliud consequens est, quam fore deinceps, qui discendi difficultatem excusare meritò possit, neminem.*

Quanquam Tibi potissimum, SERENISSIME DELPHINE, *hujus facti gratia tribuenda est. Rex enim Maximus haud alio consilio curavit Auctorum Latinorum explanatione literas reddi faciliores, quam ne Tuus in iis progressus retardaretur. Ita tamen, cùm tuus & patriæ sit pater, habuit tuorum studiorum ra-*

tionem, ut aliquam publicorum duxerit. Cùm Gallia jam floreret omnibus artibus, eam quoque fieri voluit omnium gentium doctissimam. In Te vero cùm esse illa cerneret, quibus a vulgo facile dignoscebaris, ingenium excellens & indolem regiam; animum item gloriæ cupidum: ejusmodi generis ac naturæ bonis consentaneam optavit esse, quam reciperes, institutionem. Voluit ad omnium artium studia sic incumberes puer, ut vir inter alios Principes non minus doctrinæ, quàm cæterarum rerum principatum obtineres. Quàm vero egregie Regis voluntati respondes! tanta est etiam nunc tua cum industria, tum celeritas in discendo; ut quarto & decimo jam ætatis anno, quo cæteri obvia quæque &

quotidiana vix norunt, multiplici eruditione præstes. Quo minus in Gallia miror artium liberalium studia vigere; & hoc unum jam studere Gallicam Nobilitatem, ut exemplo tuo discat. Vt enim quisque Te proxime doctrinâ attinget, ita & Tibi procul dubio placebit maxime similitudine studiorum atque voluntatum.

Vtinam autem quantum isto tuo facto decus attulisti literis, tantam eæ Tibi gratiam referrent! saltem quod possunt unum, debitum a se cultum & honorem perpetua tui nominis & tuarum rerum commendatione persolvent: nec unquam domi vel militiæ suaviter aut fortiter quidquam geres, quod non avidè statim occupent. Quæ quidem nunc laudent, in Te multa sunt; na-

tura docilis & ad MONTAUSERII *fingentis arbitrium tenera & flexibilis, integri mores & amabiles, Christianæ pietatis amor & cultus, denique adversus omnes summa comitas affabilitasque sermonis. At longe majora, quæ prædicent olim, cùm Te virum, & paternorum exercituum ductorem maturior ætas fecerit, expectant. Lutetiæ Parisiorum* XV. *Kal. Apr.* CIↃ.IↃC.LXXV.

PRÆFATIO.

Historia Velleii Paterculi quàm sit elegans si non persuadet doctissimi cujusque judicium, satis ejus per se lectio docebit. Quo circa non est hîc operæ pretium eam commendare: tantùm ad præsens negotium interesse mihi videtur, quæ nostrorum commentariorum ratio sit, exponere.

Historia Velleii dumtaxat abhinc annos centum & quinquaginta tres Basileæ primùm exiit in lucem operâ studioque Beati Rhenani. A quo vetus hic linguæ Latinæ scriptor in Bibliothecâ Murbacensi primùm repertus, deinde utcumque emendatus, demùm typis excusus est. Quæ editio tametsi mutila, consequentibus tamen annis provocavit eruditos viros, ut hunc Historicum pariter à mendis vindicare conarentur. Quod cùm multi diversis temporibus, tum ego nonnullo meo labore sum conatus. An assecutus sim quod optabam, aliorum esto judicium. Opella certè nostra cùm placebit iis, quos spectavi, satis amplum tulisse me laborum meorum fructum existimabo.

Quos ſpectaverim, vel me tacente, frons ipſa libri denuntiat. Spectavi LUDOVICUM MAGNUM, qui nos huic operi imperio ſuo addixit. Maximè verò rationem duxi SERENISSIMI GALLIARUM DELPHINI, cujus in uſum idem opus à me ſuſceptum eſt; ſecundùm autem illum, Ducis Montauſerii, Delphini juventæ moderatoris, de quo viro dubites belli clarior ſit, an pacis artibus. Cui, ſi aliquando publica ſtudia juvabunt & noſtri in Velleium, & qui in ſingulos auctores ſcribuntur aliorum commentarii, laus erit omnis ut hujus rei principi atque inventori tribuenda. Deinde Epiſcopi Condomienſis cœleſtis eloquentiæ doctiſſimique ingenii, DELPHINI ſtudiorum Magiſtri, per quem Velleius noſter tanti Principis in manus utendus veniet. Poſtremò V. C. Petri Danielis Huetii, quem penes eſt, ut alterum ab Epiſcopo Condomienſi ſtudiorum DELPHINI Magiſtrum, multiplici doctrinâ atque editis libris celebrem, omni curarum & officiorum genere promovere, quidquid in uſum DELPHINI hodie ſcribitur. Hos, inquam, reſpexi præcellentes viros, qui Velleium commodare putaverunt poſſe Delphini ſtudiis, quorum præcipua pars, Principe dignior, in hiſtoriæ & antiquitatis ſcientiâ ſita eſt. Verùm multa prius ad nitorem ſpeciemq; priſtinam reſtituenda fuerunt. Nam etſi volumen exiguæ molis eſt: cùm tamen vetuſtorum codicum omni prorſus ope careremus; & è veteribus vix ſit ullus auctore noſtro mendoſior, ingenio tantùm & aliorum ante me ſcriptorum teſtimonio nitendum

fuit. De quo decernere quàm ſit operoſum intelligunt ii, qui variarum (quemadmodum vocant) lectionum diſcrepantiam norunt. Has lectiones in editione noſtra prætermittere, quantumvis varias, non licuit: at ne faſtidium legentibus pariant, eas ſic proferimus, ut quæ potior ſit pronuntiemus.

Duplex hujus editionis noſtræ dos eſt, & quod locutionem Interpretatione verborum dilucidat, & quod rerum difficultates explicat Notis. Hanc porrò ſequimur interpretandi rationem ab Illuſtriſſimo Duce Montauſerio excogitatam. Non modò ſenſum è ſenſu; ſed ex verbis verba æquè ſignificantia reddimus : obſcuris expreſſiora , tranſlatis propria ſubſtituimus. Cùm vel una vox textui non reſpondens additur, diverſus illam ſignat character. Denique quarum vocum ſenſus aut vis exponi niſi pluribus non poteſt, illarum explanationem rejecimus in Notas. Notæ verò breves ut eſſent curavimus: ſic tamen, ut in his nihil aut ad hiſtoriam, aut ad fabulam, aut ad cæterarum rerum intelligentiam deſiderari poſſet. Unum reſtat , ut fatear, hoc totum quod eſt hîc Notarum in Velleium Paterculum, hoc, inquam , non totum meum unius eſſe; ſed partim eorum, qui operam ſuam in VELLEIUM emendandum egregiè contulerunt. Lipſium imprimis & Voſſium, quibus plus debeo, honoris causâ nomino; & in meæ laudis, ſi adipiſcor aliquam, accipio ſocietatem.

DE
VELLEII PATERCULI
GENERE, VITA, ET SCRIPTIS.

FUIT VELLEIUS Neapoli Oriundus equeſtri familiâ, majoribus in Campaniâ celeberrimis. Atavus ejus à matre Minatius Magius, Aſculanenſis, Nepos Decii Magii Campanorum Principis, cum legione, quam in Hirpinis ipſe conſcripſerat, adjutor Italico bello Romanarum partium Herculaneum cum T. Didio ceperat, Pompeios cum L. Sullâ oppugnaverat, & Coſam occupaverat. Cujus ut fidei pietatique plenam Populus Romanus gratiam referret, ipſum civitate donavit, & duos ejus filios creavit Prætores, cùm adhuc ſeni tantùm crearentur. Avus pariter ejus C. Velleius fuerat familiariſſimus Pompeii Magni, atque Claudii Neronis, Tiberii ejus, qui Imperator ab Auguſto fuit, patris: quem cùm bellis civilibus à Neapoli digredientem, & in Siciliam profugientem ſequi non poſſet; amici deſiderio, gladio ſe transfixit. Capito patruus Velleii, vir Ordinis Senatorii, Agrippæ ſubſcripſit in C. Caſſium, unum ex C. Cæſaris interfectoribus.

Tam claris ortus initiis P. Velleius auctoris noſtri pater, militiam amplexus, in Germaniâ ſub M. Vinicio præfecturam equitum geſſerat. quo in munere ſucceſſit ei filius anno Urbis conditæ ſeptingenteſimo quinquageſimo quarto, quo Tiberium Cæſar Auguſtus adoptavit, & ſocium Tri-

bunicia

bunicię poteſtatis adſcivit. Quo tempore Velleius Paterculus Tiberii miles fuit. Nam protinus ab adoptione miſſus eſt cum eo præfectus equitum, ſucceſſor officii patris ſui: perque novem continuos annos Præfectus aut Legatus, ejus operum ſpectator & adjutor fuit. Non tamen hoc Velleii Paterculi ſtipendiorum initium fuit. Antea functus erat Tribunatu militum, non multò poſt quàm, Juliâ Tiberii Neronis conjuge pulsâ in exilium, miſſus eſt in Syriam Caius, anno Urbis ſeptingenteſimo quinquageſimo ſecundo. Quem militiæ gradum etiam ante ſub patre M. Vinicii, & P. Silio auſpicatus erat in Thraciâ Macedoniâque, mox Achaiâ Aſiâque, & in omnibus ad Orientem provinciis.

Finitâ ſub Tiberio equeſtri militiâ, urbanos ad magiſtratus diſceſſit: tum deſignatus Quæſtor & Tribunus plebis, cùm nonniſi è Senatu Tribuni plebis eligerentur. Quæ res eum nondum Senatorem æquavit Senatoribus. Antè verò quàm ingrederetur hoc utrumq; munus, ab Urbe partem exercitus ab Auguſto traditi perduxit ad Tiberium Pannonico bello occupatum. Decedens deinde quæſturâ, ſorte provinciæ remiſsâ, Legatus Tiberii ad eumdem miſſus eſt. Cujus officii Collegam habuit in Dalmatia fratrem ſuum Magium Celerem Velleianum. Poſtremò Tiberium in triumpho, quem ex Pannoniis & Delmatis egit, ipſe cum fratre inter præcipuos, pręcipuiſque donis adornatos viros comitatus eſt. Sed quanti uterque fieret id imprimis probat, quòd proximè ab nobiliſſimis ac ſacerdotibus viris

anno imperii Tiberiani primo destinati sunt Prætores: candidati Cæsaris ipsius, & consecuti ut neque post eos quemquam Divus Augustus, neque ante eos Cæsar commendaret Tiberius.

An alios honores præter Præturam Velleius Paterculus gesserit, haud satis constat. Lipsius hunc fuisse Consulem suspicatur: sed ab eo rationes non afferuntur, cur persuadeat. Nam quòd Velleius apud Tiberium & Sejanum gratiosus fuerit: quòd Tacitus annal. lib. 6. meminerit illius ut exercitus Præsidis; exercituum autem Legati Consulares essent: denique quòd apud Priscianum, afferentem testimonium ex historiâ Velleii, vetus liber habeat: *M. Velleius Consul*, hæc, inquam, argumento non sunt, Paterculum fuisse Consulem, maximè cùm inter Consules in fastis non annumeretur.

Plura de Velleii Paterculi genere, vitâ, & rebus gestis non reperi: pauciora de morte; quam fortè obiit in immensâ strage amicorum Sejani. Vero simile quidem videtur, hominem amicissimum Sejano, & in hac ipsâ historiâ apertum ejus laudatorem, inter amicos Sejanique fautorés periisse. De multis aliis quibus Velleii nomen fuit, auctores varii meminerunt. M. Tullius in libris de Nat. Deor. Epicureum C. Velleium Senatorem inducit. Alius sub Imperatore Claudio cum M. Syllano Consulatum gessisse dicitur: unde Senatus-Consultum Velleianum, Jurisconsultis notissimum, quo fœminarum pro aliis sponsiones rescindebantur. Apud Priscianum laudatur epistola Velleii

Celeris (is fortè fuit ex poſteris Magii Celeris Velleiani auctoris noſtri fratris) ad Hadrianum Cæſarem. Plinius etiam Velleii Blæſi meminit : ut mirum ſit Aldum Manutium dixiſſe, Velleiam familiam nuſquam, quod ſciret ipſe, nominari.

Omitto, quodnam prænomen Velleio Paterculo fuerit, inveſtigare ; doctus quàm iſta confundi ſoleant. A nonnullis Marcus nominatur: ab aliis Publius : à nobis Caius, quod ita legitur in vulgatis libris, & doctiſſimis viris placet. Sed quocumque tandem prænomine appelletur, non dubium Paterculi cognomen eſt. De cujus ſcriptis ſupereſt hîc aperiendum quid ſentiamus.

Exiſtimo cum Lipſio nihil aliud propoſitum Velleio fuiſſe, quàm ut gentium notarum & notiævi res compendio atque annorum ordine complecteretur. Quare non aliùde quam à Trojanis temporibus, aut circà, duxiſſe mihi videtur initium. Argumento eſt illud ipſum primordium, quod nunc eſt, libelli, ubi res exponuntur eorum, qui à Trojâ redierunt. Sed plura interciderunt, cùm ibi ſolum narret Græcorum, non item Romanorum & ipſius Æneæ caſus, quem præterire certè non potuit auctorem & caput Romanæ Gentis.

Utrum hujus operis titulus ac diviſio duas in partes proba ſint, an à Velleio, otioſis videndum criticis relinquo. Tantùm ſpecto libros qui extant, ut nunc eorum partitio eſt, omninò duos. Quorum prior Hiſtoriam Græcam & Romanam, quantùm conjici ex ejus fragmento poteſt, explicabat : poſterior autem Romanam comprehendit, quam ad

ſextum & decimum imperii Tiberiani annum perducit; externam vix attingit. Quod mirum videri non debet. Nam tum Romani cæterarum pœnè gentium res, ut imperio, ſic hiſtoriâ ſuâ complexi erant.

Utinam integer ad nos Velleius perveniſſet! Integrum illius exemplar jam olim aiunt à Georgio Merula repertum: de quo ille magnopere gloriatur in epiſtola quadam, quæ inter Politiani legitur. Verùm cùm centeſimus & quinquageſimus annus ſit, eóque amplius, quod id Merula ſcripſit, nec integer adhuc Velleius apparuerit: quid putem, niſi Merulam ridendâ vanitate quærere ſibi commendationem apud eruditos voluiſſe.

Quidquid id eſt quod nunc è Velleio reſtat: ejus ubique ſermo purus eſt, ſententiis creber, preſſus, conciſus, efficax; denique qualem decet illius eſſe, qui nobiliſſimo Auguſti ſæculo vixit, & propè ſcripſit. Sed aliorum communis eſt iſta laus: præcipuæ verò Velleii dotes hæ fuerunt. Primùm inſignes quoſque rerum eventus ſignat; neque ſolùm quo tempore contigerint, ſed quanto inter ſe diſtent intervallo. Tum varias regnorum & rerumpublicarum mutationes exhibet. Deinde progreſſiones & urbis Romæ incrementa contexit cum initiis & bonorum & malorum, qui obtinuerũt illic identidem, morum, atque conſuetudinum. Præterea urbium, maximéque Græcarum & Romanarum coloniarum refert originem. Poſtremùm præcipuus eſt in depingendis iis, quos ætates ſingulæ bello & pace, vel doctrinâ conſpicuos, aut alioqui fa-

mosos,atque describi dignos pepererunt. Inter quos eminet nemo, cujus genus, cognationes, affinitatesque non indicet. Cæterum in iis omnibus indicandis & notandis adeò fidus est, ut ab Historicis & Chronologis non accuratior illo testis & explicator historiæ veteris adhibeatur.

Tantum in ævi sui rebus haud usquequaque verus esse reprehenditur : ad quas cùm venit, aliud celat, aliud tegit, nonnulla palam aliter narrat, ambitiosus adulator Tiberii, mortalium omnium tristissimi, ac sævitiâ, rapacitate, & arrogantiâ invisi omnibus. Quanquam Velleius, si tempora spectentur, excusatione non caret. Quippe immanitas ac turpitudo Tiberii non eruperunt, nisi ab ejus secessu in insulam Capreas, ubi remotis arbitriis per omnia se flagitiorum genera volutavit anno imperii sui decimo tertio : cùm Velleius solùm descripserit Tiberii principatus initium; quo Tiberius multa præclarè & moderatè gessit; & adhuc fruebatur ingenti gloriâ, popularique famâ quam adolescens bellicâ virtute sibi pepererat. Ut ut est, adulationis crimine, nec purgo, nec arguo Velleium : quin potius hoc illi vitium ignosco ut & aulico Tiberii, & historico, sua tempora componenti atque publicanti, dum vivit, & adsunt ii, de quibus commemorat. Illum eadem causa Sejano, & Marco Vinicio blandiri impulit. Verùm quæ contra historiæ fidem dicit, suo loco moneo, & ex aliis auctoribus corrigo.

Hic est Marcus ille Vinicius, cui Velleius historiam suam inscripsit. Erat is Calibus in Cam-

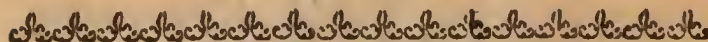
paniâ ortus, patre & avo consularibus, equestri familiâ. Avus ejus Marcus, pater verò Publius: ille septingentesimo trigesimo quinto; hic septingentesimo quinquagesimo quinto Urbis conditæ anno Consul. In quod fastigium Vinicius noster, anno U. C. septingentesimo octogesimo secundo, par avo, patrique filius ascendit cum Lucio Cassio Longino, è Tiberii neptibus priùs ductâ uxore Juliâ, Germanici filiâ natu minimâ; cùm Drusillam Cassius Longinus duxisset. Vitam Vinicius produxit ad Claudium: sub quo veneno extinctus est. Cujus necis unica, teste Dione, causa fuit, Messalinæ uxoris Claudii facinus: at facinoris ratio duplex. Prima, quòd Vinicius suspectus esset Messalinæ, quæ Juliam pepulerat in exilium, & non multò post occidi curaverat. Altera, quòd indignaretur impudicissima fœmina, virum istum Consularem ejus obsequi libidini noluisse. Ex quo vel uno Vinicii mores perspici possunt. Fuit is, auctore Tacito, mitis admodum ingenii & comtæ facundiæ; quæ studia & indoles hominem arguunt amantem literarum. Hinc illa fortasse Velleii cum Vinicio necessitudo, quæ jampridem inter utriusque familiam intercedebat, cùm propter idem Campaniæ solum, in quo ortus & procreatus uterque; tùm propter bellica munera, quæ Velleii pater in Germaniâ sub avo Marci Vinicii gesserat.

JUSTUS LIPSIUS
DE
VELLEII NOMINIBUS, GENERE, VITA, SCRIPTIS.

PAUCA de Velleio, ejusque scripris prædicenda sunt: Sed pauca, quia laret in turbâ illâ scriptorum prisci ævi. Quis Veterum eum nominat, præter Priscianum, & si fortè Tacitum, qui *P. Velleium* agnoscit *Præsidem exercitus*, ut opinor, in Macedoniâ? Sed ibi tamen *Publius* est, qui hîc *Caius*: nec argumentum satis firmum, quod sit hic ipse. At Prisciano *Marcus* est, qui ex libro ejus primo hoc affert: *Nec minùs clarus eâ tempestate fuit Miltiadis filius Conon.* In Agellio etiam *Cn. Velleium* legas: sed corruptè. Nam in libris ibi melioribus *Vellius* est: & tu scito *Gellium* reponendum, probum notumque Historicum prisci ævi.

Noster hic natus equestri loco, ut videtur, majorésque ejus è Campaniâ. De avo paterno ita indicat: *C. Velleius honoratissimo inter illos* CCCLX. *Judices loco à Cn. Pompeio lectus, ejusdem Marcique Bruti ac Ti. Neronis Præfectus fabrûm, vir nulli secundus in Campaniâ.* Genus à matre etiam indidem. *Multùm*, inquit, *Minatii Magii atavi mei Asculanensis tribuendum est memoriæ: qui nepos Decii Magii Campanorum Principis, celeberrimi & fidelissimi viri.* Quæ sanè decora stirps & vetus ab nobili illo Decio Magio: in quam iterum adoptione, nisi fallor, insitus Velleii frater. Nam nominat eum *Magium Celerem Velleianum*, *Legatum Tib. Cæsaris* Delmatico bello. Ipse Velleius *Tribunus Militum in Thraciâ & Macedoniâ*. Paulò pòst *Præfectus equitum in Germaniâ, successor officii patris sui.* Deinde, *finitâ equestri militiâ designatus Quæstor*: in Quæsturâ, *remissâ sorte provinciæ Legatus* Tiberii bello Pannonico. Cujus etiam triumphantis currum *ipsi fratrique ejus, inter præcipuos præcipuisque donis adornatos viros, comitari contigit.* Postremùm, *ipse fraterque ejus destinati Prætores*, primo Tiberiani imperii anno. An quos alios honores gesserit, haud scio: Suspicor tamen de Consulatu, quia apud Tiberium & Sejanum magnus: & in Prisciani dicto loco liber vetus scribit: *M. Velleius Consul.* Anne *consularem* voluit? Et sanè si is est, qui apud Taeitum exercitui præsedit, probabile consularem fuisse, quia Legati exercituum plerique tales. Plura de vitâ non repperi: minùs de morte, quam animus mihi dictat obiisse eum in strage illâ amicorum Sejani. Quidni ita credam, hominem tam amicum Sejano, & in hoc ipso

libello publicum ejus laudatorem, inter amicos fautorésque Sejani interfectum? Profectò Tacitus & Dio Auctores, rarum aliquem ex iis Tiberianæ sævitiæ superfuisse. Scripta an alia reliquerit, ignoro. Jactat quidem & promittit non uno loco *Justæ Historiæ* volumina: sed an ediderit scripseritve, quis dicet? Nam quod Gesnerus in Bibliotheca adnotat, Vvolfangum Lazium habuisse *de bello in Suevos*, nugas arbitramur: sicut & Georgii Merulæ, qui de integro apud se Velleio sparsit, vanitatem ridemus ambitiosam.

IDEM.

DE TITULO, MATERIE, NUMERO LIBRORUM HISTORIÆ VELLEII.

EXSTANT Historiæ Velleii libelli duo, non toti: probi & fidi, donec ad Cæsarum res venias, ubi haud usquequaque veri. Per adulationem enim multa celat, aut velat; imò & palam aliter narrat. Diserti tamen ubique, & eloquentiâ quadam facili ac profluente. Titulus in iis hodie est: HISTORIÆ ROMANÆ AD M. VINICIUM COS. Nec credo hunc probum esse, aut à Velleio. An hæc Historia? Imò nec compendium propriè, aut breviarium Historiæ, sed serie accuratâ temporum Chronicæ quædam notæ: sic tamen ut præcipua rerum, hominum, urbium misceat atque excerpat. An etiam Romana tantùm? Mihi non videtur; & totum adeò priorem librum video occupari ferè in rebus Græcanicis atque externis. Quod magis diceremus, si integer ille exstaret. Itaque de Titulo ambigo; & damnare tamen magis gaudeo, quàm immutare.

Materiem videamus. Rhenanus, qui primus Auctorem hunc è Bibliothecâ Murbacensi bono publico protulit, censet *Velleium ab Urbis primordio Romanam historiam omnem, admirabili compendio, duobus his voluminibus fuisse complexum.* Miror virum doctum sic scribere. An ab Urbis exordio ille cœpit, qui palam & ex professo multa sæcula recenset ante eam cogitatam; qui alienissima miscet à Romanis rebus? Librum hunc primorem videto, & aliquis mihi negato. Quid ergo est? Ergo in sententiâ, quam tetigi, hæreo, Velleio propositum fuisse compendio & annorum ordine complecti res notarum gentium & noti ævi: cœpisse eum à Trojanis temporibus, aut circa, & pertexuisse uno filo ad Consulatum hunc M. Vinicii, id est, annum Urbis DCCLXXXII. Tiberiani autem imperii XVI. Clarum argumentum ex primordio ipso, quod nunc est, libelli, ubi casus & res eorum, qui à Troja redierunt. Sed plura interciderunt, cùm hîc tantùm

Græcorum

Græcorum casus: non etiam Trojanorum, atque adeò nec ipsius Æneæ, quem omittere certè non potuit auctorem & caput Romanæ stirpis.

Nunc de numero quid censemus? Libelli duo sunt, ex Rhenani, aut codicis ejus divisione. Sed divisione herclè parum scitâ & æquabili, si quis copiam molémque rerum videat, quæ perierunt. An in unum & priorem librum incluseris, quæ à capite omnia desunt de Græcis à Trojâ redeuntibus & variè sparsis: quæ posteà de Antenore aut Æneâ? Quæ de Latii & Albæ Regibus? Quæ de ipsis Regibus Romanorum? Imò quæ de Consulibus aut Tribunis Militum usque ad bellum Numantinum. Nam hæc omnia (ut illa quidem partitio est) necessariò habuerit liber unus primus. Non potest, ô Lector: & profectò plures in priore libro libri, si seriò examinas & attendis.

EX

GERARDI JOANNIS VOSSII OPERE DE HISTORICIS LATINIS.

VElleius Paterculus *primùm Tribunus Militum in Thraciâ fuit, hinc Præfectus Equitum in Germaniâ, exinde Quæstor, inque Quæstura, remissa sorte Provinciæ, Legatus Tiberii bello Pannonico, denique primo Tiberii anno cum fratre Prætor destinatus. Quæ universa de seipso narrat Velleius. Hosce honores, & quos tum majores & consanguinei gesserint, his verbis complecti studuit Aventinus, eos referens, è quibus in primo Annalium scribendo profecit:* P. Velleius Paterculus, homo militaris, ex celeberrimis Campanorum principibus prognatus, in Germaniâ sub Tiberio Præfectus equitum fuit. Tribunus antè castrorum, item Quæstor, & Legatus in bello Pannonico. Scripsit sexto (decimo-sexto *dicere debuerat*) imperii Tiberiani anno. Item majores ejus, atavi, abavi, avi, patruus, pater, Magius Celer frater, disciplinâ bellicâ, ac rebus civilibus clarissimi extitêre Duces, Prætores, Judices, Senatores, Præfecti fabrûm, Tribuni castrorum, Legati Imperatoribus Romanis fuerunt. *Hæc Aventinus. Hic Velleius duos Historiæ scripsit libros ad M. Vinicium Consulem, progenerum Tiberii Cæsaris, Tacito etiam memoratum in sexto Annalium, qui illum patre, & avo, consularibus, ortum dicit. Item Dioni libro extremo, ubi eum à Messalinâ docet interfectum, quòd capue cum eâ collimare nollet.* Vinucium *aliqui appellant: sed Dioni quoque est* Οὐινίκιος. *Librorum Velleii bona pars de-*

periit. Dictio ejus planè Romana atque elegans. Quædam etiam habet, quæ haud alibi invenias. Sed in sui ævi rebus nimis domui Augustæ, & Sejano adulatur. Justiores commentarios promittit libro II. Harum præteritarumque rerum ordo, cùm justiùs aliorum voluminibus promatur, tum, uti spero, nostris explicabitur. *Ac posteà:* Captum alterum, alterum deditum, justis voluminibus ordine narrabimus, ut spero. *Si Beatum Rhenanum audimus, qui primus Velleium in lucem protraxit, est idem ille, quem Tacitus vocat P. Velleium. Nec alia mens, vel Jacobi Schegkii, vel Valentis Acidalii. Eamque sententiam probant codice Burerii, ubi* Publius *appellatur, non* Gaius, *uti est in vulgatis. Sed nihil tale in variantibus Burerii lectionibus reperias. Est & tertia sententia. Nam* Marcum *vocat Priscianus libro* VI. *Ita enim habet & antiquissima editio Veneta anni* CIↃCCCCLXXVI, *& recentissima Heliæ Putschii: imò & optimæ notæ codex MS. meus, ut omnino huic sententiæ potiùs accedam.*

Porrò & fragmentum quoddam Velleii, quod frustrà in editis quæras, invenisse se ait VVolfgangus Lazius lib. I. *Commentariorum Reip. Rom. cap.* VIII. *Inscriptio illius erat:* VELLEII EXCERPTA EX GALLICA HISTORIA. *Fragmentum ipsum istiusmodi est:* Dum hæc circa Rhenum geruntur, in Noricorum finibus grave vulnus Populus Romanus accepit. Quippe Germanorum gentes, quòd Rhætias occupaverant, non longè ab Alpibus, tractu pati, patentibus campis, ubi duo rapidissimi amnes inter se confluunt, in ipsis Noricis finibus civitatem, non quidem muro, sed vallo, fossaque cinxerunt, quam appellabant Cisata, ex nomine Deæ Cisæ, quam religiosissimè colebant, cujus Templum quoque ex lignis barbarico ritu constructum, postquam ea colonia Romanorum deducta est, inviolatum permansit, ac vetustate conlapsum, nomen colli servavit. Hanc urbem T. Annius Prætor, ad arcendas barbarorum excursiones, Kal. Sextil. exercitu circumvenit. Ad meridianam oppidi partem, quæ sola à continenti erat, Prætor ipse, cum legione Martiâ, operosissimè communivit: Ad Occidentem verò, quâ barbarorum adventus erat, Avar, Bogudis Regis filius, cum equitatu omni, & auxiliaribus Macedonum copiis, inter flumen & vallum, loco castris parum amplo, infelici temeritate extra flumen consedit. Pulchra indoles, non minùs Romanis quàm Græcis literis instructa. Igitur LIX die, quam eò ventum est, cùm is dies Deæ Cisæ celeberrimus, ludum & lasciviam magis quàm formidinem ostentaret; immanis barbarorum multitudo, ex proximis silvis repentè erumpens, ex improviso castra irrupit. Equitatum omnem, &, quod miserius erat, auxilia sociorum delevit. Avar, cùm in hostium potestatem regio habitu vivus venisset, pecudis more mactatur. Oppidani verò, non minori fortunâ, sed majori virtute, Prætorem in auxilium sociis properantem, adoriuntur. Romani haud segniter

resistunt. Duo principes oppidanorum, Habbino & Caccus, in primis pugnantes cadunt Et inclinata jam res oppidanorum erat, ni maturassent auxilium ferre socii, in alterâ ripâ jam victoriâ potiti. Denique, coadunatis viribus, castra irrumpunt. Prætorem, qui paulò altiorem tumulum frustrà ceperat, Romanâ vi resistentem obtruncant. Legionem divinam, ut ne nuncius superesset, funditus delent. Verres solus, Tribunus militum, amne transmisso, in proximis paludibus se occultans, honestam mortem subterfugit: Nec multò pòst Siciliæ Proconsul immani avaritiâ turpem mortem promeruit. *Etiam lib. v. ejusdem operis cap. v. & aliis aliquot locis, Velleiani hujus fragmenti meminit Lazius. Sed qui nasum habet, satis odoratur, stylum ejus sapere Scriptorem, qui seculis aliquot Velleio junior sit. Nec in re pauca sunt, quæ peccentur. Ea adferrem, nisi id cum curâ fecisset vir summus, Marcus Velserus, in Rerum Augustanarum Vindelicarum libris. Sed monere operæ pretium videtur, fragmentum hoc totum, paucis tamen insertis, legi apud Conradum à Lichtenau, Abbatem Urspergensem: quem in Chronico vide post ea, quæ de anno* MCLXVII *exposuit. Lemma ejus capitis est*, De Augustâ Vindelicorum, vel Rhætiæ. *Ætatem ejusce Conradi inde cognoscimus, quòd initio Pontificatus Innocentii tertii, hoc est, anno* CIↃCXCVIII, *laicum se, atque adeò minorennem fuisse, dicat: anno autem* CIↃCCXV *referat se Abbatem factum Urspergensem: Historiam verò suam perducat ad annum* CIↃCCXXIX. *Quare, aut ex Abbate Urspergensi id fragmentum fuerit: aut inde, unde ea hauserat Urspergensis.*

GERARDUS VOSSIUS
DE
VELLEII ET VINICII
NOMINIBUS.

P. Prænomen in plerisque novissimis editionibus Velleio præfigi video. Nec sine causâ, si id MS. codicis auctoritate sit subnixum, ut ex Burrerio adserit Schegkius. Cæterùm, cùm nihil hujusmodi in illius variantibus lectionibus inveniam; argumentum illud non admodum validum esse arbitror. Firmare id tamen nituntur auctoritate Taciti, qui lib. VI. Annalium cujusdam P. Velleii meminit. Sed forsan ille auctoris nostri pater fuerit, qui sub M. Vinicio Præfecturam Equitum in Germaniâ gesserat, cuique, Tiberio jam Rhodo reverso, noster in hoc munere successit: forsan etiam frater, cujus in hoc ipso opere, sub nomine Magii Celeris Velleia-

ni, mentio fit. Confugiendum hinc alicui videatur ad prænomen C. Id quidem certò ei fuisse affirmare ausim, si ita seipsum appellet, ut aiebat Aldus. Et fateor, meminit hic Auctor C. Velleii: verùm illum avum suum fuisse, prædicat. Queis moveor, ut M prænomen potissimùm amplectar. Fuerit illud nostro commune cum M. Velleio, cujus meminit Tullius Philippica III. Subnixa autem est nostra opinio verbis his Prisciani in VI. ut quidem vulgo concipiuntur: *M. Velleius Paterculus: Primus, nec minùs clarus eâ tempestate fuit Miltiadis filius Cimon.* Quod verò notarit Schegkius in scripto suo Prisciani fragmento, prænomen fuisse omissum; id eo minùs moveor, quod fermè consentiat cum impressis codicibus, sine dubio vitiosis, hâc tamen parte melioribus, quod id agnoscant. Atque id comprobant membranæ nostræ optimæ notæ, quæ locum vulgò mancum ita exhibent: *M. Velleius pater cujus liberi nec minùs clarus*, &c. Unde facile mihi fuit veram lectionem eruere: *M. Velleius Paterculus libro* I. *Nec minùs clarus*, &c. Quin idem etiam firmant duo MSS. Bibliothecæ Leidensis, quos posteà inspexi; quorum uterque similiter habet, *M. Velleius Pater cujus.* Imò in altero etiam clarè *libro* I. perscriptum: ut de hoc non sit ampliùs dubitandum.

Negant aliqui Velleiam gentem ab Antiquis nominari. Cicero tamen libris de Nat. Deor. C. Velleium Epicureum introducit. Idem etiam, ut jam diximus, M. cujusdam Velleii mentionem injicit. Alius sub Claudio cum M. Syllano Consulatum gessisse dicitur, unde S. C. Velleianum. Velleii Blæsi meminit Plinius Epist. lib. II. epist. ultima. Apud Priscianum etiam lib. XI. Velleii Celeris epistola ad Hadrianum Cæsarem laudatur: qui fortè fuit ex posteris Magii Celeris Velleiani, fratris Auctoris nostri. Alios ex eâdem gente monstrabit index inscriptionum Gruterianarum. Possem addere Senecæ locum ex Præfatione lib. IV. Nat. Quæst. *Plancus artifex ante Velleium maximus aiebat, non occultè, nec ex dissimulato esse blandiendum.* Ita enim edunt ex conjecturâ Mureti, cùm ante legeretur *Villeium.* Sed ego vix dubito, quin *Vitellium* sit scribendum. Quod improbare non potest, qui exquisitissimas hujus erga C. Cæsarem adulationes apud Dionem lib. LIX. legerit. Conjecturam nostram firmari post hæc vidi à Justo Lipsio, cui idem notis ad Tacitum in mentem venit.

Vinucium, non *Vinicium* nonnulli legunt auctoritate lapidis Colotiani. Sed vulgatam lectionem non solùm omnes Scriptores, sed etiam numismata vetera confirmant. Disputant viri eruditi, utrum Vinicii hujus cognomentum fuerit Quartinus. Sanè Pomponius de origine Juris C. Cassium Longinum, & Quartinum, simul Consulatum gessisse scribit. Ubi errat, quòd L. Cassium Longinum, Tiberii progenerum, cum C. Cassio J.C. confundat. Quod observatum etiam Lipsio ad VI. Annalium Taciti. Et sanè vel prænomina, quæ diversa

ſunt, id doceant. Quapropter neque iis accedendum, qui C. Caſſium, & Quartinum, ſuffectos fuiſſe Conſules volunt. Et ne de his dubitem, facit, quòd Pomponio ſolenne eſſe noverim in veteri Hiſtoriâ labi. Cæterùm, Quartinum Vinicium cognominari, firmat quodammodo nummus Goltzianus, cui inſcriptum, M. QUARTINUS II. VIR. Optimè enim hoc ad Vinicium referri poſſe liquet, non ſolùm ex prænomine, quod idem eſt; ſed & ex inſcriptione Neapolitanâ, unde illum duumvirum fuiſſe conſtat. Et hujuſmodi eſt:

M. VINICIO P. F. POST
MORTEM
MUNICIPIS SUI ÆRE
CONLATO
PIETATIS CAUSA PO-
SUERUNT.

Sanè duumviros in municipiis fuiſſe, manifeſtè, ut alios mittam, docet Cæſar lib. 1. de bello Civili, ubi ait, *ſe duumviris municipiorum omnium imperaſſe, ut naves conquirerent.*

ALDI MANUTII
SCHOLIA
DE
VELLEII NOMINE ET PRÆNOMINE.

EXPLICATOR veteris Hiſtoriæ luculentus, & preſſus, & efficax imprimis fuit hic, quocumque vel prænomine, vel nomine appelletur, non dubio tamen cognomine *Paterculus*. Nam Priſcianus lib. *6*. *M. Velleium* nominat. Tacitus autem lib. 3. *P. Vellai* mentionem facit. Ipſe ſe *C. Velleium* appellat, ut neſcias *Marcus*, an *Publius*, an *Caius* ei prænomen fuerit. Quod ad nomen attinet, Velleia gens nuſquam, quod ſciam, nominatur. Tacitus, ut oſtendit, Vellæum agnoſcit; itemque antiquus lapis, cujus verba ſubſcribam.

Canuſii.

C. VELLÆUS. C. LIB. URSIO. AUG.
SIBI. ET. TUTORINÆ. FILIÆ
TREBELLIÆ. FELICULÆ UXSORI.
TREBELLIÆ ARESCUSÆ
ET. TREBELLIA. FELICULA. SIBI. ET
LIBERTIS. LIBERTABUSQUE. MEIS
C. IN. CULTU. MONUMENTUM. CUM
P. XV. ET. ITER.

ō iij

Beatus Rhenanus hunc esse putat, quem Tacitus *P. Vellaum* vocat. De quo mihi non constat. Nec rationes afferuntur ab eo, cur persuadeat. Priscianus quidem hunc ipsum designat. Affert enim testimonium ex libro primo ejus Historiæ, quæ scilicet pars desideratur. Id hujusmodi est: *Nec minùs clarus eâ tempestate fuit Miltiadis filius Cimon.*

SCKEGHIUS
DE
VELLEII PRÆNOMINE.

HUIC Scriptori ex Tacito cum Rhenano, Lipsio, & scripto Burrerii codice assero *Publii* prænomen. Non turbat Priscianus, qui in Vulgatis *Marcum* agnoscit. Nam in antiquissimo meo Prisciani fragmento, quod lectissimo & literato juveni Jacobo Thisio Antuerpiano probavi, sine prænomine laudatur. *Trogus Pompeius* (ait) *in libro* VI. *inde Palaoscepsin petit, quo se* (lege, *quo se è Mediâ*) *Mediâ, interfectâ socru, contulerat, is ab Herculide petito colloquio mane. Velleius Paterculus: Primus, ne. minùs clarus eâ tempestate fuit Miltiadis filius Cimon.*

EMENDANDA IN TEXTU.

PAgina 16: 18. *equistrium.* l. equestrium.
Pag. 17: 2. *stautas.* l. statuas.
Pag. 19: 2. *Achacius.* l. Achaicus.
Paginis 42. 44. 68. 70. 72. 74: in titulo, *Vellei.* l. Velleii.
Pag. 135: 12. *exetcitus.* l. exercitus.

IN INTERPRETATIONE.

Pag. 15: columna 1. linea 1. *incepit.* l. incepit.
Pag. 52: col. 1: 11. *aquas.* l. aquas.
Pag. 60: col. 1: 1. *cepit.* l. cœpit.

IN NOTIS.

Pag. 4. col. 1: 7. *focerdotum.* l. sacerdotum.
Pag. 4: col. 2: 3. *& Africa.* l. ab Africa.
Pag. 9: col. 1: 17. *ad.* l. id.
Pag. 14: col. 2: 20. *criminebantur.* l. criminabantur.
Pag. 19: col. 2: 9. *lege* philosophum.
Pag. 44: col. 1: 17. *quod.* l. quod.
Pag. 62: col. 1: 5. *ceperat.* l. cœperat.
Pag. 71: col. 1. 15. *Calio.* l. Cœlio.
Pag. 91: col. 1: 12. *quod alterius.* l. quod alterius.
Pag. 95: col. 2: 5. *prifcam.* l. priscam.
Pag. 140: col. 1: 4. *Cluensi.* l. Clivensi.
Ubi, Lector, leges *Vellei, prolium*, lege Velleii, prælium.

C. VELLEII PATERCULI HISTORIÆ ROMANÆ AD M. VINICIUM COS.

LIBER PRIMUS.

I. *** tempestate distractus à duce suo [1] Nestore, [2] Metapontum condidit. Teucer, non receptus à patre Telamone, [a] ob segnitiam non vindicatæ [3] fratris injuriæ, Cyprum appulsus, cogno-

INTERPRETATIO.

[a] *Quia, præ desidiâ, non erat ultus injuriam fratris.*

NOTÆ.

***] Anteà Velleius enumerabat, ex Græcis ducibus ad bellum Trojanum profectis, quam quisque urbem, everso Ilio, rediens condidisset. At de quo hoc initium? Certè de Metaponti conditore. Quis ille autem, non admodum constat. Tradunt Stephanus & Salmasius fuisse Metabum Sisyphi filium. Lipsius Epeum, adductus maximè auctoritate Justini, qui *lib. 20. cap. 2.* refert Metapontinos in Templo Minervæ ostentare ferramenta, quibus Epeus, à quo conditi sunt, equum Trojanum fabricavit. Utriusque tamen mentio apud Homerum nulla: maximè *2. Iliad.* ubi recenset nominatim eos, qui Trojam cum imperio navigaturi erant. Aliunde *Strab. lib. 6.* scripsit à Pyliis conditam fuisse Metapontum. Tu sequere in explicando quem voles: non errabis, modò intelligas unum ex iis, qui Nestoris auspiciis classi Pyliorum imperabant.

1. *Nestore.*] Nestor rex Pyli in Triphyliâ Elidis regione, ut Strabo definit *lib. 8.* Jam senior ad Trojam, quò quinquaginta navibus venerat, Græcorum res adeò suis consiliis promovit, ut Agamemnon profiteri non dubitaret, se Ilium brevi expugnaturum fuisse, si decem Nestoras habuisset. *Cicer. de Senectute.*

2. *Metapontum.*] Urbs ad sinum Tarentinum inter Heracleam ad Austrum, ad Tarentum ad Boream; in eâ Italiæ parte, quæ Magna Græcia vocata est. Clara est morte Pythagoræ insignis Philosophi. Nunc *Pelicoro*, teste Barrio: cui fido magis, quam Leandro & Ananiæ, quibus dicitur, *Torre di mare.*

3. *Fratris injuriæ.*] Occiso Achille, Ulysses à judicibus prælatus fuerat Ajaci, promissa sibi Achillis arma repetenti: Ajax autem Teucri frater fuit.

minem patriæ ſuæ [4] Salamina conſtituit. [5] Pyrrhus, Achillis filius, [6] Epirum occupavit; Phidippus [7] Ephyram in Theſprotia [8] at rex regum Agamemnon, tempeſtate in Cretam inſulam rejectus, tres ibi urbes ſtatuit; [9] duas à patriæ nomine; unam à victoriæ memoriâ, Mycenas, Tegeam, Pergamum. idem mox, [10] ſcelere patruelis fratris Ægiſthi, [11] hereditarium exercentis in eum odium, [12] & facinore uxoris oppreſſus, occiditur. regni potitur Ægiſthus per annos ſeptem. hunc Oreſtes, matremque, [13] ſociâ conſiliorum omnium ſorore Electrâ virilis animi feminâ, obtruncat. Factum ejus à diis comprobatum, ſpatio vitæ, & felicitate imperii apparuit: quippe vixit annis nonaginta; regnavit ſeptuaginta: qui ſe etiam à Pyrrho, Achillis filio, virtute vindicavit. [b] nam quòd [14] pactæ ejus, Menelai

INTERPRETATIO.

[b] *Nam quia priùs duxerat uxorem Hermionen, filiam Menelai atque Helenæ, ſibi promiſſam, eum occidit Delphis.*

NOTÆ.

4. *Salamina*] Telamonis, Ajacis, & Teucri patria fuit Salamis, inſula inter Peloponneſum & Atticam. Huic inſulæ cognominis urbs in Cypro, de qua hic ſermo, poſtea, teſte Stephano, dicta eſt *Conſtanza*: teſte Nigro, *Famagoſta*.

5. *Pyrrhus.*] Neoptolemus cognominatus eſt, quòd adoleſcens primum in bello Trojano tyrocinium militiæ poſuiſſet.

6. *Epirum.*] Græciæ regio inter Ionium mare & Theſſaliam, ac inter Macedoniam & Achaiam. Nunc Albania inferior à multis dicitur.

7. *Ephyram.*] Urbs Theſprotorum in Epiro, ad ſinum Glycym: deinde, teſte Strabone, dicta *Cichyrus*.

8. *At Rex Regum.*] Dux Ducum, quia conſenſu omnium, qui cum aliquo imperio erant, exercitus imperator electus.

9. *Duas à patriæ nomine.*] Hîc hærent, quorum extant in Velleium notæ. An, inquiunt, Agamemnoni duplex patria fuit? Alii corruptum locum putant, de Tegeâ, quid illa ad Agamemnona, neſcientes quidquam. Alii ex Stephano docent Tegeam non ab Agamemnone quidem, ſed à Talthybio ejus præcone extructam: & ſic Agamemnona dici non immeritò potuiſſe hujus urbis fundatorem. Hujus ego loci ſenſum eſſe putem: Agamemnona in Cretam inſulam tempeſtate rejectum, tres urbes ibi extruxiſſe, Mycenas, Tegeam, Pergamum; duas à nomine totidem urbium Peloponneſi patriæ ſuæ: alteram à captæ Trojæ memoria.

10. *Scelere patruelis.*] Vocantur patrueles, vulgò, *Couſins germains*, qui ſunt fratrum filii. Erant autem Ægiſthus & Agamemnon: ille Thyeſtis, iſte Atrei filius.

11. *Hereditarium.*] Thyeſtes peſſimè ſemper oderat Atreum fratrem. Cauſæ odii, tum quòd Atreus fratrem in exilium ejeciſſet; meritò quidem; nam uxori ſuæ ſtuprum intulerat: tum quòd illi, ab exilio revocato, ſuſceptum ex adulterio filium epulandum appoſuiſſet.

12. *Facinore uxoris.*] Clytæmneſtræ. Nimirum cum Ægiſtho in viri cædem conſenſerat: imò etiam parato convivio, quo ſuum conſilium meliùs tegeret.

13. *Socia conſiliorum.*] Electra Oreſti necem parari prævidens, eum clam materno odio ſubduxerat, educandumque Strophio Phocenſium principi, Pyladis patri, crediderat. Apud quem Oreſtes aliquot annos moratus, & Argos rediens grandior, ſorore reditûs fraterni participe, cùm ſub ſpecie Phocenſium, quos Strophius mittebat Oreſtis mortem nuntiaturos, intromiſſus eſſet ad Clytæmneſtram, hanc unà cum adultero in vindictam patris occidit. Ob id ſcelus furiis agitatus eſſe dicitur.

14. *Pacta ejus.*] *Pactus* paſſivè, pro *promiſſus*. Cic. ad Att. l. 5. ep. 21. *Nec dubitat Dejotarus, cujus filio pacta eſt Artavaſdis filia.* Ovid. Triſt. l. 5. el. 2.

Sic ad pacta tibi ſidera tardus eas.

atque Helenæ filiæ Hermiones nuptias occupaverat, [15] Delphis eum interfecit. Per hæc tempora Lydus, & Tyrrhenus fratres cùm regnarent in [16] Lydia, sterilitate frugum compulsi, sortiti sunt, uter cum parte multitudinis patriâ decederet. Sors Tyrrhenum contigit. pervectus in Italiam, & loco, & incolis, & mari nobile, ac perpetuum à se nomen dedit. Post Orestis interitum, filii ejus, Penthilus, & Tisamenus, regnavere triennio.

II. Tum, fere anno octogesimo post Trojam captam, centesimo & vigesimo, quàm Hercules ad deos excesserat, [1] Pelopis progenies, quæ omni hoc tempore [2] pulsis Heraclidis, Peloponnesi imperium obtinuerat, ab Herculis progenie expellitur. duces recuperandi imperii fuêre, Temenus, Cresphontes, [3] Aristodemus; quorum [4] atavus fuerat. Eodem fere tempore [5] Athenæ sub regibus esse

NOTÆ.

15. *Delphis.*] In templo Apollinis. Delphi tam pro oppido, quam pro oppidanis plurali tantùm numero. Urbs Phocidis in Achaia ad Parnassum: nunc vicus, *Salona*, teste Nigro.

16. *Lydia.*] Asiæ minoris regio inter Ioniam ad occasum, & Phrygiam magnam ad ortum.

1. *Pelopis progenies.*] Pelops Tantali filius fuit. Hic cùm Hospitio deos excepisset, experiundi causâ an essent Dii, discerptum membratim Pelopem in convivio comedendum iis apposuit. Sed à nefandis epulis abstinuere omnes præter Cererem, quæ humerum pueri voravit. Vitam Pelopi pariter, & humerum eburneum Jupiter reddidit: Tantalum verò detrusit ad inferos. Cùm postea Pelops adolevisset, in Elidem se contulit, ubi Hippodamiam Oenomai filiam uxorem duxit; ac demum regno potitus, universæ regioni Peloponnesi nomen dedit. Peloponnesus enim quasi πέλοπος νῆσος, hodie, *la Morée.*

2. *Pulsis Heraclidis.*] Id non interpretandum quasi Pelopidæ primi ejecissent Heraclidas è Peloponneso, hoc enim tribuendum Eurystheo Mycenarum regi, sub quo Hercules vixit: sed eo sensu, quòd Heraclidas postea Peloponnesum repetere conantes repulerint.

3. *Aristodemus.*] Nonnulli Velleium erroris reprehendunt, cùm tradunt ex Apollodoro Aristodemum, dum apparabatur reditus, fulmine tactum periisse: ac in ejus locum venisse liberos Eurysthenem & Proclem. At immerito: atque ex reconditiore scientia Velleius, cum quo sic Herodotus docet *lib. 6.* Lacedæmonios, nemini Poëtarum assentientes, tradere, se ab Aristodemo regnante, qui fuit Aristomachi, qui Cleodæi, qui Hylli, in hanc regionem, quam nunc obtinent, fuisse reductos; non autē ab Aristodemi liberis.

4. *Atavus.*] Puto legendum, *abavus*, nec posse probari, *atavus*: nam hujusmodi stemma est, quod ex Herodoto, Pausania, & Diodoro petivimus. Aristomachus pater, Cleodæus avus, Hyllus proavus, Hercules abavus fuit. Nec verò ferendi nonnulli, qui *abavus* & *atavus* nullo discrimine usurpari posse dicunt. Nam diversi omnino sunt isti cognationis gradus. Abavus quartum gradum, atavus quintum signat.

5. *Athenæ.*] Hodie, *Setines*. Omnium disciplinarum inventrices, in ea Achaiæ parte, quæ, quòd littoralis est, olim Acte, nunc Attica quasi Actica nuncupatur. Hanc Cecrops primus condidit, à quo Cecropia dicta est: ac postmodum à Minerva Athenæ. Quod sic contigisse ferunt. Cum Neptunus, & Minerva de hujus urbis nomine contenderent, ita tandem inter se convenerunt, ut, qui utilius hominibus donum edidisset, urbi nomen imponeret. Neptunus equum, oleam Minerva edidit. Vicit Minerva: eoque urbem suo nomine appellavit. Nam Græcis Ἀθηνᾶ Minerva dicitur.

desierunt: quarum ultimus rex fuit Codrus, Melanthi filius, vir non prætereundus: quippe, cùm Lacedæmonii gravi bello Atticos premerent, respondissetque [6] Pythius, quorum dux ab hoste esset occisus, eos futuros superiores; deposita veste regiâ, pastoralem cultum induit; immistusque castris hostium, [a] de industria, [7] imprudenter, rixam ciens, interemptus est. Codrum cum morte æterna gloria, Athenienses secuta victoria est. quis eum non miretur, qui iis artibus mortem quæsierit, quibus ab ignavis vita quæri solet? Hujus filius Medon primus [8] Archon Athenis fuit. ab hoc posteri apud Atticos dicti Medontidæ. sed ii, insequentesque Archontes, usque ad Charopem, dum viverent, eum honorem usurpabant. Peloponnesii, digredientes finibus Atticis, Megaram, [b] mediam Corintho Athenisque urbem, condidere. [c] eâ tempestate & Tyria classis, plurimùm pollens mari, in ultimo Hispaniæ tractu, in extremo nostri orbis termino insulam circumfusam Oceano, perexiguo à continenti divisam [9] freto, [10] Gades condidit: ab iisdem post paucos annos in Africa [11] Utica condita est. Exclusi ab Heraclidis Orestis liberi, ja-

INTERPRETATIO.

[a] *Jurgium movens deditâ operâ, interfectus est, non agnitus.*

[b] *Urbem æque distantem Corintho, & Athenis.*

[c] *Illo tempore & classis Tyriorum, multùm mari potens, condidit Gades in insula circumdata oceano, separata à terra parvo freto, in ultimis oris Hispaniæ, in extremis finibus nostri imperii.*

NOTÆ.

6. *Pythius.*] Apollinis cognomen. Quod alii ducunt à Pythone: Python autem dictus est serpens ex putredine terræ, post Deucalionis diluvium, natus, quem sagittis Apollo adhuc puer interemit. Alii ἀπὸ τοῦ πυνθάνεσθαι, à consulendo: unde & Pythiarum Phœbi sacerdotum nomen. Alii ἀπὸ τοῦ πύθειν, à putrescendo, quod nihil nisi vi caloris putrescat.

7. *Imprudenter.*] Hæc imprudentia Lacedæmoniorum est. Non enim Apollinis responsum ignorabant. Ac præterea lege cautum fuerat, ne quis Codrum appeteret telo, aliave ratione. Auditâ Codri morte Lacedæmonii, non ausi pugnare, recesserunt.

8. *Archon.*] Summus Athenis magistratus. Ut Suffes Carthagine; Romæ Dictator, & Consul. Novem erant Archontes, nempe Rex, Archon, Polemarchus, & Thesmothetæ sex, id est, legislatores. Omnis authoritas penes eos erat, Judiciis, Comitiis, Sacris, reique bellicæ præerant.

9. *Freto.*] Angustior est maris locus; Hoc Europa & Africa dirimitur. Est septingentorum non amplius pedum: ac dicitur Gaditanum, *Gibraltar.* Aliter Herculeum, aut Columnarum fretum, ab Herculis columnis: quæ nihil aliud sunt in sententia communi, quam duo promontoria quæ Hercules excidit, aut etiam aggestâ humo excitavit.

10. *Gades.*] Urbs primaria insulæ cognominis, Vulgo *Calis.* Insulæ nomen multiplex. 1. Gadira quasi γῆς δειρὰ collum terræ. 2. Erithia. 3. Cotinusa ab Oleastris. 4. Tartessus. Hodie vero *Galiz.* Illic regnasse fertur Geryon notissimus ex fabulis. Postea Tyriis, deinde Pœnis, denique Romanis cessit, quibus Columellam rusticæ rei scriptorem dedit.

11. *Utica.*] Urbs Africæ, clara morte Catonis, Uticensis dicti, quòd sibi mortem in ea consciverit.

ctatique cum variis casibus, tùm sævitiâ maris, quinctodecimo anno sedem cepere circa Lesbum insulam.

III. Tum Græcia maximis concussa est motibus: Achæi, ex Laconica pulsi, [1] eas occupavere sedes, quas nunc obtinent: [2] Pelasgi Athenas commigravere: acerque belli juvenis, nomine Thessalus, natione Thesprotius, cum magna civium manu, eam regionem armis occupavit, quæ nunc ab ejus nomine [3] Thessalia appellatur, antea [4] Myrmidonum vocitata [5] civitas. [a] quo nomine, mirari convenit eos, qui, Iliaca componentes tempora, de ea regione ut Thessalia commemorant. quod cùm alii faciant, Tragici frequentissimè faciunt. quibus minime id concedendum est. [6] nihil enim ex persona poëtæ, sed omnia sub eorum, qui illo tempore vixerunt, dixerunt. quod si quis à Thessalo, Herculis filio, eos appellatos Thessalos di-

INTERPRETATIO.

[a] *Qua de causa æquum est mirari eos, qui, describentes res Trojanas, loquuntur de ea regione* sub nomine *Thessaliæ*.

NOTÆ.

1. *Eas sedes.*] Peloponnesi regionem intellige, quam nunc Achæi incolunt, id est, Achaiam.

2. *Pelasgi.*] Gens vaga. Dicti sunt vel à Pelasgo rege: vel, ut quibusdam placet, quasi πελαργοὶ, id est, ciconiæ. Quòd, ut ciconiæ, turmatim Græcas & barbaricas per urbes quondam erraverunt.

3. *Thessalia.*] Achaiæ ad Meridiem, & Epiro ad Occasum confinis, ad sinum Pelasgicum, & Maliacum.

4. *Myrmidonum.*] Æginæ insulæ populi. Quorum nomen ductum est à nomine Græco, μύρμηκες formicæ. Inde enim Μυρμηδὼν, sive, ξυνοικία τῶν μυρμήκων, formicarum contubernium, hoc est, multitudo formicarum unà domicilium & sedes habentium. Hesychius autem Doriensibus Μυρμιδόνας ait esse τοὺς μύρμηκας formicas. Unde Æginetæ dicti fuerunt Myrmidones, quoniam formicarum modo terram eruentes locis petrosis inspergebant, ut colere ea possent, nec non in foveis habitabant, lateribus parcentes, ut Strabo docet *lib.* 8. Ubi rejicit fabulam quæ Μυρμιδόνας vult ex eo dictos esse, quod olim sublato peste populo, Æaci precibus, formicæ in homines mutatæ sint.

5. *Civitas.*] Dicitur pro tota regione, cujus incolæ iisdem legibus utuntur, vulgo, *l'Etat de*, *&c.* Sic civitas Allobrogum, Helvetiorum, apud Sallustium, & apud Cæsarem. Interdum sumitur pro jure civium. Hinc passim apud authores, civitate donare, civitatem promittere, usurpare civitatem. Id præterea observandum est ex Cicerone, civitatem nonnunquam accipi pro incolis, & urbem pro ædificiis. Ita 4. *Academic. Aristoteles & Xenocrates non dubitavissent, quin & prætor ille esset, & Roma urbs, & eam civitas incoleret.*

6. *Nihil enim ex persona Poëtæ.*] Affert causam, propter quam minime ferendi sunt tragici poëtæ, in quorum tragœdiis res aguntur, ut sunt poëtæ tempora, non ut eorum, quos dat in scenam. Et sane hæc causa præcepti loco esse potest. Tragicis igitur dicendum nihil est tanquam ex se, sive secundum mores, quibus suo tempore vivitur. Sed in illorum poëmatis oportet omnia fieri, & dici ex persona, atque ex more tum vivendi, tum loquendi eorum, qui eo tempore vixerunt, quo acta sunt, quæ exhibentur. Cujus rei rationem istam Plato attulit, quòd Comœdiæ & Tragœdiæ sola constent imitatione, & actione personarum, quibus conveniens sermo tribui debet.

cet: reddenda erit ei ratio, cur numquam ante hunc insequentem Thessalum ea gens id nominis usurpaverit. Paullò antè [7] Aletes, sextus ab Hercule, Hippotis filius, [*] [b] Corinthum, quæ antea fuerat Ephyre, claustra Peloponnesi continentem, [8] in Isthmo condidit. Neque est, quod miremur ab Homero nominari Corinthum. nam ex persona poëtæ & hanc urbem, & quasdam Ionum colonias iis nominibus appellat, quibus vocabantur ætate ejus, multo post Ilium captum conditæ.

IV. Athenienses in [1] Eubœa Chalcida Erethriam colonis occupavere; Lacedæmonii in Asia [2] Magnesiam. Nec multò pòst Chalcidenses, orti, ut prædiximus, Atticis, Hippocle, & Megasthene ducibus, [3] Cumas in Italia condiderunt. hujus classis cursum esse directum, alii columbæ antecedentis volatu ferunt, [a] alii [4] nocturno æris sono, qualis Cerealibus sacris cieri solet. Pars horum civium ma-

INTERPRETATIO.

[b] *Restituit in isthmo Corinthum, appellatam antea Ephyram, qua claudis aditum Peloponnesi.*

[a] *Alii nocturno sonitu* instrumenti *Ænei, qualis excitari solet in sacrificiis Cereris.*

NOTÆ.

7. *Aletes.*] Hoc nomen cum Græcis sine aspiratione scripsimus. Aletem verò cùm iis non sextum, sed quintum ab Hercule facimus. Quod rectè Lipsio observatum est ex Apollodoro, & ex Pausania *lib.* 2.

[*] *Corinthum.*] Hodie *Coranto.* Urbs Peloponnesi in ea parte, quæ ab ea Corinthia dicta fuit, & nunc, *Duché de Clarence.* Totius Græciæ lumen, in isthmi faucibus sita. Unde dicta Peloponnesi porta, & bimaris, quia Ionio mari per Corinthiacum sinum, & Ægæo per Saronicum alluitur.

8. *Isthmo.*] Isthmus est angustia terræ inter duo maria. Isthmo opponitur porthmus, *id est,* fretum inter duas continentes. Isthmorum celeberrimus est Peloponnesiacus, duarum tantum leucarum spatio Ægæum mare ab Ionio summovens. Hunc quatuor principes suffodere conati sunt, Demetrius, Julius Cæsar, Caligula, Nero, atque etiam Herodes Atticus privatus homo: sed irrito conatu. Unde triviale istud (*isthmum perfodere.*) quando quis molitur quidpiam multo, sed irrito conatu.

1. *Eubœa.*] Insula Ægæi maris, vulgo *Negrepont.* Angusto admodum Euripi tractu à Bœotia divisa, hodie *Le detroit de Negrepont.*

2. *Magnesiam.*] Magnesia duplex: una Cariæ ad Mæandrum fluvium; altera Lydiæ ad montem Sypilum in Asia minore, Sardibus proxima. Quam intelligendam esse puto.

3. *Cumas.*] Urbs Campaniæ ad mare, juxta Puteolos. Hanc Strabo docet appellari Cumas ab Cuma Æolidis urbe, ex qua profectus est Hippocles, qui Megastheni Chalcidensi in ea condenda adjutorem se præbuit, hac inter utrumque conventione facta, ut coloniæ quidem jus penes Chalcidenses, imponendi verò nominis potestas penes Cumæos esset.

4. *Nocturno æris sono.*] Hæc Cereris sacra noctu fiebant, cum clangore, & clamore præcipue matronarum. Instituta fuerant à Triptolemo, Eleusii, vel juxta Pausaniam, Celei Eleusini filio, quòd ferendarum frugum à Cerere rationem edoctus esset. Eadem dici à Plinio Thesmophoria reperies, à Cerere Thesmophora, hoc est, legum latrice. His in sacris nefas erat vinum adhibere. Unde *Plaut. in Aulul.* cum ad Megadori nuptias vini nihil afferretur, ait jocans, cum sacra Cereri facere.

gno post intervallo [1] Neapolim condidit. utriusque urbis eximia semper in Romanos fides facit eas nobilitate, atque amœnitate suâ dignissimas. [b] sed aliis diligentior ritus patrii mansit custodia: Cumanos [6] Osca mutavit vicinia. [c] Vires autem veteres earum urbium, hodieque magnitudo ostentat mœnium. Subsequenti tempore magna vis Græcæ juventutis, abundantia virium sedes quæritans, in Asiam se effudit. [7] nam & Iones, duce Ione, profecti Athenis, nobilissimam partem regionis maritimæ occupavere, quæ hodieque appellatur Ionia; urbesque constituêre, Ephesum, Miletum, Colophona, Prienen, Lebedum, Myuntem, Erythram, Clazomenas, Phocæam; multásque in Ægæo, atque Icario occupavere insulas, Samum, Chium, Andrum, Tenum, Pharum, Delum, aliasque ignobiles. Et mox Æolii, eâdem profecti Græciâ, longissimisque acti erroribus, non minùs illustres obtinuerunt locos; clarasque urbes condiderunt, Smyrnam, Cymen, Larissam, Myrinam, Mitylenemque, & alias urbes, quæ sunt in Lesbo insula.

V. Clarissimum deinde [1] Homeri illuxit ingenium, sine exemplo maximum: qui magnitudine operum, & fulgore carminum so-

INTERPRETATIO.

[b] *Sed alii servaverunt diligentiùs morem patrium: Cumani mutati sunt ob propinquitatem Oscorum.*

[c] *Amplitudo murorum harum urbium ostendit etiam nunc earum antiquam potentiam.*

NOTÆ,

5. *Neapolim.*] *Naples*, regni cognominis caput, cum hoc epitheto (*la noble;*) quòd in ea commoretur totius fere regni nobilitas. Antea Parthenope: deinde dicta Neapolis, quasi *nova urbs*. Cùm enim eversa esset à Cumanis, ne Cuma desereretur; ab iisdem, jubente Apollinis oraculo, splendidiùs restituta est ibi, ubi nunc Neapolis. Nihil totâ plagâ, quæ Campania felix, seu terra Leborina dicitur, cœlo mollius, nihil uberius solo, quod bis in anno floribus vernat.

6. *Osca vicinia.*] Osci antiqui sunt in Italia populi, qui maritimum Campaniæ tractum tenuerunt: sic dicti ab oris fœditate, spurcarumque libidinum usu. Unde obscena verba, quasi *oscena*.

7. *Nam & Iones.*] Hìc Velleius erroris arguitur ab aliquibus, cum in personis, tum in tempore. Non enim Ion hujus coloniæ dux fuit. Ita Strabo, Pausanias, Plutarchus, Ammianus. Neque verò esse potuit: cùm Ion, Xuthi filius, ducentis pene annis major hac demigratione fuerit. Ergo historiæ veritatem ex Strabone petimus *lib.* 8. ubi duas Ionum demigrationes distinguit pro duobus diversis temporibus. Primum est, quo Ion, Xuthi filius, Athenis imperans, Ionum coloniam in Peloponnesum emisit. Unde Ægialeiæ nomen in Ioniæ appellationem transivit. Alterum est post Heraclidarum reditum, quo Iones pulsi ab Achæis, & Athenas redire coacti, rursus Athenis Ionicam coloniam in Asiam, duce Nileo cum Codri filiis, deduxerunt: ubi tot urbes statuerunt, quot antea in Peloponneso obtinuerant,

1. *Homeri.*] De ejus patria, ac parentibus nihil certi traditur. Fecit verò claritas ejus nominis, ut quem vivum ob inopiam agnoverit nemo, nunc certatim sibi vendicent septem Græciæ urbes,

Smyrna, Rhodos, Colophon, Salamin,
Chios, Argos, Athenæ.

A

lus appellari Poëta meruit. in quo hoc maximum est, [2] quod neque ante illum, quem ille imitaretur, neque post illum, qui eum imitari posset, inventus est. [a] neque quemquam alium, cujus operis primus auctor fuerit, in eo perfectissimum, præter Homerum & [3] Archilochum, reperiemus. Hic longiùs à temporibus belli, quod composuit, Troici, quàm quidam rentur, abfuit. nam ferme ante annos nongentos quinquaginta floruit, intra mille natus est. quo nomine, non est mirandum, quod sæpe [4] illud usurpat. * . [5] hoc enim ut hominum, ita sæculorum notatur differentia. quem si quis [6] cæcum genitum putat, omnibus sensibus orbus est.

VI. Insequenti tempore imperium Asiaticum ab Assyriis, qui id obtinuerant annis [1] mille septingentis, translatum est ad Medos, ab-

INTERPRETATIO.

[a] *Nec inveniemus ullum alium, præter Homerum, & Archilochum, qui perfectissimus fuerit in eo opere, cujus fuerit inventor.*

NOTÆ.

2. *Quod neque ante illum.*] Id verum Lipsius putavit. Ego (pace ejus dixerim) non item. Nec Petavius dissentit mihi. Si enim Æliano fides est aliqua *lib.14.cap.21.* constat non Orpheum modò & Musæum antiquiores Homero fuisse: sed extitisse etiam post eos quemdam poëtam, nomine Syagrum, qui primus bellum Trojanum cecinit, maximum argumentum ausus carmine tractare. A nonnullis additur ad historiam suppressum ab Homero opus Syagri, tanquam proprium atque suum belli hujus argumentum cuperet, aut sua furta deprehendi à posteris nollet. Verùm istud postremum cum Petavio facile crediderim ad Homeri invidiam à malevolis confictum.

3. *Archilochum.*] Poëta Lacedæmonius est, in primis mordax. Inventor iambici carminis, quod Archilochium ab eo vocatur. Hoc mordaci carmine Lycamben, ad suspendium adegisse creditur, eo quòd promissam sibi filiam non tradidisset. De quo Horat. *in art. Poet.* *Archilochum proprio rabies armavit iambo.* Hinc Cicer. *lib. 2. epist. ad Attic.* Archilochia edicta dixit pro contumeliosis, mordacibus, injuriosis. *Archilochia in illum edicta Bibuli populo ita jucunda sunt, ut eum locum, in quo proponuntur, præ multitudine eorum, qui legunt, transire nequeamus.*

4. *Illud usurpat*.*] Hanc lacunam optime Ursinus supplevit hoc hemistichio; quod Homerus in Iliade ter usurpat: *οἷοι νῦν βροτοί εἰσι. hoc est,* quales nunc mortales sunt. Quod etiam Virgilius sic expressit Æneid. 12.

Qualia nunc hominum producit corpora tellus.

5 *Hoc enim ut hominum.*] Antiquiora sæcula ævo suo opponit: atque ex diversitate staturæ corporum, quæ olim vastiora procreabantur, significat etiam virtute præstantiores olim Trojanis temporibus homines fuisse, quàm sua ætate essent.

6. *Cæcum genitum.*] Ubi illi qui Homerum sic dici ob cæcitatem tradiderunt, invenisse beati quòd Cumæi, Ionesque captos oculis *ὁμήρους* vocabant: tum quòd Homerus Melesigenes priùs diceretur? Certè Suidas sub historica fide tradidit, totum istud congenitæ cæcitatis figmentum inde natum esse, quòd Homerus cupiditatis, quæ animum per oculos subit, totâ vitâ victor extiterit.

1. *Mille septingentis.*] Hæc lectio manifestum habet errorem. Quare Justinum sequor, qui mille trecentos assignat, mediam sententiam tenens.

hinc

hinc annos fermè [1] septingentos septuaginta. quippe Sardanapalum, eorum regem, mollitiis fluentem, & nimiùm felicem malo suo, tertio & tricesimo loco ab Nino, & Semiramide, qui Babylona condiderant, natum, ita ut semper successor regni paterni foret filius, [3] Pharnaces Medus imperio, vitâque privavit. Eâ ætate clarissimus Graii nominis [4] Lycurgus Lacedæmonius, [5] vir generis regii, fuit severissimarum justissimarumque legum auctor, & disciplinæ [6] convenientissimæ vir; [a] cujus quamdiu Sparta diligens fuit, excelsissimè floruit. Hoc tractu temporum ante annos quinque & sexaginta quàm urbs Romana conderetur, [7] ab Elissa Tyria, quam quidam Dido autumant, Carthago conditur. Circa quod tempus [8] Caranus, vir generis regii, [9] sextus decimus ab Hercule, profectus Argis, regnum Macedoniæ occupavit. à quo Magnus Alexander cum fuerit [10] septimus decimus, jure [11] materni generis Achille auctore, paterni

INTERPRETATIO.

[a] *Cujus* disciplinæ *quamdiu Sparta fuit amans, altissimè enituit.*

NOTÆ.

1. *Septingentos septuaginta.*] Hic quoque locus errore non caret. Lipsius addit centenarii notam, scribitque 870. nos verò computatione nostrâ cum reliquis Vellei computationibus compositâ, quatuor & nongentos annos numeramus.

3. *Pharnaces.*] Cum eruditis scribe *Arbaces.* Ex Strabone, Diodoro, Athenæo.

4. *Lycurgus.*] Eunomi filius, Polydectæ frater. Quo mortuo, cum ejus uxor filii nece, quem in utero gerebat, pacisci cum Lycurgo nuptias vellet; is, prudenter elusâ fœminæ cupiditate, adhuc recentem à partu infantem destinavir principem, tutoris nomine deinceps contentus. Charilao (nomen infantis ad fuit) jam adulto, ut affectati regni purgaret invidiam, peregre profectus, variorum ex usu populorum confectam legum, ac civilis disciplinæ formam, in patriam reportavit.

5. *Vir generis regii.*] Ducebat originem, non à Patrocle (qui error est in textu apud Plutarchum): sed ab Aristodemi, de quo supra, filio Procle, qui rex Spartæ fuit, & posteri ejus.

6. *Convenientissima vir.*] Lege *viris*, cum Lipsio & Grutero. Sensus enim est, Lycurgi disciplinam ac leges hujusmodi fuisse, ut viros valde decerent: vel, adeò rigidas fuisse, ut verè facerent viros.

7. *Ab Elissa Tyria.*] Pygmalionis soror erat, uxor Sichæi, quem cum Pygmalion vitâ privavisset, ejus opibus inhians; Dido, gazâ omni clam in naves impositâ, paucisque fugæ sociis comparatis, Tyro navigavit in Africam: ubi, ab Hyarba Mauritaniorum regulo agrum mercata, oppidum condidit, quod Byrsam primùm, exinde Carthaginem vocarunt. Hinc vide, quàm parùm consentanea sit Virgilii ratio, qui æqualem Æneæ Didonem statuerit, quàm trecentis fere annis postea vixisse constat. Nam licet Carthaginis conditum ante captam Trojam quidam ex antiquis adscripserint: non hi tamen conditricem illius fuisse Didonem, Pygmalionis sororem, putaverunt.

8. *Caranus.*] Frater Phidonis, regis Argivorum.

9. *Sextus decimus.*] Cum Scaligero lege, *undecimus* ab Hercule. Vide Freinshemium, *cap. 5. ad Q. Curt.*

10. *Septimus decimus.*] Justino duodecimus est. Eusebio vigesimus quartus; sed Velleium sequere.

11. *Materni generis Achille, &c.*] Per Olympiam, genus ad Neoptolemum, sive Pyrrhum, Achillis filium, referebat.

„Hercule gloriatus est. [[n] Æmilius Sura de annis populi Romani. Assyrii, principes omnium gentium, rerum potiti sunt, deinde Medi, „postea Persæ, deinde Macedones. exinde duobus regibus, Philippo, „& Antiocho, qui à Macedonibus oriundi erant, haud multò post Carthaginem subactam, devictis, summa imperii ad populum Romanum pervenit.]

VII. [1] Inter hoc tempus, & initium Nini regis Assyriorum, qui princeps rerum potitus, intersunt anni mille nongenti nonaginta quinque. Hujus temporis æqualis Hesiodus fuit, [2] circa centum viginti annos distinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & mollissimâ dulcedine carminum memorabilis, otii quietisque cupidissimus, [a] ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate, proximus. [b] qui vitavit, ne in id, quod Homerus, incideret, [3] patriamque, [4] & parentes, testatus est: [5] sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissimè. [c] Dum in externis moror, incidi in

INTERPRETATIO.

[a] *Qui, ut primus fuit tempore, post tantum virum; ita primus quoque præstantiâ carminum.*

[b] *Qui cavit, ne incideret in eandem* incuriam, *in quam Homerus* inciderat.

[c] *Dum hæreo in historiâ peregrinâ, occurrit mihi res patria, in quâ valde erratum est, & opiniones scriptorum multum dissentiunt.*

NOTÆ.

n. *Æmilius Sura.*] Dubitatur à doctis, an hæc Velleiana sint. Sunt, qui affirment in margine libri adscripta ab antiquario, postea autem à librariis recepta esse. De Æmilio Sura nihil, quod sciam, habemus. Plinio quidem laudatur Manlius, aut Manilius Sura. Verùm consensus librorum jubet *Æmilium* retineri.

1. *Inter hoc tempus.*] Ne illud intelligas, quo Philippus, & Antiochus devicti sunt: sed quo mors illorum contigit, à quâ Macedonia, & Syria sic jacuerunt, ut Romanis utramque funditus evertere facile fuerit. Ab eo verò tempore sursum ad Ninum computando, optime Vellei calculus congruit. Quanquam nonnulli ne hæc quidem verba Velleiana esse censent.

2. *Circa centum viginti annos.*] Quidam Hesiodum Homero coævum faciunt: alii, priorem illo, ut Lipsius & Scaliger. Eo quòd alterum ab altero sumpsisse versus constet; in Hesiodo verò major simplicitas, & rudior antiquitas appareat. Verùm id è longinquo petitum, & critici Grammatici magis, quam diligentis Chronologi est. Crede Velleio, cum quo Eusebius, & plerique Chronologi consentiunt, qui Hesiodum Carani temporibus coævum docent.

3. *Patriamque.*] Natus est Cumis Æolicis. Unde ejus pater, propter æs alienum, solum vertens, Ascram Bœotiæ vicum migravit: ubi educatus Hesiodus, Ascræus dictus est, quamvis esset verè Cumæus.

4. *Et parentes.*] Pater, Dius, Ampelidis filius: mater verò Pycimede.

5. *Sed patriam.*] Ascram intellige, ubi educatus est. Unde exulare quoque, ob æs alienum, coactus fuerat. Ecce quos versus in eam conscripsit, ἔργων β'.

Νάσσατο δ' ἄγχ' Ἑλικῶνος ὀϊζυρῇ
ἐνὶ κώμῃ
Ἄσκρῃ, χεῖμα κακῇ, θέρει ἀργαλέῃ
οὐδέποτ' ἐσθλῇ.

Habitavit autem prope Heliconem, misero in vico
Ascrâ, hyeme malo, æstate molesto, nunquam bono.

rem domesticam, maximique erroris, & multùm discrepantem auctorum opinionibus. Nam quidam, hujus temporis tractu, aiunt, à Tuscis [6] Capuam, [7] Nolamque conditam, ante annos fere octingentos triginta. quibus equidem assenserim. sed Marcus Cato quantùm differt? qui dicat, Capuam ab eisdem Tuscis conditam, ac subinde Nolam: stetisse autem Capuam, antequam à Romanis caperetur, annis circiter ducentis sexaginta. quod si ita est; cùm sint à Capua capta anni ducenti quadraginta; [d] ut condita est, anni sunt fere quingenti. Ego (pace diligentiæ Catonis dixerim) vix crediderim, tam maturè tantam urbem crevisse, floruisse, concidisse, resurrexisse.

VIII. Clarissimum deinde omnium ludicrum certamen, & ad exercitandam corporis animique virtutem efficacissimum, [1] Olympiorum [2] initium habuit, auctore [3] Iphito Elio. is eos ludos, [4] mercatumque [5] instituit ante annos, quàm tu, M. Vinici, consulatum inires, [6] nongentos quatuor. hoc sacrum eodem loco instituisse fertur,

INTERPRETATIO.

[d] *Ex quo ædificata est.*

NOTÆ.

6. *Capuam.*] Quàm incertum tempus, quo Capua condita est, tàm ambigua ejus nominis est ratio. Livius *lib* 4. ait quidem Capuam a Tuscis conditam, sed olim dictam esse Vulturnum: postea verò a Samnitibus captam, ab ipsorum duce Capy; vel, quod propius vero esse putat, ab agro campestri Capuam esse appellatam. Sita est in Campania felici, ad Vulturnum fluvium, & ad radices Tifatæ montis, inter ipsam & Nolam extensi.

7. *Nolam.*] Urbs pariter ac Capua regni Neapolitani. Sic hodieque dicta. Ubi adhuc multa vetustatis monumenta visuntur.

1. *Olympiorum.*] Ludorum. Quod nomen ductum est ab Olympia Elidis urbe, circa quam hi ludi primùm celebrati sunt. Horum celebritas quinquennalis erat: per quam exercebat se juventus quinque gymnasticis certaminibus; cæstibus, cursu, saltu, disco, & palæstrâ. Qui victor erat, oleâ coronabatur; domumque, non per urbis portas, sed per mœnium ruinas, sublimis curru, revehebatur.

2. *Initium habuit auctore.*] Hæc est Aldi lectio, cùm in editione prima legeretur, *initium habuit auctorem Iphitum.* Istam secutus est Lipsius. Ad quam Acidalii conjectura accedit, *initium habuit, & auctorem Iphitum.* Quomodocumque legatur, id erit semper accipiendum, quatenus Iphitus Olympios ludos iniit longo post eorum institutionem intervallo.

3. *Iphito.*] Iphitus Praxonidæ filius, rex Elidis fuit, unde dictus Elius. Hæc porro Iphiti Olympica periodus celebris est: & ab ea initium est verioris, certè distinctioris, apud scriptores historiæ.

4. *Mercatum.*] Id aptissimâ voce, πανήγυριν, appellant Græci, hoc est, Conventum, *Assemblée.* Interdum mercatus accipitur pro nundinis, *la Foire.* Interdum pro foro, vel emporio, *le Marché.*

5. *Instituit.*] Si hoc verbum ad *ludos* referatur, legendum est potiùs, *restituit.* Si ad *mercatum*, retinendum est, *instituit.* Si ad utrumque, tolerari utcumque potest, hoc sensu: instituit perpetuos, & statos, ut quinto quoque ineunte anno recurrerent.

6. *Nongentos quatuor.*] Scribe octingentos quatuor. Nam prima Olympias Iphitæa præcedit duntaxat urbis natalem (ex Velleii sententia mox subtexenda) annis 22. Sunt autem ab illo ad Vinicii consulatum 792. Itaque clarum est scribi debere 804, detractâ centenarii notâ.

abhinc annos ferme mille ducentos quinquaginta, [7] Atreus: cùm [8] Pelopi patri funebres ludos faceret. quo quidem in ludicro omnis generis certaminum Hercules victor extitit. [9] Tum Athenis perpetui Archontes esse desierunt, cùm fuisset ultimus Alcmæon; [10] cœperuntque in denos annos creari. quæ consuetudo in annos septuaginta mansit; ac deinde annuis commissa est magistratibus respublica. Ex iis, qui denis annis præfuerunt, primus fuit Charops, ultimus [11] Eryx; ex annuis, primus Creon. Sextâ Olympiade, post duos & viginti annos, quàm prima constituta fuerat, [12] Romulus, Martis filius, [13] ultus injurias avi, Romam urbem [14] Parilibus [15] in Palatio condidit. à quo tempore [16] ad vos Consules anni sunt septingenti septuaginta duo. id actum post Trojam captam annis [17] quadringentis triginta septem. id gessit Romulus, adjutus legionibus [18] Latini, avi sui:

NOTÆ.

7. *Atreus.*] Vide supra cap. 1.

8. *Pelops.*] Vide supra cap. 2. Cæterùm quod ad ludos Olympicos pertinet, valde dubius est illorum auctor. Ecce Petavii sententia, quæ reliquas facilè conciliat. Supponit, quod inter omnes constat, multos extitisse, Herculis nomine insignes. Ex quibus, qui inter Idæos Dactylos (nomen id fuit Cybeles Sacerdotum) censetur, is ludos primus istos instituit. Quos ab aliis subinde repetitos Pelops; nec non Atreus, ac deinde Hercules, Alcmenæ filius, celebravit. Ab Iphito demum stati, ac perpetui esse cœperunt.

8. *Tum Athenis.*] Id est, annis post aliquot: nisi quis hiatum hîc esse cum Lipsio velit, ac periisse, quæ à primâ Olympiade ad sextam Velleius interseruit. Tantùm enim Olympiade quintâ exeunte desierunt Archontes.

10. *Cœperuntque in denos annos.*] Hinc erroris argue Justinum, qui *lib. 2. cap. 7.* tradiderit, administrationem reipublicæ, post Codrum, annuis magistratibus esse commissam.

11. *Eryx*] Scribe Eryxias.

12. *Romulus.*] Natus est ex Sylviâ, Numitoris filiâ, anno secundo exeunte Olympiadis secundæ. Adhuc à partu recens jussione Amulii regis, cum fratre Remo expositus, clam a Faustulo pastore educatus est.

13. *Ultus injurias avi.*] Numitoris, in quem geminam injuriam Amulius frater intulerat. 1. Invaserat regnum, quod ad ipsum ætatis jure pertinebat. 2. Sylviam ejus filiam, ne qua spes posteritatis esset, Vestalem fecerat. Utramque Romulus ultus est. Cùm enim adolevisset, occiso Amulio, avum in regnum restituit. Deinde Romam condidit, anno Amulii regni secundo, qui juxta Varronem, quem sequitur Velleius, incidit in annum tertium Olympiadis sextæ: juxta alios, in secundum ejusdem Olympiadis.

14. *Parilibus.*] Aut Palilibus: hoc est, die festo Palis deæ, quem idcirco Palilia patres dixerunt. Hic porro dies celebrabatur à pastoribus, tùm pro pecoris partu, tùm ad lupos arcendos, morbosque à pecore depellendos. Prima Romuli Palilia incidunt in annum mundi 3961.

15. *In Palatio.*] In Palatino monte, qui unus est ex septem Urbis collibus, sic dictus à Palantia, Evandri filia. Etiam nunc Romæ dicitur, *Monte Palatino.*

16. *Ad vos.*] Ad tuum, Vinici, & Cassii Longini consulatum.

17. *Quadringentis triginta septem.*] Qui largissimè computant, annos efficiunt tantùm 432. imò plerique reperiunt pauciores. Quare è textu tollenda est, meo judicio, septenarii nota.

18. *Latini avi sui.*] Visus est quibusdam Velleius sentire cum Dionysio Halycarn. qui tradidit natum esse Romulum ex Electra, Latini filia. Sed hæc sententia paucorum est. Sequimur eos, qui avum Romuli fuisse Numitorem dicunt. Non tamen Lipsium audimus legentem, *legionibus Latinis*, id est è Latio. Nam quid vetat Numitorem, ab suo Principatu, Latinum vocari? quod certè fit inter principes.

libenter enim iis, qui ita prodiderunt, accesserim; cum aliter firmare urbem novam, tam vicinis Veientibus, aliisque Etruscis, ac Sabinis, cum imbelli, & pastorali manu vix potuerit. quamquam, [19] jam Asylo facto inter duos lucos, [20] auxit. Hic centum homines electos appellatosque Patres, instar habuit consilii publici. hanc originem nomen Patriciorum habet. [21] Raptus virginum Sabinarum,

* * * * * * * * * * * * * *

IX. [1] quam timuerat hostis, expetit. nam [2] biennio adeò variâ fortunâ [3] cum Consulibus conflixerat, ut plerumque [4] superior fuerit, magnamque partem Græciæ in societatem suam perduceret. Quin [5] Rhodii quoque, fidelissimi antea Romanis, tum dubiâ fide, [a] speculati fortunam, proniores regis partibus fuisse visi sunt. & rex [6] Eumenes in

INTERPRETATIO.

[a] *Considerantes*, quò, *fortuna* se verteret, *visi sunt procliviores in causam regis.*

NOTÆ.

19. *Auxit.*] Intellige tùm manum illam pastoralem, tùm Romuli potentiam, quæ, ab initio exigua, mirum in modum, constituto asylo, crevit.

20. *Jam asylo.*] Asylum templum est, aliusve quivis locus, ad quem qui confugiunt, sunt in tuto. Asylum, quasi *ἄσυλον*, Servius deducit à verbo *συλῶ traho*. quod avelli inde quemquam nefas esset. Primum Asylum Athenis statuerunt sibi Herculis posteri, veriti vim eorum, quos Hercules vivens vexavisset. Hos deinde Romulus imitatus est. Sed deinde Asylorum jus, ac morem abolevit Tiberius Imperator. *Suet. in Tib. cap.* 37.

21. *Raptus virginum Sabinarum.*] Ingens hic hiatus, qui Romanos omnes Reges, omnes Consules, Tribunosque militum absorbet, usque ad annum 581. Hunc hiatum, & aliquot alios accuratè replevit *V. C. J. Doujat* in Velleio Paterculo, quem edidit Gallicè ann. 1672. cum diligenti Chronologia ad Vellei historiam, usque ad annum decimum sextum Imperii Tiberii.

* * * * * * * * * *

1. *Quam timuerat hostis, expetit.*] Sermo erat de Perseo rege Macedonum. qui grave in Romanos bellum gerebat. Cùm enim hujus belli initia prospera Perseo fuissent, ait Velleius, eum multò graviorem hostem fuisse, quàm populus Romanus expectasset. Itaque rectè, meo judicio, Lipsius legit, *extitit*, pro *expetit*: quasi Velleius diceret: Perseus populo Romano gravior, quam timuerat, hostis extitit.

2. *Biennio.*] Quadriennium tenuit Macedoniæ bellum. Rectè tamen, *biennio*. Nam ex his quatuor annis, duobus tantùm postremis Romani paulò meliore fortunâ usi sunt.

3. *Cum Consulibus.*] Licinio Crasso, & Appio Claudio.

4. *Superior fuerit.*] Acidalius legit *foret*: Gruterus verò delet, *fuerit*, & copulam, *magnamque*, expungit. Uterque bene.

5. *Rhodii.*] Incolæ Rhodi. Insula est inter Asiaticas tertia, in mari Carpathio, & Cariæ adjacens, cum urbe cognomine, quæ toti insulæ nomen fecit. Rodii à Colosso, qui illic erat, etiam vocati sunt Colossenses. Ad eos D. Paulus epistolam scripsisse vulgò falsò creditur.

6. *Eumenes.*] Eumenem secundum intellige, Attali primi ex Apolloniade filium natu maximum, regem Pergami. Is in bello Macedonico animum inter Romanos, & Perseum partitus est. Nam licet se Romanorum amicum profiteretur: tamen veriore studio in Perseum ferebatur. Sic neque respondit tractatis rebus

co bello [b] medius fuit animo, neque fratris initiis, neque suæ respondit consuetudini. Tum Senatus populusque Romanus Lucium Æmilium Paullum, qui & prætor, & consul [7] triumphaverat, [c] virum in tantum laudandum, in quantum intelligi virtus potest, consulem creavit, filium ejus Paulli, [d] qui ad [8] Cannas quàm tergiversanter perniciosam reipublicæ pugnam inierat, tam fortiter in ea mortem obierat. is [9] Perseum ingenti prœlio apud urbem nomine [10] Pydnam in Macedonia, fusum, fugatumque, castris exuit; [11] deletisque ejus copiis, destitutum omni spe coëgit è Mecedonia profugere: quam ille linquens, in insulam [11] Samothraciam profugit, [12] templique se religioni supplicem credidit. ad eum Cnæus Octavius prætor, qui classi præerat, pervenit; & ratione magìs, quàm vi, persuasit, ut se Romanorum fidei committeret. ita Paulus maximum, nobilissimumque regem in triumpho duxit. quo anno & Octavii prætoris, [14] navalis; & Anicii; [15] regem Illyriorum Gentium ante currum agentis triumphi fuere celebres. Quàm sit assidua eminentis fortunæ comes Invidia, altissimisque adhæreat, etiam hoc colligi potest, quòd, cum Anicii, Octaviique triumphum nemo interpellaret; [16] fuere, qui Paulli impedire obniterentur: [e] cujus tantum prio-

INTERPRETATIO.

[b] *animum partitus est.*

[c] *Virum dignum tantis laudibus, quantis virtus* ipsa *intelligi potest* digna.

[d] *Qui mortuus erat in pugnâ Cannensi tàm fortiter, quàm invitè eam commiserat*, ut potè *damnosam reipublicè* futuram.

[e] *Cujus* triumphus *adeò superavit priores, sive* propter *potentiam regis Persei, sive* propter *pulchritudinem simulacrorum, sive* propter *copiam pecuniæ, ut*, &c.

NOTÆ.

ab Attalo, fratre suo minore, qui, initio belli Romam missus, illum Senatui de occulti in Perseum favoris suspicione purgaverat: neque suæ consuetudini semper amplectendi reipublicæ partes.

7. *Triumphaverat.*] In præturâ de Hispanis: atque, si Livium audimus, de Lusitanis. In priore consulatu, de Liguribus, *des Genois.*

8. *Ad Cannas.*] Vicus est in Apulia.

9. *Perseum.*] Erat Philippi filius natu major. Ultimus rex Macedoniæ fuit: a Carano, qui primus illic regnavit, unde quadragesimus.

10. *Pydnam.*] Hodie *Chitro*, prope ostia Aliacmonis, & sinum Thermaicum.

11. *Deletis ejus copiis.*] In eo prælio Macedonum cæsa sunt ad viginti millia, capta undecim: Romanorum autem non plus centum cecidere.

11. *Samothraciam.*] Est Thraciæ, in mari Ægæo, contra Hebri ostia: inclyta religionibus, atque, Plutarcho & Livio testibus, inviolati soli insula, ubi nobilissimum Junoni templum fuit.

12. *Templique.*] Sensus est. In insulam Samothraciam profugit, ubi templi sanctitate se defendit, ratus securum se fore propter loci reverentiam.

14. *Navalis.*] Qui triumphi, gestis mari feliciter rebus, decernebantur, ii dicebantur navales: ut terrestres, a rebus terrâ feliciter gestis.

15. *Regem Illyriorum.*] *Des Esclavons.* Gentius à Perseo in periculi societatem per fraudem inductus, hujus triumphi L. Anicio prætori materiam dedit.

16. *Fuere, qui.*) Sulpitius Galba tribunus militum, & Æmiliu. privatim inimicus. Criminibantur optimum ducem, ut *imperiosum*, ob militaris disciplinæ ob-

res excessit, vel magnitudine regis Persei, vel specie [17] simulacrorum, vel modo pecuniæ, ut [18] bis millies centies sestertiûm [19] ærario contulerit, & omnium anteactorum comparationem amplitudine vicerit.

X. Per idem tempus, cùm Antiochus Epiphanes, [a] qui Athenis Olympicum inchoavit, tum rex Syriæ, [1] Ptolemæum puerum [2] Alexandriæ obsideret; [3] missus est ad eum legatus Marcus Popilius Lænas, qui juberet incepto desistere; mandataque exposuit; & regem, deliberaturum se dicentem, circumscripsit virgulâ, jussitque, priùs responsum reddere, quàm egrederetur [b] finito arenæ circulo. [c] sic cogitationem regiam Romana disjecit constantia; obeditumque imperio. Lucio autem Paullo, [4] magnæ victoriæ compoti, quattuor filii fuere..ex iis duos, natu majores, unum Publio Scipioni, Publii Africani filio, nihil ex paterna majestate præter speciem nominis, vigoremque eloquentiæ, retinenti, in adoptionem dederat; alterum Fabio Maximo: duos, minores natu, [5] prætextatos, quo tempore victoriam adeptus est, habuit. Is cùm in concione extra urbem, more majorum, ante triumphi diem, ordinem actorum suorum commemoraret, deos immortales precatus est; ut, si quis eorum invideret

INTERPRETATIO.

[a] *Qui incœpit Athenis templum* Jovis *Olympici.*

[b] *Descripto circulo arenæ.*

[c] *Sic constantia Romana dissipavit cunctationem regis.*

NOTÆ.

servantiam: ut *malignum*. ob prædam parcius, quàm cupiditas militum speraverat, distributam.

17. *Simulacrorum.*] Præter solita spolia, urbium etiam devictarum, montium, ac fluminum simulacra præferebantur.

18. *Bis millies.*] *Deux cent dix millions de sesterces*: qui si ad usum nostratis pecuniæ subducantur, erunt *six millions d'or. & trois cent mille écus.* Sestertius apud Romanos erat moneta argentea. Vide Budæum. *De asse.*

19. *Ærario contulerit.*] Tradidit Plinius lib. 33. populum Romanum ab eo tempore pendere tributum desiisse.

1. *Ptolemæum.*] Ægypti regem, Ptolemæi Philometoris fratrem natu minorem, qui Physcon etiam dictus est.

2. *Alexandriæ.*] Urbs est Syriæ, & emporium celebre, vulgo *Alexandrette.*

3. *Missus est.*] A Senatu, rogatu Evergetis, & Cleopatræ sororis, qui Romam legatos ante miserant opem Senatûs contra Antiochum imploraturos.

4. *Magna victoria.*] Quam ex Macedonibus retulerat.

5. *Prætextatos.*] Qui gerebant togam prætextam, id est, quam circum prætexta purpura erat. Hâc togâ utebantur 1. pueri nobiles usque ad decimum septimum annum. 2. Magistratus omnes urbani. 3. Omnes Senatores, cum sacros düs celebrabant dies. 4. Collegiorum Magistri, (ut *Paul. Manut.* observavit *in orat. pro sext.*) dum ludos agebant compitalitios, id est, in compitis fieri solitos. Prætexta porro erat quoddam vestimenti genus oblongum, ac talare. Hinc pueri prætextati dicti sunt. Annos etiam pueritiæ, per quos usus erat prætextæ, prætextatos vocavit Plinius lib. 33. sed observandus est omninò alius hujus vocis usus, cùm tribuitur *moribus*: ut apud Juven. *Sat. 2. Sic prætextatos referunt Artaxata mores.* Intelliguntur enim mores lascivi, & obscœni.

operibus, ac fortunæ suæ, in ipsum potiùs sævirent, quàm in rempublicam: quæ vox, veluti oraculo emissa, magnâ parte eum spoliavit sanguinis sui. nam alterum ex iis, quos in familia retinuerat, liberis, [6] ante paucos triumphi, alterum post pauciores amisit dies. Aspera circa hæc tempora censura Fulvii Flacci, & Postumii Albini fuit. quippe Fulvii censoris frater, [7] & quidem consors, Cnæus Fulvius senatu motus est ab iis censoribus.

XI. Post victum, captumque Perseum, qui quadriennio pòst [1] in libera custodia [2] Albæ decessit, [3] Pseudophilippus, à mendacio simulatæ originis appellatus, qui se Philippum, regiæque stirpis, ferebat, cùm esset ultimæ, armis occupatâ Macedoniâ, adsumptis regni insignibus; brevì temeritatis pœnas dedit. quippe Quintus Metellus prætor, cui ex virtute Macedonici nomen inditum, præclarâ victoriâ ipsum gentemque superavit, & immani etiam Achæos, rebellare incipientes, fudit acie. Hic est Metellus Macedonicus; qui porticus, quæ fuere circumdatæ [a] duabus ædibus [4] sine inscriptione positis, quæ nunc [5] Octaviæ porticibus ambiuntur, fecerat; [b] quique hanc turmam statuarum equistrium, quæ frontem ædium spectant, hodieque maximum ornamentum ejus loci ex Macedonia detulit. cujus turmæ hanc causam referunt: Magnum Alexandrum impetrasse à [6] Lysippo, singulari talium auctore operum, [c] ut eorum

INTERPRETATIO.

[a] *Duobus templis.*

[b] *Et qui deportavit ex Macedonia hanc multitudinem statuarum equestrium, quæ respiciunt frontem templorum, etiam nunc maximum ornamentum hujus loci.*

[c] *Ut effingeret ad vivum equites suæ turmæ, qui cæsi fuerant apud flumen Granicum, & se quoque* Alexandrum *poneret inter eos.*

NOTÆ.

6. *Ante paucos triumphi.*] Quarto ante triumphum die. Alter vero in triumpho conspectus post tertium diem obiit.

7. *Et quidem consors.*] Lipsius interpretatur, κοινόβιος, hoc est, ejusdem mensæ, atque ejusdem tecti.

1. *In libera custodia.*] Ubi non adimitur libertas eundi, redeundi, & quibuscum libet congrediendi.

2. *Alba.*] Urbs Latii est. Nunc jacet in ruinis: sed ei adjacet Albanum; quæ urbs ex alterius ruderibus crevit, & nunc *Albano* dicitur.

3. *Pseudophilippus.*] Falsus Philippus, à nomine Græco ψεῦδος. Ubi tamen observabis, hâc voce, si nominibus propriis jungatur, non tam falsitatem, quàm omnimodam similitudinem significari. Hic Pseudophilippus à Floro *Andriscus* nominatur. Causa fuit belli Macedonici tertii, quod an. V. C. 606. confectum est ingenti clade Pseudophilippi exercitûs, occisis ex ejus copiis viginti quinque millibus.

4. *Sine inscriptione.*] Hominis, non numinis. Horum enim templorum alterum Jovi, alterum Junoni inscriptum erat: sed sine inscriptione, quæ notaret vel artificum, vel ejus qui dedicaverat, nomen.

5. *Octavia porticibus.*] Duæ porticus sic Romæ vocabantur. Quarum alteram Octavia, Augusti soror, fecit: alteram Cn. Octavius, filius Cnæi illius prætoris, qui navali triumpho de rege Perseo triumphavit.

6. *Lysippo.*] Clarissimus erat statuarius, patriâ Sycionius.

equitum.

equitum, qui ex ipsius turma apud [7] Granicum flumen ceciderant, expressâ similitudine figurarum, faceret statuas, & ipsius quoque iis interponeret. Hic idem, primus omnium Romæ [8] ædem ex marmore in iis ipsis monumentis molitus, vel magnificentiæ, vel luxuriæ princeps fuit. Vix ullius gentis, ordinis hominem inveneris, cujus felicitatem fortunæ Metelli compares. nam, præter excellentes triumphos, honoresque amplissimos, [d] & principale in republica fastigium, extentumque vitæ spatium, & acres, innocentesque pro republica [9] cum inimicis contentiones, quatuor filios [e] sustulit, omnes adultæ ætatis vidit, omnes reliquit superstites, & honoratissimos. [f] mortui ejus lectum [10] pro Rostris sustulerunt quatuor filii, unus consularis, & censorius, alter consularis, tertius consul, quartus [11] candidatus consulatus, quem honorem adeptus est. Hoc est nimirum magis, feliciter de vita migrare, quàm mori.

XII. Universa deinde, ut prædiximus, [a] instincta in bellum Achaia, cujus pars magna, ejusdem Metelli Macedonici virtute, armisque fracta erat, maxime Corinthiis in arma, cum gravibus etiam in Romanos contumeliis, [b] instigantibus, destinatus ei bello gerendo consul Mummius. Et sub idem tempus, magis, quia volebant Romani, quidquid de Carthaginiensibus diceretur, credere, quàm quia credenda afferebantur, statuit senatus Carthaginem excidere. ita eodem tempore Publius Scipio Æmilianus, vir avitis Publii Africani, paternisq; Lucii Paulli virtutibus simillimus, omnibus belli, ac togæ dotibus, ingeniiq; ac studiorum eminentissimus sæculi sui, qui nihil in vita, nisi laudandum, aut fecit, aut dixit, ac sensit: quem Paullo genitum,

INTERPRETATIO.

[d] *Et primum gradum in republica.*
[e] *Genuit.*
[f] *Post ejus mortem quatuor* ejus *filii* extra *tulerunt ad rostra lectum*, ubi jacebat.
[a] *Incitata.*
[b] *Impellentibus.*

NOTÆ.

7. *Granicum.*] Phrygiæ minoris fluvius est, ex Ida monte in Propontidem se exonerans.

8. *Ædem.*] Interpretor, *templum*, cum Lipsio: non autem, *privatam* domum, cum Gruero. Ædes enim pro *privata domo* vix aliter usurpatur, quam numero multitudinis. Cum Lipsio tamen haud putem, hoc templum ipsi urbi Romæ, veluti deæ, dedicatum; non verò in urbe extructum dici.

9. *Cum inimicis.*] Cum Scipione Africano, cæterisque urbis optimatibus.

10. *Pro Rostris sustulerunt.*] Ex quo loco mortui filius, aut alius ex ipsius genere, quæ in vitâ præclarè gessisset, oratione laudabat. Rostra dicebatur locus, seu templum in foro, navium rostris adornatum. Ex quo ad populum concio haberi solebat.

11. *Candidatus.*] Sic dicebantur, qui magistratus petebant, à togâ candidâ, quam per id tempus induebant. Inde rerum etiam aliarum petitores candidati vocati sunt.

1. *In Romanos contumeliis.*] Dubium est, an manu: at certè oratione ipsorum legati violati sunt, & Achæorum furorem antevertere fugâ coacti sunt.

adoptatum à Scipione, Africani filio, diximus,[2] ædilitatem petens consul creatus est. Bellum Carthagini jam ante biennium[3] à prioribus consulibus illatum, majore vi intulit; cum antè in Hispania[4] murali coronâ, in Africa obsidionali donatus esset; [c] in Hispania verò etiam ex provocatione, ipse modicus virium, immanis magnitudinis hostem interemisset. Eamque urbem, magis invidiâ imperii, quam [5] ullis ejus temporis noxis, invisam Romano nomini, funditus sustulit, fecitque suæ virtutis monumentum, quod fuerat avi ejus clementiæ. [6] Carthago diruta est, cùm stetisset annis sexcentis sexaginta septem; abhinc annos centum septuaginta septem, Cnæo Cornelio Lentulo, Lucio Mummio Consulibus. Hunc finem habuit Romani imperii Carthago æmula; cum qua bellare majores nostri cœpêre Claudio, & Fulvio Coss. ante annos ducentos nonaginta sex, quàm tu, Marce Vinici, consulatum inires. ita per annos centum quindecim, aut bellum inter eos populos, aut belli præparatio, aut infida pax fuit. neque se Roma, jam terrarum orbe superato, securam speravit fore, si nomen usquam stantis maneret Carthaginis. adeò odium certaminibus ortum, ultra metum durat, & ne[7] in victis quidem deponitur, neque [8] ante invisum esse desinit, quàm esse desiit.

XIII. Ante triennium, quàm Carthago deleretur, Marcus Cato, [a] perpetuus diruendæ ejus auctor, Lucio Censorino, Marco Manlio Consulibus, mortem obiit. Eodem anno, quo Carthago concidit, Lucius Mummius Corinthum, post annos octingentos quinquaginta duos, quàm ab Halete, Hippotis filio, erat condita, funditus eruit.

INTERPRETATIO.

[c] Præterea in Hispania interfecisset, in singulari prœlio, hostem immodica staturа, ipse mediocrium virium.

[a] Continuus suasor illius subvertendæ.

NOTÆ.

2. *Ædilitatem.*] Dignitas erat Romana, primus ad alias gradus. Ædilis hæ partes erant, urbem tueri, curare annonam, exhibere ludos, publica & privata ædificia procurare. Curulis dicebatur, à sellâ Curuli, quâ soli Ædiles utebantur.

3. *A prioribus consulibus.*] Manilio, & Censorino.

4. *Murali.*] Quòd murum urbis obsessæ prior conscendisset. *Obsidionali*, quòd obsessas cohortes Romanas liberasset. hæc erat graminea; inde decerpto gramine, ubi obsessæ tenebantur. Erat omnium longè nobilissima.

5. *Ullis ejus temporis noxis.*] Correctionem Lipsianam secutus sum. Sensus est: ullis noxis, quæ objici ibi tùm possent, cùm adversus eam bellum decretum est.

6. *Carthago diruta est.*] Incendio. Quod, teste Floro, per septemdecim dies extingui tamen vix potuit.

7. *In victis.*] Lego cum plerisque, *in victos.*

8. *Ante invisum.*] Lipsius legit, *invisa*. At id necesse non est. Hunc enim textus efficit sensum, qui verus est. Adeò quod semel invisum fuit, non antè invisum esse desinit, quàm omninò esse desiit.

uterque Imperator, devictæ à se gentis nomine honoratus, alter Africanus, alter appellatus est Achaicus,[b] nec quisquam [1] ex novis hominibus prior Mummio cognomen virtute partum vindicavit. Diversi imperatoribus mores, diversa fuère studia. [a] quippe Scipio tam elegans liberalium studiorum, omnisque doctrinæ & [3] auctor, & admirator fuit, ut [4] Polybium, [5] Panætiumque, præcellentes ingenio viros, domi militiæque secum habuerit.[c] Neque enim quisquam hoc Scipione elegantiùs intervalla negotiorum otio dispunxit: semperque aut belli, aut pacis serviit artibus. semper inter arma, ac studia versatus, aut corpus periculis, aut animum disciplinis exercuit. Mummius tam rudis fuit, ut captâ Corintho, cùm maximorum artificum perfectas manibus tabulas, ac statuas in Italiam portandas locaret, juberet prædici conducentibus, si eas perdidissent, novas eos reddituros.[d] Non tamen puto dubites, Vinici, quin magis pro republica fuerit, manere adhuc rudem Corinthiorum intellectum, quàm in tantùm ea intelligi; & quin hâc prudentiâ illa imprudentia decori publico fuerit convenientior.

XIV. Cùm faciliùs cujusque rei in unum contracta species, quàm divisa temporibus, oculis, animisque inhæreat; statui priorem hujus voluminis, posterioremque partem, non inutili rerum notitiâ in artum contractâ, distinguere, atque huic loco inserere, quæ quóque tempore, post Romam à Gallis captam, deducta sit [1] colonia juss-

INTERPRETATIO.

[b] *Nec ullus inter novos homines sibi tribuit ante Mummium, cognomen acquisitum fortitudine.*

[c] *Nam nemo meliùs, quàm hic Scipio, distinxit otio spatia vacua negotiis.*

[d] *Tamen, ut puto, non dubitabis, Vinici, quin utilius futurum fuisset reipublicæ mentes nostras adhuc manere ignaras operum Corinthiorum, quàm adeò peritas esse in his æstimandis.*

NOTÆ.

1. *Ex novis hominibus.*] Novi dicuntur, quorum majores obscuri fuerunt: sed qui incipiunt ipsi clari esse per se, & magistratus in civitate assequi.

2. *Quippe Scipio.*] Sensus est, Scipio adeò liberalia studia, atque omne doctrinarum genus coluit, ut scripserit ipse elegantissimè: tantique fecit doctos viros, ut semper habuerit secum, tàm in urbe, quàm in castris, Polybium, & Panætium, viros præstantissimi ingenii.

3. *Auctor.*] Lipsius existimat hanc laudem pro Scipione esse nimiam: unde scribi vellet, *fautor.* Verùm ea laus videri nimia non debet. Cùm Scipio is sit, ad quem Terentii scripta (insigne elegantioris doctrinæ monumentum) teste Fabio, à veteribus referuntur. Quam tamen opinionem à Donato impugnari scio.

4. *Polybium.*] Insignis est historicus, ex Megalopoli Arcadiæ urbe. Historiam Romanam libris quadraginta conscripsit.

5. *Panætium.*] Stoïcæ sectæ Philosophum, patriâ Rhodium.

1. *Colonia.*] Coloniæ oppida fuerunt, quò populus Romanus suos cives ad incolendum ab urbe deduxit. Qui plura scire de coloniis volet, adeat Sigonium *de antiq. jure Italiæ lib.* 2.

ſu ſenatus. [a] nam [2] militarium & cauſſæ,[3] & auctores, & ipſarum præfulgent nomina. huic rei per idem tempus [4] civitates propagatas, auctumque Romanum nomen communione juris, haud intempeſtivè ſubtexturi videmur. Poſt ſeptem annos, quàm Galli urbem ceperunt,[5] Sutrium deducta colonia eſt, & poſt annum [6] Setina, novemque interjectis annis [7] Nepe; deinde, interpoſitis duobus & triginta,[8] Aricini in civitatem recepti. Abhinc annos autem trecentos quinquaginta, Spurio Poſtumio, Veturio Calvino conſulibus,[9] Campanis data eſt civitas,[10] partique Samnitium [11] ſine ſuffragio: & eodem anno [12] Cales deducta colonia. Interjecto deinde triennio [13] Fundani, & Formiani in civitatem recepti, eo ipſo anno, quo [14] Alexandria condita eſt. Inſequentibuſque Conſulibus à Spu-

INTERPRETATIO.

[a] *Nam de militaribus coloniis, nota ſunt & ipſarum nomina, & cauſa, & auctores.*

NOTÆ.

2. *Militarium.*] Militares coloniæ, vel fuerunt agri bello capti, qui inter veteranos milites dividebantur; vel etiam oppida, quò iidem mittebantur, ut præliorum diuturnitate feſſi aliquandò præmium laborum ſuorum caperent. Quod autem Velleius facturum ſe negat, ut pluribus colonias militares perſequatur: ſtudiosè Sigonius executus eſt *de antiq. jure Italiæ lib.* 3. Ubi de militaribus coloniis fusè diſſerit.

3. *Et auctores.*] Intelligit L. Sullam, C. Cæſarem, Dictatores: M. Antonium, M. Lepidum, & C. Octavianum, Triumviros: ipſummet imperatorem Auguſtum: qui omnes, partâ civili victoriâ, hoſtium agros militibus, per quos vicerant, diviſerunt.

4. *Civitates propagatas.*] Hujus loci ſenſus eſt: huic rei ſubtexturi videmur oppida, quibus per idem tempus civitas data eſt. Quæ idcircò totidem ſunt veluti *Romæ* propagatæ in provincias: ubi Romanum nomen auctum eſt communione juris.

5. *Sutrium.*] *Sutri*, in Etruriâ: ditionis Pontificiæ.

6. *Setina.*] Lege cum Manutio, cæteriſque Geographis, *Setia*, hodie *Sezza*, in Latio.

7. *Nepe.*] Ita lego cum multis: etſi Cluverius vult legi *Nepete*. Nunc *Nepi* in Etruria.

8. *Aricini.*] Pro *Aricia* in Latio: nunc *La Riccia*.

9. *Campanis.*] Idem narrat Livius lib. 8. ſed diſcedere à Velleio videtur. Nam 1. id narrat tantùm de equitibus Campanis. 2. Id refert ad L. Furii, & C. Mœvii conſulatum, quadriennio ante Velleii notam. Verùm componi cum Livio Velleius poteſt, ſi dicatur, datam eſſe civitatem primùm equitibus Campanis, deinde Campanis univerſis, ſeu urbi Capuæ, Campaniæ capiti: eò quòd rebellare cum Latinis noluiſſet.

10. *Parti Samnitium.*] Pars illa nunc dicitur, *Duché de Benevent.*

11. *Sine ſuffragio.*] *Id eſt*, eâ conditione, ut in comitiis nec ſuffragium ferrent, nec magiſtratus acciperentur. Honoris tamen causâ iis concedebatur, ut tanquam cives Romani in legione, non in auxiliariis copiis, velut ſocii, militarent. Quibus autem civitas cum ſuffragio dabatur, primùm cives Romani fiebant: ac prætereà poterant magiſtratus aut alieno ſuffragio conſequi, aut ſuo alteri obtinere.

12. *Cales.*] *Calvi*, in Campaniâ, *Dans la terre de Labour.*

13. *Fundani.*] *Fondi.* Formiani, *Mola*: quibuſdam *Formies*.

14. *Alexandria, &c.*] Ab Alexandro magno, in Ægypto.

tio Postumio, Philone Publilio censoribus, [15] Acerranis data civitas. & post triennium [16] Tarracinam deducta colonia. interpositóque quadriennio, [17] Luceria; ac deinde, interjecto triennio, [18] Suessa Aurunca, & Saticula, Interamnaque post biennium. [b] Decem deinde hoc munere anni vacaverunt. tunc Sora, atque Alba deductæ coloniæ, & [19] Carseoli post biennium. at Quincto Fabio quintum, Decio Mure quartùm consulibus, quo anno [20] Pyrrhus regnare cœpit, [21] Sinuessam, Minturnasque missi coloni; post quadriennium [22] Venusiam. interjectoque biennio, Manio Curio, & Rufino Cornelio consulibus, Sabinis sine suffragio data civitas. Id actum ante annos fermè trecentos viginti. [23] at Cossam, & Pæstum abhinc annos fermè trecentos, Fabio Dorsone, & Claudio Canina consulibus. interjecto quinquennio, Sempronio Sopho, & [24] Appio Cæci filio Consulibus, [25] Ariminum, Beneventum coloni missi; & suffragii ferendi jus Sabinis datum. at initio primi belli Punici [26] Firmum, & Castrum colonis occupata. & post annum *Æsernia, postque viginti duos annos Æsulum, & Alsium, Fregellæque post biennium; proximóque anno, Torquato, Semproniόque Consulibus Brundisium, & post triennium Spoletium: quo anno [27] Floralium ludorum factum est initium.

INTERPRETATIO.

[b] *Decem annis consequentibus hæc cura cessavit.*

NOTÆ.

15. *Acerranis.*] *La Cerra*, in Campania.

16. *Tarracinam.*] Volscorum oppidum in Latio. Antea dicebatur *Anxur*: nunc *Terracina*.

17. *Luceria.*] *Lucera*, urbs Apuliæ Dauniæ, *Dans la Pouille, ou Capitanate*.

18. *Suessa Aurunca.*] *Sezza*, in Campania.] Saticula, *Caserta*, ibid.] Interamna, nunc *Torre di Termine*; quibusdam, *l'Isola* prope Vulturnum fluvium.

19. *Carseoli.*] *Arsoli* in Latio.

20. *Pyrrhus.*] Rex Epirotarum, is, cui de bello adversus Romanos Apollinem consulenti, responsum est vulgatum illud propter ambiguitatem Oraculum: Aio te, Æacida, Romanos vincere posse.

21. *Sinuessam.*] Quibusdam *Sezza*, sed error est. Aliis *Rocca di Mondragone* non procul à Liri fluvio.] Minturnas, ibidem: nunc *La Barca del Garigliano* quòd ibi Liris scaphâ trajiciatur.

22. *Venusiam.*] Nunc *Venosa*, Horatio alumno nobilis.

23. *At Cossam.*] Sigonius, & Cluverius rectè emendaverunt, *Cosam*, in Etruria, nunc *Ansedonia*.] Pæstum, nunc *Pesti* in Lucania. Jacet in ruinis.

24. *Appio cæci filio.*] Appii Claudii, cognomento cæci, quòd reverà esset.

25. *Ariminum.*] *Rimini*, in Romandiola.] Beneventum, *Benevent*, in agro Neapolitano.

26. *Firmum.*] *Fermo*, in Marchiâ Anconitanâ.] Castrum, *Castro* in Tuscia.

* *Æsernia.*] *Isergna* in Samnio, *dans l'Abruzze*.] Æsculum, lege cum aliis, Asculum, *Ascoli*, in Piceno.] Alsium, *Palo*, in Ducatu Braciani.] Fregellæ, *Ponte Corvo*, in Campania.] Brundusium, *Brindisi*, in agro Hydruntino, *Dans la terre d'Otrante*.

27. *Floralium ludorum.*] In Floræ honorem institutorum: ob ingentem pecuniæ vim, quam hæreditate populo Romano reliquerat. Quod cùm postea flagitiosum senatui videretur (nam eas opes meretricio quæstu Flora paraverat) pu-

postque biennium deducta [28] Valentia, &, sub adventum in Italiam Hannibalis, Cremona, atque Placentia.

XV. [a] Deinde, neque dum Hannibal in Italia moratur, neque proximis post excessum ejus annis, vacavit Romanis colonias condere; cùm esset in bello conquirendus potius miles, quàm dimittendus, & post bellum vires refovendæ magis, quàm spargendæ. Cnæo autem Manlio Volsone, & Marco Fulvio Nobiliore Consulibus, [1] Bononia deducta Colonia, abhinc annos fermè ducentos septemdecim. &, post quadriennium, [2] Pisaurum, ac Potentia; interjectóque triennio, Aquileïa, & Gravisca, & post quadriennium [3] Luca. Eodem temporum tractu (quamquam apud quosdam ambigitur) [4] Puteolos, Salernumque, & Buxentum missi coloni: [5] Auximum autem in Picenum, abhinc annos fermè centum octuaginta septem; ante triennium, quàm Cassius censor, [b] à [6] Lupercali in Palatium versus, [7] theatrum facere instituit: cui in [8] demoliendo eximia civitatis severitas, & consul Cæpio restitère. quod ego inter clarissima

INTERPRETATIO.

[a] *Deinde, neque dùm Hannibal constitit in Italiâ, neque primis annis post ejus decessum, integrum fuit Romanis deducere Colonias.*

[b] *A Lupercali versus montem Palatinum.*

NOTÆ.

dendæ rei dignitatem quærere placuit. Ergo Floram deam esse patres finxerunt: quæ floribus præesset · quæque esset placanda, fruges ut feliciter provenirent.

28. *Valentia.*] Nunc *Bivona* non procul à *Monteleone* ulterioris Calabriæ.] Cremona, non procul à Mantuâ: Placentia, *Plaisance*, utraque Galliæ Cisalpinæ ad Padum.

1. *Bononia.*) Sita est prope Rhenum amnem, in dominio Pontificio: Pinguis soli: unde nobis dicitur, *Boulogne la grasse.*

2. *Pisaurum.*] *Pesaro* Ducatus Urbini, in ditione Pontificiâ. & in orâ Adriatici maris.] Potentia, urbs Piceni, excisâ, cujus nomen superest in proximâ Abbatiâ, quæ sanctæ Mariæ dicitur, non procul à portu Recitenensi, *Recanati.*] Aquileia, *Aquilée*, aliàs perampla: nunc ob aëris inclementiam deserta.] Gravisca, in Etruriâ: nunc excisa, cujus ex ruinis crevit Cornetum, *Corneto*, in provinciâ Patrimonii S. Petri.

3. *Luca.*] Urbs munitissima, nunc sui juris, & Respublica libera, *Lucques.*

4. *Puteolos.*] Incolis *Pozzuolo*: nobis *Pouzol.* In orâ litorali Provinciæ Terræ Laboris, cum portu celeberrimo.] Salernum, *Salerne* in regno Neapolitano, Principatus Citerioris caput; cum arce, & portu, in orâ Tyrrheni maris.] Buxentum, *Policastro*, ibidem.

5. *Auximum.*] *Osimo*, non *Osmo*: ut multi perperam scripserunt, Paret summo Pontifici.

6. *Lupercali.*] Locus erat, sub monte Palatino, Pani, Arcadiæ deo, Sacer. Hinc Sacerdotes Panis dicti sunt Luperci.

7. *Theatrum.*] Lapideum: cum antea theatra, quemadmodum vocant temporaria, ex ligno struerentur.

8. *Demoliendo.*] Mendo non caret hic locus, Nam quod Boëclerus ait *demoliri*, sumi pro *moliri*: id dicit prorsus gratis, cum sine ullius exempli appositione dicat. Manutius locum, haud dubiè corruptum, sic restituit: *in moliendo.* Adderem equidem, in *eo* moliendo, *de* mutatis in *eo*. quas literulas corrumpere pronum librariis fuit, Sic autem sensus optimus efficitur.

[9] publicæ voluntatis argumenta numeraverim. Cassio autem Longino, & Sextio Calvino (qui [10] Sallues apud [a] Aquas, quæ ab eo Sextiæ appellantur, devicit) Consulibus, [11] Fabrateria deducta est, abhinc annos fermè centum quinquaginta septem; & post annum [12] Scylacium, Minervium, Tarentum, Neptunia, Carthagóque in Africa prima, ut prædiximus extra Italiam, colonia condita est. [14] de Dertona ambigitur. [15] Narbo autem Martius in Gallia, Marco Porcio, Quinto Marcio consulibus, abhinc annos circiter centum quinquaginta tres, deducta colonia est. [16] post tres & viginti annos in [17] Vagiennis [18] Eporædia, Mario sexies, Valerioque Flacco consulibus. [c] Neque facilè memoriæ mandaverim, quæ, nisi militaris, post hoc tempus deducta sit.

XVI. Cùm hæc particula operis velut formam propositi excesserit: quamquam intelligo, mihi, in hac tam præcipiti festinatione, quæ me, rotæ, [a] pronive gurgitis, [b] ac verticis modo, nusquam pati-

INTERPRETATIO.

[c] *Neque facilè prodiderim scriptis. an ulla alia* colonia, *quam militar.s, missa sit post hoc tempus.*

[a] *Et rapidi gurgitis.*

NOTÆ.

9. *Publicæ voluntatis.*] Propensionis ad veteres mores retinendos.

10. *Sallues.*] *Les Provençaux.* Salyi, & Salyes Plinio, Livio Salvii, Saluvii Marcelliano dicuntur.

11. *Aquas. quæ ab eo Sextiæ.*] Urbs est Galliæ Narbonensis, vulgo *Aix*, totius provinciæ Parlamenti sedes.

12. *Fabrateria.*] Nunc *Falvaterra*, Volscorum pagus in Latio, prope Lirim, in ditione Pontificiâ.

13. *Scylacium.*] Nunc *Squillace*, Calabriæ ulterioris.] Minervium, *Minerbino*. aut *Monervino*, regni Neapolitani, in provinciâ Barianâ, in ipso limite Basilicatæ, versus montes.] Tarentum, *Tarente*: alias magnæ Græciæ, in Calabriâ: hodie verò regni Neapolitani, in terrâ Hydruntinâ.] Neptunia, oppidum fuit magnæ Græciæ, apud Scylacium, ad montis Moscii radices. Verùm illud video hodie ignorari.

14. *De Dertona.*] *Tortone.* Urbs probè munita, in Mediolanensi tractu, sub Hispanorum dominio.

15. *Narbo Martius.*] *Narbonne*, in Occitaniâ provinciâ, juxta ramum fluvii Atacis (*de l'Aude*) manu ductum alias à Romanis, nunc *La Robine* dictum, non procul ab ora Mediterranei maris. At unde Martius dicitur? Ex eo, quod ex legione Martiâ Cæsar eò colonos deduxerit. Certè plurimæ coloniæ, à legionibus, quæ in iis erant collocatæ, nomen sibi pepererunt, ut sextanorum, secundanorum Decumanorum, &c. Scribendum verò est *Martius*, non *Marcius*, ut apud Sigonium *de Ant. jure Provinc. lib. 1. cap. 6.* testatur vetus aræ inscriptio, PRO. COLONIS. INCOLISQUE. COL. JUL. PATERN. NARB. MART.

16. *Post tres, & viginti annos.*] Aliter legit Vossius, Authoribus Pighio in *Annal. Roman.* Et Philippo Cluverio *in Italiâ antiquâ.* Sic legit: *Deducta colonia. & post duo de viginti annos in Bagiennis Eporedia.* Quòd distinctionem mutaverit, & pro *est* reposuerit, *&*, facilè probo: quòd verò tollat *Vagiennis*, & *Eporædia*, ut reponat *Bagiennis*, & *Eporedia*; tantùm fero: nam utrumque dicitur.

17. *Vagiennis.*] Populi fuerunt Liguriæ montanæ, seu Galliæ Subalpinæ, prope fontes Padi.

18. *Eporedia*] Nunc *Turée*, in Pedemontio, ad Duriam fluvium.

tur consistere, pænè magis necessaria prætereunda, quàm supervacua amplectenda: [b] nequeo tamen temperare mihi, quin rem, sæpè agitatam animo meo, neque ad liquidum ratione perductam, signem stylo. [c] Quis enim abundè mirari potest, quod eminentissima cujusque professionis ingenia, [2] in eam formam, & in idem artari temporis congruens spatium;& quemadmodum clausâ [3] capsâ, aliòque septo diversi generis animalia, nihilò minùs separata alienis, in unum quoq; corpus congregantur; ita cujusque clari operis capacia ingenia in similitudinem & temporum, & profectuum, semet ipsa ab aliis separaverunt? Una, neque multorum annorum spatio divisa, ætas, per divini spiritus viros [4] Æschylum, [5] Sophoclem, Euripidem, illustra-

INTERPRETATIO.

[b] *Tamen non possum me tenere, quin mandem scriptis rem, de quâ sæpe cogitavi, & quæ nondum clare demonstrata est ullo argumento.*

[c] *Nam quis potest satis mirari, quòd ingenia præstantissima in qualibet arte convenerint in idem spatium angusti temporis, & in eundem modum* quærendi perfectionem suæ artis? *&, sicut animalia diversæ speciei, licet inclusa eodem capse, aut quolibet claustro, ita separantur inter se, ut una quæque species coëat in unum gregem: sic homines capaces præstantis alicujus operis, conjuncti inter se similitudine temporum & studiorum, segregaverint se ab aliis.*

NOTÆ.

1. *Verticis.*] Quintilianus lib. 8. cap 2. ait verticem esse, quicquid in se vertitur: explicandum tamen esse maximè de contortâ in se aquâ: *un tournant d'eau.*

2. *In eam formam.*] Corruptissimus, ac difficillimus locus: in quo restituendo Vossium secuti sumus. Hunc ita castigatum ex integro nobis reliquit. *Quis enim abunde mirari potest, quòd eminentissima cujusque professionis ingenia, in eandem formam, & in idem arctati temporis congruerint spatium? Et quemadmodum clausa capso aliòve septo diversi generis animalia, nihilominùs, separata alienis, in unum quæque corpus congregantur; ita cujusque clari operis capacia ingenia in similitudinem & temporum, & profectuum semetipsa ab aliis separaverint?* Lucem attulit quidem Vossius: at non omnino sensum patefecit. Quem vide in interpretatione.

3. *Capsa.*] Vossius profitetur, pro *capsâ*, se restituisse *capse*, fide codicis Ms. significat autem *capsus*, vallum, claustrum, seu locum sudibus septum, ac munitum.

4. *Æschylum.*] Athenis floruit Olympiade 70. juxta Eusebium: 60. juxta alios, vixit annos 65. Hieronis Siciliæ regis tempore, ac in ipsa Sicilia, ut perhibent, mortuus: sed miro fato. Ei prædictum fuerat, ipsum casu domûs interiturum. Quare medus in agris degebat. Non tamen vim fati declinavit. Nam cùm fortè aperto, quod calvum erat, capite sederet, aquilam hâc prætervolare contigit: quæ testitudinem in Æschyli caput illisit, rata saxum esse propter ejus calvitiem. Quo ictu poëta interiit. Ita Ælian. & Valer. Maxim.

5. *Sophoclem.*] Sophili filium, Æschylo 17. annis juniorem. Annos natus 95. obiit, acino, teste Luciano, strangulatus.] *Euripidem*, natus est Salamine in Atticæ insulâ cognomine, quo anno Xerxes in Græciam irrupit. Ei Mnesarchus pater fuit; mater verò Clito. Obiit annos natus 75. diro mortis genere. Cùm enim cænatus ab Archelao Macedoniæ rege, à quo unicè diligebatur, noctu rediret, à canibus laceratus est.

vit

vit tragœdias : una priſcam illam, & veterem ſub [6] Cratino, Ariſtophane, & Eupolide comœdiam : ac novam comicam [7] Menandrus, æqualeſque ejus ætatis magìs, quàm operis, [8] Philemon, ac Diphilus, & invenêre intra pauciſſimos annos neque imitanda reliquêre. [d] Philoſophorum quoque ingenia, Socratico ore defluentia, omnium quos paullò antè enumeravimus, quanto poſt Platonis, Ariſtotelisque mortem floruêre ſpatio? Quid ante Iſocratem, quid poſt ejus auditores, eorumque diſcipulos clarum in oratoribus fuit? [e] adeò quidem artatum anguſtiis temporum, ut nemo memoriâ dignus alter ab altero videri nequiverint.

XVII. Neque hoc in Græcis, quàm in Romanis, evenit magis. [a] nam, niſi aſpera, ac rudia repetas, & inventi laudanda nomine, [1] in Attio, circaque eum Romana tragœdia eſt : dulceſque Latini leporis facetiæ per [2] Cæcilium [3] Terentiumque, &

INTERPRETATIO.

[d] Philoſophi quoque, quos paulò antè recenſuimus, profecti ex diſciplinâ Socratis, &c.

[e] Certè id totum *comprehenſum fuit adeò exiguo ſpatio temporis, ut nullus fuerit memorabilis, quem potuerit videri alter ab altero.*

[a] Nam niſi revoces inculta, & impolita, & ſolùm *laudabilia propter inventionem, Romana tragœdia continetur in operibus Attii, & illius coætaneorum.*

NOTÆ.

6. *Cratino.*] Athenienſi, Callimedis filio. Adeo amans vini fuit, ut ob ruptum vas, & effuſum vinum, dolore perierit] *Ariſtophane*, ex Lindo Rhodi oppido] *Eupolide*. Athenis, in patriâ ſuâ, floruit, in mare dejectus eſt ab iis, in quos ſcripſerat : dubitatur, an juſſu Alcibiadis, quem verſibus perſtrinxerat. Certe tùm Alcibiades edicto cavit, ne quis in alios fabulas ſcriberet. Ex quo factum eſt, ut apud Athenienſes primùm, ac ſubinde apud Romanos priſcæ Comœdiæ acerbitas in leniorem formam mutata ſit.

7. *Menandrus.*] Athenienſis : annos natus 55. ſubmerſus eſt, dum in Piræo portu nataret.

8. *Philemon.*] Damone patre natus eſt Syracuſis, juxta Suidam : Pompeiopoli in Ciliciæ urbe, juxta Strabonem. Riſu corruit exanimis, aſinum ficos mandentem intuens, ita poſt Lucianum Valer. Max.] *Diphilus*, Sinopenſis fuit, dictus κωμικώτατος, *id eſt*, maxime comicus.] De Socrate, Platone, Ariſtotele, & Iſocrate multa paſſim traduntur apud Scriptores, quæ afferre ſupervacaneū eſſet.

1. *Attio.*] Quibuſdam legitur *Actio* : qui Serrano, & Mancino conſulibus, jam ſene Pacuvio inſigni tragico, floruit. Cicero ſcripſit, eum ita Decio Bruto gratum fuiſſe, ut ejus ſolùm verſibus templorum, aliorumque ædificiorum frontem exornari juberet.

2. *Cæcilium.*] Gallus inſuber fuit, Ennii contubernalis : genere ſervus. Unde dictus eſt Statius : quod apud antiquos nomen ſervile fuit.

3. *Terentium.*] Carthaginienſem, Terentii Lucani libertum. A quo cùm propter ingenium, ac formam liberaliter eſſet inſtitutus, manuque maturè miſſus, brevi in amicitiam venit nobilium : maximéque Lælii, ac Scipionis. Quorum operâ in ſcribendo uſus eſſe, propter ſermonis elegantiam, creditur. Cujus opinionis invidia illi in Græciam navigandi cauſa fuit. Unde cùm rediret, naufragio periit, cum octo & centum Menandri fabulis, quas Latino ſermone donaverat. Aliqui tamen eum Romam rediiſſe, ſed tædio, propter amiſſas fabulas, extinctum eſſe prodiderunt.

[a] Afranium ſuppari ætate nituerunt. Hiſtoricos, [b] (ut & Livium quoque priorum ætati adſtruas) præter Catonem , & quoſdam veteres, & obſcuros , minùs octuaginta annis circumdatum ævum tulit. ut nec poëtarum in antiquius, citeriuſve proceſſit ubertas. at oratio , ac vis forenſis, perfectumque [5] proſæ eloquentiæ decus , ut idem ſeparetur Cato, (pace Publii Craſſi , Scipioniſque, & Lælii, & Gracchorum , & Fannii , & Sergii Galbæ dixerim) [c] ita univerſa ſub principe operis ſui erupit Tullio : ut delectari ante eum pauciſſimis, mirari verò neminem poſſis , niſi aut ab illo viſum , aut qui illum viderit. Hoc idem eveniſſe grammaticis, [6] plaſtis, pictoribus , ſcalptoribus , [d] quiſquis temporum inſtiterit notis , reperiet , & eminentia cujuſque operis artiſſimis temporum clauſtris circumdata. [e] Hujus ergo præcedentiſque ſæculi , ingeniorum ſimilitudines congregantis & in ſtudium par , & in emolumentum , cauſſas cùm ſemper requiro , numquam reperio , quas eſſe veras confidam , ſed fortaſſe veriſimiles, inter quas has maxime. Alit æmulatio ingenia : & nunc invidia , nunc admiratio [7] incitationem accendit : [8] naturàque , quod ſummo ſtudio petitum eſt , aſcendit in ſummum : difficiliſque in perfecto mora eſt , naturaliterque , quod procedere non poteſt , recedit. & , ut primo ad conſequendos , quos priores ducimus , accendimur : ita , ubi aut præteriri, aut æquari eos poſſe deſperavimus , ſtudium cum ſpe ſeneſcit , & , quod aſſequi non poteſt , ſequi deſinit , & , velut occupatam relinquens materiam , quærit novam : præteritoque eo , in quo eminere non poſſumus , aliquid , in quo nitamur , con-

INTERPRETATIO.

[b] *Etiamſi numeraros Livium inter antiques.*

[c] *Ita omnis extulit ſe ſub Cicerone , perstiſſimè ſua artis , &c.*

[d] *Quiſquis obſervabis tempora.*

[e] *Ergo cùm investigo cauſas* , propter quas *hoc ſæculo , & ſuperiore homines amplexi ſint* omnes *eadem ſtudia , & eeſdem progreſſus , &c.*

[f] *Et difficile eſt hærere in eo , quod perfectum eſt.*

NOTÆ.

4. *Afranium.*] Id unum de illo ſcitur, quod Cicero tradidit : cum in togatis , & attellanis ſcribendis excelluiſſe , *hoc eſt* , Comœdiis , in quibus humiles , ac ridiculæ perſonæ inducebantur.

5. *Proſa.*] Orationis liberæ , nulliſque numeris adſtrictæ. Quâ voce , præter Velleium , Quintilianus , Suetonius , & Auſonius uſi ſunt.

6. *Plaſtis.*] Statuariis. Nam inter alias ſtatuariæ partes numeratur etiam Plaſtice , quæ argillam tractat.

7. *Incitationem.*] Acidalius cum pleriſque vult legi , *imitationem*. Sed pace illorum retineo , *incitationem*. Nam primum vox latina eſt : deinde facilis ejus ſenſus : æmulatio alit ingenia : & nunc invidia ; nunc admiratio accendit , quam jam æmulatio incitaverat.

8. *Naturaque.*] Lege potius *maturè* , id eſt , *citò*. Quod etiam aliis obſervatum eſt.

quirimus: [a] ſequiturque, ut frequens ac mobilis tranſitus maximum perfecti operis impedimentum ſit.

XVIII. Tranſit admiratio [1] ad conditionem temporum, & ad urbium. [2] Una urbs Attica pluribus annis eloquentiæ, quàm universa Græcia, operibuſque floruit: adeò ut corpora gentis illius ſeparata ſint in alias civitates, ingenia verò ſolis Athenienſium muris clauſa exiſtimes. Neque ego hoc magis miratus ſim, quam, neminem Argivum, Thebanum, Lacedæmonium oratorem, aut, dum vixit, auctoritate, aut poſt mortem memoria dignum exiſtimatum. [3] Quæ urbes, & multæ aliæ, talium ſtudiorum fuere ſteriles, niſi Thebas unum os [4] Pindari illuminaret. nam [5] Alcmana Lacones falsò ſibi vindicant.

INTERPRETATIO.

[a] *Atque hinc fit, ut tranſitus creber ab unâ re ad aliam plurimum obſit perfectioni operis.*

NOTÆ.

1. *Ad conditionem.*] Lipſius & Schegkius ſcribunt *à conditione temporum*: quod ſanè ſenſus poſtulat.

2. *Una urbs Attica.*] Ecce variorum lectiones ad hunc locum: *Manutii*, una urbs Attica pluribus annis eloquentiâ, quam universa Græcia, operibuſque floruit. *Lipſii*, pluribus annis eloquentiâ, quam universa Græcia, uberiuſque floruit. *Acidalii*, pluribus annis eloquentiâ, quàm universa Græcia operibus, (rebus geſtis) floruit. *Schegkii*, una urbs Attica pluribus annis eloquentiæ, quàm universa Græcia, operibus floruit. Harum lectionum, quam velis, elige: ſenſus is eſſe mihi videtur. Solæ Athenæ diutiùs floruerunt, atque pluribus eloquentiæ operibus quàm universa Græcia.

3. *Quæ urbes & multæ aliæ.*] Ms. lectio erat: *exiſtimatumque urbes, & initalia talium ſtudiorum fuere ſteriles.* Unde Voſſius legit: *exiſtimatum. Quæ urbes etiam, ut aliæ, talium, &c.* Quam lectionem amplector, & ſic explico. Cujus rei cauſam putarem eſſe, quia iſtæ urbes, ut aliæ, nullos habuerunt, qui talibus ſtudiis operam dederint; niſi Pindarus, ſuis carminibus, inſignes Thebas redderet.

4. *Thebani.*] Thebani, Lyricorum principis. De quo tam eleganter Horat. lib. 4. carm. Od. 2.

Pindarum quiſquis ſtudet æmulari,
Iule, ceratis ope Dædaleâ
Nititur pennis, vitreo daturus
nomina ponto.

In eâdem Ode Dircæus cygnus dicitur. Cygnus quidem ſuavitate carminis: Dircæus autem à Dirce, fonte Thebano. Olympiade 76. floruit, Æſchyli tempore. Obiit annum agens 55.

5. *Alcmana.*] Eum ferè omnes ex Lydiâ Meſſenium fecerunt. Spartæ tamen educatus, uſus eſt Dorica lingua, quæ Lacedæmoniorum erat: eoque nomine, Spartæ civis habitus eſt. Lyricorum poëtarum primus fuit.

C. VELLEII PATERCULI HISTORIÆ ROMANÆ AD M. VINICIUM COS.

LIBER SECUNDUS.

I. POTENTIÆ Romanorum [1] prior Scipio viam aperuerat, luxuriæ posterior aperuit. quippe, remoto Carthaginis metu, sublatâque imperii æmulâ, non gradu, sed præcipiti cursu à virtute descitum, ad vitia transcursum; vetus disciplina deserta, nova inducta; in somnum à vigiliis, ab armis ad voluptates, à negotiis in otium conversa civitas. [2] tùm [3] Scipio Nasica in Capitolio porticus, tùm, quas prædiximus, Metellus, tùm in Circo Cnæus Octavius multò amœnissimam moliri sunt: publicamque magnificentiam secuta privata luxuria est. Triste deinde, & contumeliosum bellum in Hispaniâ, duce latronum [4] Viriatho, secutum est: quod ita variâ fortunâ gestum est, ut sæpiùs Romanorum gereretur adversâ. sed, interempto Viriatho [5] fraude magis, quàm virtute, Servilii Cæpionis, Numantinum gravius exarsit. hæc urbs nunquam plura, quàm

NOTÆ.

1. *Prior Scipio.*] Uterque dictus Publius Cornelius Africanus. Sed prior, Africanus major: posterior autem, Æmilianus, & Africanus minor; Pauli quidem Æmilii filius: at per adoptionem Scipionis Africani majoris nepos.

2. *Tum.*] Ante eversam Carthaginem annis ferme decem.

3. *Scipio Nasica.*] Erat Africani frater patruelis. Is est, ut infra videbitur, qui Vir Optimus à Senatu judicatus est. Has porticus Censor in Capitolio posuit: Metellus prope circum Flaminium: Cn. Octavius in hoc ipso circo, juxta Plinium. Quam Cn. Octavius posuit, invenies Corinthiam dici à structura, Macedonicam, ob regem Perseum devictum.

4. *Viriatho.*] Ex venatore latro, ex latrone dux Lusitanorum factus adversus Romanos, eos cecidit non semel. Vicit prætores duos: Vetilium, quem etiam captum, ex Appiano, trucidavit, & Cn. Plancium.

5. *Fraude magis, quàm, &c.*] Cùm enim Q. Fab. Max. Servilianus a Viriatho circumventus opprimi posset, pacem præoptanti æquis conditionibus dedit. Quâ postea neglectâ, Q. Servilius Cæpio ann. 614. Viriathum repente adortus, corruptis ejus legatis, ipsum interemit. Atque hæc est fraus Cæpionis.

decem millia, propriæ juventutis, armavit. ſed, vel ferocia ingenii, vel inſcitia noſtrorum ducum, vel fortunæ indulgentia, cùm alios duces, tùm Pompeium, magni nominis virum, ad turpiſſima deduxit fœdera, (hic primus è Pompeiis Conſul fuit) nec minùs turpia ac deteſtabilia [6] Mancinum Hoſtilium Conſulem. [a] ſed Pompeium gratia impunitum habuit, Mancinum [7] verecundia. [b] quippe, non recuſando perduxit huc, ut per [8] Feciales nudus, ac poſt tergum religatis manibus, dederetur hoſtibus: quem illi recipere ſe negaverunt, ſicut quondam [9] Caudini fecerunt, dicentes, publicam violationem fidei non debere unius lui ſanguine.

II. [a] Immanem deditio Mancini civitatis movit diſſenſionem. quippe Tiberius Gracchus, Tiberii Gracchi, clariſſimi, atque eminentiſſimi viri, filius, Publii Africani ex filiâ nepos, quo Quæſtore & auctore id fœdus ictum erat, nunc graviter ferens aliquid à ſe factum infirmari, nunc ſimilis vel judicii, vel pœnæ metuens diſcrimen, tribunus plebis creatus, vir alioqui vitâ innocentiſſimus, ingenio florentiſſimus, propoſito ſanctiſſimus, tantis denique adornatus virtutibus, quantas perfecta & naturâ & induſtriâ, mortalis conditio recipit, Publio Mucio Scævolâ, Lucio Calpurnio Conſulibus, abhinc annos centum ſexaginta duos, deſcivit à bonis; pollicituſque toti Italiæ civitatem, ſimul etiam promulgatis [1] agrariis le-

INTERPRETATIO.

[a] *Sed favor exemit Pompeium pœnâ; reverentia Mancinum.*

[b] *Quippe conſentiendo adduxit eò, ut traderetur hoſtibus per, &c.*

[a] *Traditio Mancini* hoſtibus *excitavit in urbe ingentem diſcordiam.*

NOTÆ.

6. *Mancinum Hoſtilium.*] Eo duce triginta Romanorum millia fuſa à Numantinorum millibus quatuor. Quam ignominiam conſecuta pax erat adeo turpis, ut ſenatus eam habere ratam noluerit, tanquam ſine ſua authoritate factam.

7. *Verecundia.*] Hic accipitur pro reverentia. Ita *Livius lib.* 34. niſi verecundia pudoris, ac majeſtatis matronarum me tenuiſſet. Ergo reverentia Mancini clariſſimi viri, alioqui culpam agnoſcentis, nec pœnam recuſantis obfuit, ne puniretur à Senatu. At, inquies, ſi hoſtibus deditus, quomodo impunitus fuit? Hoc ſenſu ait Boëclerus; 1. quia non receptus. 2. Quia reſtitutus in priſtinam dignitatem. 3. Quia admiſſus ad novos honores. 4. Quia eam deditionis contumeliam ipſe minime loco pœnæ habuit: quippe qui, teſte Plinio, ſtatuam ſibi eodem habitu, quo erat deditus hoſtibus, erexerit.

8. *Feciales.*] Vulgo, *Herauts d'armes*, Sic dicti à faciendo: quod bello, pacique faciendæ præeſſent. Bellum imprimis non licebat gerere, niſi feciales illud, & juſtâ causâ ſuſceptum declaraviſſent, & priùs indixiſſent.

9. *Caudini.*] Samnites. Sp. Poſthumium, quem vinctum Senatus ipſis dediderat, recipere noluerunt. Dicti ſunt Caudini ob oppido Caudio, apud quod contra Romanos adeò pugnaverunt feliciter, ut eorum legiones ſub jugum miſerint. Unde Caudinæ fauces, aut Furcæ: nunc *Stette di Arpaia.*

1. *Agrariis legibus.*] Jubebant, ut agri, qui olim populi fuiſſent; nunc autem ad privatos pertinerent, iterum populo dividerentur.

gibus, [a] omnibus ſtatum concupiſcentibus, [b] ſumma imis miſcuit; & in præruptum, atque anceps periculum adduxit rempublicam, Octavioque collegæ, pro bono publico ſtanti, imperium abrogavit: Triumviros agris dividendis, [1] coloniiſque deducendis creavit ſe, ſocerumque ſuum conſularem Appium, & Gracchum fratrem, admodum juvenem.

III. Tùm Publius Scipio Naſica, ejus qui [1] optimus vir à ſenatu judicatus erat, nepos; ejus, qui cenſor porticus in Capitolio fecerat, filius; pronepos autem Cnæi Scipionis, celeberrimi viri, Publii Africani [2] patrui, privatuſque, [3] & togatus, cùm eſſet conſobrinus Tiberii Gracchi, patriam cognationi præferens, [a] &, quidquid publicè ſalutare non eſſet, privatim alienum exiſtimans (ob eas virtutes primus omnium abſens pontifex maximus factus eſt) [4] circumdatâ lævo brachio togæ laciniâ, ex ſuperiore parte Capitolii, ſummis gradibus inſiſtens, hortatus eſt, qui ſalvam vellent republicam, ſe ſequerentur. Tum optimates, ſenatus, atque equeſtris ordinis pars melior, & major, [b] & intacta pernicioſis conſiliis plebs, inruere in

INTERPRETATIO.

[b] *Suſque deque vertit omnia.*

[a] *Et judicans non eſſe ſuum, quicquid non eſſet utile reipublicæ.*

[b] *Et plebs, quæ non erat particeps in* his *exitioſis conſiliis.*

NOTÆ.

1. *Omnibus ſtatum concupiſcentibus.*] Lipſius ſic emendavit: *omnium ſtatum* (id eſt, fortunas) *concutientibus*: quia agrariæ leges jam diu poſſeſſos agros iterum vindicabant in publicum, & priſcis dominis auferebant. Verùm hæc emendatio neceſſaria non eſt. Cùm enim ſtatus ſit conditio vitæ certa, atque ſtabilis: rectè Velleius, cùm Tib. Gracchum dicit agrariam promulgaviſſe legem omnibus conditionem vitæ certam, atque ſtabilem cupientibus. De hac lege *Cicer. in Orat. pro Sext.* Agrariam Tib. Gracchus legem ferebat: grata erat populo: fortunæ tenuiorum conſtitui videbantur.

3. *Coloniiſque.*] Lego cum Lipſio *coloniiſque deducendis, id eſt.* mittendis diviſorum agrorum cultoribus; non autem cum Grutero, *Coloniis*, contra Hiſtoriæ fidem. Nuſquam enim legitur, deductas eſſe à Tib. Graccho colonias.

1. *Optimus vir judicatus.*] In eo, quod electus à Senatu fuiſſet, ut ſimulacrum matris deûm, è Phrygia allatum, domi ſuæ haberet, dùm ei templum fieret.

2. *Patrui.*] Vulgo, *patruus.* Ita optime primus emendavit Eraſmus. Sed quem Africanum intelliges? Africanum majorem, cujus patruus fuit Cn. Scipio, hic qui Velleio, vir celeberrimus appellatur, abavus hujus Scipionis, quo authore Tib. Gracchus interfectus eſt.

3. *Et togatus.*] Id eſt, qui cum Urbanarum dignitatum contemptor eſſet, tantum vulgarem, & à populo geſtari ſolitam induebatur togam. Toga porro id apud Romanos erat, quod apud Græcos pallium, vulgaris nimirum, & plebeia veſtis.

4. *Circumdata.*] Motis erat repentinis in turbis Conſulem, exerto brachio dextro, togæ laciniam in lævam & tergum ita rejicere, ut ipſum revocata cingeret. Atque hunc habitum *cinctum Gabinum* vocabant. Quo habitu Conſul utebatur bellum indicturus. Ita Virgil. 7. Æneid.

Ipſe Quirinali trabeâ, cinctuque Gabino
Inſignis reſerat ſtridentia limina conſul.

Gracchum, stantem in areâ cum catervis suis, [c] & concientem pænè totius Italiæ frequentiam. is fugiens, decurrensque clivo Capitolino, fragmine subsellii ictus, vitam, quam gloriosissimè degere potuerat, immaturâ morte finivit. [d] Hoc initium in urbe Roma civilis sanguinis, gladiorumque impunitatis fuit. inde jus vi obrutum, potentiorque habitus prior; [e] discordiæque civium, antea [5] conditionibus sanari solitæ, ferro dijudicatæ; bellaque non causis inita, sed prout eorum merces fuit. quod haud mirum est. Non enim ibi consistunt exempla, unde cœperunt, sed quamlibet in tenuem recepta tramitem, latissimè evagandi sibi viam faciunt: &, ubi semel recto deerratum est, in præceps pervenitur: nec quisquam sibi putat turpe, quod alii fuit fructuosum.

IV. Interim, dum hæc in Italiâ geruntur, [1] Aristonicus, mortuo rege Attalo, à quo Asia populo Romano hereditate relicta erat, sicut relicta postea est à Nicomede Bithynia, mentitus regiæ stirpis originem, armis eam occupat. is, victus à Marco Perperna, [2] ductusque in triumpho, sed Manio Aquillio [3] capite pœnas dedit; cum, initio belli, [4] Crassum Mucianum, virum juris scientissimum, decedentem ex Asiâ proconsulem interemisset. [5] Et Publius Scipio Africanus Æmilianus, qui Carthaginem deleverat, post tot acceptas circa Numantiam clades, creatus iterum consul, missusque in Hispaniam fortunæ [a] virtutique [6] expertæ in Africâ, respondit in Hispaniâ; & intra

INTERPRETATIO.

[c] *Et concitantem multitudinem totius Italiæ.*

[d] *Tum primum in urbe Roma fusus fuit sanguis civium, & cœperunt arma sumi impunè.*

[e] *Et dissensiones civium, quæ solebant antea pacari conventionibus, finita sunt gladiis.*

[a] *Et explorata fortitudini.*

NOTÆ.

5. *Conditionibus.*] Gallicè, *par des accommodemens.* Conditionem sic definit Donatus *in Andr.* Pactio certam in se legem continens.

1. *Aristonicus.*] Eumeni ex pellice Ephesiâ, citharistæ cujusdam filiâ, genitus erat.

2. *Ductusque in triumpho.*] Hic locus viros doctos valde vexavit. Sequor Vossium, qui illum sic distinguit, *ductusque in triumpho, sed Manio Aquillio, capite pœnas dedit.* Tria concurrunt, quamobrem hanc distinctionem probem. 1 Quia Perperna minime triumphavit, quippe mortuus in suâ provinciâ. 2. Quia datus ei successor Man. Aquillius, confectis belli reliquiis, egit triumphum, quem Perperna meruerat. 3. Quia Velleius in verbis passivis sæpe reticet præpositionem *à*.

3. *Capite pœnas dedit.*] Jussu Senatûs in carcere strangulatus est.

4. *Crassum Mucianum.*] Strabo & Florus eum prælio victum, & interemptum esse narrant. Præterea prætor a Floro nominatur: neque tamen cum Velleio pugnat, à quo proconsul dictus est. Nam, juxta Vossium, appellatio prætoris & proconsulis accipi promiscuè solet.

5. *Et.*] Omnium consensu delenda est hæc copula, haud dubiè repetita ex ultimâ vocis præcedentis syllabâ.

6. *Experta.*] Participium sumptum aliquando passivè. *Tibull. lib.* 4. Bella experta cano. *Plin. lib. 6, cap.* 13. Experta pro-

afinum, ac tres menses, quàm eò venerat, circumdatam [7] operibus [8] Numantiam, excisamque æquavit solo. nec quisquam ullius gentis hominum ante eum clariore urbium excidio nomen suum perpetuæ commendavit memoriæ. quippe, excisâ Carthagine, ac Numantiâ, ab alterius nos metu, alterius vindicavit contumeliis. Hic, cum interrogante tribuno Carbone, quid de Tiberii Gracchi cæde sentiret, respondit: si is occupandæ reipublicæ animum habuisset, jure cæsum. Et, cùm omnis concio acclamasset: Hostium, inquit, armatorum toties clamore non territus, qui possum vestro moveri, [b] quorum noverca est Italia? Reversus in urbem, intra breve tempus, M. Aquillio, C. Sempronio Cos. abhinc annos centùm quinquaginta, post duos consulatus, duosque triumphos, [c] & bis excisos terrores reipublicæ, mane in lectulo repertus est mortuus, ita ut quædam elisarum faucium in cervice reperirentur notæ. De tanti viri morte nulla habita est quæstio: ejusque corpus velato capite elatum est, cujus opera super totum terrarum orbem Roma extulerat caput: seu [9] fatalem, ut plures, seu conflatam insidiis, ut aliqui prodidêre memoriæ, mortem obiit. [d] vitam certe dignissimam egit, quæ nullius ad id temporis, præterquam avito, fulgore vinceretur. decessit anno fermè quinquagesimo sexto: de quo si quis ambiget, recurrat ad priorem consulatum ejus, in quem creatus est anno trigesimo sexto: ita dubitare desinet.

V. [a] Ante tempus excisæ Numantiæ, præclara in Hispaniâ militia [1] Auli Bruti fuit, qui, penetratis omnibus Hispaniæ gentibus, ingenti vi hominum, urbiumque potitus numero, [2] adiris quæ vix audita erant, [3] Gallæci cognomen meruit. [b] Et ante eum paucis annis

INTERPRETATIO.

[b] *Quibus Italia non est mater.*

[c] *Et dirutas duas urbes, quæ reipublicæ terrori erant.*

[d] *Sane duxit vitam gloriosissimam, quæ huc usque nullius gloriâ superaretur, præterquam avi.*

[a] *Antequam Numantia diruta fuit Aulus Brutus gessit præclarè bellum in Hispania.*

[b] *Et paucis annis ante eum Quintus ille Macedonicus præfuit* exercitui Romano *in his regionibus cum tantâ severitate, ut &c.*

NOTÆ.

dimus, id est, usu cognita. *Tacit. lib.* 3. Proponit centuriones virtutis expertæ. Hinc *inexpertus*, ne quid inexpertum moritura relinquat. *Virg.* 4. *Æneid.*

7. *Operibus.*] Opera in re militari significant cuniculos, vallum, fossas, denique omne propugnaculorum genus, quibus defenduntur. aut expugnantur urbes. Vulgo, *des travaux, des ouvrages.*

8. *Numantiam.*] Urbs erat Hispaniæ Tarraconensis, ad Durium fluvium. Nunc ejus rudera, *Puente Garay* dicuntur, & sunt in Castellâ veteri.

9. *Fatalem.*] Deducitur à *fatum*. Fatum autem pro natura sæpe accipitur. Sic fatalis mors dicitur, quæ ex fato, seu natura accidit; vulgò, *mort naturelle*.

1. *Auli Bruti.*] Non Aulus, sed Decimus à Cicerone, & ab aliis nominatur.

2. *Aditis.*] Quod verbum passivè usurpat etiam Cicero 2. *Tuscul.* Illa pericula adeuntur in præliis.

3. *Gallæci.*] A Gallæciâ Hispaniæ regno, *Galice*.

tam

tam severum illius Quinti Macedonici in his gentibus imperium fuit, ut, cùm urbem, [5] Contrebiam nomine, in Hispaniâ oppugnaret, pulsas præcipiti loco quinque cohortes legionarias eodem protinus subire juberet: [c] facientibusque omnibus [6] in procinctu testamenta, velut ad certam mortem eundum foret, non deterritus proposito, perseverantia ducis, quem moriturum miserat, militem victorem recepit. tantum effecit mistus timori pudor, spesque desperatione quæsita. [d] Hic virtute, ac severitate facti; at Fabius Æmilianus, Pauli exemplo, [7] disciplinæ in Hispania fuit clarissimus.

VI. Decem deinde interpositis annis, qui Tiberium Gracchum, idem Caium, fratrem ejus, occupavit furor, tam virtutibus ejus omnibus, quàm [1] huic errori similem, ingenio etiam, eloquentiâque longè præstantiorem, [a] qui cùm, summâ quiete animi, civitatis princeps esse posset, vel vindicandæ fraternæ mortis gratiâ, vel præmuniendæ regalis potentiæ, ejusdem exempli tribunatum ingressus, longè majora, [2] & acriora repetens, dabat civitatem om-

INTERPRETATIO.

[c] *Cùmque omnes jàm jàm pugnaturi testamenta facerent, tanquam ituri ad mortem inevitabilem, dux propterea non dejectus est à proposito; sed in* proposito *constans tandem recepit, &c.*

[d] *Hic insignis fuit in Hispaniâ ob fortitudinem, & ob severitatem* hujus *actionis; at Fabius Æmilianus ob observantiam disciplinæ* militaris, *exemplo Æmilii Pauli.*

[a] *Qui cùm posset, in maximâ tranquillitate mentis, primus esse urbis, tamen sive ut ulcisceretur mortem fratris, sive ut strueret sibi iter ad potestatem regiam* occupandam, *cùm inivisset tribunatum, sequens* fratris *exempla, & renovans multò majora ac difficiliora, communicabat jus civitatis omnibus Italiæ oris, &c.*

NOTÆ.

5. *Contrebiam.*] *Tortosa*, teste Brietio, urbs est Carpetanorum supra Gualaiaram in Castellâ novâ.

6. *In procinctu.*] Id est, cùm instrueretur acies. Procinctus dicitur præparatio quævis ad agendum quidlibet; à verbo *procingo*, hoc est, *instruo, apparo.* Hinc procincta classis, pro armatâ ponitur: procinctus pompæ, pro apparatu: procincti milites, pro paratis ad pugnam, quòd pugnaturi Gabino ritu priùs cingerentur. Atque hinc testamenta in procinctu facta, *id est*, à militibus ad pugnam ituris. Inde etiam in procinctu facere aliquid, pro expeditè & celeriter facere. Ita Ovid. 2. de Pont. eleg. 9.

Hæc in procinctu carmina facta puta.

7. *Disciplina.*] Aliqui cum Lipsio malè sic distinguunt: *Fabius Æmilianus, Pauli, exemplo disciplina.* Nam præterquam quòd veterum nullus in prosâ oratione latinâ dixit, Fabius Æmilianus Pauli, *pro* Pauli filius: accedit etiàm quòd vulgata lectio, *disciplina clarissimus*, multò magis ad gustum Velleii sit: apud quem passim occurrunt, *lætus animi, acer belli, munificentia effusissimus, &c.* Quo modo etiam loquuntur Virg. 4. Æneid. ubi *furens animi*: & Terent. Eunuch. act. 2. sc. 3. ubi *falsus animi*, legitur: & Horatius passim.

1. *Huic errori.*] Error hoc loco significat Gracchi imprudentiam in eo positam, quòd in urbe principatum assequi tumultuando vellet, ratus, fore ut ad se plebis, sociorúmque studia converteret, si, nova moliens, aliàs inconcessa permitteret. In quo valde aberrabat à rectâ civilium dignitatum viâ.

2. *Et acriora.*] Fortè, quod notat Lipsius, *acrior*: *id est*, ardentiore studio,

nibus Italicis, extendebat eam pænè usque Alpes, dividebat agros; vetabat quemquam civem plus quingentis jugeribus habere: quod aliquando lege Liciniâ cautum erat: nova constituebat [3] portoria; novis coloniis replebat provincias; judicia à senatu transferebat ad equites; frumentum plebi dare instituerat; nihil immotum, nihil tranquillum, nihil quietum denique in eodem statu relinquebat. [b] quin alterum etiam continuavit tribunatum. hunc Lucius Opimius consul, qui prætor Fregellas exciderat, persecutus armis, unaque Fulvium Flaccum, consularem, ac triumphalem virum, æquê prava cupientem, quem Caius Gracchus in locum Tiberii fratris Triumvirum nominaverat, cumque socium regalis assumpserat potentiæ, morte afficit. [c] id unum nefariè ab Opimio proditum, quòd capitis non dicam Gracchi, sed civis Romani pretium se daturum, [4] idque auro repensurum proposuit. Flaccus, in Aventino armatos ad pugnam ciens, cum filio majore jugulatus est. Gracchus profugiens, cùm jam comprehenderetur ab iis, quos Opimius miserat, cervicem Euporo servo præbuit; qui non segniùs se ipse interemit, quàm domino succurrerat. Quo die singularis Pomponii, equitis Romani, in Gracchum fides fuit, qui, more [5] Coclitis, sustentatis in ponte hostibus, ejus gladio se transfixit. Ut Tiberii Gracchi antea corpus, ita Caii, mirâ crudelitate victorum, in Tiberim dejectum est.

VII. Hunc Tiberii Gracchi liberi, Publii Scipionis Africani nepotes, vivâ adhuc matre [1] Corneliâ, Africani filiâ, viri optimis ingeniis malè usi, vitæ, mortisque habuêre exitum: [a] qui si civilem dignitatis concupissent modum, quidquid tumultuando adipisci ges-

INTERPRETATIO.

[b] *Præterea prorogavit sibi tribunatum altero anno.*

[c] *Opimius id unum sceleratè fecit, quòd proposuit se remuneraturum eum, qui amputaret caput, non dicam Graccho, sed civi Romano, & se illud compensaturum auro.*

[a] *Qui si solum ambivissent dignitates, quantùm licebat in urbe liberâ, respublica obtulisset illis nihil laborantibus, quidquid acriter cupierunt consequi, faciendo turbas.*

NOTÆ.

3. *Portoria.*] Portorium, naulum est, sive merces, quæ datur iis, qui viatores trans amnem vehunt. Vulgò, *le peage.* Hinc portitor dicitur, qui trans amnem trajicit.

4. *Idque auro repensurum.*] *Et qu'il la payeroit au poids de l'or.*

5. *Coelitis.*] Horatii, qui Porsenæ regi sublicio ponte Romam transire conanti solus restitit, hostiumque sustinuit impetum: donec à tergo pons frangeretur à sociis. Quo rupto armatus in Tiberim prosiluit, & ad suos redivit.

1. *Matre Corneliâ.*] Non omittam fœmineæ constantiæ exemplum. Consolantibus, miseramque dicentibus, quòd Tib. Gracchum & Caium (quos etiàm qui bonos viros negaverit, magnos fatebitur) occisos & insepultos vidisset: nunquàm, inquit, non felicem me dicam, quæ Gracchos peperi. *Senec. de consolat. ad Marciam.*

tierunt, quietis obtulisset respublica. [b] Huic atrocitati adjectum scelus unicum. quippe juvenis, specie excellens, necdum duodevicesimum transgressus annum, immunisque delictorum paternorum, Fulvii Flacci filius, quem pater legatum [2] de conditionibus miserat, ab Opimio interemptus est. quem cum [3] haruspex Tuscus, amicus, flentem in vincula duci vidisset. Quin tu hoc potius, inquit, facis? protinusque inliso capite [4] in pontem lapideum januæ carceris, effusoque cerebro expiravit. [c] Crudelesque mox quæstiones, in amicos, clientesque Gracchorum, habitæ sunt. [d] sed Opimium, virum alioqui sanctum, & gravem, [5] damnatum postea judicio publico, memoriâ ipsius sævitiæ, nulla civilis persecuta est misericordia. Eadem Rutilium, Popilliumque, qui Consules asperrimè in Tiberii Gracchi amicos sævierant, postea judiciorum publicorum merito oppressit invidia. [e] Rei tantæ parum ad notitiam pertinens interponetur. Hic est Opimius, à quo Consule celeberrimum [6] Opimiani vini nomen, quod jam nullum esse, spatio annorum colligi potest; cùm ab eo sint ad te, Marce Vinici, Consulem, anni centum quinquaginta & unus. Factum Opimii, quod inimicitiarum quæsita erat ultio, minor secuta auctoritas: & visa ultio, privato odio magis, quàm publicæ vindictæ, data.

VIII. Subinde, Porcio, Marcioque consulibus, deducta colonia, [1] Narbo Martius. Mandetur deinde memoriæ severitas judiciorum. quippe Caius Cato Consularis, Marci Catonis nepos, Afri-

INTERPRETATIO.

[b] *Huic immanitati accessit crimen singulare.*

[c] *Mox severè inquisitum est in amicos, &c.*

[d] *Sed Opimium de cætero hominem probum, & gravem, postea damnatum judicio publico, nemo prosecutus est miseratione propter recordationem ejus crudelitatis.*

[e] *Tanta rei interseretur alia parum digna cognitione.*

NOTÆ.

2. *De conditionibus.*] *Pour traitter d'accommodement.*

3. *Haruspex.*] Qui Harugis, id est, hostiis inspectis futura prædicit. Hostiæ sic dictæ sunt ab harâ, in quâ includuntur, & servantur.

4. *In pontem.*] Ita vulgò legitur. quod Aldus & Vossius, ex Valerio Maximo, lib. 9. cap. 12. Sic emendant: *in postem.*

5. *Damnatum.*] Propter acceptas à Jugurthâ pecunias: at indignissimè damnatum, si Ciceronem audimus *in orat. pro Sext.*

6. *Vini Opimiani.*] Hoc vinum passim laudat Martialis. Verùm Plinius audiendus est *lib.* 14. *cap.* 4. & *cap.* 14. *L. Opimio consule*, inquit, *ea cæli fulsit temperies, quam cocturam vocant, & quâ optima vina nata sunt, habentia nomen consulis.* Opimiana vina adhuc ævo suo durare testatur ibidem, contra Velleii mentem. Sed cùm Velleius, Plinio longè superior, asserat hoc vinum jam suo sæculo nullum fuisse; crediderim Plinii quidem ævo fuisse, qui se Opimiano vino jactarent: at falsò; quod ingens temporum intervallum faciè arguit.

1. *Narbo Martius.*] Vide supra lib. 1. cap. 15. Not. 15.

cani ſororis filius, [2] repetundarum ex Macedonia damnatus eſt; [3] cùm lis ejus quatuor millibus æſtimaretur. [a] adeo illi viri magis voluntatem peccandi intuebantur, quàm modum: factaque ad conſilium dirigebant, & quid, non in quantum admiſſum foret, æſtimabant. Circa eadem tempora Marci [4] Metelli fratres uno die triumphaverunt. [b] Non minus clarum exemplum, & adhuc unicum Fulvii Flacci, ejus, qui Capuam ceperat, [5] filiorum, [6] ſed alterius in adoptionem dati, in collegio conſulum fuit. adoptivus in Acidini Manlii familiam datus. [c] nam cenſura Metellorum, patruelium, non germanorum fratrum fuit: quod ſolis contigerat [7] Scipionibus. [8] Tum Cimbri & Teutoni tranſſcendere Rhenum, multis mox noſtris, ſuiſque cladibus

INTERPRETATIO.

[a] *Adeò illi homines ſpectabant magis voluntatem peccandi, quàm magnitudinem* ipſius peccati: *& metiebantur actiones intentione* facientis, &c.

[b] *Exemplum filiorum Fulvii Flacci. ejus, qui expugnaverat Capuam. non fuit minus illuſtre. &* eſt *adhuc unicum. Collegæ fuerunt in conſulatu. Tamen alter datus fuerat in adoptionem. & adoptione tranſierat in familiam Acidini Manlii.*

[c] *Nam duo Metelli fuerunt* quidem *ſimul cenſores: at erant patrueles, non fratres germani.*

NOTÆ.

2. *Repetundarum ex Macedonià.*] Ob pecuniam, quam, Macedoniæ præfectus, ab incolis acceperat. Repetundæ dicuntur pecuniæ à ſociis, & à provincialibus per magiſtratus exactæ, aut etiam acceptæ præter legem: Gallicè, *des concuſſions.* Prima repetundarum lex à L. Piſone, cognomento Frugi, lata fuit: deinde, cùm exoleviſſet, a D. Julio relata. Eâ lege cautum erat, ne quis, in provinciam miſſus, in anno, doni loco, plus acciperet, quàm quod eſſet aureorum centum.

3. *Cum lis ejus.*] Id eſt, cùm ſumma, quæ cauſa litis erat, æſtimaretur tantùm quatuor millibus ſeſtertiorum: qui, juxta Budæum, vix ſunt ducentæ libræ noſtratis pecuniæ.

4. *Metelli fratres.*] Marcus, & Caius à Voſſio nominantur. Unde ſic legit: *M. & C. Metelli fratres.* Alter ex Sardiniâ, alter verò ex Thraciâ triumphaſſe dicitur ab Eutropio; Marcus poſt annum, quàm conſul fuiſſet: Caius autem in ipſo conſulatu.

5. *Filiorum.*] Lucius & Quintus vocabantur. At in quo exemplum illorum unicum fuit? In eo, quod in conſulatu collegæ fuerunt.

6. *Sed alterius in adoptionem.*] Langlæus ſemeſtr. 7. 3. diſquirit: an fratribus in eodem Ædilium, Prætorum, Conſulumve collegio eſſe licuerit apud Romanos. Negat autem. Quam fortaſſe ob cauſam Velleius ſubjecit: *(ſed alterius in adoptionem dati)* quod allati exempli minuit admirationem. Non enim ampliùs ejuſdem familiæ cenſendus eſſe videtur, qui in aliam adoptione tranſiert.

7. *Scipionibus*] Lucio, & Publio, qui Hannibalem poſtea devicit. Ambo Ædilitatem eodem anno geſſerunt.

8. *Tum Cimbri & Teutoni.*] Cimbri ex eâ parte Daniæ venerant, quæ nunc Jutia dicitur, *Jutlande.*] Teutoni, prope Cimbros, venerant ex inſulis Fioniâ (*Funen;*) & Selandiâ, *Selande.* Cujus inter urbes eſt Haſnia (*Koppenhagen*) inſulæ caput, totiuſque regni Daniæ primaria, & regia ſedes. Quanquam Germani hodie Teutoni vocentur: Cimbros tamen ac Teutonos apud Salluſtium reperies appellari Gallos. Haud dubiè quòd Celtarum nomine Gallos pariter ac Germanos antiqui intellexerint.

nobiles. Per eadem tempora clarus ejus Minucii, qui porticus, quæ hodieque celebres sunt, molitus est, [9] ex Scordiscis triumphus fuit.

IX. Eodem tractu temporum nituerunt oratores Scipio Æmilianus, Læliusque, Sergius Galba, duo Gracchi, Caius Fannius, Carbo Papirius. Nec prætereundus Metellus Numidicus, & Scaurus, & ante omnes Lucius Crassus, & Marcus Antonius. quorum ætati, ingeniisque successêre Caius Cæsar Strabo, Publius Sulpicius. [1] namque Mucius juris scientiâ, quàm propriæ eloquentiæ nomine, celebrior fuit. [a] Clara etiam per idem ævi spatium fuère ingenia, in [2] Togatis Afranii, in Tragœdiis Pacuvii, atque Attii, usque in Græcorum ingeniorum comparationem evecti, magnumque inter hos ipsos facientis operi suo locum; adeò quidem, ut in illis limæ, in hoc pænè plus videatur fuisse sanguinis. [b] Celebre & Lucilii nomen fuit, qui sub Publio Africano, Numantino bello, eques militaverat. quo quidem tempore juvenis adhuc Jugurtha, ac Marius, sub eodem Africano militantes, in iisdem castris didicère, quæ postea in contrariis facerent. Historiarum auctor jam tum Sisenna erat juvenis, sed opus belli civilis Sullani post aliquot annos ab eo seniore editum est. Vetustior Sisennâ fuit Cœlius, æqualis Sisennæ [3] Rutilius, Claudiusque Quadrigarius, & Valerius Antias. Sanè, non ignoremus, eâdem ætate fuisse [4] Pomponium, [c] sensibus celebrem, verbis rudem, & novitate inventi à se [5] operis commendabilem.

INTERPRETATIO.

[a]. *Per idem spatium temporis extiterunt insignes ingenio, Afranius in Togatis, in Tragœdiis Pacuvius, atque Attius, qui in his adeò excelluit, ut comparetur cum Græcis, & inter eos ejus scripta teneant honorificum locum; adeò quidem, ut illi videantur habuisse plus elegantiæ, hic pænè plus roboris.*

[b] *Fama Lucilii fuit quoque ingens.*

[c] *Sententiis commendabilem.*

NOTÆ.

9. *Ex Scordiscis.*] Populi sunt origine Galli. Nunc Illyriæ & Thraciæ fines incolunt.

1. *Namque Mucius.*] Manutius legit, *nam Q. Mucius.* Sed quid hic sibi vult, *propria?* Hoc multos vexavit: ecce mentem meam, quam paulò fusiùs explico: etsi Mucius jurisperitorum eloquentissimus habitus est: (*ita Cicer. in Brut.*) tamen longè clarior fuit ipsâ juris cognitione, quàm nomine eloquentiæ, quæ juris peritiæ propria esse potest: vel, quæ ipsi Mucio singularis erat.

2. *Togatis.*] Comœdiis Romanis. Sic dictæ sunt à Romanâ actorum togâ: quemadmodum suas Græci Palliatas dixerunt à pallio.

3. *Rutilius.*] Is est, teste Vossio, quem Athenæus lib. 4. historiam Romanam Græcè scripsisse testatur: infrà autem damnatum videbimus. De quo Ovid. *lib. 1. de Ponto.*

Et grave magnanimi robur mirare Rutili.
Non usi reditûs conditione dati.
Smyrna virum tenuit,

4. *Pomponium.*] Errant, qui illum putant inter historicos à Velleio numerari, eò quòd Velleius historicorum nomina superiùs attulerit. Nam temporum, non studiorum similitudinem spectabat.

5. *Operis.*] Attellanas intelligit. Attellanæ autem dramata sunt, ab Attellâ oppido Campaniæ sic dicta. De quibus qui plura volet, adeat Turneb. lib. 3. cap. 17.

X. Perſequamur [1] notam ſeveritatem cenſorum, Caſſii Longini, Cæpioniſque, qui abhinc annos centum [2] quinquaginta ſeptem [3] Lepidum Ælium, [4] augurem, quòd [5] ſex millibus ædes conduxiſſet, [6] adeſſe juſſerunt. at nunc, ſi quis [7] tanti habitet, vix ut ſenator agnoſcitur: adeò maturè à rectis in vitia, à vitiis in prava, à pravis in præcipitia pervenitur. Eodem tractu temporum & Domitii [8] ex Arvernis, & Fabii ex Allobrogibus victoria fuit nobilis. Fabio, [9] Paulli nepoti, ex victoriâ cognomen Allobrogico inditum. Notetur Domitiæ familiæ peculiaris quædam, &, ut clariſſima, ita artata numero felicitas. [10] uti ante hunc, nobiliſſimæ ſimplicitatis juvenem, [11] Cnæum Domitium, fuêre ſingulis omnino parentibus geniti, ſed omnes ad conſulatum, ſacerdotiaque, ad triumphi autem pænè omnes pervenerunt inſignia.

XI. Bellum deinde [1] Jugurthinum geſtum eſt per Quintum Metellum, nulli ſecundum ſæculi ſui. hujus legatus fuit Caius Marius, quem prædiximus, natus [2] equeſtri loco, hirtus atque horridus, vi-

NOTÆ.

1. *Notam.*] Quæ jam cognita eſt ex iis, quæ de Caio Catone prædiximus.

2. *Quinquaginta ſeptem.*] Alii numerant, quinquagintà quatuor: alii tantùm quinquaginta.

3. *Lepidum Ælium.*] Æmilium lege. Conſtat enim, teſte Manutio, non Æliæ, ſed Æmiliæ gentis cognomen fuiſſe *Lepidum.*

4. *Augurem.*] Qui ex avium volatu, paſtu, cantu, futura divinat.

5. *Sex millibus.*] Annuorum ſeſtertiorum. Si ſeſtertius decem & octo denatiolos valeat, (quæ ſententia media eſt,) ſex millia ſeſtertiorum rediguntur ad centum quinquaginta nummos noſtratis pecuniæ.

6. *Adeſſe.*] Verbum fori ſolemne, quo ſignificatur citatio ad judices.

7. *Tanti habitet.*] Senſus eſt: at nunc, ſi quis ſex millibus ſeſtertiorum annuorum ædes conduceret, ſenator vix agnoſceretur.

8. *Ex Arvernis.*] Arverni, & Allobroges tranſalpini ſunt populi: vulgò, *Les Auvergnats, & les Savoyards.*

9. *Paulli.*] Æmilii.

10. *Uti.*] Scribendum eſt, *IV. ante hunc*, id eſt, quatuor ante hunc; ut ſententia ſit, in unâ familiâ fuiſſe quatuor ſingulis parentibus genitos; ipſoſque ſingulos (nam illud rarum, quod Velleius intelligit) ex unicis ſemper unicos natos: & eos omnes ad conſulatum perveniſſe. Ergo velim ſcribi *ſinguli*, non *ſingulos* parentibus geniti: quod clarius eſt ad hanc ſententiam exprimendam. A nobis eſt Suetonius in Domitiano ſtemmate: ubi enumerat ab Domitio Allobrogico quatuor è parentibus ſuis unicos ad Domitium uſque, patrem Neronis, qui eſt ille ipſe Velleianus nobiliſſimæ ſimplicitatis juvenis. Atqui omnes iſti conſules. Sed de triumpho quid? An is etiam ad omnes pertinet? Minime. Sed dumtaxat ad tres. Quorum duo triumphaverunt, Domitius Allobrogicus, & Domitius Calvinus de Hiſpanis: alter verò Domitius, avus Neronis, ſub Auguſto donatus eſt ornamentis triumphalibus, ex Germanico bello. Quam notulam Lipſio debemus.

11. *Cn. Domitium.*] Qui poſtea Neronis pater fuit.

1. *Jugurthinum*] Adverſùs Jugurtham Numidiæ regem. Quod bellum fusè deſcripſit Salluſtius.

2. *Natus equeſtri loco.*] Lege cum Voſſio, *agreſti loco.* Nam nemo non humilem ei tribuit originem. Sanè ſub hiſtoriæ ſuæ finem Velleius ait, Marium obſcuro loco natum eſſe. Quin ipſe Marius, apud Salluſtium, ſe hominem novum vocat. Atque hinc odium & invidia nobilitatis in Marium, ac viciſſim Marii in nobiles.

táque ſanctus, quantùm bello optimus, tantùm pace peſſimus, [a] immodicus gloriæ, inſatiabilis, impotens, ſemperque inquietus. hic per publicanos, aliosque in Africa negotiantes, criminatus Metelli lentitudinem, trahentis jam in tertium annum bellum, & naturalem nobilitatis ſuperbiam, morandique in imperiis cupiditatem, effecit, ut, cùm, [b] * commeatu petito, Romam veniſſet, conſul crearetur, bellique, pænè parrati à Metello, qui bis Jugurtham acie fuderat, ſumma committeretur ſibi. [c] Metelli tamen & triumphus fuit clariſſimus, & meritum; virtutique cognomen Numidici inditum. Ut paullò antè Domitiæ familiæ, ita Cæciliæ notanda claritudo eſt: quippe intra duodecim ferme annos hujus temporis conſules fuêre Metelli, aut cenſores, aut triumpharunt [1] ampliùs duodecies: ut appareat, Quemadmodum urbium, imperiorumque, ita gentium nunc florere fortunam, nunc ſeneſcere, nunc interire.

XII. At Caius Marius, Lucium Sullam, jam tunc, [1] ut præcaventibus fatis, copulatum ſibi quæſtorem habuit, [a] & per eum miſſum ad regem [2] Bocchum, Jugurthâ rege, abhinc annos fermè centum triginta octo, potitus eſt: deſignatuſque iterum conſul, in urbem reverſus, ſecundi conſulatus initio Kalendis Januariis eum in triumpho duxit. [b] Effuſa, ut prædiximus, immanis vis Germanarum gentium, quibus nomen Cimbris, ac Teutonis erat, cum Cæpionem, Manliumque Conſulem, & antè Carbonem, Silanumque fu-

INTERPRETATIO.

[a] *Ardens nimiâ cupiditate gloriæ.*
[b] *Petitâ abeundi veniâ.*
[c] *Tamen triumphus Metelli fuit pulcherrimus, & ejus meritum* ingens: *atque tributum eſt* ei. *propter fortitudinem, cognomen Numidici.*

[a] *Et habuit Jugurtham in ſuâ poteſtate, abhinc annos fermè centum triginta octo, operâ L. Sullæ, quem miſerat ad Bocchum.*
[b] *Ingens multitudo nationum Germanarum egreſſa ſuis finibus.*

INTERPRETATIO.

* *Commeatu petito.*] Accipitur etiám commeatus pro cibariis ad alimoniam militum, aut cujuſlibet alterius multitudinis. Hinc miles, qui in ſtipendii partem alimenta accipit ex commeatu, commeatilis dicitur.

1. *Amplius duodecies.*] Lipſius vellet legi, *undecies*; idque probat altero verius eſſe, quia intra duodecim annos, quos Velleius numerat, tantùm in Cæciliâ gente reperiuntur conſules quinque, cenſores duo, triumphales quatuor.

1. *Ut præcaventibus fatis.*] Ut intelligatur hic locus; obſerva cum Cicerone tantam ſemper fuiſſe neceſſitudinem inter conſulem & quæſtorem, quanta patrem inter & filium ſolet eſſe. Atqui conſul Marius: Sulla verò quæſtor erat. Quo prænotato facilis eſt ſenſus: L. Sulla quæſtor in hoc bello fuit Marii conſulis, quaſi fata jam tunc prævidiſſent, atque iſtâ conjunctione antevertere voluiſſent mala, id eſt, bella civilia, quæ tantorum hominum diſcordiæ concitaturæ erant.

2. *Bocchum.*] Mauritaniæ regem. Ad eum, utpotè viciniorem ſibi, fuſus, prælioque fugatus Jugurtha confugerat. Ergo miſſus ad Bocchum Sulla fuerat, ut ab eo Jugurtham repeteret.

dissent, fugassentque in Galliis, & exuissent exercitu; Scaurumque Aurelium [3] Consulem, & alios celeberrimi nominis viros trucidassent, populus Romanus non alium repellendis tantis hostibus magis idoneum imperatorem, quàm Marium, est ratus. [4] tum multiplicati consulatus ejus. Tertius in apparatu belli consumptus, quo anno Cnæus Domitius tribunus plebis legem tulit, ut sacerdotes, [c] quos antea collegæ sufficiebant, populus crearet. Quarto, trans alpes circa [5] Aquas Sextias cum Teutonis conflixit, ampliùs centum quinquaginta millibus hostium, priore, ac postero die, ab eo trucidatis, gensque excisa Teutonum. Quinto, citra alpes in campis, quibus nomen erat [6] Raudiis, ipse cônsul, & proconsul Quintus Lutatius Catulus fortunatissimo decertavêre prœlio. cæsa, aut capta ampliùs [7] centum millia hominum. Hàc victoriâ videtur meruisse Marius, [8] ne ejus nati rempublicam pœniteret, [9] ac bona malis repensasse. Sextus consulatus veluti præmium ei meritorum datus. Non tamen hujus consulatus fraudetur gloriâ; [d] quo Servilii Glauciæ, Saturninique Apuleii furorem, continuatis honoribus rempublicam lacerantium, & gladiis quoque, & cæde comitia discutientium, Consul armis compescuit; hominesque exitiabiles [10] in Hostilia curia morte multavit.

XIII. Deinde, interjectis paucis annis, tribunatum iniit Marcus Livius Drusus, vir nobilissimus, eloquentissimus, sanctissimus, meliore in omnia ingenio, animoque, quàm fortunâ usus: qui, cùm senatui priscum restituere cuperet decus, & judicia ab equitibus ad eum transferre ordinem; (quippe, eam potestatem nacti equites

INTERPRETATIO.

[c] *Quos antea collegæ sibi substituebant.* [d] *Per quem, authoritate consulis, coercuit armis furorem Servilii Glauciæ, & Saturnini Apuleii*, qui *lacerabant rempublicam prorogando* sibi *dignit*[illegible], & qui *dissipabant etiam comitia ensibus, & cæde* adstantium.

NOTÆ.

3. *Consulem.*] Manutius rectè legit *consularem*. Nam ex epitome Livianâ patet M. Sc. Aurelium legatum fuisse tùm, cùm captus & occisus est; & triennio antè consulatum gessisse. Pro Manutio sentit Orosius his verbis: in eâ pugnâ M. Aurelius consularis captus, & interfectus est.

4. *Tum multiplicati.*] Sensus est: propterea consulatus ei datus est quatuor deinceps annis.

5. *Aquas Sextias.*] Vulgò, *Aix.* Vide *lib.* 1. *cap.* 15.

6. *Raudiis.*] Propè Vercellas (*Verceil*) in Pedemontio.

7. *Centum millia.*] Plerique tradunt cæsa esse ducenta millia.

8. *Ne ejus nati.*] Ne rempublicam pœniteret, quòd esset natus, & eum habuisset civem.

9. *Ac bona malis repensasse.*] Commodiùs, fortè etiam veriùs legeretur: *ac mala bonis repensasse*; id est, ac bonis, quæ tùm reipublicæ attulit, compensasse mala, quorum exinde causa fuit.

10. *In Hostiliâ curiâ.*] Sic dicta est ab Hostilio, Romanorum rege, qui primus illam extruxit.

Gracchanis

Gracchanis legibus, cùm in multos clarissimos, atque innocentissimos viros sævissent, tum Publium Rutilium, [a] virum non sæculi sui, sed omnis ævi optimum, [1] interrogatum lege repetundarum, maximo cum gemitu civitatis, damnaverant) in iis ipsis, quæ pro senatu moliebatur, senatum habuit adversarium, non intelligentem, si qua de plebis commodis ab eo agerentur, [2] veluti inescandæ, illiciendæque multitudinis caussâ fieri, [b] ut, minoribus perceptis, majora permitteret. Denique ea fortuna Drusi fuit, ut malefacta collegarum, quàm ejus optimè ab ipso cogitata, senatus probaret magis; & honorem, qui ab eo deferebatur, sperneret; injurias, quæ ab aliis intendebantur, æquo animo reciperet; & hujus summæ gloriæ invideret, illorum modicam ferret.

XIV. [a] Tum conversus Drusi animus, quando benè cœpta malè cedebant, ad dandam civitatem Italiæ. quod cùm moliens revertisset è foro, immensâ illâ, & incognitâ, quæ eum semper comitabatur, cinctus multitudine, in atrio domus suæ [1] cultello percussus, qui affixus lateri ejus relictus est, intra paucas horas decessit. Sed, cùm ultimum redderet spiritum, intuens circumstantium, mœrentiúmque frequentiam, effudit vocem, [2] convenientissimam conscientiæ suæ: Ecquando, inquit, propinqui, amicíque, similem mei civem habebit respublica? Hunc finem clarissimus juvenis vitæ habuit: [b] cujus morum minimè omittatur argumentum. Cùm ædificaret domum [c] in palatio in eo loco, ubi est, quæ quondam Ciceronis, mox Censorini fuit, nunc Statilii Sisennæ est; promitteretque ei architectus, ita se eam ædificaturum, uti libera à conspectu, immunis ab omnibus arbitris esset, neque quisquam in eam [3] despicere posset: Tu verò,

INTERPRETATIO.

[a] *Hominem optimum non* solum *sui temporis, sed qui unquam fuit.*

[b] *Ut ipsa, perceptis minoribus* commodis, *concederet majora* nobilitati.

[a] *Tùm cogitationes Drusi conversæ sunt ad, &c.*

[b] *Non est prætermittendum testimonium* innocentiæ *ejus morum.*

[c] *In Palatino monte.*

NOTÆ.

1. *Interrogatum lege repetundarum.*] Interrogari lege, nihil aliud est, teste Asconio, quam reum fieri, accusari: Gallicè *accusé de concussion.*

2. *Veluti inescandæ.*] Veluti oblatâ escâ capiendæ. Quæ metaphora ducitur à piscibus & avibus, quæ inescari propriè dicuntur, cùm escam captantes capiuntur. Hâc metaphorâ utitur *Terent. in Adelph. Nunquam rem facies: abi, nescis inescare homines.*

1. *Cultello percussus.*] Percussorem Cicero nominat *Varium*, hominem importunissimum. Florus tamen eum dicit interiisse dolore rerum à se temerè motarum.

2. *Convenientissimam conscientiæ suæ.*] Id est, convenientissimam integritati suæ mentis, ac suorum consiliorum, cujus erat sibi conscius.

3. *Despicere.*] Ab alto inspicere. Atque hinc utimur hoc verbo pro *contemnere*. quia, quos contemnimus, infra nos quasi positos aspicimus. Unde despi-

inquit, si quid in te artis est, ita compone domum meam, ut, quidquid agam, ab omnibus perspici possit.

XV. In legibus Gracchi inter perniciosissima numeraverim, quod extra Italiam colonias posuit. [a] id majores (cum viderent tantò potentiorem [1] Tyro Carthaginem, [2] Massiliam Phocæâ, [3] Syracusas Corintho, Cyzicum ac Byzantium Mileto, genitali solo) diligenter vitaverant, ut cives Romanos [4] ad censendum ex provinciis in Italiam revocaverint. Prima autem extra Italiam colonia Carthago condita est. Mors Drusi, [b] jam pridem [5] tumescens, bellum excitavit [6] Italicum. quippe Lucio Cæsare, Publio Rutilio consulibus, abhinc annos [7] centum viginti, cum id malum in universa Italia [8] ab Asculanis esset, (quippe Servium prætorem, Fonteiumque legatum [9] occiderant) ac deinde, [10] à Marsis exceptum, in omnes penetrasset

INTERPRETATIO.

[a] *Majores nostri id evitaverant diligenter, cùm observarent Carthaginem fuisse multò potentiorem Tyro, Massiliam Phocæâ, Syracusas Corintho, Cyzicum ac Byzantium Mileto, ubi nati erant primi illarum incolæ: ita ut semper revocaverint in Italiam ex provinciis cives Romanos, ad profitendum suos reditus.*

[b] *Jamdudùm erupturum.*

NOTÆ.

cientia rerum humanarum pro *contemptu*. Contra sic usurpatur *suspicere*, pro venerari, magni facere. Non est omittenda hujus verbi (*despicere*) rarior acceptio: tamen ciceroniana, ut sit: oculos avertere, visum aliò detorquere. *Cicer. pro S. Rosc. Amer.* 34. Simul atque ille despexerit, aliquid hujuscemodi moliuntur.

1. *Tyro.*] Urbs est Syriæ in Phœniciâ, in orâ maris mediterranei: hodie *Sur*. sub dominio Turcarum. Unde olim colonia deducta Carthaginem de quâ supra *lib.* 1.

2. *Massiliam Phocæâ.*] Massilia, vulgò, *Marseille*. urbs est in orâ Provinciæ, emporio celebris. Massilienses olim luxûs notati sunt. Unde apud Suidam (Massiliam navigas, & Massiliâ venis) de nimiùm cultis dicitur.] Phocæa urbs Æolidis est, in Asia minori, nunc *Fochia Vecchia*.

3. *Syracusas.*] In Siciliâ, nunc *Saragosse*.] *Cyzicum.*] Urbs est Mysiæ in Asiâ, nunc *Chizico*.] *Bysantium*, Turcis *Stamboul*; nobis *Constantinople*. Sedet juxtà Bosphorum Thracium, inter Pontum-Euxinum, & Propontidem è regione Asiæ minoris.] *Mileto.*] Sita est ad Cariæ & Ioniæ fines, hodiè *Milazo*.

4. *Ad censendum.*] Est hoc loco censere, apud censores, cùm ab iis census agitur, profiteri sua bona. Est item censere, facultates æstimare, & in censum redigere: quod quinto quoque anno facere censores solebant.

5. *Tumescens.*] Quo sensu Cicero *ad Attic. lib.* 14. dixit: tument negotia, *pro* jam jam eruptura sunt.

6. *Italicum.*] Sic dictum est, quia per omnes Italiæ oras diffusum; unde Floro Sociale nominatur.

7. *Centum viginti.*] Manutius legit CXIX. notâ unâ detractâ. Item, quod valde probo, legit: *universa Italia, cùm id malum ab Asculanis esset* (ortum) *quippe Servium*, &c. *Arma adversus Romanos cepit.*

8. *Ab Asculanis.*] Incolis Asculi, *d'Ascoli*, in agro Piceno.

9. *Occiderant.*] Inter ludos, quibus ambo legati intererant.

10. *A Marsis.*] Italiæ populis, sub Samnitibus: ubi nunc pars Aprutii ulterioris juxta lacum Fucinum in regño Neapolitano, & in limite ditionis Pontificiæ: etiam nunc *Ducato de Marsi*.

regiones; arma adversus Romanos cepit. quorum ut Fortuna atrox, ita caussa fuit justissima. [c] petebant enim eam civitatem, cujus imperium armis tuebantur: [d] per omnes annos, atque omnia bella, duplici numero se [11] militum, equitumque fungi, neque in ejus civitatis jus recipi, quæ per eos in id ipsum pervenisset fastigium, per quod homines, ejusdem & gentis, & sanguinis, ut externos, alienosque fastidire posset. id bellum amplius trecenta millia juventutis Italicæ abstulit. Clarissimi autem imperatores fuerunt Romani eo bello, Cnæus Pompeius, Cnæi Pompeii Magni pater, Caius Marius, de quo prædiximus, Lucius Sulla, anno antè præturâ functus, Quintus Metellus, Numidici filius, qui meritum cognomen Pii consecutus erat. quippe expulsum civitate à Lucio Saturnino tribuno plebis, quòd solus [12] in leges ejus jurare noluerat, pietate suâ, auctoritate senatus, consensu reipublicæ restituit patrem. Nec triumphis, honoribusque, quàm aut caussâ exsilii, aut exsilio, aut reditu clarior fuit Numidicus.

XVI. Italicorum autem fuerunt celeberrimi duces, [1] Silo Poppædius, Herius Asinius, Insteius Cato, Caius Pontidius, Telesinus Pontius, Marius Egnatius, Papius Mutilius. [a] Neque ego, verecundiâ, domestici sanguinis gloriæ quidquam, dum verum refero, subtraham. quippe multum Minatii Magii, atavi mei, Asculanensis, tribuendum est memoriæ: qui, nepos Decii Magii, [b] Campanorum principis, celeberrimi & fidelissimi viri, tantam hoc bello Romanis fidem præstitit, ut cum legione, quam ipse in Hirpinis conscripserat, [2] Herculaneum simul cum Tito Didio caperet, [3] Pompejos cum Lucio Sulla oppugnaret, [4] Cosamque occuparet, cujus de virtutibus

INTERPRETATIO.

[c] *Nam postulabant jus civitatis illius, cujus, &c.*

[d] *Singulis annis, atque in omnibus bellis se suppeditare duplum peditum & equitum, neque, &c.*

[a] *At ego nihil pudore detraham de gloriâ majorum meorum, dum, &c.*

[b] *Hominis inter optimates Capuæ celeberrimi, & fidelissimi.*

NOTÆ.

11. *Militum.*] Etsi dicitur miles, quicumque militiam exercet: tamen usus voluit, interdum militem accipi pro *pedite*; ut hîc accipitur: ut apud Cæsarem lib. 3. de bello civili: *cum ipsi numero militum, equitumque præstarent*: ut alibi passim apud scriptores plerosque.

12. *In leges ejus.*] Quas volebat ferre de divisione agrorum hujus Galliarum partis, unde Cimbros Marius expulerat.

1. *Silo Poppadius.*] Quantùm ad hæc nomina pertinet, legendum est; *Pompedius*, ex Diodoro & Orosio: *Hirnus Asinius*, *T. Vettius Cato*, *Papius Mutilus*, ex Appiano.

2. *Herculaneum.*] Nunc *Torre del Greco*: in orâ sinus Neapolitani.

3. *Pompejos.*] Urbs ad Sarni ostia. Holstenio dicitur *Civita*: Cluverio *Scafati*: Ferrario, *Torre dell' Annunciata*.

4. *Cosam.*] Teste Barrio dicitur *Cassano* regni Neapolitani in Calabriâ.

cùm alii, tùm maximè, dilucidéque, Quintus Hortensius in Annalibus suis retulit; cujus Pietati plenam populus Romanus gratiam retulit; [c] ipsum viritim civitate donando, duos filios ejus creando prætores, [5] cum seni adhuc crearentur. Tam varia, atque atrox fortuna Italici belli fuit, ut per biennium continuum duo Romani Consules, Rutilius, ac deinde Cato Porcius, ab hostibus occiderentur, exercitus populi Romani multis in locis funderentur, utque [6] ad saga iretur, diuque in eo habitu maneretur. Caput imperii sui Corfinium legerant, [7] quod appellarent Italicum. Paullatim deinde recipiendo in civitatem, qui arma aut non ceperant, aut deposuerant maturiùs, vires refectæ sunt, Pompeio, Sullâque, & Mario [8] fluentem, procumbentemque rempublicam restituentibus.

XVII. Finito ex maxima parte, [1] nisi quæ Nolani belli manebant reliquiæ, Italico bello, ([a] quo quidem Romani victis afflictisque, ipsi exarmati, quàm integris universis civitatem dare maluerunt) Consulatum inierunt Quintus Pompeius, & Lucius Cornelius Sulla, vir, qui neque ad finem victoriæ satis laudari, neque post victoriam abunde vituperari potest. hic, natus familiâ nobili, [2] sextus à Cornelio Rufino, [b] qui bello Pyrrhi inter celeberrimos fuerat duces, [c] cùm familiæ ejus claritudo intermissa esset, diu ita se gessit, ut nullam petendi consulatum cogitationem habere videretur. deinde post prætu-

INTERPRETATIO.

[c] *Ipsum solum & seorsùm civem faciendo.*

[a] *Cujus quidem belli* sub finem *Romani ipsi, positis armis, maluerunt dare* seorsùm *civitatem* hostibus *victis & debilitatis, quàm omnibus simul, cùm eorum vires erant integra.*

[b] *Qui fuerat unus ex clarissimis ducibus belli,* quod gestum est *adversùs Pyrrhum.*

[c] *Cùm ejus gentis splendor extinctus esset ab aliquo tempore.*

NOTÆ.

5. *Cum seni adhuc crearentur.*] Non frustra addidit, *seni*: quia non multò post, teste Lipsio, Sulla Dictator numerum auxit ad XII.

6. *Ad saga.*] Sagum vestimentum militare est, Græcis, Gallis, Germanis, Hispanisque commune cum Romanis. Illud Romæ moris erat in dubio periculosi belli eventu sumere. Sumptùm autem, nisi lætiore spe. & meliore fortunâ non deponebatur. Ad id verò Senatûs consulto, vel lege opus erat. Hujus porrò vestimenti tria erant genera. Unum lugubre, nigrum, pullum, de quo hoc loco sermo est. Alterum gregale, militum scilicet, densum atque villosum. Tertium imperatoris, quòd propriè paludamentum.

7. *Quod appellarent Italicum.*] Rectè Burrerius emendavit, *appellarunt.* An item rectè Vossius, qui legit, *Italicam?* Utroque legi modo potest, & *Italicum*, & *Italicam* Corfinium. Urbs erat Pelignorum, ubi natus Silius Poëta; unde dictus est *Italicus*. id est, *Corfiniensis.* Nunc vicus est Aprutii citerioris, vulgò, *Pentima*, vel *S. Pelino.*

8. *Fluentem.*] Id est, *ruentem.* Quò recidit Virgilianum illud:

Ex illo fluere, ac retro sublapsa referri
Spes Danaûm.

1. *Nisi qua.*] Lipsius legit: *nisi quòd*; Vossius autem, *nisi quà* pro *quatenus.* Quod ciceronianum est.

2. *Sextus à Cornelio.*] Gallicè: *le sixiéme descendant de Cornelius.*

ram [d] illustratus bello Italico, & ante in Galliâ legatione sub Mario, quâ eminentissimos duces hostium fuderat, ex successu animum sumpsit; petensque consulatum, pænè omnium civium [3] suffragiis factus est. sed cum honorem undequinquagesimo ætatis suæ anno assecutus est.

XVIII. Per ea tempora Mithridates, [a] Ponticus rex, [1] vir, neque silendus, neque dicendus sine curâ, bello acerrimus, virtute eximius, aliquando fortunâ [c] semper animo maximus, consiliis dux, miles manu, [2] odio in Romanos Hannibal, occupatâ Asiâ, [3] necatisque in eâ omnibus civibus Romanis, quos quidem eâdem die, atque horâ, redditis civitatibus litteris, ingenti cum pollicitatione præmiorum interimi jusserat; quo tempore neque fortitudine adversus Mithridatem, neque fide in Romanos quisquam [4] Rhodiis par fuit. horum fidem [5] Mitylenæorum perfidia illuminavit, qui Manium Aquillium, aliosque Mithridati vinctos tradiderunt; quibus libertas, in unius [6] Theophanis gratiam, postea à Pompeio restituta est. [b] Cum terribilis Italiæ quoque videretur imminere, sorte obvenit Sullæ Asia provincia. is, egressus urbe, cùm circa Nolam moraretur; (quippe ea urbs pertinacissimè arma retinebat, exercituque Romano obsidebatur, [c] velut pœniteret ejus fidei, quam omnium sanctissimam bello præstiterat Punico) Publius Sulpicius, tribunus plebis disertus, acer, opibus, gratiâ, amicitiis, vigore ingenii, atque animi celebertimus, [d] cum antea, rectissimâ voluntate, apud populum maximam quæsisset dignitatem, quasi pigeret eum virtutum sua-

INTERPRETATIO.

[d] *Celebris effectus in bello Italico.*

[a] *Rex Ponti, vir de quo neque silendum est, neque loquendum leviter.*

[b] *Cum formidabilis etiam Italia videretur instare.*

[c] *Quasi eam pæniteret ejus fidei, quam servaverat omnium religiosissimè in bello Carthaginiensi.*

[d] *Cùm antea acquisivisset, rectissimâ voluntate, maximam apud populum famam.*

NOTÆ.

3. *Suffragiis factus est.*] Lege cum Grutero: *nactus est*, id est, *obtinuit*.

1. *Vir, neque silendus.*] Quippe, cùm vincendo Pyrrho tantùm quatuor, Hannibali septem & decem anni suffecissent, Mithridates annos quadraginta Romanis restitit.

2. *Odio in Romanos Hannibal.*] Id est, alter Hannibal, propter par ejus odium in Romanos. Hannibal Amilcaris filius fuit: quem adhuc impuberem jurejurando, ante aras, pater adstrinxit, ut, cùm primùm per ætatem liceret, adversus Romanos arma sumeret.

3. *Necatisque in ea omnibus, &c.*] Memnon *de Tyrannis Heracl. Pont.* item Valer. Maxim. *lib.* 9. *cap.* 2. tradunt octoginta millia cæsa esse. Augent numerum Plutarchus & Appianus: ille quidem usque ad centum & quinquaginta millia; hic verò ad centum & sexaginta millia. Sed Vossio Memnonis potior videtur authoritas.

4. *Rhodiis.*] Incolis insulæ Rhodi, de quâ suprà lib. 1. cap. 9. & mox infrà.

5. *Mitylenaorum.*] Incolarum urbis Mitylenes, quæ Lesbi insulæ caput est.

6. *Theophanis.*] Historicus erat, Magni Pompeii rerum scriptor. *Cicer. pro Arch.* 24.

rum, & bene consulta ei malè cederent, subitò pravus, & præceps, Caio Mario, post septuagesimum annum, omnia imperia & omnes provincias concupiscenti addixit, legemque ad populum tulit, quâ Sullæ imperium abrogaretur, [a] Caio Mario bellum decerneretur Mithridaticum; aliasque leges perniciosas, & exitiabiles, neque tolerandas liberæ civitati, tulit: quin etiam Quinti Pompeii consulis filium, eundemque Sullæ generum, per emissarios factionis suæ interfecit.

XIX. Tum Sulla, contracto exercitu, ad urbem rediit, eamque armis occupavit, duodecim auctores novarum, pessimarumque rerum, inter quos Marium, cum filio, & Publio Sulpicio, urbe exturbavit, ac, lege latâ, exules fecit. Sulpicium etiam assecuti equites, [1] in Laurentinis paludibus jugulavêre, caputque ejus erectum, & ostentatum, pro rostris, velut omen imminentis proscriptionis fuit. Marius post sextum consulatum, annóque septuagesimo nudus, ac limo obrutus, oculis tantummodò, ac naribus eminentibus, extractus [2] arundineto, circa paludem [3] Maricæ, in quam se, fugiens consectantes Sullæ equites, abdiderat, injecto in collum loro, in carcerem Minturnensium, [4] jussu Duumviri, perductus est. ad quem interficiendum missus cum gladio servus publicus, natione Germanus, [a] qui fortè ab imperatore eo, bello Cimbrico captus erat, ut agnovit Marium, magno ejulatu expromenti indignationem casus tanti viri, abjecto gladio, profugit è carcere. [b] Tùm cives, ab hoste, misereri paullò antè principis viri, docti, instructum eum [5] viatico, collatâque veste, in navem imposuerunt. at ille, assecutus circa [6] Ænariam filium, cursum in Africam direxit; inopemque vitam in

INTERPRETATIO.

[a] *Caius Marius præficeretur dux bello adversus Mithridatem.*

[a] *Qui in bello Cimbrorum forte captus fuerat ab eo, cùm esset dux exercitus* Romani, *statim atque agnovit Marium, abjecto ense, profugit è carcere, cum magna ejulatione, qua indicabat ejus indignationem ob casum tanti viri.*

[b] *Tùm cives, qui ab hoste didicerant miserescere hominis, qui paullò antè primus fuerat* reipublicæ, &c.

NOTÆ.

1. *In Laurentinis.*] In paludibus circa Laurentum urbem Latii: nunc *S.Lorenze.*

2. *Arundineto.*] Loco arundinibus abundanti Sic rosetum, olevetum, &c. pro locis, in quibus plurimæ rosæ, & oleæ sunt.

3. *Marica.*] Sylva est Latii novi (lucus à Livio dicitur) in Campaniæ confinio ad Lirim fluvium, apud Minturnas urbem excisam: sic dicta à Maricâ Nymphâ de quâ Virgil. *lib.* 7. *Æneid.*

Hunc Fauno. & nymphâ genitum Laurente Maricâ.

4. *Jussu Duumviri.*] Ita vocabantur coloniarum magistratus, ut Romæ consules.

5. *Viatico.*] Id est, pecuniâ ad iter faciendum.

6. *Ænariam.*] Insula Campaniæ est, vulgo *Ischia.* Habet arcem munitissimam, cum arce in scopulo, ab insulâ quasi sejuncto. Ubi aliàs asylum Ferdinandi regis Neapolitani, tempore Caroli VIII. Francorum regis, qui totum ejus regnum intra paucos dies ceperat.

tugurio ruinarum Carthaginensium toleravit; [7] cùm Marius, adspiciens Carthaginem, illa intuens Marium, alter alteri possent esse solatio.

XX. [a] Hoc primùm anno, sanguine Consulis Romani, militis imbutæ manus sunt: [1] quippe Pompeius, collega Sullæ, ab exercitu Cnæi Pompeii proconsulis, seditione, sed quam dux creaverat, interfectus est. Non erat Mario, Sulpicioque Cinna temperatior. [b] itaque cum ita civitas Italiæ data esset, ut in octo tribus contribuerentur novi cives; ne potentia eorum, & multitudo veterum civium dignitatem frangeret; plusque possent recepti in beneficium, quàm auctores beneficii; Cinna, in omnibus tribubus eos se distributurum, pollicitus est. [c] quo nomine ingentem totius Italiæ frequentiam in urbem acciverat. è qua pulsus, collegæ, optimatiumque viribus, cùm in Campaniam tenderet, ex auctoritate senatus, consulatus ei abrogatus est, suffectusque in ejus locum Lucius Cornelius Merula, [2] flamen Dialis. [3] Hæc injuria homine, quàm exemplo, dignior fuit. Tùm Cinna, corruptis primo centurionibus, ac tribunis, mox etiam, spe largitionis, militibus, ab eo exercitu, qui circa Nolam erat, receptus est. [d] is, cùm universus in verba ejus jurasset, retinens insignia consulatus, patriæ bellum intulit, fretus ingenti numero novorum civium, è quorum delectu trecentas ampliùs cohortes conscripserat, [4] ac triginta legionum instar impleverat.

INTERPRETATIO.

[a] *Hoc anno manus militum primùm tincta sunt cruore consulis Romani.*

[b] *Itaque cùm jus civium Romanorum Italia datum esset eâ conditione, ut novi cives redigerentur in octo tribus, ne eorum potentia atque multitudo minueret decus veterum civium; & ne, qui recepissent* hoc *beneficium, potentiores fierent, quàm qui illud contulissent; &c.*

[c] *Quâ de causâ advocaverat in urbem ex totâ Italiâ maximam multitudinem.*

[d] *Cùm universus exercitus sacramentum ei dixisset, &c.*

NOTÆ.

7. *Cum Marius, &c.*] Exscribi dignum est ad hunc locum Lucani illud

—— Solatia fati
Carthago, Mariusque tulit, pariterque jacentes
Ignovere deis.

1. *Quippe Pompeius.*] Cognomine Strabo, qui anno superiore collega Sullæ fuerat.

2. *Flamen Dialis.*] Sacerdos Jovis. Dialis dicitur ἀπὸ τοῦ Διὸς, à Jove, quasi Jovialis. Nam Flamines ab eo numine, cui sacra faciebant, assumebant sibi cognomen. Unde autem *Flamen* deducitur? A filo, inquit Servius, quo Sacerdotes, maximè æstivo tempore, caput cingebant. Cùm enim pileum ferre per æstum non possent, incedere verò nudo capite nefas esset, tantùm filo caput religabant. Ex quo dicti sunt Flamines; tanquam Filamines.

3. *Hæc injuria.*] Sensus est: hanc quidem injuriam talis homo merebatur: at tale severitatis exemplum dandum non fuisset, quia periculosum esse poterat.

4. *Ac triginta legionum instar impleverat.*] Gallicè: *& il en forma trente corps, comme autant de legions.*

Opus erat partibus, auctoritate, gratiâ; [6] cujus augendæ, Caium Marium, cum filio, de exilio revocavit, quique cum iis pulsi erant.

XXI. Dum bellum autem infert patriæ Cinna, Cnæus Pompeius, Magni pater ([a] cujus præclarâ operâ bello Marsico, præcipuè [1] circa Picenum agrum, ut præscripsimus, usa erat respublica, quique Asculum ceperat, circa quam urbem, cùm in multis aliis regionibus exercitus dispersi forent, quinque & septuaginta civium Romanorum, ampliùs sexaginta millia Italicorum unâ die conflixerant) frustratus spe continuandi consulatus, [b] ita se dubium, [2] mediumque partibus præstitit, ut omnia ex proprio usu ageret, temporibusque insidiari videretur, & huc atque illuc, unde spes major [3] affuisset potentiæ, se, exercitumque deflecteret; sed, ad ultimum, magno atrocique prœlio, cum Cinna conflixit. Cujus commissi patratique sub ipsis mœnibus, [4] sociisque urbis Romanæ pugnantibus, spectantibusque, quàm fuerit eventus exitiabilis, vix verbis exprimi potest. Post hoc, cùm utrumque exercitum, velut parum bello exhaustum, laceraret pestilentia, Cnæus Pompeius decessit: [c] cujus interitus voluptas, amissorum aut gladio, aut morbo civium pænè damno repensata est: populusque Romanus, quam vivo iracundiam debuerat, in corpus mortui contulit. Seu duæ, seu tres Pompeiorum fuêre familiæ, primus ejus nominis, ante annos fere centum sexaginta octo, Quintus Pompeius cum Cnæo Servilio consul fuit. Cinna & Marius, [d] haud incruentis utrimque certaminibus editis, urbem oc-

INTERPRETATIO.

[a] *Qui, ut supra scripsimus, eximiè de republicâ meritus fuerat in bello Marsorum, præsertim circa agrum Picenum.*

[b] *Ita se ambiguum, ac medium inter partes præbuit, ut omnia gereret ex sua utilitate, videreturque observare tempora, & se cum exercitu converteret, modò huc, modò illuc, ubi sperasset se fore potentiorem.*

[c] *Lætitia, quam attulit ejus mors, compensata est jacturâ civium, quos aut ensis, aut morbus abstulit.*

[d] *Post commissa prælia, quæ utrimque valde cruenta fuerunt.*

NOTÆ.

5. *Opus erat.*] Sensus est: ad hæc omnia, necesse erat factionem conflare: opus erat authoritate, & gratiâ, ad quam augendam de exilio revocavit C. Marium, &c.

6. *Cujus augendæ.*] Optima lectio, per hellenismum satis notum.

1. *Circa Picenum agrum.*] Picenum vulgo creditur esse, *la marche d'Ancone*, provincia ditionis Pontificiæ. Sed complectitur etiam Aprutii ulterioris partem, cum majori parte Marchiæ Anconitanæ. Urbs ejus præcipua nunc est *Ancon*, in orâ mediterranei maris.

2. *Mediumque partibus.*] medii, teste Schoro, dicuntur, quos in contentionibus nullarum partium, sive neutros vocamus. Gallicè, *Neutres*.

3. *Affuisset.*] Aldus rectè reposuit: *affulsisset*.

4. *Sociique urbis Romanæ.*] Lipsius legit: *oculisque*. Vossius: *focisque*. Uterque bene. Lipsianam tamen emendationem amplector. Ergo loci sensus est: exitus hujus prælii commissi, non ut alia procul à patriâ; sed apud Janiculum, sub ore, oculisque urbis Romanæ, quàm tristis funestusque fuerit, & pugnantibus & spectantibus, ægrè dici potest.

cupaverunt

cupaverunt: sed prior ingressus Cinna, de recipiendo Mario legem tulit.

XXII. Mox Caius Marius, [1] pestifero civibus suis reditu, intravit mœnia. nihil illa victoria fuisset crudelius, nisi mox Sullana esset secuta. [a] neque licentiâ [2] in mediocres sævitum, sed excelsissimi quique eminentissimæ civitatis viri variis suppliciorum generibus affecti. In iis consul Octavius, vir lenissimi animi, jussu Cinnæ interfectus est. Merula autem, qui se sub adventum Cinnæ [3] consulis abdicaverat, incisis venis, superfusoque altaribus sanguine, quos sæpe pro salute reipublicæ Flamen Dialis precatus erat deos, eos in exsecrationem Cinnæ, partiumque ejus tum precatus, optimè de republica meritum spiritum reddidit. [b] Marcus Antonius, princeps civitatis, atque eloquentiæ, gladiis militum, quos ipsos facundiâ suâ moratus erat, jussu Marii Cinnæque confossus est. Quintus Catulus, & aliarum virtutum, & belli Cimbrici gloriâ, quæ illi cum Mario communis fuerat, celeberrimus, cùm ad mortem conquireretur, conclusit se loco, nuper calce arenâque perpolito, illatoque igni, qui vim odoris excitaret, [c] simul exitiali hausto spiritu, simul incluso suo, mortem magis voto, quàm arbitrio inimicorum, obiit. [d] Omnia erant præcipitia in republica, nec tamen adhuc quisquam inveniebatur, qui bona civis Romani aut donare auderet, aut petere sustineret. Postea id quoque accessit, ut sævitiæ caussam avaritia præberet, [e] & modus culpæ ex pecuniæ modo constitueretur; & qui fuisset locuples, fieret nocens, sui quisque periculi merces foret; nec quidquam videretur turpe, quod esset quæstuosum.

XXIII. Secundum deinde consulatum Cinna, & septimum Marius, in priorum dedecus, iniit; cujus initio, morbo oppressus, decessit, vir in bello hostibus, in otio civibus infestissimus, quietis-

INTERPRETATIO.

[a] *Neque licentiâ actum est crudeliter in homines mediocres, sed. &c.*

[b] *Marcus Antonius nobilissimus, atque eloquentissimus urbis. &c.*

[c] *Partim hausto mortifero aëre, partim ademptâ respirandi potestate, extinctus est morte, magis ex hostium desiderio quam ex eorum arbitrio.*

[d] *In republicâ omnia ruebant in extremum discrimen.*

[e] *Et magnitudo culpæ æstimaretur ex copiâ divitiarum.*

NOTÆ.

1. *Pestifero civibus suis reditu.*] Sensus est: non multò pòst C. Marius ingressus est urbem, ubi, veluti quædam pestis, ejus reditus plurimos cives absumpsit.

2. *In mediocres.*] Vulgò *immediocri.* Verùm Acidalii & Rhenani lectionem, quæ visa mihi est commodissima, secutus sum.

3. *Consulis.*] Quamvis hæc lectio retineri possit, cùm Cinna insignia consularia etiam gesserit, postquam consulatus ei abrogatus est a Senatu: tamen primùm Rhenano; deinde Gryphio atque Stephano editum est, *consulatu.* Quam editionem priore potiorem esse judicamus.

que impatientissimus. In hujus locum suffectus Valerius Flaccus, turpissimæ legis auctor, quâ creditoribus [1] quadrantem solvi jusserat: [2] cujus facti merita eum pœna intra biennium consecuta est. Dominante in Italia Cinna, major pars nobilitatis ad Sullam in Achaiam, ac deinde pòst in Asiam perfugit. Sulla interim, cum Mithridatis præfectis, circa Athenas, Bœotiamque & Macedoniam, ita dimicavit, [a] ut & Athenas reciperet, & plurimo circa multiplices [3] Piræei portus muniriones labore explero, ampliùs ducenta millia hostium interficeret, nec minus multa caperet. [b] Si quis hoc rebellandi tempus, quo Athenæ oppugnatæ à Sulla sunt, imputat Atheniensibus, [4] nimirum veri, vetustatisque ignarus est. adeò enim certa Atheniensium in Romanos fides fuit, ut semper & in omni re, quidquid sincerâ fide gereretur, id Romani Atticâ fieri prædicarent. [c] Ceterum tum oppressi Mithridatis armis homines miserrimæ conditionis, cùm ab inimicis tenerentur, oppugnabantur ab amicis, & animos extra mœnia; corpora, necessitati servientes, intra muros habebant. Transgressus deinde in Asiam Sulla, [5] parentem ante omnia, supplicemque Mithridatem invenit, quem multatum pecuniâ ac parte navium, Asiâ, omnibusque aliis provinciis, quas armis occupaverat, decedere coëgit: captivos recepit: in perfugas noxiosque animadvertit: paternis, id est, Ponticis, finibus contentum esse jussit.

XXIV. Caius Flavius Fimbria, qui præfectus equitum ante adventum Sullæ, Valerium Flaccum, consularem virum, interfecerat,

INTERPRETATIO.

[a] *Ut & recuperaret Athenas, & post plurimos labores toleratos, ad diruendas varias munitiones Piræi portûs, interficeret, &c.*

[b] *Si quis imputat Atheniensibus hanc perduellionem*, & ea quæ acta sunt *tempore, quo Sulla Athenas oppugnavit, &c.*

[c] *Ceterùm Athenienses, oppressi armis Mithridatis, tùm erant in miserrimo statu; cum enim essent in hostium potestate, obsidebantur ab amicis, &c.*

NOTÆ.

1. *Quadrantem*] Id est, quartam debitorum partem, quâ solutâ debitores reliquis partibus liberarentur. Manutius de usurâ, non de credito rem explicat, aitque Flaccum, exempli causâ, ternos nummos ex centenis pendi quotannis usuræ nomine, voluisse. Hoc verò sensu, quo explicet modo *quadrantem* non admodùm liquet.

2. *Cujus facti merita.*] Cum enim propter avaritiam invisus esset exercitui suo, à C. Fimbria, summæ audaciæ viro, occisus est.

3. *Piræei portûs.*] Athenarum portus erat, quadringentarum navium capax: olim Archelai operâ munitissimus, Deinde à Themistocle longissimo muro urbi conjunctus: vulgò, *Porto Leone*, a Leone marmoreo, qui ad littus jacet.

4. *Nimirum veri.*] Vossius legit: *nimiùm*. De Atheniensium verò fide aliter omninò Tacitus scripsit 2. *Ann.* ubi eos vocat, *Mithridatis adversus Sullam socios*.

5. *Parentem ante omnia.*] Acidalius legit: *in omnia*: quæ locutio Velleio prorsus familiaris est. Verùm Vossius nihil mutandum esse censet, vultque dici, *ante omnia*, pro *præcipuè*; quo modo Virgilius dixit *Georg.* 2. *Dulces ante omnia musæ*. Gallicè, *Disposé à une obeissance absoluë*.

exercituque occupato imperator appellatus, [1] fortè Mithridatem pepulerat prœlio, sub adventum Sullæ se ipse interemit; adolescens, quæ pessimè ausus erat, fortiter executus. Eodem anno Publius Lænas tribunus plebis [2] Sextum Lucilium, qui priore anno tribunus plebis fuerat, [3] saxo Tarpeio dejecit; &, cùm collegæ ejus, quibus diem dixerat, metu ad Sullam profugissent, [4] aquâ igniqué iis interdixit. Tum Sulla, compositis transmarinis rebus, cùm ad eum, [a] primum omnium Romanorum, Legati Parthorum venissent, & in iis quidam magi ex notis corporis respondissent, cælestem ejus vitam, & memoriam futuram, revectus in Italiam, haud plura, quàm triginta armatorum millia adversum ducenta millia ampliùs hostium [6] exposuit Brundisii. Vix quidquam in Sullæ operibus clarius duxerim, quàm quod, cùm per triennium Cinnanæ, Marianæque partes Italiam obsiderent, neque illaturum se bellum iis dissimulavit, nec, quod erat in manibus, omisit; existimavitque, ante frangendum hostem, quàm ulciscendum civem; [7] repulsoque externo metu, ubi, quod alienum esset, vicisset, superaret quod erat domesticum. Ante adventum Lucii Sullæ Cinna, seditione ortâ, ab exercitu interemptus est, vir dignior, qui arbitrio victorum moreretur, quàm iracundiâ militum. de quo verè dici potest, Ausum eum, quæ nemo auderet bonus, perfecisse, quæ à nullo, nisi fortissimo, perfici possent; [c] & fuisse eum in consultando temerarium, in exequendo virum. Carbo, nullo suffecto collega, solus toto anno consul fuit.

XXV. Putares, Sullam venisse in Italiam, [1] non belli vindicem,

INTERPRETATIO.

[a] *Quod nemini Romanorum ante illum contigerat.*

[b] *Ejus vitam fore celebrem, & memoriam immortalem.*

[c] *Et eum fuisse simul temerarium in capiendis consiliis, & fortem in exequendis.*

NOTÆ.

1. *Forte.*] Id est, casu magis, quàm suâ virtute.

2. *Sextum Lucilium.*] Quidam ex Plutarcho *in Mario* legunt *Sextum Lucinum*. Imo ibidem tradit Plutarchus, hujus facti authorem esse Marium; atque illo ipso die, quo septimum consulatum Marius iniit, Sextum Lucinum de Tarpeiâ rupe præcipitatum esse. Ita Lucini mors antecederet biennio, quæ hoc anno acta esse Velleius refert. Certè Vossius parachronismo biennii non dubitat accusare Velleium.

3. *Saxo Tarpeio.*] Monte Capitolino. A Tarpeiâ virgine Vestali dictus est Tarpeius, cùm priùs Saturnius diceretur. Olim ex illo damnati præcipitabantur, & qui falsum testimonium dixissent.

4. *Aquâ, igniquè.*] Quâ interdictione reus in exilium mittebatur.

5. *Et in iis quidam magi.*] Rectè dici possent physiognomi, vel physiognomones: quorum ars physiognomia vocatur.

6. *Exposuit.*] In terram, Brundisii, quæ urbs est Calabriæ.

1. *Non belli vindicem.*] Sensus est: non ut bello sibi vindicaret omnia, aut forte: non ut injurias nobilium armis ulcisceretur; sed ut certam pacem constitueret.

ſed pacis auctorem: tanta cum quiete exercitum per Calabriam, Apuliamque, cum ſingulari curâ frugum, agrorum, hominum, urbium, perduxit in Campaniam, tentavitque juſtis legibus, & æquis conditionibus bellum componere, ſed iis, quibus & peſſima, & immodica cupiditas erat, non poterat pax placere. Creſcebat interim in dies Sullæ exercitus, [a] confluentibus ad eum optimo quoque & ſaniſſimo. Felici deinde circa Capuam eventu Scipionem Norbanumque Conſules ſuperat: quorum Norbanus, acie victus; Scipio, ab exercitu ſuo deſertus, ac proditus, inviolatus à Sulla dimiſſus eſt. [b] adeò enim Sulla diſſimilis fuit bellator, ac victor; ut, dum vincit, mitiſſimo ac juſtiſſimo lenior, poſt victoriam audito fuerit crudelior. [2] nam & Conſulem, ut prædiximus, exarmatum, atque Sertorium (proh quanti mox belli facem!) & multos alios, potitus eorum, dimiſit incolumes: credo, ut in eodem homine duplicis, ac diverſiſſimi animi conſpiceretur exemplum. [c] Poſt victoriam quâ deſcendens montem [3] Tifata cum Caio Norbano concurrerat Sulla, grateis Dianæ, cujus numini regio illa ſacrata eſt, ſolvit; [d] aquas ſalubritate medendiſque corporibus nobiles, agroſque omnes addixit deæ. [e] * hujus gratæ religionis memoriam & inſcriptio templi affixa poſti hodieque, & tabula teſtatur ærea [4] intra ædem.

XXVI. [a] Inde conſules Carbo tertiùm & Caius Marius, ſepties

INTERPRETATIO.

[a] *Optimis, & prudentiſſimis quibuſque concurrentibus ad eum.*

[b] *Sulla enim, dùm bellum gerebat, adeò diverſus erat à ſe ipſo, cùm vicerat; ut in victoria fuerit lenior mitiſſimis & juſtiſſimis, poſt victoriam crudelior* iis omnibus, de quorum erudelitate *audivimus.*

[c] *Poſt victoriam, quam Sulla retulerat ex C. Norbano, deſcendens ex monte Tifata, egit gratias Dianæ, &c.*

[d] *Dedicavit deæ agros omnes & aquas celebres ſalubritate, & vi ſanandi morbos.*

[e] *Et inſcriptio etiam nunc affixa poſti templi, & tabula ex ære* poſita *intra templum teſtatur memoriam hujus gratæ religionis.*

[a] *Inde ingreſſi ſunt conſulatum Carbo tertiùm, & C. Marius,* hujus, *qui ſepties conſul fuerat,* Marii *filius, annos natus viginti ſex, vir patri fortitudine ſimilior, quàm vitæ diuturnitate, multa & fortiter aggreſſus, nec uſquam impar dignitati conſulari, à Sulla prælio ſuperatus apud Sacriportum, &c.*

NOTÆ.

2. *Nam & Conſulem.*] Ita Lipſius, cùm vulgò legeretur *Conſul.* Sed quem conſulem? Scipionem, quem antea ſcripſit ſine noxâ dimiſſum eſſe, cùm Sulla exercitum ejus ipſiumque Scipionem in poteſtatem ſuam redegiſſet.

3. *Tifata.*] Mons eſt Campaniæ, urbi Capuæ imminens, inter ipſam & Nolam extenſus; vulgò *Monte di Capoa & di Caſerta.*

* *Hujus gratæ religionis.*] Amplexus ſum Rhenani lectionem, quam Ant. Thyſius in editione ſuâ ſecutus eſt. Quo modo & Lipſio venit in mentem legere.

4. *Intra ædem.*] Ichnographia templi, aut aræ alicujus, gemino exprimebatur exemplari, quod utrumque in eâdem illâ æde reponebatur: ut ex multis marmoribus notum eſt. Ergo mos erat intus in æde poni tabulam, quæ idem, aut etiam ſæpe plura continebat, quàm quæ baſi columnæ ſtatuæ-ve, aut ædium frontiſpicio inciſa erant.

consulis filius, annos natus viginti sex, vir animi magis, quàm ævi paterni, multa fortiterque molitus, neque usquam inferior nomine consulis, [1] apud Sacriportum pulsus à Sulla acie, [2] Præneste; quod ante natura munitum præsidiis firmaverat, se, exercitumque contulit. Ne quid unquam malis publicis deesset, in qua civitate semper virtutibus certatum erat, certabatur sceleribus; optimusque sibi videbatur, qui fuerat pessimus. quippe dum ad Sacriportum dimicatur, Damasippus prætor Domitium, Scævolam etiam [3] Pontificem maximum, [4] & divini, humanique juris auctorem celeberrimum, & Caium Carbonem prætorium, consulis fratrem, [b] & Antistium ædilitium, velut faventes Sullæ partibus, in curia Hostilia trucidavit. Non perdat nobilissimi facti gloriam Calpurnia, Bestiæ filia, uxor Antistii, quæ, jugulato, ut prædiximus, viro, gladio se ipsam transfixit. [c] quantùm hujus gloriæ famæque accessit? [5] Nunc virtute eminet, patria latet.

XXVII. At Pontius Telesinus, dux Samnitium, vir domi, bellique fortissimus, penitusque Romano nomini infestissimus, contractis circiter quadraginta millibus fortissimæ pertinacissimæque in retinendis armis juventutis, Carbone, ac Mario consulibus, abhinc annos quadraginta, Kalendis Novembribus, [1] ita ad portam Collinam cum Sulla dimicavit, ut ad summum discrimen & eum, & rempublicam perduceret: quæ non majus periculum adiit, Hannibalis [2] intra tertium miliarium, castra conspicata, quàm eo die, quo circumvolans ordines exercitus sui Telesinus, dictitansque adesse Romanis ultimum diem, vociferabatur eruendam delendamque

INTERPRETATIO.

[b] *Et Antistium, qui Ædilis fuerat.*
[c] *Quantùm gloriæ famæque* tùm *acquisivit!*

NOTÆ.

1. *Apud Sacriportum.*] Locus est Latii apud Præneste urbem.

2. *Præneste.*] Incolis *Pilastrina*: nobis *Pilastrine*, in Campaniâ Romanâ, & in ditione Pontificiâ.

3. *Pontificem maximum.*] Sacer erat Magistratus institutus à Numa, rerum omnium quæ ad sacra religionemque pertinebant, judex.

4. *Et divini humanique juris.*] Intelligit jurisconsultum, qui de divino humanoque jure libros edidit.

5. *Nunc virtute eminet.*] Hujus loci, quem Lipsius pro deposito habuit, sensus est: nunc eminet quidem virtute suâ, & quoties mentio fit illius, sed quasi latet inter tot alia egregia facta, quæ Romæ in ejus patriâ edita, & historiæ prodita sunt.

1. *Ita ad portam Collinam.*] Dicta est & Quirinalis, & Agonalis. Sita erat versus Septentrionem. Hac Gallos Senones ingressos, & urbem populatos esse memorant.

2. *Intra tertium milliarium.*] Tria milliaria constituunt Astronomicam leucam: Franciæ communem duo miliaria. Ergo *intra tertium milliarium* significat, intra unam leucam cum mediâ.

urbem: adjiciens, nunquam defuturos raptores Italicæ libertatis lupos, nisi silva, in quam refugere solerent, esset excisa. Post primam demum horam noctis & Romana acies respiravit, & hostium cessit. Telesinus posterâ die semianimis repertus est, victoris magis, quàm morientis, vultum præferens: cujus abscissum caput ferri, gestarique circa Præneste Sulla jussit. Tum demum, desperatis rebus suis, Caius Marius adolescens [a] per cuniculos, qui miro opere fabricati, in diversas agrorum partes ferunt, conatus erumpere, cùm foramine è terra emersisset, à dispositis in idipsum interemptus est. Sunt, qui suâ manu; sunt, qui concurrentem mutuis ictibus cum minore fratre Telesino, unà obsesso, & erumpente, occubuisse prodiderint. utcumque cecidit, hodieque tantâ patris imagine non obscuratur ejus memoria. De quo juvene quid existimaverit Sulla, in promptu est. occiso enim demum eo, Felicis nomen assumpsit: quod quidem usurpasset justissimè, [c] si eundem & vincendi, & vivendi finem habuisset, Oppugnationi autem Prænestis ac Marii præfuerat Ofella Lucretius; qui cùm ante Marianarum fuisset partium, [3] prætor ad Sullam transfugerat. [d] Felicitatem diei, quo Samnitium, Telesinique pulsus est exercitus, Sulla perpetuâ [4] ludorum Circensium honoravit memoriâ, [5] quibus sine nomine Sullanæ victoriæ celebrantur.

XXVIII. Paullò antè, quàm Sulla ad Sacriportum dimicaret, magnificis prœliis partium ejus viri hostium exercitum fuderant, duo Servilii apud [1] Clusium, Metellus Pius apud [2] Faventiam, Mar-

INTERPRETATIO.

[a] *Per subterraneos meatus.*

[b] *Sunt, qui scripserint eum occubuisse suâ manu: sunt, qui manu fratris minoris Telesini, qui simul obsidebatur, &* simul *eruptionem faciebat, cùm alter alterum mutuis ictibus confodisset.*

[c] *Si desiisset simul vivere, & vincere.*

[d] *Sulla, ut efficeret perpetuam memoriam fortunati illius diei, quo exercitus Samnitium sub Telesino deletus est, instituit ludos Circenses.*

NOTÆ.

3. *Prætor.*] Huic loco mendum subesse Vossius existimat. Nam Ofella anno insequente occisus est, cùm consulatum peteret contra Sullæ mandatum. Quippe Sulla legem tulerat, ne quis ante quæsturam præturamve consulatum gereret. Cujus rei authorem Appianum habet Vossius: qui idcirco censet legendum esse: *proditor.*

4. *Ludorum Circensium.*] Equestrium. Qui ludi Circenses dicti sunt, non, ut Servius nugatur, ab ensibus in circuitu dispositis: sed quod in Circo exhiberentur.

5. *Quibus sine nomine.*] Burterius in vetere exemplari testatus esse: *qui sub ejus nomine.* Quod omnino probum est, & habet hunc sensum: Sulla instituit ludos Circenses, qui etiam nunc celebrantur sub nomine hujus victoriæ à Sulla reportatæ.

1. *Clusium.*] *Chiusi*, mediterraneum Tusciæ oppidum.

2. *Faventiam.*] Incolis *Faenza*; nobis *Fayence*: in Ducatu Parmensi,

cus Lucullus circa [3] Fidentiam. Videbantur finita belli civilis mala cùm Sullæ crudelitate aucta sunt. quippe, dictator creatus, ([a] cujus honoris usurpatio per annos centum viginti intermissa. [4] nam proximus post annum, quàm Hannibal Italiâ excesserat: uti appareat populum Romanum [b] usum dictatoris non tam desiderasse, quàm timuisse potestatem imperii, quo priores [c] ad vindicandam maximis periculis rempublicam usi fuerant) immodicæ crudelitatis licentiâ usus est. Primus ille, & utinam ultimus, exemplum proscriptionis invenit, [d] ut, in qua civitate petulantis convicii [5] judicium histrioni [6] exoleto redditur, in ea jugulati civis Romani publicè constitueretur auctoramentum; plurimumque haberet qui plurimos interemisset; neque occisi hostis, quàm civis, uberius foret præmium; fieretque quisque merces mortis suæ. Nec tamen in eos, qui contra arma tulerant, sed in multos insontes sævitum. adjectum etiam, ut bona proscriptorum vænirent; exclusique paternis opibus liberi, etiam petendorum honorum jure prohiberentur; simulque, quod indignissimum est, senatorum filii & onera ordinis sustinerent, & jura perderent

XXIX. Sub adventum in Italiam Lucii Sullæ, Cnæus Pompeius, ejus Pompeii filius, quem magnificentissimas res in consulatu gessisse bello Marsico prædiximus, viginti tres annos natus, abhinc annos centum tredecim, privatis ut opibus, ita consiliis, magna ausus, magnificéque conata executus, [a] ad vindicandam restituen-

INTERPRETATIO.

[a] *Quæ dignitas abhinc centum viginti annis usurpata non fuerat.*

[b] *Regimen dictatoris.*

[c] *Ad liberandam.*

[d] *Ita ut authoritate publica statueretur præmium ob interfectum civem in eâ civitate, in quâ judicium redditur histrioni abjectissimo, ob contumeliam petulantiorem.*

[a] *Ad defendendum restituendumque honorem patriæ conscripsit validum exercitum ex agro Piceno, qui totus plenus erat clientium sui patris.*

NOTÆ.

3. *Fidentia.*] Urbs Galliæ Togatæ in Lombardiâ Cispadanâ: nunc in Ducatu Parmensi contenta, vulgò *Borgo di S. Donnino.*

4. *Nam proximus.*] Id est, nam ultimus, qui dictaturam gesserat, electus fuerat post annum, quam Hannibal ex Italiâ decesserat. Quæ porro consequuntur, & corruptissima sunt, cum Lipsio sic restituimus: *Ut appareat populum Romanum usum dictatoris non tàm desiderasse, quàm timuisse, potestate imperii.* (dictatorii) *quo priores* (dictatores) *ad vindicandam maximis periculis rempublicam usi fuerant, immodicæ crudelitatis licentiâ abusus est.*

5. *Judicium histrioni.*] Significatur, aures à judicibus histrioni etiam abjectissimo Romæ præberi, & cives qualescumque castigari, quos histrionem aliqua petulantiore contumelia notasse constaret.

6. *Exoleto.*] Hoc epitheto contemptius, ac turpius nihil histrioni tribui potest. Histrionem notat effœtum, & ad libidines jàm inutilem factum.

damque dignitatem patriæ, firmum ex agro Piceno, qui totus paternis ejus clientelis refertus erat, contraxit exercitum. [b] cujus viri magnitudo multorum voluminum instar exigit: sed operis modus paucis eum narrari jubet. Fuit hic genitus matre Luciliâ, stirpis senatoriæ: [c] formâ excellens, non ea, quâ flos commendatur ætatis, [1] sed ex dignitate constanti; quæ in illam conveniens amplitudinem, fortunam quoque ejus, ad ultimum vitæ comitata est diem. innocentiâ eximius, sanctitate præcipuus, [d] eloquentiâ medius; potentiæ, quæ honoris caussâ ad eum deferretur, [e] non ut ab eo occuparetur, cupidissimus; dux bello peritissimus; civis in toga (nisi ubi vereretur, ne quem haberet parem) modestissimus; amicitiarum tenax, [f] in offensis inexorabilis, [2] in reconciliandâ gratiâ fidelissimus; in accipiendâ satisfactione facillimus: potentiâ suâ numquam, aut rarò ad impotentiam usus; pænè omnium vitiorum expers, nisi numeraretur inter maxima, in civitate libera, dominaque gentium, indignari, cùm omnes cives jure haberet pares, quemquam æqualem dignitate conspicere? Hic, à toga virili assuetus [3] commilitio prudentissimi ducis parentis sui, bonum,& capax recta discendi ingenium, singulari rerum militarium prudentiâ excoluit; ut à Sertorio Metellus laudaretur magis, Pompeius timeretur validius.

XXX. [a] Tum Marcus Perperna, prætorius, è proscriptis, gentis clarioris, quàm animi, Sertorium inter cenam [1] Etoscæ intere-

INTERPRETATIO.

[b] *Cujus viri meritum ingens postulat, ut laudetur multis voluminibus: sed ratio* quam mihi præscripsi *in hoc opere, vult paucis dici de illo.*

[c] *Excellens pulchritudine, non eâ, quâ solet laudari juventus, sed qua virilis est; qua respondens amplitudini, ad quam* destinabatur, *comitata est, &c.*

[d] *Eloquentiâ mediocris.*

[e] *Non ita* tamen cupidus, *ut vellet illam vi usurpare.*

[f] *In acceptis injuriis facilè placabilis.*

[g] *Hic, ex quo induisset virilem togam, assuetus bello, ad quod profectus erat cum patre suo, qui dux erat prudentissimus, excoluit, &c.*

[a] *Tùm M. Perperna, qui prætor fuerat, è numero proscriptorum, genere quàm animo nobilior, interfecit Etoscæ Sertorium in mediâ cenâ: atque hoc pessimo facinore auctor fuit Romanis certæ victoriæ, suis partibus excidii, sibi turpissimæ mortis.*

NOTÆ.

1. *Sed ex dignitate.*] Dignitas hic sumitur pro virili pulchritudine. De qua Cicero *lib.* 1. *Offic.* Pulchritudinis duo genera sunt: unum muliebre, quam venustatem appellamus: alterum virile, quàm dignitatem dicimus.

2. *In reconciliandâ.*] Nimirum inter alios, ubi fide potissimum opus est. Ita Vossius. Quanquam Lipsius vult legi *in reconciliatâ gratiâ*: quia ibi fides locum habet, quemadmodum facilitas in reconcilianda: quæ ratio mihi magis placet.

3. *Commilitio.*] Commilitium dicitur ipsa belli societas. Apud Apuleium legitur commilitia, fœminini generis.

1. *Etosca.*] Nomen haud dubiè ejus loci, ubi Sertorius occisus est. Sed corruptè *Etosca*: lege cum Cl. Puteano *Osca*. Osca porro urbs Hispaniæ est, nunc *Huesca* in Aragoniâ, quæ inter plures alias, occiso Sertorio, in potestatem Romanorum venit, Ita Florus lib. 3. cap. 22.

mir,

mit, Romanisque certam victoriam, partibus suis excidium, sibi turpissimam mortem pessimo auctoravit facinore. Metellus & Pompeius ex Hispaniis triumpharunt: sed Pompeius, hoc quoque triumpho, [2] adhuc eques Romanus, ante diem, quàm consulatum iniret, curru urbem invectus est. quem virum, quis non miretur, per tot extraordinaria imperia in summum fastigium vectum, iniquo tulisse animo, Caii Cæsaris, in altero consulatu petendo, senatum populumque Romanum rationem habere? adeò familiare est hominibus, omnia sibi ignoscere, nihil aliis remittere; [3] & invidiam rerum non ad caussam, sed ad voluntatem, personasque dirigere. Hoc consulatu Pompeius tribuniciam potestatem restituit, cujus Sulla imaginem [4] sine re reliquerat. Dum Sertorianum bellum in Hispania geritur, [5] sexaginta quatuor fugitivi [6] è ludo gladiatorio Capuâ profugientes, duce Spartaco, raptis ex ea urbe gladiis, primò [7] Vesuvium montem petière; mox, crescente in dies multitudine, gravibus variisque casibus affecêre Italiam. quorum numerus in tantum adolevit, ut, quâ ultimò dimicavêre acie, quadraginta millia hominum se Romano exercitui opposuerint. [b] Hujus patrati gloria penes Marcum Crassum fuit, [8] mox Romanorum omnium principem.

INTERPRETATIO.

[b] *Hujus confecti belli laus debetur M. Crasso, qui mox primus fuit omnium Romanorum.*

NOTÆ.

2. *Adhuc eques Romanus.*] Idipsum Cicero *pro lege Manil.* observavit. Pompeius Siciliâ recuperatâ, Africâ totâ subactâ, Magnique nomine inde capto, eques Romanus (id quod nemo antè) curru triumphali revectus est.

3. *Invidiam rerum.*] Obscura sententia, cujus sensus adhuc obscurior est. Ecce conjecturam meam. Adeò hominibus, præsertim ambitiosis, familiare est, odium, quod incurri potest ex rebus, quæ fiunt, non referre ad causam propter quam fiunt, & inde negotia æstimare: sed ad voluntatem eorum, à quibus fiunt; & ad personas, quarum causâ fiunt. Scilicet, cùm alteri invidemus, & ambitiosi sumus (si quid ejus causâ fieri contingat) id ægrè ferimus illicò, & sine causâ factum dicimus; sed dumtaxat aliorum studio erga eum, cujus causâ factum est.

4. *Sine re.*] Aliis eodem sensu legitur, *sine jure.*

5. *Sexaginta quatuor.*] Hic inter se valde pugnant historici. Quorum discrepantes sententias scire qui volet, adeat Freinshemium ad Flor. *lib.* 3. *cap.* 20.

6. *E ludo gladiatorio.*] Id est, è loco, ubi gladiatores exercebantur. Sic dicimus Ludum palestræ, Ludum pilæ, Ludum literarium, pro loco, ubi hujusmodi rebus exercemur, & instruimur. Inde Ludum aperire, Ludi magister, &c.

7. *Vesuvium.*] Mons est Campaniæ ultra Neapolim, Nolæ vicinus: vulgò, *Monte di somma*: ignium eruptione, atque Plinii naturalis historiæ scriptoris interitu clarus.

8. *Mox Romanorum omnium principem.*] Lipsius delet, *omnium*: quia nec Cæsar, nec Pompeius Crasso concedebant. Quare reponit *opibus*: ut sensus sit, Crassum ex Romanis fuisse ditissimum. Qui sensus optimus est. Verùm istâ mutatione quid opus est? Annon princeps Romanorum rectissimè dicitur, non qui solus supra cæteros eminet, sed qui inter eminentissimos Romanorum, id est, inter Reipublicæ principes numeratur?

XXXI. Converterat Cnæi Pompeii persona totum in se terrarum orbem, [1] & per omnia majore vi habebatur. qui cùm consul perquàm laudabiliter jurasset, [a] se in nullam provinciam ex eo magistratu iturum, idque servasset, pòst biennium Aulus Gabinius tribunus legem tulit, ut, cùm belli more, non latrociniorum, [2] orbem classibus jam, non furtivis expeditionibus, piratæ terrerent, quasdam etiam Italiæ urbes diripuissent; Cnæus Pompeius ad eos opprimendos mitteretur: essetque ei imperium æquum in omnibus provinciis cum proconsulibus, [b] usque ad quinquagesimum miliarium à mari. quo [3] Senatusconsulto pænè totius terrarum orbis imperium uni viro deferebatur: sed tamen idem hoc antè biennium [4] in Marci Antonii præturâ decretum erat. [5] sed interdum persona, ut exemplo nocet, ita invidiam auget, aut levat. in Antonio homines æquo animo passi erant. rarò enim invidetur eorum honoribus, quorum vis non timetur. contra, in iis homines extraordinaria reformidant, qui ea suo arbitrio aut deposituri, aut retenturi videntur, [c] & modum in voluntate habent. [6] Dissuadebant optimates: sed consilia impetu victa sunt. Digna est memoriâ Quinti Catuli cùm auctoritas, tum verecundia: qui cùm, dissuadens legem, in concione dixisset, esse quidem præclarum virum Cnæum Pompeium, [d] sed nimium jam liberæ reipublicæ, neque omnia in uno reponenda; adjecissetque, Si quid huic acciderit, quem

INTERPRETATIO.

[a] Se post eum magistratum non accepturum ullam præfecturam provinciæ.

[b] Usque ad quinque & viginti leucas à mari.

[c] Et qui olìm reguntur suâ voluntate.

[d] Sed nimis potentem, ut in liberâ republicâ.

NOTÆ.

1. *Et per omnia.*] Hic locus duplici modo emendatur. Acidalius legit: *& per omnia major evehebatur.* Alii verò: *& pæne homine major habebatur*; sensu utrimque bono.

2. *Orbem.*] Id est, omnes maris oras.

3. *Quo Senatusconsulto.*] Aliqui cum Cujacio pro S. C. reponunt P. S. id est, Plebiscito; quia Gabinio legem ferente, eam à populo scitam esse constat. Ne tamen id mutes. Nam etsi illud Plebiscitum fuerit; cùm tamen à Senatu, licet invito, comprobatum sit, idcirco Senatusconsulti nomen obtinere potest.

4. *In Marci Antonii præturâ.*] Missus fuerat adversus Cretenses, à quibus, etsi male gestis rebus, Cretici nomen retulit, Idem fuit Antonii Triumviri pater.

5. *Sed interdum persona.*] Lipsius censet legendum esse: *sed interdùm persona, ut exempla docens, aut invidiam auget, aut levat.* Sensus autem est: sæpe in eâdem re, aut in eâdem culpâ invidiam majorem minoremve esse pro personâ magis, quàm pro merito. Contra Grutero, mihique vulgata lectio magis probatur: & verò sensus est: quemadmodum alia atque alia persona minus magisve exemplo suo nocet; sic quoque interdum unam eandemque rem huic, vel illi majorem minoremve invidiam creare.

6. *Dissuadebant optimates.*] Ne scilicet hoc imperium Pompeio decerneretur.

in ejus locum substituetis? succlamavit universa concio, Te, Quinte Catule. Tum ille, victus consensu omnium, & tàm honorifico civitatis testimonio, è concione discessit. Hîc hominis verecundiam, populi justitiam mirari libet: hujus quòd non ultrà contendit; plebis, quòd dissuadentem, & adversarium voluntatis suæ, vero[a] testimonio fraudare noluit.

XXXII. Per idem tempus Cotta judicandi munus, quod Caius Gracchus, ereptum senatui, ad equites, Sulla ab illis ad senatum transtulerant, æqualiter inter utrumque ordinem partitus est. & Otho Roscius[1] lege suâ equitibus in theatro loca restituit. At Cnæus Pompeius, multis & præclaris viris in id bellum assumptis, [a] descriptoque in omnes recessus maris præsidio navium, [2] brevi, inexsuperabili manu, terrarum orbem liberavit, prædonesque per multa prœlia multis locis victos circa [3] Ciliciam classe aggressus, fudit ac fugavit. &, quò maturiùs bellum, tam latè diffusum, conficeret, reliquias eorum contractas, in urbibus, remotoque à mari loco, in certa sede constituit. Sunt, qui hunc carpant. [4] sed, quamquam in auctore satis rationis est, tamen ratio quemlibet magnum auctorem faceret. datâ enim facultate, sine rapto vivendi, rapinis arcuit.

XXXIII. Cùm esset in fine bellum Piraticum, & Lucius Lucullus (qui, ante septem annos ex consulatu sortitus Asiam, Mithridati oppositus erat, magnasque ac memorabiles res ibi gesserat, Mithridatem sæpè multis locis fuderat, egregiâ Cyzicum liberarat victoriâ, Tigranem, regum maximum, in Armenia vicerat, ultimamque bello manum pænè magis noluerat imponere quàm

INTERPRETATIO.

[a] *Vero elogio privare.*

[a] *Et distributis navibus in omnes recessus maris ad eorum præsidium.*

NOTÆ.

1. *Et Otho Roscius lege suâ.*] Insignis est admodum Roscia lex theatralis: quâ Roscius edixit primus, ut in theatro sua quoque loca equites haberent in quatuordecim primis ab orchestrâ gradibus. Si hoc fit, dicet aliquis, cur Velleius scripsit: *restituit*? Cur idem Cicero docet *in Orat. pro Mur.* Ubi bis repetit L. Othonem hâc lege equestri ordini restituisse non solum dignitatem, sed etiam voluptatem? Huic difficultati Boëclerus respondet, *restituere* apud Velleium dici absolutè pro *constituere*, quemadmodum *remittere* dicitur apud illum pro *permittere*. Vide suprà *cap.* 30. Addo ipsa equitum loca dicta equestria.

2. *Brevi.*] Quadraginta diebus, ac ne unius quidem navis jacturâ, teste Floro.

3. *Ciliciam.*] In Asiâ minori: nunc Caramania propria dicitur, vulgò *la Caramanie*, Syriæ ab ortu proxima, & longissimo tractu inter Taurum montem, & Cilicium mare porrecta.

4. *Sed quamquam.*] Sensus est: sed quamquam satis est rationis in authore hujus facti: inest tamen ipsi facto ea ratio, quæ magnum facere nomen posset cuilibet, qui illius author esset.

non poterat, qui, alioqui per omnia laudabilis, & bello pænè invictus, pecuniæ [1] expellebatur cupidine) idem bellum adhuc administraret, Manilius tribunus plebis semper venalis, & alienæ minister potentiæ, legem tulit, ut bellum Mithridaticum per Cnæum Pompeium administraretur. Accepta ea, magnisque certatum inter imperatores jurgiis, cùm Pompeius Lucullo [2] infamiam pecuniæ, Lucullus Pompeio interminatam cupiditatem objiceret imperii, neuterque ab eo, [3] quo arguebatur, mentitus argui posset. nam neque Pompeius, [a] ut primùm ad rempublicam aggressus est, quemquam animo parem tulit, & in quibus rebus primus esse debebat, solus esse cupiebat. neque eo viro quisquam aut alia omnia minùs, aut gloriam magis concupiit. in appetendis honoribus immodicus, [b] in gerendis verecundissimus; ut qui eos, ut libentissimè iniret, ita finiret æquo animo, &, quod cupisset arbitrio suo sumere, alieno deponeret. & Lucullus, summus alioqui vir, [c] profusæ hujus in ædificiis convictibusque & apparatibus luxuriæ primus auctor fuit: quem ob injectas [4] moles mari, & receptum suffossis montibus in terras mare, haud infacetè Magnus Pompeius [5] Xerxem togatum vocare assueverat.

XXXIV. Per id tempus à Quinto Metello [1] Creta insula in populi Romani potestatem redacta est, quæ, ducibus Panare, & Lasthene, viginti quatuor millibus juvenum coactis, velocitate per-

INTERPRETATIO.

[a] *Simul atque cepit attingere negotia reipublicæ.*

[b] *In iisdem administrandis moderatissimus; & qui eos ut sumebat libentissimè, ita dimittebat non invitus. Et qui aliorum judicio relinquebat, quod arbitrio suo voluisset sumere.*

[c] *Primus fuit author immodicæ profusionis, quæ nunc est, in ædificiis, & conviviis, & magnificis ornatibus.*

NOTÆ.

1. *Expellebatur.*] Omnium optimè Lipsius legit: *debellabatur*, id est, superabatur.

2. *Infamiam.*] Lipsius legit: *infamem*, & hoc refert àd *cupiditatem*.

3. *Quo arguebatur.*] Vide, inquit Lipsius, nùm verius, certè clarius: *neuter adeò quod arguebat, mentitus argui posset*; id est, neuter falsus convinci, arguique posset in eo quod arguebat. Adeò veram alter alteri culpam objiciebat. Verùm Gruterus miratur doctissimos viros hîc implicari circa glossam: atque nihil vero similius esse quam Velleium scripsisse duntaxat: *neuterque mentitus argui posset*: additum esse deinde ab imperito scriba: *ab eo quod arguebatur.*

4. *Moles mari.*] Significantur opera, & ædificia lapidea, sive aggeres, quibus mare coercetur, atque excluditur.

5. *Xerxem togatum.*] Id est, Romanum: à togâ, quoniam erat propria Romanorum; ut pallium Græcorum. De Xerxe Persarum rege, filio Darii, & Cyri nepote vide Justinum. Asiam Europæ ponte conjunxerat: Athon præterea montem à continente absciderat.

1. *Creta insula.*] Insularum Græco littori objacentium maxima. *Candia* nunc à Metropoli vocatur. A Venetis abhinc sex annis in Turcarum dominium transiit.

nicibus, armorum laborumque patientissimis, sagittarum usu celeberrimis, per triennium Romanos exercitus fatigaverat. [a] Ne ab hujus quidem usurâ gloriæ temperâvit animum Cnæus Pompeius, quin victoriæ partem conaretur vindicare. [b] sed & Luculli & Metelli triumphum cùm ipsorum singularis virtus, tùm etiam invidia Pompeii apud optimum quemque fecit favorabilem. Per hæc tempora M. Cicero, qui omnia incrementa sua sibi debuit, [2] vir novitatis nobilissimæ, &, ut vitâ clarus, ita ingenio maximus, qui effecit, ne, quorum arma viceramus, eorum ingenio vinceremur; consul, Sergii Catilinæ Lentulique, & Cethegi, & aliorum utriusque ordinis virorum conjurationem singulari virtute, constantiâ, vigiliâ, curâque [3] eruit. Catilina metu consularis imperii urbe pulsus est. Lentulus consularis, & prætor iterum, Cethegusque, & alii, clari nominis viri, auctore senatu, jussu consulis, in carcere necati sunt.

XXXV. [a] Ille senatus dies, quo hæc acta sunt, virtutem Marci Catonis, jam multis in rebus conspicuam, atque prænitentem, altissimè illuminavit. Hic, genitus proavo Marco Catone principe illo familiæ Porciæ, [1] homo virtuti simillimus, & per omnia ingenio diis, quàm hominibus, propior, qui nunquam rectè fecit, ut facere videretur, sed quia aliter facere non poterat; cuique id solum visum est rationem habere, quod haberet justitiam, omnibus humanis vitiis immunis, semper fortunam in sua potestate habuit. hic, tribunus plebis designatus, adhuc admodum adoles-

INTERPRETATIO.

[a] *Pompeius tenere se non potuit, quin vellet etiam frui hâc gloriâ, conando sibi attribuere partem victoriæ.*

[b] *Sed optimus quisque probavit triumphum & Luculli, & Metelli, cùm propter ipsorum singularem fortitudinem, tùm etiam propter invidiam Pompeii.*

[a] *Quo die hæc acta sunt in Senatu, virtus M. Catonis jam cognita in multis rebus, atque valde illustris, plurimùm splenduit.*

NOTÆ.

2. *Vir novitatis nobilissimæ.*] Id est, vir novus, sed novitate, quam reddidit nobilissimam. Novitas autem nobilitatem inter & ignobilitatem veluti interjecta est: & novus vocatur, qui ex se, suâque virtute, non majorum gloriâ inclaruit; sive, teste Asconio, qui primus è suâ gente honores adeptus est. Ergo qui majorum suorum habebant imagines, hi nobiles: qui suas tantum, hi novi: qui neque majorum, neque suas, hi demum ignobiles appellabantur.

3. *Eruit.*] Vulgò *eripuit*: at male. Reponendum est aut, *eruit*: aut, *aperuit*. Nam hoc Cicero ipse passim in suâ laude ponit, quòd conjurationem retexerit, in lucem produxerit, vindicandam comprimendamque Senatui præbuerit. Hujus conjurationis seriem è Sallustio repete in *Bell. Catilin.*

1. *Homo virtuti simillimus.*] Id est, homo tantæ virtutis, ut ipsa virtus haberi posset.

cens, cùm alii ſuaderent, ut per municipia Lentulus, conjuratique cuſtodirentur, pænè inter ultimos interrogatus ſententiam, tantâ vi animi atque ingenii, invectus eſt in conjurationem, [b] ut ardore oris orationem omnium, lenitatem ſuadentium, ſocietate conſilii ſuſpectam fecerit: ſic impendentia ex ruinis incendiiſque urbis, & commutatione ſtatûs publici pericula expoſuit, ita Conſulis virtutem amplificavit, ut univerſus ſenatus in ejus ſententiam tranſiret, animadvertendumque in eos, quos prædiximus, cenſeret; majorque pars ordinis ejus Catonem proſequerentur domum. At Catilina non ſegniùs [2] vota obiit, quàm ſceleris conandi conſilia inierat: quippe, fortiſſimè dimicans, quem ſpiritum ſupplicio debuerat, prœlio reddidit.

XXXVI. Conſulatui Ciceronis non mediocre adjecit decus [1] natus eo anno Divus Auguſtus abhinc annos octuaginta duos, [a] omnibus omnium gentium viris magnitudine ſuâ inducturus caliginem. Jam pænè ſupervacaneum videri poteſt, eminentium ingeniorum notare tempora. quis enim ignorat [b] diremptos gradibus ætatis floruiſſe hoc tempore Ciceronem, Hortenſium, [2] unâque Craſſum, [3] Catonem, Sulpicium, moxque Brutum, Calidium, Cœlium, Calvum, & proximum Ciceroni Cæſarem; eorumque velut alumnos Corvinum ac Pollionem Aſinium, [4] æmulumque Thucydidis Salluſtium, auctoreſque carminum Varronem, ac Lucretium, neque ullo in ſuſcepti operis ſui carmine minorem Catullum. Pænè ſtulta eſt, inhærentium oculis ingeniorum enumeratio: inter quæ maximè noſtri ævi eminent, princeps carminum

INTERPRETATIO.

[b] *Ut ardore vultûs in ſuſpicionem adduxerit*, tanquam *participes* ejuſdem *conſilii*, *eos, qui ſuâ oratione lenitatem ſuadebant*.

[a] *Obſcuraturus magnitudine ſuâ omnes omnium gentium viros*.

[b] *Separatos ætate* quaſi *gradibus*.

NOTÆ.

2. *Vota*.] Vulgò, *nota*. Sed rectiùs, *vota*: id eſt, quæ voverat, ac deſtinaverat; fortè etiam, *mota* (quod notavit Lipſius:) ut ſenſus ſit; non ſegniùs peragere à ſe mota voluit, quam ea movere cœperat: utrobique audax, in ordiendo, & in exequendo.

1. *Natus eo anno*.] [Hic fuit V. C. 693. Ant. Chr. 66.] *Divus Auguſtus*. Octavius Cæſar.

2. *Unâque Craſſum*.] Ita lego cum Lipſio; non, ut alii legunt, *ſenemque Craſſum*. Senſus eſt: hac ipsâ ætate floruerunt pariter in eloquentia Craſſus, Cato, &c. Craſſum autem illum Divitem intelligit, quem & Cicero eo nomine laudat, & Plutarchus inter Romanos eloquentiſſimum fuiſſe dicit.

3. *Catonem*.] Intellige Uticenſem.

4. *Æmulumque Thucydidis Salluſtium*.] Id eſt, & Salluſtium, qui Thucydidem imitandum ſibi propoſuit. Singuli porrò Scriptores, qui hic enumerantur, Latini ſunt præter Thucydidem, Hiſtoricum Græcum, Athenienſem. Cujus ſtylus adeò Demoſtheni placuit, ut ejus librum octies ſuâ manu deſcripſerit, ac totum ferè edidicerit.

[a] Virgilius, Rabiriusque, [5] & consecutus Sallustium Livius, Tibullusque, & Naso, perfectissimi in formâ operis sui. nam vivorum ut magna admiratio, ita censura difficilis est.

XXXVII. Dum hæc in urbe, Italiâque geruntur, Cnæus Pompeius memorabile adversùs Mithridatem, qui post Luculli profectionem magnas novi exercitûs vires reparaverat, bellum gessit. At rex, fusus fugatusque, & omnibus exutus copiis, Armeniam Tigranemque [1] socerum petit, regem ejus temporis, nisi quia Luculli armis [2] erat infractus, potentissimum. Simul itaque duos persecutus Pompeius, intravit Armeniam. prior filius Tigranis, sed discors patris, pervenit ad Pompeium, mox ipse supplex, & præsens se regnumque ditioni ejus permisit; præfatus neminem alium, neque Romanum, neque ullius gentis virum, futurum fuisse, [3] cujus se societati commissurus foret, quàm Cnæum Pompeium: proinde omnem sibi vel adversam, vel secundam, cujus auctor ille esset, fortunam tolerabilem futuram. non esse turpe, ab eo vinci, quem vincere esset nefas: neque ei inhoneste aliquem summitti, quem fortuna super omnes extulisset. Servatus regi honos imperii, sed multato ingenti pecuniâ: quæ omnis, sicuti Pompeio moris erat, redacta in quæstoris potestatem, [4] ac publicis descripta litteris. Syria, aliæque, quas occupaverat, provinciæ ereptæ; & aliæ restitutæ populo Romano, aliæ tum primum in ejus potestatem redactæ, ut Syria, quæ tùm primùm facta est stipendiaria. Finis imperii regis terminatus [5] Armeniâ.

INTERPRETATIO.

[a] *Penè stultitia est enumerare* singulos præstantis *ingenii* homines, *quos adhuc cernimus: inter quos præstantissimi nostri temporis sunt, Virgilius, &c.*

NOTÆ.

5. *Et consecutus Sallustium Livius.*] Hæc verba è suo loco translata in alienum Manutio videntur. Quid enim Poëtis interponatur, historiarum scriptor, Livius? At non item mihi videntur; neque videbuntur etiam aliis, modò sic intelligantur: penè stulta est, inhærentium oculis, ingeniorum enumeratio: inter quæ maximè nostri ævi eminent, poëtæ quidem, princeps carminum Virgilius, Rabiriusque, Tibullusque, & Naso, &c. Historicus verò, qui Sallustium consecutus est, Livius. Ubi *consecutus* accipio pro *imitatus*. Nam Sallustio longè inferior fuit Livius: imò tantùm non ævi Velleiani. Quippe obiit, Eusebio teste, quarto imperii Tiberiani anno.

1. *Socerum.*] Cum omnibus lege: *generum*, aut, *socer ejus*.

2. *Erat infractus.*] id est, perdomitus.

3. *Cujus se societati.*] Manutius vult legi, *fidei*: quod Latinæ linguæ puritas exigit.

4. *Ac publicis descripta litteris.*] Publicas litteras dicimus Gallicè: *Registres*. Sic publicis litteris describere significat, *enregistrer*.

5. *Armeniâ.*] Asiæ regio inter Taurum & Caucasum montes, à Cappadociâ ad Caspium usque mare protensa est: Euphrate in majorem & minorem divisa. Major hodiè dicitur *Turcomania & Curdistan*. Minor, *Aladuli*. Ambæ Turcis parent.

XXXVIII. Haud absurdum videtur propositi operis regulæ, paucis percurrere, quæ cujusque ductu gens, ac natio [1] redacta in formulam provinciæ, [2] stipendia pacta sit: [3] notavimus faciliùs, ut quæ partibus simul universa conspici possint. [4] Primus in Siciliam transjecit exercitum consul Claudius, & provinciam eam, post annos fermè quinquaginta duos, captis Syracusis, fecit Marcellus Claudius. [5] Primus Africam Regulus, nono fermè anno primi Punici belli: sed post ducentos quatuor annos P. Scipio Æmilianus, erutâ Carthagine, abhinc annos centum octuaginta duos Africam in formulam redegit provinciæ. [6] Sardinia inter primum & secundum bellum Punicum, ductu Titi Manlii consulis, [7] certum recepit imperii jugum. [8] Immane bellicæ civitatis argumentum, quod semel sub regibus, iterum hoc Tito Manlio Consule, tertiò Augusto principe, certæ pacis argumentum [9] Janus Geminus clausus dedit. In Hispanias primi omnium duxêre exercitus Cnæus & Pu-

NOTÆ.

1. *Redacta in formulam provinciæ.*] In formulam provinciæ redigere nihil erat aliud, quàm patriam libertatem, & domesticas leges adimere: Romanas autem dare, ac prætorem, qui ex datis legibus provinciam administraret, instituere.

2. *Stipendia pacta sit.*] Scribe, *stipendiaria facta sit.* Neque enim, quod bene Lipsius observat, gentes victæ pacisci cum Româ victrice de stipendiis solebant, Imò vero ipsa superbè imponebat.

3. *Notavimus faciliùs.*] In hunc locum duas profero lectiones; alteram Vossii: *Id notabimus, facilius ut, quàm partibus, simul universa conspici possint.* Alteram Acidalii: *Ut, quæ partibus notabimus, faciliùs simul universa conspici possint.*

4. *Primus in Siciliam.*] Schegkius Velleium gemini erroris arguit. Nam 1. non à Marcello, sed à M. Valerio Lævino Sicilia provincia facta est. 2. Provincia facta est iisdem temporibus, quibus Sardinia. Ita Solinus & Pomponius *de orig. Juris.* Accuratam factarum provinciarum historiam habes apud Sigonium.

5. *Primus Africam.*] Intravit.] *Sed post ducentos quatuor.* tolle centenarii notam, juxta Lipsii computationem.] *Centum octuaginta.* ex eodem Lipsio repone 177.

6. *Sardinia.*] Italiæ insula, *La Sardaigne*: olim titulo regio insignita; nunc ab Hispano prorege regitur. Insulæ caput est Calaris, *Cagliari.*

7. *Certum.*] Id est, firmum ac perpetuum. Quomodo dicitur apud Martialem, *Gaudeat & certâ virginitate ferer.* Non omittam quod observavi apud Cicer. *lib.* 5. *epist.* 21. *ad Attic.* dici *certum* hominem, pro gravi, & moribus antiquis.

8. *Immane bellicæ civitatis, &c.*] Sensus est: Illud unum maximè probat propensionem nostræ civitatis ad arma, quòd ab ejus conditu usque ad nos templum Jani Gemini ter solùm clausum fuerit in certæ pacis argumentum; semel regnante Numa: iterùm sub hoc Tito Manlio post bellum Punicum secundum: denique, Augusto principe, post bellum Actiacum.

9. *Janus Geminus.*] De Jano varia commenta legere est: dum alii mundum, alii cœlum, alii solem esse contendunt. Huic Numa Pompilius extruxit templum, quod bello claudebatur, pace aperiebatur. Sed unde geminus, biceps, bifrons? hinc nimirùm, quòd veteres Janum putaverint Noë: quem bifrontem idcirco finxerant, quòd geminum ævum vidisset, ante & post diluvium. Præterea Janum januarum præsidem atque custodem esse credebant. Quare clavem ei instar sceptri appingebant. Ovid. 1. *Fast.*

blius Scipiones, initio secundi belli Punici, abhinc annos ducentos quinquaginta. inde variè possessa, & sæpe amissa partibus; universa, ductu Augusti, facta stipendiaria est. Macedoniam Paullus, Mummius Achaiam, Fulvius Nobilior subegit Ætoliam: Asiam Lucius Scipio, Africani frater, eripuit Antiocho: sed beneficio senatus, populique Romani, [10] mox ab Attalis possessam regibus, Marcus Perperna, capto Aristonico, fecit tributariam. [11] Cypro devictâ, nulli assignanda gloria est. quippe [12] Senatusconsulto, ministerio Catonis, regis morte, [13] quam ille conscientiâ acciverat, facta provincia est. [a] Creta, Metelli ductu, longissimæ libertatis fine multata. At Syria, Pontusque, Cnæi Pompeii virtutis monumenta sunt.

XXXIX. Gallias primùm Domitio & Fabio nepoti Paulli, qui Allobrogicus vocatus est, intratas cum exercitu, magnâ mox clade nostrâ, sæpe & affectavimus, & amisimus. sed fulgentissimum Caii Cæsaris opus in iis conspicitur; quippe, ejus ductu, auspiciisque infractæ, [1] pænè idem, quod totus terrarum orbis, ignavum conferunt stipendium. Ab eodem [2] facta Numidia. Ciliciam perdomuit Isauricus, & post bellum Antiochicum Vulso Manlius [3] Gallogræciam. Bithynia, ut prædiximus, testamento Nicomedis relicta hereditaria. Divus Augustus, præter Hispanias, aliasque gentes, quarum titulis [4] forum ejus prænitet, pænè idem, factâ Ægypto stipendiariâ, quantùm pater ejus Galliâ, in ærarium reditus contulit. [5] At Tiberius Cæsar, quàm certam Hispanis parendi confessionem

INTERPRETATIO.

[a] *Sub ductu Metelli adempta est* Insulæ *Creta libertas, quâ gaudebat abhinc tot annos.*

NOTÆ.

10. *Mox ab Attalis.*] Lege: *Attalicis.* Nam reges Pergami sic vocabantur, quia aliquot Attali nomine insignes fuerant.

11. *Cypro devicta.*] Lege cum Lipsio: *Cypri devicta.* Insula est Asiæ in mari Mediterraneo, vulgò, *Cypre.* Insulæ caput est Nicosia, *Nicosie.*

12. *Senatusconsulto.*] Magis plebiscito; sed quod Senatus confirmaverit.

13. *Quam ille conscientiâ.*] Id est, quam ille attulerat sibi conscius; aut vitiorum suorum ac malefactorum: aut suarum virium, cum quibus impar erat resistendo Romanis.

1. *Panè idem.*] An vult tantum à Galliis, quantum à toto reliquo orbe conferri stipendium? Minime. Quare has voces transpono cum Lipsio: *idem, quod panè totus terrarum orbis, ignavum, &c.* Verùm quid hic *ignavum*? Manutius legit: *in ærarium.* Lipsius: *in annos.* At hæc supervacanea duco cum Acidalio. Insultat enim Velleius contumeliosâ voce Gallis: qui antea invicti, nunc velut fracti & ignavi stipendium cum reliquis barbaris solvant.

2. *Facta Numidia.*] Scilicet provincia. Aliqui tamen legunt: *fracta.*] *Isauricus*, nomine Servilius.

3. *Gallogræciam.*] Aliter Galatiam, Asiæ majoris regionem: quæ sic dicta est à Gallis, eò post incensam Romam ex Italia transgressis, & commoratis.

4. *Forum ejus.*] Scilicet, quod reædificavit.] *Pater ejus.* Julius Cæsar Galliâ, scilicet captâ, vel factâ stipendiariâ.

5. *At Tiberius, &c.*] Sensus est: At Tiberius Cæsar coëgit Illyrios & Dalmatas

extorserat parens, Illyriis, Dalmatisque extorsit.[6] Rhætiam autem, & Vindelicos, ac Noricos, Pannoniamque, & Scordiscos novas imperio nostro subjunxit provincias. Ut has armis, ita auctoritate [7] Cappadociam populo Romano fecit stipendiariam. Sed revertamur ad ordinem.

XL. [a] Secuta deinde Cnæi Pompeii militia, gloriæ, laborisne majoris, incertum est. Penetratæ cum victoriâ[1] Media, Albania, Iberia; [b] ac deinde flexum agmen ad eas nationes, quæ dextra, atque intima Ponti incolunt, Colchos, Heniochosque, & Achæos. &, oppressus auspiciis Pompeii, insidiis filii Pharnacis, Mithridates, [c] ultimus omnium juris sui regum, præter Parthicos. Tum victor omnium, quas adierat, gentium Pompeius, [d] suoque & civium voto major, & per omnia fortunam hominis egressus, revertit in Italiam, [2] cujus reditum favorabilem opinio fecerat. quippe plerique non sine exercitu venturum in urbem affirmabant, [e] & libertati publicæ statuturum arbitrio suo modum. Quò magis hoc homines timuerant, eò gratior [3] civilis tanti imperatoris reditus fuit. omni quippe Brundisii dimisso exercitu, nihil, præter nomen imperatoris, retinens, [f] cum privato comitatu, quem semper illi vacare moris fuit, in urbem rediit; magnificentissimumque de tot regibus

INTERPRETATIO.

[a] *Deinde Cnæus Pompeius gessit bellum,* in quo *dubium est utrum* tulerit *plus laboris, an plus gloriæ.*

[b] *Ac deinde conversæ sunt copiæ in eas gentes, quæ incolunt remotissimas plagas ad dextram Ponti* Euxini, *Colchos, &c.*

[c] *Ultimus omnium regum, qui à nobis non pendebant, præter reges Parthorum.*

[d] *Major, quàm nec ipse, nec cives optaverant.*

[e] *Et positurum terminos libertati publicæ ad arbitrium suum.*

[f] *In urbem rediit cum comitatu, qui privatum* hominem decebat, & *qui solebat semper illi adesse.*

NOTÆ.

profiteri, se obedituros tàm perpetuo, quàm Hispani professi fuerant, eos ad id cogente parente, scilicet Augusto.

6. *Rhætiam autem.*] *Les Grisons.*] Vindelicos, qui nunc incolunt Ducatum Bavariæ, & partem Australem Sueviæ provinciæ: Noricos, qui Austriæ & Stiriæ maximam partem, Carinthiam, Carniolam, ditionem Salisburgensem, exiguam partem Bavariæ superioris, & aliquot loca comitatûs Tirolensis.] Pannoniam.] *La Hongrie.*] Scordiscos, vulgò *Bosnesi*, aut, *Bosnachi.*

7. *Cappadociam.*] Asiæ regio ampla est, Euxino mari exposita, inter Galatiam ad Occasum, & Armeniam ad Ortum.

1. *Media, Albania, Iberia.*] Asiæ regiones, sub Turcarum dominio. Nunc, Albania quidem Georgiæ pars Orientalis est inter Iberiam, & mare Caspium sita: Iberia verò Georgiæ pars Occidentalis inter Albaniam & Colchidem.

2. *Cujus reditum favorabilem.*] Lego cum Aldo *formidabilem.* Nam rumor fuerat Pompeium cum exercitu rediturum, &, instar Sullæ & Marii, urbem invasurum. Quod cives valde reformidabant.

3. *Civilis.*] Id est, popularis reditus, sive more privati civis.

per biduum egit triumphum; longéque majorem omni ante se inlatâ pecuniâ in ærarium, [4] præterquam à Paullo, ex manubiis [5] intulit. Absente Cnæo Pompeio, Titus Ampius, & Titus Labienus, tribuni plebis legem tulerunt, ut his ludis Circensibus coronâ [6] aureâ, & omni cultu triumphantium uteretur; [g] scenicis autem [7] prætextâ, coronâque aureâ. id ille non plus, quàm semel (& hoc sanè nimium fuit) usurpare sustinuit. [h] Hujus viri fastigium tantis auctibus fortuna extulit, ut primùm ex Africa, iterum ex Europa, tertiò ex Asia triumpharet: &, quot partes terrarum orbis sunt, totidem faceret monumenta victoriæ suæ. Nunquam eminentia invidiâ carent. Itaque & Lucullus, [8] memor tamen acceptæ injuriæ, & Metellus Creticus, non injustè querens (quippe, ornamentum triumphi ejus, captivos duces Pompeius subduxerat) & cum iis pars optimatium refragabatur, ne aut promissa civitatibus à Pompeio, aut benè meritis præmia, ad arbitrium ejus, persolverentur.

XLI. Secutus deinde est consulatus Caii Cæsaris; qui scribenti manum injicit, &, quamlibet festinantem, in se morari cogit. Hic nobilissimâ Juliorum genitus familiâ, &, quod inter omnes antiquissimos constabat, [1] ab Anchise, ac Venere deducens genus, formâ omnium civium excellentissimus, vigore animi acerrimus, munificentiæ effusissimus, animo super humanam & naturam, & fidem evectus, magnitudine cogitationum, celeritate bellandi, patientiâ periculorum, Magno illi Alexandro, [2] sed sobrio neque

INTERPRETATIO.

g *Theatralibus autem* ludis.

h *Fortuna amplificavit tantis incrementis magnitudinem hujus viri, ut, &c.*

NOTÆ.

4. *Præterquam à Paullo.*] Aut id dele cum Vossio; aut cum eodem repone, *etiam à Paullo.* Quippe constat Pompeium plus pecuniæ in ærarium contulisse, quàm Paullum. Paulus intulit solùm, *deux cent dix millions de sesterces*: Pompeius autem viginti millia talentûm, *douze millions d'or*, quæ Paullinam pecuniam duplo superant.

5. *Ex manubiis.*] Manubiæ dicuntur pecuniæ, quæ ad quæstorem, ex prædæ venditione, redeunt. Neque alio sensu manubias accipiunt, qui Latinè, & accuratè loquuntur.

6. *Aureâ.*] Lipsius legit: *laureâ*, quia triumphantium corona è lauro erat, non ex auro, teste Dione lib. 37. Sic etiam legendum paulò infrà: *Coronâque laureâ.*

7. *Prætextâ.*] Togâ, purpuræ lembo prætexta: quod erat Romanorum magistratuum insigne.

8. *Memor tamen.*] Non possum assentire Vossio neganti, *tamen*, hic poni pro *etiamnum*, sive *adhuc*: quod affirmat Acidalius, quem sequor. Sed quam hoc loco injuriam Velleius commemorat? Opinor eam, quam Lucullus accepit (si tamen injuria est) cùm eo posthabito, bellum Mithridaticum Pompeio decretum est.

1. *Ab Anchise ac Venere.*] Quia Venus Æneadum genitrix. Romani autem auctorem sui generis Æneam, teste Strabone, dicebant. Quin etiam Julii cognomen ab Iulo qui unus fuit ex Æneæ posteris, deducit.

2. *Sed sobrio.*] Adeò vinosus erat Alexander, ut aliquando ebrius, rapto telo, Clitum, amicissimum sibi senem, in medio convivio occiderit.

iracundo, simillimus; qui denique semper & somno, & cibo in vitam, non in voluptatem, uteretur; cùm fuisset [1] Caio Mario sanguine conjunctissimus, atque idem Cinnæ gener: cujus filiam ut repudiaret, nullo modo compelli potuit; cùm Marcus Piso consularis Anniam, quæ Cinnæ uxor fuerat, in Sullæ dimisisset gratiam; habuissetque ferè octodecim annos eo tempore, quo Sulla rerum potitus est; magis ministris Sullæ, adjutoribusque partium, quàm ipso, conquirentibus eum ad necem, mutatâ veste, dissimilemque fortunæ suæ indutus habitum, nocte urbe elapsus est. Idem postea admodum juvenis, cùm à Piratis captus esset, ita se per omne spatium, quo ab iis retentus est, apud eos gessit, ut pariter iis, terrori venerationique esset; neque unquam aut nocte, aut die (cur enim, quod vel maximum est, si narrari verbis speciosis non potest, omittatur,) aut excalcearetur, aut discingeretur; in hoc scilicet, ne, si quando aliquid ex solito variaret, suspectus iis, qui oculis tantummodò eum custodiebant, foret.

XLII. Longum est narrare, quid, & quoties ausus sit; [a] quanto opere conata ejus, qui obtinebat Asiam magistratus populi Romani, metu suo destituerit. [b] illud referatur, documentum tanti mox evasuri viri. Quæ nox eam diem secuta est, quâ publicâ [1] civitatium pecuniâ redemptus est, (ita tamen, ut cogeret, antè obsides à piratis civitatibus dari) contractâ classe, & privatus, [2] & tumultuariâ, invectus in eum locum, in quo ipsi prædones erant, partem classis fugavit, [3] partem mersit, aliquot naves, multosque mortales cepit; lætusque nocturnæ expeditionis triumpho, ad suos reversus est, mandatisque custodiæ, quos ceperat, in Bithyniam perrexit, ad proconsulem Junium ([4] cùm idem enim Asiam eam quam obtinebat) petens, ut auctor fieret sumendi de captivis sup-

INTERPRETATIO.

[a] *Quantâ pertinaciâ magistratus populi Romani, qui administrabat Asiam, noluerit ob metum respondere ejus cœptis.*

[b] *Referamus illud omen futuræ magnitudinis hujus viri.*

NOTÆ.

3. *Caio Mario sanguine.*] Ei cognatus fuit: seniori autem Mario affinis. Legitur enim apud Plutarchum, Juliam Cæsaris amitam nuptam C. Mario fuisse, ex quâ minor Marius natus.

1. *Civitatium.*] Scilicet, Asiæ.

2. *Et tumultuariâ.*] Id est, raptim, & festinanter paratâ.

3. *Partem mersit.*] Gallicè: *Il en coula à fond une partie.*

4. *Cùm idem enim.*] Duplex lectio 1. veteris scripturæ: *tùm idem enim Asiam, eamque obtinebat.* Hoc sensu. Tùm, (scilicet aliter quàm nostro ævo) unus idemque proconsul Asiæ, & Bithyniæ erat. Ingeniosè quidem: at contra pugnat, quod tùm Bithynia non esset provincia, sed regnum. 2. Manutii: *Is enim tùm Asiam obtinebat.* Hanc lectionem secutus est in editione suâ Thysius.

plicii, quod cùm ille se factutum negasset, [1] vendirurumque captivos dixisset, (quippe sequebatur invidia inertiam) incredibili celeritate revectus ad mare, priùs, quàm de eâ re ulli proconsulis redderentur epistolæ, omnes, quos ceperat, suffixit cruci.

XLIII. Idem mox ad sacerdotium ineundum (quippe absens pontifex factus erat, [1] cùm in Cottæ consularis locum pænè puer à Mario Cinnaque Flamen Dialis creatus, victoriâ Sullæ, qui omnia ab iis acta fecerat irrita, amisisset id sacerdotium) festinans in Italiam, ne conspiceretur à prædonibus, omnia tunc obtinentibus maria, & meritò jam infestis sibi, [2] quatuor scalmorum navem una cum duobus amicis, decemque servis, ingressus [a] effusissimum [3] Hadriatici maris transjecit sinum. Quo quidem in cursu conspectis, ut putabat, piratarum Navibus, cùm exuisset vestem, alligassetque pugionem ad femur, alterutri se fortunæ parans, mox intellexit, frustratum esse visum suum, arborumque ex longinquo ordinem antennarum præbuisse imaginem. Reliqua ejus acta in urbe, [4] nobilissimaque Dolabellæ accusatio, [5] & major civitatis in ea favor, quàm reis præstari solet; contentionesque civiles, cum Quinto

INTERPRETATIO.

[a] *Vastissimum.*

NOTÆ.

5. *Venditurumque captivos.*] Lipsius mallet legi: *vindicaturumque*: id est, assertum in libertatem. Verùm cave, quod monet Vossius, auscultes ei. Cæsar mortem prædonibus minatus erat: Junius proconsul, objectâ spe pretii, se sub coronâ venditurum eos respondit. Quo quid Cæsaris votis contrarium magis? Præterea sentit cum Velleio Plutarchus.

1. *Cum in Cottæ consularis locum.*] Hæ voces si leguntur, ut hic jacent; bis errat Velleius. 1. Quòd Cottam flaminem facit. 2. Quòd Cæsarem dat ei successorem. Nam ex Tacito & Dione patet septuaginta sex annos, intermedios à Cornelii Merulæ cæde, flaminibus caruisse: maximè verò ex Dione, qui *lib.* 54. refert, primum, post Merulam, flaminem dialem sub Augusto creatum. Quomodo igitur aut Cotta flamen, aut Cæsar? Una vocula trajecta nodum solvet. Ergo lege cum Lipsio: *quippe absens pontifex factus erat in Cottæ consularis locum, cùm panè puer à Mario, &c.* Atqui ipsa res est, ac Velleii mens. Pontifex, inquit, factus erat in locum demortui Cottæ pontificis: cùm antea flamen quidem designatus esset à Mario & Cinna: sed Sullæ victoriâ honor ille ademptus est.

2. *Quatuor scalmorum.*] Gall. *A quatre rames, ou avirons.* Scalmus, ligneus, aut ferreus, teresque clavus est, cui nautæ remos alligant loro.

3. *Hadriatici maris sinum.*] Gallis, *le Golphe de Venise, & mer Adriatique.* Extenditur inter Italiam ad Occasum, & Illyricum ac Albaniam ad Ortum, à Venetis Hydruntum usque & Epirum.

4. *Nobilissimaque Dolabellæ accusatio.*] Hanc accusationem Cæsar adversus Dolabellam egit uno & vicesimo ætatis anno: ob eam, teste Suetonio, principibus patronis annumeratus.

5. *Et major civitatis in ea favor.*] Id est, in quâ accusatione civitas Dolabellæ magis favit, quam solet favere reis. Licet enim Dolabellam Cæsar accusaret repetundarum, & insectaretur vehementer: non tamen obtinuit, ut damnaretur.

Catulo, atque aliis eminentissimis viris, celeberrimæ; & ante præturam victus, maximi pontificatus petitione, Quintus Catulus, omnium confessione senatus princeps; & restituta in ædilitate, adversante quidem nobilitate, [6] monumenta Caii Marii; simulque revocati [b] ad jus dignitatis proscriptorum liberi; & præturâ quæsturáque mirabili virtute atque industriâ obitâ in Hispania, cùm esset quæstor sub Vetere Antistio, avo hujus Veteris, consularis atque pontificis, duorum consularium & sacerdotum patris, [c] viri in tantum boni, in quantum humana simplicitas intelligi potest; quo notiora sunt, minus egent stylo.

XLIV. [1] Hoc igitur consule, inter eum, & Cnæum Pompeium, & Marcum Crassum inita potentiæ societas, quæ urbi orbique terrarum, nec minus diverso [2] quoque tempore, ipsis exitiabilis fuit. Hoc consilium sequendi Pompeius caussam habuerat, ut tandem acta in transmarinis provinciis, quibus, ut prædiximus, multi obtrectabant, per Cæsarem confirmarentur consulem: Cæsar autem, quod animadvertebat se, cedendo Pompeii gloriæ, aucturum suam, & invidiâ communis potentiæ in illum relegatâ, confirmaturum vires suas: Crassus, ut, quem principatum solus assequi non poterat, auctoritate Pompeii, viribus teneret Cæsaris. Affinitas etiam inter Cæsarem, Pompeiumque contracta nuptiis. [3] quippe filiam Caii Cæsaris Cnæus Magnus duxit uxorem. In hoc consulatu Cæsar legem tulit; [4] ut ager Campanus plebei divideretur, suasore legis Pompeio. ita circiter viginti millia civium eò deducta, [5] & jus ab his restitutum post annos circiter centum quin-

INTERPRETATIO.

[b] *Ad jus* adipiscendi *dignitates.*

[c] *Viri adeò boni, ut non possit cogitari major in homine candor.*

NOTÆ.

6. *Monumenta C. Marii.*] Quæ Sulla disjecerat. Monumenta vocat trophæa Marii, sive Jugurthæ, Cimbrorum, atque Teutonum, quæ plurima Marius retulerat, spolia, quæ in stipitibus figebantur, & in editioribus urbis locis ponebantur.

1. *Hoc igitur consule.*] Solùm designato, seu *consulatûs candidato*: quæ Suetonii & Livii verba sunt.

2. *Quoque.*] Acidalius & Vossius volunt legi: *quoique*, quo modo veteres legebant, pro *cuique*.

3. *Quippe filiam C. Cæsaris.*] Juliam.

4. *Ut ager Campanus.*] Id est, agri Capuam circum jacentes. Erant autem publici, aut saltem publicâ pecuniâ à privatis redempti. Solùm, teste Cicerone, dividendi inter eos è plebe, qui ternos pluresve liberos haberent.] *Plebei*, dativus antiquus.

5. *Et jus ab his restitutum.*] A Cæsare, & Pompeio. Miratur Vossius, cùr cum Puteano Lipsius vulgatam lectionem sic mutet: *& jus civitatis restitutum.* Jus interpretare jurisdictionem. Nam de Capuâ, bello Punico, sic Livius: *Ceterum habitari tantùm, tanquam urbem, Capuam, frequentarique placuit: corpus nullum civitatis, nec senatum, nec plebis concilium, nec magistratus esse. Præfectum ad jura reddenda quotannis ab Româ missuros.*

quaginta duos, quàm bello Punico ab Romanis Capua [6] in formam præfecturæ redacta erat. Bibulus, collega Cæsaris, cùm actiones ejus magis vellet impedire, quàm posset, majore parte anni domi se tenuit. quo facto, dum augere vult invidiam collegæ, auxit potentiam. Tum Cæsari decretæ in quinquennium [7] Galliæ.

XLV. Per idem tempus Publius Clodius, homo nobilis, disertus, audax, [a] qui neque dicendi, neque faciendi ullum, nisi quem vellet, nosset modum, malorum propositorum executor acerrimus, infamis etiam sororis stupro, [b] & actus incesti reus, ob initum inter religiosissima Populi Romani [1] sacra adulterium; cùm graves [2] inimicitias cum Marco Cicerone exerceret, (quid enim inter tam dissimiles amicum esse poterat?) [3] & à patribus ad plebem transiret, legem in tribunatu tulit: Qui civem Romanum [4] indemnatum interemisset, ei aquâ & igni interdiceretur. Cujus verbis, etsi non nominabatur Cicero, tamen solus petebatur. ita vir optime meritus de republica, conservatæ patriæ pretium [c] calamitate exilii tulit. Non caruerunt suspicione oppressi Ciceronis Cæsar & Pompeius. Hoc sibi contraxisse videbatur Cicero, quod inter viginti viros [6] dividendo agro Campano esse noluisset. [7] Idem intra

INTERPRETATIO.

[a] *Qui nullam sequeretur regulam suorum verborum, atque factorum, prater suam voluntatem.*

[b] *Et accusatus incesti, propter commissum adulterium inter sacrificia sanctissima Populi Romani.*

[c] *Pœná.*

NOTÆ.

6. *In formam præfecturæ.*] Urbs ea dicebatur in præfecturæ formam redigi, in quâ unus erat præfectus, Româ missus.

7. *Galliæ.*] Scil. Cisalpina, & Transalpina.

1. *Sacra.*] Bonæ deæ, sive Cybelæ matri deorum. Noctu fiebant à muliebri sexu, virili remoto, in ædibus consulis, aut pontificis. Locum, ubi hæc sacra fiebant, Cicero vocat opertum Bonæ-Deæ. Ipsa verò sacra Plinio dicuntur *opertanea*, id est, quæ in operto fiunt.

2. *Inimicitias cum M. Cicerone.*] Harum inimicitiarum testis esse potest oratio Ciceronis pro M. Cælio adversus Clodium, ubi Clodium, ut par erat pro ejus vitiis, insectatur.

3. *Et à patribus ad plebem transiret.*] Imò *transisset*: ut bene notat Vossius, & edidit Gryphius. Id verò novâ ratione factum est; Cæsare legem ferente de adoptione, quâ in familiam, quæ ordinis esset plebeii, Clodius admitteretur. Ut nimirùm Tribunatum, qui patriciis non patebat (quoniam magistratus popularis erat) obtinere posset.

4. *Indemnatum.*] Id est, non damnatum à populo, seu potius indictâ causâ damnatum.

5. *Tamen solus petebatur.*] Id est, notabatur. Nam Cicero Lentulum, & Cethegum, aliosque conjuratos in carcere, indictâ causâ, necaverat.

6. *Dividendo agro Campano.*] Subaud. *præpositos*.

7. *Idem intra Biennium.*] Abfuit Cicero tantum menses quatuordecim. Pulsus enim in exilium ann. 695. circiter Kal. Aprilis, anno insequenti rediit, mense sextili. Plutarchus tamen menses sedecim computavit: sed, Lipsii judicio, parùm exactè.

biennium, serâ Cnæi Pompeii curâ, [8] verùm & cupito interitu, votisque Italiæ, ac decretis senatus, [9] virtute atque actione Annii Milonis, tribuni plebis, dignitati patriæque restitutus est. Neque, [10] post Numidici exilium, aut reditum, quisquam aut expulsus [11] invidiosiùs, aut receptus est lætiùs. Cujus domus, quàm infestè à Clodio disjecta erat, tam speciosè à senatu restituta est. Idem Publius Clodius in senatu, sub honorificentissimo ministerii titulo, Marcum Catonem à republica relegavit. quippe legem tulit, ut is, quæstor cum jure prætorio, adjecto etiam quæstore, mitteretur in insulam Cyprum, ad spoliandum regno Ptolemæum, [12] omnibus morum vitiis eam contumeliam meritum. sed ille, sub adventum Catonis, [13] vitæ suæ vim intulit. unde pecuniam longè speratâ majorem Cato Romam retulit: [14] cujus integritatem laudari, nefas est: insolentia pænè argui potest, quòd, unà cum consulibus ac senatu effusâ civitate obviam, cùm per Tiberim subiret navibus, [15] non antè is egressus est, quàm ad eum locum pervenir, ubi erat exponenda pecunia.

XLVI. Cùm deinde immanes res, vix multis voluminibus explicandas, Caius Cæsar in Gallia ageret; nec contentus plurimis, ac felicissimis victoriis, innumerabilibusque cæsis, & captis hos-

NOTÆ.

8. *Verùm & cupito interitu.*] Duplex hujus loci sensus est, pro duplici lectione. Cùm enim vulgo legeretur: (*verùm & cupit interita:*) 1. Rhenanus edidit: *verùm & cupito interitu.* 2. Ursinus edidit: *verùm, ut cœpit, interritâ.* Juxta Rhenani lectionem, quam sequitur Vossius, sensus est: idem Cicero intra duos annos suis dignitatibus & patriæ redditus est, operâ, quam illi Cnæus Pompeius præstitit, serò quidem, atque etiam post desideratam Ciceronis mortem, &c. Juxta Ursini verò lectionem, quam Lipsius & Schegkius sequuntur, sensus est: Cicero patriæ redditus est operâ, quam Cnæus Pompeius illi præstitit, tardè quidem: at, ex quo eam illi præstare cœpit, interritus.

9. *Virtute atque actione Ann. Milonis.*] Id est, animo & studio, quo Annius Milo Tribunus plebis egit apud populum, ut is Ciceronis reditum comprobaret. Ubi observabis obiter actionem variè dici. Pro eâ parte eloquentiæ, quæ voce motúque corporis constat. 2. Pro accusatione, quemadmodum actor pro accusatore sumitur. 3. Pro oratione, quæ alicujus defendendi gratiâ fit. 4. Pro jure agendi, sive judicium intentandi. 5. Pro vivendi ratione seu modo: Cicer. 3. *Offic.* ad eas res parandas, quibus actio vitæ continetur.

10. *Post Numidici exilium*] Cognomen est Metelli, à Numidiâ devictâ.

11. *Invidiosiùs.*] Id est, majori cum odio eorum, qui hujus exilii authores erant.

12. *Omnibus morum vitiis.*] Dic veriùs cum *Amm. Marcellino*, Populum Romanum avidè magis, tùm propter ingentes insulæ Cypri divitias, cùm propter ærarii sui angustias, quàm justè, propter Ptolemæi vitia, regnum ejus invasisse.

13. *Vitæ suæ vim intulit.*] Hausto veneno.

14. *Cujus integritatem laudari, &c.*] Sensus est: cui faceret injuriam, qui ejus integritatem, & abstinentiam à pecuniâ laudaret, quia omnes laudes superat.

15. *Non antè is egressus.*] Lege cum Mannio: *non antè iis* (navibus) *egressus est.*

tium

tium millibus, [1] etiam in Britanniam transjeciſſet exercitum, alterum pænè imperio noſtro, ac ſuo quærens orbem: [2] invictum par conſulum Cnæus Pompeius, & Marcus Craſſus, alterum inière conſulatum, qui neque peritus honeſtè ab his, neque [a] probabiliter geſtus eſt. Cæſari, lege, quam Pompeius ad populum tulit, prorogatæ [3] in idem ſpatium temporis provinciæ: Craſſo, bellum Parthicum in animo molienti, Syria decreta. qui vir, [4] ceterà ſanctiſſimus, immuniſque voluptatibus, neque in pecunia, neque in gloria concupiſcenda, aut modum norat, aut capiebat terminum. hunc proficiſcentem in Syriam [5] diris cum ominibus, tribuni plebis fruſtrà retinere conati. [b] quorum execrationes ſi in ipſum tantummodo valuiſſent, utile imperatoris damnum ſalvo exercitu fuiſſet reip. Tranſgreſſum Euphratem Craſſum, petentemque [6] Seleuciam, [7] circumfuſis immanibus copiis equitum, rex Orodes, unà cum parte majore Romani exercitus, interemit. reliquias legionum Caius Caſſius, atrociſſimi mox auctor facinoris, tùm quæſtor, conſervavit; Syriamque adeò in Pop. Romani poteſtate retinuit, ut tranſgreſſos in eam Parthos, felici rerum eventu fugaret, ac funderet,

INTERPRETATIO.

[a] *Cum approbatione.*

[b] *Quorum imprecationes ſi ſolùm recidiſſent in Craſſum, jactura* hujus *ducis utilis fuiſſet reipublica, exercitu incolumi.*

NOTÆ.

1. *Etiam in Britanniam.*] Inſula eſt Europæ maxima, Angliam & Scotiam complectens, in Oceano Galliæ obverſa. Magna dicitur, ut à minore Britanniâ, ſive Aremoricâ diſtinguatur. Hic de magnâ ſermo eſt: ubi videtur alludere ad Virgilianum illud 1. Ecl. *Et penitus toto diviſos orbe Britannos.*

2. *Invictum par Conſulum.*] Cùm in veteri Codice ſit: *Victus par Conſulum*, triplex eſt lectio. 1. Voſſii: *invictum par Conſulum*; quod Craſſo, qui victus eſt, minimè convenit. 2. Acidalii: *inviſum par Conſulum*; ut quorum occultam conſpirationem jam populus olfecerat. 3. Urſini: *Vetus par Conſulum*; id eſt, qui jam unà conſules fuerant. Ad eas lectiones liceat addere meam, omnium fortè veriſſimam. Lego: *Victum par Conſulum.* Victi enim Craſſus & Pompeius. Craſſus quidem ab Orode; Pompeius verò à Cæſare.

3. *In idem ſpatium.*] In quod primùm decretæ fuerant, ſcilicet in quinquennium; Gallias autem intelligit.

4. *Ceterà ſanctiſſimus.*] E Græciâ advectum ſermonis genus, uſitatum ab optimo quòque. Tacitus; *cetera equeſtri familià.* Et *juvenis alià clarus.*

5. *Diris cum ominibus.*] Hæc quomodò fierent repete, è *Briſſon. 1. form. ſolenn.* Interim pauca trado ex Appiani Parthicos ubi de Craſſi hiſtoriâ: ſolus, *inquit*, Ateius occurrens primùm, voce cohibebat, denuntians ne procederet: deinde apparitorem juſſit, eum injectis manibus detineret. Verùm id collegis Tribuni non permittentibus, apparitor Craſſum miſſum fecit. Ateius autem ad portam accurrens, poſuit ibi ardentem foculum; & Craſſo prætereunte ſuffitum faciens, & inſuper libans diris eum devovebat execrationibus, nova, & horrenda deorum invocans nomina. Addo ex Servio ad 11. *Æneid.* Craſſum iturum ad Parthiam, ſigna Romana (triſte augurium) evellere vix potuiſſe.

6. *Seleuciam.*] Plures ſunt Seleuciæ. Hic intelligitur, quæ ad Euphratem ſita eſt.

7. *Circumfuſis.*] Lege cum Voſſio: *circumfuſum.*

XLVII. Per hæc, insequentiáque, & quæ prædiximus, tempora, [1] ampliùs quadringenta millia hostium à Caio Cæsare cæsa sunt, plura capta. [2] pugnatum sæpe directâ acie, sæpe in agminibus, sæpe eruptionibus. bis penetrata Britannia. [a] novem denique [3] æstatibus, vix ullâ non justissimus [4] triumphus emeritus. [5] Circa Alexiam verò tantæ res gestæ, quantas audere, vix hominis; perficere, pænè nullius, nisi dei, fuerit. Septimo ferme anno Cæsar morabatur in Galliis, [6] cùm medium jam ex invidia potentiæ malè cohærentis inter Cnæum Pompeium & Caium Cæsarem concordiæ pignus, Julia, uxor Magni, decessit; atque omnia inter destinatos tanto discrimini duces dirimente fortunâ, filius quoque parvus Pompeii, Juliâ natus, intra breve spatium obiit. [b] Tum, in gladios, cædesque civium furente ambitu, cujus neque finis reperiebatur, nec modus, tertius consulatus soli Cnæo Pompeio, etiam adversantium antea dignitati ejus judicio, delatus est. cujus ille honoris gloriâ, veluti reconciliaris sibi optimatibus, maximè à Caio Cæsare alienatus est. [c] sed ejus consulatus omnem vim in coërcitionem ambitûs [7] exercuit. Quo tempore Publius Clodius, à Milone, candidato consulatûs, exemplo inutili, facto salutari reipublicæ, [8] circa Bovillas, contractâ ex

INTERPRETATIO.

[a] *Denique ex novem æstatibus vix ulla* fuit, *quâ non meruerit justissime* titulo *triumphum.*

[b] *Tùm ambitione, cujus nullus erat finis & modus, arma rapiente in cædes civium; Cnæus Pompeius creatus fuit tertiùm consul sine collega, etiàm sententiâ eorum, qui antea repugnabant ejus magnitudini.*

[c] *Sed Pompeius adhibuit vim omnem hujus consulatûs ad comprimendam ambitionem.*

NOTÆ.

1. *Ampliùs quadringenta.*] Multùm de Cæsaris laude detrahit, si tamen laus è cædibus est. Nam Plinius undecies centena & nonaginta duo millia hominum occisa esse dicit. Fortè quod tradit Lipsius, *octingenta millia*: quæ computatio non multùm distat ab Appiani computatione in Celticis; ubi decies centena millia tantùm occisa esse tradit.

2. *Pugnatum directâ acie.*] Gallicè, *on combattit en bataille rangée.*] In agminibus, *par pelotons.*] Eruptionibus, *par des sorties.*

3. *Æstatibus.*] Quas egit trans Alpes.

4. *Triumphus emeritus.*] Passivè: quo modo Plauto dicitur, *emeritum stipendium* pro *peractum*, inquit Budæus, cùm emissionem, ut veterani, milites impetraverunt.

5. *Circa Alexiam.*] Alii legunt, *Alesiam*: hodie *Alise*. Pagus est in Burgundiæ ducatu, ad amnem *Brenne*. Ab Alexiâ tractus circumjacens Alexiensis dicitur, vulgò *l'Auxois*. Inter Divionem & Antissiodorum.

6. *Cùm medium, &c.*] Hic locus sic explicandus est: cùm decessit Julia, uxor Magni (*scil. Pompeii,*) quæ medium pignus erat concordiæ jàm malè cohærentis inter Cnæum Pompeium, & C. Cæsarem, ex invidiâ potentiæ, id est, quia alter alterius potentiæ invidebant: hic illius crescenti; ille hujus adultæ.

7. *Exercuit.*] Lipsius rectè legit: *exeruit.*

8. *Circa Bovillas.*] Oppidum Latii prope Romam, in viâ Appiâ, vulgò *Babuco*.

occursu rixa, jugulatus est. [d] * Milonem reum non magis invidia facti, quam Pompeii damnavit voluntas. quem quidem Marcus Cato palam latâ absolvit sententiâ. [9] quam si maturiùs tulisset, non defuissent, qui sequerentur exemplum; probarentque eum civem occisum, quo nemo perniciosior reipublicæ, neque bonis inimicior vixerat.

XLVIII. Intra breve deinde spatium belli civilis exarserunt initia, cùm justissimus quisque & à Cæsare, & à Pompeio vellet dimitti exercitûs. quippe Pompeius in secundo consulatu Hispanias sibi decerni voluerat, easque per triennium absens ipse, ac præsidens urbi, per Afranium, & Petreium, consularem, ac prætorium, legatos administrabat; & iis, qui à Cæsare dimittendos exercitûs contendebant, [1] assentabatur; iis, qui ab ipso quoque, adversabatur. [a] qui si ante biennium, quàm ad arma itum est, perfectis [2] muneribus theatri, & aliorum operum, quæ ei circumdedit, gravissimâ tentatus valetudine, decessisset in Campania: (quo quidem tempore universa Italia [3] vota pro salute ejus, primo omnium civium, suscepit) defuisset fortunæ destruendi ejus locus; & quam apud superos habuerat magnitudinem, illibatam detulisset ad inferos. [b] Bello autem civili, & tot, quæ deinde, per continuos viginti an-

INTERPRETATIO.

[d] *Milo vocatus in judicium, damnatus est minùs odio, quod ortum erat ex hoc facto; quàm voluntate Pompeii.*

[a] *Duobus annis antequam sumpta sunt arma, si Pompeius, post absolutum theatrum, & alia opera, quæ circùm illud extruxit, correptus in Campaniâ periculosissimo morbo animam reddidisset (quo quidem tempore universa Italia vota fudit pro ejus incolumitate, quod ante illum nullius gratiâ* factum fuerat,) *fortuna non habuisset occasionem illius destruendi, & deportavisset ad mortuos integram* illam *gloriam, quam habuerat inter vivos.*

[b] *Nemo autem accendit & inflammavit magis bellum civile, & tot mala, quæ deinde secuta sunt per viginti annos continuos, quàm C. Curio Tribunus plebis,*

NOTÆ.

* *Milonem reum.*] Extat pro illo oratio disertissima Ciceronis.

9. *Quam si maturiùs.*] Id est, quam sententiam si citiùs & ante alios dixisset, non defuissent, qui Milonem quoque absolverent. Cicero tamen & Cato pro Milone dixerunt exitu omninò non malo. Nam solùm in exilium pulsus est: maximè eâ re commotis judicibus, quòd huic judicio interfuisset vultu erecto, neque veste, reorum more, mutatâ.

1. *Assentabatur.*] Mavult Lipsius: *assentiebatur.* Verùm nil opus mutatione. *Assentari* rectè ponitur pro *Assentiri*: sic apud Plautum *Men. sc. 2. act. 3.* Cœpi assentari, quicquid dixerat, idem ego dicebam. *ibid. sc. 4. act. 2.* assentabor, quicquid dicet, mulieri.

2. *Muneribus theatri.*] Id est, theatro. Munera theatri dixit à spectaculis, & ludis, qui nonnunquam plebi, quasi muneris loco, in theatro exhibebantur. Sanè genus oblectamenti quodcumque veteres Munera nominabant, quòd eo populus perinde atque quodam munere caperetur.

3. *Vota pro salute ejus.*] In eam rem lepidè Juvenal. *Sat. 10.*

Provida Pompeio dederat Campania febres
Optandas: sed multæ urbes, & publica vota
Vicerunt.

nos, consecuta sunt, malis, non alius majorem, flagrantioremque, quàm Caius Curio, tribunus plebis, subjecit facem, vir nobilis, eloquens, audax, suæ, alienæque, & fortunæ, & pudicitiæ prodigus, homo ingeniosissimè nequam, & facundus malo publico. [4] cujus animo, voluptatibus, vel libidinibus, neque opes ullæ, neque cupiditates sufficere possent. hic primò pro Pompeii partibus, id est, ut tunc habebatur, pro republica; mox, simulatione, contra Pompeium & Cæsarem, sed animo pro Cæsare stetit. id gratis, an accepto [5] centies sestertiûm, fecerit, ut accepimus, in medio relinquemus. ad ultimum, saluberrimas, & coalescentis conditiones pacis, quas & Cæsar justissimo animo postulabat, & Pompeius æquo recipiebat, discussit, ac rupit; unicè cauente Cicerone concordiæ publicæ. Harum, præteritarumque rerum ordo, cùm justis aliorum voluminibus promitur, tùm, uti spero, nostris explicabitur.

XLIX. Nunc proposito operi sua forma reddatur, si priùs gratulatus ero Quinto Catulo, duobus Lucullis, Metelloque & Hortensio; qui cum sine invidia in republica floruissent, eminuissentque sine periculo; quietâ, aut certè non præcipitatâ, [1] fatali ante initium bellorum civilium morte functi sunt. Lentulo, & Marcello Consulibus, post urbem conditam annis septingentis tribus, [2] & anno octuagesimo octavo, quàm tu, Marce Vinici, consulatum inires, bellum civile exarsit. Alterius ducis caussa melior videbatur, alterius erat firmior. hìc omnia speciosa, illìc valentia. Pompeium senatûs auctoritas, Cæsarem militum armavit fiducia. Consules, senatusque [3] caussæ, non Pompeio, summam imperii detu-

NOTÆ.

4. *Cujus animo.*] Huic loco varii variè medentur. Acidalius pro *animo* legit *omninò*. Lipsius pro *cupiditates* legit *civitates*. Hunc sequitur Gruterus: sed præterea rejicit, *voluptatibus vel libidinibus*. utrumque retineo; ac præterea lego *civitates*. hoc sensu, Cujus inexplebili cupiditati, neque divitiæ ullæ, neque urbes ipsæ satis esse possent ad voluptates, vel ad libidines.

5. *Centies sestertiûm.*] Cum Schegkio vix mutaverim, licet Manutius & Lipsius aliter legant; hic sexcenties, ille trecenties: uterque non sine causâ. Juxta Lipsii lectionem, sexcenties sestertiûm, ex doctissimorum virorum, qui Hebræorum pecuniam cum Græcorum, Romanorum, & Francorum pecuniâ composuerunt, computatione, redigentur ad quater decies centies millies & quingenties millies librarum, *quatre millions & demy de livres*: si modò sestertius paulò plus quàm decem & octo denarios contineat.

1. *Fatali morte.*] Gallicè, *d'une mort naturelle*. Vide *lib.2. cap.4.n.9.*

2. *Et anno octuagesimo.*] Lipsius vult scribi: *& antè septuaginta octo*: quod certè accuratius est.

3. *Causa, non Pompeio.*] Lipsius legit: *nominis causâ Pompeio*; id est, imperium Pompeio detulerunt famæ, & nominis Pompeiani causâ. Gronovius paulò aliter legit: *causa nomine, Pompeio, &c.* id est, ut Pompeius causam Senatûs tueretur, non verò ut imperaret ipse dominareturque, cùm contra Cæsarem sui dominum assererent. Verùm quid opus est mutare vulgatam lectionem? Hujus, autoribus Grutero & Vossio, sensus est,

lerunt. Nihil relictum à Cæsare, quod servandæ pacis causâ, tentari posset: nihil receptum à Pompeianis; [4] cùm alter consul justo esset ferocior; Lentulus verò salvâ republicâ [5] salvus esse non posset: Marcus autem Cato moriendum antè, quàm ullam conditionem civis accipiendam reipublicæ, contenderet. Vir antiquus & gravis, Pompeii partes laudaret magis; prudens sequeretur Cæsaris; & illa gloriosa, hæc terribiliora duceret. [a] Ut deinde, spretis omnibus, quæ Cæsar postulaverat, tantummodo, contentus cum unâ legione titulum retinere provinciæ, privatus in urbem veniret, & se in petitione consulatûs suffragiis Populi Romani committeret, decrevêre: ratus bellandum Cæsar, cum exercitu [6] Rubiconem transiit; Cnæus Pompeius, consulesque & major pars senatus, relictâ urbe, ac deinde Italiâ, transmisêre [7] Dyrrhachium.

L. [a] At Cæsar Domitio, legionibusque [1] Corfinii, quæ unà cum eo fuerant, potitus, duce aliisque qui voluerant abire ad Pompeium, sine dilatione dimissis, persecutus Brundisium, ita ut appareret, malle integris rebus, [2] & conditionibus finire bellum, quàm opprimere fugientes, cùm transgressos reperisset Consules, in urbem revertit: redditâque ratione consiliorum suorum in senatu & in concione, ac miserrimæ [3] necessitudinis, cum alienis armis ad arma

INTERPRETATIO.

[a] *Simul ac rejectis omnibus, quæ Cæsar petierat, deinde patres decreverunt, ut* Cæsar *veniret in urbem privatus, contentus solùm retinere cum unâ legione titulum* præfecti *provinciæ, & ut se subjiceret suffragiis populi Romani in petitione consulatûs; Cæsar judicans* jam nunc *seriò bellum esse gerendum, transiit Rubiconem cum exercitu.*

[a] *At Cæsar, cùm cepisset Domitium & legiones, quæ unà cum eo fuerant Corfinii, dimissis sine morâ duce & aliis, qui voluerant abire ad Pompeium, persecutus* iter usque *Brundisium, &c.*

NOTÆ.

Imperium Pompeio delatum est à Consulibus, & à Senatu, non quòd Senatus faveret ejus partibus, sed quòd ejus causa justior, & Reipublicæ gratiâ suscepta videretur.

4. *Cùm alter Consul.*] Marcellum intellige, cujus ferociam pluribus persequitur Appianus: quique *loquax* dicitur apud Lucanum lib. 1. Uterque porro consul erat iratus propter odium, quo Cæsarem prosequebantur.

5. *Salvus esse non posset.*] Propter magnitudinem æris alieni. Cujusmodi hominibus, ut bene notat Sallustius, opus est perditâ republicâ.

6. *Rubiconem.*] Parvus est fluvius inter Ariminum, & Ravennam, ex Apennino monte decurrens in Hadriaticum mare, quondam Italiæ Galliæque Cisalpinæ terminus; vulgò *Rucone*: aliis tamen *Pisatello* dicitur.

7. *Dyrrachium.*] Urbs est in eâ Macedoniæ parte, quæ Hadriatico mari incumbit: vulgò *Durazzo*, nobis *Duras*, in Albaniæ Dalmatiæque finibus.

1. *Corfinii.*] De hàc urbe diximus sup. *lib.2.cap.16.n.7.* quemadmodum de Brundisio *lib.1.cap.14.n.*

2. *Et conditionibus.*] Gallicè, *partraité: par accommodement.* Vide sup. *cap. 4. n. 5.*

3. *Necessitudinis.*] Id est, necessitatis. Interdùm enim necessitudo sumitur pro vi, quæ nos ad aliquid faciendum cogit. Sic apud Sallustium *in Jugurtha*: coactus rerū necessitudine statuit armis decertare.

compulsus esset, Hispanias petere decrevit. Festinationem itineris ejus aliquamdiu morata [4] Massilia est, fide melior, quàm consilio prudentior: [b] intempestivè principalium armorum arbitria captans; quibus ii se debent interponere, qui non parentem coërcere possunt. Exercitus deinde, qui sub Afranio consulari, ac Petreio prætorio fuerat, ipsius adventu, vigore, ac fulgore occupatus, se Cæsari tradidit. uterque legatorum, & quisquis cujusque ordinis sequi eos voluerat, remissi ad Pompeium.

LI. Proximo anno, cùm Dyrrhachium, ac vicina ei urbi regio, castris Pompeii teneretur, (qui, accitis ex omnibus transmarinis provinciis legionibus, equitum ac peditum auxiliis, regumque [1] & tetrarcharum, simulque [2] dynastarum copiis, immanem exercitum confecerat, & mare præsidiis classium, ut rebatur, sepserat, quò minùs Cæsar legiones posset transmittere) suâ & celeritate, & fortunâ C. Cæsar usus, [a] nihil in mora habuit, [3] quò minùs &, cùm vellet, ipse, exercitusque classibus perveniret, & primò pæne castris Pompeii sua jungeret, mox etiam obsidione munimentisque eum complecteretur. Sed inopia obsidentibus, quam obsessis, erat gravior. [4] Tum Balbus Cornelius, excedente humanam fidem temeritate, ingressus castra hostium, sæpiusque cum Lentulo collocutus consule, dubitante quanti se venderet, illis incrementis fecit viam, quibus non [5] Hispaniensis natus, sed Hispanus [6] in triumphum, & pontificatum assurgeret, fieretque ex privato [7] consularis. Variatum deinde prœliis, sed

INTERPRETATIO.

[b] *Volens præposterè arbitra esse bellorum,* quæ erant *inter principes* Reipublicæ.

[a] *Nullum repperit impedimentum, quominus ipse cum exercitu perveniret navibus, cùm vellet,* Dyrrachium, *& primò poneret* castra *vicina Pompeii* castris.

NOTÆ.

4. *Massilia.*] Vide *lib.2.cap.15.n 2.*

1. *Et tetrarcharum.*] Tetrarcha Græcâ voce denotat eum, qui quartam regni partem obtinet.

2. *Dynastarum.*] Dynastes Græcâ quoque voce (δυνάστης) significat eum, qui plurimùm potest; ut in civitate Magistratus.

3. *Quominus &c.*] Illud quam vim habeat, Acidalium non piduit fateri, se nescire. Quare sic emendabat: *quominus. & quò vellet, &c.*] Meliùs Vossius: *quominus eò, cùm vellet*, &c. nimirùm Dyrrachium, non verò Brundisium, ut idem Vossius, opinor, incogitans scripsit.

4. *Balbus Cornelius.*] Inverte voces, ac lege: *Cornelius Balbus.*

5. *Hispaniensis.*] Afferri solet hoc discrimen inter hujusmodi voces: *Hispaniensis*, & *Hispanus*; quod Hispaniensis vocetur, qui in Hispaniâ quidem natus est, sed parentibus alibi. quàm in Hispaniâ natis: Hispanus verò, qui & in Hispaniâ natus est, & parentibus in Hispaniâ natis.

6. *In triumphum & pontificatum.*] Id prorsus novum. Nam solis civibus ad magistratus, & ad publicos honores aditus patebat.

7. *Consularis.*] Id est, consul. Quippe Vossius affirmat, quemcumque consulatus extulit, sive gerat illum, sivè gesserit, cum rectè dici posse insignem consulari dignitate, ac proindè virum consularem, sive consularis dignitatis.

uno longè magis [8] Pompeianis prospero, quo graviter impulsi sunt Cæsaris milites.

LII. [a] Tum Cæsar cum exercitu fatalem victoriæ suæ [1] Thessaliam petiit. Pompeius, longè diversa aliis suadentibus, (quorum plerique hortabantur, ut in Italiam transmitteret: [b] neque Hercules quidquam partibus illis salubrius fuit: alii, [c] ut bellum traheret, [2] quod dignatione partium in dies ipsis magis prosperum fieret) usus impetu suo, hostem secutus est. [d] Aciem [3] Pharsalicam, & illum cruentissimum Romano nomini diem, tantumque utriusque exercitûs profusum sanguinis, & collisa inter se duo reipublicæ capita, [4] effusumque alterum Romani imperii lumen, tot talesque Pompeianarum partium cæsos viros, non recipit enarranda hic scripturæ modus. Illud notandum est: ut primùm Caius Cæsar [5] inclinatam vidit Pompeianorum aciem, neque prius, neque antiquius quidquam habuit,

INTERPRETATIO.

[a] *Tum Cæsar exercitum duxit in Thessaliam, fato destinatam suæ victoriæ.*

[b] *Neque sanè quidquam utilius fuit illis partibus.*

[c] *Ut in longum duceret bellum, quod in dies fieret magis secundum partibus, ipsarum dignitate.*

[d] *Brevitas hujus operis non sinit me fusè narrare prælium Pharsalicum, & illum diem adeò cruentum Romanæ genti, & tantùm sanguinis profusum ab utroque exercitu, & gravem conflictum duorum capitum reipublicæ, & quasi alterum oculum Romani imperii erutum, & cædem tot, & tantorum hominum ex partibus Pompeii.*

NOTÆ.

8. *Pompeianis prospero,*] Adeò quidem, ut Cæsar diceret: *actum de nobis erat, si hostis scivisset uti victoriâ.*

1. *Thessaliam,*] Ora Thessaliæ inter Penei fluvii ostia ad Boream, & Thermopylas ad austrum continetur. Ea regio nunc *Janna* dicitur pro maximâ parte, teste Brietio, subestque dominio Turcarum. Ejus primariæ urbes sunt *Janna*, & *Larissa*: inter minores est *Pharsalus*, de quâ mox infrà.

2. *Quod dignatione partium,*] Interpretatus sum, dignitate partium; Gallicè, *éclat, bonne reputation.* Quæ interpretatio nititur aliquot Velleii locis, in quibus *dignatio* aliter, ac interpretor, accipi non potest. 1. Tantæ dignationis homines. 2. Dignatio Octavii. 3. Dignatione Brutus obruerat Vatinium, cùm extorsit legiones. Ad Velleium Suetonius accedat *in Vesp.* Exin sortitus Africam integerrimè, nec sine magnâ dignatione administravit. Legitur etiam apud Ciceronem *in epist. 10. lib. 10. ad Attic.* de dignatione laborare; scilicet, *de dignitate,* ut ibidem explicat scholiastes.

3. *Pharsalicam,*] Hæc inter Cæsarem & Pompeium pugna Pharsalica dicta est à campis Pharsalicis, sive qui urbem Pharsalum circumjacent. Pharsalus autem urbs est Thessaliæ, ad Enipeum fluvium, qui in Peneum decidit.

4. *Effusumque,*] Rhenano ac Vossio nihil certius est, quàm Velleium scripsisse, *effossum*: quod ducta priùs è capitibus metaphora postulat. Unde subjicit allegoricè *lumen* pro *oculo.* Quam lectionem Vossius stabilit maximè authoritate Virgilii Æneid. 3. ubi de Polyphemo:

& ad æquora venit,
Luminis effossi fluidum lavit inde cruorem.

5. *Inclinatam aciem,*] Dicitur acies, sive exercitus inclinari, cùm retrò cedit, & in fugam convertitur. Gallicè, *Armée en déroute.*

[6] quàm in omnes partes ([7] ut militari & verbo, & consuetudine utar) dimitteret. Pro dii immortales, [8] quod hujus voluntatis erga Brutum suæ postea vir tam mitis pretium tulit! Nihil illâ victoriâ mirabilius, magnificentius, clarius fuit: [*] quando neminem, nisi acie consumptum, civem patria desideravit: sed munus misericordiæ corrupit pertinacia, cum libentiùs vitam victor jam daret, quàm victi acciperent.

LIII. Pompeius, profugiens cum duobus Lentulis consularibus, Sextoque filio, & Favonio prætorio, [1] quos comites ei fortuna aggregaverat, aliis ut Parthos, aliis ut Africam peteret, (in qua fidelissimum partium suarum haberet regem [2] Jubam) suadentibus, Ægyptum petere proposuit, [3] memor beneficiorum, quæ in patrem ejus Ptolemæi, qui tum puero quàm juveni propior regnabat Alexandriæ, contulerat. Sed quis in adversis beneficiorum servat memoriam? aut quis ullam calamitosis deberi putat gratiam? aut quando fortuna non mutat fidem? Missi itaque ab rege, qui venientem Cnæum Pompeium (is jam à [4] Mitylenis Corneliam uxorem receptam in navem, fugæ comitem habere cœperat) consilio [5] Theodoti, & Achillæ exciperent, hortarenturque, ut ex onerariâ in eam navem, quæ obviam proces-

INTERPRETATIO.

[*] *Cùm patria nullum civem amiserit, præter eos qui cæsi fuerant in prælio.*

NOTÆ.

6. *Quàm in omnes partes.*] Lipsius vult scribi: *quàm ut omnes partes*, hoc sensu: nihil antiquius habuit Cæsar, quàm ut omnes adversarios suos incolumes dimitteret, ac militum sævitiæ subduceret. Lipsii lectio retineri potest; sensum sic muto: Nil prius & antiquius Cæsar habuit, quàm ut posito utrimque partiū odio omnes dimitteret. In Velleii verò verbis, *ut*, subaudies, authore Vossio, non repones.

7. *Ut militari verbo, & consuetudine.*] Quodnam illud militare verbum? Lipsius arbitratur esse. *partes*: non placet. Vossius placet magis: quippe hoc militare verbum censet esse, *dimitteret*. Nam quos milites imperator ab exercitu cogit abscedere, quorum operâ non ampliùs vult uti; eos Latinè uno verbo dicitur dimittere: Gallicè, *licentier*. Velleius autem profitetur hoc verbo se ex consuetudine uti; quippe qui diu miles fuerit.

8. *Voluntatis erga Brutum.*] Bruto nimirùm Cæsar timuerat, cùm non compareret; salvumque postea lætus & benignè exceperat.

1. *Quos comites.*] In aliquibus libris inserta sunt duo verba: quos *victores darent* comites, &c. Hæc verò, cùm in multis MSS. non appareant, cum Thysio & aliis non edidimus. Aliqui legunt: *quos, victore Cæsare, comites ei fortuna aggregaverat*: sed paulò audaciores videntur.

2. *Jubam.*] Rex erat Mauritaniæ. Victo Pompeio cum Scipione copias conjunxit.

3. *Memor beneficiorum.*] Scilicet Pompeius Ptolemæum Auleten in regnum restituerat. Hic Ptolemæus, pater Cleopatræ fuit, vitæ adeò mollis, ut etiam choraulam exerceret: unde nomen Auletæ nactus est. Ab Alexandrinis regno pulsus, ad Pompeium confugit: à quo senatui commendatus, à Gabinio in regnum reductus est.

4. *Mitylenis.*] Urbs est Lesbi insulæ primaria: à quâ tota insula hodie nomen accepit, vulgò, *Metelin*.

5. *Theodoti & Achillæ.*] Theodotus Ptolemæo præceptor erat: Achillas autem militiæ præfectus.

ferat, tranſcenderet. quod cùm feciſſet, [a] princeps Romani nominis, imperio, arbitrioque Ægyptii mancipii, Caio Cæſare, Publio Servilio Conſulibus, jugulatus eſt. Hic, poſt tres conſulatus, & totidem triumphos, domitumque terrarum orbem, ſanctiſſimi, ac præſtantiſſimi viri, in id evecti, ſuper quod aſcendi non poteſt, duodeſexageſimum annum agentis, pridie natalem ipſius, vitæ fuit exitus: in tantum in illo viro à ſe diſcordante fortunâ, ut, cui modò ad victoriam terra defuerat, deeſſet ad ſepulturam. Quid aliud, quàm nimiùm occupatos dixerim, quos in ætate & tanti, & pæne noſtri ſeculi viri [6] feſellit quinquennium? [b] cùm à Caio Atilio, & Quinto Servilio, conſulibus, tam facilis eſſet annorum digeſtio. quod adjeci, non ut arguerem, ſed ne arguerer.

LIV. Non fuit major in Cæſarem, quàm in Pompeium fuerat, regis eorumque, quorum is auctoritate regebatur, fides. quippe cùm venientem eum tentaſſent inſidiis, ac deinde bello laceſſere auderent, utrique ſummo imperatorum, alteri ſuperſtiti meritas pœnas luêre ſuppliciis. Nuſquam erat Pompeius corpore, [1] adhuc ubique nomine: quippe ingens partium ejus favor bellum excitaverat Africum, quod ciebat rex Juba, & Scipio, vir conſularis, antè biennium, quàm extingueretur Pompeius, [2] lectus ab eo ſocer. eorumque copias auxerat [3] Marcus Cato, ingenti cum difficultate itinerum [4] locorumque inopiâ, perductis ad eos legionibus: qui vir, cùm ſummum ei à militibus deferretur imperium, [5] honoratiori parere maluit.

LV. Admonet promiſſæ brevitatis fides quanto omnia tranſcurſu dicenda ſint. Sequens fortunam ſuam Cæſar, pervectus in Africam,

INTERPRETATIO.

[a] *Primus Romanæ gentis.*
[b] *Cùm tam facilis eſſet ordinatio annorum à conſulatu C. Atilii. & Q. Servilii.*

NOTÆ.

6. *Feſellit quinquennium.*] Hunc errorem Plutarchus & Appianus erraverunt, ut docet Sigonius *in Faſtis*.

1. *Adhuc ubique nomine.*] Cùm vulgò legeretur: *Juba nomine*; quidam reſtituebant, *vigens*, alii, *vivens*, *ibat*, *vivebat*. Alii verò penitùs deleverunt: quo modò à Gryphio, Marneſſio, Stephano, & Thyſio fuit editum.

2. *Lectus ab eo ſocer.*] A Pompeio, qui Corneliam, Q. Metelli Scipionis è Lepidâ filiam, duxerat uxorem. Eadem Craſſo primùm nupſerat.

3. *Marcus Cato.*] Qui poſtea vocatus eſt Uticenſis.

4. *Locorumque inopiâ.*] Intelligi poteſt inopia in victu & potu. Sed fortè, quod Voſſius obſervat, legi debet: *liquorumque inopiâ*: quòd olim fuiſſet ſcriptum, Licorumque; quod mirum videri non debet. Nam ita ſcribebant veteres: ut, *inicus* pro *iniquus*: *cùm* pro *quùm*: *locutus* pro *loquutus*, *&c.* Maximè verò ſuadet Lucanus, ut ſequar hanc lectionem, cùm deſcribit ſiccum Catonis iter *lib. 9. Pharſ.*

5. *Honoratiori.*] Scilicet Scipioni, viro conſulari, cùm ipſe Cato tantùm eſſet prætorius.

L

quam [1] occiso Curione, [2] Julianarum duce partium, Pompeiani obtinebant exercitus, ibi primò [3] variâ fortunam expugnavit viâ, inclinatæque hostium copiæ. Nec dissimilis ibi adversus victos, quàm in priores, clementia Cæsaris fuit. Victorem Africani belli Caium Cæsarem gravius excepit Hispaniense, (nam [4] victus ab eo Pharnaces vix quidquam gloriæ ejus adstruxit) quòd Cnæus Pompeius, Magni filius, adolescens impetûs ad bella maximi, ingens ac terribile conflaverat, undique ad eum adhuc paterni nominis magnitudinem sequentium, ex toto orbe terrarum auxiliis confluentibus. Sua Cæsarem in Hispaniam comitata fortuna est, sed nullum unquam atrocius periculosiusque ab eo [5] initum prœlium, adeò ut plus quàm dubio Marte, descenderet equo, consistensque ante recedentem suorum aciem, increpitâ priùs fortunâ quòd se in eum servasset exitum, denunciaret militibus, vestigio se non recessurum: proinde viderent, quem, & quo loco imperatorem deserturi forent. Verecundiâ magis, quàm virtute, [6] acies restitutæ [a] à duce, quàm à milite, fortiùs. [b] Cnæus Pompeius, gravis vulnere inventus inter solitudines avias interemptus est. Labienum, Varumque acies abstulit.

L VI. Cæsar, omnium victor, regressus in urbem, (quòd humanam excedat fidem,) omnibus, qui contra se arma tulerant, ignovit, magnificentissimisque [a] gladiatorii muneris, [b] naumachiæ, & equitum peditumque, simul elephantorum certaminis spectaculis, [1] epulique per multos dies dati celebratione, replevit eam. Quinque

INTERPRETATIO.

[a] *Et magis animo ducis, quàm militum.*

[b] *Cnæus Pompeius, repertus inter loca deserta tardè* fugiens *ob vulnus, interfectus est.*

[a] *Ludi gladiatorii.*

[b] *Pugna navalis.*

NOTÆ.

1. *Occiso Curione.*] Eum principio belli à Cæsare missum in Africam cum omnibus copiis Juba deleverat.

2. *Julianarum partium.*] Cæsaris partium, quæ à Julii cognomine sic dictæ sunt.

3. *Variâ fortunam expugnavit, &c.*] Hæc lectio tolerari quidem potest. Sed ingeniosior est emendatio Lipsii, quàm ut à me prætermittatur: legit, ibi primò variâ fortunâ, mox pugnavit suâ: id est, solitâ felicitate.

4. *Victus ab eo Pharnaces.*] Rex Ponti. Vix autem quidquam Cæsaris gloriæ victus attulit; quia Cæsar eum aggressus, uno prælio obtrivit. Hinc Cæsaris vana de se prædicatio, priùs victum hostem, quàm visum. Hinc, inquam, illa tria verba vulgatissima: *veni, vidi, vici.* quorum titulum in triumpho inter pompæ fercula præferri voluit.

5. *Initum prælium.*] Ad Mundam urbem Hispaniæ Bœticæ, excisam, adhuc *Munda.*

6. *Acies restituta.*] Verbum militare: Gallicè, *Les troupes se rallierent.*

1. *Epulique.*] Significatur publicum convivium, quale interdum civibus instrui solebat, vel à triumphantibus, vel in templi dedicatione. Epulum tamen invenies quandoque pro privato convivio; ut epulas pro publico.

egit triumphos. Gallici apparatus ex citro, Pontici [2] ex acantho, Alexandrini testudine, Africi ebore, Hispaniensis argento [3] rasili constitit. Pecunia, [4] ex manubiis lata, paullò ampliùs [5] sexies millies sestertium. [c] Neque illi tanto viro, & tam clementer omnibus victoriis suis uso, plus quinque mensium principalis quies contigit: quippe cùm mense Octobri in urbem revertisset, [d] idibus Martiis, conjurationis auctoribus Bruto & Cassio (quorum alterum, promittendo consulatum, non obligaverat, contrà differendo, Cassium offenderat; adjectis etiam [e] consiliariis cædis familiarissimis omnium, & fortunâ partium ejus in summum evectis fastigium, Decimo Bruto, & Caio Trebonio, aliisque clari nominis viris) interemptus est. cui magnam invidiam conciliatat Marcus Antonius, [6] omnibus audendis paratissimus, consulatûs collega, imponendo capiti ejus [7] Lupercalibus sedentis pro Rostris insigne regium, quod ab eo ita repulsum erat, ut non offensus videretur.

LVII. Laudandum experientiâ consilium est Pansæ atque Hirtii, qui semper prædixerant Cæsari, ut principatum, armis quæsitum, armis teneret. ille, dictitans, mori se, quàm timeri malle, dum clementiam, quem præstiterat, expectat, incautus [1] ab ingratis occupatus est, cùm quidem [2] plurima præsagia atque indicia dii immor-

Interpretatio.

[c] *Tantus ille vir. & tàm clementer usus omnibus victoriis suis, non plus quinque mensibus fruitus est* placidâ *auctoritate principis* in republicâ.

[d] *Decimo quinto Martii.*

[e] *Participibus cædis.*

Notæ.

2. *Ex Acantho.*] Quid sit acanthus haud liquidò constat. Æneas Vicus, Parmensis, existimavit herbam esse. Nititur auctoritate Dioscoridis *lib.* 3. *cap.* 17. & Virgilii *Æneid.* 1. qui docent aliquando vestes ex acantho confectas esse. Quare in Pontico triumpho vult ex acantho contextas fuisse militum chlamydes. Assentiri Vico Vossius nequit. Nam censet Velleium de triumphali curru, & oppidis in triumpho prælatis solùm loqui. Unde acanthum non herbam; sed Ægyptiam arborem esse pronuntiat.

3. *Rasili.*] Id est, polito, levigato, non verò cœlato: Galliecè, *bruni.*

4. *Ex manubiis.*] Vide sup. *l.* 2. *c.* 40 *n* 5.

5. *Sexies millies sestertiûm.*] Juxta superiorem computationem: *quarante-cinq millions de livres.*

6. *Omnibus audendis paratissimus.*] Infrequens est hic casus. Ecce tamen simile quid apud Quintil, *lib.* 8. *cap.* 3. *idem certaminis paratior.* Imò ecce genitivum casum cum hoc adjectivo nomine: *Fuit hic vir non solùm eruditissimus, sed etiam civis reipublicæ maximè, tuendæque civitatis paratissimus. Cic.* 2. *de leg.* 66.

7. *Lupercalibus.*] Solemnibus quibusdam sacris, quæ mense Februario celebrabantur a Lupercis in honorem Panos pastorum dei.

1. *Ab ingratis occupatus.*] Ita vertit Passeratius: occisus est ab iis, quos occidere debebat.

2. *Plurima præsagia.*] 1. Paucos ante menses in tumulo, ubi Capys conditor Capuæ sepultus erat, ænea tabula reperta est, conscripta litteris verbisque Græcis, hâc sententiâ: *quando ossa Capyis detecta essent, fore ut Iulo prognatus consanguineorum manu necaretur, magnisque mox Italiæ cladibus vindicaretur.* 2 Proximis

tales futuri obtuliſſent periculi. nam & harufpices præmonuerant, ut diligentiſſimè iduum Martiarum caveret diem; & uxor Calpurnia, ³ territa nocturno viſu, ut eâ die domi ſubſiſteret, orabat; & libelli, conjurationem nunciantes, dati, ab eo neque protinus lecti erant. Sed profectò ineluctabilis fatorum vis, cujuſcumque fortunam mutare conſtituit, conſilia corrumpit.

LVIII. Quo anno id patravêre facinus Brutus, & Caius Caſſius, prætores erant; Decimus Brutus conſul deſignatus. Hi unà cum conjurationis globo, ſtipati gladiatorum Decimi Bruti manu, Capitolium occupavêre, cùm conſul Antonius, (quem cùm ſimul interimendum cenſuiſſet Caſſius, teſtamentumque Cæſaris abolendum, Brutus repugnaverat; dictitans, nihil ampliùs civibus præter tyranni, ita enim appellari Cæſarem facto ejus expediebat, petendum eſſe ſanguinem) convocato Senatu, cùm jam Dolabella, quem ſubſtituturus ſibi Cæſar deſignaverat conſulem, ¹ faſces atque inſignia corripuiſſet conſularia, velut pacis auctor, liberos ſuos obſides in Capitolium

NOTÆ.

ante ſuam necem diebus Cæſar equorum greges, quos in trajiciendo Rubicone conſecraverat, vagoſque ſine cuſtode dimiſerat, pabulo pertinaciſſimè abſtinere comperit. 3. Pridie idus Martias avem Regaliolum, cum laureo ramulo Pompeianæ curiæ ſe inferentem, variæ volucres è proximo nemore inſecutæ diſcerpſerunt.

3. *Territa nocturno viſu.*] Ea nocte, cui dies cædis illuxit, viſum eſt Calpurniæ faſtigium domus collabi: viſus ipſi vir in ſuo gremio confodi; ac ſubitò cubiculi fores ſponte patuerunt. Hâc ipsâ nocte viſus ipſe ſibi eſt per ſomnum volitare modò ſupra nubes; modò dextram cum Jove conjungere. Hæc autem, ut ſuperiora, ſolùm Voſſii fide tradidi. Propter tot præſagia, ſimul & ob infirmam valetudinem diu cunctatus Cæſar, an domi ſe contineret, &, quæ apud Senatum propoſuerat, agere differret: tandem hortante D. Bruto, ne frequentes ac dudum opperientes deſtitueret, horâ ferè nonâ progreſſus eſt. Libellus inſidiarum index ab obvio inter eundum porrectus eſt. At cæteris illum libellis, quos ſiniſtrâ tenebat, quaſi mox lecturus commiſcuit. Deinde pluribus hoſtiis cæſis, cùm litare non poſſet, introiit curiam ſpretâ religione, Spurinnam ridens, & falſum arguens, quòd ſine ullâ noxâ Idus Martiæ adeſſent: cui Spurinna, *venerunt*, inquit, *non præterierunt*. Ergo aſſidentem conjurati circumſteterunt: atque illicò Cimber Tullius, qui primas partes ſuſceperat, quaſi rogaturus aliquid, acceſſit propiùs. Cæſare renuente, & geſtu in aliud tempus differente, togam ab utroque humero Cimber apprehendit vociferans: *Iſta quidem vis eſt.* Tum Caſſius adverſum vulnerat infra jugulum. Cæſar Caſſii brachium arreptum graphio transfixit: conatuſque proſilire alio vulnere tardatus eſt. Verùm cùm animadvertiſſet undique ſe peti ſtrictis pugionibus, togâ caput obvolvit, atque ita tribus & viginti plagis confoſſus cecidit.

1. *Faſces.*] Erant Magiſtratuum Romanorum inſignia, quæ illis præferebantur á lictoribus. Conſulibus duodeni faſces: Proconſulibus, & Proprætoribus ſeni præferebantur. Illorum figura erat hujuſmodi: ſecuris ita virgis involvebatur, ut acies ferri ſolùm emineret, reliqua pars circumducto loro tegeretur. Quod à Romanis eo conſilio fuit uſurpatum, ut oſtenderent Magiſtratus, in ſumendo ſupplicio, irâ præcipites eſſe non oportere: eóſque habere faſces, ſed colligatos, & non ſine causâ diſſolvendos. Prætereà ut, ſi ſubitò Magiſtratus excanduiſſet, hâc morâ, dùm virgæ aut ſecuris expediretur, furor ille ſubſideret.

misit, fidemque descendendi turò interfectoribus Cæsaris dedit : [1] & illud decreti Atheniensium celeberrimi exemplum, relatum à Cicerone, Oblivionis præteritarum rerum, decreto Patrum comprobatum est.

LIX. Cæsaris deinde testamentum apertum est, quo Caium Octavium, nepotem sororis suæ Juliæ, adoptabat ; de cujus origine, [1] etiam si præveniris & pauca dicenda sunt. Fuit Caius Octavius, ut non patriciâ, ita admodum speciosâ equestri genitus familiâ, gravis, sanctus, innocens, dives. Hic prætor inter nobilissimos viros creatus, primo loco, [a] cum ei dignatio Juliâ genitam Atiam conciliasset uxorem, ex eo honore sortitus Macedoniam, appellatusque in ea [2] Imperator, decedens ad petitionem consulatus obiit, [b] prætextato relicto filio, quem Caius Cæsar, major ejus avunculus, educatum apud Philippum vitricum, dilexit ut suum, [c] natumque annos octodecim, Hispaniensis militiæ assecutum se postea comitem habuit, nunquam aut alio usum hospitio, quàm suo, aut alio vectum vehiculo : pontificatusque sacerdotio puerum honoravit. Et pacatis bellis civilibus, ad erudiendum liberalibus disciplinis singularis indolem juvenis, [3] Apolloniam eum in studia miserat, mox belli Getici, ac deinde Parthici habiturus commilitonem. Cui ut est nunciatum de

Interpretatio.

[a] *Cùm pro suâ dignitate duxisset uxorem Atiam filiam Juliæ.*

[b] *Relicto filio infra quatuordecim annos.*

[c] *Et annos natus octodecim ex quo se* Cæsarem *attigisset, cum postea secum habuit in Hispaniensi bello.*

Notæ.

2. *Et illud decreti Atheniensium.*] Sensus est : & patres decreverunt sequi Atheniensium exemplum, à Cicerone relatum ; & idem facere decretum oblivionis præteritarum rerum. Cùm autem Cicero istud Atheniensium decretum retulerit ; ex illo, quale sit, accipiamus. Sic ait *Philip.* 1. Nec verò discedebam, nec à republicâ dejiciebam oculos ex eo die, quo in ædem Telluris convocati sumus, in quo templo, quantùm in me fuit, jeci fundamenta pacis ; Atheniensiumque renovavi vetus exemplum. Græcum etiam verbum (τῆς ἀμνηστίας) usurpavi, quo tum in discordiis sedandis usa erat civitas illa, atque omnem memoriam discordiarum oblivione sempiternâ delendam censui. Quare decreto illo Atheniensium celeberrimo intelligitur, ἀμνηστίας ψήφισμα, decretum seu lex oblivionis.

1. *Etiam si præventis.*] Aliqui legunt : *etiamsi properanti, hic pauca dicenda sunt.* Verum scribe, ut erat in autographo : *etiamsi prævenit.* Nam Augustus ipse suam vitam perscripsit, ubi de majoribus suis tractat : quod vel hæc sola Suetonii verba declarant. Nam ubi sententias aliorum retulit, subjicit : *ipse Augustus nihil ampliùs quàm equestri familiâ se ortum esse dicit ; sed veteri ac locuplete, & in quâ primus Senator pater suus fuerit.*

2. *Imperator.*] Ubi reperies hunc titulum, si, is qui gaudet eo, rerum non potitur : interpretare semper ducem victorem.

3. *Apolloniam.*] Plures sunt urbes hoc nomine : sed quæ hic intelligitur, optimis olim legibus instituta, sita est in regno Albaniæ, & *Piergo* vulgò dicitur.

cæde avunculi, cùm protinus ex vicinis legionibus centuriones suam, suorumque militum operam ei pollicerentur; neque eam spernendam Salvidienus, & Agrippa dicerent; ille festinans pervenire in urbem, omnem ordinationem & necis & testamenti Brundisii comperit. Cui adventanti Romam, immanis amicorum occurrit frequentia: &, cùm intraret urbem, Solis orbis super caput ejus, curvatus æqualiter, rotundatusque in colorem arcus, velut coronam tanti mox viri capiti imponens, conspectus est.

LX. Non placebat Atiæ matri Philippoque vitrico, [1] adiri nomen invidiosæ fortunæ Cæsaris: [2] sed asserebant salutaria reipublicæ terrarumque orbis fata conditorem, conservatoremque Romani nominis. Sprevit itaque cælestis animus humana consilia; & cum periculo potiùs summa, quàm tutò humilia, proposuit sequi, maluitque avunculo, [3] & Cæsari de se, quam vitrico, credere; dictitans, nefas esse, quo nomine Cæsari dignus esset visus, [4] semetipsum videri indignum. Hunc protinus Antonius consul superbè excipit; (neque is erat contemptus, sed metus) vixque admisso in Pompeianos hortos, loquendi secum tempus dedit; mox etiam, velut insidiis ejus petitus, sceleste insimulare cœpit: [a] in quo turpiter deprehensa ejus vanitas est. Apertè deinde Antonii ac Dolabellæ consulum ad nefandam dominationem erupit furor. [5] sestertium septies millies, depositum à Caio Cæsare [6] ad ædem Opis, occupatum ab Antonio, actorum ejusdem [7] insertis falsis civitatibus, corruptisque commentariis. Atque omnia pretio temperata, vendente rempublicam consule. Idem, provinciam Decimo Bruto designato consuli decretam,

INTERPRETATIO.

[a] *In quo, ad ejus dedecus, detecta est calumnia.*

NOTÆ.

1. *Adiri nomen.*] Id est, ut adiret hæreditatem Cæsaris, atque susceptione nominis illius, invidiam quoque, quæ Cæsaris fortunam comitabatur. Adire nomen dicitur, qui testamento adoptatus, suscipit nomen adoptantis.

2. *Sed asserebant.*] Sensus est: sed aliter constitutum erat salutaribus Reipublicæ terrarumque orbis fatis, quæ eum vocabant, ut conditor conservatorque Romani nominis esset.

3. *Et Cæsari.*] Sensus hujus voculæ est: maluit primò ut avunculo, deinde ut Cæsari tanto viro de se credere, quàm Vitrico.

4. *Semetipsum.*] Fortè, quod Ursinus putat, legendum est: *sibimet ipsum.*

5. *Sestertium septies millies.*] *Cinquante deux millions & demi de livres.*

6. *Ad ædem Opis.*] Intellige templum. Ops verò eadem est, ac Cybele, aut Rhea, Cœli ex Vestâ filia; & soror & conjux Saturni.

7. *Insertis falsis civitatibus.*] Sic Rhenanus & Ursinus ediderunt, probatque Vossius. Verùm emendatio Lipsiana meliùs exprimit, quot modis acta commentariosque Cæsaris corruperit Antonius: talis est; *insertis falsis, commutatisque, & corruptis commentariis.*

Galliam occupare statuit: Dolabella transmarinas decrevit sibi: [8]interque naturaliter dissimillimos ac diversa volentes crescebat odium. eóque Caius Cæsar juvenis quotidianis Antonii petebatur insidiis.

LXI. Torpebat oppressa dominatione Antonii civitas. Indignatio, & dolor omnibus, vis ad resistendum nulli aderat, cùm Caius Cæsar, decimum nonum annum ingressus, mira ausus, ac summa consecutus, privato consilio, majorem Senatu pro republica animum habuit. primumque [1] à Calatia, mox à Casilino [2] veteranos excivit paternos. Quorum exemplum secuti alii, brevi in formam justi coiëre exercitus. mox, cùm Antonius occurrisset exercitui, quem ex transmarinis provinciis Brundisium venire jusserat, legio Martia, & Quarta, cognitâ & senatus voluntate, & tanti juvenis indole, sublatis signis, ad Cæsarem se contulerunt. Eum senatus, honoratum equestri statuâ, quæ hodieque in Rostris posita ætatem ejus scriptura indicat, (qui honor non alii, per trecentos annos, quàm Lucio Sullæ, & Cnæo Pompeio, & Caio Cæsari contigerat) [3] proprætorem unà cum consulibus designatis, Hirtio & Pansa, bellum cum Antonio gerere jussit. Ab eo, annum agente vicesimum, fortissimè circa [4] Mutinam administratum est, & Decimus Brutus obsidione liberatus; Antonius turpi ac nudâ fugâ coactus deserere Italiam: consulum autem alter in acie, alter post paucos dies ex vulnere mortem obiit.

LXII. Omnia antè, quàm fugaretur Antonius, honorificè à senatu in Cæsarem, exercitumque ejus, decreta sunt, maximè auctore Cicerone: sed, ut recessit metus, erupit voluntas, protinúsque Pompeianis partibus rediit animus. Bruto, Cassioque provinciæ, quas jam ipsi, sine ullo Senatusconsulto, occupaverant, decretæ. laudati, quicumque his se exercitus tradidissent. omnia transmarina imperia eorum commissa arbitrio. quippe Marcus Brutus, & Caius Cassius, [5]nunc metuentes arma Antonii, nunc, ad augendam ejus invidiam, simulantes se metuere, testati edictis, libenter se vel in perpetuo exsilio victuros, dum reipublicæ constaret concordia, nec

NOTÆ.

8. *Interque naturaliter dissimillimos.*] Non Antonium, ac Dolabellam: sed Antonium, & Cæsarem Octavium. Quare sic distingue: *Dolabella transmarinas decrevit sibi. Interque naturaliter dissimillimos, ac diversa volentes crescebat odium: eóque Cajus Cæsar, &c.*

1. *A Calatiâ.*] Vulgò, *Gaiazzo.*] Casilinum, *la nouvelle Capoue.* Campaniæ sunt oppida.

2. *Veteranos paternos.*] Id est, milites, qui sub patre suo militaverant. Hinc *evocati* dicti sunt, quòd militiâ missi rursus ad eam convocarentur.

3. *Proprætorem.*] Is erat titulus eorum, qui paulo minore, quam consules, authoritate valebant. Vulgò tamen iis solùm tribuebatur, qui prætoris munere decesserant.

4. *Mutinam.*] Urbem Galliæ Cisalpinæ: vulgò, *Modene* caput Ducatûs Mutinensis, qui nunc familiæ Estensi subest. Hanc urbem D. Brutus occupaverat, ut Antonio Galliæ Provinciæ aditum intercluderet. Quamobrem ibi ab Antonio obsidebatur.

ullam belli civilis præbituros materiam, plurimùm sibi honoris esse in conscientia facti sui, profecti urbe atque Italiâ, intento ac pari animo, sine auctoritate publica, provincias, exercitusque occupaverant; &, ubicumque ipsi essent, prætexentes esse rempublicam; pecunias etiam, quæ ex transmarinis provinciis Romam ab quæstoribus deportabantur, à volentibus acceperant. quæ omnia senatus decretis comprehensa, & comprobata sunt. Et Decimo Bruto, [1] quod alieno beneficio viveret, decretus triumphus. [a] Pansæ, atque Hirtii corpora publicâ sepulturâ honorata. Cæsaris adeò nulla habita mentio, ut legati, qui ad exercitum ejus missi erant, juberentur, summoto eo, milites alloqui. Non fuit tam ingratus exercitus, quàm fuerat senatus. nam, cum eam injuriam dissimulando Cæsar ferret, negavêre milites, sine Imperatore suo ulla se audituros mandata. Hoc est illud tempus, quo Cicero, insito amore Pompeianarum partium, Cæsarem laudandum, & tollendum censebat; cùm aliud diceret, [2] aliud intelligi vellet.

LXIII. Interim Antonius, fugâ transgressus Alpes, primò [1] per colloquia repulsus à Marco Lepido, qui pontifex maximus in Caii Cæsaris locum [2] furto creatus, decretâ sibi Hispaniâ, adhuc in Gallia morabatur: mox sæpiùs in conspectum veniens militum, cum & Lepido omnes imperatores forent meliores, & multis Antonius, [a] dum erat sobrius, [3] per aversa castrorum proruto vallo militibus receptus

INTERPRETATIO.

[a] *Corpora Pansæ, atque Hirtii humo mandata sunt impensis publicis.*

[a] *Dum non erat ebrius.*

NOTÆ.

1. *Quod alieno beneficio.*] Lipsius legit: *qui alieno*, quod non sit triumphi causa, alieno vivere beneficio. Verùm non animadvertit illud à Velleio dictum ironicè. Decretus est, inquit, Bruto triumphus; ob quas res gestas? quòd incolumis evasit, non suâ suorumve militum virtute, sed alieno beneficio, & Cæsaris victoriâ. Hic sensus, qui Boëcleri est, nititur historiæ veritate. Brutus enim obsidione Mutinensi sic liberatus est, ut otiosus è muro prœlium spectaverit.

2. *Aliud intelligi vellet.*] Scilicet, laudandum apertè, sed occultè è medio tollendum. Nam *tollere* vox ambigua: significatque modò laudare, modò interficere.

1. *Per colloquia repulsus.*] Aliter Lipsius legit: *spe colloquii repulsus*: quia Lepidus miscere cum Antonio sermones initio nolebat. Rejicitur à Grutero, lectionem nostram retinente tanquam veram & genuinam. Per colloquia verò quid intelligas? Crebros internuntios, per quos cum Antonio Lepidus egit, cùm hic societatem abnueret, tamen ut, quod sentio, dicam; Lipsii conjectura mihi videtur habere plus probabilitatis, maximè Dione clarè testante, Lepidum colloquia, & congressum cum Antonio diu abnuisse.

2. *Furto creatus.*] Illud aliqui sumunt pro *furtim, clam*. Passeratius autem vult eo sensu dici, quo furta belli dicuntur pro, dolo, fraude, insidiis.

3. *Per aversa castrorum.*] Græca locutio optimo cuique Latinorum usitata. Virgilio, *opaca locorum*. Livio, *per intima Italiæ vagatus*. Floro lib. 1. *ad subita belli*. Tacito, & Horatio ubique passim.

est:

est : qui titulo imperii cedebat Lepido, [b] cùm summa virium penes eum foret. Sub Antonii ingressum in castra Juventius Laterensis, [c] vir vitâ ac morte consentaneus, cùm acerrimè suasisset Lepido, ne se cum Antonio, hoste judicato, jungeret, [4] irritus consilii, gladio se ipse transfixit. [5] Plancus deinde, dubiâ, id est suâ fide, diu, quarum esset partium, secum luctatus, ac sibi difficile consentiens, & nunc adjutor Decimi Bruti, designati consulis, collegæ sui, senatuique se litteris venditans, mox ejusdem proditor; Asinius autem Pollio, firmus proposito, & Julianis partibus fidus, Pompeianis adversus, uterque exercitûs tradidêre Antonio.

LXIV. Decimus Brutus, desertus primò à Planco, pòst etiam insidiis ejusdem petitus, paullatim relinquente eum exercitu, fugiens, in hospitis cujusdam, nobilis viri, nomine Cameli, domo ab iis, quos miserat Antonius, jugulatus est; justissimasque optimè de se merito viro Caio Cæsari pœnas dedit: cujus cùm primus omnium amicorum fuisset, interfector fuit, & fortunæ, ex quâ fructum tulerat, invidiam in auctorem [a] relegabat, censebatque æquum, quæ acceperat à Cæsare, retinere; Cæsarem, qui illa dederat, perisse. Hæc sunt tempora, quibus M. Tullius continuis actionibus æternas Antonii memoriæ inussit notas, sed hic fulgentissimo & cælesti ore; at tribunus Canutius continuâ rabie lacerabat Antonium. [b] Utrique vindicta libertatis morte stetit: sed tribuni sanguine commissa proscriptio; Ciceronis, [1] vel satiato Antonio, pœnâ finita. Lepidus deinde à senatu hostis judicatus est, ut antè fuerat Antonius.

LXV. Tum inter eum, Cæsaremque, & Antonium, commercia epistolarum, [1] & conditionum [2] jacta mentio, cùm Antonius & subinde Cæsarem admoneret, quàm inimicæ ipsi Pompeianæ partes forent; & in quod jam emersissent fastigium; & quanto Ciceronis studio Brutus Cassiusque attollerentur; denunciaretque, se cum Bruto Cassioque, qui jam decem & septem legionum potentes erant,

INTERPRETATIO.

[b] *Cum ipse haberet præcipuam potestatem exercitûs.*
[c] *Vir cujus mors vitæ similis fuit.*
[a] *Refundebat.*
[b] *Ambobus illis ultio libertatis morte constitit. Sed proscriptio initium habuit à cæde tribuni; finem vero à nece Ciceronis, Antonii* crudelitate *veluti expletâ.*

NOTÆ.

4. *Irritus consilii.*] Id est, cùm persuadere, quod suadebat, non potuisset.

5. *Plancus deinde.*] Ille discipulus Ciceronis, cujus *in epist. lib.* 8. *&* 10. extant Planci litteræ tùm ad Senatum, tùm ad ipsum Ciceronem. Ille est, qui author Octavio fuit, ut cognomē Augusti caperet.

1. *Vel satiato Antonio.*] Innuit Velleius, Antonium proscriptioni demùm renuntiasse, oppresso Cicerone, cujus sanguinem ante cæteros avidè sitierat.

1. *Et conditionum.*] Quibus inter se convenirent.

2. *Jacta mentio.*] Manutii lectione non opus est: *facta mentio.* Sic Tacitus: *jacere fortuitos sermones*, &c.

juncturum vires suas, si Cæsar ejus aspernaretur concordiam: diceretque plus Cæsarem patris, quàm se amici ultioni debere. tum inita potentiæ societas, & hortantibus, orantibusque exercitibus, inter Antonium etiam, & Cæsarem facta affinitas, cum esset privigna Antonii desponsa Cæsari. consulatumque iniit Cæsar pridie, quàm viginti annos impleret, [3] x. Kalendas Octobres, cum collega Quinto Pedio, post Urbem conditam annis septingentis novem, antè septuaginta duos quàm tu, Marce Vinici, consulatum inires. Vidit hic annus Ventidium, per quam urbem [4] inter captivos Picentium in triumpho ductus erat, in eâ consularem prætextam jungentem [5] prætoriâ. Idem hic postea triumphavit.

LXVI. Furente deinde Antonio, simulque Lepido, quorum uterque, ut prædiximus, hostes judicati erant, cùm ambo mallent sibi nunciari [1] quid passi essent, quàm quid [2] emeruissent, repugnante Cæsare, sed frustrà adversùs duos, [a] instauratum Sullani exempli malum, proscriptio. Nihil tam indignum illo tempore fuit, quàm quòd aut Cæsar aliquem proscribere coactus est; [3] aut ab illo Cicero proscriptus est: [4] abscissaque scelere Antonii vox publica est, cùm ejus salutem nemo defendisset, qui per tot annos & publicam civitatis, & privatam civium defenderat. Nihil tamen egisti, Marce Antoni: (cogit enim excedere propositi formam operis, erumpens animo ac pectore indignatio) [b] nihil, inquam, egisti, mercedem cælestissimi oris, & clarissimi capitis abscissi numerando, auctoramentoque funebri ad conservatoris quondam reipublicæ tantique con-

INTERPRETATIO.

[a] *Proscriptio renovata est*, illud *malum* cujus *Sulla* dederat *exemplum*.

[b] *Nihil, inquam, effecisti cùm dedisti mercedem* ei, qui occlusit *os* illud *divinum*, *& amputavit* illud *illustrissimum caput*; *& cùm incitavisti* eum *ad occidendum tantùm consulem, quondam conservatorem Reipublicæ, proposito necis pretio.*

NOTÆ.

3. *x. Kalendas Octobres.*] Id est, vigesimo primo Septembris. Ita Suetonius. Tamen Dio contra sentit. Nam scribit Augustum vitâ excessisse 14. Kalendas Septembres, quo die primum olim consulatum inierat. Eò redit quod Vossius *apud Macrob. Saturnal. lib.* 1. *cap.* 12. liquere dicit ex S. C. Augustum Sextili mense primùm consulatum iniisse. Hanc litem non est nostrum componere.

4. *Inter captivos Picentium.*] Id est, inter eos, qui in agro Piceno capti bello fuerant.

5. *Prætoriâ.*] Ἔλλειψις est præpositionis, *cum*, Velleio familiaris. Quare errant, judice Vossio, qui sic emendant: *prætoria*.

1. *Quid passi essent.*] Nempe, decreto Senatus.

2. *Emeruissent.*] Rhenanus legit, *demeruissent*.

3. *Aut ab illo.*] Lipsius rectiùs legit: *aut ab ullo.*

4. *Abscissaque est, &c.*] Cicero proscriptus in Græciam fugam moliebatur. Dum autem paulùm subsistit, à Popilio Centurione, quem in causâ capitis defenderat, abscisso capite moritur 7. Decembr. ætatis quarto & sexagesimo anno.

ſulis irritando necem.[c] Rapuiſti tu Marco Ciceroni lucem ſollicitam, & ætatem ſenilem, & vitam[5] miſeriorem te principe, quàm ſub te Triumviro mortem: famam verò, gloriámque factorum atque dictorum adeò non abſtuliſti, ut auxeris. Vivit, vivetque per omnium ſæculorum memoriam.[d] Dumque hoc vel forte, vel providentia, vel utcumque conſtitutum, rerum naturæ corpus; quod ille pænè ſolus Romanorum animo vidit, ingenio complexus eſt, eloquentia illuminavit, manebit incolume: comitem ævi ſui laudem Ciceronis trahet; omniſq; poſteritas illius[6] in te ſcripta mirabitur, tuum in eum factum execrabitur; citiúſque in mundo genus hominum,[7] quàm cadet.

LXVII. Hujus totius temporis fortunam ne deflere quidem quiſquam ſatis digne potuit, adeò nemo exprimere verbis poteſt. Id tamen notandum eſt, fuiſſe in proſcriptos uxorum fidem ſummam, libertorum mediam, ſervorum aliquam, filiorum nullam. adeò difficilis eſt hominibus utcumque conceptæ ſpei mora. Ne quid ulli ſanctum relinqueretur,[a] velut in dotem invitamentumque ſceleris, Antonius Lucium Cæſarem avunculum, Lepidus Paullum fratrem proſcripſerant. Nec Planco gratia defuit ad impetrandum, ut frater ejus Plancus Plotius proſcriberetur. Eoque inter jocos militares, qui currum Lepidi, Plancique ſecuti erant, inter execrationem civium uſurpabant hunc verſum.[1] De Germanis, non de Gallis,[2] duo triumphant conſules.

LXVIII. [a] Suo præteritum loco referatur.[1] neque enim perſonæ umbram actæ rei capit. Dum in acie Pharſalica,[2] Africaque de ſumma rerum Cæſar dimicat, Marcus Cœlius, vir eloquio, animoque Curioni ſimillimus, ſed in utroque perfectior, nec minùs ingenioſè

INTERPRETATIO.

[c] *Eripuiſti tu Marco Ciceroni vitam plenam ſollicitudinis, ætate jam provectâ, & vitam quæ infelicior fuiſſet ſub tuo dominatu, quam fuit mors ſub tuo triumviratu.*

[d] *Et dum in integro durabit hoc corpus rerum naturæ, vel caſu, vel conſilio, vel quocumque modo compoſitum, quod ille* Cicero *propè ſolus Romanorum cognovit mente, ingenio comprehendit, illuſtravit eloquentiâ: tuebitur laudem Ciceronis comitem ſuæ durationis; &c.*

[a] *Velut in mercedem incitamentumque crudelitatis.*

[a] *Referamus rem, quam omiſimus ſuo loco.*

NOTÆ.

5. *Miſeriorem.*] Sic omnes ediderunt, cùm vulgò legeretur: *inferiorem.*

6. *In te ſcripta.*] Intelligit orationes, quibus Cic. *Philippicarum* nomen dedit.

7. *Quàm cadet.*] Apparet hic aliquid deeſſe. Sed lacunam varii variè ſupplent. Alii ſcribunt; *hujus nomen*: alii, *Cicero*. Nos cum Lipſio ſcribimus: *quàm ea cadet.* Nempe, laus Ciceronis.

1. *De Germanis non de Gallis,*] Acumen erat ex ambiguo: ut nomen gentis videretur, quòd alterius gentis nomini opponitur, cùm fratres, iique adoptivi ſignificarentur.

2. *Duo Conſules,*] Intellige deſignatos conſules.

1. *Neque enim.*] Senſus eſt: neque enim hujus hominis, de quo agitur, conditio ſinit, ejus factum, quaſi in umbrâ & tenebris manere.

2. *Africaque.*] Lipſius legit: *circáque*; quia ſcilicet Africanum bellum in ſeditionis Cœlianæ tempus non incidit, cùm diu pòſt Cœlii mortem geſtum fuerit.

nequam, [b] cùm ne [3] in modicâ quidem servari posset, (quippe pejor illi res familiaris, quàm mens, erat) in præturâ [4] novarum tabularum auctor exstitit; nequiitque Senatus, & auctoritate [5] consulum, deterreri. accito etiam Milone Annio, qui, non impetrato reditu, Julianis partibus infestus erat, in urbe seditionem, [6] haud magis occultè bellicum tumultum movens, primò summotus à republicâ, mox consularibus armis, auctore Senatu, circa [7] Thurios oppressus est. In cœpto pari similis fortuna Milonis fuit; qui, [8] Compsam in Hirpinis oppugnans, ictúsque lapide, tum Publio Clodio, tum patriæ, quam armis petebat, pœnas dedit; [c] vir inquies, [9] & ultra fortem temerarius. [d] Quatenus autem aliquid ex omissis peto, notetur, immodica & intempestiva libertate usos adversus Caium Cæsarem, Marullum Epidium, [10] Flaviumque Cæsetium, tribunos plebis, dum arguunt in eo regni voluntatem, pænè vim dominationis expertos. in hoc tamen sæpè lacessiti principis ira excessit, ut, censoriâ potiùs contentus notâ, quàm animadversione dictatoriâ, summoveret eos à republicâ, testareturque esse sibi misertimum, quòd aut naturâ

INTERPRETATIO.

[b] *Cum salvus esse non posset in fortunâ tenui; (quippe ejus patrimonium pejus erat, quàm mens,) fecit novas tabulas.*

[c] *Vir inquietus, & magis temerarius, quàm fortior.*

[d] *Dum autem refero aliquid ex prætermissis, observetur, quòd Marullus Epidius, & Flavius Cæsetius, tribuni plebis, usi nimiâ & præpostera libertate contrà Caium Cæsarem, penè experti sunt potentiam dominationis, dùm eum accusant affectati regni* crimine. *Tamen ira Cæsaris multoties irritati in hoc eminuit, ut eos à publicis negotiis removeret, contentus eos potiùs notare tanquam Censor, quàm punire tanquam Dictator: significaretque sibi molestissimum esse, quòd vel esset ei recedendum à suâ clementiâ, vel minuenda sua autoritas.*

NOTÆ.

3. *In modicâ quidem.*] Duplex lectio. 1. Manutii: *Cùm ne modicâ quidem re servari posset.* 2. Gryphii: *cùm ne à Diis quidem servari posset.* Ut ut est: hunc puto sensum esse: cùm propter rei familiaris angustiam exire ære alieno non posset.

4. *Novarum tabularum.*] Novæ tabulæ Romæ fieri dicebantur, cùm accepti & expensi tabulæ edicto prætoris tollebantur. Quo fiebat, ut exigi debita non possent, neque debitores sortem, & usuras creditoribus solverent: sed tantùm debita, exinde contracta.

5. *Consulum.*] Scribe, *Consulis:* quia tunc solus in urbe Servilius; cui Cæsar quidem collega, sed absens & in bello erat.

6. *Haud magis.*] Lipsius legit: *in agris occultè.* Nam ita se res habebat: Romæ seditionem, bellum in agris movebat per Milonem. Verùm alii legunt: *magis autem occultè.* Alii: *aut magis*, quod verius esse puto.

7. *Thurios.*] Thurium, ante *Sybaris*, & postea *copia* juxta Cluverium erat ibi, ubi nunc *Terre del Cupo*, in Calabriâ citeriore.

8. *Compsam.*] Vulgò *Conza*, urbs olim Hirpinorum, nunc regni Neapolitani, in Provinciâ principatus ulterioris.

9. *Et ultra sortem.*] Est alia lectio: *& ultra fortem temerarius.* Id est, audacior quàm pro conditione exulis deceret.

10. *Flaviumque.*] In editione Gryphianâ rectè emendatum est: *Flavumque*, ne duo gentilitia nomina confundantur. Sanè Cæsetio cognomen *Flavi* tribuunt Livius, Suetonius, Plutarchus.

suâ ei excedendum foret, aut minuenda dignitas. Sed ad ordinem revertendum est.

LXIX. Jam & Dolabella in Asiâ Caium Trebonium consularem, cui succedebat, fraude deceptum, [1] Smyrnæ occiderat, virum adversùs merita Cæsaris ingratissimum, participemque cædis ejus, [a] à quò ipse in consulare provectus fastigium fuerat: & Caius Cassius, acceptis à Statio Murco, & Crispo Marcio, prætoriis viris, Imperatoribusque, prævalidis in Syriâ legionibus, inclusum Dolabellam, qui præoccupatâ Asiâ in Syriam pervenerat, [2] Laodiceâ expugnatâ interfecerat; (ita tamen, ut ad ictum servi sui Dolabella non segniter cervicem daret) & decem legiones in eo tractu sui juris fecerat. & Marcus Brutus Caio Antonio, fratri Marci Antonii in Macedonia, Vatinioque circa Dyrrachium volentes legiones extorserat: sed Antonium bello lacessierat: Vatinium [3] dignatione obruerat: cùm & Brutus cuilibet ducum præferendus videretur; & Vatinius [4] nulli nomini non esset postferendus. in quo deformitas corporis cum turpitudine certabat ingenii, adeò, ut animus ejus dignissimo domicilio inclusus videretur. eratque septem legionibus validus. Et lege Pedia, quàm consul Pedius, collega Cæsaris, tulerat, omnibus, qui Cæsarem patrem interfecerant, aquâ ignique damnatis interdictum erat. quo tempore Capito, patruus meus, vir ordinis senatorii, Agrippæ [5] subscripsit in Caium Cassium. Dumque ea in Italiâ geruntur, acri atque prosperrimo bello Cassius [6] Rhodum, rem immanis operis, ceperat; Brutus [7] Lycios devicerat; & inde in Macedoniam exercitus transjecerant; cum per omnia repugnans naturæ suæ Cassius, etiam Bruti clementiam vinceret. [b] Neque reperias, quos aut pronior fortuna comitata sit, aut veluti fatigata maturiùs destituerit, quàm Brutum & Cassium.

INTERPRETATIO.

[a] *A quò ipse promotus fuerat ad summam dignitatem consulis.*

[b] *Neque invenias, quibus fortuna magis faverit, aut quos citiùs tanquam defessa dereliquerit.*

NOTÆ.

1. *Smyrnæ.*] Urbs est Ioniæ maritima: *le Smyrne.* Hodieque mercaturâ celebris, & totius regionis primaria.

2. *Laodicea.*] Sita est in orâ maris Phœnicii, inter Heracleam & Gabalam, ad radices montis Cassii,

3. *Dignatione.*] Vide sup *lib.* 2. *c.* 52. *n.* 2.

4. *Nulli nomini*] pro *nemini.* Sic ubique Romanum nomen pro *Romanis.* Itaque sensus esset: cum Vatinius etiàm vilissimo cuique homini post ponendus esset.

5. *Subscripsit in, &c.*] Id est, subscripsit accusationi C. Cassii,

6. *Rhodum.*] Vide suprà *lib.* 1. *cap.* 9. *n.* 5. 2. Addo hanc insulam ab anno 1300. servatam fuisse ab equitibus S. Joannis Hierosolymitani, qui ab eâ dicti sunt Rhodii, usque ad annum 1522. quo expugnata fuit à Solimanno Turcarum Imperatore pòst obsidionem sex mensium.

7. *Lycios.*] Asiæ minoris populos à Lyciâ, quæ nunc *Aidinelli* vocatur: subestque dominio Turcarum à tribus sæculis, & est Caramaniæ latè sumptæ pars.

LXX. Tum Cæſar & Antonius transjecerunt exercitus in Macedoniam, [1] & apud urbem Philippos cum Marco Bruto Caſſioque acie concurrerunt. [2] Cornu, cui Brutus præerat, impulſis hoſtibus, caſtra Cæſaris cepit. nam ipſe Cæſar, etiam ſi infirmiſſimus valetudine erat, obibat munia ducis, oratus etiam ab Artorio medico, ne in caſtris remaneret, * manifeſtè [3] denunciatione quietis territo. Id autem, in quo Caſſius fuerat, fugatum, ac malè multatum, in altiora ſe receperat loca. Tum Caſſius, ex ſuâ fortunâ eventum collegæ æſtimans, cùm dimiſiſſet [4] evocatum, juſſiſſetque nunciare ſibi, quæ eſſet multitudo ac vis hominum, quæ ad ſe tenderet, tardiùs eo nunciante, cùm in vicino eſſet agmen curſu ad eum tendentium, neque pulvere facies, aut ſigna denotari poſſent; exiſtimans, hoſtes eſſe, qui irruerent, [5] lacerna caput circumdedit, extentamque cervicem interritus liberto præbuit. Deciderat Caſſii caput, cùm evocatus advenit, nuncians Brutum eſſe victorem. qui, cum Imperatorem proſtratum videret; Sequar, inquit, eum, quem mea occidit tarditas, & ita in gladium [6] occubuit. Poſt paucos deinde dies Brutus conflixit cum hoſtibus, & victus acie, cum in [7] tumulum nocte ex fugâ ſe recepiſſet, impetravit à Stratone Ægeate, familiari ſuo, ut manum morituro commodaret ſibi; rejectóque lævo ſuper caput bra-

INTERPRETATIO.

*. *Qui* medicus *territus fuerat manifeſto monitu* ſomnii *in quiete*.

NOTÆ.

1. *Et apud urbem Philippos.*] Duplices Philippi fuerunt. Alii in Theſſaliâ ad Peneum fluvium, ubi victus eſt Pompeius. Alii in extremâ Macedoniâ, in confinio Thraciæ ad Hæmum montem, & ad Strymonem fluvium, ubi victi ſunt Caſſius & Brutus. Hinc Florum corrige, qui Caſſium & Brutum arenam, quæ Cnæo Pompeio fatalis fuit, inſediſſe ſcripſit. Hinc explica quoque Virgilii locum, qui intellectus malè Lucanum, & aliquot alios Poëtas impulit in errorem:

Nec fuit indignum ſuperis bis ſanguine noſtro
Æmathiam, & latos Hæmi pingueſceri campos.

Nam Æmathia (id eſt Macedonia) verè bis Romano ſanguine maduit, Bruto nimirùm poſt paucos dies (numerantur viginti duo) altero prælio victo ibi, ubi antea cum Caſſio fugatus fuerat.

2. *Cornu, cui, &c.*] In prælio cornua dicuntur aciei partes in morem arcûs ab utroque latere prominentes. Quæ item partes, cum ſtant deinceps, ſive ſuper eadem lineâ, vocantur alæ. In exercitu autem dextra & ſiniſtra eſt ala; dextrum & ſiniſtrum cornu, *l'aiſle droite, & l'aiſle gauche*. Quod inter utrumque eſt, acies media dicitur, *le corps de bataille*.

3. *Denunciatione.*] Id eſt, monitu de periculo, quod domino impendebat.

4. *Evocatum.*] Evocatus dicitur veteranus miles, qui, ob repentinam aliquam neceſſitatem, ad bellum revocatus eſt. Is verò cùm centurio eſſet, non malè nobis diceretur Gallicè: *Capitaine réformé*.

5. *Lacerna.*] Penula veſtis, pluviæ frigorique propulſando accommodata, quâ milites olim utebantur. Gallicè, *Manteau, Caſaque*.

6. *Occubuit.*] Emendatiùs legeretur: *incubuit*.

7. *Tumulum.*] Propriè locus eſt è terra nonnihil eminens. Hinc ſepulchrum tumulus dici ſolet, quod, ubi quis ſepultus eſt, ibi terra nonnihil emineat.

chio, cùm mucronem gladii ejus, dextera tenens, sinistræ admovisset mamillæ, ad eum ipsum locum, [b] quà cor emicat, impellens se in vulnus, uno ictu transfixus, exspiravit.

LXXI. Protinus Messalla, [a] fulgentissimus juvenis, proximus in illis castris Bruti, Cassiique auctoritati, cùm essent, qui eum ducem poscerent, servari beneficio Cæsaris maluit, quàm dubiam spem armorum tentare ampliùs. Nec aut Cæsari quidquam ex victoriis suis fuit lætius, quàm servasse Corvinum; aut majus exemplum [1] hominis grati ac pii, quàm Corvinus in Cæsarem fuit. Non aliud bellum cruentius cæde clarissimorum virorum fuit. Tum Catonis filius cecidit. Eadem Lucullum, Hortensiumque, eminentissimorum civium filios, fortuna abstulit. nam Varro ad ludibrium moriturus Antonii, [b] digna illo, ac vera de exitu ejus, magna cum libertate ominatus est. Drusus Livius, [2] Juliæ Augustæ pater, & Varus Quinctilius, ne tentatâ quidem hostis misericordiâ, alter se ipse in tabernaculo interemit: Varus autem liberti, quem id facere coëgerat, manu, cùm se insignibus honorum velasset, jugulatus est.

LXXII. Hunc exitum Marci Bruti partium septimum & trigesimum annum agentis fortuna esse voluit; corrupto animo ejus in diem, quæ illi omnes virtutes unius temeritate [1] facti abstulit. Fuit autem dux Cassius melior, quanto vir Brutus. è quibus Brutum amicum habere malles, inimicum magis timeres Cassium. in altero major vis, in altero virtus. qui si vicissent, quantum reipublicæ interfuit Cæsarem potiùs habere, quàm Antonium principem; tantùm retulisset habere Brutum, quàm Cassium. Cnæus Domitius, pater Lucii Domitii, nuper à nobis visi, eminentissimæ ac nobilissimæ [2] simplicitatis viri, avus hujus Cnæi Domitii, clarissimi juvenis, occupatis navibus, cum magno sequentium consilia sua comitatu, fugæ fortunæque se commisit, semetipso contentus duce partium. Statius Murcus, qui classi & custodiæ maris præfuerat, cum omni commissa sibi

INTERPRETATIO.

[b] *Ubi cor salit.*

[a] *Juvenis spectatissimus, primus auctoritate in illo exercitu post Brutũ & Cassiũ.*

[b] *Magnâ cum libertate prædixit, quem reverâ finem, dignum illo, habiturus esset.*

NOTÆ.

1. *Hominis grati ac pii.*] Scilicet Octavius Cæsar, acceptâ clade, exercitu exutus, cùm in Messallæ, (quem olim proscripserat) potestatem venisset, ab eo tamen conservatus est.

2. *Julia Augusta.*] Constat inter scriptores fuisse *Liviam*: neque tamen idcircò cum Manutio scribe, *Livia*. Nam ex quo Livia Augusto nupsit; & *Julia*. & *Augusta* nominata est.

1. *Facti.*] Intellige Cæsaris cædem.

2. *Simplicitatis.*] Simplicitas hîc sonat priscam morum integritatem, & quasi quamdam naturæ bonitatem in ignoratione vitiorum positam, nec ullis adhuc artibus corruptam.

parte [3] exercituum naviumque Sextum Pompeium, Cnæi Magni filium, qui, ex Hispaniâ revertens, Siciliam armis occupaverat, petit. ad quem & è Brutianis castris, & ex Italiâ [a], aliisque terrarum partibus, quos præsenti periculo fortuna subduxerat, proscripti confluebant. quippe nullum habentibus [4] statum quilibet dux erat idoneus; cùm fortuna non electionem daret, sed perfugium ostenderet; exitialemque tempestatem fugientibus statio pro portu foret.

LXXIII. Hic adolescens erat [a] studiis rudis, sermone barbarus, [b] impetu strenuus, manu promptus, [1] cogitatione celer, fide patri dissimillimus, libertorum suorum libertus, servorumque servus, speciosis invidens, ut pareret humillimis: quem senatus penè totus, adhuc à Pompeianis constans partibus, pòst Antonii à Mutinâ fugam, eodem illo tempore, quo Bruto Cassioque transmarinas provincias decreverat, revocatum ex Hispaniâ, ubi adversus eum clarissimum bellum Pollio Asinius prætorius gesserat, in paterna bona restituerat, & oræ maritimæ præfecerat. Is tum, ut prædiximus, occupatâ Siciliâ, [c] servitia, fugitivosque in numerum exercitus sui recipiens, magnum [2] modum legionum effecerat; perque Menam & Menecratem, paternos libertos, præfectos classium, latrociniis ac prædationibus infestato mari, ad se exercitumque tuendum rapto utebatur; [d] cum eùm non depuderet vindicatum armis ac ductu patris sui mare infestare piraticis sceleribus.

LXXIV. Fractis Brutianis Cassianisque partibus, Antonius [a] transmarinas obiturus provincias [1] substitit; Cæsar in Italiam se recepit, eamque longè, quàm speraverat, tumultuosiorem reperit. quippe L. Antonius consul, [b] vitiorum [2] fratris sui consors, sed virtutum, quæ interdum in illo erant, expers, modò apud veteranos criminatus Cæsarem, modò eos, [3] qui justè divisione prædiorum, nominatis-

INTERPRETATIO.

[a] *Ignarus literarum.*

[b] *Acer dexterque ad audendum.*

[c] *Recipiens servos, & fugitivos* solùm *ut suus exercitus esset numerosior, effecerat magnum numerum legionum.*

[d] *Cùm eum non puderet tenere clausum piraticis deprædationibus* illud *mare, quod liberatum fuerat armis, & ductu sui patris.*

[a] *Peragraturus provincias, quæ sunt ultra mare.*

[b] *Qui vitia sui fratris habebat, non item virtutes, quæ in* fratre *nonnunquam erant.*

NOTÆ.

3. *Exercituum.*] Cum Lipsio lege: *exercitûs.*

4. *Statum.*] Interpretor, nullam vitæ conditionem certam, & tolerabilem habentibus.

1. *Cogitatione celer.*] Intelligenda non est eâ cogitandi celeritas, quæ dumtaxat summis ingeniis convenit: sed consilii qualiscumque capiendi, volubilitas: quæ audacis ac præcipitis animi est.

1. *Substitit.*] Scilicet in Græciâ.

2. *Fratris sui.*] Antonii triumviri.

3. *Qui justè.*] Lege cum omnibus: *injustè;* aut, *injustâ.* Nec verò sensit, aut scripsit aliter Velleius. Sin minus, putidissimus fit adulator, ut rectè Lipsius pronuntiat.

que

que colonis agros amiserant, [c] ad arma conciens, magnum exercitum conflaverat. Ex alterâ parte uxor Antonii Fulvia, nihil muliebre, præter corpus gerens, [d] omnia armis tumultuque miscebat. Hæc belli sedem [4] Præneste ceperat. Antonius, pulsus undique viribus Cæsaris, [5] Perusiam se contulerat; Plancus, Antonianarum adjutor partium, spem magis ostenderat auxilii, quàm opem ferebat Antonio. Usus Cæsar virtute & fortunâ suâ, Perusiam expugnavit; Antonium inviolatum dimisit. [e] in Perusinos magis irâ militum, quàm voluntate sævitum ducis. urbs incensa, [f] cujus initium incendii princeps ejus loci fecit [6] Macedonicus; qui, subjecto rebus ac penatibus suis igni, transfixum se gladio flammæ intulit.

LXXV. Per eadem tempora exarserat in Campaniâ bellum, quod, professus eorum, qui perdiderant agros, patrocinium, ciebat Tiberius Claudius Nero, prætorius, & Pontifex, Tiberii Cæsaris pater, magni vir animi, [a] doctissimique ingenii. id quoque adventu Cæsaris sepultum atque discussum est. Quis fortunæ mutationes, quis dubios rerum humanarum casus satis mirari queat? quis non diversa præsentibus, contrariaque exspectatis aut speret, aut timeat? Livia, nobilissimi & fortissimi viri Drusi Claudiani filia, [b] genere, probitate, formâ, Romanarum eminentissima, quam postea conjugem Augusti vidimus, [1] quam transgressi ad Deos sacerdotem ac filiam, [c] tum fugiens mox futuri sui Cæsaris arma, vix bimum

INTERPRETATIO.

[c] *Ad arma concitans.*

[d] *Omnia turbabat armis, & seditionibus.*

[e] *Actum est crudeliter in Perusinos. potiùs irâ militum, quàm consensu ducis.*

[f] *Cujus incendium habuit initium à Macedonico, primo hujus urbis, qui, igne submisso sua supellectili & sua domui, in flammam conjecit se, ense transfossum.*

[a] *Et summa doctrina.*

[b] *Clarissima* matronarum *Romanarum, nobilitate, virtute, pulchritudine.*

[c] *Tum fugiens arma Cæsaris, futuri non multò post sui mariti, portans in gremio hunc Tiberium Cæsarem, qui nunc defensor est Imperii Romani, necdum duorum annorum, & futurum filium ejusdem Cæsaris.*

NOTÆ.

4. *Præneste.*] Vide sup. *lib. 2. cap. 26. n. 2.*

5. *Perusiam.*] Vulgò, *Perouse*, urbs ampla, & culta, in eâ Etruriæ parte, quæ summo Pontifici subest apud Tiberim.

6. *Macedonicus.*] Ei nomen erat *Cestius.* Macedonici cognomen assumpserat sibi, quòd in Macedoniâ militasset. Ita Appian. 5. *Bell. Civil.*

1. *Quàm transgressi, &c.*] Id est, quam vidimus etiam Sacerdotem ac filiam Augusti, postquàm ille ad superos migravit. Ubi duplex oritur difficultas. 1. Cur appellet eam *Sacerdotem.* 2. Cur vocet etiam *filiam.* Primam difficultatem solvunt Dio, & Tacitus, cùm docent immortalitatem Cæsari tributam, ei Flamines datos, & Liviam ejus Sacerdotem constitutam fuisse. Secundam solvit Vossius ex Numismate Claudii, qui Liviam postea consecravit. Hujus Numismatis aversa pars exhibet: S. P. Q. R. DIVÆ JULIÆ AUGUSTI FILIÆ. Nomen autem filiæ assumpsit Livia: 1. quòd in Juliam familiam adoptione transierit. 2. Quòd Augustus jusserit eam ferre nomen suum. Ut clarè Tacitus Suetoniusque testantur.

hunc Tiberium Cæsarem, vindicem Romani imperii, [c] futurumque ejusdem Cæsaris filium, gestans sinu, [d] per avia itinerum vitatis militum gladiis, uno comitante, quò faciliùs occultaretur fuga, pervenit ad mare, & cum viro Nerone pervecta in Siciliam est.

LXXVI. [a] Quod alieno testimonium redderem, in eo non fraudabo avum meum. [b] quippe Caius Velleius, honoratissimo inter illos trecentos sexaginta judices loco, à Cnæo Pompeio lectus, ejusdem, Marcique Bruti, [1] ac Tironis præfectus [2] fabrûm, vir nulli secundus, in Campaniâ, digressu Neronis à Neapoli, cujus ob singularem cum eo amicitiam partium adjutor fuerat, gravis jam ætate & corpore, cùm comes esse non posset, gladio se ipse transfixit. [c] Inviolatam excedere Italia Cæsar passus Fulviam, Plancumque muliebris fugæ comitem. nam Pollio Asinius cum septem legionibus, diu retentâ in potestate Antonii [3] Venetiâ, magnis speciosisque rebus circa [4] Altinum, aliasque ejus regionis urbes editis, Antonium petens, [5] vagum adhuc Domitium, quem digressum è Brutianis castris post cædem ejus prædiximus, & propriæ classis factum ducem, consiliis suis illectum, ac fide datâ, junxit Antonio. Quo facto quisquis æquum se præstiterit, sciat non minùs à Pollione in Antonium, quàm ab Antonio in Pollionem esse collatum. Adventus deinde in Italiam Antonii, præparatúsque contra eum Cæsaris, habuit belli

INTERPRETATIO.

[d] *Per devia itinera.*

[a] *Non frustrabor avum meum eo testimonio, quod redderem extraneo.*

[b] *Quippe C. Velleius*, vir, qui *nemini cedebat*, *electus à Cnæo Pompeio inter præcipuos illos trecentos sexaginta judices*, & *præfectus operum*, quæ idem Pompeius, & *Marcus Brutus*, *ac Tiro in Campaniâ* fieri curabant; *cùm jam propter ætatem & tarditatem corporis, non posset comitari discedentem à Neapoli Neronem, cujus partibus auxiliatus fuerat, ob singularem cum eo amicitiam, ense se ipse transfodit.*

[c] *Cæsar passus* est *abire Fulviam illæsam*, & *Plancum socium esse fugæ* hujus *mulieris*.

NOTÆ.

2. *Futurumque ejusdem Cæsaris, &c.*] In eo fortunæ vices, Velleius notat, & admiratur Dio; quòd hæc Livia, quæ tùm Augustum fugiebat, ipsi postea nupserit: & Tiberius iste, qui cum parentibus tùm fugiebat, principatum Cæsaris postea acceperit.

1. *Ac Tironis.*] Lipsio placet: *Tib. Neronis.* Quo modo Aldus emendavit.

2. *Fabrûm.*] In numero multitudinis usitatius erat etiam Ciceronis ætate, quàm Fabrorum. *Cicer. in Orat.* Fabrûm & Procûm audeo dicere, non Fabrorum & Procorum. Idem *ad Attic. lib.* 9. Jam duo præfecti Fabrûm Pompeii in meam potestatem venerunt.

3. *Venetiâ.*] Est regio Venetorum Italiæ populorum, ab ostiis Padi fluminis post Istriam usque protensa, Hadriatico mari proxima: vulgò, *l'Etat de la Republique de Venise.* Habet Venetias universæ ditionis caput.

4. *Altinum.*] *Altino*: Urbs Mediterranea Venetiæ, ab Hunnis olim eversa.

5. *Vagum adhuc.*] Id est, adhuc incertum, quas partes amplecteretur.

metum : sed pax circa Brundisium composita. Per quæ tempora Rufi Salvidieni scelesta consilia patefacta sunt. [a] qui, natus obscurissimis initiis, parum habebat summa accepisse, & proximus à Cnæo Pompeio, ipsoque Cæsare ex equestri ordine [6] consul creatus esse, nisi ascendisset, quò infra se & Cæsarem videret, & rempublicam.

LXXVII. Tum, [a] expostulante consensu populi, quem gravis urebat infesto mari annona, cum Pompeio quoque circa [1] Misenum pax inita : qui haud absurdè cùm in navi Cæsaremque & Antonium cenâ exciperet, dixit : [2] In carinis suis se cenam dare. referens hoc dictum ad loci nomen, in quo paterna domus ab Antonio possidebatur. In hoc pacis fœdere placuit, [3] Siciliam, [4] Achaiamque Pompeio concedere : in quo tamen [b] animus inquies manere non potuit : id unum tantummodò salutare adventu suo patriæ attulit, quòd omnibus proscriptis, aliisque, qui ad eum ex diversis causis fugerant, [c] reditum salutemque pactus est. quæ res & alios clarissimos viros, & Neronem Claudium, & Marcum Silanum, Sentiumque Saturninum, & Aruntium ac Titium, restituit reipublicæ. Statium autem Murcum, qui adventu suo classisque celeberrimæ, vires ejus duplicaverat, insimulatum falsis criminationibus, quia talem virum collegam officii Mena & Menecrates fastidierant, Pompeius in Sicilia interfecerat.

LXXVIII. Hoc tractu temporum Octaviam, sororem Cæsaris, Marcus Antonius duxit uxorem. Redierat Pompeius in Siciliam,

INTERPRETATIO.

[a] *Qui ortus ignobilissimis natalibus, existimabat satis non esse sibi, quòd accepisset summos* honores, *& quod creatus fuisset Consul ex ordine equitum, primus à Cnæo Pompeio, & ab ipso Cæsare, nisi, &c.*

[a] *Querente universo populo, quem maxima ciborum inopia premebat, non libero mari.*

[b] *Animus inquietus.*

[c] *Reditum vitamque* certis conditionibus *promisit.*

NOTÆ.

6. *Consul creatus esse.*] Non audiendus est Ursinus, qui vellet legi : *Cos. creatum esse.* Nam cui non notus Hellenismus 1. Catulli : *ait fuisse navium celerrimus.* 2. Virgilii : *Sensit medios delapsus in hostes.*

1. *Misenum.*] Vulgò, *Monte Miseno*, Promontorium Campaniæ, non procul à Cumis.

2. *In Carinis suis.*] Carinæ nomen erat vici Romani ad pedem clivi Capitolini, in quo tùm Pompeii domus erat.

3. *Siciliam.*] Gallis, *la Sicile.* Insula est ampla, & formæ triangularis inter mare Tyrrhenum ad Boream, mare Siculum ab eâ dictum ad Ortum, & mare Libycum ad Meridiem. Separatur ab Italiâ angusto freto 1500. passuum : ejusque circuitus est 600. mille passuum. Alias reges habuit proprios : hodie verò Hispaniæ regi subest. Hodie Metropoles sunt Messana, Panormus, & Mons regalis.

4. *Achaiamque.*] Si de Achaiâ latè sumpta sermo sit, ut hîc esse puto, intellige Græciam propriam, & Hellada, hodiè *Livadie.* Si de Achaiâ propriâ, intellige Ducatum Clarentiæ in Peloponneso : *le Duché de Clarence.*

Antonius in transmarinas provincias: [1] quas [a] magnis momentis Labienus, ex Brutianis castris profectus ad Parthos, producto eorum exercitu in Syriam, interfectoque legato Antonii, concusserat: qui virtute & ductu Ventidii unà cum Parthorum copiis, celeberrimoque juvenum [2] Pacoro regis filio, exstinctus est. Interim Cæsar per hæc tempora, ne, res disciplinæ inimicissima, otium corrumperet militem, crebris [4] in Illyrico Dalmatiaque expeditionibus, patientiâ periculorum, bellique experientiâ durabat exercitum. Eadem tempestate Calvinus Domitius, cùm ex consulatu obtineret Hispaniam, gravissimi comparandique antiquis exempli auctor fuit: quippè [5] primipili centurionem, nomine Vibillium, ob turpem ex acie fugam, [6] fuste percussit.

LXXIX. Crescente in dies & classe & famâ Pompeii, Cæsar molem belli ejus suscipere statuit. Ædificandis navibus, contrahendoque militi ac remigi, navalibusque [a] adsuescendo certaminibus atque exercitationibus, præfectus est Marcus Agrippa, virtutis nobilissimæ, labore, vigiliâ, periculo invictus, parendique, [1] sed uni, scientissimus, aliis sanè imperandi cupidus, & per omnia extra dilationes positus, consultisque facta conjungens. Hic, in [2] Averno ac Lucrino lacu speciosissimâ classe fabricatâ, quotidianis exercitationi-

INTERPRETATIO,

[a] *Adsuefaciendo,*

NOTÆ.

1. *Quas magnis momentis.*] Pro *motibus*. Quo modo usurpatur 1. à Seneca *ep.* 50. Exemplum (*clavi*) à piscibus tractum est, qui caudâ reguntur, & levi eius in utrumque momento velocitatem suam flectunt. 2. à Cicerone *lib.* 2. *de Nat. Deor. num.* 117. Astra formâ ipsâ figurâque, sua momenta (*æquabiles motus*) sustentant.

2. *Pacoro.*] Filio Orodis regis Parthorum, qui Crassum dolo circumventum interemerat.

3. *Interim per hæc tempora,*] Alterutrum ut superfluum delendum esse rectè putat Acidalius. Neutrum tamen deleto; sed unam voculam sic transpone: *interim Cæsar, ne per hæc tempora, res disciplinæ inimicissima, &c.*

4. *In Illyrico Dalmatiaque.*] Illyricum hodiernum, ampla Europæ regio, apud Geographos continet Dalmatiam, Croatiam, Bosnam, & Sclavoniam. Uno nomine comprehenditur à Gallis: *Esclavonie.*

5. *Primipili Centurionem.*] Id est, primum legionis Centurionem. Quod ut intelligatur, è Vegetio pauca afferenda sunt. In legione sunt tria peditum genera: *hastati, principes*, &, qui omnes antè stabant, *triarii*. In singulis deni centuriones erant: in *hastatis*, & *principibus* ab ordine nominati, nimirùm primus hastatus, primus princeps, & sic de reliquis usque ad decimum. In *triariis* dispar est ratio: neque enim dicitur primus triarius; sed primipilus: primipili verò centurio primus centurio vocabatur, eratque in legione post tribunum primus.

6. *Fuste.*] Ritu prisco. Nam moris erat milites fustibus, vel vitibus castigare. Honestior autem pœna vitis, quàm fustis erat. Quare Romani milites vite, fuste autem cædebantur extranei. Hinc, teste Plinio, vitis in manu, insigne fuit Romanorum Centurionum.

1. *Sed uni.*] Scilicet, Augusto.

2. *Averno, ac Lucrino lacu.*] Campaniæ lacus in sinu Baiano, contra Puteolos. Maximè Averni aquæ densas inter sylvas adeò fœtent, ut supervolitantes aves mortuæ decidant. Atque hinc ad inferos descendi poëtæ fabulantur, qui etiam

bus militem remigemque ad summam & militaris & maritimæ rei perduxit scientiam. Hac classe Cæsar, cum priùs, [3] despondente ei Nerone, cui antè nupta fuerat, Liviam, auspicatis reipublicæ ominibus duxisset eam uxorem, Pompeio Siciliæque bellum intulit. Sed virum, humanâ ope invictum, graviter eo tempore fortuna concussit. quippe longè majorem partem classis, [4] circa Veliam Palinurique promontorium, adorta [5] vis Africi, laceravit [b] ac distulit. [c] Ea patrando bello mora fuit, quod postea [6] dubiâ, & interdum ancipiti, fortunâ gestum est. nam & classis eodem loco vexata est tempestate, &, ut navali primo prœlio, [7] apud Mylas, ductu Agrippæ, pugnatum prosperè; ita, inopinato classis adventu, gravis sub ipsius Cæsaris oculis circa [8] Tauromenium accepta clades; neque ab ipso periculum abfuit. Legiones, quæ cum Cornificio erant, legato Cæsaris, expositæ in terrâ, pænè à Pompeio oppressæ sunt. Sed ancipitis fortuna temporis, maturâ virtute correcta. [9] Explicatis quippe utriusque partis classibus, pænè omnibus exutus navibus, Pompeius Asiam fugâ petivit. jussuque Marci Antonii, cujus opem petierat, [d] dum inter ducem & supplicem tumultuatur, & nunc dignitatem retinet, nunc vitam precatur, [10] à Titio jugulatus est: cui in tantùm

INTERPRETATIO.

[b] *Et in diversa loca tulit.*

[c] *Hoc impedimentum fuit*, quominus *absolveretur bellum, quod postmodum gestum est eventu vario, & aliquando periculoso.*

[d] *Dùm turbas agit, & fluctuans inter* personam *ducis & supplicis, nunc dignitatem retinet, nunc vitam poscit, interfectus est à Titio.*

NOTÆ.

Avernum pro inferno usurpant. Nunc verò Lucrini lacus nihil nisi palus lutuosa cum arundineto superest, ab anno 1538. quo ingens terræ motus contigit.

3. *Despondente ei Nerone.*] Schema pudendæ rei: quasi maritus uxorem Augusto sponte concederet. Re verá autem *Tib. Neronis matrimonio Liviam, & quidem pragnantem, abduxit* Augustus: ut simpliciter loquitur Suetonius. Tacitus verò *abductam*, ait, *Neroni uxorem, & consultos per ludibrium pontifices, an concepto, necdùm edito partu ritè nuberet.*

4. *Circa Veliam.*] Urbs Lucaniæ est: nunc jacet, ubi nunc *Castel à mar della Brucca*, in provinciâ principatûs citerioris: ubi quoque est Palinuri promontorium, vulgò, *Capo di Palinuro.*

5. *Vis Africi.*] Hic ventus in mari mediterraneo dicitur: *Ponent-lebeche*: in Occeano *Sudouest.*

6. *Dubiâ, & interdum ancipiti.*] Transponit Acidalius copulam, &. hoc pacto: *dubiâ interdum & ancipiti.* Fatetur tamen ancipitem fortunam sumi posse pro periculosâ: quo sensu nullâ mutatione opus est.

7. *Apud Mylas.*] Urbs est Siciliæ, in valle Demonæ, vulgò *Milazzo.*

8. *Tauromenium.*] In Siciliâ quoque, non procul à Drepano promontorio; vulgò, *Taormina.*

9. *Explicatis &c.*] Id est, in patenti loco expositis & instructis ad ineundum certamen.

10 *A Titio jugulatus est.*] Ubi? Non in urbe Phrygiæ Midaio, ut Dioni placet: sed Mileti, ut Floro, Appiano, & Straboni ejusdem propemodum temporis scriptori, *Geog. lib. 3.*

duravit hoc facinore contractum odium, ut mox, ludos in theatro Pompeii faciens, execratione populi, spectaculo, quòd præbebat, pelleretur.

LXXX. Acciverat gerens contra Pompeium bellum ex Africâ Cæsar Lepidum cum duodecim semiplenis legionibus. Hic vir omnium vanissimus, neque ullâ virtute tam longam fortunæ indulgentiam meritus, exercitum Pompeii, quia propior fuerat, sequentem non ipsius, sed Cæsaris auctoritatem ac fidem, sibi junxerat: inflatúsque ampliùs viginti legionum numero, [a] in id furoris processerat, ut inutilis in aliena victoria comes, quam diu moratus erat, dissidendo in consiliis [1] Cæsaris, & semper diversa iis, quæ aliis placebant, dicendo, totam victoriam ut suam interpretaretur: audebátque denunciare Cæsari, excederet Siciliâ. Non ab Scipionibus, aliísque veteribus Romanorum ducum, quidquam ausum patratumque fortiùs, quàm tunc à Cæsare. Quippe cùm inermis & [2] lacernatus esset, præter nomen nihil trahens, ingressus castra Lepidi, evitatis, quæ jussu hominis pravissimi tela in eum [3] jacta erant, cùm lacerna ejus perforata esset lanceâ, Aquilam legionis rapere ausus est. [b] Scires, quid interesset inter duces. Armati inermem secuti sunt; decimoque anno, quàm ad dissimillimam vitæ suæ potentiam pervenerat Lepidus, & à militibus, & à fortunâ desertus, pulloque velatus amiculo, inter ultimam confluentium ad Cæsarem turbam latens, genibus ejus advolutus est. Vita, rerumque suarum dominium concessa ei sunt: [c] spoliata quam tueri non poterat dignitas.

LXXXI. Subita deinde exercitus seditio, qui, plerumque contemplatus frequentiam suam, à disciplina descîscit; [d] &, quod cogere se putat posse, rogare non sustinet, partim severitate, partim liberalitate discussa principis. [1] Speciosumque per id tempus adjectum

INTERPRETATIO.

[a] *Venerat in eam dementiam, ut arrogaret* sibi, *tanquam suam, totam victoriam, quàm retardaverat diu, dissentiendo Cæsari in consiliis, & dicendo semper contraria iis, quæ aliis probabantur,* cùm esset *inutilis socius in victoriâ aliorum.*

[b] *Cognoscere posses, quantùm discrimen esset inter* eos *duces.*

[c] *Adempta ei dignitas, &c.*

[d] *Et non dignatur petere precibus* id, *quod credit se posse* vi *obtinere.*

NOTÆ.

1. *Cæsaris.*] Acidalius vult legi: *Cæsari.*

2. *Lacernatus.*] Id est, lacernâ indutus: de quâ suprà cap. LXX.

3. *Jacta erant.*] In editione primâ legitur: *acta.* Quod Vossius mutare non debuisset: nam *agere tela* rectè dicitur pro *adigere.* Hinc ponderum impulsores Ovidius 5. *Fast.* vocat actores.

Fulmina de cœli jaculatus Jupiter arce
Vertit in actores pondera vasta suos.

1. *Speciosumque, &c.*] Sensus est: hoc tempore plurimi coloni submissi sunt Capuam ad supplendum numerum hujus coloniæ.

supplementum Campanæ coloniæ : [2] ejus reditus erant publici : pro his longè uberiores reditus duodecies sestertiûm in Cretâ insulâ redditi, & aqua promissa, quæ hodieque singulare [3] & salubritatis instar, & amœnitatis ornamentum est. Insigne coronæ [4] classicæ, quo nemo umquam Romanorum donatus erat, hoc bello Agrippa singulari virtute meruit. Victor deinde Cæsar reversus in urbem, contractas emptionibus complures domos per procuratores, quò laxior fieret ipsius, publicis se usibus destinare professus est : Templumque Apollini, & circa porticus facturum promisit ; quod ab eo singulari extructum munificentiâ est.

LXXXII. [1] Quâ æstate Cæsar tam prosperè in Lepidum in Siciliâ, bene fortuna in Cæsare & republicâ militavit ad Orientem ; quippe Antonius cum [2] tredecim legionibus egressus Armeniam, ac deinde Mediam, & per eas regiones [3] Parthos petens, habuit regem eorum obvium. primoque duas legiones, cum omnibus [4] impedimentis, [5] tormentisque, & Statiano legato, amisit ; mox sæpiùs

NOTÆ.

2. *Ejus reditus erant publici.*] Hunc locum Dio mirificè illustrat, cùm refert seditionem exercitûs compositam sic fuisse: Cæsar pecuniam primùm, deinde agros militibus dedit. Nam quoniam publici, qui tunc erant, non sufficiebant, etiam alios emit ab iis, qui Capuam incolunt ; & ipsis tùm aquam Juliam, tùm terram Cnosiam (meliùs Gnosiam : est autem Gnosus in Cretâ.) eorum loco dedit. Ergò sensus loci sit : cùm agri, ex quibus Campanæ coloniæ reditus percipiebantur, publici essent, nec sine injuriâ dividi privatis possent : eos Cæsar emit, ac pro his in insulâ Cretâ reddidit alios agros, ex quibus uberiores reditus ampliùs nonaginta mille librarum provenirent. Insuper promisit se Capuam deducturum aquam, quæ illic & instauravit salubritatem, & est etiam nunc ornamentum amœnissimum.

3. *Et salubritatis instar.*] Existimo sic intelligi debere, *instar* ; quasi adjumentum & instaurationem salubritatis. Certè Festus ab *instar* deducit *instaurare* : quoniam instaurari propriè dicitur, quod ad formam similem exemplo priori reducitur. Hîc verò, ut bene notat Acidalius, *instar* non exemplum est, nec passivè sumitur pro eo, quod instauratum est : sed activè, ut quod instaurat ; hîc nempè salubritatē.

4. *Classica.*] Id est, navalis. Aurea erat, & rostrata, sive navium quasi rostris adornata,

1. *Qua æstate.*] Hunc locum aut maculatum, aut mutilatum Schegkius sic restituit, Quâ æstate Cæsar tàm prosperè in Lepidum in Siciliâ, pænè fortuna in Cæsarē, & rempublicam militavit ad Orientem. Quæ lectio mihi placere posset, si quid adversi ad Orientē Cæsari contigisse legerem: cùm verò omnia feliciter illi cesserint, probari mihi non potest. Certè codicibus, non emendatoris conjecturâ opus est. Satis igitur & aliis, & mihi erit proferre sensum loci : is sit ; Quâ æstate Cæsar in Siciliâ adeò prosperè pugnavit in Lepidū ; eâdem fortuna ipsa æquè feliciter pro Cæsare, & pro republicâ militavit ad Orientem.

2. *Tredecim.*] Scribe cum Freinshemio : *sexdecim.* Lege quoque : *ingressus* : quomodò habet editio Gryphiana.

3. *Parthos petens.*] Notissimos Asiæ populos, olim totius imperii Persici dominos.

4. *Impedimentis.*] In exercitu impedimenta dicuntur sarcinæ, instrumenta, & quævis res aliæ, quæ ad exercitûs usum conferuntur : Galliceè, *le Bagage.*

5. *Tormentisque.*] Interpretare bellicas machinas, quæ saxa, tela, & id genus alia torquent.

ipse, cum summo totius exercitus discrimine, ea adiit pericula, quibus servari se posse desperaverat; amissaque non minùs quartâ parte militum, captivi cujusdam, sed Romani, consilio ac fide servatus. qui clade Crassiani exercitus captus, cùm fortunam, non animum, mutasset, accessit nocte [6] ad stationem Romanam; prædixitque, ne destinatum iter peterent, sed diverso silvestrique pervaderent. [7] Hoc Marco Antonio acto, illis legionibus saluti fuit: de quibus tamen, totoque exercitu haud minùs pars quarta, ut prædiximus, militum, calonum, [8] servitiique desiderata est; impedimentorum vix ulla superfuit. Hanc tamen Antonius fugam suam, quia vivus exierat, victoriam vocabat. Qui, tertiâ æstate reversus in Armeniam, regem ejus Artavasden, fraude deceptum, catenis, sed, ne quid honori deesset, aureis vinxit. Crescente deinde & amoris in Cleopatram incendio, & vitiorum, quæ semper facultatibus, licentiâque, & assentationibus aluntur, magnitudine, bellum patriæ inferre constituit; cum antè novum se [9] Liberum Patrem appellari jussisset, cùm, redimitus hederis, coronaque velatus aurea, [10] & thyrsum tenens, [11] cothurnisque succinctus, curru, velut Liber Pater, vectus esset Alexandriæ.

LXXXIII. Inter hunc apparatum belli, Plancus non judicio recta legendi, neque amore reipublicæ aut Cæsaris, (quippe hæc semper impugnabat,) [a] sed [1] morbo proditor, cum fuisset humillimus assentator reginæ, & infra servos cliens, cùm Antonii librarius, cùm obscenissimarum rerum auctor, & minister, cùm [2] in omnia, &

INTERPRETATIO.

[a] *Sed inveteratâ perfidiâ, cùm fuisset abjectissimus adulator reginæ, & ejus cliens humilior, quàm servi.*

NOTÆ.

6. *Ad stationem.*] Statio de quovis loco dicitur, ubi statur. Hic verò dicitur de loco vigilibus, ac custodibus ad agendas excubias assignato: Gallicè: *Corps de Garde.*

7. *Hoc Marco Antonio acto.*] Etsi suus est huic lectioni sensus; malo tamen cum Boëclero legere: *hoc Marco Antonio, ac tot illis legionibus saluti fuit.*

8. *Servitiique.*] Id est, servorum. Desiderari autem in exercitu dicuntur ii, qui in prœlio ceciderunt; eò quòd in recensione, quæ solet à prœlio fieri, non compareant.

9. *Liberum.*] Bacchum, Jovis ex Semele filium. Deus vini putatus est, ac pro ipso vino poni solet. Unde dictus est, teste Seneca, Liber à *liberando*, quia vinum curas solvit, & ab illis mentem liberat: non verò, ut quidam scripserunt, quòd, qui vino usi sunt nimio, liberè loquantur.

10. *Et thyrsum.*] Hasta erat aculeata, tecta hederâ, & in Bacchi orgiis gestari solita.

11. *Cothurnisque.*] Cothurnus calceamenti genus est subere quodammodò sublevati: quo utebantur tragœdi, & virgines, ut eminentiores viderentur.

1. *Morbo proditor.*] Inveterata & usu corroborata vitia morbi animi dicuntur.

2. *In omnia, & in omnibus.*] Lipsius legit: *in omnia, & omnibus venalis*, ut sensus sit; Plancum à quovis ad quod liberet trahi auro potuisse.

in omnibus venalis, cum [3] cœruleatus & nudus, caputque redimitus arundine, & caudam trahens, genibus innixus, [4] Glaucum saltasset in convivio, [5] refrigeratus ab Antonio [b], ob manifestarum rapinarum indicia, transfugit ad Cæsarem. [6] & idem postea clementiam victoris pro sua virtute interpretabatur; dictitans, id probatum à Cæsare, cui ille ignoverat. Hunc mox avunculum Titius imitatus est. Haud absurdè Coponius, vir prætorius, [7] gravissimus, P. Silii socer, cum recens transfuga, multa ac nefanda Plancus absenti Antonio, in senatu objiceret: Multa, inquit, me hercules fecit Antonius, pridiè quàm tu illum relinqueres.

LXXXIV. Cæsare deinde, & Messalla Corvino consulibus [a] debellatum apud [1] Actium; ubi, longe antè quàm dimicaretur, exploratissima Julianarum partium fuit victoria. Vigebat in hac parte miles, atque Imperator. [b] illa [2] marcebant omnia. [3] hinc reges firmissi-

INTERPRETATIO.

[a] *Bellum finitum est.*
[b] *In illâ omnia languebant.*

NOTÆ.

3. *Cœruleatus, & nudus.*] Id est, alterâ parte cæruleo amictu tectus, alterâ verò nudus.

4. *Glaucum saltasset.*] Id est, Glaucum saltando expressisset, retulisset, imitatus esset. Est simile quid apud Horatium *lib. 1. Ser. Sat. 5.*

—— *In faciem permulta jocatus.*
Pastorem saltaret, uti Cyclopa, rogabat.

Glaucus autem deus maris est. De quo fabula variè narratur. Piscatorem alii aiunt fuisse, qui captos in ripâ pisces cùm explicuisset, quâdam herbâ contactâ, subitò prosiluerunt in fluvium. Cujus herbæ vim admiratus cùm ipse Glaucus degustasset, in aquam insiluit, pisces insecutus; & acceptus est inter maris numina. Alii verò tradunt urinatorem fuisse, qui cùm inspectantibus municipibus suis sæpius in fluvium se dejecisset, diutiúsque subter aquas moratus semper emersisset: cùm tandem frustrà illis expectantibus non rediret, deus maris est creditus.

5. *Refrigeratus.*] An est hîc refrigerare, quòd dicit Plautus: *frigidam suffundere?* Certè non abs re omninò, eum, qui Glaucum ageret, aquâ joco aspergi. Atqui hæc est Acidalii interpretatio, ingeniosa quidem; at minimè vera. Lipsiana verior est. Significatur intepuisse gratiam Planci apud Antonium, propter manifesta illius rapinarum indicia. Hunc porrò teporem memini vocari frigus ab Horatio, & a Seneca. Ab Horatio quidem *lib. 2. Ser. Sat. 1.* quanquam etiam id accipi pro morte posse scio. *Majorum ne quis amicus frigore te feriat.* A Seneca verò adhuc magis ad Velleii mentem *Epist. 123. Vetienus Montanus, & amicitiâ Tiberii notus & frigore.*

6. *Et idem postea.*] Sensus est: Et idem postea Plancus laudi sibi vertebat victoris clementiam, quasi clementer & benignè ab illo propter suam virtutem exceptus fuisset.

7. *Gravissimus, P. Silii socer.*] Sic Rhenanus edidit. Aliter Vossius vult legi: *gravissimus patris Silii socer.* Quam conjecturam firmat his Suetonii verbis *in August. vitâ: accesserunt convivæ, Vinicius, ac Silius pater.*

1. *Actium.*] Epiri promontorium est; ubi Augustus, devictis navali prælio Antonio & Cleopatrâ, urbem condidit, quam Nicopolim à victoriâ nominavit.

2. *Marcebant omnia.*] Sic Rhenanus edidit, quo modo etiam Freinshemius emendavit; cùm in editione primâ legeretur: *illam arcebant omnia.* Burrerius autem vult legi: *in illâ marcebant omnia:* quàm lectionem in interpretatione secuti sumus.

3. *Hinc reges firmissimi.*] Lege: *remi-*

mi. illinc inopiâ affectissimi. navium hinc magnitudo modica, cum celeritate; adversa illa, specie terribilior. hinc ad Antonium nemo, illinc ad Cæsarem quotidie aliqui transfugiebant. denique, in ore atque oculis Antonianæ classis, per M. Agrippam [4] Leucas expugnata, [5] Patræ captæ, Corinthus occupata, bis antè ultimum discrimen classis hostium superata. [6] Rex Amyntas meliora & utiliora secutus: [7] nam Deillius, exempli sui tenax, ut à Dolabella ad Cæsarem: virque clarissimus, Cnæus Domitius, qui solus Antonianarum partium, nunquam reginam nisi nomine salutavit, maximo & præcipiti periculo, transmisit ad Cæsarem.

LXXXV. Advenit deinde [a] maximi [1] discriminis dies, quò Cæsar Antoniusque, productis classibus, pro salute alter, in ruinam alter terrarum orbis dimicavêre. [2] Dextrum navium [3] Julianarum cornu [4] M. Lario commissum, lævum Arruntio, Agrippæ omne classici certaminis arbitrium. Cæsar, ei parti destinatus, in quam à fortunâ vo-

INTERPRETATIO.

[a] *Maximi certaminis.*

NOTÆ.

ges. Quàm Lipsii emendationem uno omnes consensu sequuntur. *Firmissimi* remiges dicuntur pro *recentes*, & Siculis bellis probè exercitati.

4. *Leucas.*] Urbs insulæ cognominis in Græciâ, *Sainte Maure.* Acarnaniæ adjacet, eique ponte jungitur. Unde quibusdam peninsula perperam dicitur.

5. *Patræ.*] Urbs Achaiæ in Peloponneso, apud os sinûs Corinthiaci: vulgò, *Patras.*

6. *Rex Amyntas.*] Scilicet Lycaoniæ & Galatiæ.

7. *Nam Deillius.*] In autographo erat: *nam de illius exemplis vita naxuta Delabella.* Hinc à Lipsio præter eam, quam textus suppeditat, excogitata duplex lectio. 1. *Nam Deillius exempli sui tenax & illo bello, virque clarissimus *** transmisere.* pro transmisit, *ad Cæsarem.* 2. Quæ mihi magis placet [a], sensum juvat distinctiunculâ, & parenthesi hoc modo: *Rex Amyntas meliora & utiliora secutus (nam Deillius exempli sui tenax fuit & illo bello) virque clarissimus Cnæus Domitius *** transmisere ad Cæsarem.* Cujus lectionis sensum adhuc faciliùs erit intelligere, si de Deillio pauca dixero. 1. juxtà Vossium rectiùs legeretur, *Dellius*, ex Plutarcho & Dione. 2. Historicus fuit, 3. Naturâ transfuga, obeamque rem insignis, & ævo illo palam irrisus. 4. A Dolabella ad Cassium, à Cassio ad Dolabellum, ab Antonio demùm transmisit ad Cæsarem, exempli sui, sive moris tenax, & usque similis sibi.

1. *Discriminis.*] Interpretatus sum, *certaminis*: quo sensu dixit Virgilius lib. 5. Æneid.

——post hos æquo discrimine Pistrix
Centaurusque locum tendunt superare priorem.

2. *Dextrum navium cornu.*] In navalibus, uti in terrestribus, prælus acies instruitur: estque sinistra & dextra ala; sinistrum & dextrum cornu. Vide suprà *cap.* 70. *n.* 2.

3. *Julianarum.*] Octavii Cæsaris naves intelligit, quas Julianas idcircò vocat, quod iis Julii Cæsaris vindictam persequeretur Octavius.

4. *M. Lario.*] Ursinus ex æreo quodam Augusti numismate, ubi dicitur P. LURIUS. AGRIPPA. III. VIR. A. A. A. F. F. Ursinus, inquam, legit: Luno. Quod è Dione Lipsius probat.

caretur, ubique aderat: classis Antonii regimen Publicolæ [1] Sosioque commissum. At in terra locatum exercitum Taurus Cæsaris, Antonii regebat Canidius. Ubi initum certamen est; omnia in alterâ parte fuêre, dux, remiges, milites; in alterâ nihil, præter milites. [b] Prima occupat fugam Cleopatra: Antonius fugientis Reginæ, quàm pugnantis militis sui, comes esse maluit: & Imperator, qui in desertores sævire debuerat, desertor exercitus sui factus est. Illis, etiam detracto capite, in longum fortissimè pugnandi duravit constantia; &, desperatâ victoriâ, in mortem dimicabatur. Cæsar, quos ferro poterat interimere, verbis mulcere cupiens, clamitansque & ostendens, fugisse Antonium, quærebat, pro quo & cum quo pugnarent. At illi, cùm diu pro absente dimicassent duce, ægrè summissis armis, cessêre victoriam; citiusque vitam veniamque Cæsar promisit, quàm illis, ut ea precarentur, persuasum est. Fuitque in confesso, milites optimi Imperatoris, Imperatorem fugacissimi militis functum officio. ut dubites, suóne, an Cleopatræ arbitrio victoriam temperaturus fuerat, qui ad ejus arbitrium direxit fugam. Idem locatus in terrâ fecit exercitus, cùm se Canidius, præcipiti fugâ, rapuisset ad Antonium.

LXXXVI. Quid ille dies terrarum orbi præstiterit, [1] ex quo in quem statum pervenerit fortuna publica, quis in hoc transcursu ram artati operis exprimere audeat? Victoria verò fuit clementissima; nec quisquam interemptus, nisi paucissimi, & ii, qui deprecari quidem pro se non sustinerent. Ex qua lenitate ducis colligi potuit, quem aut initio triumviratus sui, aut in campis Philippiis, si licuisset, victoriæ suæ [2] facturus fuerit * * ad solium alarunt, in prisca gravitate

INTERPRETATIO.

[b] *Primò Cleopatra se dat in fugam ante alios.*

NOTÆ.

1. *Sosioque.*] Lipsius mallet: *Sossio*, atque ita Græci. Verùm Latini omnes cum Velleio scribunt *Sosium*. Cæterùm ne erres cum multis, nam de Sosio variè commemorant: sic habeto: duos Sosios in castris Antonii fuisse. Alter antè prælium Actiacum in levi pugnâ contra L. Arruntium periit, teste Dione *lib.* 1. Alter verò post Actiacam victoriam incolumitatem ab Augusto impetravit, eodem teste *lib.* 2.

1. *Ex quo in quem statum.*] Ab Oligarchiâ, quæ paucorum dominatio est, ad Monarchiam, sive unius imperium respublica transiit. Actiacæ victoriæ diem diligenter Velleius notat, quòd ex eo tempore Romæ repetitus sit uni prorsus parendi mos. Quare ne audias eos, qui à Julio Cæsare potiùs, quàm ab Augusto initia Romanæ Monarchiæ numerant. Non propterea Julio Cæsari eripio primi inter Romanos Imperatores loci decus: Sed de Julio & Octavio dici potest, quòd de Philippo Macedone & Alexandro Justinus pronuntiavit: *Orbis imperii fundamenta pater jecit, totius operis gloriam filius consummavit.*

2. *Facturus fuerit* * *] Videtur deesse, *modum*: sicque sensus esset: ex lenitate, quàm Cæsar in Actiacâ victoriâ præbuit, judicari potuit, quàm moderatè suâ victoriâ usurus fuisset, aut initio sui triumviratûs, aut in campis Philippiis, si licuisset.

celeberrimi fides, mox diu clementiâ luctatus suâ Cæsar, servavit incolumem. Non prætereatur Asinii Pollionis factum, & dictum memorabile. namque, cùm se post Brundisinam pacem continuisset in Italiâ, neque aut vidisset unquam reginam, aut post enervatum amore ejus Antonii animum, partibus ejus sê miscuisset, rogante Cæsare, ut secum ad bellum proficisceretur Actiacum; Mea, inquit, in Antonium majora merita sunt, illius in me beneficia notiora: itaque [3] discrimine vestro me subtraham, & ero præda victoris.

LXXXVII. Proximo deinde anno, persecutus reginam Antoniumque [1] Alexandriam, ultimam bellis civilibus imposuit manum. Antonius se ipse [2] non segniter interemit, adeò ut multa desidiæ crimina morte redimeret. [3] At Cleopatra, frustratis custodibus, [4] illata aspide, [5] morsu sanè ejus, expers muliebris metûs, spiritum reddidit. Fuitque & fortunâ, & clementiâ Cæsaris dignum, quòd nemo ex iis, qui contra eum arma tulerant, ab eo jussûve ejus interemptus. Decimum Brutum Antonii interemit crudelitas. Sextum Pompeium, ab eodem victum, idem Antonius, cùm dignitatis quoque servandæ dedisset fidem, etiam spiritu privavit. Brutus & Cassius

NOTÆ.

Quæ consequuntur, & sunt aut hiulca, aut mutila, Cl. Puteanus ita restituit: *At Sosium L.* [1] *Aruntii priscâ gravitate celeberrimi fides, mox diu clementiâ luctatus suâ Cæsar servavit incolumem.* Hunc locum mirificè illustrat Dio *lib.* 51. Ubi Sosium unum ex Antonianis ducibus post fugam occultatum ab Arruntio; ab Augusto demùm incolumem servatum scribit.

3. *Discrimine vestro.*] Acidalius vellet legi: *discrimini.* Discrimen porro sumitur hîc pro certamine, sive dissensione, hoc sensu: itaque vestris dissensionibus me non interponam, nec immiscebo: sed ero præda victoris.

1. *Alexandriam.*] Est urbs Ægypti: Gallis dicitur, *Alexandrie.* Portum habet percelebrem, cujus ad ostium est Insula Pharos, quæ, injectâ mole, nunc terræ adjacet.

2. *Non segniter interemit.*] Sic acta res est. Cùm servus operam Antonio suam, & manum commodare ad mortem noluisset; imò se gladio confodiens cùm ad heri pedes accidisset: tùm Antonius ei, Rectè tu quidem, inquit, qui, quod facere recusabas, quomodò mihi faciendum esset, ostenderis. Simulque vulnus in ventrem sibi impegit. Cætera ex Plutarcho repete.

3. *At Cleopatra.*] Auletæ filia fuit, soror & uxor Ptolemæi ultimi, regis Ægypti. A Cæsare primùm adamata, eui Cæsarionem filium peperit: dein ab Antonio uxoris loco habita est, relictâ Octaviâ Augusti sorore. Spiritum verò reddidit anno ætatis 39. Vide Horatium *Od.* 37. *Carm.* 1.

4. *Illatâ aspide.*] Serpentis genus est præsentissimi veneni. In Africâ solâ nascitur: unde dicitur nunc Libycâ, nunc Ægyptiâ. Nam quòd Strabo aliis in regionibus aspidas ponit: illud manifesti erroris Salmasius arguit. Neque enim, quas nos vocamus aspidas, habent ullam communem notam cum illis, quas veteres describunt. Quarum commune σύμπτωμα somnus est dormiendique libido, ac sine sensu, & dolore mors.

5. *Morsu sanè ejus.*] Ursini lectionem valde probo: *At Cleopatra, frustratis custodibus, illatâ aspide sinui, morsu ejus expers muliebris metûs; spiritum reddidit.* Acidalius voculam, *sane*, non citra rationem sic transponit: *morsu ejus, sanè expers muliebris metûs.*

antè, quàm victorum experirentur animum, voluntariâ morte obierunt. Antonii Cleopatræque quis fuisset exitus, narravimus. Canidius timidiùs decessit, quàm professioni ejus, quâ semper usus erat, congruebat. Ultimus autem ex interfectoribus Cæsaris, Parmensis Cassius, morte pœnas dedit, ut dederat [6] Trebonius.

LXXXVIII. Dum ultimam bello Actiaco Alexandrinóque Cæsar imponit manum, Marcus Lepidus, juvenis, formâ, quàm mente, melior; Lepidi ejus, qui Triumvir fuerat reipublicæ constituendæ, filius; Juniâ Bruti sorore natus, interficiendi, simul in Urbem revertisset, Cæsaris consilia inierat. Tunc Urbis custodiis præpositus Caius Mæcenas, equestri sed splendido genere natus, vir, ubi res vigiliam exigeret, sanè exsomnis, providens atque agendi sciens, [a] simul verò aliquid ex negotio remitti posset, otio ac mollitiis pænè ultra feminam fluens; non minùs Agrippâ Cæsari carus, sed minùs honoratus: quippe vixit, [b] [1] angusto clavo pænè contentus; nec [2] minora consequi potuit, [a] sed non tam concupivit. hic speculatus est, per summam quietem ac dissimulationem, præcipitis consilia juvenis, & mirâ celeritate, nullaque cum perturbatione aut rerum aut hominum oppresso Lepido, immane novi ac resurrecturi belli civilis restrinxit initium. & ille quidem malè consultorum pœnas exsolvit. [c] Æquetur prædictæ Calpurniæ Antistii, [3] Servilia Lepidi uxor; quæ,

INTERPRETATIO.

[a] *Sed languens desidiâ, & mollitie propè magis quam femina, statim atque negotia concederet illi aliquam relaxationem.*

[b] *Contentus equestri ordine.*

[c] *Comparemus cum Calpurniâ, uxore Antistii,* de quâ *suprà diximus, Serviliam uxorem Lepidi: quæ, devoratis candentibus carbonibus, morte praproperâ nomini suo conciliavit sempiternam gloriam.*

NOTÆ.

6. *Trebonius.*] Usus Latini sermonis postulat, ut legatur: *ut dederat primus Trebonius.* Quod Manutius observavit ex Philippicis Ciceronis.

1. *Angusto clavo.*] Lipsii emendationem, Thysiique editionem secuti sumus, cùm vulgò legeretur: *angusti clavi.* Meliùs etiam, pro *panè* legeretur; *planè.* Angustus clavus equestris ordinis insigne fuit, quo à Senatoribus equites discernebantur. Quod ut relinquam penitùs perspectum, observo *clavum* genus quoddam vestis esse, aureis clavis distinctæ; quæ & palmata vocabatur à similitudine palmarum: & Verrucata à verrucis clavo similibus. Quòd si latior esset, latus clavus dicebatur, conveniebatque duntaxat iis, qui Senatores erant. Hac veste tamen induebantur, qui vel patre Senatore, vel equites nati fuissent, ab anno 17. quo togam virilem etiam sumebant ad annum ætatis Senatoriæ. Quo anno si dignitatem senatoriam consequerentur, lati clavi vestem assumebant: sin minùs assequerentur, deponebant; angusto clavo tantummodò contenti.

2. *Sed non tam.*] Schegkius putat *tam* dici pro *valdè*; authoritatemque Plauti affert; *ferocem facis, quia te herus tam amat.* Mihi quidem videtur hic sumi *tàm* pro æquè, hoc sensu: nec ad minores quàm Agrippa dignitates pervenire valuit, sed eas non æquè ac ille concupivit.

3. *Servilia.*] Quod de Serviliâ Velleius

[4] vivo igni devorato, præmaturam mortem immortali nominis sui pensavit memoriâ.

LXXXIX. Cæsar autem reversus in Italiam, atque urbem [1] occursus, quo favore omnium hominum, ætatium, ordinum exceptus sit; quæ magnificentia triumphorum ejus, [2] quæ fuerit munerum; ne in operis quidem justi materiâ, nedum hujus tam recisi, dignè exprimi potest. Nihil deinde optare à diis homines, nihil dii hominibus præstare possunt, nihil voto concipi; nihil felicitate consummari, quod non Augustus, post reditum in Urbem, reipublicæ populóque Romano, terrarúmque orbi [3] repræsentavit. Finita vicesimo anno bella civilia, sepulta externa, revocata pax, sopitus ubique armorum furor; restituta vis legibus, judiciis auctoritas, senatui majestas; imperium magistratuum ad pristinum redactum modum; tantummodò octo prætoribus allecti duo; prisca illa & antiqua reipublicæ forma revocata; rediit cultus agris, sacris honos, securitas hominibus, certa cuique rerum suarum possessio; leges emendatæ utiliter, latæ salubriter; senatus sine asperitate, nec sine severitate lectus. Principes viri, triumphisque & amplissimis honoribus functi, hortatu Principis, ad ornandam Urbem illecti sunt. [a] Consulatus tantummodò usque ad undecimum, quem continuaret Cæsar, cum sæpè obnitens repugnasset, impetrari potuit. nam dictaturam, quàm pertinaciter ei deferebat populus, [4] tam constanter repulit. Bella sub Imperatore

INTERPRETATIO.

[a] *Obtineri non potuit à Cæsare, ut pergeret gerere consulatum ampliùs undecies,* | *cùm sæpe restitisset* etiam *contra* id *obluctans.*

NOTÆ.

narrat, vulgò Porciæ, Bruti conjugi, adscribitur: deinde de Servilia Valerius Maximus, alioqui diligens hujus ævi scriptor, nihil cõmemorat. Denique Lepidi uxor non Servilia fuit, sed Antonia triumviri filia. Vossius tamen non audet Velleio detrahere fidem. 1. Quia Lepidus, Antoniâ spretâ aut mortuâ, superducere Serviliam potuit. 2. Quia Serviliam inter aliquot matronas Romanas laudat Ælianus *lib.* 14. *cap.* 45. *Var. Hist.*

4. *Vivo igni.*] Vivus ignis dicitur pro ardenti: quo pacto dixit Horatius: *viva lucerna.*

1. *Occursus.*] Aut cum Grutero dele: *occursus.* Aut cum Lipsio repone: *quo occursu.* Nam Dio testatur decretum à Senatu, ut Cæsari urbem ingredienti Virgines Vestæ, Senatus populusque cum conjugibus & liberis occurreret.

2. *Quæ fuerit munerum.*] Id est, spectaculorum, quæ populo exhibuit. Vide *cap.* 48. *n.* 2.

3. *Repræsentavit.*] Lipsius mallet legere: *repræsentârit*, id est, reddiderit, sive præstiterit, & quasi præ manu solverit.

4. *Tam constanter.*] Hic miror Brissonium, Popmam, & Vossium: quorum duo priores affirmant, *tàm* sumi pro *valde*: alter verò non dubitat, quin sit reponendum, *tamen*. Nam quis non videt *quàm* hîc non esse prænomen, sed adverbium; eique *tàm* opponi hoc sensu: nam quòd spectat ad dictaturam, tantâ constantiâ eam repulit, quantâ pertinaciâ eam illi populus deferebat. Dictaturam autem rejectâ ab humeris togâ, nudo pectore deprecatus est Cæsar.

gesta, [5] pacatusque victoriis terrarum orbis, & tot extra Italiam domique opera, omne ævi sui spatium impensurum in id solum opus scriptorem [6] fatigent. Nos, memores professionis, universam imaginem Principatus ejus oculis animisque subjecimus.

X C. Sepultis, ut prædiximus, bellis civilibus, coalescentibusque reipublicæ membris, [1] & coram altero, quæ tam longa armorum series laceraverat: [a] Dalmatia viginti & ducentos annos rebellis, ad certam confessionem pacata est imperii; [2] Alpes, feris, multisque nationibus celebres, perdomitæ; Hispaniæ, nunc ipsius præsentiâ, nunc Agrippæ, quem usque in tertium consulatum, [b] & mox collegium tribuniciæ potestatis, amicitia Principis evexerat, multò varioque marte pacatæ. In quas provincias cùm initio, Scipione & Sempronio Longo Consulibus, primo anno [3] secundi Punici, abhinc annos ducentos quinquaginta, Romani exercitus missi essent, duce Cn. Scipione, Africani patruo; per annos ducentos, [c] in his multo mutuoque ita certarum est sanguine, ut, amissis Populi Romani imperatoribus exercitibusque, sæpè contumelia, etiam nonnunquam periculum Romano inferretur imperio. Illæ enim provinciæ Scipiones consumpserunt: illæ contumelioso [4] viginti annorum bello sub duce Viriatho majores nostros exercuerunt: illæ, terrore Numantini belli, populum Romanum concusserunt; in illis turpe Quinti Pompeii fœ-

INTERPRETATIO.

[a] *Dalmatia, quæ rebellaverat viginti & ducentos annos, tandem ita pacata est, ut se perpetuò imperii* Romani *deinceps subditam esse agnoverit.*

[b] *Et non multò post* usque eò, ut esset *ipsius collega in munere Tribuni.*

[c] *In his pugnatum est ab utrâque parte cùm tantâ effusione sanguinis, ut, &c.*

NOTÆ.

5. *Pacatusque victoriis.*] Lipsius non incommodè legit: *peragratusque, &c.*

6. *Fatigent.*] Id est, fatigarent. Sed fortè, quod Acidalio placet, *flagitant.*

1. *Et coram altero.*] Hæc tria verba nonnulli, Aldo duce, tollunt: sed audaciores sunt, cùm vulgata lectio auctoritate MS. nixa sit. Vossium potiùs aut Lipsium sequor; sed Lipsium magis, qui simpliciùs legit: *& curante eo, quæ, &c.* hoc sensu: Augusto curam & medicinam adhibente iis reipublicæ partibus, quas tàm longa bellorum series laceraverat.

2. *Alpes.*] Montes excelsi sunt, qui Italiam separant à Galliâ & à Germaniâ. Vulgò dicuntur, *les Alpes.* Tamen multiplices sunt, & pro varia locorum nationumque diversitate varia nomina sortiuntur.

3. *Secundi Punici.*] Scilicet belli.

4. *Viginti annorum.*] Qui laxiores sunt in computando, annos quindecim belli Viriathini numeraverunt, ut epitome Livii, & Florus. Appianus apertè docet hoc bellum gestum annis dumtaxat octo: Justinus, annis decem. Verùm historicos inter se componere facilè est. Ergo qui decem aut quindecim annos numerant, illi spectant Viriathi imperium, quòd ultra non paruit: qui verò viginti annos, ut Velleius, illi de duratione belli potiùs, quàm de annis imperii Viriathini loquuntur.

dus, turpiusque Mancini, Senatus,[d] cum ignominia dediti Imperatoris, rescidit;[5] illa tot consulares, tot prætorios absumpsit duces; patrumque ætate, in tantùm Sertorium armis extulit, ut per quinquennium dijudicari non potuerit, Hispanis, Romanisne in armis plus esset roboris, & uter populus alteri pariturus foret. Has igitur provincias, tam diffusas, tam frequentes, tam feras, ad eam pacem abhinc annos fermè quinquaginta perduxit Cæsar Augustus,[e] ut, quæ maximis bellis nunquam vacaverant, eæ sub Caio Antistio, ac deinde Publio Silio legato, ceterisque, postea etiam latrociniis vacarent.

XCI. Dum pacatur Occidens, ab Oriente ac Rege Parthorum signa Romana, quæ Crasso oppresso Orodes, quæ Antonio pulso[1] filius ejus Phraates ceperant, Augusto remissa sunt: quòd cognomen illi viro Planci sententia[2] consensus universi senatus populique Romani indidit. Erant tamen, qui hunc felicissimum statum odissent. quippe Lucius Murena, & Fannius Cæpio, diversis moribus, (nam Murena sine hoc facinore potuit videri bonus, Cæpio & antè hoc erat pessimus) cum inissent occidendi Cæsaris consilia, oppressi auctoritate publicâ, quod vi facere voluerant, jure passi sunt. neque multò pòst Rufus Egnatius,[a] per omnia gladiatori quàm senatori propior, collecto in ædilitate favore populi, quem extinguendis[b] privata familia incendiis in dies auxerat, in tantùm quidem,[3] ut ei præturam continuaret, mox etiam consulatum petere ausus, cùm esset omni flagitiorum scelerumque conscientiâ mersus; nec melior illi res familiaris, quàm mens, foret; aggregatis simillimis sibi, interimere Cæsarem statuit, ut, quo salvo salvus esse non poterat, eo sublato moreretur. Quippe ita se mores habent, ut publicâ quisque ruinâ malit occidere, quàm suâ proteri, &, idem passurus, minùs conspici.

INTERPRETATIO.

[d] *Cùm dedecore ducis, qui traditus fuit hostibus.*

[e] *Ut, quæ provinciæ nunquam fuerant sine maximis bellis, eæ postea sub Caio Antistio, &c. essent etiam sine latrociniis.*

[a] *In omnibus similior gladiatori, quàm Senatori.*

[b] *Operâ suorum domesticorum.*

NOTÆ.

5. *Illa.*] Scilicet, *regio.*[1]

1. *Filius ejus Phraates.*] Hic falsus est Ursinus, qui pro *Phraates* substituendum esse putat *Pacorus.* Nam 1. constat ex Velleio Pacorum antè fugam Antonii à Ventidio jam occisum fuisse. 2. Constat ex Justino, Dione, Zonara, & aliis, Orodem triginta filios habuisse; & inter eos Pacorum & Phraatem.

2. *Consensus.*] Sic, teste Vossio, fuit in veteri codice, non autem, *consensu*, ut aliqui ediderunt.

3. *Ut ei præturam continuaret.*] Noli id interpretari, quasi prætor bis fuisset: nam nihil aliud Velleius innuit, quàm Egnatium ab ædilitate præturam obtinuisse. Quod ut penitùs intelligas, observa, opus etiam olim fuisse annorum aliquot intervallo à magistratu ad magistratum. Quare Vossius, *ei*, refert ad ædilitatem; accipitque *continuare* pro continuò, & sine intervallo jungere.

Neque

Neque hic priotibus[4] in occultando felicior fuit; [5] additusque carceri, cum consciis facinoris, mortem dignissimam vitâ suâ obiit.

XCII. Præclarum excellentis viri factum, Caii Sentii Saturnini, circa ea temporis consulis, ne fraudetur memoria. Aberat [1] in ordinandis Asiæ Orientisque rebus Cæsar, circumferens terrarum orbi præsentiâ suâ pacis suæ bona: tum Sentius forte & solus, & absente Cæsare consul, cùm alia, priscâ severitate summâque constantiâ, vetere consulum more, ac severitate gessisset, [a] protraxisset [2] publicanorum fraudes, punisset avaritiam, regessisset in ærarium pecunias publicas, tum in comitiis habendis [b] præcipuum egit consulem. nam & quæsturam petentes, quos indignos judicavit, [3] profiteri vetuit; [c] &, cùm id facturos se perseverarent, consularem ([4] si in campum descendissent) vindictam minatus est. & Egnatium, florentem favore publico, sperantemque, ut præturam ædilitati, ita consulatum præturæ se juncturum, profiteri vetuit; & cùm id non obtinuisset, juravit, etiam si factus esset consul suffragiis populi, [d] tamen se eum non renunriaturum. quod ego factum, cuilibet veterum consulum gloriæ comparandum reor; nisi quod naturaliter audita visis laudamus libentiùs; & præsentia, invidiâ; præterita, veneratione prosequimur; & his nos obrui, illis instrui credimus.

XCIII. Ante triennium fere, quàm Egnatianum scelus erumperet, circa Murenæ Cæpionisque conjurationis tempus, abhinc annos quinquaginta, [1] Marcus Marcellus, sororis Augusti Octaviæ filius; quem homines ita, si quid accidisset Cæsari, successorem potentiæ ejus arbitrabantur futurum, ut tamen id per Marcum Agrippam [2] secure ei

INTERPRETATIO.

[a] *In lucem protulisset.*
[b] *Præcipuè se præbuit consulem.*
[c] *Et cùm asseverarent id se facturos, minatus est, se animadversurum in eos auctoritate Consulis, si venissent in campum.*
[d] *Tamen se eum non declaraturum.*

NOTÆ.

4. *Occultando.*] Subintelligitur aut: *se*; aut, *facinore*.

5. *Additusque carceri.*] Fortè, *addictus*: quo modò legit Acidalius.

1. *In ordinandis.*] Subintellige, *occupatus*.

2. *Publicanorum.*] Sic vocantur, qui principum reditus, & vectigalia populi exigunt, eáque certo constituto pretio redimunt.

3. *Profiteri.*] Id est, nomen edere, dare. Sic profiteri bona dicitur, *pro* facultatum suarum numerum, & vim apud magistratum declarare.

4. *Si in campum.*] Intellige, *Martium*: ubi comitia habebantur.

1. *Marcus Marcellus.*] Ille est, de quo Virgilius 6. Æneid. *Tu Marcellus eris.* Ad cujus libri recitationem coram Augusto, sed maximè ad supradictum versum defecisse dicitur Octavia mater, atque, ægrè collecto spiritu, jussisse Virgilio dena sestertia pro singulo versu dari.

2. *Secure.*] Erat in editione veteri: *securos*. Ex quo Lipsius conjicit legendum: *securo ei*.

posse contingere non existimarent; [a] magnificentissimo [1] munere ædilitatis edito, decessit, admodum juvenis, sanè, ut aiunt, ingenuarum virtutum, lætúsque animi & ingenii, fortunæque, in quam alebatur, capax. Post cujus obitum Agrippa, [b] qui sub specie ministeriorum Principalium profectus in Asiam, ut fama loquitur, [c] ob tacitas cum Marcello offensiones, præsenti se subduxerat tempori; reversus inde, filiam Cæsaris Juliam, quam in matrimonio Marcellus habuerat, duxit uxorem; [d] feminam neque sibi, neque reipublicæ felicis uteri.

XCIV. Hoc tractu temporum, Tiberius Claudius Nero, [1] quo primo, ut prædiximus, Livia, Drusi Claudiani filia, despondente Nerone, cui antè nupta fuerat, Cæsari nupserat, innutritus cælestium præceptorum disciplinis, juvenis, genere, formâ, celsitudine corporis, optimis studiis, maximóque ingenio instructissimus, [a] qui protinus quantus est, sperari potuerat, [2] visúsque prætulerit principem; quæstor, undevicesimum annum agens, capessere cœpit rempublicam, [b] maximamque difficultatem annonæ, ac rei frumentariæ inopiam, ita [3] Ostiæ, atque in urbe, mandato vitrici, moderatus est, ut per id, quod agebat, quantus evasurus esset, eluceret. Nec multò pòst missus ab eodem vitrico cum exercitu ad visendas ordinandasque, quæ sub Oriente sunt, provincias, præcipuis omnium virtutum experimentis in eo tractu editis, cum legionibus ingressus Armeniam, redactâ eâ in potestatem populi Romani, regnum ejus [4] Artavasdi tradidit. [5] cujus rex quoque Parthorum tanti nominis famâ ter-

INTERPRETATIO.

[a] *Exhibito, cùm esset ædilis, magnificentissimo spectaculo.*

[b] *Qui sub prætextu legationis pro principe profectus in Asiam.*

[c] *Ob secretas inimicitias cum Marcello.*

[d] *Feminam neque sibi, neque reipublicæ, fortunatæ fœcunditatis.*

[a] *Qui à principio* pueritiæ *spem dederat,* se tantum fore *quantus* nunc *est,* & *qui aspectu solo princeps esse judicabatur.*

[b] *Ea, jussu vitrici, ita Ostiæ atque Romæ curavit cibos, & rem frumentariam, cujus erat maxima penuriæ, ut, &c.*

NOTÆ.

3. *Munere ædilitatis.*] Intellige, *spectaculum.* Ædilium enim erat interdùm populo spectacula præbere.

1. *Quoprimo.*] A quibusdam legitur: *bimo.* Cum Aldo lege: *trimo.* Nam etsi Velleius *cap.* 75. bimum illum nominavit: tamen ab eo tempore ad nuptias annus ferè intercessit.

2. *Visúsque prætulerit.*] Copula postulat, ut legatur: *prætulerat.*

3. *Ostia.*] Urbs in ostiis Tiberinis sita.

4. *Artavasdi.*] Armeniæ regnum Tigrani, non Artavasdi à Tiberio datum omnes affirmant. An esset autem verosimile Velleium in rebus sui Tiberii, tàm recenti memoriâ, erravisse? Pro Velleio facit Tacitus 2. *Annal.* his verbis: *datus à Cæsare Armeniis Tigranes, deductusque in regnum à Tib. Nerone. Nec Tigrani diuturnum imperium fuit, &c. dein Augusti jussu impositus Artavasdes.* Ergo litem sic compono: Tigranem, cùm brevi spatio imperaverit, omisit quidem Velleius: at satis erat indicare Artavasdem à Tiberio, Augusti jussu, impositum regno fuisse.

5. *Cujus rex.*] Cum Lipsio lege: *cùm rex, &c.*

ritus, liberos suos ad Cæsarem misit obsides.

XCV. Reversum inde Neronem, Cæsar haud mediocris belli molem experiri statuit, adjutore operis dato fratre ipsius Druso Claudio, [a] quem intra Cæsaris penates enixa erat Livia. quippe uterque, [b] divisis partibus, [1] Rhætos Vindelicosque adgressi, multis urbium & castellorum oppugnationibus, [c] necnon directâ quoque acie feliciter functi, gentes locis tutissimas, aditu difficillimas, numero frequentes, feritate truces, majore cum periculo, quàm damno Romani exercitus, plurimo cum earum sanguine, perdomuerunt. Ante quæ tempora censura Planci & Paulli acta inter discordiam, neque ipsis honori, neque reipublicæ usui fuit: cum alteri vis censoris, alteri vita deesset: [d] Paullus vix posset implere censorem, [2] Plancus timere deberet. nec quidquam objicere posset adolescentibus, aut objicientes audire, [3] quod non agnosceret senex.

XCVI. Mors deinde Agrippæ (qui [1] novitatem suam multis rebus nobilitaverat, atque in hoc perduxerat, ut & Neronis esset socer; cujusque liberos, nepotes suos, Divus Augustus, præpositis Caii ac Lucii nominibus, adoptaverat) admovit propius Neronem Cæsari: quippe filia ejus Julia, quæ fuerat Agrippæ nupta, Neroni nupsit. Subinde bellum [2] Pannonicum, quod inchoatum [3] Agrippâ, Marcoque Vinicio, avo tuo, consulibus, magnum, atroxque, & perquàm vicinum imminebat Italiæ, per Neronem gestum est. Gentes Panno-

INTERPRETATIO.

[a] *Quem Livia pepererat in domo Cæsaris.*

[b] *Seorsim & diversis locis.*

[c] *Et præliati etiam feliciter instructâ acie.*

[d] *Paullus vix posset obire munus censoris.*

NOTÆ.

1. *Rhætos Vindelicosque.*] Vide suprà *cap.* 39. *n.* 5.

2. *Plancus timere deberet.*] Intellige, *censorem:* quippe qui sibi malefactorum conscius esset.

3. *Quod non agnosceret.*] Id est, quod non in se susciperet, & confiteretur, etsi senex.

1. *Novitatem suam.*] Id est, qui multis factis nobilitaverat genus suum, antea parum cognitum. Vide *cap.* 34.

2. *Pannonicum.*] Pannoniæ bellum. Est autem Pannonia Europæ regio, quam Ptolemæus in superiorem & in inferiorem dividit. Pannoniæ superior hodiè partim ab Austriâ, partim à Carinthiâ & Carniolâ occupatur: inferior tota sub Hungaria est, *Hongrie, & Austriche en partie.*

3. *Agrippa Marcoque Vinicio consulibus.*] Sigonius & Onuphrius ex hoc loco malè astruunt Agrippæ quartum consulatum. Sed nec bene multi commentatores Agrippam volunt ad hoc bellum esse missum. Nam 1. ex his Velleii verbis (*quem usque in tertium consulatum amicitia principis evexerat*) patet, Agrippam tertium consulatum non transcendisse. 2. Duos annos Velleius ibi signat. 1um. quo Pannonicum bellum natum est, scilicet Agrippæ consulatu, 2um. Quo idem bellum adolevit, avo Vinicii consule. Certè totum illud bellum Tiberius administravit. Quare Lipsio non est dubium, quin Velleius scripserit: *quod inchoatum Agrippa, Marcoque Vinicio avo tuo Cos.*

niorum ; [4] Dalmatarumque nationes , situmque regionum ac fluminum , numerumque & modum virium , excellissimasque & multiplices eo bello victorias tanti Imperatoris , alio loco explicabimus. hoc opus servet formam suam. Hujus victoriæ compos Nero , [5] ovans triumphavit.

XCVII. Sed , dum in hac parte imperii omnia geruntur prosperrimè , accepta in Germaniâ clades sub legato Marco Lollio , homine in omnia pecuniæ , quàm rectè faciendi , cupidiore , & [a] inter summam vitiorum dissimulationem vitiosissimo ; amissâque [1] legionis quintæ aquila vocavit ab Urbe in Gallias Cæsarem. Cura deinde , atque onus Germanici belli delegata Druso Claudio , fratri Neronis, adolescenti tot tantarumque virtutum , quot & quantas natura mortalis recipit , [2] vel industria percipit ; [b] cujus ingenium utrum bellicis magis operibus , an civilibus suffecerit artibus , in incerto est. Morum certè dulcedo ac suavitas , & adversus amicos æqua ac par sui æstimatio inimitabilis fuisse dicitur. [c] nam pulchritudo corporis , proxima fraternæ fuit. Sed illum , magna ex parte domitorem Germaniæ , plurimo ejus gentis variis in locis profuso sanguine , [3] fatorum iniquitas , consulem , agentem annum tricesimum , rapuit. [d] Moles deinde ejus belli translata in Neronem est. quod is suâ & virtute , & fortunâ administravit : [e] peragratúsque victor omnes partes Germaniæ , sine ullo detrimento commissi exercitus , quod præcipuè huic duci semper curæ fuit ; sic perdomuit eam , ut in formam pænè

INTERPRETATIO.

[a] *Et vitiosissimo simul & dissimulantissimo vitiorum* suorum.

[b] *De cujus ingenio dubitatur , utrum fuerit magis capax bellicorum factorum , an artium , quæ pertinent ad administrandam rempublicam.*

[c] *Nam pulchritudine corporis proximè accessit ad fratrem.*

[d] *Deinde onus ejus belli , &c.*

[e] *Et cum percurrisset victor , &c.*

NOTÆ.

4. *Dalmatarumque nationes.*] Petrus Ranzanus in suâ Hungariâ scribit universam Dalmatiam cum sibi conterminis Illyride atque Liburniâ uno vocabulo dici *Sclavoniam*, *Esclavonie* : & quicquid trans Savum agrorum est , per quos iter sit versùs Italiam , *Croatiam* nominari.

5. *Ovans triumphavit.*] Ovatio est minor triumphus : à triumpho κατ' ἐξοχὴν dicto hoc præcipuè differt , quòd triumphans curru , ovans autem vel equo , vel pedibus urbem ingrederetur. Hinc à Græcis θρίαμβος πεζὸς , sive triumphus pedestris appellatur.

1. *Legionis quintæ Aquila.*] Aquila signum est totius legionis princeps. Signa quidem alia , Lupos , Minotauros , Equos, Apros , Dracones , Romani habuerunt : postea tamen , cæteris rejectis , unam servaverunt Aquilam , quàm Marius , in secundo suo consulatu , Romanis legionibus præcipuè addixit.

2. *Vel industria percipit.*] Cum Lipsio leges meliùs : *perficit.*

3. *Fatorum iniquitas rapuit.*] Teste Livio , lapsu equi , fracto crure , periit intra tricesimum diem. Ejus laudes scripsit Horatius , *lib.* 4. *Car.*

ſtipendiariæ redigeret provinciæ. Tum alter triumphus, cum altero conſulatu, ei oblatus eſt.

XCVIII. Dum ea, quæ prædiximus, in Pannoniâ, Germaniáque geruntur, atrox in Thraciâ bellum ortum, omnibus ejus gentis nationibus in arma accenſis, Lucii Piſonis, quem hodiéque diligentiſſimum, atque eumdem leniſſimum [1] ſecuritatis urbanæ cuſtodem habemus, virtus compreſſit. Quippe, legatus Cæſaris, triennio cum his bellavit; [a] gentéſque ferociſſimas, plurimo cum earum excidio, nunc acie, nunc expugnationibus, in priſtinum pacis redegit modum; ejuſque patratione, Aſiæ ſecuritatem, Macedoniæ pacem reddidit. De quo viro hoc omnibus ſentiendum ac prædicandum eſt, eſſe mores ejus [2] vigore ac lenitate mixtiſſimos, & vix quemquam reperiri poſſe, qui aut otium validiùs diligat, aut faciliùs ſufficiat negotio, & magis, quæ agenda ſunt, curet ſine ulla oſtentatione agendi.

XCIX. Brevi interjecto ſpatio, Tiberius Nero, duobus conſulatibus, totidemque triumphis actis, tribuniciæ poteſtatis [1] conſortione æquatus Auguſto, civium poſt unum (& hoc, quia volebat) eminentiſſimus, ducum maximus, famâ fortunâque celebetrimus, & verè alterum reipublicæ lumen & caput, mirâ quadam & incredibili atque inenarrabili pietate, (cujus cauſſæ mox detectæ ſunt) cùm Caius Cæſar[2] ſumpſiſſet jam virilem togam,[a] Lucius item maturus eſſet viris, ne fulgor ſuus orientium juvenum obſtaret initiis, [3] diſſimulatâ cauſsâ conſilii ſui, commeatum à ſocero, atque eodem vitrico, acquieſcendi à continuatione laborum, petiit. [b] Quis fuerit eo tem-

INTERPRETATIO.

[f] *Tributaria.*

[a] *Et redegit gentes ferociſsimas ad conditiones prima pacis, cum plurimâ earum pernicie, nunc præliis, nunc expugnationibus* urbium; *& hujus belli conſummatione, &c.*

[a] *Item tùm Lucius eſſet proximus ætati virili, ne ſplendor ſuus noceret primordiis* horum *juvenum* in regimen *introeuntium. tectâ ratione ſui conſilii. poſtulavit à ſocero, atque eodem vitrico facultatem abeundi & deſiſtendi à continuandis laboribus.*

[b] *Quis hoc tempore fuerit ſtatus urbis, &c.*

NOTÆ.

1. *Securitatis urbanæ cuſtodem.*] Id eſt, urbi præfectum, quem nos Galli diceremus: *Chef de la Police, & Juge criminel de Rome.*

2. *Vigore.*] Cl. Puteanus interpretatur *rigore*, ſive *ſeveritate*.

1. *Conſortione.*] Id eſt, *conſociatione*. Quâ voce Cicero utitur *lib. 3. Offic. diſſolvatur neceſſe eſt omnis humana conſortio.*

2. *Sumpſiſſet jam togam virilem.*] Septimo & decimo anno hæc toga ſumebatur: quo prætexta deponebatur, tanquam non pueriliter, ſed viriliter eſſet vita peragenda.

3. *Diſſimulatâ cauſâ conſilii ſui.*] Non eſt ea, quam Velleius adulatoriè indicat. Ergò veram ex Tacito repete. Hanc cauſam ait fuiſſe *Juliam* uxorem; quam neque criminari aut dimittere auderet, neque ultra perferre poſſet.

pore civitatis habitus, qui singulorum animi, [3] quæ digredientium à tanto viro omnium lacrymæ, quam pænè ei patria manum injecerit, justo servemus operi. Illud etiam in hoc transcursu dicendum est, ita septem annos Rhodi moratum, ut omnes, [4] qui proconsules legatique, in transmarinas profecti provincias, visendi ejus gratiâ, [5] ad quem convenientes, semper privato ([6] si illa majestas privata unquam fuit) fasces suos summiserint, fassique sint otium ejus honoratius imperio suo.

C. Sensit terrarum orbis, digressum à custodiâ Neronem Urbis. nam & Parthus, desciscens à societate Romanæ, [a] adjecit Armeniæ manum; & Germania, aversis domitoris sui oculis, rebellavit. [b] At in Urbe, [1] eo ipso anno, quo magnificentissimi gladiatorii muneris naumachiæque spectaculis, Divus Augustus, abhinc annos triginta, se, & Gallo Caninio consulibus, dedicato [2] Martis templo, animos oculosque populi Romani repleverat, fœda dictu, memoriaque horrenda in ipsius domo tempestas erupit. Quippe filia ejus Julia, [c] per omnia tanti parentis ac viri immemor, nihil, quod facere aut pati turpiter posset femina, luxuriâ, libidine, infectum reliquit; magnitudinemque fortunæ suæ peccandi licentiâ metiebatur; quidquid liberet, pro licito judicans. [3] Tum Julus Antonius, singulare exem-

INTERPRETATIO.

[a] *Armeniam invasit.*

[b] *At quo anno Divus Augustus, qui consul erat cum Gallo Caninio, post dedicatum templum Martis, recreaverat oculos & animos populi Romani spectaculis magnificentissimi ludi gladiatorii, & pugna navalis* (sunt *abhinc triginta anni) hoc ipso* anno *exorta est in Augusti domo tempestas turpis dictu, &* quam *meminisse horret animus.*

[c] *In omnibus oblita gloria sua, sui patris, & sui conjugis.*

NOTÆ.

4. *Qui Proconsules.*] Hoc loco Vossius profitetur, se MS codicis fide restituisse: *qui pro consulibus*, vel *pro consule*.

5. *Ad quem convenientes.*] Lipsius legit: *visendi ejus gratiâ atque conveniendi*. Nonnulli autem cum minore licentiâ reponunt: *visendi ejus gratia ad eum convenientes*. Quam lectionem præ duabus aliis probamus.

6. *Si illa majestas privata.*] Id est, Si tamen Tiberius Nero, quâ se oris majestate fert, haberi privatus unquam potuit.

1. *Eo ipso anno.*] Hic fuit annus urbis 752. Dio tamen ab hoc calculo valde abit, & commemorat Juliam relegatam anno 748. Lælio Balbo, & C. Antistio Vetere consulibus: at vehementer errat. Erravit quoque Joseph Scaliger prochronismo quadriennii, Dionem secutus; nec attendens apud Dionem hiatum esse, & aliquot annorum defectum: quod diligenter annotavit ejusdem Dionis interpres.

2. *Martis templo.*] Illud Ovidius eleganter describit 5. *Fast*, fuerunt alia Martis Ultoris templa: sed hoc nobilissimum. Nunc *S. Martinæ* consecratus est, in foro Augusti.

3. *Tum Julus Antonius.*] Marci Antonii filius. Quod autem Velleius affirmat, eum sceleris a se commissi ultorem fuisse, diversus est Dio *lib.* 55. Ubi illum cum aliis multatum, non verò necem sibi conscivisse dicit.

plum clementiæ Cæſaris, violator ejus domus, ipſe ſceleris à ſe commiſſi ultor fuit; quem, victo ejus patre, non tantùm incolumitate donaverat, ſed ſacerdotio, præturâ, conſulatu, provinciis, honoratum etiam matrimonio ſororis ſuæ filiæ, in artiſſimam affinitatem receperat. Quinctiuſque Criſpinus, ſingularem nequitiam ſupercilio truci protegens, & Appius Claudius, & Sempronius Gracchus, ac Scipio, [d] aliique minoris nominis, utriuſque ordinis viri, quaſi [4] cujuſlibet uxore violatâ, [5] pœnas pependēre; cùm Cæſaris filiam & Neronis violaſſent conjugem. Julia relegata [6] in Inſulam, patriæque, & parentum ſubducta oculis, quam tamen comitata mater Scribonia, [7] voluntarii exilii permanſit comes.

C I. Breve ab hoc interceſſerat ſpatium, cùm Caius Cæſar, antè aliis provinciis [1] ad ſidendum obitis, in Syriam miſſus, convento priùs Tiberio Nerone, [2] cui omnem honorem, ut ſuperiori, habuit, tam variè ſe ibi geſſit, [a] ut nec laudaturum magna, nec vituperaturum mediocris materia deficiat, cum rege Parthorum, [3] juvene excelſiſſimæ, in inſulâ, quam amnis [4] Euphrates ambiebat, [b] æquato utriuſque partis numero, coiit. Quod ſpectaculum ſtantis ex diverſo hinc Romani, illinc Parthorum exercitus, cum duo inter ſe eminentiſſima imperiorum & hominum coirent capita, perquàm clarum & memorabile, ſub initia ſtipendiorum meorum, [5] tribuno militum

INTERPRETATIO.

[d] *Et alii obſcurioris conditionis.*

[a] *Ut is, qui laudaturus eſt* hunc Caium, *non careat ingenti materiâ, &c. qui* eundem *inſimulaturus eſt, non careat mediocri,*

[b] *Utrimque comitante pari hominum numero.*

NOTÆ.

4. *Cujuſlibet.*] Hoc pronomen eo ſenſu dicitur, quo dixit Horatius: *non cuivis homini contingit adire Corinthum*: pro cujuſlibet fortunæ, & conditionis homine.

5. *Pœnas pependēre.*] In exilium lege Juliâ pellebantur adulteri, cujuſcumque tandem conditionis eſſent.

6. *In inſulam.*] Dictam Trimerum, haud procul Apulis litoribus, ubi vigeſimo exilii anno diem obiit.

7. *Voluntarii.*] Lipſius legit: *voluntaria*, id eſt, ſponte. Neque enim exilium Juliæ voluntarium erat.

1. *Ad ſidendum.*] Lipſius legit: *ad viſendum.* Alii cum Rhenano ſcribunt: *ad ſedandum*, nempe *motus.*

2. *Cui omnem honorem ut ſuperiori.*] Adulatoriè pro more ſuo Velleius. Contrà enim Dio planiſſimè ſcripſit *lib.* 50. *Caium miſſum ad bellum Armeniacum Tiberius coluit & veneratus eſt.* Idem ſcripſit Zonaras.

3. *Juvene excelſiſſimæ.*] Aliqui ſcribunt: *excelſſimo, in inſulâ, &c.* Hoc autem difficile eſt: imò incredibile. Erat enim Phraates hoc tempore rex Parthorum; & cum eo colloquium. Nec juvenis erat: ſed, teſte Lipſio, annorum & regni vetus. Ergo veriſſimè emenda: *juvenis excelſiſſimus*, ut ſermo ſit de Caio, ſummo juvenum, & ad ſpem imperii ab Auguſto deſtinato.

4. *Euphrates.*] Fluvius Meſopotamiæ, quem Strabo, Plinius & Salluſtius tradiderunt ex Niphate Armeniæ monte naſci; & in mare Rubrum influere, Tygrique conjunctum facere Meſopotamiam.

5. *Tribuno militum mihi.*] An in legione Tribuno, cum imperio in mille milites? An verò Tribuno caſtrorum, ſive Gallicè, quemadmodum vocant, *Maré-*

mihi visere contigit. quem militiæ gradum ante sub patre tuo, [6] Marce Vinici, & Publio Silio auspicatus, in Thracia, Macedoniaque, mox Achaia, Asiaque, & omnibus ad Orientem [7] versus provinciis, [a] & ore atque utroque maris Pontici latere, haud injucundâ tot rerum, locorum, gentium, urbium recordatione perfruor. Prior Parthus apud Caium in nostra ripa, posterior hic apud regem in hostili epulatus est.

CII. Quo tempore Marci Lollii, quem veluti moderatorem juventæ filii sui Augustus esse voluerat, perfida & plena subdoli ac versuti animi consilia, per Parthum indicata, [1] Cæsaris ira evulgavit: cujus mors intra paucos dies fortuita, an voluntaria fuerit, ignoro. Sed, quàm hunc decessisse lætati homines, tam paullò pòst obiisse Censorinum in iisdem provinciis, graviter tulit civitas, [a] virum demerendis hominibus genitum. Armeniam deinde ingressus, primâ parte introitus prosperè gessit; mox in colloquium (cui se temerè crediderat) [2] circa Artageram graviter à quodam, nomine Adduo, vulneratus, ex eo, ut corpus minùs habile, ita animum minùs utilem reipublicæ habere cœpit. Nec defuit conversatio hominum, vitia ejus assentatione alentium. etenim semper magnæ fortunæ comes adest Adulatio: per quæ eò ductus erat, ut in ultimo ac remotissimo terrarum orbis angulo consenescere, quàm Romam regredi, mallet. Diu reluctatus, invitusque revertens in Italiam, [3] in urbe Lyciæ (Limyram nominant) morbo obiit; [4] cùm ante annum fermè L. Cæsar, frater ejus, Hispanias petens, [5] Massiliæ decessisset.

INTERPRETATIO.

[a] *Et ostiis, atque utroque latere Ponti Euxini.*

[a] *Virum* officiosissimum, & *natum ad sibi devinciendos homines.*

NOTÆ.

chal de Camp. Hoc postremum existimem ex infra dicendis: *Hoc tempus me, functum ante tribunatu castrorum, Tiberii Cæsaris militem fecit.*

6. *M. Vinici.*] Vulgò: *M. Vinicio.* Sed procul dubio malè. Nam ejus pater *Publius* vocabatur.

7. *Versus provinciis.*] Scehgkius ex editione veteri reposuit: *visis.* Sicque censeo legendum; & redundare, *versus*, cum scripserit: *ad Orientem.*

1. *Cæsaris ira evulgavit.*] Cum Rhenano & Lipsio lege: *per Parthum indicata Cæsari, fama vulgavit.*

2. *Circa Artageram.*] Est urbs Armeniæ, quam nonnulli appellant, *Artaxata.*

3. *In urbe Lyciæ.*] Seneca rhetor, Florus, ac Rufus Festus Caium in Syriâ mortuum volunt. Aliundè Suetonius, & Zonaras Velleium sequuntur. Urbem porrò Limyram, ut & Limyrum fluvium Ptolemæus in Lycia collocat. Est autem Lycia Asiæ minoris regio, inter Pamphyliam & Cariam.

4. *Cum ante annum fermè L. Cæsar.*] Hoc loco turpiter erratum est in editione, quàm Gerardus Vossius curavit Ann. 1654. scripsit: *Cùm ante annum fermè quinquagesimum Cæsar, &c.* Deceptus literâ L. quàm sumpsit pro quinquagenarii notâ, cùm hic intelligi debeat Lucius Cæsar, de quo Suetonius *in Augusto: Caium & Lucium in duodeviginti mensium spatio amisit ambos.*

5. *Massilia.*] Vide sup. *lib. 2. cap.* 15. *n.* 2.

CIII.

CIII. [a] Sed fortuna, quæ subduxerat spem magni nominis, jam tum reipublicæ sua præsidia reddiderat. quippe ante utriusque horum obitum, patre tuo Publio Vinicio consule, Tiberius Nero, reversus Rhodo, incredibili lætitiâ patriam repleverat. Non est diu cunctatus Cæsar Augustus. Neque enim quærendus erat, quem legeret; sed legendus, qui eminebat. Itaque, quod post Lucii mortem, adhuc Caio vivo, facere voluerat, atque vehementer, repugnante Nerone, erat inhibitus; post utriusque adolescentium obitum facere perseveravit, [b] ut, & [1] tribuniciæ potestatis consortionem Neroni constitueret, multùm quidem eo cùm domi, tùm in Senatu recusante, & eum, Ælio Cato, & Sentio consulibus, [c] quinto Kalendas Julias, post Urbem conditam annis septingentis quinquaginta quatuor, abhinc annis viginti septem, [2] adoptaret. Lætitiam illius diei, concursumque civitatis, & vota pænè inserentium cœlo manus, spemque conceptæ perpetuæ securitatis æternitatisque Romani imperii, [d] vix in illo justo opere abundè persequi poterimus, nedum hîc implere tentemus. [3] id unum dixisse juvat, quàm ille omnibus fuerit carus. [e] Tum refulsit certa spes liberorum parentibus, viris matrimoniorum, dominis patrimonii, omnibus hominibus salutis, quietis, pacis, tranquillitatis; adeò, ut nec plus sperari potuerit, nec spei responderi feliciùs.

CIV. Adoptatus eâdem die etiam Marcus Agrippa, quem post mortem Agrippæ Julia enixa erat. sed in Neronis adoptione illud ad-

INTERPRETATIO.

[a] *Sed fortuna, quæ ademerat reipublicæ spem, quam dabat ingens* Caii & Lucii *nomen, jam tùm* ipsi *reddiderat suum columen.*

[b] *Ut & sibi adjungeret Neronem socium tribunicii muneris.*

[c] *Vigesimo septimo Junii.*

[d] *Vix poterimus satis exprimere in illo prolixo opere*, quod meditamur, *tantùm abest ut conemur hoc loco planè explicare.*

[e] *Tùm reluxit parentibus certa spes* educandi *liberos, maritis habitandi cum uxoribus, privatis possidendi bona paterna, omnibus hominibus agendi vitam in quiete, in pace, in securitate.*

NOTÆ.

1. *Tribunicia potestatis.*] Intellige tribuniciam potestatem iterùm Tiberio communicatam. Augustus enim antea sibi Tiberium adjunxerat socium hujus muneris. Observa, sdm, scilicet Augusti tempore, Tribunatum fuisse præcipuam supremæ dominationis imaginem.

2. *Adoptaret.*] Id est, in filii locum adsciscerct. Adoptio, *teste Gellio*, duobus modis fiebat, 1. Per prætorem, & erat propriè adoptio. 2. Per populum, aliquo magistratu rogante; & arrogatio dicebatur. Hæc nunc nostrâ ætate fit per principes. Hinc Jurisconsulti tradunt, 1. Adoptionem esse, cùm is, qui sui juris non est, apud Magistratum transit alienam in familiam. 2. Arrogationem esse, quando auctoritate principis adoptamus eos, qui sui sunt juris.

3. *Id unum dixisse juvat.*] Ita Rhenanus edidit, cùm in autographo deessent, *juvat & carus.* Lipsius legit: *id unum dixero, quàm, &c.* Vossius: *id unum dixisse habeo, quam, &c.* Id verò de Tiberio interpretantur: at num fortè meliùs de ipsius diei celebritate?

jectum, his ipsis Cæsaris verbis: [1] Hoc, inquit, reipublicæ causâ facio. Non diu vindicem, custodemque imperii sui morata in Urbe patria, protinus in Germaniam misit; ubi ante triennium sub Marco Vinicio, avo tuo, clarissimo viro, immensum exarserat bellum. [2] erat & ab eo quibusdam in locis gestum, quibusdam sustentatum feliciter, eóque nomine decreta ei, cum speciosissimâ inscriptione operum, ornamenta triumphalia. [a] Hoc tempus me, functum antè tribunatu castrorum, Tiberii Cæsaris militem fecit. quippe, protinus ab adoptione missus cum eo præfectus equitum in Germaniam, successor officii patris mei, cælestissimorum ejus operum per annos continuos novem præfectus, aut legatus, spectator, &, pro captu mediocritatis meæ, adjutor fui. [b] Neque illi spectaculo, [3] quo fructus sum, simile conditio mortalis recipere videtur mihi; cùm per celeberrimam Italiæ partem, tractum omnem Galliæ provinciarum, veterem Imperatorem, [4] & antè meritis ac viribus, quàm nomine, Cæsarem revisentes, sibi quisque, quàm illi, gratularentur pleniùs. At verò militum conspectu ejus elicitæ gaudio lacrymæ alacritasque, [c] & salutationis nova quædam exultatio, & contingendi manum cupiditas, [d] non continentium protinus, quin adjicerent, Videmus te, Imperator; salvum recepimus. ac deinde, Ego tecum, Imperator,

INTERPRETATIO.

[a] *Hoc tempore militavi sub Tiberio Cæsare, cùm antea fuissem tribunus castrorum.*

[b] *Equidem non puto, conditionem mortalium posse percipere* lætitiam *parem huic, quam cepi ex iis, quæ vidi: cùm per frequentissimas oras Italiæ, & per omnes plagas provinciarum Galliæ, universi, qui revisebant* illum *veterem ducem, qui antè meritis & virtutibus, quàm nomine Cæsar erat, gauderent* de ejus reditu, *magis suâ, quàm illius causâ.*

[c] *Et lætitia quædam insolita in eo salutando.*

[d] *Non valentium se tenere, quominùs adjicerent, &c.*

NOTÆ.

1. *Hoc, inquit, reipublicæ causâ.*] Longè à Velleii mente Tacitus, apud quem aliqui putant ab Augusto Tiberium non caritate aut reipublicæ curâ adscitum esse successorem; sed Augustum, quoniam arrogantiam sævitiamque Tiberii introspexerat, comparatione deterrimâ gloriam sibi quæsivisse. Cum Velleio tamen Suetonius, liberi aliàs prudentisque judicii scriptor, consentit, & ab Augusto removet eam suspicionem, dùm *in Tib.* 21. scribit: *Adduci neque quin existimem, circumspectissimum & prudentissimum principem, in tanto præsertim negotio, nihil temerè fecisse; sed vitiis virtutibusque Tiberii perpensis, potiores duxisse virtutes: præsertim cùm & reipublicæ causâ adoptare se eum pro concione juraverit, & epistolis aliquot ut peritissimum rei militaris, utque unicum populi Romani præsidem prosequatur.*

2. *Erat &.*] Lipsius legit: *erat id.*

3. *Quo fructus sum.*] Pro *fruitus sum,* à *fruor.* Ita Cicer. *in Horten. & amœnitate summâ perfructus est:* Et Lucretius *lib.* 3. *Sin ea, quæ fructus cumque es, periere profusa.*

4. *Meritis, ac viribus.*] Idem Lipsius vult legi: *meritis ac virtutibus.*

[5] in Armeniâ, ego in Rætia fui: ego à te in Vindelicis, ego in Pannoniâ, ego in Germaniâ donatus sum, neque verbis exprimi, & fortasse vix mereri fidem potest.

CV. Intacta protinus Germania, subacti [1] Caninefates, Attuari, Bructeri, recepti Cherusci [2] gentes, & amnis, [3] mox nostrâ clade nobilis, transitus [4] Visurgis: penetrata ulteriora: [a] cùm omnem partem asperrimi & periculosissimi belli Cæsar vindicaret; in iis, quæ minoris erant discriminis, Sentium Saturninum, qui tum legatus patris ejus in Germaniâ fuerat, præfecisset; [b] virum multiplicem virtutibus, navum, agilem, providum, militariumque officiorum patientem ac peritum pariter, sed eundem, ubi negotia fecissent locum otio, liberaliter lautéque eo abutentem; ita tamen, ut eum splendidum ac hilarem potiùs, quàm luxuriosum, aut desidem, diceres. de cujus viri claro celebrique consulatu prædiximus. [5] Anni ejus æstiva, usque in mensem Decembrem perducta, immanis emolumentum fecêre victoriæ. [6] Pietas sua Cæsarem, penè obstructis hieme Alpibus, in Urbem traxit, ad tutelam imperii: eum veris initio reduxit in Germaniam; in cujus mediis finibus, ad caput [7] Juliæ fluminis, hiberna digrediens princeps locaverat.

INTERPRETATIO.

[a] *Cùm Cæsar sibi sumeret id omne, quod erat difficillimum & periculosissimum* in hoc *bello*.

[b] *Hominem preditum multis virtutibus, diligentem, &c.*

NOTÆ.

5. *In Armeniâ.*] *Turcomanie.* Rœtia, in aliquibus marmoribus sic scribitur sine afflatu; *Grisons & Tirol.*] In Vindelicis, *Partie de Suaube & de Baviere.*] In Pannonia, *Hongrie & Austriche en partie.* De quibus singulis suo loco suprà dictum est.

1. *Caninefates.*] *Kennemerlande en Hollande, & Province d'Utrect.*] Attuari, *partie d'Ouer-issel, & de l'Evêché de Munster.*] Bructeri, *Evêché de Paderbon, en partie.*] Cherusci, *Duchez de Brunsvic & de Lunebourg.*

2. *Gentes.*] Hanc voculam tanquam glossema delet Lipsius.

3. *Mox nostrâ clade.*] Intelligit cladem Varianam, de quâ mox infra.

4. *Visurgis.*] Germaniæ fluvius est, hodie, *Le Vveser.* Oritur in confinio Franconiæ: & inter Ducatum Bremensem, & Comitatum Oldenburgensem Oceano Germanico miscetur.

5. *Anni ejus Æstiva.*] Gallicè, *la Campagne de cette année.* Bellum sic appellamus, quod geri æstate solet. Hinc æstiva castra dicuntur loci, in quibus æstate milites degunt: ut hiberna, in quibus hiemem transigunt.

6. *Pietas sua Cæsarem.*] Hujus loci duplex lectio. 1. Lipsiana: *pietas sua Cæsarem .... in Urbem traxit: at tutela imperii eum veris initio, &c.* 2. Vossiana: *pietas sua Cæsarem .... in Urbem traxit: ad tutelam imperii eum veris initium reduxit in Germaniam.* Utraque placet. Sensus est: Cæsaris pietas in suos, eum in Italiam retraxit: ad tutelam autem imperii, quod ei defendendum erat adversus barbaros, eum veris initium in Germaniam reduxit.

7. *Juliæ.*] Consensus omnium, & res ipsa jam pridem evicit legendum esse: *Lupiæ.* Est autem Lupia Germaniæ fluvius in Rhenum per Vvestphaliam decurrens, & se exonerans apud Vvesaliam urbem. Vulgò: *La Lippe en Vvestphalie.*

CVI. [a] Prô dii boni, quanti voluminis opera insequenti æstate, sub duce Tiberio Cæsare, gessimus! Perlustrata armis tota Germania est. victæ gentes, pænè nominibus incognitæ. receptæ [1] Cauchorum nationes. omnis eorum juventus, infinita numero, immensa corporibus, situ locorum tutissima, traditis armis, unà cum ducibus suis, septa fulgenti armatóque militum nostrorum agmine, ante imperatoris procubuit tribunal. Fracti [2] Langobardi; [b] gens etiam Germanâ feritate ferocior. Denique, quòd nunquam antea spe conceptum, nedum opere tentatum erat, [3] ad quadringentesimum miliarium, à Rheno usque ad flumen [4] Albim, [5] qui Semnonum Hermundorumque fines præfluit, Romanus cum signis perductus exercitus; [c] & eòdem, mirâ felicitate & curâ ducis, temporum quoque observantiâ, classis, quæ oceani circumnavigaverat sinus, ab inaudito, atque incognito antè mari flumine Albi subvecta, plurimarum gentium victoria, cum abundantissima rerum omnium copia, exercitui Cæsarique se junxit,

CVII. [a] Non tempero mihi, quin tantæ rerum magnitudini hoc, qualecumque est, inseram. Cùm citeriorem ripam prædicti fluminis

INTERPRETATIO.

[a] *Proh dii boni, quàm prolixo libro* digna describi *facta patravimus insequenti æstate, sub ductu Tiberii Cæsaris!*

[b] *Natio etiàm ferocior, quàm sunt vulgò Germani.*

[c] *Et eodem* tempore *curâ & mirâ felicitate ducis, etiàm observatione temporum, classis, postquam circum navigavisset sinus Occeani, ingressa mari inaudito, & antea incognito in flumen Albim, devictis plurimis nationibus, junxit se exercitui & Cæsari, cum maxima copia omnium rerum.*

[a] *Non possum tenere me, quin narrem inter tantas res hec, qualecumque est.*

NOTÆ.

1. *Gauchorum.*] Hæc natio complectitur Comitatus Emblanum & Oldenburgensem; & Episcopatum Bremensem.

2. *Langobardi.*] Germaniæ populi, qui in Ducatu Mechleburgensi circa Oderam (*l'Oder*) fluvium incolentes, egressi suis finibus in Italiam profecti sunt, & victis ibi Gothis, usque ad Caroli Magni tempora imperaverunt: a quibus Gallia Cisalpina maxima ex parte adhuc Lombardia quasi *Lancobardia* nominatur: hodiè, *La vieille Marche de Brandebourg.*

3. *Ad quadringentesimum miliarium.*] Ad ducentas leucas, juxta communem Franciæ leucam, quæ duo millia passuum continet. Ad centum verò & triginta tres leucas cum tertia parte leucæ, juxta astronomicam leucam, quæ tria passuum millia comprehendit.

4. *Albim.*] Vulgò, *l'Elbe.* In Silesiæ finibus oritur, & per Bohæmiam, Misniam, & Saxoniam in Occeanum fluit infrà Hamburgum urbem Holsatiæ maximam.

5. *Qui Semnonum.*] Ita cum Thysio edidimus, ex Schegku lectione, quam Ptolemæi, Strabonis, Tacitique stabilit auctoritas; cùm vulgò legeretur: *Senonum.* Sunt autem Semnones Germaniæ populi in eo tractu, ubi hodie Lusatia provincia, & pars Silesiæ inferioris.] *Hermundorum*, sunt quoque Germaniæ populi, quorum regio olim Misnia vocabatur. Nunc verò habitant, ubi Voitlandia, pars australis Thuringiæ, & pars superior Franconiæ.

castris occupassemus, [b] & ulterior armatâ hostium juventute fulgeret, sub omnem motum nostrarum navium protinus refugientium, unus è barbaris, ætate senior, corpore excellens, dignitate, quantùm ostendebat cultus, eminens, cavatum, ut illis mos est, [1] ex materiâ conscendit [2] alveum, solúsque id navigii genus temperans, [a] ad medium processit fluminis; & petiit, liceret sibi, sine periculo, in eam, quam armis tenebamus, egredi ripam, ac videre Cæsarem. Data petenti facultas. Tum, [c] appulso lintre, & diu tacitus contemplatus Cæsarem, [d] Nostra quidem, inquit, furit juventus, quæ cùm vestrum numen absentium colat, præsentium potiùs arma metuit, quàm sequitur fidem. sed ego, beneficio ac permissu tuo, Cæsar, [e] quos ante audiebam, hodie vidi deos: nec feliciorem ullum vitæ meæ aut optavi, aut sensi diem. Impetratóque, ut manum contingeret, reversus in naviculam, sine fine respectans Cæsarem, ripæ suorum appulsus est. Victor omnium gentium, locorumque, quos adierat Cæsar, cum incolumi inviolatóque, [f] & semel tantummodo, magna cum clade hostium, fraude eorum tentato exercitu, in hiberna legiones reduxit, eâdem, quâ priore anno, festinatione urbem petens.

CVIII. Nihil erat jam in Germaniâ, quòd vinci posset, præter gentem [1] Marcomannorum; quæ, Maroboduo duce, excita sedibus suis, atque in inferiora refugiens, incinctos [2] Herciniæ silvæ campos

INTERPRETATIO.

[b] *Et tenerent ulteriorem ripam copiæ hostium, quorum arma fulgebant. & qui ad omnem motum nostrarum navium statim recedebant; unus ex barbaris ætate senior, staturâ procerus, dignitate præstans, quantùm conjiciebatur ex* ejus *vestibus, conscendit cymbam cavatam, pro eorum consuetudine, ex arbore, & solus gubernans hoc genus navigii, processit, &c.*

[c] *Appulsâ cymbâ.*

[d] *Nostri milites, ait, non sunt sani, qui vos colentes ut numina, cùm abestis, timent potiùs vestra arma, cùm adestis, quàm se tradunt vestræ fidei.*

[e] *Quos antè cognoveram auditione.*

[f] *Et oppugnato solùm semel hostium insidiis, cum ingenti eorum clade.*

NOTÆ.

1. *Ex materiâ.*] Materiæ appellatione præcipuè intelligimus ligna, quæ ædificiis aptantur, ut arbores, &c. Hoc sensu Livius accepit materiam: *multam*, inquit, *materiam ceciderat miles.*

2. *Alveum.*] Alveus hîc accipitur pro naviculâ ex arboris cortice cavatâ, Gallicè; *un canot.* Certè hujusmodi naviculas ex arborum cortice sic vocant, qui degunt in novâ Franciâ, ubi plurimus earum usus est. Mirum est quot acceptiones præter superiorem patiatur idem nomen. 1. Significat fossam, per quam amnis decurrit; *Lit d'une riviere.* 2. Vas, cujus usus esse solet in balneis, *Bassin,* 3. Tabulam lusoriam, *Damier.* 4. Receptaculum, in quo apes mellificant, *Ruche.*

1. *Marcomannorum.*] Germaniæ populi fuerunt, primùm incolæ tractuum Palatini ad Rhenum, Brisgoi, & Suevi maximam partem: unde egressi, deinde Herciniam sylvam habitaverunt. Hinc Sanson, Brietius, aliique, Marcomannos posuerunt, ubi postea Bohemia propria: Vulgò, *La Boheme.*

2. *Hercinia sylva.*] Sylva est aliàs amplissima Germaniæ, & varii nominis pro varietate locorum: nunc autem angustio-

incolebat. [a] Nulla festinatio hujus viri mentionem transgredi debet. [b] Maroboduus, genere nobilis, corpore prævalens, animo ferox, natione magis, quàm ratione, barbarus, non tumultuarium, neque fortuitum, neque mobilem, & ex voluntate parentium constantem inter suos occupavit principatum; sed, certum imperium, vimque regiam complexus animo, statuit, avocatâ procul à Romanis gente suâ, eò progredi; ubi, cùm propter potentiora arma refugisset, sua faceret potentissima. Occupatis igitur, quos prædiximus, locis, finitimos omnes aut bello domuit, [c] aut conditionibus juris sui fecit.

CIX. [a] Corpus suum [1] custoditum, imperium, perpetuis exercitiis, penè ad Romanæ disciplinæ formam redactum, brevi in eminens, & nostro quoque imperio timendum perduxit fastigium; gerebatque se ita adversùs Romanos, ut neque bello nos lacesseret, &, si lacesseretur, superesse sibi vim, ac voluntatem resistendi declararet. Legati, quos mittebat ad Cæsares, interdum ut supplicem commendabant, interdum ut pro pari loquebantur. Gentibus hominibusque à nobis desciscentibus erat apud eum perfugium; [b] totumque ex malè dissimulato agebat æmulum; exercitumque, quem septuaginta millium peditum, quatuor equitum, fecerat, assiduis adversùs finitimos bellis exercendo, majori, quàm quod habebat, operi præparabat. Eratque etiam eò timendus, quòd, cùm Germaniam ad lævam, & in fronte; Pannoniam ad dextram; à tergo sedium suarum haberet [2] Noricos; tanquam in omnes semper venturus, ab omnibus timeba-

INTERPRETATIO.

[a] *Ob nullam festinationem debeo prætirire hunc hominem silentio.*

[b] *Maroboduus* erat ortus *nobili familia, robusto præ* aliis *corpore, animo ferox, &* *barbarus gente potiùs, quàm intelligentiâ. Usurpavit dominatum inter suos, non* dominaturus *tumultuariò, & quasi casu, & obnoxius mutationi, & hominibus qui obedirent ex arbitrio suo: sed cogitatione complexus* ideam *imperii stabilis, & regiæ potestatis, decrevit, &c.*

[c] *Aut pactionibus redegit in suam potestatem.*

[a] *Brevi extulit ad majestatem altissimam & formidolosam nostro etiam imperio, tùm* corpus suum, quod *satellitio muniebat, tùm regnum* suum, *quod redegerat continuâ exercitatione ferè ad modum* Romanæ *disciplinæ.*

[b] *Et omnino se ostendebat æmulum* nostrum, *postquam malitiosè dissimulaverat.*

NOTÆ.

ribus limitibus restringitur, & Bohemiam propriam circumcingit. Unde dicitur hodiè Gallis: *Forest de Boheme.*

1. *Custoditum.*] Editio vetus habet: *Custodia tum.* Ex quo Lipsius legit: *Custodiâ tutum.*

2. *Noricos.*] Nomen gentis pro regione, quæ Europæ est, aliàs Illyrici Occidentalis pars extra Germaniam, à quâ Danubio dividebatur; nunc intra Germaniæ limites contenta. In Norico sunt Austria pro majori parte, & versus Occidentem, Stiriæ pars superior, Carinthia, Carniola superior, ditio Salisburgensis, aliquot loca Comitatûs Tirolensis ad boream, & minuta pars Bavariæ superioris & ad Ortum. Ex quo liquet errare, 1. Ortelium, qui Noricum *Bavariam* appellat, cùm

tur. [c] Nec ſecuram incrementi ſui patiebatur eſſe Italiam : [2]quippe cùm à ſummis Alpium jugis, quæ finem Italiæ terminant, initium ejus finium haud multò plus [3] ducentis millibus paſſuum abeſſet. Hunc virum, & hanc regionem proximo anno diverſis è partibus Tiberius Cæſar aggredi ſtatuit. Sentio Saturnino mandatum, [4] ut per Cattos, [d] exciſis continentibus Herciniæ ſilvis, legiones [5] Boiohœmum (id regioni, quàm incolebat Maroboduus, nomen eſt) * duceret : [6] ipſe à Carnunto, qui locus Norici Regni proximus ab hac parte erat, exercitum, qui in Illyrico merebat, ducere in Marcomannos orſus eſt.

C X. Rumpit, interdum moratur propoſita hominum, Fortuna. Præparaverat jam hiberna Cæſar [1] ad Danubium, admotóque exercitu non plus, quàm quinque dierum iter à primis hoſtium, Saturninum [2] admoveri placuerat * *[3] pæne æquali diviſæ intervallo ab hoſte, intra paucos dies in prædicto loco cum Cæſare juncturæ erant; cùm

INTERPRETATIO.

[c] *Nec ejus incrementa ſinebant Italiam ſecuram eſſe.*

[d] *Amputatâ ſylvâ Herciniâ* in locis *proximis.*

NOTÆ.

major Bavariæ pars in Vindeliciâ ſit; quem errorem Thyſius erravit Ortelium ſecutus. 2. Illos, qui Noricum *Auſtriam* eſſe contendunt, quod non niſi de Norico Ripenſi verum eſt.

3. *Ducentis millibus paſſuum.*] Centum leucis.

4. *Ut per Cattos,*] Germaniæ populos, qui aliàs erant, ubi nunc Haſſia cum parte Thuringiæ, & Brunſvicenſis Ducatûs: quorum urbs primaria Caſtellum Cattorum erat, hodie *Caſſel.*

5. *Boiohæmum.*] Quibuſdam ſcribitur, *Boiemum.* Ampla Germaniæ regio eſt: ubi primùm Boii fuerunt, deinde Marcomanni, denique Bœmi. Nunc Gallis dicitur, *Boheme.*

* *Duceret.*] Hoc verbum deeſt in aliquibus editionibus: addidimus verò, auctore Lipſio: alioqui imperfecta foret ſententia. Aliud addere quoque Cluverius conatur. Quòd enim *Boiohæmum* ſit nomen regionis, vult legi: *in Boiohæmum duceret.* Fallitur: neque enim, ut benè notat Voſſius, hæc regula ſemper obſervatur. Unus ſit inſtar omnium, qui ſic locuti ſunt, Virgilius *lib. 6. Æneid.*

——— *fineſque*
Venturum Auſonios.

6. *Ipſe à Carnunto.*] Urbs olim Pannoniæ ſuperioris erat ad Danubium: nunc Auſtriæ pagus in Hungariæ confinio, qui, teſte Lazio, dicitur, *S. Petronel*, ob Cœnobium D. Petronillæ dicatum non longè à Viennâ.

1. *Ad Danubium.*] Notiſſimum & maximum Germaniæ fluvium. Gallicè, *Le Danube.* Oritur ex monte Abnoba, in comitatu *Bar* dicto, propè Villingam oppidum Sueviæ. Deinde per plurimas regiones delatus, & auctus inter eundum ſexaginta navigabilibus amnibus, tandem in Pontum Euxinum ſe per ſex oſtia exonerat verſus Beſſarabiam.

2. *Admoveri placuerat.*] Etſi Boëclerus obſervat tolerari poſſe: *admoveri*; cùm Lipſio tamen lege: *admoneri*, ſcilicet, certiorem de ſuo adventu fieri.

3. *Pæne æquali.*] Hanc lacunam cum Lipſio & Voſſio ſupple hoc modo: *Saturninum admoneri placuerat: cujus copiæ pæne æquali diviſæ intervallo, &c.*

universa Pannonia, insolens longæ pacis bonis, [a] & adulta viribus Dalmatia, omnibus tractus ejus gentibus in societatem adductis, [b] ex constituto arma corripuit. Tum necessaria gloriosis præposita; neque tutum visum, abdito in interiora exercitu, vacuam tam vicino hosti relinquere Italiam. Gentium nationumque, quæ rebellaverant, omnis numerus ampliùs octingentis millibus explebat. ducenta ferè peditum colligebantur, armis habilia; equitum novem. cujus immensæ multitudinis, parentis acerrimis ac peritissimis ducibus, pars petere Italiam decreverat, junctam sibi [4] Nauporti ac Tergestis confinio; pars in Macedoniam eruperat; [c] pars suis sedibus præsidium esse destinaverat. [5] Proxima duobus Batonibus, ac Pinneti ducibus auctoritas erat. In omnibus autem Pannoniis non disciplinæ tantummodò, sed linguæ quoque notitia Romanæ; plerisque etiam litterarum usus, & familiaris animorum erat exercitatio. [d] Itaque, Hercules, nulla unquam natio tam maturè consilio belli bellum junxit, ac decreta patravit. [e] oppressi cives Romani, trucidati negotiatores, magnus [6] vexillariorum numerus, ad internecionem, eâ in regione, quæ plurimùm ab Imperatore aberat, cæsus. occupata armis Macedonia, omnia, & in omnibus locis, igni ferróque vastata: quin tantus etiam hujus belli metus fuit, ut stabilem illum, & firmatum tantorum bellorum experientia, Cæsaris Augusti animum quateret atque terreret.

INTERPRETATIO.

[a] *Et Dalmatia aucta viribus.*
[b] *Ad decretum diem.*
[c] *Pars remanserat ad tuendum suas sedes.*
[d] *Itaque nunquam profectò gens ulla tàm citò junxit bellum consilio belli, & perfecit*, quæ *statuerat.*
[e] *Cives Romani ex improviso occisi sunt.*

NOTÆ.

4. *Nauporti.*] Nunc est urbs parva Germaniæ, dicta Gallis, *Le petit Laubac*, in Carniolâ superiori ad amnem cognominem.] *Tergestis*. Urbs fuit aliàs Carnorum, nunc Istriæ in ora maris Hadriatici; parva quidem, sed munitissima, sub Austriacorum Dominio, Gallis *Trieste*.

5. *Proxima duobus Batonibus.*] Huic lectioni Lipsius auctoritatem nescio quam quærit è Dione, qui *duos Batones* in hoc bello fuisse docet. Sed fuerint duo: quid hoc ad historiæ nostræ contextum? Enimverò duos hic duces Velleius recenset Batonem & Pinnetem; non Batones duos. Quare cum Delbenio & Acidalio scribe: *Batoni*. Est autem Bato, teste Josepho Scaligero, populare nomen Pannonum. Deinde cum Vossio malumus *prima*, quàm *proxima*; quòd etiam Lipsio in mentem venit.

6. *Vexillariorum.*] Juxta Vegetium *lib.* 2. *cap.* 1. Vexillarii erant equites, primùm *Alares* dicti, quòd veluti alis aciem ab utraque parte protegerent: deinde *Vexillarii*, quòd equitum alæ postea Vexillationes vocatæ sint. Juxta Turnebum *lib.* 3. *Advers. cap.* 3. & *lib.* 5. *cap.* 2. Vexillationum nomen tribuitur emeritis veteranis (*subsignanos* apellavit Ammianus, *Vexillarios* Tacitus) Id est, iis militibus, qui licet exauctorati, sub signo adhuc tenebantur, donec præmia & agros acciperent.

CXI. [a] Habiti itaque delectus, revocati undique omnes veterani viri, feminæque ex censu libertinum coactæ dare militem. Audita in senatu vox principis, Decimo die, ni caveretur, posse hostem in urbis Romæ venire conspectum. [1] Senatorum, equitumque Romanorum exactæ ad id bellum operæ pollicitæ. Omnia hæc frustra præparassemus, nisi, qui illa regeret, fuisset. Itaque, [2] ut præsidium militum, respublica ab Augusto ducem in bellum poposcit Tiberium. [b] Habuit in hoc quoque bello [3] mediocritas nostra speciosi [4] ministri locum. [5] Finitâ equestri militiâ, [6] designatus quæstor, necdum senator æquatus Senatoribus, [7] & jam designatis tribunis plebis, partem exercitus ab Urbe, traditi ab Augusto, perduxi ad filium ejus: in quæstura deinde, [c] remissa sorte provincia, legatus ejusdem ad eun-

INTERPRETATIO.

[a] *Itaque conscripti sunt milites, omnes veterani undique revocati sunt, viri & fœminæ coactæ sunt suppeditare pro suis facultatibus militem* ex numero *liberto-rum.*

[b] *Etsi parvi sumus, gessimus tamen honorificum munus in hoc bello.*

[c] *Postquam cessit jure sortiendi provinciam.*

NOTÆ.

1. *Senatorum equitumque exactæ, &c.*] Duplex sensus esse potest: 1[us]. Senatores equitesque Romani operam diligentem in hoc bellum polliciti sunt. 2[us]. Postulatum est à Senatoribus equitibusque Romanis, ut traderent suas operas (homines qui pretio conducti aliquid operis faciunt) idque promiserunt se facturos.

2. *Ut præsidium militum, respublica.*] Lipsium, Acidalium, Vossium, aliósque sollicitos habuit hic locus. Lipsius non probat ducem *præsidium militum* esse, cum potiùs dici debeat regimen. Ergo legit: *præsidium ultimum*. Acidalius verbis immutatis scribit: *itaque ut præsidium manium Respublica Augustum, ita ducem bellum poposcit Tiberium.* Vossius nihil mutat, existimans Tiberium ideò dici *præsidium militum*, quod militum sanguini studiosè parceret. Boëclerus *præsidium* interpretatur *præcipuum robur decusque militum*. Sed quid illi omnes, alioqui eruditi viri, se impediunt ipsi in re apertâ & facili? Absque mutatione rem expedire mihi videor hoc sensu: itaque ut respublica ab Augusto petiit (scilicet *urbi*) præsidium militum; ita ab eodem poposcit, ut Tiberius esset hujus belli dux. Atqui hic sensus efficitur ex superioribus verbis: *Audita vox Principis*, (Augusti) *Decimo die, ni caveretur, posse hostem in urbis Romæ venire conspectum.* Ergò quid aliud operæ pretium erat ab Augusto petere ad urbis Romæ custodiam, quam militum præsidium: Gallicè, *Une Garnison.*

3. *Mediocritas nostra.*] Jam tùm hujusmodi formulæ loquendi usurpari cœperunt, ubi de se ipso, aut ad Principes viros sermo erat. Jam tùm, scilicet sub Tiberio, Valerius Maximus ausus est dicere, *mea parvitas*, pro *ego*.

4. *Ministri.*] Lipsius non incongruè legit: *ministerii*. Tamen vulgatam lectionem tolerat.

5. *Finitâ equestri militiâ.*] Absoluto stato tempore merendi inter equites: Gallicè, *Ayant achevé mon temps de service parmi la Cavalerie.*

6. *Designatus quæstor.*] Non urbis, sed exercitûs: quod munus militare est.

7. *Et jam designatis tribunis plebis.*] Aliqui emendant, & edunt: *etiam designatus tribunus plebis*. Quam lectionem sequi me cogit Romanæ reipublicæ ritus: Tribunos eligi non posse, nisi è Senatu: cùm prius è plebe dumtaxat eligerentur. Hunc ritum Lipsius eruit quidem è situ;

dem missus, quas nos primo anno acies hostium vidimus? quantis, prudentiâ ducis, opportunitatibus, furentes eorum vires universas [8] evasimus partibus? quanto cum temperamento simul utilitatis res auctoritate Imperatoris agi vidimus? quâ prudentiâ hiberna disposita sunt? [d] quanto opere, inclusus custodiis exercitus nostri, ne quà posset erumpere, inopsque copiarum, & intra se furens, viribus hostis elanguesceret?

CXII. [a] Felix eventu, forte conatu, primâ æstate belli Messalini opus mandandum est memoriæ; qui vir animo etiam, quàm gente nobilior, dignissimus qui & patrem Corvinum habuisset, & cognomen suum Cottæ fratri relinqueret, præpositus Illyrico, [b] subitâ rebellione, cum semiplena [1] legione vicesima, circumdatus hostili exercitu, ampliùs viginti millia hostium fudir, fugavitque, & ob id ornamentis triumphalibus honoratus est. [c] Ita placebat barbaris numerus suus, ita fiducia virium, ut, ubicumque Cæsar esset, nihil in se reponerent. [d] pars exercitus eorum proposita ipsi duci, & ad arbi-

INTERPRETATIO.

[d] *Quanto labore hostis inclusus est custodiis nostri exercitûs, ne quà posset effugere, & ut carens omni cibo, & vertens furorem in se ipsum, debilitaretur propriis viribus.*

[a] *Oportet tradere literis factum Messalini primo anno hujus belli:* cujus facti *exitus* fuit *felix*, & *animosa susceptio.*

[b] *Cùm rebellio cœpit erumpere.*

[c] *Placebat quidem barbaris multitudo sua, & ii fidebant suis viribus; ita tamen, ut ubicumque Cæsar adesset, nullam spem in se haberent.*

[d] *Pars exercitûs eorum opposita ipsi Tiberio, & attenuata* inopiâ quam pertulerat *ex arbitrio nostro & ad nostram utilitatem; & redacta ad famem,* quæ *multos absumebat, non ausa concurrere* nobis *offerentibus pugnam, & instruentibus aciem, recessit in montem Claudium, ubi se munimentis defendit.*

NOTÆ.

ac eundem in alienum sensum, meo judicio, detorquet. Ait enim Velleium, nondum Senatorem, æquatum esse Senatoribus, id est, *Tribunis plebis*, in eo quod æquè ac tribuni copiis præfuerit. Nonne magis est ad Velleii mentem: Velleium finitâ equestri militiâ, non modo designatum quæstorem urbis, sed etiam designatum tribunum plebis, (in quo, cùm nondum esset Senator, æquatus est Senatoribus, è quibus solùm tribuni plebis eligebantur) præfuisse copiis, earumque partem duxisse ad Tiberium?

8. *Evasimus partibus.*] Rejectis variorum lectionibus 1. Rhenani: *evasimus artibus.* 2. Lipsii, *invasimus partibus.* 3. Gruteri: *exhausimus partibus;* cum Vossio sequor editionem primam, *evasimus partibus.* Quam lectionem Suetonius in vita Tiberii confirmat his verbis: *Batonem Pannonum ducem ingentibus donatum præmiis, Ravennam transtulit, gratias referens, quòd se quondam cum exercitu iniquitate loci circumclusum passus esset evadere.*

1. *Legione vicesimâ.*] Legiones vulgò agnominabantur ab ordine temporis, quo conscriptæ fuerant. Erant tamen alia legionum cognomina. 1. Ab Imperatoribus: *Augusta, Claudia, Flavia.* 2. Ab Hibernis: *Gallica, Scythica, Macedonica, &c.* 3. A Diis: *Apollinaris, Minervia.* 4. Ab armis: *ferrata, &c.* 5. A locis: *fretensis*, id est, freto affita. 6. Ab insigni scutorum: *fulminatrix, victrix, &c.*

trium utilitatemque nostram macerata, perductáque ad exitiabilem famem, neque facientibus copiam pugnandi, dirigentibusque aciem, ausa congredi, occupato [2] monte Claudio, munitione se defendit. At ea pars, quæ obviam se effuderat exercitui, quem Aulus Cæcina, & Silvanus Plautius consulares ex transmarinis adducebant provinciis, circumfusa quinque legionibus nostris, auxiliaribusque, [3] & equitatui regio, (quippe magnam Thracum manum junctus prædictis ducibus Rhemætalces, Thraciæ rex, in adjutorium ejus belli secum trahebat) pænè exitiabilem omnibus cladem intulit. Fugata [4] regiorum equestris acies, fugatæ alæ, [a] conversæ cohortes sunt: [5] apud signa quoque legionum trepidatum. sed Romana virtus militi plus eo tempore [f] vindicatum gloriæ, quàm ducibus, reliquit: qui, multùm [6] à more imperatoris sui discrepantes, antè in hostem inciderunt, quàm per exploratores, ubi hostis esset, cognoscerent. Jam igitur, in dubiis rebus semet ipsæ [7] legiones adhortatæ, jugulatis ab hoste quibusdam tribunis militum, interempto præfecto castrorum, præfectisque cohortium, non incruentis centurionibus, [8] quibus etiam primi ordines cecidere, invasere hostes: nec sustinuisse contenti, perruptâ eorum acie, [g] ex insperato victoriam vindicaverunt. Hoc ferè tempore Agrippa, qui eodem die, quo Tiberius, adoptatus ab avo suo naturali erat, & jam ante biennium, qualis esset, apparere co-

INTERPRETATIO.

[a] *Cohortes terga verterunt; legiones trepidaverunt etiam circum signa.*

[f] *Partum.*

[g] *Victoriam præter spem retulerunt.*

NOTÆ.

2. *Monte Claudio.*] In Hungariâ & Stitiâ, vulgò *Metay*.

3. *Et equitatui.*] Vulgò, *equitatu*. Sed maluimus Acidalium sequi legentem: *equitatus*, quod ratio suadet. Nam ea pars inimici exercitûs Romanas legiones; non autem Romanæ legiones eam inimici exercitûs partem circumdederant.

4. *Regiorum equestris acies.*] Gallicè. *les Escadrens du Roy.*] Alæ, *les deux aisles.*] Cohortes, *les Bataillons d'Infanterie.*

5. *Apud signa.*] Jam observavimus signum Romanæ legionis *aquilam* fuisse. Cujus moris originem alii repetunt à Jove, qui aquilam insigne suæ militiæ habuit: alii à Troianis. Sed fortè, teste Lipsio, Romani id repererunt à se ipsis, cùm vicinos viderent animalium rapacium figuras in bello præferre. Aquilæ portò Romanæ forma talis erat: summæ hastæ insistebat extensis alis, & sæpè fulmen unguibus tenens, quasi jaculatura.

6. *A more imperatoris sui.*] Vulgò: *amore imperatoris sui cripantes*. Quæ verba sic fracta sunt, ut Gruterus & Lipsius non ea capere se fateantur. Isaacio verò Pontario debemus, quòd restituta sunt.

7. *Legiones.*] Legiones dixit, pro *legionariis militibus*: unde subjecit, *nec sustinuisse contenti*.

8. *Quibus etiam primi ordines. &c.*] Ita in MS. legitur, ut nec audiendi sint Lipsius, Acidalius, & alii qui sic emendant: *qui etiam primi ordinis cecidere*; nec necesse sit cum Vossio subintelligere præpositionem (à.) An Vossio non placuit hic dandi casus, *quibus?* Num autem est oratio tàm congrua, *alicui cadere*, quàm *alicui commori*. hoc sensu: primos legionum ordines adeò pertinaciter incubuisse suis centurionibus, ut solâ nece divelli ab iis potuerint.

perat, [9] mirâ pravitate animi atque ingenii [b] in præcipitia conversus, patris, atque ejusdem [10] avi sui animum alienavit sibi; moxque, crescentibus in dies vitiis, [11] dignum furore suo habuit exitum.

CXIII. Accipe nunc, Marce Vinici, tantum in bello ducem, quantum in pace vides principem. Junctis exercitibus, quique sub Cæsare fuerant, quique ad eum venerant, contractisque in una castra decem legionibus, septuaginta ampliùs cohortibus, [1] quatuordecim, sed pluribus quàm decem veteranorum millibus, ad hoc magno voluntariorum numero, [a] frequentique equite regio; tanto denique exercitu, quantus nullo umquàm loco post bella fuerat civilia, omnes eo ipso læti erant, maximámque fiduciam victoriæ in numero reponebant. At imperator optimus, eorum, quæ agebat, judex, & utilia speciosis præferens, quodque semper eum facientem vidi, in omnibus bellis, quæ probanda essent, non quæ utique probarentur, sequens, paucis diebus exercitum, qui venerat, ad refovendas ex itinere ejus vires moratus; cum eum majorem, quàm ut temperari posset, neque habilem gubernaculo cerneret, dimittere statuit: prosecutúsque longo, & perquàm laborioso itinere, cujus difficultas narrari vix potest, ut neque universos quisquam auderet aggredi, [2] & partem digredientium suorum quisque metu finium universi tentare non possent, remisit eò, unde venerant. & ipse, asperrimæ hiemis initio regressus [3] Sisciam, legatos, inter quos ipsi fuimus, partitis præfecit hibernis.

CXIV. [1] O rem dictu non eminentem, sed solidâ veráque vir-

INTERPRETATIO.

[b] *Ad perniciosa consilia.*

[a] *Et multis equitum turmis*, quas *reges* adduxerant.

NOTÆ.

9. *Mirâ pravitate animi.*] Suetonius inter alios *ingenium sordidum & ferox* Agrippæ tribuit. Hunc Dio vocat *iræ præcipitis* hominem; ausum etiam *Novercalem animum* Liviæ, & Augusto *paternorum bonorum detentionem* exprobrare. Tacitus 1. Ann. eum *rudem bonarum artium & robore corporis stolidè ferocem, nullius tamen flagitii compertum* memorat.

10. *Avi sui animum.*] Augusti, à quo in exilium pulsus est.

11. *Dignum furore suo exitum.*] Suâ temeritate. Hoc primum imperii Tiberiani facinus, adulationis velo hic obductum Dio revelavit his verbis: *Agrippam Nolâ misso percussore* (Tiberius) *necavit. Quam cædem cùm postea injussu suo factam diceret, eique, qui fecisset, minaretur; non tamen ultus est. Quod variis sermonibus locum dedit.*

1. *Quatuordecim.*] Eruditis Lipsii conjectura placuit, hîc scilicet adjiciendum esse: *alis*, Gallicè, *quatorze corps de Cavalerie.*

2. *Et partem digredientium suorum.*] Sensus est: & ne hostes quoque possent oppugnare partem eorum, qui à se *Tiberio* digrediebantur, propter hunc metum; ne scilicet sui fines aliorum, qui remanebant, incursionibus paterent.

3. *Sisciam.*] Olim erat urbs Pannoniæ superioris: nunc pagus vulgò, *Sisseg.*

1. *O rem dictu non eminentem.*] Sensus est; narraturus sum rem dictu quidem

tute atque utilitate maximam, experientiâ suavissimam, humanitate singularem! Per omne belli Germanici Pannonicique tempus, nemo è nobis, gradúmve nostrum aut præcedentibus, aut sequentibus, imbecillus fuit, cujus salus ac valetudo non ita sustentaretur Cæsaris curâ, tanquam distractissimus ille tantorum onerum mole huic uni negotio vacaret animus. Erat desiderantibus paratum [2] junctum vehiculum; [a] lectica ejus publicata, [3] cujus beneficium cùm alii, tum ego sensi. Jam medici, jam apparatus cibi, jam in hoc solum importatum instrumentum [4] balinei, nullius non succurrit valetudini. Domus tantùm, ac domestici deerant: ceterùm nihil, quod ab illis aut præstari, aut desiderari posset. Adjiciam illud, quod, quisquis illis temporibus interfuit, (ut alia quæ retuli) agnoscat protinus. Solus semper equo vectus est; solus cum iis, quos invitaverat, majore parte æstivarum expeditionum, [5] cenavit sedens; [b] non sequentibus disciplinam, quatenùs exemplo non nocebatur, ignovit; admonitio frequens inerat, & castigatio, vindicta rarissima: agebatque medium, plurima dissimulantis, aliqua inhibentis. [c] Hiems emolumentum patrati belli contulit. [6] sed insequenti æstate omnis Pannonia, reliquiis totius belli in Dalmatiâ manentibus, pacem petiit. [d] Ferocem illam

Interpretatio.

[a] *Ejus lectica erat facta publica.*

[b] *Pepercit* iis, qui *non observabant disciplinam, dum non prodebatur perniciosum exemplum*: *admonebat & objurgabat sæpè* eos, qui *peccaverant, puniebat* autem *rarissimè*: *& tenebat* quoddam *medium plurima dissimulans, nonnulla prohibens.*

[c] *Hiems attulit commodum consummati belli.*

[d] *Spero me narraturum ordine, prolixioribus libris*, quomodo *tot millia militum illorum ferocium, qui paulò ante minati erant servitutem Italiæ, deposuerint arma, quibus usi erant ad ripam fluminis vocati Bathini*; quomodo *universi provoluti sint ad pedes Tiberii*: quomodo *ex ambobus ducibus Batone & Pinete, altissimæ staturæ* viris, *unus captus sit, alter verò deditus.*

Notæ.

minimè speciosam; sed maximam, si eam solidâ veraque virtute, & utilitate metiamur; & suavissimam iis, qui experti sunt; quæque singularis est humanitatis nota.

2. *Junctum vehiculum.*] Idem planè legitur apud Livium: *juncto vehiculo uti*, id est, juxtà Gellium *lib.* 20. *cap.* 1. *Jumento uti*. Est quidem jumentum pecus quodlibet aut sarcinas gerens, aut plaustrum trahens, aut terram excolens: sed præterea significat, *inquit*, vehiculi genus, quòd junctis pecoribus trahitur, quodque veteres dixerunt *junctum vehiculum*.

3. *Cujus beneficium.*] In MS. non erat: *beneficium*, quod addidit de suo Rhenanus. Mallet Vossius cum Lipsio substituere: *usum*.

4. *Balinei.*] Instrumento balinei significatur supellex quælibet idonea balneo. Βαλανεῖον Græci appellant; quo sanitatis causâ utebantur, ut per sudores elicerent malignos vapores.

5. *Cenavit sedens.*] Romani in cibo capiendo vulgò discumbebant; non more nostro sedebant. Hinc lectus dicitur Plinio *discubitorius*, super quo cenaturi discumbebant.

6. *Sed insequenti.*] Auctore Lipsio lege: *& insequenti.*

tot millium juventutem, paullò antè servitutem minatam Italiæ, conferentem arma, quibus usa erat apud flumen nomine [7] Bathinum, prosternentemque se universam genibus imperatoris, Batonemque & Pinetem, excelsissimos duces, captum alterum, [8] alterum deditum, justis voluminibus ordine narrabimus, ut spero. Autumno victor in hiberna reducitur exercitus, cujus omnibus copiis à Cæsare Marcus Lepidus præfectus est, [a] vir nominis [9] ac fortunæ eorum proximus, quem in quantum quisque aut cognoscere, aut intelligere potuit, in tantum miratur ac diligit, tantorumque nominum, quibus ortus est, ornamentum judicat.

CXV. Cæsar [1] ad alteram belli Delmatici molem animum atque arma contulit. in quâ regione quali adjutore legatóque fratre meo, Magio Celere Velleiano, usus sit, ipsius patrisque ejus prædicatione testatum est, [2] & amplissimorum honorum, quibus triumphans eum Cæsar donavit, signat memoria. Initio æstatis Lepidus, educto hibernis exercitu, per gentes integras, immunésque adhuc clade belli, & eo feroces ac truces, tendens ad Tiberium imperatorem, & cum difficultate locorum, & cum vi hostium luctatus, magna cum clade obsistentium, [b] excisis agris, exustis ædificiis, cæsis viris, lætus victoriâ, prædáque onustus, pervenit ad Cæsarem; & ob ea, quæ si propriis gessisset auspiciis, triumphare debuerat, [3] ornamentis trium-

INTERPRETATIO.

[a] *Vir qui proximè accedit ad famam & ad fortunam suorum: quem quisque admiratur, & amat, & judicat esse decus illustrium majorum à quibus, oriundus est, pro ut potuit illum cognoscere & penitùs perspicere.*

[b] *Vastatis agris.*

NOTÆ.

7. **Bathinum.**] Scribe cum Pontano: *Batinum*. Fluvius est Picenorum in Aprutio, Interamnam urbem alluens, & ad Flavianum castrum in mare Hadriaticum exiens.

8. *Alterum deditum.*] Vossius addit, *à se deditum*, auctore Dione, qui Batonem docet ad Tiberium sponte venisse, seque dedidisse. Quam notulam Rhenano debere se profitetur.

9. *Ac fortunæ eorum proximus.*] Vossius aliique rectè emendant & legunt: *suorum*, scilicet Æmiliorũ: è quâ gente Lepidus erat.

1. *Ad alteram belli Delmatici molem.*] Ad aliud bellum, quod restabat in Dalmatiâ æquè difficile.

2. *Et amplissimorum honorum.*] Lipsius legit: *Donorum*, quia mox de fratre & de se: *quem* (triumphum) *mihi fratrique meo inter præcipuos præcipuisque donis adornatos viros comitari contigit.* Notus mos triumphorum, in quibus coronæ, torques & phaleræ bello meritis dabantur. Si tamen servas, *honorum*, intellige triumphales honores.

3. *Ornamentis triumphalibus.*] Hæc ornamenta & insignia erant corona, patera aurea, sella curulis, scipio eburneus, tunica palmata, toga picta, laurea; quibus appellationem imperatoris adjicit Onuphrius: sed falsò, ut notat Schegkius ex Tacito *Ann.* 3. & ex Velleio, infra de Blæso: *qui post paucos annos Procos. in Africâ ornamenta triumphalia cum* (vides imperatoris appellationem, tanquam augustius aliquid, ab ornamentis triumphalibus distingui) *appellatione imperatoris meruit.*

phalibus, consentiente cum judicio principum voluntate senatus, donatus est. Illa æstas maximi belli consummavit effectus. quippe [4] Daorisi & Desitiates Delmatæ, situ locorum ac montium, ingeniorum ferociâ, mira etiam pugnandi scientia, & præcipuè angustiis saltuum pænè inexpugnabiles, non jam ductu, sed manibus atque armis ipsius Cæsaris tùm demum pacati sunt, cùm pænè funditus eversi forent. Nihil in hoc tanto bello, nihil in Germaniâ aut videre majus, aut mirari magis potui, quàm quòd imperatori nunquam adeò ulla opportuna visa est victoriæ occasio, [b] quam damno amissi pensaret militis: semperque visum est gloriosum, quòd esset tutissimum; & antè conscientiæ, quàm famæ, consultum; nec unquam consilia ducis judicio exercitûs, sed exercitus providentiâ ducis rectus est.

CXVI. Magna in bello Delmatico experimenta virtutis, in multos ac difficiles locos præmissus [1] Germanicus dedit; celebris etiam operâ diligenti [2] Quintus Julius Postumus, vir consularis, præpositus Delmatiæ, ornamenta meruit triumphalia: quem honorem ante paucos annos Passienus & Cossus, viri quibusdam diversis virtutibus celebres, in Africâ meruerant. Sed Cossus victoriæ testimonium etiam in cognomen filii contulit, adolescentis in omnium virtutum exempla geniti. At Postumi operum Lucius Apronius particeps, illâ quoque militiâ eos, quos mox consecutus est, honores excellenti virtute meruit. Utinam non majoribus experimentis testatum esset, quantùm in omni re Fortuna posset; sed in hoc quoque genere abundè agnosci vis ejus potest. [3] nam & Sejanus, vir antiquissimi moris, & priscam

INTERPRETATIO.

[b] *Quam vellet emere jacturâ suorum militum.*

NOTÆ.

4. *Daorisi & Desitiates Delmatæ.*] Illyrici populi in Dalmatiâ. Vossius pro *Daorisi* substituit *Pirustæ* ob litterarum vicinitatem, cùm in MS. esset: *Perusia ede Sitiates Delmata.* Ad id probandum movet, quòd hos populos situ locorum ac montium penè inexpugnabiles esse Velleius dicat. Nam *Pirustæ* in confinio Dalmatiæ, & Macedoniæ ad ortum siti sunt, ad Glanam fluvium, juxta Scardum montem, qui magnâ parte eos ambit. Vignereo nunc dicuntur *Albanesi.*

1. *Germanicus.*] Drusi ex juniore Antoniâ filius, C. Cæsaris Caligulæ pater, à Tiberio patruo adoptatus.

2. *Q. Julius Postumus.*] Schegkius ex Tacito 4. *Annal.* Putat illum esse, quem Sejanus post Drusi mortem ad tollendos Germanici liberos delegerat socium. Falsò putat: affirmant enim Pighius & Vossius ex Floro *lib. 4. cap. ultimo*, intelligendum hoc loco esse *C. Vibium Postumum.* Sanè ex Rhenani editione variisque Burreri lectionibus liquet in MS. expressum fuisse: *Celebri etiam opera diligenti quibus Jul. Postumus.* Unde Vossius sic legit: *Celebri etiam opera diligentique Vibius Postumus.*

3. *Nam & Sejanus.*] Hæc certè in Sejanum non cadunt, ut bene Lipsius observavit, qui equestri loco provincias aut exercitus non rexit, quare Lipsius vult legi: *nam & Blæsus.* Caussa suspicionis ex Velleii capite cxxv. ubi 1. dicit Junium Blæsum *in Illyrico celeberrimâ militiâ fuisse, &c.* 2. interserit, *ut prædiximus.*

gravitatem semper humanitate temperans, in Germaniâ Illyricoque, & mox in Africa, splendidissimis functus ministeriis, non merito, sed materiâ adipiscendi triumphalia, [a] defectus est. Et Aulus Licinius Nerva Silianus, Publii Silii filius, [b] quem virum, ne qui intellexit quidem, abundè miratus est, ne nihil non optimo civi, simplicissimo duci perisset, præreptus immaturè, [4] & fructu amplissimæ principis amicitiæ, & consummatione evectæ in altissimum paternumque fastigium imaginis, defectus est. Horum virorum [5] mentione si quis quæsisse me dicet locum, fatentem arguet. [c] Neque enim justus sine mendacio candor apud bonos crimini est.

CXVII. [a] Tantum quòd ultimam imposuerat Pannonico ac Delmatico bello Cæsar manum, cùm, intra quinque consummati tanti operis dies, funestæ ex Germaniâ epistolæ, cæsi Vari, trucidatarumque legionum trium, totidemque alarum, & sex cohortium, velut in hoc saltem tantummodò indulgente nobis fortunâ, [1] ne occupato duce. [2] Et caussa, persona, moram exigit. Varus Quinctilius,

INTERPRETATIO.

[a] *Privatus est.*

[b] *Vir, quem* ii qui illum *introspexerant optimè, non poterant satis admirari; ut nihil esset, quòd civis optimus, & dux summi candoris non amisisset, extinctus morte immaturâ, privatus est fructu maximæ amicitiæ imperatoris erga* ipsum *nec potuit assequi altissimam* illam *fortunam, ad quam suus pater pervenerat, &* cujus *ideam animo conceperat.*

[c] *Nam nuda* rerum *expositio sine mendacio non meretur ullam vituperationem apud bonos.*

[a] *Vix Cæsar finierat bellum Pannoniæ & Dalmatiæ, cùm quinto die post consummationem tanti operis, allatæ sunt ex Germania tristes literæ de clade Vari, & de cæde trium legionum, & totidem turmarum equestrium, & sex cohortium, fortunâ saltem velut obsequente nobis in eo, quòd hæc clades* non *contigerit occupato alibi Tiberio.*

NOTÆ.

Ubi autem de Junio & Illyrico aliquid prædictum, nisi hic? Adde quod Junio Blæso convenit Africæ præfectura, cujus hic quoque mentio est. Turbat tamen; quod ait Velleius Junium Blæsum *defectum materiâ adipiscendi triumphalia*: nam ea retulit ex Africâ. Sed Velleii verba ad Germaniam & Illyricum tantùm restringenda sunt.

4. *Et consummatione evectæ, &c.*] Præter hujus loci sensum, quem habes in interpretatione: Ecce affero alium, in quo inest aliqua Romani moris notitia: *** *privatus est fructu maximæ amicitiæ imperatoris erga* ipsum, *& perfectione* consilii quo destinabat *extollere suam imaginem ad altissimum culmen*, ad quod *pater suam extulerat.* Hoc sensu sumetur *imago* pro nobilitate, & pro familiæ stemmatis.

5. *Mentione.*] Acidalius legit: *mentioni.*

1. *Ne occupato duce.*] Aliquibus hic locus videtur mutilus. 1. Gruterus animadvertit *saltem tantummodo* superfluè dici. 2. Lipsius, ut sibi videtur, lacunam supplet unico verbo: *ne occupato duce saviret.* Sed quare mutilus hic locus? Habent verba, ut jacent, facilem sensum: nimirum in eo positam fuisse fortunæ indulgentiam, quòd Vari clades non acciderit, occupato & districto alibi duce Tiberio. Quia secus futurum fuisset, ut hostis usus victoriâ latius arma protulisset, nisi obviam itum esset.

2. *Et caussa, persona, moram exigit.*] Omnisâ lectione Delbenii: *sed caussa per-*

illustri

illuſtri magis quàm nobili ortus familiâ, vir ingenio mitis, moribus quietus, [b] ut corpore & animo immobilior, otio magis caſtrorum, quàm bellicæ aſſuetus militiæ; [c] pecuniæ verò quàm non contemptor, Syria, cui præfuerat, declaravit; quam pauper divitem ingreſſus, dives pauperem reliquit: is cùm exercitui, qui erat in Germaniâ, præeſſet, concepit eſſe homines, qui nihil, præter vocem membraque, haberent hominum; quique gladiis domari non poterant, poſſe jure mulceri. [d] Quo propoſito mediam ingreſſus Germaniam, velut inter viros pacis gaudentes dulcedine, juriſdictionibus, agendoque [3] pro tribunali ordine, trahebat æſtiva.

CXVIII. At illi, quod, niſi expertus, [1] vix credebat, in ſummâ feritate verſutiſſimi, [a] natumque mendacio genus, ſimulantes fictas litium ſeries, & nunc provocantes alter alterum injuriâ, nunc agentes gratias, quòd eas Romana juſtitia finiret, feritáſque ſua, novitate incognitæ diſciplinæ, miteſceret, & ſolita armis diſcerni, jure terminarentur, in ſummam ſocordiam perduxere Quinctilium. uſque eò, ut ſe prætorem urbanum in foro jus dicere, non in mediis Germaniæ finibus exercitui præeſſe crederet. Tum juvenis, genere nobilis, manu fortis, ſenſu celer, ultra barbarum promptus ingenio, nomine Arminius, Sigimeri, [2] principis gentis ejus, filius, ardorem animi vultu oculiſque præferens, [b] aſſiduus militiæ noſtræ prioris comes, & jam civitatis Romanæ jus equeſtrémque conſecutus gradum, ſegnitiâ ducis in occaſionem ſceleris uſus eſt; haud imprudenter ſpeculatus, neminem celeriùs opprimi, quàm qui nihil timeret; & frequentiſſimum initium eſſe calamitatis, Securitatem. Primò igitur paucos, mox plures in ſocietatem conſilii recipit; opprimi poſſe Romanos, & dicit & perſuadet; decretis facta jungit; tempus inſi-

INTERPRETATIO.

[b] *Æquè corpore & mente tardior.*

[c] *Syria verò, quam rexerat, patefecit quàm non pecuniam aſpernabatur.*

[d] *Hac cogitatione progreſſus in medium Germaniæ, traducebat æſtatem, quaſi ſit bellum, reddendo jus, & præcipiendo è tribunali gradu, quaſi* fuiſſet *inter homines amantes dulcedinem pacis.*

[a] *Et gens nata diſſimulationi.*

[b] *Qui diu militaverat inter nos ſuperioribus bellis.*

NOTÆ.

ſona moram exigit. Et neglectâ obſervatione Gruteri, qui *cauſſa* ablativo caſu accipit, ſecuti ſumus Lipſii lectionem: *ſed cauſſa, & perſona, moram exigit*, hoc ſenſu: ſed hujus cauſa cladis, & Varus qui illam accepit, poſtulant ut in iis conſiſtamus.

3. *Pro tribunali ordine.*] Has duas voces exiſtimo cum Lipſio conjungendas ſimul eſſe: *pro tribunali ordine.* Id eſt, è loco ſive ſede, unde jus tanquam judex reddebat.

1. *Vix credebat.*] Lipſius legit: *vix credat.*

2. *Principis gentis ejus.*] Cattorum, de quibus ſupra.

diarum constituit. Id Varo per virum ejus gentis fidelem, clarique nominis Segesten indicatur: sed prævalebant jam fata consiliis, omnémque animi ejus aciem [3] præstinxerant. Quippe ita se res habet, ut plerumque, [4] qui fortunam mutaturus est, consilia corrumpat, efficiatque, quod miserrimum est, ut, quod accidit, id etiam meritò accidisse videatur, & casus in culpam transeat. Negat itaque se credere, [c] spemque in se benevolentiæ ex merito æstimare profitetur. [d] Nec diutius, post primum indicem, secundo relictus locus.

CXIX. Ordinem atrocissimæ calamitatis, quâ nulla, post Crassi in Parthis damnum, in externis gentibus, gravior Romanis fuit, justis voluminibus, ut alii, ita nos conabimur exponere: [1] nunc summa deflenda est. Exercitus omnium fortissimus, disciplinâ, manu, experientiáque bellorum inter Romanos milites princeps, [a] marcore Ducis, perfidiâ hostis, iniquitate fortunæ circumventus, cùm ne pugnandi quidem egregiè occasio, in quantùm voluerant, data esset miseris, castigatis etiam quibusdam gravi pœnâ, quia Romanis & armis & animis usi fuissent, inclusus silvis, paludibus, insidiis, ab eo hoste ad internecionem trucidatus est, quem ita semper more pecudum trucidaverat, [b] ut vitam aut mortem ejus nunc ira, nunc venia temperaret. Duci plus ad moriendum, quàm ad pugnandum, animi fuit. quippe, [2] paterni avitique exempli successor, se ipse transfixit. At è præfectis castrorum duobus quàm clarum exemplum Lucius Eggius, tàm turpe Cejonius prodidit; qui, cùm longè maxi-

INTERPRETATIO.

[c] *Et denuntiat se metiri fiduciam, quam habere debet in benevolentiâ* Germanorum *erga se, officiis suis erga* ipsos.

[d] *Nec longo tempore post primum delatorem opportunitas fuit* audiendi *alterius.*

[a] *Languore imperatoris.*

[b] *Ut decerneret de vitâ militum pro ut* tantùm *suadebant nunc ira, nunc misericordia.*

NOTÆ.

3. *Præstinxerant.*] Num potius Velleius scripsit: *præstruxerant*, quòd idem est atque *obstruxerant*: quo modo Julius Celsus: *perituris oculos obstruit fortuna.* Apud Ciceronem quidem *Philip.* 12. legitur: *Præstinxerat aciem animi D. Bruti salus.* Sed fortè idem est error.

4. *Qui fortunam mutaturus est.*] In Autographo, teste Vossio, pro *est*, erat *deus*. Quæ vox omitti non debuit. Idem Vossius pro *qui* censet esse reponendum *cui*, rectissimè.

1. *Nunc summa deflenda est.*] Nunc oportet eam cladem deplorare breviter, & omnibus quasi simul comprehensis. Non omittendus est Augusti luctus, de quo refert Suetonius *cap.* 23. *Eum adeò Varianâ clade consternatum esse, ut per continuos menses barbâ capilloque submisso caput interdum foribus illideret vociferans: Quinctili Vare, redde legiones.*

2. *Paterni avitique.*] Ejus pater Varus Quinctilius in bello Philippensi, ut vidimus suprà *cap.* 71. cùm se insignibus honorum velavisset, liberti manu interfectus est. De avo non tam obvium. Lipsius tamen reperit apud Cæsarem 1. *civil. bell.* Quinctilium Varum quæstorem L. Domitii fuisse: ut probabile sit, eum aut in Pharsaliâ, aut in Africâ sic periisse.

mam partem absumpsisset acies, [c] auctor deditionis, supplicio, quàm prœlio, mori maluit. [1] At Vala Numonius, legatus Vari, cetera quietus ac probus, diri auctor exempli, spoliatum equite peditem relinquens, fuga cum alis Rhenum petere ingressus est, quod factum ejus fortuna ulta est. non enim desertis superfuit, sed desertor occidit. Vari corpus semiustum hostilis laceraverat feritas.; caput ejus abscissum, latumque ad Maroboduum, & ab eo missum ad Cæsarem, [d] gentilitii tandem tumuli sepulturâ honoratum est.

CXX. His auditis, revolat ad patrem Cæsar: perpetuus patronus Romani Imperii, [a] assuetam sibi causam suscipit. Mittitur ad Germaniam, Gallias confirmat, disponit exercitus, præsidia munit; se magnitudine suâ, non fiduciâ hostium, metiens, [b] qui Cimbricam Teutonicamque militiam Italiæ minabantur; ultra Rhenum, cum exercitu, transgreditur. [1] Arminio territo, quem arcuisse pater & patria contenti erant, penetrat interius, [c] aperit limites, vastat agros, urit domos, fundit obvios, maximâque cum gloriâ, incolumi omnium, quos transduxerat, numero, in hiberna revertitur. Reddatur verum Lucio Asprenati testimonium; qui, legatus sub avunculo suo Varo militans, navâ virilique operâ duarum legionum, quibus præerat, exercitum immunem tantâ calamitate servavit; [d] maturéque ad inferiora hiberna descendendo, vacillantium etiam cis Rhenum sitarum gentium animos confirmavit. [e] Sunt tamen, qui, ut vivos ab eo vindicatos, ita jugulatorum sub Varo occupata crediderint patrimonia, hereditarémque excisi exercitus, in quantùm voluerit, ab eo aditam. Lucii etiam Cæditii, præfecti castrorum, eorumque, qui unà

INTERPRETATIO.

[c] *Suasor, ut se in hostium potestatem traderent, &c.*

[d] *Tandem mandatum est*, cum *honorificis* exequiis, *tumulo suæ familiæ.*

[a] *Quam tueri solitus erat.*

[b] *Qui minitabantur Italiæ bellum par* bello *Cimbrorum ac Teutonum.*

[c] *Latiores vias facit.*

[d] *Et citò recedendo in hiberna ad inferiorem Rhenum continuit* in officio *nutantes animos nationum, quæ sunt citra hunc fluvium.*

[e] *Sunt tamen, qui putaverunt* quòd, *si liberaverat* milites *vivos, invasisset etiam in bona eorum, qui sub Varo trucidati fuerant.* & quòd *in se transtulisset, ad arbitrium suum, pecuniam relictam ab exercitu deleto.*

NOTÆ.

3. *At Vala Numonius.*] Ursinus ex argenteo denario sic legit, cùm in manuscripto Velleii codice legeretur: *Valnumonius.* Addit Ursinus se credere Valam Numonium eum esse ad quem Horatius scripsit *epistolam* 15. *lib.* 1. Ubi Vossius dubitat, an non potiùs scribendum sit; *Ad Cn. Umonium Valam*: & in Velleio, *Vala Umonius*, ut Golzius ex Lauredani numismate expressit, & Cruquius ad prædictam Horatii epistolam monet.

1. *Arminio territo.*] Ita Rhenanus. Vossiana lectio paulò diversa est: *arma infert hosti quem, &c.* hoc sensu: Rhenum transgreditur, & ultrò petit in suis sedibus Arminium, quem arcuisse à nostris satis habebant Augustus & cives.

circumdati [2] Alisone, immensis Germanorum copiis obsidebantur, laudanda virtus est: qui omnibus difficultatibus superatis, quas inopia rerum intolerabiles, vis hostium faciebat inexsuperabiles, nec temerario consilio, nec segni providentiâ usi, speculatique opportunitatem, ferro sibi ad suos peperêre reditum. Ex quo apparet, Varum sane gravem, & bonæ voluntatis virum, [3] magis imperatoris defectum consilio, quàm virtute destitutum militum, se magnificentissimumque perdidisse exercitum. Cùm in captivos sæviretur à Germanis, præclari facinoris auctor fuit Caldus Cœlius, vetustate familiæ suæ dignissimus; qui, complexus catenarum, quibus vinctus erat, seriem, ita illas inlisit capiti suo, [4] ut protinus pariter sanguinis cerebrique influvio expiraret.

CXXI. [a] Eadem & virtus & fortuna, subsequenti tempore, ingressa animam Imperatoris Tiberii fuit, quæ initio fuerat; qui, concussis hostium viribus, classicis peditumque expeditionibus, cùm res Galliarum maximæ molis, accensasque plebis [1] Viennensium dissensiones, coërcitione magis, quàm pœnâ, mollisset; & senatus populúsque Romanus, postulante patre ejus, ut æquum ei jus in omnibus provinciis exercitibúsque esset, quàm erat ipsi, decreto complexus esset; (etenim absurdum erat, non esse sub illo, quæ ab illo vindicabantur; &, qui ad opem ferendam primus erat, ad vindicandum honorem non judicari parem) in Urbem reversus, jampridem debitum, sed continuatione bellorum dilatum, ex Pannoniis Delmatisque egit triumphum. cujus magnificentiam quis miretur [2] in Cæsare?

INTERPRETATIO.

[a] *Eadem virtus, & eadem fortuna, quæ initio Tiberium comitata fuerat, eum* adhuc *comitata est subsequenti tempore. Is reversus Romam debilitatis viribus hostium expeditionibus navalibus & terrestribus, postquam composuisset difficillima negotia Galliarum, & dissidia inflammata Viennensium; postquam Senatus & populus Romanus edixisset, rogatu ejus patris, ut haberet in omnibus provinciis, & exercitibus eandem potestatem, quam ipse habebat (nam non erat æquum non judicari æquè dignum honoribus* eum, *qui primus auxilium præstabat patriæ;)* is, inquam, Tiberius *egit triumphum qui jam dudum ipsi debebatur ob victorias, quas retulerat ex Pannoniis & Delmatis: sed quem continua bella retardaverant.*

NOTÆ.

2. *Alisone.*] Urbs est non procul ab ortu Lippiæ in Vvestphaliâ, vulgò *Elsen.* Aliis dicitur *Isselbug* in Gueldriâ ad fluvium Isalam: H. Junio *Vvesel* in Ducatu Cliensi ad Rhenum: verùm, opinor, male.

3. *Magis imperatoris defectum consilio.*] Sensus est: amisisse exercitum suâ potius, quàm militum culpâ; & caruisse magis prudentiâ quæ inesse debet imperatori, quam generosis militibus.

4. *Ut protinus pariter sanguinis, &c.*] Ut statim moreretur profuso sanguine simul, & sparso ex vulnere cerebro.

1. *Viennensium.*] Incolæ sunt Viennæ, quæ urbs est Galliæ ad Rhodanum, & cujus tractus in Delphinatu, Viennensis dicitur, vulgò, *Le Viennois.*

2. *In Cæsare.*] Id est, cùm Cæsar esset is, qui triumpharet.

fortunæ verò quis non miretur indulgentiam ?[1] quippe omnes eminentissimos hostium duces non occisos fama narravit, sed vinctos triumphus ostendit. quem mihi fratrique meo, inter præcipuos, præcipuisque donis adornatos viros, comitari contigit.

CXXII. Quis non inter reliqua, quibus singularis moderatio Tiberii Cæsaris elucet, atque eminet, hoc quoque miretur, quòd, cùm sine ulla dubitatione septem triumphos meruerit, tribus contentus fuerit? [a] Quis enim dubitare potest, quin ex Armeniâ receptâ, & ex rege ei præposito, cujus capiti [1] insigne regium suâ manu imposuerat, ordinatisque rebus Orientis, [2] ovans triumphare debuerit? & Vindelicorum Rhætorumque victor, curru Urbem ingredi? fractis deinde post adoptionem, continuâ triennii militiâ, Germaniæ viribus, idem illi honor & deferendus, & recipiendus fuerit? &, post cladem sub Varo acceptam, ociùs prosperrimo rerum eventu, eadem excisa Germania, triumphum summi ducis adornare debuerit? Sed in hoc viro, nescias, utrum magis mireris, quòd laborum periculorumque semper excessit modum, an quod honorum temperavit.

CXXIII. Venitur ad tempus, in quo fuit plurimum metus. quippe Cæsar Augustus, cùm Germanicum, nepotem suum, reliqua belli patraturum, misisset in Germaniam, Tiberium autem filium missurus esset in Illyricum, ad firmanda pace, quæ bello subegerat, prosequens eum, simulque interfuturus [1] athletarum certaminis ludi-

INTERPRETATIO.

[a] *Nam quis potest dubitare, quin meruerit triumphum ovationis, quòd recuperavit Armeniam, quòd ei præfecit regem, cujus super caput posuerat insigne regium; & quòd ordinavit negotia Orientis.* Quis potest dubitare, quin *victor & Vindelicorum & Rhætorum debuerit introire Romam curru: quin deinde debuerit hic honor ei tribui; & quin debuerit eundem recipere, consumptis post adoptionem suam viribus Germaniæ, continuo trium annorum bello: & quin eadem Germania eversa statim à clade quam accepéramus sub Varo, debuerit ornare triumphum maximi imperatoris?*

NOTÆ.

1. *Quippe omnes eminentissimos, &c.*] In eo fuit indulgentia fortunæ, tùm quòd, ejus honoris causâ, hostium clarissimi duces non occisi in prælio, sed capti fuerint: tùm quòd eos fortuna vinctos ostenderit priùs in triumpho, quam captos fama narraverit. Hostium duces captos Romani imperatores reservabant in triumphum, ut his per eum ductis pulcherrimum spectaculum, fructumque victoriæ populus Romanus percipere posset. Sed cùm de foro in Capitolium triumphalem currum flectere incipiebant, illos in carcerem duci jubebant; idemque dies & victoribus imperii sive triumphi, & victis vitæ finem faciebat. Ita Cicero *Orat. 10. lib. 5. in Verrem. num. 76.*

1. *Insigne regium.*] Diadema: intellige porro *Tigranem*, cui impositum est hoc insigne regium.

2. *Ovans triumphare.*] De Ovatione suprà *cap. 96. n. 5.* Addo ovationem, quæ minor est triumphus, ab ove dictam esse: quod ovantibus mos esset ovem immolare.

1. *Athletarum.*] Hoc nomine Gymnici omnes intelliguntur, luctatores, cursores, pugiles, item disco & saltu certantes. Athletæ, inquam, dicti sunt à verbo Græco ἀθλεῖν, quod est certo.

cro, quod ejus honori sacratum à Neapolitanis est, processit in Campaniam: [a] quamquam jam motus imbecillitatis, inclinatæque in deterius principia valetudinis senseret; tamen obnitente vi animi, prosecutus filium, digressusque ab eo Beneventi, ipse Nolam petiit; &, ingravescente in dies valetudine, cùm sciret, quis, volenti omnia post se salva remanere, accersendus foret, festinanter [2] revocavit filium. ille ad patrem patriæ exspectato revolavit maturiùs. Tum, securum se Augustus prædicans, circumfususque amplexibus Tiberii sui, commendans illi sua, atque ipsius opera, [b] nec quidquam jam de fine, si fata poscerent, recusans, subrefectus primo conspectu, alloquioque carissimi sibi spiritus, mox, cùm omnem curam fata vincerent, in sua resolutus initia, Pompeio Apuleioque Consulibus, septuagesimo sexto anno animam cælestem [3] cælo reddidit.

CXXIV. Quid tunc homines timuerint, quæ senatus trepidatio, quæ populi confusio, quis orbis metus, in quàm arto salutis exitiique fuerimus confinio, neque mihi tam festinanti exprimere vacat; neque, cui vacat, potest. Id solum voce publicâ dixisse habeo; cujus urbis ruinam timueramus, eam ne commotam quidem sensimus. tantaque unius viri majestas fuit, ut nec bonis, neque contra malos opus armis foret. [a] Una tamen veluti luctatio civitatis fuit;

INTERPRETATIO.

[a] *Quamvis jam sensisset motus debilitatis, & initia valetudinis labentis in pejus, tamen, vi animi contra nitente, comitatus filium, & digressus ab eo Beneventi, ipse Nolam ivit; & morbo crescente in dies, revocavit filium celeriter, cùm sciret, quis esset, quem oporteret advocari, si vellet omnia remanere in bono statu post suam mortem, Ille* protinus *rediit ad patrem patriæ citiùs*, quàm *expectatus fuerat.*

[b] *Et nihil jam recusans de morte, si fata peterent, paulùm recreatus primo aspectu, & alloquio hominis, quem unicè diligebat; mox, fatis superantibus omnem curam, dissolutus in principia, ex quibus compositus erat, reddidit cælo animam* quam *inde acceperat, ætatis anno septuagesimo sexto, sub consulatu Pompeii & Apuleii.*

[a] *In urbe tamen fuit una quasi concertatio, hinc Senatûs & populi Romani enitentis obtinere à Cæsare, ut succederet loco patris:* illinc *Tiberii* rogantis, *ut sinerent se esse potiùs æqualem* omnibus *civem, quàm inter eos dominum.*

NOTÆ.

2. *Revocavit filium.*] Longè aliter Tacitus. Ait Tiberium properis Liviæ litteris accitum; neque satis compertum esse, spirantem adhuc Nolæ Augustum, an exanimem repererit. Acribus namque custodiis domum, viasque Livia sepserat, lætosque interdum vulgabat nuntios, donec provisis, quæ tempus monebat; Augustum excessisse simul & rerum potiri Neronem fama ipsa nuntiavit.

3. *Cælo reddidit.*] Anno Christi 14, decimo quarto Kal. Septemb. cùm annos à primo edito Magistratu vixisset 56. ab Antonii nece tres & quadraginta solidos. Augustum obiisse non sine suspicione veneni à Liviâ dati referunt Dio *lib.* 55. Suetonius *cap.* 98. & Tacitus 1. *Annal.* De Nolâ ubi dicunt eum objisse, non inter omnes veteres constat. Nam id Atellæ in Campaniâ contigisse scripserunt Eutropius & Eusebius.

pugnantis cum Cæsare Senatûs Populique Romani, ut stationi paternæ succederet; illius, ut potiùs æqualem civem, quàm eminentem liceret agere principem. [1] tandem magis ratione, quàm honore, victus est; cùm, quidquid tuendum non suscepisset, periturum videret. solique huic contigit, pænè diutiùs recusare principatum, quàm, ut occuparent eum, alii armis pugnaverant. [b] Post [2] redditum cælo patrem, & corpus ejus humanis honoribus, nomen divinis honoratum, primum Principalium ejus operum fuit, [3] Ordinatio comitiorum; quam, manu suâ scriptam, [4] Divus Augustus reliquerat. [c] Quo tempore mihi fratrique meo, [5] candidatis Cæsaris, proximè à nobilissimis ac sacerdotibus viris, destinari prætoribus contigit, consecutis, ut neque post nos quemquam Divus Augustus, neque ante nos Cæsar commendaret Tiberius.

CXXV. [a] Tulit protinus & voti, [1] & consilii sui pretium respublica: neque diu latuit, aut quid, non impetrando, passuri fuissemus; aut quid, impetrando, profecissemus. quippe exercitus, qui

INTERPRETATIO.

[b] *Postquam* Tiberius *adscripsisset patrem inter deos, postquam detulisset ejus corpori humana officia, & ejus nomini divinos* honores, *illud primum*. quod tanquam *princeps egit, ordinatio fuit comitiorum &c.*

[c] *Quo tempore evenit mihi, & meo fratri designari prætoribus, omnium primis post nobilissimos viros &* insignitos *sacerdotio*, cùm *à Cæsare propositi* fuissemus. Id *habuimus præcipuè, ut neque Divus Augustus post nos, neque Tiberius Cæsar ullum ante nos commendaret.*

[a] *Respublica statim percepit fructum votorum suorum, atque consilii sui.*

NOTÆ.

1. *Tandem magis ratione, &c. victus est.*] Ergo Augusto patri Tiberius successit in imperium; cœpitque illo ipso, quo Augustus mortuus est, anno imperare, cùm ageret annum ætatis 55.

2. *Redditum cœlo patrem.*] Augusti apotheosis est. Dio refert Liviam antea Numerio cuidam Attico, Senatori & Prætorio, decies sestertiûm dono dedisse: quòd juravisset visum à se Augustum in cœlum ascendere, quemadmodum antiquitùs Romulum Proculus vidisse perhibetur.

3. *Ordinatio comitiorum.*] Ad magistratuum creationem. Jus comitiorum, sive creandi magistratus olim ad populum pertinebat. Augustus illud primò cum populo partitus est, Consulum creatione sibi, Senatuique duntaxat reservatâ: quod deinde Tiberius, ademptum populo, sibi vindicavit.

4. *Divus Augustus.*] Augusto etiam viventi aræ, & ludi quinquennales constituti. Unde à Virgilio *Deus* passim vocatur *Ecleg.* 1. Atque hinc de ejus flaminibus ac Sacerdotibus plena sunt omnia monumenta. In Augusti sacerdotio præcipuum fuit, tùm quòd ei non viri solùm, sed etiam fœminæ ascriptæ sint; tùm quòd ejus uxor Livia, ex decreto Senatus, illius pariter Sacerdos fuerit.

5. *Candidatis Cæsaris.*] Candidati dicuntur viri principis, quos vir princeps populo commendat, & suâ gratiâ promovet ad magistratus. Ita Suetonius *in vitâ Augusti: quoties magistratuum comitiis interesset. Tribus cum candidatis suis circumibat, prensabatque more solemni.*

1. *Et consilii sui.*] Scilicet consilii, quod ceperat, enitendi quacumque ratione, Tiberius ut imperii habenas regimenque capesceret,

in Germaniâ militabat, præsentisque Germanici imperio regebatur; simulque legiones, quæ in Illyrico erant, rabie quâdam, & profundâ confundendi omnia cupiditate, novum ducem, novum statum, novam quærebant rempublicam. quinetiam ausi sunt minari, daturos senatui, daturos principi leges; modum stipendii, [2] finem militiæ sibi ipsi constituere conati sunt. [b] processum etiam in arma, ferrumque strictum est; & pænè in ultimum gladiorum erupit impunitas. defuitque, qui contra rempublicam duceret, non qui sequerentur. [c] Sed hæc omnia veteris Imperatoris maturitas, multa inhibentis, aliqua cum gravitate pollicentis, inter severam [3] præcipuè nostrorum ultionem, mitis aliorum castigatio, brevi sopiit ac sustulit. [d] Quo quidem tempore, [4] ut pleraque ignavè Germanicus, ita Drusus, qui à patre in id ipsum, plurimo quidem igne emicans, incendium militaris tumultus missus erat, priscâ antiquâque [5] severitate usus, ancipitia sibi tam re, quàm exemplo perniciosa, & his ipsis militum gladiis, quibus obsessus erat, obsidentes coërcuit; singulari adjutore in eo negotio usus Junio Blæso, viro nescias utiliore in castris, an meliore in togâ.

INTERPRETATIO.

[b] *Ventum est etiam ad arma, & enses districti sunt; & impunitas*, quâ sumpti sunt *gladii, tulit* omnia *pænè in extremum discrimen.*

[c] *Sed prudentia ducis, longo usu bellorum edocti, sopiit atque extinxit brevi hos omnes* tumultus, *tùm prohibendo multa, & nonnulla promittendo cum gravitate, tùm maximè puniendo rigidè auctores* horum tumultuum, *& animadvertendo leniter in alios.*

[d] *Quo quidem tempore ut Germanicus egit pleraque fortiter; ita Drusus, qui à patre missus erat ad* extinguendum *illud ipsum incendium seditionis militum, quod profectò plurimùm ardebat;* Drusus, inquam, agens *cum gravitate* dignâ *vetere & antiquâ* Româ, & *ausus rem dubii* exitûs; *repressit* motus *æquè damnoses exemplo atque re; & eos qui ipsum obsidebant repressit, cum his ipsis armis militum, quibus obsessus erat. In quo negotio usus est singulari operâ Junii Blæsi, viri, de quo vix dicas utilior sit in bello, an præstantior in pace.*

NOTÆ.

2. *Finem militiæ.*] Legitimæ militiæ tempus erat, pedestris quidem viginti annorum: equestris verò decem. Nauticorum militum paulò diuturnior erat militia, scilicet annorum quinque & viginti. Intra quos qui se subducebat, morte aut servitute pœnam luebat.

3. *Præcipuè nostrorum.*] Cum Lipsio legimus: *præcipuè auctorum.*

4. *Ut pleraque ignavè Germanicus.*] Malo cum Boëclero: *gnavè*, id est, strenuè, fortiter; ob eam in primis rationem, quòd ex usu & more assentatoris aulici, qualis erat Velleius, minimè fuisset Augusti nepoti, & Tiberii adoptivo convitium publicè facere.

5. *Severitate usus, ancipitia sibi, &c.*] Hunc locum fœdè corruptum variè emendant Gruterus, Acidalius, & Vossius. Ex quorum lectionibus hanc, quam secuti sumus in Interpretatione, confecimus: *Priscâ antiquâque severitate, ausus ancipitia sibi; tàm re quàm exemplo perniciosa, & his ipsis militum gladiis, quibus obsessus erat, obsidentes coërcuit.* Ita ut *coërcuit* referatur tùm ad *obsidentes*, tùm ad *perniciosa.*

qui;

qui, post paucos annos proconsul in Africâ, ornamenta triumphalia, [6] cum appellatione Imperatoria, meruit. ac Hispanias, exercitumque virtutibus, celeberrimâque in Illyrico militiâ, ut prædiximus, cum imperio obtineret, in summâ pace quietè continuit; cum ei pietas rectissima sentiendi, & auctoritas, quæ sentiebat, obtinendi, superesset. cujus curam ac fidem, Dolabella quoque, vir simplicitatis generosissimæ, in maximâ parte Illyrici per omnia imitatus est.

CXXVI. [a] Horum sexdecim annorum opera quis, cùm inserta sint oculis animisque omnium, in partibus eloquatur? [1] Sacravit parentem suum Cæsar non imperio, sed religione. non appellavit eum, sed fecit deum. Revocata in forum fides; [b] summota è foro seditio, ambitio campo, discordia curiâ: sepultæque ac situ obsitæ justitia, æquitas, industria, civitati redditæ, accessit magistratibus auctoritas, senatui majestas, judiciis gravitas; [c] compressa theatralis seditio; rectè faciendi omnibus aut incussa voluntas, aut imposita necessitas. honorantur recta, prava puniuntur. suspicit potentem humilis, non timet. antecedit, non contemnit, humiliorem potens. quando annona moderatior? [d] quando pax lætior? Diffusa in Orientis Occidentisque tractus; [3] & quidquid meridiano aut septentrione finitur, pax augusta per omnes terrarum orbis angulos à latrociniorum metu servat immunes. Fortuita non civium tantummodò, sed Urbium damna Principis munificentia [e] vindicat. Restitutæ urbes Asiæ. vindicatæ ab injuriis magistratuum provinciæ. honor dignis paratissimus.

INTERPRETATIO.

[a] *Quis enarret particulatim res gestas per hos sexdecim annos, cùm posita sint ante oculos & in mentibus omnium?*

[b] *Seditio depulsa est è cœtibus publicis, ambitio è Campo* Martio, *discordia è curiâ: & justitia, æquitas, industria, quæ sepulta & obsoleta fuerant, restituta sunt in civitate.*

[c] *Repressa sunt seditiones* solitæ exoriri *in theatro.*

[d] *Augusta* illa *pax, quæ dispersa est in plagas Orientis & Occidentis, & in omnia loca, quæ terminantur Meridie & Septentrione, præstat* cunctos homines, *in omnibus angulis orbis terrarum, securos à latrociniis.*

[e] *Reparat.*

NOTÆ.

6. *Cum appellatione Imperatoriâ.*] Lipsio rectè observatum est, Junium Blæsum omnium postremum à Tiberio fuisse Imperatorio nomine insignitum.

1. *Sacravit parentem suum, &c.*] Sensus est: Cæsar sui parentis memoriam consecravit, eumque Diis immortalibus adscripsit vero religionis sensu magis, quàm edicto: nec etiam satis illi fuit eum vocare deum, sed talem & habuit & verè coluit.

2. *Campo.*] In Campo Martio comitia habebantur ad magistratuum creationem.

3. *Et quidquid Meridiano, &c.*] Aliter & Lipsius legit, & Thysius edidit: *Diffusa in Orientis Occidentisque tractus, quidquid Meridiano finitur, pax augusta per omnes terrarum orbis angulos à latrociniorum metu servat immune.*

pœna in malos sera, sed aliqua. superatur æquitate gratia, ambitio virtute. nam facere rectè cives suos, Princeps optimus faciendo docet; cumque sit imperio maximus, exemplo major est.

CXXVII. Raro eminentes viri non magnis adjutoribus ad gubernandam fortunam suam usi sunt; ut duo Scipiones duobus Læliis, quos per omnia æquaverunt sibi; ut Divus Augustus Marco Agrippa, &, maxime ab eo, Statilio Tauro. [a] quibus novitas familiæ haud obstitit, quominùs ad multiplices consulatus, triumphosque, & complura eniterentur sacerdotia. etenim magna negotia magnis adjutoribus egent: [1] neque in parvo paucitas ministeria defecit: interestque reipublicæ, quod usu necessarium, & dignitate eminere; utilitatemque auctoritate muniri. [b] Sub his exemplis Tiberius Cæsar [2] Sejanum Ælium, principe equestris ordinis patre natum, [3] materno verò genere clarissimas, veteresque, & insignes honoribus complexum familias, habentem consulares fratres, consobrinos, avunculum, ipsum verò laboris ac fidei capacissimum, sufficiente etiam vigori animi compage corporis, singularem principalium onerum adjutorem in omnia habuit, atque habet; virum severitatis lætissimæ, hilaritatis priscæ, [c] actu otiosis simillimum, nihil sibi vindicantem, eoque assequentem omnia, semper infra aliorum æstima-

INTERPRETATIO.

[a] *Quos obscuritas sua familiæ non impedivit, quominùs ascenderent ad consulatus multoties repetitos, & ad triumphos, & ad plurima sacerdotia.*

[b] *Ductus his exemplis Tiberius Cæsar habuit, & adhuc habet præcipuum adjutorem onerum,* quæ comitantur *principatum. Sejanum Ælium, qui natus est patre clarissimo in ordine equitum, & qui ex parte matris adjunctus est familiis illustrissimis, antiquis, & insignibus propter* urbanas *dignitates: cujus fratres, consobrini, avunculus fuerunt consules: qui ipse quoque* is est, *ut par sit cuicumque labori, & ut ei possit haberi fides, constitutione corporis* omninò *respondente vigori mentis.*

[c] *Qui, etiàm tùm cùm agit, simillimus est nihil agentibus; qui nihil assumit sibi, & ideò obtinet omnia.*

NOTÆ.

1. *Neque in parvo paucitas, &c.*] Aliquibus hæc non esse Velleiana putantur: ex his tamen sensus existet tolerabilis, si legatur: *neque in parvo paucitas ministeriis* (id est ministrorum) *deficit.* Is existet, inquam, sensus: etenim magna negotia magnis adjutoribus indigent; quod ita verum est, ut in rebus etiam parvi momenti, etsi pauci sunt, non tamen ministri desint.

2. *Sejanum Ælium.*] Hic ei Velleius adulatur. Quare verum è Tacito repete; à quo narratur, quem suæ gratiæ & vitæ exitum Sejanus habuerit. Post summa enim scelera, jam animo summa quæque destinans, unis Tiberii litteris contra ipsum datis ad Senatum, ex honorum fastigio dejicitur, & cum omni suá stirpe carnificis manu necatus est anno Tiberii 18. Patrem habuit Seium Strabonem, Vulsiniis in Hetruria oriundus. Sed in adoptionem datus ex Æliis alicui, mutato inflexoque, ut solet, patris nomine, Sejanus Ælius dictus est.

3. *Materno verò genere.*] Quodnam? Junium, ut opinatur Lipsius, hoc argumento, quod Junius Blæsus, Proconsul Africæ, avunculus ei fuerit,

tiones se metientem; vultu, vitâque tranquillum, [d] animo exsomnem. In hujus virtutum æstimatione jampridem judicia civitatis cum judiciis principis [e] certant.

CXXVIII. Neque novus hic mos senatus populique Romani est, putandi, quod optimum sit, esse nobilissimum. nam & illi antiqui, ante primum bellum Punicum, abhinc annos trecentos, Titum Coruncanium, [1] hominem novum, cùm aliis omnibus honoribus, tum pontificatu etiam maximo, [a] ad principale extulere fastigium; & equestri loco natum Spurium Carvilium, & mox Marcum Catonem, novum etiam, [2] Tusculo, [3] Urbis inquilinum, Mummiumque Achaïcum in consulatus, censuras, & triumphos provexere, [b] &, qui Caium Marium, ignotæ originis, usque ad sextum consulatum sine dubitatione Romani nominis habuere principem; & qui [4] Marco Tullio tantùm tribuêre, ut pænè, [5] assentatione suâ, quibus vellet, principatus conciliaret; quique nihil Asinio Pollioni negaverunt, quod nobilissimis, summo cum sudore, consequendum foret; profectò hoc senserunt, in cujuscunque animo virtus inesset, ei plurimum esse tribuendum. Hæc naturalis exempli imitatio ad experiendum Sejanum, Cæsarem; ad juvanda verò onera principis, Sejanum protulit; senatumque & populum Romanum eò perduxit, ut, quod usu optimum intelligit, id in tutelam securitatis suæ libenter advocet.

CXXIX. Sed, propositâ quasi universâ Principatus Tiberii Cæsaris formâ, singula recenseamus. Qua ille prudentia [1] Rhascupolim,

INTERPRETATIO.

[d] *Mente vigilem.*
[e] *Certatim consentiunt.*

[a] *Evexerunt ad supremas dignitates.*

[b] *Et qui agnoverunt sine difficultate usque ad sextum consulatum, Caium Marium, incognita originis, caput Romana gentis.*

NOTÆ.

1. *Hominem novum.*] Hominem, cujus in familiâ nemo dignitatem ullam ante a adeptus fuerat.

2. *Tusculo.*] Subauditur: *Oriundum.* Erat Tusculum urbs Latii, nunc autem eversa est, apud Frascatam, *Frascati*: quò se summi Pontifices æstivo tempore recipere solent.

3. *Urbis Inquilinum.*] Qui in conducto tantùm Romæ habitabat.

4. *Marco Tullio.*] Hæc est Lipsii lectio, cùm vulgò legeretur malè: *Fulvio.* Gens enim *Fulvia* non est inter novas. Omnino Tullius est, in quem Velleiana laus cadit. Nam 1. homo novus fuit, ut ipse aliique testantur. 2. Cœlesti suo ore Senatus populique rector erat: provincias, exercitus, & tantum non regna dedit. Testes sunt Cæsar, & Pompeius: quorum illi Gallias prorogavit; hunc ad Piraticum bellum misit. Unde vulgò palam *Regnare in judiciis, in concionibus* dicebatur: atque inimici objiciebant, *Tertium peregrinum Romæ esse Regem.*

5. *Assentatione.*] Assensione. Ut supra *assentari* dixit pro *assentiri.* Vide *cap.* 48. *n.* 1.

1. *Rhascupolim.*] Thraciæ regem. Scribitur apud Suetonium: *Thrascypolis.* Apud Tacitum *Rescuporis.* Fortè scribi debet: Rascuporis, quod in MS. invenit Torrentius.

interemptorem fratris sui filii [2] Cotys, consortisque ejusdem imperii, [3] evocavit? singulari in eo negotio usus operâ Flacci Pomponii, consularis viri, nati ad omnia, quæ rectè facienda sunt, simplicique virtute [4] merentis semper, quàm captantis gloriam. Cum quanta gravitate, ut senator, & judex, non ut princeps, [5] & caussas pressius audit? Quam celeriter [6] Libonem ingratum, & nova molientem, oppressit? Quibus præceptis instructum Germanicum suum, imbutumque rudimentis militiæ secum actæ, domitorem recepit Germaniæ? Quibus juventam ejus exaggeravit honoribus, respondente cultu triumphi rerum, quas gesserat, magnitudini? Quoties populum [7] congiariis honoravit, senatorumque censum, cùm id senatu auctore facere potuit, quàm libenter explevit; [8] ut neque luxuriam invitaret, neque honestam paupertatem pateretur dignitate destitui? [9] Quanto cum honore Germanicum suum [10] in transmarinas misit provincias? Quâ vi, consiliorum suorum ministro & adjutore usus Druso, filio suo, Maroboduum, inhærentem occupati Regni finibus, pace majestatis ejus dixerim, velut serpentem abstrusam terræ, [11] salubribus consiliorum suorum medicamentis coëgit egredi? [12] Quàm illum & honoratè, nec securè continet? Quantæ molis bellum, principe Galliarum ciente Sacroviro, Floroque Julio, mira celeritate ac

Notæ.

2. *Cotys.*] Hujus nominis duo fuerunt; ambo Thraciæ reges. Unus in bello civili Pompeii partes secutus est. Alter, Tiberii tempore, Rhascupolis patrui fraude circumventus occisus est.

3. *Evocavit.*] E Thraciâ Romam accersivit.

4. *Merentis semper, quàm captantis, &c.*] Subauditur: *magis*. locutione quæ familiaris est Valerio Maximo lib. 1, cap. 1 *Factum Masanissæ animo, quàm Punico sanguine conveniens.* Comico: *Tacita mulier, quam bona.* Et passim Tacito.

5. *Et caussas pressius audit.*] Sequor cum Vossio Lipsium, qui sic legit: *etiam caussas præsens audit.* Scilicet, teste Suetonio, sæpe magistratibus pro Tribunali cognoscentibus offerebat se consiliarium, assidebatque mistim, vel ex adverso in parte primori.

6. *Libonem.*] Libo erat è nobili Scriboniorum gente. Cujus consilia è Tacito repete *lib. 2. ann.* id unum habeo dicere; Libonem, cùm videret detecta esse sua consilia, necem attulisse sibi, non dubitanti, quin vitam supplicio redderet.

7. *Congiariis.*] Congiarium dicitur Imperatoris munus, quo populus donabatur, Donativum, quo milites.

8. *Ut neque luxuriam.*] Sensus est; ita ut nec luxuriam profusis largitionibus excitaret: nec ferret nobiles familias suis dignitatibus, præ inopiâ, cadere.

9. *Quanto cum honore.*] Dic magis ex Tacito: quantâ cum calliditate. Certo enim certius erat, Tiberium amoliri Germanicum honoris specie, metuque illius omni tùm virtutum ac rerum gestarum laude florentis, &, quod aptior imperio videretur, maximè suspecti.

10. *In transmarinas provincias.*] In Orientem, & contra Parthos.

11. *Salubribus consiliorum. &c.*] Salubria consiliorum medicamenta vocat blanditias, promissa, & fraudes, quibus extractos ad se reges nonnullos non remisit. Quam metaphoram sic effer Gallicè: *par ses sages intrigues.*

12. *Quam illum & honorate, &c.*] Sensus est: Quàm honorificè regem illum custodiendum curat! id curat tamen cum eâ vigilantiâ, quâ opus est, ne effugiat.

virtute compressit? ut antè populus Romanus vicisse se, quàm bellare, cognosceret; nunciosque periculi, victoriæ præcederet nuncius. Magni etiam terroris bellum Africum, [13] & quotidiano auctu majus, auspiciis consiliisque ejus brevì sepultum est.

CXXX. [1] Quanta, suo suorumque nomine, exstruxit opera! Quam pia munificentia, superque humanam evecta fidem, Templum patri molitur! [a] Quam magnifico animi temperamento Cnæi quoque [2] Pompeii munera absumpta igni restituit! [b] qui, quidquid umquam claritudine eminuit, id veluti cognatum censet tuendum. Quâ liberalitate, cùm aliàs, tum proximè, incenso [3] monte Cœlio, omnis ordinis hominum jacturæ, patrimonio succurrit suo? [c] Quanta cum quiete hominum, rem perpetui præcipuique timoris, [4] supplementum, sine trepidatione [5] delectûs, providet? Si aut natura patitur, aut mediocritas recipit hominum, apud aures deorum de his queri, quid hic meruit? primùm, ut scelerata [6] Drusus Libo iniret consilia? deinde, ut Silius & Piso; quorum alterius dignitatem constituit, auxit alterius? Ut ad majora transcendam, quamquam & hæc ille duxit maxima; [7] quid, ut juvenes amitteret filios? quid, ut ne-

INTERPRETATIO.

[a] *Quantâ magnificentiâ simul & modestia reparat etiam munera Cnæi Pompeii, quæ ignis combusserat.*

[b] *Qui credit sibi conservandum, tanquam suum & domesticum, id omne quod unquam splendore præcelluit.*

[c] *Quantâ cum tranquillitate hominum curat fieri supplementum, sine metu conquisitionis, quam rem universi semper & maximè reformidaverunt?*

NOTÆ.

13. *Et quotidiano auctu majus.*] Id est, quodque crescebat in dies.

1. *Quanta suo.*] Longè aliter Tacitus docet, Tiberium nunquam publicè nisi duo struxisse opera; templum Augusto, & Pompeiani Theatri scenam. Imò, si Suetonio fides est, hæc duo quæ sola susceperat, imperfecta post tot annos reliquit Eadem verò Caligula absolvit.

2. *Pompeii munera.*] Intellige Theatrum, quod extruxerat Pompeius, & veluti dono publicum fecerat.

3. *Monte Cœlio.*] Unus est è septem urbis Romæ collibus. A Cœlio Vibeno, nobilissimo duce Tusco sic dictus est: quòd cum Romulo contra Sabinos socia arma conjungens in eo castra posuisset. Hic mons ab Anco Urbi additus est, ut Strabo docet. A Tullo Hostilio, ut Livius. A Tarquinio Prisco, ut Tacitus. Demum à Tiberio Cæsare, quòd is post incendium habitatoribus ædificia absumpta instaurasset, dici cœptus est Mons Augustus.

4. *Supplementum.*] Cùm legio diminuta additis, qui desunt, militibus suppletur: qui adjiciuntur, supplementum appellantur. Gallicè, *Des recrues.*

5. *Delectûs.*] Hujus vocis tùm usus est, cùm Imperator auctoritate suâ, quos ei visum fuerit, ad militiam conscribit, etiam invitos. Per quos hujusmodi delectus habetur, eos à conquirendis militibus *Conquisitores* Cicero vocavit.

6. *Drusus Libo.*] Vide *sup. cap. n. 6.* Silii verò crimen, teste Tacito, duplex fuit. 1. Amicitia Germanici. 2. Intemperantia in laudando suorum militum obsequio, cùm alii ad seditiones prolaberentur. Silius sub Germanico legatus erat exercitûs, qui militabat ad Rhenum superiorem.

7. *Quid.*] subauditur *meruit.*] *Utju-*

potem ex Druso suo? Dolenda adhuc retulimus: veniendum ad erubescenda est. Quantis hoc triennium, Marce Vinici, doloribus laceravit animum ejus? [d] quamdiu abstruso, quod miserrimum est, pectus ejus flagravit incendio? [8] quòd ex nuru, quòd ex nepote, dolere, indignari, erubescere, coactus est. Cujus temporis ægritudinem auxit [9] amissa mater eminentissima, & per omnia deis, quàm hominibus, similior femina; cujus potentiam nemo sensit, nisi aut levatione periculi, aut accessione dignitatis.

CXXXI. Voto finiendum volumen sit. [1] Jupiter Capitoline, [2] & auctor ac stator Romani nominis, Gradive Mars, perpetuorumque custos [3] Vesta ignium, & quidquid numinum hanc Romani Imperii

INTERPRETATIO.

[d] *Quanto tempore cor ejus arsit igne, quod est dignissimum commiseratione, occulto?*

NOTÆ.

venes amitteret filios.] Germanicum & Drusum. Sed de Germanico amisso Tiberii anno sexto, nemini unquam dubium fuit, quin perierit tùm veneno dato à Cn. Pisone, quocum Germanico graves erant inimicitiæ: tùm invidiâ Tiberii, qui tantarum non ignarus inimicitiarum, tamen per idem tempus, quo Germanicum transtulerat in Orientem, Cn. Pisonem miserat in Syriam ordinarium præsidem. Certè ob veneni dati suspicionem Romæ judicio postulatus ab Agrippinâ, Germanici conjuge, Piso voluntariâ morte damnationem antevertit.

8. *Quod ex nuru, &c.*] Ex Agrippinâ Marci Agrippæ filiâ, nepte Augusti, tunc Germanici à Tiberio adoptati viduâ. Ipsa sibi mortem inediâ conscivit, cùm se apud Tiberium nullo suo merito adductam videret in invidiam.

9. *Amissa mater.*] Livia. Decessit ætatis anno 86. Tiberiani imperii 16. Erat tùm Tiberius in insulâ Capreis (*l'Isle de Capri*) regni Neapolitani: quam insulam habebat in deliciis, & quò secesserat anno imperii 13 nunquam deinceps ad urbem rediturus: ubi remotis arbitriis per omnia se vitiorum flagitia volutavit. Inter hæc dedecora non magis omnibus aliis, quàm sibi execratus ipsi, moritur 17 Cal. Apr. imperii anno 23: Christi 37: vitæ agens octavum & septuagesimum.

1. *Jupiter Capitoline.*] Jupiter sic dictus est a monte Capitolino, ubi colebatur.

2. *Et auctor ac stator, &c.*] Duplex lectio. 1. Puteani, & aliorum nonnullorum: *Jupiter Capitoline ac stator; & auctor Romani nominis.* Nam *stator*, inquiunt, solum referri potest ad Jovem, qui sic dictus est, teste Seneca *de Benef. lib. 4. cap. 7.* quia Jovis beneficio stant omnia: non verò quia post susceptum votum, ut quidam tradiderunt, Romanorum fugientium acies stitit. 2. Ursini: *Jupiter Capitoline; & auctor ac Sator Romani nominis Gradive Mars.* Quæ lectio præ aliâ mihi placet: Mars enim sator est, sive genitor Romuli, unde Romana gens.

3. *Vesta.*] Saturni filia ex Ope. Alteram volunt esse, Saturni matrem, quæ pro terrâ sumi solet a Poëtis: de quâ Ovid. lib. 6. Fast. *Stat vi terra suâ: vi stando Vesta vocatur.* Quæ vero pro igne sumitur, ex Ovidio: *Nec tu aliud Vestam, quam vivam intellige flammam.* Saturni filia est. Cujus nomen Cicero *lib. 1. de Nat. Deor.* deducit ἀπὸ τοῦ ἑστάναι, quòd 2. *de leg.* interpretatur, *focus.* Huic deæ colendæ præerant virgines: quibus erat commissa cura custodiendi & continuò fovendi ignis, qui dictus est propterea *perpetuus.* Quem nefas erat, si extingueretur, aliter quàm accensâ per fomites ex sole flammâ reparare.

molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit, vos publica voce obtestor, atque precor, custodite, servate, protegite hunc statum, [4] hanc pacem; eique, functo longissima statione mortali, destinate successores quàm serissimos, sed eos, quorum cervices tàm fortiter sustinendo terrarum orbis Imperio sufficiant, quàm hujus sufficisse sensimus; consiliaque omnium civium [5] aut pia, * * *

NOTÆ.

4. *Hanc pacem, eique functo.*] Lipsii lectionem cum Vossio sequere: *hanc pacem, hunc principem, eique functo longissimâ statione mortali, &c.*

5. *Aut pia* * * *.] Hanc peroratiunculam nemo feliciùs, quia pressiùs, absolvisse mihi videtur, quàm Vossius. Legit: *aut pia fovete, aut impia opprimite*, hoc sensu: ac omnium civium consilia, si pia sunt, in exitum felicem provehite; sed, si qua impii nefaria moliuntur, ea cum auctoribus pessumdate.

F I N I S.

INDEX
VOCABULORUM OMNIUM QUÆ IN VELLEIO PATERCULO LEGUNTUR.

Prior numerus paginam, alter verò, vel alii ad proximam usque lineolam, paginæ lineam vel lineas significant.

A.

A. 1:1, 2 | 2: 4 *bis*, 9, 11 | 3: 6 | 4: 15 | 5: 13 | 8: 5 | 9: 13 | 10: 4 | 11: 3, 6, 7 | 12: 11 | 16: 9, 21 | 18: 1, 2 | 19: 1, 22 | 20: 12 | 22: 14 | 28: 4, 6 *bis* | 29: 14 | 30: 7 | 31: 15, 16 | 34: 4 | 35: 14 | 38: 5 *ter* | 37: 22 | 39: 7 | 41: 25 | 42: 13 | 43: 12 | 44: 18 | 45: 15 | 50: 10 | 51: 21 | 52: 9 | 53: 3 | 54: 9 | 56: 17, 19 | 58: 10 | 59: 15 | 60: 20 | 63: 2, 14 | 68: 10, 22 | 69: 6, 9 | 71: 11 | 72: 6, 8 | 74: 2, 16, 18 | 75: 7 *bis*, 11 | 77: 1, 2 | 80: 16 | 81: 7, 23 | 82: 16 *bis* | 85: 2 | 86: 22 | 87: 7 *bis*, 21 | 88: 6, 18 | 89: 11, 17, 23 | 92: 6, 17 | 93: 5, 7 | 94: 19 | 95: 26 | 98: 7, 19 | 101: 14, 19 | 102: 15, 21 *bis*, 26 | 105: 5 | 106. 7, 15 | 110: 7 | 117: 25 | 118: 1, 9, 10 | 119: 1 | 120: 16 | 123: 1 | 124: 10 | 126: 6, 17, 22 | 127: 2, 8, 13 | 131: 13 | 134: 6 | 140: 8 | 142: 1 | 144: 12 | 145: 29 |
à Mutina. 96: 12 | à Neapoli. 98: 9 | à Pompeio proximus. 99: 3 | proximè à nobilissimis. 143: 10 |
Ab. 3: 11 | 4: 3, 8, 9, 16, 17 | 5: 7 | 6: 3, 5 | 8: 11 | 9: 3, 10, 12 | 10: 10, 35 | 11: 5 | 16: 7 | 18: 24 | 23: 2 | 24: 9 | 25: 10 | 26: 9 | 28: 6 | 32: 5 | 34: 12, 16 | 35: 5, 16 | 40: 9, 24 | 41: 6, 9, 10, 11, 25 | 42: 2, 11 | 44: 6 | 46: 21, 23 | 47: 5, 18 | 50: 15 *bis* | 51: 18 | 52: 8 | 56: 9 | 59: 8 | 60: 8 | 61: 2 | 63: 16 | 65: 6, 18 | 67: 19 | 68: 11 | 69: 8 | 70: 25 | 71: 1 | 73: 4 | 75: 12 | 81: 20 | 82: 5, 11 | 83: 14, 19 | 84: 4 | 86: 22 | 87: 17 | 89: 13 | 90: 17 | 94: 5 | 98: 20 | 99: 19 | 101: 12 | 103: 9 | 105: 3 | 108: 15, 17 | 112: 10 | 114: 20 | 116: 10 | 117: 24 | 119: 12 | 122: 5, 8 | 131: 15, 20 | 133: 10 | 138: 17 | 139: 7, 22, 24 | 140: 19 | 142: 4 | 145: 23 | 146: 7 |
ab quaestoribus. 88: 5 | rege. 80: 15 | Scipionibus. 101: 13 |
abdicaveras se. 40: 9 |
abdiderat se in paludem. 46: 18 |
abdito in interiora exercitu. 128: 4 |
aberat. 128: 18 | in ordinandis Asiæ rebus Cæsar. 113: 4 |
abesset. 127: 3 |
abfuit. 8: 6 | ab ipso periculum. 101: 13 |
abhinc annis, &c. 121: 12 |
abhinc annos, &c. 9: 1 | 12: 1 | 18: 10 | 20: 7 | 21: 11 | 22: 8, 13 | 23: 3, 8 | 29: 20 | 32: 11 | 38: 2 | 39: 17 | 42: 10 | 53: 10 | 55: 21 | 62: 14 | 64: 9 | 65: 1 | 111: 13 | 112: 17 | 113: 22 | 147: 6 |
abhinc annos autem. 20: 7 |
abjecto gladio. 46: 23 |
abire ad Pompeium. 77: 25 |
abolendum testamentum. 84: 11 |
abrogaretur imperium Sullæ. 46: 4 |
abrogatus est ei consulatus. 47: 15 |
abrogavit imperium Octavio. 30: 3 |
abscissa vox publica est. 90: 18 |
abscissi capitis. 90: 23 |
abscissum caput. 54: 5 | 139: 6 |
absens. 30: 13 | 69: 5 | 75: 9 |
absente. 67: 3 | 107: 12 | 113: 6 |
absenti. 105: 8 |
absentium. 125: 10 |
absolutt. 75: 3 |
abstrusam terræ serpentem. 148: 17 |
abstruso incendio. 150: 3 |
abstulisti. 91: 4 |
abstulit. 43: 8 | 95: 12, 20 |
abstulit acies Labienum. 82: 18 |
absumpsisset acies maximam partem. 119: 1 |
absumpsit tot duces illa *regio*. 112: 2 |
absumpta igni munera. 149: 8 |
absurdè. 99: 8 | 105: 7 |
absurdum erat. 140: 19 |
absurdum videtur propositi operis regulæ. 64: 1 |

abundantiâ virium. 7: 6 |
abundantissimâ rerum copiâ. 124 : 15 |
abunde agnosci. 135 : 23 | mirari. 24 : 4 | miratus. 136 : 5 | persequi in justo opere. 121 : 16 | vituperari. 44 : 18 |
abutentem liberaliter lauteque otio. 123 : 12 |
ac. 3 : 5 | 11 : 5 | 12 : 6 | 13 : 2 | 16 : 1 | 17 : 23, 24, 25 | 19 : 12 | 21 : 3 | 22 : 9 | 23 : 15 | 25 : 2, 3, 12 | 26 : 4 | 27 : 1 | 29 : 5, 7 | 32 : 1, 4 | 33 : 8 | 34 : 9 | 37 : 15 | 39 : 21 | 40 : 9, 14 | 42 : 6 | 44 : 6 | 46 : 12, 16 *bis* | 47 : 17, 22 | 50 : 5 | 52 : 9, 10, 11, 14 | 53 : 19 | 54 : 16 | 59 : 15, 22 | 62 : 21, 22 | 63 : 20 | 64 : 2 | 66 : 2, 8 | 67 : 19 | 72 : 2, 15, 20 | 73 : 2, 18 | 75 : 9, 10 | 76 : 11 | 77 : 13, 20 | 78 : 5, 6, 9, 11 | 81 : 4, 15 | 82 : 7 | 85 : 19 | 86 : 20 | 87 : 2, 5, 19 | 88 : 2 | 89 : 3, 6, 20 | 90 : 22 | 94 : 7, 10 | 95 : 9, 13, 26 | 96 : 17, 21 | 97 : 7, 10, 22 | 98 : 18 | 99 : 17 | 100 : 15, 19 | 101 : 7 | 102 : 8 | 103 : 13 | 104 : 3 | 105 : 8 | 109 : 13, 17, 19 | 112 : 8, 10 | 113 : 8 | 114 : 17 | 115 : 17 | 116 : 1, 15 | 117 : 11, 12 | 119 : 6 | 120 : 20 | 122 : 15, 20 | 123 : 10, 12 | 125 : 7, 11 | 126 : 14 | 128 : 8, 9, 11, 15 | 133 : 4, 10 | 134 : 7, 17 | 135 : 3, 14 | 136 : 11 | 139 : 3 | 143 : 11 | 144 : 11 | 145 : 2, 6, 12 | 146 : 16 | 148 : 20 |
acantho. 83 : 1 |
accendimur ad. 26 : 20 |
accendit admiratio incitationem, *vel* imitationem. 26 : 17 |
accensis in arma nationibus. 117 : 5 |
accensas dissensiones. 140 : 15 |
acceperant. 88 : 6 |
acceperat. 80 : 17 |
accepimus. 76 : 8 |
accepisse. 99 . 3 |
accepta clades. 101 : 12 | 116 : 7 | *lex*. 60 : 5 |
acceptæ injuriæ. *genit.* 67 : 11 |
acceptam cladem. 141 : 14 |
acceptas clades. 31 : 20 |
acceptis legionibus. 93 : 7 |
accepto centies sestertium. 76 : 8 |
accersendus. 142 : 6 |
accesserim libenter iis qui. 13 : 1 |
accessione dignitatis. 150 : 8 |
accessit ad stationem. 104 : 5 |
quantum accessit hujus gloriæ. 53 : 14 |
accessit id quoque, ut. 49 : 21 |
accessit magistratibus auctoritas. 145 : 13 |
acciderit. 58 : 22 |
accidisse. 138 : 6 |
accidisset. 113 . 24 |
accidit. 138 : 5 |
accipe. 132 : 4 |
acciperent. 80 : 6 |
accipiẽda satisfactione. 56 : 13 |
accipiendam conditionem. 77 : 5 |
accitis legionibus, auxiliis, copiis ex. 78 : 10 |
accito Milone. 92 : 4 |
acciverat conscientia mortem. 65 : 9 |
acciverat. ex. 102 : 4 |
acciverat Italiæ frequentiam. 47 : 13 |
acclamasset concio. 32 : 8 |
accusatio. 69 : 17 |
acer. 45 : 20 |
acer belli juvenis. 5 : 5 |
Acerranis. 21 : 1 |
acerrime suasisset. 89 : 3 |
acerrimis ducibus. 128 : 8 |
acerrimus bello. 45 : 6 | vigore animi. 67 : 20 |
acerrimus executor propositorum. 71 : 7 |
Achæi. *plur.* 5 : 3 |
Achæos. 16 : 4 | 66 : 9 |
Achaia. 17 : 15 |
Achaiâ. 120 : 3 |
Achaiam. 50 : 5 | 65 : 4 | 99 : 12 |
Achaicum. *mascul.* 147 : 10 |
Achaicus. 19 : 12 |
Achillæ. *gen.* 80 : 17 |
Achille. 9 : 14 |
Achillis. 2 : 1, 12 |
Acidini Manlii. *gen.* 36 : 8 |
acie concurrerunt cum. 94 : 3 | consumptum civem. 89 : 4 | dimicavere. 57 : 17 | directâ. 74 : 3 | 115 : 6 | fuderat Iugurtham. 39 : 7 | perruptâ. 131 : 19 | redegit in pristinum modum. 117 : 9 | victus. 52 : 8 | 94 : 18 |
ob fugam ex acie. 100 : 11 |
in acie obiit. 87 : 20 |
aciem. 79 : 8, 14 | 82 : 13 | 131 : 2 |
aciem animi. 138 : 3 |
acies. *singul.* 54 : 3 | 82 : 18 | 131 : 10 | 139 : 1 | *plur.* 82 : 16 | 130 : 1 |
acquiescendi a continuatione laborum. 117 : 25 |
acres contentiones. 17 : 8 |
acri bello. 93 : 23 |
acriora. 33 : 16 |
acta censura. 115 : 10 | *neutr.* 61 : 16 | 69 : 8, 16 | 70 : 15 |
actæ militiæ. 148 : 8 | rei. 91 : 24 |
acti erroribus. 7 : 13 |
actis consulatibus & triumphis. 117 : 17 |
Actiaco. 109 : 6 |
Actiacum, *neut.* 108 : 6 |
actione. 72 : 2 |
actiones. 71 : 2 |
actionibus, *orationibus*. 89 : 19 |
Actium. 105 : 12 |
acto. 104 : 7 |
actorum. 15 : 18 | 86 : 23 |
actu otiosis simillimum virum. 146 : 19 |
actum, *neut.* 12 : 12 | 21 : 10 |
actus incesti reus. 71 : 8 |
ad. 4 : 10 | 8 : 12 | 10 : 5 | 11 : 11 | 12 : 11 | 14 : 5, 11 | 15 : 7 | 24 : 3 | 26 : 20 | 27 : 3 *bis* | 28 : 4, 6 | 29 : 3 | 32 : 20 | 33 : 5 | 34 : 4, 14 | 35 : 14, 17 | 36 : 3 | 38 : 12 *bis* | 39 : 17 | 40 : 24 | 41 : 14 | 42 : 7 | 44 : 7, 17 | 46 : 3, 9, 19 | 49 : 15 | 50 : 4 | 51 : 6, 7 | 52 : 6 | 53 : 7, 20, 21 | 54 : 18, 25 | 55 : 6, 23 | 56 : 7, 9, 14 | 57 : 10 | 58 : 7, 9 | 59 : 8 *bis* | 60 : 9 | 66 : 5, 8 | 68 : 8, 25, 27 | 69 : 3, 5, 14 | 70 : 5 | 71 : 11 | 72 : 10, 16 | 73 : 5 | 75 : 13, 18 | 77 : 15, 20 | 78 : 8 | 81 : 8, 22 | 82 : 7, 8 | 85 : 12, 18 | 86 : 20, 22 | 87 : 5, 12, 28 | 88 : 10 | 90 : 24 | 91 : 18 | 94 : 10, 11 | 95 : 2, 12 | 96 : 3, 20 | 97 : 1, 21 | 98 : 4 | 99 : 10, 14 | 100 : 2 | 101 : 1 | 102 : 20 | 103 : 12 | 104 : 5 | 105 : 4 | 106 : 2, 3, 7, 10 | 107 : 17, 18, 25 | 108 : 6 | 110 : 13, 14, 20 | 112 : 6 | 114 : 20 | 115 : 1 | 118 : 5 | 119 : 13 | 120 : 3 | 123 : 17, 18 | 124 : 9, 10 | 125 : 5 | 126 : 11, 21, 22 | 127 : 12 | 129 : 5, 12 | 130 : 16 | 131 : 1 | 132 : 6, 15 | 134 : 11, 17 | 138 : 18, 20 *bis* | 139 : 7 *bis*, 9, 10, 21 | 140 : 5, 20 | 141 : 18, 21 |

142: 7 | 146 : 4, 8 | 147: 8, 12, 18, 19 |
ad arbitrium ejus. 67: 15 | ad certam confeſſionem pacata eſt imperii. 111: 7 | ad hoc. *praterea*. 132: 8 | ad id temporis. 32 : 18 | ad ictum ſervi cervicem daret. 93: 10 | ad internecionem cæſus. 128: 17 | ad ultimum. 48 : 12 | 76 : 9 |
additus, *vel* addictus carceri. 113 : 1 |
addixit provincias concupiſcenti. 46 : 3 | agros Deæ. 52: 18 |
adducebant ex. 131: 5 |
adductis in ſocietatem gentibus. 128: 2 |
adduxit temp. in periculum. 30: 2 |
Adduo, *abl.* 120: 16 |
adeo. 18 : 17 | 36 : 2 | 38 : 5 | 57: 8 | 91 : 12, 14 | non-ut. 91 : 4 | nulla-ut. 88 : 9 | quidem ut. 25 : 9 | 37 : 12 | ut. 13 : 9 | 27 : 5 | 50: 11 | 52 : 10 | 73 : 17 | 82: 11 | 93 : 17 | 108 : 11 | 121 : 19 |
adeptus honorem. 17: 13 | victoriam. 15 : 17 |
aderat. 87 : 5 | 107: 1 |
adeſſe. 38 : 4 | Romanis ultimum diem. 53 : 24 |
adeſt ſemper comes fortunæ adulatio. 120 : 20 |
adhæreat invidia altiſſimis. 14 : 17 |
adhortatæ ſemetipſæ legiones. 131 : 15 |
adhuc. 19 : 15 | 34 : 23 | 36: 6 | 37 : 15 | 44 : 4 | 49: 19 | 57 : 4 | 60: 2 | 61: 24 | 81 : 17 | 82 : 8 | 88 : 19 | 96: 12 | 98 : 16 | 121 : 6 | 134: 16 | 150 : 1 |
adjecit. 81 : 12 |
adjeciſſe. 58 : 22 |
adjecit Armeniæ manum. 118 : 10. decus conſulatui. 62 : 13 |
adjectis conſiliariis cædis. 83 : 9 |
adjecto. 72 : 9 |
adjectum *neut.* 35 : 1 | 102: 28 | 121 : 22 | eſt, ut. 55 : 15 |
adjicerent. 112 : 19 |
adjiciam. 133 : 11 |
adjiciens. 54 : 1 |
adierat. 66 : 12 | 125: 15 |
adiit pericula. 104 : 1 | periculum reſpublica. 53 : 22 |
adipiſcendi triumphalia. 136: 3 |
adipiſci. 34 : 25 |
adiri nomen invidioſæ fortunæ. 86 : 9 |
aditam ab eo hereditatem. 139 : 25 |
aditis quæ vix audita erant. 32 : 24 |
aditu difficillimas gentes. 115 : 7 |
adjutor Bruti. 89 : 7 | operum. 122: 12 | partium. 87: 5 | 98 : 10 |
adjutore operis. 115 : 3 | uſus conſiliorum Druſo. 148: 15 | uſus fratre. 134 : 12 | uſus Junio. 144 : 16 |
adjutorem principalium onerum. 146 : 18 |
adjutoribus partium. 68 : 7 | egeat negotia. 146 : 10 | uſi magnis ad gubernandam fortunam ſuam. 146 : 4 |
in adjutorium belli. 131 : 8 |
adjutus legionibus. 12 : 13 |
adminiſtrabat Hiſpanias. 75: 11 |
adminiſtraret bellum. 60 : 3 |
adminiſtraretur bellum per Pompeium. 60 : 5 |
adminiſtratum eſt fortiſſime bellum. 87 : 17 |
adminiſtravit bellum ſuâ fortunâ. 116 : 21 |
admiratio. 27 : 3 | 63 : 3 |
admirator. 19: 15 |
admiſſo in hortos Cæſari. 86: 17 | *quid* admiſſum foret, *commiſſum*. 36: 4 |
admodum adoleſcens. 61:24 | juvenem. 30 : 5 | juvenis. 68 : 10 | 114 : [illegible] | ſpecioſâ familiâ. 85 : 8 |
admoneret. 89 : 27 |
admonet. 81 : 25 |
admonitio. 133 : 15 |
admoto exercitu. 127 : 11 |
admoveri. 127 : 14 |
admoviſſet mamillæ mucronem. 95 : 1 |
admovit Neronem Cæſari. 115: 18 |
adoleſcens. 51 : 2 | 54 : 7 | 61 : 24 | 96 : 8 | maximi impetus ad bella. 82 : 7 |
adoleſcenti tot tantarumque virtutum. 116 : 12 |
adoleſcentibus. 115 : 13 |
adoleſcentis. 135 : 19 |
adoleſcentium. 121 : 8 |
adolevit eorum numerus in tantum, ut. 57 : 17 |
adoptabat *teſtamento*. 85 : 6 |
adoptaret. 121: 13 |
adoptatum, *maſcul.* 18 : 1 |
adoptatus. 121 : 21 | 131 : 20 |
adoptaverat. 115 : 18 |
adoptione. 121 : 22 | 122 : 8 |
adoptionem. 141 : 12 |
in adoptionem datu. 36 : 7 | dederat. 15 : 15 |
adoptivus datus in Manlii familiam. 36 : 8 |
adornare triumphum. 141: 15 |
adornatos donis. 141 : 4 |
adornatus virtutibus. 29 : 17 |
adorta *claſſem* vis Africi. 103: 7 |
adſtruxit quicquam ejus gloriæ. 82 : 6 |
adſueſcendo navalibus certaminibus militi præfectus eſt, *aſſuefaciendo*. 100 : 15 |
adſumptis regni inſignibus. 16 : 11 |
advenit, *præterit.* 94 : 15 | 106 : 11 |
adventati. 86 : 5 |
adventu. 78 : 6 | 97 : 15 | 99 : 13, 18 | 101 : 11 |
adventum. 22 : 1 | 49 : 8 | 50 : 22 | 51 : 2, 18 | 55 : 19 | 72 : 12 |
adventus. *nomin. ſingul.* 98 : 20 |
adverſa, *fæmin. nomin.* 106:2 | *ablat.* 28 : 12 |
adverſabatur. 75 : 12 |
adverſam. 63 : 15 |
adverſante. 70 : 3 |
adverſantium dignitati ejus. 74 : 14 |
adverſarium habuit ſenatum. 41 : 5 | voluntatis ſuæ. 59 : 5 |
adverſis. 80 : 13 |
adverſum, *præpoſ.* 51 : 21 |
adverſus, *nomen.* 89 : 9 | *præpoſ.* 43 : 1 | 45: 11 | 63 : 5 | 82 : 3 | 90 : 15 | 92 : 12 | 96 : 14 | 126 : 13, 19 | adverſus merita Cæſaris ingratiſſimum. 93 : 4 | adverſus amicos æqua æſtimatio, 116 : 15 |
adulatio, 120 : 20 |
adulta viribus Dalmatia. 128 : 1 |
adultæ ætatis. 17 : 10 |
adulterium. 7 : 9 |
advocet in tutelam ſecuritatis ſuæ. 147 : 21 |
advolutus genibus. 102 : 23 |
eadem, 17 : 3 | 51 : 20 | 86 : 22 |
ædes. *plur.* 38 : 3 |
ædibus, 16 : 16 |
ædificandis navibus. 100 : 14 |

ædificaret domum. 41 : 22 |
ædificaturum *domum.* 41:25 |
ædificiis. 60 : 16 | 134 : 19 |
ædilitate. 70 : 3 | 112 : 20 |
ædilitatem. 18 : 1 |
ædilitati. 113 : 14 |
ædilitatis. 114 : 1 |
ædilium *virum.* 53 : 11 |
ædium. 16 : 18 |
Ægeo, *mari.* 7 : 11 |
Ægeate. 94 : 19 |
Ægiſthi. 2 : 6 |
Ægiſthus. 2: 7 |
ægre. 107 : 12 |
ægritudinem. 150 : 5 |
Ægyptii, *genit.* 81 : 2 |
Ægypto. 65 : 22 |
Ægyptum. 80 : 10 |
Ælio Cato. 121 : 10 |
Ælium. 38: 3 | 146 : 13 |
Æmilianus. 17 : 22 | 31 : 19 | 33 : 8 | 37 : 3 | 64 : 8 |
Æmilium. 14 : 3 |
æmula imperii. *nomin.* 18 : 12 | *ablat.* 28 : 3 |
æmulatio. 26 : 16 |
æmulum. 62 : 21 | 126 : 18 |
Ænariam. 46 : 25 |
Æolii, *plur.* 7 : 13 |
æqua ac par ſui adverſus amicos æſtimatio. 116 : 15 |
æqualem civem. 143 : 2 | dignitate. 56 : 16 |
æquales ejus ætatis magis quam operis | 15 : 3 |
æquali intervallo. 127 : 14 |
æqualis. 37 : 19 | hujus temporis Heſiodus. 10 : 9 |
æqualiter curvatus. 86 : 6 |
æquari. 26 : 21 |
æquato numero. 119 : 17 |
æquatus Auguſto conſortione poteſtatis. 117 : 18 | Senatoribus. 129 : 10 |
æquaverunt ſibi eos per omnia. 146 : 6 |
æquavit ſolo exciſam urbem. 32 : 2 |
æquè. 34 : 9 |
æquetur Calpurniæ Servilia. 109 : 21 |
æquis conditionibus. 52 : 3 |
æquitas. 145. 13 |
æquitate. 146: 1 |
æquo animo. 41 : 11 | 58 : 14 | 60 : 14 | 76 : 11 |
æquum ſe præſtiterit. 98 : 19 |
æquum *neut.* 89 : 17 | æquum cum proconſulibus imperium. 58 : 8 | æquum et jus eſſet, quàm erat ipſi. 140 : 17 |
ærario. 15 : 2 |
ærarium. 65 : 23 | 67 : 2 | 113 : 9 |
ærea tabula. 52 : 20 |
æris ſono. 6 : 13 |
Æſchylum. 24 : 11 |
Æſernia. 21 : 16 |
æſtas. 132 : 5 |
æſtate. 103 : 11 | 104 : 11 | 124 : 1 | 133 : 18 |
æſtatibus. 74 : 4 |
æſtatis. 134 : 15 |
æſtimabant. 36 : 4 |
æſtimans ex ſua fortuna eventum collegæ. 94 :
æſtimare ex merito ſpem benevolentiæ. 138 : 7 |
æſtimatio. 116 : 16 |
æſtimatione virtutum. 147 : 2 |
infra æſtimationes aliorum ſe metientem. 146 : 20 |
æſtiva perducta uſque in. 123 : 14 |
æſtiva trahebat. 137 : 10 |
æſtivarum expeditionem. 133 : 14 |
Æſulum. 21 : 17 |
ætas. 24. 10 |
ætate. 6 : 7 | 9 : 5 | 10 : 10 | 37 : 21 | 81 : 9 | 98 : 10 | 112 : 3 | 125 : 3 |
ætatem. 87 : 13 | 91 : 2 |
ætati. 26 : 2 | 37 : 6 |
ætatium. 110 : 4 |
ætatis. 17 : 10 | 25 : 3 | 45 : 4 | 62 : 18 |
æterna gloria. 4 : 6 |
æternas notas. 89. 19 |
æternitas imperii. 121 : 15 |
Ætoliam. 65 : 4 |
ævi. 37 : 9 | 41 : 3 | 53 : 2 | 62 : 25 | 91 : 8 | 111 : 2 |
ævum. 26 : 3 |
affecere Italiam caſibus variis. 57 : 16 |
affectavimus Gallias. 65 : 15 |
affecti. *ſupplicus.* 49 : 7 |
affectiſſimi inopia reges. 106 : 1 |
afferebantur. 17 : 21 |
afficit morte. 34 : 12 |
affinitas contracta nuptiis inter. 70 : 21 | facta inter. 90 : 4 |
affinitatem. 119 : 4 |
affirmabant. 66 : 15 |
affixa poſti inſcriptio. 52. 19 |
affixus lateri *cultellus.* 41 : 17 |
afflictis. 44 : 14 |
affuiſſet ſpes major. 48 : 11 |
Afranii, *gen.* 37 : 10 |
Afranio. 78 : 5 |
Afranium. 26 : 1 | 75 : 10 |
Africa. 4. 17 | 18 : 4 | 23 : 5 | 31 : 22 | 39 : 3 | 67. 8 | 102 : 4 | 135 : 18 | 136 : 2 | 145 : 1 | in Africa acie. 91 : 24 |
Africam. 46 : 26 | 64 : 7, 9 | 80 : 9 | 81 : 26 |
Africani, *genit.* 15 : 14 | 18 : 1 | 29 : 13 | 30 : 9 | 34 : 22, 23 | 35 : 23 | 65 : 5 | 82 : 4 | 111 : 15 |
Africanus. 19 : 1 | 31 : 19 |
Africi triumphi, *gen.* 83 : 2 | venti : 101 : 7 |
Africum bellum. 81 : 19 | 149 : 3 |
agam. 42 : 2 |
Agamemnon. 2 : 3 |
agebat. 114 : 19 | 132 : 12 | æmulum 126 : 18 | medium plurima diſſimulantis, aliqua inhibentis. 133 : 16 |
agenda, *neut.* 117, 14 |
agendi. *gerund.* 109 : 12 | 117 : 15 |
agendo ordine pro tribunali. 137 : 9 |
agens annum &c. 114 : 16 |
agente annum &c. 87, 17 |
agentem annum &c. 116 : 19 |
agentes gratias. 137 : 13 |
agentis annum &c. 81 : 6 | 95 : 19 | regem ante currum. 14 : 16 |
ager. 70 : 23 |
agere eminentem principem 143 : 3 |
agerentur. 41 : 6 |
ageret omnia ex proprio uſu. 48 : 10 | res immanes. 72 : 19 |
agi res auctoritate imperatoris. 130 : 4 |
agilem. 123 : 10 |
agitatam animo rem. 24 : 2 |
aggredi. 127 : 5 | 132 : 19. |
aggregatis ſimillimis ſibi. 112 : 24 |
aggregaverat *his.* ei fortuna comites. 80 : 8 |
aggreſſi Vindelicos. 115 : 5 |
aggreſſus claſſe prædones. 59 : 14 | eſt ad rempublicam. 60 : 9.
agmen. 66 : 8 | 94 : 11 |
agmine. 124 : 6 |
in agminibus pugnatum. 74 : 3 |
agnoſcat. 133 : 12 |
agnoſceret. 115 : 14 |
agnoſci. 135 : 23 |
agnoſcitur. 38 : 5 |
agnovit. 46 : 22 |
agrariis legibus. 29 : 20 |
Agrippa, *nomin.* 86 : 3 | 100 : 16 | 103 : 5 | 114 : 4 | 121 : 21 | 131 : 20 | *ablat.* 109 : 14 | 115 : 20 | 146 : 7 |
Agrippæ. 93 : 22 | 101 : 10 | 106 : 14 | 111 : 10 | 115 : 15, 19 | 121 : 22 |
Agrippam. 106 : 4 | 113 : 25 |
agris. 30 : 4 | 110 : 15 | 134 : 19 |

agro. 56 : 1 | 71 : 18 |
agrorum. 52 : 2 | 54 : 8 |
agros. 34 : 1 | 52 : 18 | 97: 1 | 139 : 15 |
agrum. 48 : 5 |
aiuni. 11 : 2 | 114 : 2 |
alacritas. 122 : 17 |
alæ. *in exercitu*. 131 : 10 |
alarum, *in exercitu*. 136 : 14 |
Alba. 21 : 5 |
Albæ. 16 : 9.
Albanta. 66 : 7 |
Albi. *ablat.* 124 : 14 |
Albim. 124 : 10 |
Albini. *genit.* 16 : 5 |
Alcmæon. 12 : 4 |
Alcmana. *accus.* 27 : 11 |
alebatur. 114 : 3 |
alentium assentatione vitia. 120 : 19 |
Aletes. 6 : 2 |
Alexander. 9. 13 |
Alexandria. 20 : 12 |
Alexandriæ. 15 : 6 | 80 : 12 | 104 : 19 |
Alexandriam. 108 : 10 |
Alexandrini, *genit.* 83 : 2 |
Alexandrino. 109 : 6 |
Alexandro. 67 : 23.
Alexandrum. 16 : 20 |
Alexiam. 74 : 5 |
alia, *neut.* 60 : 11 | 113 : 7 | 133 : 12 |
aliæ. 27 : 10 | 63 : 21 *bis*, 22 |
aliarum. 49 : 15 |
alias. *nomen.* 7 : 12, 15 | 27 : 6 | 46 : 5 | 65 : 21 | 98 : 15 | *adverb.* 149 : 10 |
aliená victoriá. 102 : 10 |
alienæ potentiæ. 60 : 3 | fortunæ, pudicitiæ. 76 : 3 |
alienatus à Cæsare. 74: 16 |
alienavit sibi avi animum. 132 : 2 |
alienis. 24: 7 | armis. 77:20 |
alieno. 98 : 5 | arbitrio. 60 : 15 | beneficio. 88 : 7 |
alienos homines. 43 : 6 |
alienum. *neut.* 30 : 12 | 51:17 |
alii, *dat. sing.* 31 : 12 | alii quam. *dat.* 87 : 14 | *nomin. plur.* 5 : 10 | 6: 13 *bis* | 44: 1 | 61 : 14 | 62 : 1 | 79 : 6 | 8- : 8 | 119 : 7 | 133 : 7 | 138 : 13 | 143 : 6 |
aliis, 7 : 3 | 13 : 2 | 24 : 9 | 41 : 1 | 48 : 6 | 50: 19 | 57: 9 | 70 : 1 | 77 : 15 | 79 : 4 | 80 : 9 *bis* | 83 : 11 | 96 : 3 | 99 : 14 | 100 : 18 | 102: 11, 13 | 119 : 13 | 139 : 4 | 147: 7 |
alio. 24 : 6 | 116 : 3 | quàm. 85 : 16 *bis* |
alioqui. 29 : 16 | 35 : 9 | 60 : 3, 15 |
aliorum. 61 : 10 | 75 : 14 | 76 : 13 | 144 : 11 | 146 : 20 |
alios. 29 : 3 | 39 : 3 | 40 : 2 | 45: 14 | 5— 13 | 99: 15 |
aliqua, *fæmin.* 146 : 1 | *neutr.* 133 : 17 | 144 : 9 |
aliquam. 91 : 14 |
aliquandiu. 78 : 2 |
aliquando. 34 : 3 | 45 : 7 |
aliquem. 63 : 17 | 90 : 17 |
aliqui 32 : 17 | 106 : 3 |
aliquid. 26 : 24 | 29 : 14 | 68 : 15 | 92 : 11 | 109 : 13 |
aliquoi. 37 : 18 | 68: 24 |
Alisone. 140 : 1 |
alit æmulatio ingenia. 26:16 |
aliter. 13: 1 | 61 : 21 |
aliud. 81 : 8 | 88: 15, 16 | 95: 9 |
alium. 8 : 3 | 40 : 3 | 63 : 12 |
alius. 76 : 1 |
allecti prætoribus. 110 : 14 |
alligasset pugionem ad femur. 69 : 13 |
Allobrogibus. 38 : 7 |
Allobrogico. 38 : 8 |
Allobrogicus. 65 : 14 |
alloqui milites. 88: 11 |
alloquio spiritus sibi carissimi subrectus. 142 : 11 |
Alpes. 34 : 1 | 40 : 7, 10 | 88 : 17 | 111 : 8 |
Alpibus. 123 : 16 |
Alpium. 127 : 2 |
Alsium. 21 : 17 |
altaribus. 49 : 9 |
alter. 17 : 12 | 19 : 1, 2 | 23 : 10 | 47 : 2 | 77 : 2 | 87: 19, 20 | 95 : 15 | 106 : 12 *bis* | 117 : 1 | alter alterum provocantes. 137: 13 |
alterá. 97 : 2 | 107 : 3. 4 |
alteram. 134 : 11 |
alteri, *dat.* 47 : 2 | 81 : 16 | 112 : 5 | 115 : 11 *bis* |
alterius. 32 : 5 *bis* | 36: 7 | 76: 21, 22 | 149 : 16, 17 |
altero. 25 : 10 | 57 : 7 | 95 : 22, 23 | 111 : 6 | 117:1 |
alterum, *masc.* 15 : 15 | 16 : 3, 4 | 34 : 7 | 73 : 1, 3 | 87 : 7 | 134 : 4 *bis* | 137 : 13 | *neutr.* 79: 11 | 117 : 20 |
alterutri. *dativ.* 69 : 14 |
Altinum. 98 : 15 |
altiora. 94 : 7 |
altissime illuminavit ille dies virtutem Catonis. 61 : 18 |
altissimis. 14 : 17 |
altissimum fastigium. 136 : 7 |
alveum cavatum, *naviculam.* 125 : 5 |
alumnoi. 62 : 21 |.
aluntur *vitia* assentationibus. 104 : 15 |
ambiebat amnis *insulam*. 119 : 17 |
ambiger de. 32 : 20 |
ambigitur de. 23 : 7 | apud quosdam. 22 : 11 |
ambitio. 145 : 12 | 146 : 1 |
ambitu furente. 74 : 13 |
ambitûs coercitionem. 74:17 |
ambiuntur porticibus. 16:17 |
ambo. 90 : 13 |
amici, *genit.* 90 : 2 | *nomin. plur.* 41 : 20 |
amicis. 50 : 15 | 69 : 11 |
amicitia. 111 : 11 |
amicitiæ. *genit.* 136 : 7 |
amicitiam. 98 : 10 |
amicitiarum. 56: 11 |
amicitus. 45 : 20 |
amicorum. 86 : 5 | 89 : 16 |
amicos. 35 : 8, 13 | 116 : 15 |
amiculo velatus. 102 : 21 |
amicum. *masful.* 95 : 21 | *neutr.* 71 : 11 |
amicus. 35 : 5 |
amiserant. 97 : 1 |
amisimus. 65 : 15 |
amisisset. 69 : 8 |
amisit. 16 : 4 | 103 : 16 |
amissa. *fæm. nomin.* 65 : 2 | 150 : 6 | *ablat.* 104 : 2 | 116 : 9 |
amissi. *genit.* 135: 9 |
amissis exercitibus. 111 : 16 |
amissorum. 48 : 18 |
amitteret. 149 : 18 |
amnis. 119 : 17 | 123 : 5 |
amœnissimam. 28 : 9 |
amœnitate. 7 : 2 |
amœnitatis ornamentum. 103 : 4 |
amore. 88 : 14 | 104 : 21 | 108 : 4 |
amoris. 104 : 14 |
Ampius. 67 : 3 |
amplectenda, *neutr.* 24 : 2 |
amplexibus. 142: 8 |
amplificavit virtutem consulis. 62 : 7 |
amplissimæ amicitiæ, *gen.* 136 : 6 |
amplissimis honoribus. 110 : 18 |
amplissimorum honorum. 134 : 14 |
amplissimos honores. 17 : 7 |
amplissimum fastigium, 151: 1.
amplitudine. 56 : 6 |
amplius. 39 : 12 | 40 : 8, 12 | 43 : 7 | 47 : 21 | 48 : 8 | 50 : 8 | 51 : 11 | 74 : 2 | 83 : 3 | 95 : 7 | 102 : 9 | 130 : 13 | 132: 7 | amplius nihil, præter. 84 : 12 |
Amyntas. 106 : 6 |
an. 76 : 8 | 107 : 8 | 116 : 14 | 120: 11 | 141:17 | 144 : 17 |

anceps periculum. 30 : 2 |
Anchise. *ablat.* 67 : 19 |
ancipiti fortuna. 101 : 8 |
ancipitia sibi. 144 : 14 |
ancipitis temporis fortuna. 101 : 14 |
Andrum. 5 : 12.
angulo terrarum orbis remotissimo. 120 : 21 |
angulos omnes terrarum orbis. 145 : 20 |
angustiis saltuum. 135 : 4 | temporum 25 : 9 |
angusto clavo. 109 : 15 |
Anicii, *genit.* 14 : 15, 18 |
animadversione dictatoria. 92 : 16 |
animadvertebat, se &c. 70 : 17 |
animadvertendum in. 62 : 8 |
animadvertit in. 50 : 20 |
animalia. 24 : 7 |
animam. 140 : 13 | 142 : 13 :
animi. *genit.* 2 : 9 | 11 : 12 | 33 : 13 | 45 : 21 | 49 : 7 | 52 : 15 | 53 : 1 | 56 : 22 | 62 : 3 | 67 : 20 | 97 : 15 | 114 : 3 | 120 : 10 | 132 : 1 | 137 : 20 | 138 : 3, 20 | 142 : 3 | 146 : 17 | 149 : 7 | *plur.* 118. 1 |
animis. 19 : 19 | 111 : 4 | 138 : 17 | 145 : 9 |
animo. 14 : 1 | 24 : 3 | 40 : 23 | 45 : 7 | 57 : 7 | 58 : 14 | 60 : 10, 14 | 67 : 21 | 73 : 7 | 76 : 5, 7, 10 | 88 : 3 | 90 : 22 | 91 : 7, 25 | 95 : 19 | 126 : 2, 6 | 130 : 9 | 137 : 7 | 147 : 1, 17 |
animorum. 123 : 14 |
animos. 50 : 15 | 118 : 14 | 139 : 22 |
animum. 19 : 10 | 87 : 6 | 104 : 5 | 108 : 5 | 109 : 1 | 120 : 17 | 128 : 21 | 132 : 2 | 134 : 11 | 150 : 3 | habuisset occupandæ reipublicæ. 32 : 7 | sumpsit ex successu. 45 : 2 |
animus. 86 : 12 | 93 : 17 | 99 : 12 | 133 : 6 | rediit Pompeianis partibus. 87 : 24 |
annalibus. 44 : 1 |
anni. *genit.* 71 : 3 | 123 : 14 | *plur.* 10 : 8 | 11 : 8 *bis* | 12 : 11 | 21 : 5 | 35 : 17 |
Annium. 68 : 5 |
Annii Milonis. 72 : 3 |
Annio. 92. 4 |
annis. 2 : 11 | 8 : 12 | 10 : 1 | 11 : 7 | 12 : 7, 12 | 18 : 9 | 20 : 6 | 22 : 4 | 26 : 3 | 27 : 4 | 32 : 25 | 33 : 10 | 40 : 21 | 76 : 19 | 90 : 7 | 121 : 12 |
anno. 3 : 8 | 5 : 1 | 14 : 14 | 18 : 22 | 20 : 10, 11 | 21 : 7, 17, 19 | 32 : 19, 22 | 40 : 5 | 43 : 10 | 45 : 4 | 46 : 15 | 47 : 4 | 51 : 3, 4, 23 | 62 : 14 | 64 : 7 | 74 : 7 | 76 : 20 | 78 : 9 | 84 : 7 | 102 : 20 | 108 : 9 | 110 : 10 | 111 : 13 | 118 : 12 | 125 : 18 | 127 : 4 | 130 : 1 | 140 : 13 | anno octogesimo post Trojam, centesimo quam Hercules excesserat. 3 : 9 |
annona gravis. 99 : 7 | moderatior. 145 : 18 |
annonæ difficultatem. 114 : 17 |
annorum. 24 : 10 | 35 : 16 | 81 : 11 | 111 : 19 | 145 : 8 |
annos. 2 : 7 | 4 : 16 | 8 : 6 | 9 : 1, 9 | 10 : 10 | 11 : 3, 14 | 12 : 1, 5, 9 | 18 : 10, 13, 14, 23 | 20 : 4, 7 | 21 : 10, 11, 16 | 22 : 8 | 23 : 7, 8, 9 | 25 : 4 | 29 : 20 | 32 : 15 | 37 : 18 | 38 : 2 | 39 : 11, 17 | 42 : 11 | 43 : 3 | 48 : 21 | 53 : 1, 20 | 55 : 3, 21, 22 | 59 : 21 | 62 : 14 | 64 : 6, 8, 9 | 65 : 1 | 68 : 6 | 70 : 25 | 75 : 19 | 85 : 14 | 87 : 14 | 90 : 6, 19 | 111 : 7, 13, 15 | 112 : 7 | 113 : 22 | 118 : 4, 13 | 122 : 10 | 135 : 17 | 145 : 1 | 147 : 6 |
annuis magistratibus. 12 : 6 |
annum. 20 : 5 | 21 : 16 | 23 : 4 | 32 : 1 | 35 : 3 | 39 : 4 | 46 : 2 | 55 : 4 | 81 : 6 | 87 : 5, 17 | 95 : 19 | 114 : 16 | 116 : 19 | 120 : 23 |
annus. 90 : 9 |
ante. *præpos.* 6 : 1 | 8 : 2, 6 | 11 : 3, 5 | 14 : 15 | 15 : 18 | 16 : 4 | 18 : 2 | 21 : 10 | 25 : 7 | 26 : 8 | 32 : 13, 22, 25 | 37 : 6 | 38 : 10 | 48 : 21 | 50 : 17, 22 | 51 : 18 | 58 : 11 | 59 : 21 | 67 : 1 | 70 : 1 | 76 : 17 | 82 : 12 | 106. 5 | 112 : 16 | 115 : 9 | 120 : 23 | 121 : 2 | 122 : 3 | 124 : 6 | 131 : 21 | 135 : 16 | 143 : 12 | 147 : 6 |
ante. *adverb.* 6 : 2 | 18 : 3 | 39 : 10, 22 | 43 : 10 | 45 : 1 | 46 : 24 | 53 : 4 | 54 : 17 | 68 : 21 | 89 : 24 | 101 : 3 | 104 : 16 | 114 : 12 | 119 : 12 | 120 : 1 | 122 : 7 | 124 : 14 | 125 : 12 | 134 : 1 |
antea. 5 : 7 | 6 : 3 | 13 : 12 | 31 : 6 | 34 : 20 | 40 : 7 | 45 : 21 | 74 : 14 | 124 : 8 |
ante-quam. 9 : 9 | 11 : 6 | 18 : 19, 20 | 22 : 14 | 51 : 15 | 54 : 22 | 57 : 4 | 72 : 16 | 75 : 13 | 77 : 4 | 81 : 10 | 87, 21 | 90 : 7 | 105 : 12 | 109 1 | 111 : 21 | 122 : 15 | 132 : 13 | 135 : 11 | 149 : 1 |
anteactorum. 15 : 3 |
antecedentis. 6 : 13 |
antecedit. 145 : 17 |
antennarum. 69 : 16 |
Antias. 57 : 20 |
Antiochicum bellum. 65 : 19 |
Antiocho. 10 : 4 | 65 : 5 |
Antiochus Epiphanes. 15 : 5 |
antiqua, *nom. fam.* 110 : 14 | *ablat.* 144 : 14 |
antiqui, *plur.* 147 : 5 |
antiquis 100 : 10 |
antiquissimi, *genit.* 135 : 24 |
antiquissimos. 67 : 10 |
antiquius. 26 : 4 | neque antiquius quidquam habuit, quam ut. 79 : 14 |
antiquum. 77 : 5 |
Antistii, *genit.* 53 : 13 | 109 : 21 |
Antistio. 70 : 7 | 112 : 8 |
Antistium. 53 : 10 |
Antoni, *vocat.* 90 : 21 |
Antonianæ. *genit.* 106 : 8 |
Antonii. *genit.* 58 : 12 | 86 : 20 | 83 : 3, 4, 28 | 89 : 2, 19 | 90 : 4, 18 | 93 : 12 | 95 : 12 | 96 : 12 | 97 : 2 | 98 : 14, 21 | 100 : 3 | 101 : 17 | 104 : 23 | 107 : 1, 2 | 108 : 5, 16 | 109 : 2 |
Antonio. 58 : 13 | 86 : 22 | 87 : 16 | 89 : 4, 10, 23 | 90 : 12 | 93 : 12 | 97 : 6 | 98 : 18, 20 | 99 : 10 | 104 : 7 | 105 : 3, 8 | 112, 11 |
Antonium. 89 : 21, 25 | 90 : 4 | 93 : 14 | 95 : 24 | 97 : 7 | 98 : 15, 19 | 99 : 8 | 106 : 3 | 107 : 11, 18 | 108 : 7, 9 |
Antonius. 37 : 6 | 49 : 12 | 83 : 12 | 84 : 10 | 86 : 16 | 87 : 9, 18, 21 | 88 : 17, 21 | 89 : 14, 24, 26 | 91 : 16 | 94 : 1 | 96 : 23, 26 | 97 : 4 | 99 : 22 | 100 : 1 | 103 : 13 | 104 : 10 | 105 : 9 | 106 : 12 | 107 : 5 | 108 : 11, 17 | 118 : 20 |
aperit limites. 139 : 15 |
aperte. 86 : 20 |
apertum testamentum. 85 : 5.
aperuerat viam potentiæ. 28 : 1 |
aperuit viam luxuriæ. 28 : 2 |
Apollini. 103 : 9 |
Apolloniam. 85 : 19 |
apparatibus. 60 : 16 |
apparatu belli. 40 : 5 |
apparatum belli. 104 : 20 |
apparatus cibi. 133 : 8 | triumphi. 83 : 1 |
appareat. 39 : 12 | 55 : 4 |
apparere. 131 : 21 ;

appareret. 77:16 |
apparet. 140:5 |
apparuit. 2:10 |
appellantur. 23:3 |
appellarent. 44:9 |
appellari. 8:1 | 84:13 | 104:17 |
appellat. 6:7 |
appellatione imperatoria. 145:2 |
appellatos. 5:13 | 13:5 |
appellatur. 5:7, 8 | 16:16:
appellatus. 19:2 | 51:1 | 35 | 11 |
appellavit. 145:10 |
appetendis honoribus. 60:12 |
Appio. 21:13 |
Appium. 30:5 |
Appius Claudius. 119:6 |
appulſo lintre. 125:8 |
appulſus Cyprum. 1:3 |
appulſus eſt ripæ. 125:15 |
Apronius. 135:20 |
apud. 4:9 | 22:11 | 45:21 | 53:3 | 61:6 | 68:11 | 85:14 | 96:27 | 120:6 *bis* | 126:17 | 136:10 | apud aures Deorum queri. 149:14 | flumen. 17:1 | 134:2 | ſigna legionum. 131:10 | ſuperos, *in vita*, 75:17 | urbem. 14:7 | 94:2 | Actium *&* *varias urbes*. 105:12 | 23:2 | 54:24 *bis* | 101:10 |
Apuleii, *genit.* 40:17 |
Apuleio. 142:12 |
Apuliam. 52:2 |
aqua. *nomin.* 103:3 | *ablat.* 51:6 | 71:13 | 93:20 |
aquas. 52:17 |
Aquas Sextias. 23:2 | 40:8 |
aquilá legionis. 102:18 |
Aquileia. 22:10 |
Aquillio. 31:17 | 321 10 |
Aquillium. 45:14 |
arbitrabantur. 113:25 |
arbitria principalium armorum intempeſtivè captans. 78:3 |
arbitrio alieno. 60:16 | Cleopatræ. 107:16 | inimicorum. 49:18 | mancipii. 81:2 | ſuo. 58:16 | 60:14 | 66:16 | victorum. 51:19 |
ab arbitris immunis *domus*. 41:26 |
arbitrium omne certaminis Agrippæ commiſſum. 106:16, ad arbitrium ejus. 67:25 | 107:17 | noſtrum. 130:10 |
arborum. 69:15 |
Archilochum. 8:4 |
architectus. 41:24 |
archon. 4:9 |
archonte, 4:10 | 12:4 |
arcuit rapinis. 59:19 |
arcuiſſe. 139:14 |
arcus, *genit.* 86:7 |
ardore oris. 62:4 |
ardorem animi. 137:20 |
areâ. 31:5 |
arenâ perpolito loco. 49:16 |
arenæ, *genit.* 15:10 |
argento raſili. 82:2 |
Argis. 9:12 |
Argivum, *maſcul.* 27:8 |
arguebatur. 60:8 |
argueram. 81:12 |
argueret. 81:12 |
arguet fatentem. 136:9 |
argui inſolentiâ. 72:14 | mentiens poſſet. 60:8 |
argumenta publicæ voluntatis. 23:1 |
argumentum immane bellicæ civitatis. 64:12 | morum. 41:12 | pacis certæ. 64:14 |
arguunt in eo regni voluntatem. 92:14 |
Ariciui, *plur.* 20:7 |
Ariminum. 21:14 |
Ariſtodemus. 3:12 |
Ariſtonico. 65:7 |
Ariſtonicus. 31:13 |
Ariſtophane. 25:1 |
Ariſtotelis. 23:6 |
arma. 17:17 | 19:9 | 43:1 | 44:10 | 45:17 | 54:14 | 61:9 | 75:13 | 77:20 | 82:20 | 7:28 | 97:1, 22 | 108:15 | 117:5 | 125:10 | 126:7 | 128:3 | 134:2, 12 | 144:6 |
armari, *plur.* 102:19 |
armato, 124:6 |
armatorum. 32:8 | 51:11 |
armatos. 34:14 |
armavit. 29:1 | 76:23 |
Armeniâ. *ablat.* 59:24 | 63:24 | 123:1 | 141:8 |
Armeniæ. *dat.* 118:10 |
Armeniam. 63:7 | 103:13 | 104:13 | 114:22 | 120:14 |
armis. 5:6 | 16:11 | 17:16 | 28:6 | 31:16 | 34:8 | 40:18 | 43:3 | 46:10 | 50:14, 19 | 53:19 | 63:9 | 66:3 | 77:20 | 83:17, 18 | 92:7, 18 | 96:2, 21 | 97:3 | 107:12 | 112:3, 4 | 124:2, 5 | 125:7 | 128:7, 18 | 135:5 | 137:15 | 138:17 | 142:20 | 143:6 |
Arminios. 130:14 |
Arminius. 137:20 |
armorum. 61:3 | 78:3 | 95:6 | 110:11 | 111:6 |
Arruntio, *dat.* 106:14 |
Artageram. 120:16 |
artata numero felicitas. 38:9 |
artati operis. 107:22 | temporis. 24:5 |
artatum anguſtiis temporum, *neutr.* 25:9 |
Artavaſdi. 114:23 |
Artavaſden. 104:12 |
artibus. 4:7 | 19:9 | 116 | 14 |
artificium. 19:11 |
artus ſiquid in te eſt. 42:1 |
artiſſimam affinitatem. 119:4 |
artiſſimis temporum clauſtris. 26:12 |
in arto ſalutis exitiique confinio. 142:16 |
Artorio. 94:5 |
Arvernis. 38:7 |
arundine. 105:2 |
arundineto, 46:17 |
Aruntium, 99:17 |
ſuper quod aſcendi non poteſt. 81:5 |
aſcendiſſet quò. 99:5 |
aſcendit in ſummum. 26:18 |
Aſculanenſis. 43:21 |
Aſculanis. 42:12 |
Aſculum. 48:6 |
Aſia, *nomin.* 31:14 | 45:16 | *ablat.* 6:10 | 31:19 | 45:8 | 50:19 | 67:9 | 93:3 | 120:3 |
Aſiæ. *genit.* 113:5 | 145:22 | *dat.* 117.10 |
Aſiam. 7:6 | 50:5, 17 | 59:21 | 65:4 | 68:18, 27 | 101:17 | 114:5 |
Aſiaticum imperium. 8:11 |
aſylo, 13:4 |
Aſinii Pollionis. 108:2 |
Aſinio Pollioni. 145:15 |
Aſinium. 62:22 |
Aſinius. 43:18 | 96. 15 | 98:13 | Pollio. 89:8 |
aſpera cenſura, 16:5 | *neutr.* 25:12 | aſperitate. 110:17 |
aſpernaretur ejus concordiam. 90:1 |
aſperrimæ hyemis. 132:21 |
aſperrime ſævierant. 35:12 |
aſperrimi belli. 123:7 |
aſpiciens. 41:1 |
aſpide. 108:13 |
Aſprenati. 139:18 |
aſſecuti equites Sulpicium. 46:12 |
aſſecutum comitem habuit. 85:15 |
aſſecutus filium. 46:25 | honorem. 45:4 |
aſſeculetim ***. 12:4 |

aſſentabatur iis. 75 : 12 |
aſſentatione alentium vitia. 120 : 19 | conciliaret principatum. 147 : 14 |
aſſentatoribus aluntur *vitia*. 104 : 15 |
aſſentator reginæ. 104 : 23 |
aſſequentem omnia. 146 : 20 |
aſſequi, 26 : 12 | principatum. 70 : 20 |
aſſerebant fata conſervatorem Romani nominis. 86 : 10 |
aſſidua comes fortunæ invidia. 14 : 16 |
aſſiduis bellis. 126 : 19 |
aſſiduus comes militiæ. 137 : 20 |
aſſignanda nulli gloria eſt. 65 : 8 |
aſſictam ſibi cauſam ſuſcipit. 139 : 10 |
aſſuetus commilitio ducis. 56 : 17 | otio. 137 : 3 |
aſſueverat vocare. 60 : 19 |
aſſumpſerat ſocium potentiæ. 34 : 11 |
aſſumpſit nomen. 54 : 14 |
aſſumptis in id bellum viris. 59 : 11 |
aſſurgeret in triumphum. 78 : 22 |
Aſſyrii, *plur.* 10 : 1 |
Aſſyriorum. 10 : 7 |
aſtruas Livium ætati priorum. 26 : 2 |
at, 2 : 2 | 21 : 6, 11, 15 | 26 : 4 | 33 : 8 | 38 : 4 | 39 : 15 | 46 : 25 | 53 : 15 | 59 : 10 | 62 : 10 | 63 : 6 | 65 : 11, 24 | 77 : 14 | 89 : 20 | 107 : 2, 11 | 108 : 12 | 118 : 11 | 131 : 4 | 132 : 12 | 135 : 20 | 137 : 11 | 138 : 22 | 139 : 2 | at vero. 122 : 16 |
atavi, *genit.* 43 : 21 |
atavus. 3 : 13 |
Athenæ. 3 : 13 | 50 : 10 |
Athenas. 5 : 5 | 50 : 6, 7 |
Athenienſes. 4 : 7 | 6 : 9 |
Athenienſium. 27 : 6 | 50 : 12 | 85 : 2 |
Athenis. 4 : 9, 12 | 7 : 7 | 12 : 3 | 15 : 5 |
Athletarum. 141 : 22 |
Atiæ *dat.* 86 : 9 |
Atiam. 85 : 10 |
Atilio. 81 : 10 |
atque. 3 : 1 | 7 : 3, 11 | 19 : 21 | 21 : 5 | 22 : 2 | 29 : 12 | 30 : 2, 16 | 37 : 10 | 38 : 16 | 41 : 1 | 43 : 3 | 44 : 4 | 45 : 9, 20 | 48 : 11 | 49 : 13 | 52 : 12 | 61 : 17 | 62 : 3 | 66 : 8 | 68 : 3 | 70 : 1, 6, 7 | 72 : 2 | 74 : 10 | 83 : 16, 20 | 84 : 15 | 86 : 24 | 88 : 2, 8 | 91 : 3 | 93 : 23 | 97 : 16 | 100 : 16 | 105 : 14 | 106 : 3 | 109 : 12 | 110 : 3 | 114 : 18 | 115 : 16 | 116 : 10 | 117 : 6, 21, 24 | 120 : 4 | 121 : 7 | 124 . 14 | 125 : 21 | 128 : 21 | 132 : 1, 2 | 133 : 1 | 134 : 11 | 135 : 5 | 141 : 6 | 142 : 9 | 146 . 18 | 151 : 2 |
Atreus. 12 : 1 |
atrio. 41 : 16 |
atroci prælio. 48 : 13 |
atrociſſimæ calamitatis. 138 : 9 |
atrociſſimi facinoris. 73 : 15 |
atrocius prælium. 82 : 10 |
atrocitati huic adjectum ſcelus. 35 : 1 |
atrox bellum. 115 : 21 | 117 : 4 | fortuna. 43 : 1 | 44 : 4 |
Attalis. 65 : 6 |
Attalo. 31 : 14 |
Attica, *fæm. nomin.* 27 : 4 | *ablat.* 50 : 13 |
Atticis. 4 : 12 | 6 : 11 |
Atticos. 4 : 2, 9 |
Attii, *genit.* 37 : 10 |
Attio. 25 : 13 |
attollerentur. 89 : 29 |
Attuari. 123 : 4 |
attulit. 99 : 13 |
avaritia. 49 : 21 |
avaritiam. 113 : 9 |
aucta mala. 55 : 2 |
auctor deditionis. 139 : 1 | exempli diri. 139 : 3 | exempli graviſſimi. 100 : 10 | facinoris atrociſſimi. 73 . 16 | facinoris præclari. 140 : 8 | *fortuna.* 63 : 15 | hiſtoriarum. 37 : 17 | legis. 50 : 2 | legum. 9 : 7 | luxuriæ. 60 : 17 | nominis Romani. 150 : 10 | operis. 8 . 4 | pacis. 84 : 16 | rerum obſcœniſſimarum. 104 : 24 | ſupplicii ſumendi. 68 : 28 | tabularum. 92 : 3 | urbis diruendæ. 18 : 21 |
auctoramento funebri ad necem irritando. 90 : 23 |
auctoramentum jugulati civis conſtrueretur. 55 : 11 |
auctoravit ſibi mortem. 57 : 2 |
auctore. 11 : 13 | 29 : 14 | 59 : 17 | 87 : 22 | generis. 9 : 14 | operum iallum. 16 : 21 | ſenatu. 61 : 14 | 92 : 7 | 148 : 12 |
auctorem. 59 : 18 | fortunæ. 89 : 17 | juris divini humanique. 53 : 9 | pacis. 52 : 1 |
auctores beneficii. 47 : 11 carminum. 61 : 22 | *coloniarum.* 20 : 1 | rerum novarum. 46 : 10 |
auctoribus conjurationis. 83 : 7 |
auctoritas. 35 : 19 | 58 : 19 | 110 : 12 | 128 : 12 | 145 : 5, 13 |
auctoritate. 10 : 12 | 27 : 9 | 43 : 13 | 47 : 14 | 48 : 1 | 66 : 3 | 70 : 20 | 81 : 14 | 88 : 3 | 92 : 3 | 112 : 17 | 130 : 4 | 146 : 12 |
auctoritatem. 102 : 8 |
auctoritati. 95 : 5 |
auctorum opinionibus. 11 : 1 |
auctum Romanum nomen. 20 : 3 |
auctorum *gloriam.* 70 : 18 |
auctibus tantis. 67 : 8 |
auctu quotidiano. 149 : 3 |
audax. 71 : 6 | 76 : 3 |
audeat. 107 : 21 |
audebat. 102 : 12 |
audendis omnibus paratiſſimus. 83 : 12 |
audere *res.* 74 : 6 |
auderet. 49 : 20 | 132 : 19 | *eaque.* 51 : 22 |
auderent. 81 : 15 |
audiebam. 125 : 12 |
audire. 115 . 14 |
audit cauſas preſſius. 148 : 6 |
audita. *nomin. fæm.* 129 : 2 | *neutr.* 32 : 25 | 113 : 18 |
auditis. 139 : 9 |
audito crudelior fuerit. 52 : 11 |
auditores Iſocratis. 25 : 8 |
audituros. 88 : 13 |
Aventino. 34 : 14 |
Averno. 100 : 19 |
per averſa caſtrorum receptus. 88 : 22 |
averſis oculis. 118 : 11 |
augendæ cujus, *ad quam augendam.* 48 : 1 |
augendam invidiam ejus, *in eum.* 87 : 28 |
auget invidiam perſona. 58 : 13 |
augere invidiam collegæ, *in collegam.* 71 : 4 |
augurem. 38 : 3 |
auguſta pax. 145 : 20 |
Auguſtæ, *genit.* 95 : 14 |
Auguſti, *genit.* 63 : 3 | 97 : 21 | 113 : 23 | 128 : 21 |
Auguſto. 64 : 13 | 112 : 12 | 117 : 18 | 129 : 7, 11 |
Auguſtus. 62 : 14 | 65 : 21 | 110 : 9 | 112 : 7 | 115 : 17 | 120 : 9 | 121 : 5 | 141 : 19 | 142 : 8 |

118: 13 | 142: 8 | 143: 9, 12 | 146: 6 |
avi. *gen.* 12: 10, 13 | 18: 8 | 132: 2 |
avia itinerum. 98: 2 |
avias inter ſolitudines. 82: 17 |
aviti exempli. 138: 21 |
avitis virtutibus. 17: 22 |
avito fulgore. 32: 19 |
Auli Bruti. *gen.* 32: 23 |
Aulus Cæcina. 131: 4 |
Aulus Gabinius. 58: 4 |
Aulus Licinius Nerva Siliànus. 136: 3 |
àvo. 70: 7 | 115: 21 | 122: 4 | 131: 20 |
avocata à Romanis gente. 126: 6 |
aureâ. 67: 4, 6 | 104: 17 |
aureis. 104: 13 |
Aurelium. 40: 2 |
aures Deorum. 149: 14 |
auro. 34: 13 |
Aurunca. 21: 4 |
auſpicatis reipublicæ ominibus. 101: 3 |
auſpicatus militiæ gradum. 120: 2 |
auſpiciis ejus. 65: 16 | 149: 3 | Pompeii. 66: 10, propriis. 134: 21 |
auſa. *nom. fam.* 131: 3 |
auſi. *plur.* 144: 4 |
auſum. *maſcul.* 51: 20 | auſum patratumque. *neut. paſſ.* 102: 14 |
auſus. 51: 3 | 68: 17 | 102: 18 | 112: 22 |
auſus magna. 55: 23 | mira. 87: 5 |
aut. 17: 25 *bis* | 18: 15 *ter.* | 19: 8, 9, 10 *bis* | 26: 9 *bis*, 21 *bis* | 27: 8, 9 | 39: 12 | 40: 12 | 43: 15 *ter.* | 44: 10 *bis* | 48: 18 *bis* | 49: 20 *bis* | 56: 13 | 58: 13, 16 *bis* | 60: 11, 12 | 67: 14, 15 | 68: 12 *bis*, 14 *bis* | 72: 4 *bis*, 5 | 75: 9 *bis* | 76: 17 | 80: 13, 14 | 85: 16 *bis* | 90: 17 *bis* | 92: 17 | 93: 1, 27 *bis* | 94: 12 | 95: 7, 8 | 97: 18 *bis* | 104: 21 | 107: 24 *bis* | 108: 4 *bis* | 109: 18 *bis* | 115: 13 | 117: 13 *bis* | 118: 17 | 122: 11 | 123: 13 | 125: 13 *bis* | 126: 9 *bis* | 133: 3 *bis*, 10, 11 | 134: 8 *bis* | 135: 7, 8 | 138: 19 | 143: 15, 16 | 145: 15 *bis*, 19 | 149: 13, 14 | 150: 7, 8 | 151: 6 |
autem. 7: 4 | 11: 6 | 15: 12 | 22: 7, 13 | 23: 1, 7 | 30: 9 | 38: 12 | 42: 8 | 43: 8, 27 | 48: 3 | 49: 8 | 54:

Velleius Paterculus.

16 | 66: 1 | 67: 5 | 70: 17 | 75: 19 | 77: 4 | 87: 19 | 92: 11 | 94: 6 | 95: 20 | 99: 17 | 109: 4 | 110: 3 | 128: 12 | 141: 20 |
autumant. 9: 11 |
autumno. 134: 5 |
avum. 98: 6 |
avunculo. *dat.* 86: 14 | 139: 18 |
avunculum. 91: 17 | 105: 6 | 146: 16 |
avunculus major. 85: 13 |
avus. 95: 27 |
auxerat copias. 81: 21 | favorem in tantum, ut. 112: 21 |
auxeris famam gloriamque. 91: 4 |
auxiliaribus legionibus. 131: 6 |
auxilii. 97: 6 |
auxiliis. 78: 11 | 82: 9 |
Auximum. 22: 12 |
auxit dignitatem. 149: 17 | potentiam. 71: 5 | urbem. 13: 4 |

B.

BAbylona. 9: 3 |
Balbus Cornelius. 78: 19 |
balinei. 133: 9 |
barbaris. 125: 3 | 130: 14 |
ultra barbarum promptus ingenio Arminius. 137: 19 |
barbarus natione magis quam ratione. 126: 3 | ſermone. 96: 8 |
Bathinum. 134: 2 |
Batonem. 134: 3 |
Batonibus. 128: 11 |
bella. *neutr.* 31: 7 | 45: 3 | 82: 7 | 110: 10, 22 | 132: 10 |
bellandi celeritate. 67: 22 |
bellandum ratus Cæſar. 77: 11 |
bellare. 118: 12 | 149: 1 |
bellator. 52: 10 |
bellavit cum his. 117: 8 |
belli. 5: 5 | 8: 5 | 17: 23 | 18: 15 | 19: 8 | 21: 15 | 31: 18 | 37: 28 | 39: 7 | 40: 5 | 44: 5, 13 | 49: 15 | 51: 25 | 52: 13 | 53: 16 | 55: 1 | 58: 5 | 64: 8 | 65: 1 | 75: 6 | 82: 4 | 85: 19 | 88: 1 | 97: 4 | 98: 21 | 100: 8, 14 | 104: 20 | 109: 19 | 111: 20 | 115: 2 | 116: 11, 20 | 123: 7 | 128: 15, 20 | 130: 8 | 131: 8 | 133: 2, 18, 19 | 134: 11, 16 | 135: 2 | 141: 20 |
bellicæ civitatis. 64: 12 | militiæ. 137: 3 |
bellicis operibus. 116: 13 |
bellicum tumultum. 92: 6 |
bellis. 85: 17 | 108: 10 | 111: 5 | 112: 8 | 126: 20 | 132: 14 |
bello. 4: 2 | 14: 1 | 17: 18 | 22: 5 | 37: 14 | 39: 1 | 43: 8 | 44: 14, 19 | 45: 1, 6, 19 | 46: 21 | 48: 4, 16 | 49: 27 | 55: 21 | 56: 10 | 59: 25 | 60: 1 | 71: 1 | 75: 19 | 81: 15 | 93: 14, 23 | 101: 8 | 103: 5 | 109: 6 | 111: 10 | 116: 3 | 126: 9, 13 | 129: 8 | 132: 4 | 135: 7, 13 | 136: 12 | 141: 21 |
bellorum. 76: 18 | 128: 21 | 138: 13 | 140: 22 |
bellum. 17: 15 | 18: 2, 15 | 22: 6 | 28: 10 | 38: 14 | 39: 4 | 42: 9 | 43: 7 | 46: 4 | 47: 20 | 48: 3 | 51: 14 | 52: 4 | 57: 12 | 59: 11, 15, 20 | 60: 2, 4 | 63: 6 | 64: 11 | 65: 19 | 73: 6 | 76: 21 | 77: 17 | 79: 6 | 81: 18 | 87: 16 | 95: 9 | 96: 15 | 97: 12 | 101: 4 | 102: 4 | 104: 15 | 108: 6 | 115: 20 | 117: 4 | 122: 4 | 128: 15 | 129: 5, 7 | 147: 6 | 148: 19 | 149: 3 |
bene cœpta. 41: 13 | conſulta. 46: 1 | militavit. 103: 12 |
beneficia illius in me. 108: 7 |
beneficii auctores. 47: 11 |
beneficio alieno viveret. 88: 8 | Cæſaris ſervari. 95: 6 | Senatûs poſſeſſam Aſiam. 65: 5 | ac permiſſu tuo vidi Deos. 125: 11 |
beneficiorum. 80: 11, 13 |
beneficium. 47: 10 | 133: 7 |
bene meritis. 67: 15 |
Beneventi. 142: 4 |
Beneventum. 21: 14 |
benevolentiæ ſpem. 138: 7 |
Beſtiæ. *genit.* 53: 12 |
Bibulus. 71: 2 |
biduum. 67: 1 |
biennio. 13: 9 | 21: 9 |
biennium. 18: 2 | 21: 4, 6, 17 | 22: 1 | 44: 5 | 50: 3 | 58: 4, 11 | 72: 1 | 75: 13 | 81: 20 | 131: 21 |
bimum. *puerum.* 97: 22 |
bis. 15: 2 | 32: 12 | 39: 7 | 74: 4 | 106: 5 |
Bithynia. 31: 15 | 65: 20 |
Bithyniam. 68: 26 |
Blæſo. 144: 17 |
Bocchum. 39: 17 |
Bœotiam. 50: 6 |
Bojohæmum. 127: 6 |

b

bona. *neut.* 40 : 14 | 49 : 20 | 55 : 15 | 96 : 15 | 113 : 6 |
bonæ voluntatis virum. 40 : 6 |
boni in tantum viri, in quantum humana simplicitas intelligi potest. 70 : 9 |
Dii boni ! 124 : 1 |
bonis. 75 : 5 | 128 : 8 | 142 : 19 |
bono publico. 30 : 3 |
Bononia. 22 : 8 |
bonos. 136 : 10 |
bonum. *neutr.* 56 : 18 |
bonus. 51 : 21 | 112 : 16 |
Bovillas. 74 : 19 |
brachio. 30 : 14 | 94 : 20 |
breve spatium. 74 : 12 | 75 : 6 | 119 : 12 | tempus. 32 : 10 |
brevi. *absolute.* 16 : 12 | 54 : 12 | 87 : 8 | 126 : 11 | 144 : 11 | 149 : 4 | interjecto spatio. 117 : 16 |
brevitatis promissæ fides admonet. 81 : 25 |
Britannia. 74 : 4 |
Britanniam. 73 : 1 |
Bructeri. *plur.* 123 : 5 |
Brundusii. *genit.* 51 : 12 | 66 : 18 | 86 : 4 |
Brundisinam pacem. 108 : 3 |
Brundisium. 21 : 18 | 77 : 16 | 87 : 10 | 99 : 1 |
Bruti. *genit.* 32 : 13 | 84 : 9 | 89 : 7 | 93 : 26 | 95 : 5, 18 | 98 : 8 | 109 : 9 |
Brutianis. 96 : 3, 23 | 98 : 16 | 100 : 2 |
Brutum. 80 : 2 | 93 : 28 | 94 : 15 | 95 : 21, 25 | 108 : 16 |
Brutus. 84 : 7, 8, 12 | 87 : 18, 27 | 89 : 11, 29 | 93 : 12, 15, 24 | 94 : 3, 17 | 95 : 21 | 108 : 18 |
Buxentum. 22 : 12 |
Bysantium. 42 : 6 |

C.

CAdet citius hominum genus, quàm. 91 : 10 |
Cæci. *genit.* 21 : 13 |
Cæciliæ. 19 : 13 |
Cæcilium. 25 : 14 |
Cæcina. *nomin.* 131 : 4 |
cæcum. *mascul.* 8 : 9 |
cæde. *ablat.* 32 : 6 | 40 : 18 | 81 : 1 | 95 : 10 |
cædem. 98 : 17 |
cædes. *plur.* 74 : 12 |
cædis. 83 : 9 | 93 : 5 |
Cæditii. *genit.* 139 : 25 |
cælestem animam. 142 : 13 | vitam. 51 : 9 |
cælesti ore. 80 : 20 |
cælestis animus. 86 : 12 |
cælestissimi oris. 90 : 23 |
cælestissimorum operum. 122 : 10 |
cælestium præceptorum. 114 : 12 |
cælo. 121 : 14 | 142 : 13 | 143 : 6 |
Cæpio. 22 : 16 | 112 : 15, 16 |
Cæpionem. 39 : 21 |
Cæpionis. 28 : 13 | 38 : 2 | 119 : 22 |
cærulearus Plancus. 105 : 1 |
cæsa hominum millia. 40 : 12 | 74 : 2 |
Cæsar. 37 : 7 | 65 : 24 | 70 : 17, 23 | 71 : 16 | 72 : 19 | 74 : 7 | 76 : 10 | 77 : 8, 11, 14 | 78 : 14, 15 | 79 : 3, 13 | 81 : 26 | 82 : 19 | 84 : 15 | 85 : 13 | 87 : 3, 5 | 88 : 12 | 90 : 1, 5, 17 | 91 : 25 | 94 : 1, 4 | 96 : 24 | 97 : 5 | 98 : 12 | 100 : 5, 13 | 101 : 2 | 102 : 5, 15 | 103 : 6, 11 | 106 : 11, 15 | 107 : 9, 15 | 108 : 1 | 109 : 6 | 110 : 3, 20 | 113 : 5 | 115 : 2 | 117 : 22 | 119 : 12 | 120 : 3 | 123 : 7 | 125 : 11 | 127 : 5, 12 | 130 : 15 | 134 : 11, 15 | 136 : 12 | 139 : 9 | 145 : 10 | 146 : 13 | Augustus. 112 : 7 | 131 : 5 | 141 : 17 | Tiberius. 143 : 1 |
Cæsarem. 62 : 20 | 70 : 16, 21 | 74 : 9 | 76 : 7, 23 | 81 : 13 | 82 : 5, 9 | 84 : 13 | 87 : 12, 22 | 88 : 15 | 89 : 18, 25, 27 | 90 : 2, 4 | 91 : 17 | 92 : 12 | 93 : 20 | 95 : 9, 23 | 96 : 28 | 98 : 1, 99 : 5, 8 | 102 : 22 | 105 : 4 | 106 : 3, 7, 20 | 112 : 25 | 115 : 1 | 116 : 10 | 122 : 15 | 123 : 16 | 125 : 7, 9, 14 | 134 : 20 | 139 : 7 | 147 : 19 |
Cæsares. 126 : 15 |
Cæsari. 71 : 5 | 73 : 5 | 78 : 6 | 86 : 14, 15 | 87 : 16 | 89 : 15 | 90 : 5 | 95 : 7 | 102 : 13 | 109 : 14 | 113 : 24 | 114 : 12 | 115 : 18 | 124 : 16 |
Cæsaris. 65 : 16 | 67 : 16 | 70 : 20, 22 | 71 : 2 | 77 : 6 | 79 : 2 | 82 : 4 | 84 : 11 | 85 : 1, 4 | 86 : 10 | 88 : 9, 19 | 93 : 5, 19 | 94 : 4 | 95 : 6 | 97 : 5, 14, 16, 22 | 98 : 2, 21 | 99 : 22 | 101 : 11, 13 | 102 : 8, 11 | 104 : 21 | 107 : 2 | 108 : 14 | 109 : 4, 10 | 112 : 17 | 114 : 7 | 115 : 4 | 117 : 7 | 119 : 1, 8 | 120 : 10 | 122 : 1, 8 | 131 : 4 | 141 : 6 | 143 : 10 | 147 : 22 | Augusti. 128 : 21 |
Cæsetium. 92 : 13 |
cæsi Vari. *genit.* 136 : 13 |
cæsis hostibus. 72 : 20 | viris. 134 : 19 |
cæsos viros. 79 : 12 |
cæsum jure Gracchum. 32 : 7 |
cæsus magnus vexillariorum numerus. 128 : 18 |
Caii. *genit.* 34 : 21 | 135 : 17 | Cæsaris. 57 : 7 | 65 : 15 | 67 : 16 | 70 : 22 | 88 : 18 | Marii. 70 : 4 | Sanctii Saturnini. 113 : 3 |
Caio. 121 : 6 | Antistio. 112 : 8 | Antonio. 93 : 12 | Atilio. 81 : 10 | Cæsare. 74 : 2, 16 | 81 : 2 | 86 : 22 | Cæsari. 87 : 14 | 89 : 15 | Mario. 46 : 2, 4 | 68 : 2 | Norbano. 52 : 16 | Sempronio. 32 : 11 | Trebonio.
Caium. 33 : 11 | 120 : 6 | Cæsarem. 74 : 9 | 82 : 4 | 92 : 12 | Carbonem. 53 : 10 | Cassium. 93 : 22 | Marium. 48 : 1 | 147 : 11 | Octavium. 85 : 5 | Trebonium. 95 : 3 |
Caius Cæsar. 72 : 19 | 78 : 15 | 79 : 13 | 85 : 13 | 87 : 3, 5 | 117 : 22 | 119 : 12 | Cæsar Strabo. 37 : 7 | Cassius. 73 : 15 | 84 : 7 | 87 : 27 | 93 : 6 | Cato. 35 : 23 | Curio. 76 : 2 | Fannius. 37 : 4 | Flavius Fimbria. 50 : 22 | Gracchus. 34 : 10 | 59 : 7 | Mæcenas. 109 : 11 | Marius. 38 : 15 | 39 : 15 | 43 : 9 | 49 : 3 | 52 : 21 | 54 : 7 | Octavius. 87 : 7 | Pontidius. 43 : 18 | Velleius. 98 : 6 |
Calabriam. 52 : 1 |
calamitate. 139 : 20 | exilii. 71 : 15 |
calamitatis. 137 : 24 | 138 : 9 |
calamitosis. 80 : 14 |
Calatiâ. 97 : 7 |
calce perpolito loco. 49 : 16 |
Caldus Cælius. 140 : 9 |
Cales. 20 : 10 |
Calidium. 62 : 19 |
caliginem omnibus inducturus magnitudine suâ. 62 : 15 |
Calpurnia. 52 : 12 | 84 : 2 |
Calpurniæ. 109 : 21 |
Calpurnio. 29 : 19 |
Calvinus Domitius. 190 : 9 |

Calvum. 62: 20 |
cameli. *genit.* 89: 13 |
Campanæ. *genit.* 103. 1 |
Campaniâ. 75: 15 | 97: 12 | 98. 9 |
Campaniam. 47: 14 | 52: 3 | 142: 1 |
Campanis. 20: 9 |
Campano. 71: 18 |
Campanorum. 43: 22 |
Campanus. 70: 23 |
campis. 40: 10 | 107: 24 |
campo. 145: 12 |
campos. 125: 21 |
campum. 113: 12 |
candidatus Cæsaris. 143: 10 |
candidato consulatus. 74: 18 |
candidatus consulatus. 17: 13 |
candor. 136: 10 |
Canidius. 107: 3, 18 | 109: 2 |
Caninâ. 21: 12 |
Cannefates. 123: 4 |
Caninio. 118: 14 |
Cannas. 14: 5 |
Canutius. 89: 21 |
capacia clari operis ingenia. 24: 8 |
capacissimum laboris ac fidei *virum.* 146: 16 |
capax discendi recta ingenium. 56: 18 | fortunæ in quam alebatur. 114: 4 |
caperet *urbem.* 43: 25 | multa millia hostium. 50: 9 |
caperetur. *urbs.* 11: 6 |
capescere rempublicam. 114: 16 |
non capiebat terminum in pecuniâ concupiscendâ. 73: 9 |
nec capit umbram actæ rei persona. 91: 24 |
capita imperiorum. 119: 20 | reipublicæ. 79: 10 |
capite. 32: 15 | 107: 8 | pœnas dedit. 31: 17 |
capiti. 83: 13 | 86: 7 | 140: 10 | 141: 9 |
capitis. 34: 12 | 90: 23 |
Capito. 93: 21 |
Capitolii. 30: 14 |
Capitoline. 150: 9 |
Capitolino. 31: 2 |
Capitolio. 28: 7 | 30: 8 |
Capitolium. 84: 9, 16 |
Cappadociam. 86: 4 |
capsâ. 24: 6 |
captâ *urbe.* 11: 8 | 19: 11 |
capta hominum millia. 40: 12 | 74: 3 |
captam *urbem.* 3: 8 | 12: 12 | 19: 22 |
captans intempestivè principalium armorum arbitria. 78: 3 |
captantis gloriam. 148: 4 |
captis *urbibus.* 64: 6 | *hostibus.* 72: 20 |
captivi. *genit.* 104: 3 |
captivis. 68: 28 |
captivos. 50: 20 | 67: 13 | 69: 1 | 90: 9 | 140: 8 |
capto. *hoste.* 65: 7 |
pro captu mediocritatis meæ. 122: 11 |
captum *hostem.* 16: 8 | 134: 4 | Ilium. 6: 8 |
captus *hostis.* 46: 21 | 68: 10 | 104: 4 |
Capua. *nomin.* 71: 1 | *ablat.* 11: 8 | 57: 14 |
Capuam. 11: 3, 5, 6 | 36: 7 | 52: 7 |
caput. 46: 13 | 54: 5 | 86: 6 | 94: 13, 14, 20 | 105: 1 | 139: 6 | fluminis. 123: 18 | imperii. 44: 8 | reipublicæ alterum. 117: 20 | Roma extulerat. 32: 16 |
Caranus. 9: 11 |
Carbo. 51: 23 | 52: 21 | Papirius. 37: 4 |
Carbone. 32: 6 | 53: 19 |
Carbonem. 39: 22 | 53: 10 |
carcere. 46: 23 | 61: 14 |
carcerem. 46: 19 |
carceri. 113: 1 |
carceris. 35: 7 |
carinis. 99: 9 |
carissimi sibi spiritus. *genit.* 142: 11 |
carmine. 62: 23 |
carminum. 7: 18 | 10: 11 | 62: 22, 25 |
Carnunto. 127: 8 |
carpant hunc. 59: 16 |
Carseoli. 21: 6 |
Carthagine. 32. 4 | 64: 9 |
Carthaginem. 10: 4 | 17: 21 | 31: 20 | 42: 5 | 47: 2 |
Carthaginensibus. 17: 20 |
Carthaginensium. 47: 1 |
Carthagini. 18: 2 |
Carthaginis. 18: 17 | 28: 3 |
Carthago. 9: 11 | 18: 9, 12, 20, 22 | 23: 5 | 42: 8 |
caret invidiâ. 67: 11 |
caruerunt suspicione oppressi Ciceronis. 71: 16 |
Carvilium. 147: 9 |
carus Cæsari. 109: 14 | omnibus. 121: 17 |
casibus. 5: 1 | 57: 16 |
Casilino. 87: 7 |
Cassianis. 96: 13 |
Cassii. *genit.* 94: 14 | 95: 5 | Longini. 38: 1 |
Cassio. 83: 7 | 87: 24 | 89: 30 | 94: 2 | 96: 13 | Longino. 23: 1 |
Cassium. 83: 8 | 93: 22, 28 | 95: 22, 25 |
Cassius. 22: 14 | 73: 15 | 84: 7, 11 | 87: 28 | 89: 29 | 93: 6, 23, 26 | 94: 7, 8 | 95: 21 | 108: 18 | 109: 5 |
castellorum. 115: 6 |
Castigatio. 133: 16 | 144: 11 |
castigatis gravi pœna. 138: 16 |
castra. 53: 23 | 78: 20 | 89: 2 | 94: 3 | 102: 16 | 132: 6 |
castris. 4: 5 | 14: 8 | 37: 16 | 78: 10, 16 | 94: 6 | 95: 5 | 96: 3 | 98: 16 | 100: 2 | 125: 1 | 144: 17 |
castrorum. 88: 22 | 122: 8 | 131: 16 | 137: 2 | 138: 22 | 139: 25 |
Castrum. 21: 15 |
casus. *nomin. sing.* 138: 6 | *genit.* 46: 22 | *accus. plur.* 97: 17 |
catenarum seriem. 140: 10 |
catenis. 104: 12 |
catervis. 31: 1 |
Catilina. 61: 12 | 62: 10 |
Catilinæ. 61: 10 |
Cato. *nomin.* 11: 4 | 18: 21 | 26: 6 | 35: 23 | 48: 18 | 72: 13 | 75: 2 | 77: 4 | 81: 21 | *ablat.* 121: 1 | Porcius. 44: 6 |
Catone. 61: 18 |
Catonem. 26: 2 | 62: 9, 19 | 72: 8 | 147: 9 |
Catonis. 11: 9 | 35: 23 | 61: 17 | 65: 9 | 72: 12 | 95: 10 |
Cattos. 127: 5 |
Catule. 59: 2
Catuli. *genit.* 58: 19 |
Catullum. 62: 24 |
Catulo. 70: 1 | 76: 16 |
Catulus. 40: 11 | 49: 14 | 70: 2 |
cavatum alveum. *cymbam.* 125: 4 |
Cauchorum. 124: 3 |
caudam trahens. 105: 2 |
Caudini. *plur.* 29: 9 |
cavente concordiæ publicæ. 76: 11 |
caveret diem iduum. 84: 2 |
ni caveretur. 129: 3 |
caussa. *nomin.* 43. 2 | 76: 21 | 136: 16 | *ablat.* 43: 15 | 117: 24 | inescandæ multitudinis caussa. 41: 7 | honoris. 56: 9 | pacis servandæ. 77: 1 | reipublicæ. 122: 1 |
caussæ. *dat.* 76: 24 | *plur.* 20: 1 | 117: 21 |
caussam. 16: 20 | 49: 21 | 57: 10 | 70: 14 |

cauſſas. 26: 14 | 148: 5 |
cauſſit. 31: 7 | 99: 14 |
cautum id lege. 34: 3 |
ceciderant. 17: 1 |
cecidère. 131: 18 |
cecidit. 54: 12 | 95: 10 |
male cedebant bene cœpta. 41: 14 |
cedebat titulo imperii Lepido. 89: 1 |
cedendo Pompeii gloriæ. 70: 17 |
male cederent ei bene conſulta. 46: 1 |
Cejonius. 138: 23 |
celeberrimè. 145: 3 |
celeberrimæ, *genit.* 99: 18 | *plur.* 70: 1 |
celeberrimam. 122: 14 |
celeberrimi, *genit.* 30: 9 | 40: 2 | 43: 23 | 85: 2 | 108: 1 | *plur.* 43: 17 |
celeberrimis. 61: 1 |
celeberrimo juvenum. 100: 4 |
celeberrimos. 44: 19 |
celeberrimum, *maſc.* 53: 9 | *neut.* 95: 15 |
celeberrimus. 45: 21 | 49: 15 | fortunâ. 117: 19 |
celebrantur. 54: 21 |
celebratione epuli. 82: 23 |
celebre. 37: 13 |
celebrem ſenſibus *ſcriptorem.* 37: 21 |
celebres, *nom.* 14: 16 | 37: 2 | 135: 17 | feris nationibus Alpes. 111: 9 |
celebri. 123: 14 |
celebrior. 37: 8 |
celebris opera diligenti. 135: 14 |
celer ſenſu. 137: 19 | cogitatione adoleſcens. 96: 9 |
Celere. 134: 13 |
celeritate. 69: 2 | 78: 14 | 106: 2 | 109: 18 | 148: 20 | bellandi. 67: 22 |
celeriter. 148: 6 |
celerius. 157: 23 |
celſitudine corporis. 114: 13 |
cena exciperet Cæſarem. 99: 9 |
cenam dare. 99: 9 |
cenavit ſedens. 133: 14 |
cenſebat. 88: 15 | 89: 17 |
ad cenſendum revocaverint cives. 42: 7 |
cenſeret. 62: 9 |
cenſet. 149: 9 |
cenſor. 22: 14 | 30: 8 |
cenſorem. 115: 12 |
cenſores. 39: 12 |
cenſoriâ notâ contentus. 92: 15 |
cenſoribus. 16: 7 | 21: 1 |
Cenſorini, *genit.* 41: 23 |
Cenſorino. 18: 21 |
Cenſorinum. 120: 13 |
cenſoris. 16: 6 | 115: 11 |
cenſorius *vir.* 17: 2 |
cenſorum. 38: 1 |
ex cenſu dare militem. 129: 2 |
cenſuiſſet. 84: 11 |
cenſum ſenatorum. 148: 11 |
cenſura. 16: 5 | 36: 9 | 63: 3 | 115: 10 |
cenſuras. 147: 11 |
centeſimo. 3: 8 |
centies. 15: 2 | 76: 8 |
centum. 10: 9 | 13: 4 | 18: 10, 14 | 22: 13 | 23: 4, 8 | 29: 20 | 32: 11 | 35: 17 | 38: 2 | 39: 17 | 40: 8, 13 | 42: 11 | 48: 21 | 55: 3, 22 | 64: 9 | 70: 25 |
centurionem. 100: 11 |
centuriones. 86: 1 |
centurionibus. 47: 17 | 131: 17 |
ceperant arma. 44: 10 | ſigna Romana. 112: 12 |
ceperat *hoſtes.* 68: 26 | 69: 4 | *urbem.* 36: 7 | 48: 6 | 93: 24 | ſedem belli. 97: 4 |
cepère ſedem circa Leſbum. 5: 2 |
ceperunt *urbem.* 20: 5 |
cepit arma. 43: 1 | caſtra Cæſaris. 94: 4 | naves multoſque mortales. 68: 25 |
Cerealibus. 6: 14 |
cerebri. 140: 11 |
cerebro. 35: 7 |
cerneret. 132: 17 |
certa, *nomin. fœm.* 50: 11 | 110: 16 | 121: 17 | *ablat.* 59: 16 |
certabat deformitas corporis cum turpitudine ingenii. 93: 17 |
certabatur. 53: 6 |
certæ, *genit.* 64: 14 |
certam. 33: 5 | 57: 1 | 65: 24 | 111: 8 |
certamen. 11: 11 | 107: 3 |
certaminibus. 18: 18 | 48: 23 | 100: 15 |
certaminibus. 82: 22 | 106: 14 | 141: 22 |
certaminum. 12: 3 |
certant judicia civitatis cum judiciis principis in hujus æſtimatione. 147: 3 |
certatum jurgiis inter imperatores. 60: 5 | mutuoque ſanguine. 111: 16 | virtutibus. 53: 6 |
certè. 32: 18 | 76: 17 | 116: 15 |
certum, *neutr.* 64: 11 | 126: 5 |
cervice. 32: 13 |
cervicem daret ad ictum ſervi. 93: 11 | præbuit liberto. 94: 13 | præbuit ſervo. 34: 16 |
cervices ſuſtinendo imperio ſufficiant. 151: 4 |
ceſſere victoriam. 107: 13 |
ceſſit acies hoſtium. 54: 3 |
cetera quietus. 139: 2 | ſanctiſſimus. 73: 7 |
ceteris. 112: 9 |
ceterùm. 50: 14 | 133: 10 |
Cethegi, *genit.* 61: 10 |
Cethegus. 61: 13 |
Chalcida. 6: 9 |
Chalcidenſes. 6: 10 |
Charopem. 4: 11 |
Charops. 12: 7 |
Cheruſci. 123: 5 |
Chium. 7: 12 |
cibi, *genit.* 133: 8 |
cibo. 68: 1 |
Cicero. 61: 7 | 71: 14, 17 | 88: 14 | 90: 17 |
Cicerone. 71: 10 | 76: 11 | 85: 2 | 87: 23 |
Ciceronem. 62: 18 |
Ciceroni. 62: 20 | 91: 1 |
Ciceronis. 41: 23 | 62: 13 | 71: 16 | 89: 23, 28 | 91: 8 |
ciebat bellum. 81: 19 | 97: 13 |
ciens ad pugnam armatos. 34: 35 | rixam. 4: 6 |
ciente bellum Sacrovito. 148: 20 |
cieri ſolet *ſonus.* 6: 14 |
Ciliciam. 59: 14 | 65: 18 |
Cimbri, *plur.* 36: 10 |
Cimbricam. 139: 12 |
Cimbrici, *genit.* 49: 25 |
Cimbrico. 46: 21 |
Cimbris. 39: 21 |
Cinna, *nomin.* 47: 7, 11, 57 | 48: 3, 22 | 49: 1 | 51: 18 | *ablat.* 48: 13 | 50: 4 | 69: 7 |
Cinnæ, *genit.* 49: 7, 8, 11, 14 | 68: 3, 5 |
Cinnanæ partes. 51: 13 |
cinctus multitudine. 41: 16 |
circa. 5: 2 | 9: 11 | 16: 5 | 25: 13 | 31: 20 | 36: 4 | 40: 7 | 45: 16 | 46: 17, 25 | 47: 18 | 48: 5, 6 | 50: 6, 7 | 52: 7 | 54: 6 | 55: 1 | 59: 14 | 74: 5, 19 | 87: 17 | 92: 7 | 93: 23 | 98: 15 | 99: 1, 7 | 101: 6, 12 | 103: 9 | 113: 22 | 120: 16 | circa centum annos diſtinctus ab Homeri ætate. 10: 9 | circa ea tempora. 113: 4 |

circensibus. 67 : 4 |
circensium. 54 : 19 |
circo. 28 : 8 |
circiter. 11 : 7 | 23 : 8 | 53 : 18 | 70 : 24, 25 |
circulo. 15 : 10 |
circumdatâ brachio lacinia togæ. 30 : 13 |
circumdata claustris temporum, *neut.* 26 : 12 |
circumdatæ ædibus porticus. 16 : 16 |
circumdatam operibus *urbem.* 32 : 1 |
circumdati *fluvio* obsidebantur. 140 : 1 |
circumdatum ævum. 26 : 3 |
circumdatus exercitu. 130 : 22 |
circumdedit caput lacernâ. 94 : 13 | et *theatro opera.* 75 . 14 |
circumferens terrarum orbi pacis bona. 113 : 5 |
circumfusa legionibus ea pars *hostium.* 131 : 6 |
circumfusam Occeano insulam. 4 : 15 |
circumfusis copiis. 73 : 13 |
circumfusus amplexibus Tiberii. 142 : 8 |
circumnavigaverat sinus. 124 : 13 |
circumscripsit virgulâ regem. 15 : 9 |
circumstantium. 41 : 18 |
circumventus iniquitate fortunæ. 138 : 14 |
circumvolans ordines. 53 : 24 |
cis Rhenum. 130 : 21 |
citeriorem ripam. 124 : 18 |
in citerius processit ubertas poëtarum. 26 : 4 |
citius. 107 : 13 | citius cadet hominum genus, quam. 91 : 10 |
citra Alpes. 40 : 10 |
citro, *ablat.* 83 : 1 |
civem. 34 : 2 | 41 : 20 | 51 : 16 | 71 : 12 | 75 : 4 | 80 : 5 | 143 : 2 |
cives. 42 : 7 | 46 : 23 | 47 : 9 | 56 : 16 | 128 : 16 | 146 : 2 |
civi. 136 : 5 |
civibus. 45 : 9 | 49 : 3, 27 | 84 : 12 |
civile bellum. 76 : 21 |
civilem dignitatis modum. 34 : 24 |
civili bello. 75 : 19 |
civilia bella. 110 : 11 | 132 : 10 |
civilibus artibus. 116 : 14 | bellis. 85 : 18 | 108 : 10 |
111 : 5 |
civilis misericordia. 35 : 11 | reditus imperatoris. 66 : 27 |
civilis belli. 37 : 18 | 55 : 1 | 75 : 6 | 88 : 1 | 109 : 19 | sanguinis. 31 : 4 |
civilium bellorum. 76 : 18 |
civis, *nomin.* 56 : 10 | 34 : 13 | 49 : 20 | 55 : 10, 12 |
civitas. 5 : 8 | 20 : 9 | 21 : 1, 10 | 28 : 7 | 47 : 8 | 87 : 4 | 120 : 13 |
civitate. 43 : 12 | 44 : 3 | 55 : 5 | 55 : 9 | 56 : 15 | 72 : 15 |
civitatem dabat. 33 : 16 | dandam Italiæ. 41 : 14 | dare. 44 : 15 | petebant. 43 : 2 | in civitatem recepti. 20 : 7, 11 | recipiendo. 44 : 10 |
civitates. 20 : 2 | 27 : 6 |
civitati. 46 : 6 | 145 : 13 |
civitatibus. 45 : 10 | 67 : 14 | 68 : 22 | 86 : 23 |
civitatis. 22 : 25 | 29 : 11 | 33 : 13 | 41 : 4 | 43 : 4 | 49 : 6, 12 | 50 : 2 | 64 : 22 | 69 : 17 | 90 : 19 | 118 : 1 | 121 : 13 | 137 : 21 | 142 : 20 | 147 : 2 |
civitatium. 68 : 20 |
civium. 5 : 6 | 6 : 14 | 31 : 6 | 45 : 3 | 47 : 9, 21 | 48 : 7, 18 | 66 : 12 | 67 : 20 | 70 : 24 | 74 : 12 | 75 : 26 | 90 : 20 | 91 : 20 | 95 : 11 | 117 : 18 | 145 : 21 | 151 : 6 |
clade. 65 : 14 | 104 : 4 | 125 : 17 | 134 : 16, 18 |
cladem. 131 : 9 | 141 : 14 |
clades. *singul.* 101 : 12 | 116 : 7 | *plur.* 31 : 21 |
cladibus. 36 : 11 |
clamitans. 107 : 10 |
clamore. 32 : 9 |
clara ingenia. 37 : 9 |
claras urbes. 7 : 14 |
clari nominis. 83 : 11 | 138 : 1 | operis. 24 : 8 | viri. 61 : 14 |
clarior. 43 : 15 |
clariore excidio urbium. 32 : 3 |
clarioris gentis. 56 : 22 |
clarissima felicitas. 38 : 9 | argumenta voluntatis. 22 : 16 |
clarissimas familias. 146 : 14 |
clarissimi capitis. 90 : 23 | juveni. 95 : 27 | viri. 29 : 12 | *plur.* imperatores. 43 : 8 |
clarissimo viro. 122 : 4 |
clarissimorum virorum. 95 : 10 |
clarissimos viros. 41 : 1 | 99 : 15 |
clarissimum bellum. 96 : 15 | certamen. 11 : 11 | ingenium. 7 : 17 |
clarissimus juvenis. 41 : 21 | triumphus. 39 : 8 | vir. 106 : 7 | clarissimus disciplinæ. 33 : 9 | Graii nominis.
claritudine emicuit. 149 : 9 |
claritudo Cæciliæ. 39 : 10 | familiæ. 44 : 20 |
clarius, *neutr.* 51 : 12 | 80 : 4 |
claro consulatu. 123 : 14 |
clarum, *neutr.* 25 : 8 | exemplum. 36 : 6 | 138 : 22 | spectaculum. 119 : 20 |
clarus triumphus. 37 : 1 | vitâ vir. 61 : 8 |
classe. 59 : 14 | 68 : 22 | 100 : 13, 20 | 101 : 2 |
classi. 14 : 12 | 95 : 30 |
classibus. 58 : 6 | 78 : 16 | 101 : 16 | 106 : 12 |
classicæ coronæ insigne. 103 : 4 |
classici certaminis. 106 : 14 |
classicis expeditionibus. 140 : 14 |
classis, *nomin.* 4 : 13 | 101 : 9 | 106 : 5 | 124 : 13 | *genit.* 6 : 12 | 68 : 24 | 98 : 17 | 99 : 18 | 101 : 6, 11 | 106 : 4 | 107 : 1 |
classium. 78 : 13 | 96 : 19 |
Claudiani, *gen.* 97 : 19 | 114 : 11 |
Claudio. 18 : 13 | 115 : 3 | 116 : 11 | 131 : 3 | Caninâ. 21 : 12 |
Claudium. 99 : 16 |
Claudius. 64 : 5, 7 | 114 : 510 | 119 : 6 | Quadrigarius. 37 : 20 |
clavo angusto. 109 : 25 |
clausâ capsâ. 24 : 6 |
clausa muris ingenia. 27 : 7 |
claustra Peloponnesi. 6 : 4 |
claustris temporum circumdata. 26 : 12 |
clausus Janus. 64 : 14 |
Clazomenas. 7 : 10 |
clementer uso victoriis. 83 : 4 |
clementia adversus victos. 82 : 4 | *ablat.* 108 : 1, 14 |
clementiæ. 18 : 9 | 119 : 1 |
clementiam. 83 : 19 | 93 : 26 | 105 : 4 |
clementissima victoria. 107 : 21 |
Cleopatra. 107 : 5 | 108 : 12

Cleopatræ. 107 : 16 | 109 : 2 |
Cleopatram. 104 : 14 |
cliens infra servos. 104 : 23 |
clientes. 35 : 9 |
clivo Capitolino. 31 : 2 |
Clodio. 72 : 6 | 92 : 9 |
Clodius. 71 : 5 | 72 : 7 | 74 : 18 |
Clusium. 54 : 24 |
Cnæi, *gen.* 43 : 9 | Domitii. 95 : 27 | Magni. 96 : 1 | Pompeii. 47 : 6 | 58 : 1 | 65 : 11 | 66 : 6 | 72 : 1 | 149 : 7 | Pompeii magni. 43 : 9 | Scipionis. 30 : 9 |
Cnæo Cornelio Lentulo. 18 : 10 | Manlio Volsone. 22 : 7 | Pompeio. 67 : 3 | 74 : 14 | 87 : 14 | 98 : 7 | 99 : 3 | Scipione. 111 : 14 | Servilio. 48 : 22 |
Cnæum Domitium. 38 : 11 | Pompeium. 58 : 20 | 60 : 5 | 63 : 14 | 70 : 11 | 74 : 9 | 80 : 15 |
Cnæus. 64 : 15 | Domitius. 40 : 6 | 95 : 25 | 106 : 8 | Magnus. 70 : 22 | Pompeius. 43 : 9 | 48 : 3, 17 | 55 : 19 | 58 : 7 | 59 : 11 | 61 : 3 | 63 : 4 | 71 : 3 | 77 : 12 | 82 : 6, 17 |
coalescentibus reipublicæ. membris. 111 : 5 |
coalescentis pacis conditiones. 76 : 9 |
coactæ dare, *plur.* 129 : 2 |
coactis quatuor millibus juvenum. 60 : 22 |
coactus deserere Italiam. 87 : 19 | erubescere. 150 : 5 | proscribere. 90 : 17 |
Coclius. 34 : 19 |
Codrum. 4 : 6 |
Codrus. 4 : 1 |
coegerat facere. 95 : 16 |
coegit decedere. 50 : 20 | egredi. 148 : 18 | profugere. 14 : 9 |
Cœlio. 149 : 10 |
Cœlium. 62 : 20 |
Cœlius. 37 : 19 | 91 : 25 | 140 : 9 |
cœnam. 56 : 22 |
cœperat. 80 : 17 | 131 : 21 |
cœpère. 18 : 12 |
cœperunt creari archontes. 12 : 4 | unde cœperunt exempla, ibi non consistunt. 31 : 9 |
cœpit capessere rempublicam. 114 : 16 | habere. 120 : 18 | insimulare. 86 : 19 | regnare. 21 : 7 |
benè cœpta male cedebant. 41 : 13 |
cœpto, *subst.* 92 : 8 |
coercere non parentem. 78 : 4 |
coercitione magis quàm pœnâ. 140 : 16 |
coercitionem ambitus. 74 : 17 |
coercuit obsidentes. 144 : 16 |
quod cogere se putat posse, rogare non sustinet. 102 : 26 |
cogeret dari obsides. 68 : 21 |
cogit excedere. 90 : 21 | morari. 67 : 17 |
cogitata ejus, *neutr.* 41 : 9 |
cogitatione celer. 96 : 9 |
cogitationem. 25 : 10 | 44 : 21 |
cogitationum magnitudine. 67 : 22 |
cogitationi patriam præferens. 30 : 11 |
veluti cognatum id censet tuendum. 149 : 9 |
cognitâ juvenis indole. 87 : 11 |
cognomen. 19 : 3 | 32 : 25 | 38 : 8 | 39 : 9 | 43 : 11 | 112 : 12 | 130 : 10 | 135 : 19 |
cognominem patriæ Salamina. 1 : 3 |
cognoscere. 134 : 8 |
cognoscerent. 131 : 14 |
cognosceret. 149 : 2 |
male cohærentis concordiæ. 74 : 8 |
cohortes. 47 : 21 | 131 : 10 | legionarias. 33 : 3 |
cohortibus. 132 : 7 |
cohortium. 131 : 17 | 136 : 14 |
coire in formam justi exercitus. 87 : 8 |
coiit cum rege. 119 : 18 |
coirent inter se imperiorum capita. 119 : 20 |
colat numen. 125 : 10 |
Colchos. 66 : 9 |
collatâ veste. 46 . 25 |
collatum non minus à Pollione in Antonium, quàm. 98 : 20 |
collecto favore populi. 112 : 19 |
collega, *nomin.* 47 : 5 | 71 : 2 | 93 : 19 | consulatus. 83 | 13 | *ablat.* 51 : 23 | 90 : 6 |
collegæ, *singul.* 30 : 3 | 47 : 13 | 71 : 4 | 89 : 7 | 94 . 8 | *plur.* 40 : 7 | 51 : 5 |
collegam officii. 99 . 20 |
collegarum. 41 : 8 |
in collegio consulum. 36 : 8 |
in collegium tribuniciæ potestatis evexerat. 110 : 10 |
colligebantur ducenta millia peditum. 128 : 7 |
colligi hoc potest, quod. 14 : 17 | colligi potest spatio annorum, &c. 35 : 16 | ex qua lenitate colligi potuit, &c. 107 : 23 |
Collinam portam. 53 : 20 |
collisa inter se reipublicæ capita. 79 : 10 |
collocutus cum. 78 : 20 |
colloquia. 88 : 18 |
colloquium. 120 : 15 |
collum. 46 : 18 |
coloni, *plur.* 21 : 8, 14 | 22 : 12 |
colonia, *nomin.* 19 : 22 | 20 : 5, 10 | 21 : 2 | 22 : 8 | 23 : 6, 9 | 35 : 21 | 42 : 8 |
coloniæ, *genit.* 103 : 1 | *plur.* 21 : 5 |
colonias. 6 : 6 | 22 : 4 | 42 : 4 |
coloniis. 30 : 4 | 34 : 4 |
colonis. 6 : 9 | 21 : 15 | 97 : 1 |
Colophona. 7 : 9 |
colorem. 86 : 7 |
columbæ. *genit.* 6 : 13 |
comes. 98. 11 | 102 : 20 | 107 : 6 | exilii voluntarii. 119 : 11 | fortunæ magnæ adest adulatio. 120 : 19 | fortunæ invidia. 14 : 17 | militiæ nostræ assiduus. 137 : 21 |
comicam. 25 : 2 |
comitabatur. 41 : 15 |
comitante. 98 : 3 |
comitari triumphum. 141 : 4 |
comitata *nomin. fœmin.* 119 : 10 | dignitas fortunam. 56 : 7 | fortuna *aliquem.* 82 : 10 | 93 : 27 |
comitatu. 66 : 19 | 95 : 28 |
comitem ævi sui. 91 : 8 | fugæ. 80 : 16 | 98 : 13 | militiæ. 85 : 15 |
comites. 80 : 8 |
comitiorum. 143 : 8 |
comitiis. 113 : 10 |
comœdiam. 25 : 2 |
commeatu. 39 : 6 |
commeatum. 117 : 24 |
commemoravit. 5 : 10 |
commemoraret. 15 : 18 |
commendabant. 126 : 15 |
commendabilem novitate operis. 37 : 22 |
commendans illi sua. 142 : 9 |
commendaret quemquam Tiberius. 143 : 13 |
commendatur flos ætatis formâ. 56 : 5 |
commendavit nomen suum perpetuæ memoriæ. 32 : 4 |
commentariis. 86 : 23 |
commercia epistolarû. 89 : 25 |

commigravêre Athenas. 5: 5 |
commilitio ducis aſſuetus. 56: 17 |
commilitonem cum belli habiturus. 85: 20 |
commiſit ſe fugæ fortunæque. 95: 29 |
commiſſa proſcriptio tribuni ſanguine. 89: 22 | reſpublica Magiſtratibus. 12: 6 | *ablat.* ſibi parte exercituum. 95: 30 | *accuſ.* Imperia eorum arbitrio. 87: 27 |
commiſſi, *genit.* exercitus. 116: 22 | prælii. 48: 13 | ſceleris. 119: 12 |
commiſſum dextrum navium cornu Lario. 105: 14 | regimen claſſis Soſio. 107: 2 |
commiſſurus ſe ſocietati. 63: 14 |
committeret ſe fidei Romanorum. 14: 13 | ſuffragiis populi. 77: 10 |
committeretur ſibi ſumma belli. 30: 8 |
commodaret morituro manum. 94: 20 |
commodis. 41: 6 |
commotam urbem. 142: 18 |
communione juris auctum Romanum nomen. 20: 3 |
communis illi cum Mario gloria. 49: 15 |
commutatione ſtatus publici. 62: 6 |
compage corporis. 146: 17 |
comparandi antiquis exempli. 100: 10 |
comparandum factum cuilibet gloriæ veterum. 113: 18 |
comparationem omnium anteactorum amplitudine vicerit. 15: 3 | uſque in comparationem Græcorum ingeniorum evecti. 37: 11 |
vix compares fortunæ Metelli felicitatem ullius. 17: 6 |
compelli ut. 68: 4 |
comperit ordinationem teſtamenti. 86: 4 |
compeſcuit armis furorem. 40: 19 |
complecteretur eum obſidione munimentiſque. 78: 17 |
complexum materno genere clariſſimas familias. 146: 15 |
complexus animo vim regiam. 126: 6 | decreto ut. 140: 18 | ingenio rerum naturæ corpus. 91: 7 | ſeriem catenarum. 140: 9 |
complura. 146: 9 |
complures. 103: 7 |
compone ita domum, ut. 42: 1 |
componere bellum æquis conditionibus. 52: 4 |
componentes Iliaca tempora. 5: 9 |
compos victoriæ. 116: 4 |
compoſita pax. 97: 1 |
compoſuit bellum Troicum. 8: 5 |
compoti victoriæ. 15: 12 |
comprehenderetur fugiens ab iis. 34: 16 |
comprehenſa decretis omnia. 88: 7.
compreſſa ſeditio. 145: 14 |
compreſſit bellum. 117: 7 | 140: 1 |
comprobata decretis omnia. 88: 7 |
comprobatum à Diis factum. 2: 9 | decreto exemplum. 85: 3 |
Compſam. 92: 8 |
compulſi ſterilitate frugum. 3: 3 |
compulſus ad arma. 78: 1 |
conabimur. 138: 11 |
conandi ſceleris. 62: 10 |
conaretur. 61: 4 |
conata executus. 55: 23 | ejus. 68: 18 |
conati, *plur.* 73: 11 | 144 | 6 |
conatu. 130: 8 |
conatus, *adject.* 54: 8 |
concedendum id minime eſt. 5: 11 |
concedere. 99: 12 |
concepit eſſe homines, qui. 137: 6 |
conceptæ ſecuritatis ſpem. 121: 14 | utcumque ſpei. 91: 15 |
quod conceptum ſpe. 124: 8 |
conceſſa ſunt. 102: 23 |
concidiſſe. 11: 10 |
concidit. 18: 22 |
conciens ad arma eos. 97: 1 |
concientem totius Italiæ frequentiam. 31: 1 |
cui conciliaret invidiam Antonius. 83: 12 |
conciliaret principatus quibus vellet. 147: 15 |
conciliaſſet ei uxorem Atiam. 85: 10 |
concio. 32 | 8 | 59: 1 |
concione. 15: 17 | 58: 20 | 59: 3 | 77: 20 |
concipi voto nihil poteſt. 110: 8 |
concluſit ſe loco. 49: 16 |
concordia reipublicæ. 87: 30 |
concordiæ. 74: 9 | 76: 12 |
concordiam ejus, *cum eo.* 90: 1 |
concupiſcendâ gloriâ. 73: 8 |
concupiſcenti provincias. 46: 3 |
concupiſcentibus, *vel* concutientibus ſtatum. 30: 1 |
concupiit gloriam. 60: 12 |
concupiſſent civilem dignitatis modum. 34: 25 |
concupivit. 109: 16 |
concurrentem mutuis ictibus. 54: 10 |
concurrerat cum. 52: 16 |
concurrerunt acie cum. 94: 3 |
concurſum civitatis. 121: 13 |
concuſſa maximis motibus Græcia. 5: 3 |
concuſſerat magnis momentis provincias. 100: 3 |
concuſſerunt populum Romanum terrore belli. 115: 21 |
concuſſis viribus. 140: 13 |
concuſſit virum fortuna. 101: 5 |
condere colonias. 22: 4 |
conderetur urbs. 9: 10 |
condiderant *urbem.* 9: 3 |
condidêre urbem. 4: 12 |
condiderunt *urbem.* 6: 12 | 7: 14 |
condidit urbem. 1: 2 | 4: 16 | 6: 4 | 7: 1 | 12. 11 |
condita *urbs.* 4: 17 | 11: 8 | 18: 24 | 20: 12 | colonia. 42: 8 |
conditæ coloniæ, *plur.* 6: 8 |
conditam *urbem.* 11: 3, 5 | 76: 19 | 90: 7 | 121: 11 |
conditorem Romani nominis. 86: 11 |
conditur *urbs.* 9: 11 |
conditio mortalis. 29: 19 | 122: 13 |
conditionem. 77: 4 | temporum & urbium. 27: 3 |
conditiones pacis. 76: 9 |
cõditionibus componere bellum. 52: 4 | finire bellum. 77: 17 | finitimos ſui juris fecit. 126: 9 | ſanari ſolitæ diſcordiæ. 31: 6 | de conditionibus legatum miſerat. 35: 4 |
conditionis miſerrimæ homines. 50: 14 |
conditionum jacta mentio. 80: 26 |
conducentibus. 19: 13 |
conduxiſſet ædes ſex millibus 38: 3 |

confecerat exercitum. 78 : 13 |
conferentem arma. 134 : 1 |
conferunt ignavum ſtipendium. 65 : 18 |
confeſſione omnium princeps. 70 : 3 |.
confeſſionem certam imperii. 111 : 8 | parendi extorſerat Hiſpanis. 65 : 24 |
in confeſſo fuit. 107 : 14 |
conficeret bellum. 59 : 15 |.
confidam. 26 : 15 |
confinio. 128 : 10 | in arcto confinio ſalutis exitiique fuerimus. 142: 16 |
confirmarentur acta per conſulem. 70 : 16 |
confirmat Gallias. 139 : 11 |
confirmaturum vires. 70: 19 |
confirmavit animos gentium. 130: 22 |
conflatam inſidiis mortem. 32 : 17 |
conflaverat bellum. 82 : 7 | exercitum. 97 : 2 |
conflixerant. 48 : 8 |
conflixerat variâ fortunâ cum. 13 : 10 |
conflixit cum. 40 : 8 | 94 : 17 | atroci prælio cum. 48: 13 |
confluebant proſcripti ad. 96 : 4 |
confluentibus ad. 52 : 6 | auxilius ex. 82 : 9 |
confluentium ad. 102 : 22 |
confoſſus. 49 : 14 |
confundendi omnia. 144 : 3 |
confuſio populi. 142 : 15 |
congiariis populum honoravit. 148 : 11 |
congredi dirigentibus aciem. 131 : 3 |
congregantis ingeniorum ſimilitudines in par ſtudium. 26 : 13 |
congregarentur in unum corpus. 24 : 8 |
congruebat profeſſioni ejus. 109: 4 |
congruens ſpatium temporis. 24 : 6 |
conjugem. 97 : 21 | 119: 9 |.
conjungens. 100 : 19 |
conjunctiſſimus ſanguine Mario. 68 : 3 |
conjurati, *plur.* 62 : 1 |
conjurationem. 61 : 11 | 62 : 3 | 84 : 4 |
conjurationis. 83 : 6 | 113: 22 | globo. 84 : 9 |
conquireretur ad mortem. 49 : 15 |
conquirendus. 22 : 5 |
conquirentibus eum ad necem. 68 : 8 |.
conquirimus. 26: 24 |
conſcendit alveum. 125 : 5 |
conſcientia acciverat mortem. 65 : 9 | in conſcientia facti plurimum ſibi eſſe honoris. 88 : 2 | conſcientia omni flagitiorum merſus. 112 : 23 |
conſcientiæ conſultum. 135 : 11 |
conſciis facinoris. 113 : 2 |
conſcripſerat cohortes. 47 : 22 | legionem. 43 : 24 |
conſectantes equites. 46 : 18 |
conſecuta eſt eum pœna. 50 : 3 |
conſecuta mala. 76 : 1 |
conſecutis, ut. 143 : 11 |
conſecutus cognomen. 43 : 11 | gradum equeſtrem. 137 : 21 | honores. 135 : 21 | ſumma. 87 : 6 | Salluſtium Livius. 63 : 1 |
conſeneſcere in angulo. 120 : 21 |
conſenſu. 43 : 14 | 57 : 2 | 99 : 6 |
conſenſus, *nomin. ſingul.* 112 : 13 |
conſentaneus vita ac morte vir. 89 : 3 |
conſentiens ſibi. 89 : 6 |
conſentiente cum judicio principum voluntate Senatus. 135 : 1 |
ad conſequendos priores accendimur. 26: 20 |
conſequendum *id* foret. 147: 16 |
conſequi minora. 109 : 16 |
conſervatæ patriæ, *genit.* 71 : 15 |
conſervatorem Romani nominis. 86 : 11 |
conſervatoris reipublicæ. 90: 24 |
conſervavit reliquias legionum. 73 : 16 |
conſilia. 58: 18 | 62 : 11 | 84 : 6 | 86 : 12 | 95 : 28 | 99 : 2 | 109 : 10, 17 | 112 : 17 | 135 : 11 | 120 : 10 | 138 : 4 | 149 : 16 | 151 : 6 |
conſiliariis cædis. 83 : 9 |
conſilii. 13 : 5 | 117: 24 | 137: 25 | 143 : 14 | conſilii irritus. 89 : 4 | conſilii ſocietate. 62 : 5 |
conſiliis. 30 : 17 | 45 : 7 | 55 : 22 | 98 : 18 | 102 : 11 | 138 : 2 | 149 : 4 |
conſilio. 78 : 2 | 80 : 17 | 87 : 6 | 104 : 3 | 140 : 4 | conſilio belli bellum junxit. 128: 15 |
conſiliorum. 2 : 8 | 77 : 19 | 148 : 15, 18 |
conſilium. 36 : 3 | 70 : 14 | 83 : 16 |
conſiſtens ante aciem. 82: 12 |
conſiſtere. 24 : 1 |
non ibi conſiſtunt exempla, unde cœperunt. 31: 8 |
conſobrinos. 146 : 15 |
conſobrinus. 30 : 10 |
conſors & frater Fulvii. 16 : 6 | vitiorum fratris. 96 : 26 |
conſortione tribunitiæ poteſtatis. 117 : 17 |
conſortionē poteſtatis. 121: 9 |
conſortis imperii. 148 : 1 |
conſpectis navibus. 69 : 12 |
conſpectu. 41 : 25 | 122 : 17 | 142 : 11 |
in conſpectum veniens militum. 88 : 20 | urbis. 129 : 4 |
conſpectus eſt. 86 : 8 |
conſpicata reſpublica caſtra Hannibalis. 53 : 23 |
conſpicere. 56 : 17 |
conſpiceretur. 69 : 9 | exemplum. 52 : 15 |
conſpici. 64 : 4 | 112 : 27 |
conſpicitur. 65 : 16 |
conſpicuam virtutem. 61: 17 |
conſtabat inter omnes. 67 : 19 |
conſtans adhuc à Pompeianis partibus. 96 : 12 |
conſtaret concordia. 87 : 30 |
conſtantem principatum. 126: 4 |
conſtanter repulit. 130 : 22 |
conſtanti ex dignitate formâ. 56 : 6 |
conſtantia, *nomin.* Romana. 15 : 11 | pugnandi. 107 : 8 | *ablat.* 61 : 11 | 113 : 7 |
conſtitit ebere triumphi apparatus. 83 : 2 |
conſtituebat nova portoria. 34 : 3 |
cōſtituendæ reipublicæ triumvir. 109 : 8
conſtituere ſibi modum ſtipendii, finem militiæ. 144 : 6 |
conſtituère urbes. 7 : 9 |
conſtitueret Neroni conſortionem poteſtatis. 121 : 9 |.
conſtitueretur auctoramentum jugulati civis. 55 : 11 |, culpæ modus ex pecuniæ modo. 49 : 22 |
conſtituit dignitatem alterius. 149: 16 | prædones in certa ſede. 59 : 16 | tempus inſidiarum. 138 : 1 | *urbem.* 2 : 1 | conſtituit inferre bellum patriæ.

patriæ. 104 : 16 | mutare fortunam. 84 : 6 |
constituta fuerat prima Olympias. 12 : 9 |
ex constituto arma corripuit. 128 : 3 |
constitutum rerum naturæ corpus. 91 : 6 |
consuetudo. 12 : 5 |
consuetudine. 80 : 1 |
consuetudini. 14 : 2 |
Consul. 14 : 3 | 17 : 12, 18 | 18 : 3 | 22 : 16 | 29 : 4 | 31 : 21 | 34 : 7 | 39 : 6, 18 | 40 : 11 : 18 | 48 : 22 | 49 : 7 | 51 : 23 | 58 : 2 | 61 : 10 | 64 : 5 | 77 : 2 | 84 . 8, 10 | 86 : 16 | 93 : 19 | 96 : 26 | 99 : 4 | 113 : 7, 16 |
consulare fastigium. 93 : 6 |
consulatem *virum.* 30 : 5 | 34 : 9 | 50 : 23 | 75 : 10 | 93 : 3 | prætextam. 90 : 10 | vindictam. 113 : 12 |
consulares duces. 112 : 2 | fratres. 146 : 15 | *viros.* 131 : 5 |
consulari *viro.* 78 : 5 |
consularia insignia. 84 : 16 |
consularibus armis. 92 : 7 | *viris.* 80 : 7 |
consularis. *nomin.* vir. 17 : 11, 12 | 35 : 23 | 61 : 13 | 68 : 4 | 78 : 23 | 81 : 19 | 135 : 15 | *genit.* imperii. 61 : 12 | viri. 69 : 6 | 70 : 7 | 148 : 3 |
consularium. 70 : 8 |
consularibus. 117 : 16 |
consulatu. 55 : 20 | 57 : 7, 11 | 59 : 21 | 70 : 23 | 75 : 8 | 100 : 9 | 117 : 2 | 119 : 3 | 123 : 14 |
consulatui. 62 : 13 |
consulatum. 11 : 14 | 18 : 14 | 32 : 20 | 38 : 12 | 44 : 16, 21 | 45 : 3 | 46 : 15 | 49 : 25 | 57 : 4 | 73 : 3 | 76 : 20 | 83 : 8 | 90 : 5, 8 | 111 : 10 | 112 : 22 | 113 : 14 | 147 : 12 |
consulatus, *nomin. sing.* 40 : 15 | 47 : 14 | 67 : 16 | 74 : 14 | 110 : 19 | *genit.* 17 : 13 | 39 : 19 | 40 : 16 | 47 : 20 | 48 : 9 | 74 : 17, 18 | 77 : 10 | 83 : 13 | 85 : 12 | *plur.* 32 : 11 | 40 : 5 | 81 : 3 | 146 : 8 | 147 : 11 |
consule. 35 : 15 | 64 : 13 | 70 : 11 | 78 : 20 | 86 : 24 | 121 : 3 |
consulem. 14 : 4 | 29 : 5 | 35 . 17 | 39 : 22 | 40 : 2 | 52 : 12 | 70 : 16 | 113 : 10 | 116 : 10 |
consules. 12 : 11 | 35 : 12 | 39 : 11 | 44 : 5 | 52 : 8, 21 | 76 : 23 | 77 : 12, 18 | 91 : 22 |
consuli. 85 : 25 |
consulibus. 13 : 10 | 18 : 2, 11, 13, 22 | 20 : 8, 12 | 21 : 7, 10, 12, 13, 18 | 22 : 7 | 23 : 3, 8, 10 | 29 : 19 | 32 : 11 | 35 : 21 | 42 : 10 | 53 : 19 | 72 : 15 | 76 : 17 | 81 : 3, 11 | 87 : 15 | 105 : 13 | 111 : 13 | 115 : 21 | 118 : 14 | 121 : 11 | 142 : 12 |
consulis. *genit.* 46 : 6 | 47 : 4 | 49 : 8 | 53 : 1, 3, 10 | 61 : 14 | 62 : 6 | 64 : 11 | 89 : 7 | 90 : 24 | 113 : 4 |
consulum. 36 : 8 | 73 : 3 | 86 : 20 | 87 : 19 | 92 : 3 | 113 : 8, 17 |
bene consulta male cederent. 46 : 1 |
consultando. 51 : 12 |
consultis facta conjungens. 100 : 19 |
consultum ante conscientiæ quam famæ. 135 : 11 |
consummari felicitate nihil potest. 110 : 8 |
consummati operis. 136 . 12 |
consummatione imaginis. 136 : 17 |
consummavit æstas belli effectus. 135 : 2 |
cõsumpserunt Scipiones *Hispania.* 111 : 19 |
consumptum acie civem. 80 : 4 |
consumptus in apparatu belli consulatus. 40 : 5 |
contemnit humiliorem potens. 145 : 17 |
contemplatus Cæsarem. 125 : 8 | *exercitus* frequentiam suam. 102 : 25 |
contemptor pecuniæ. 137 : 3 |
contemptus, *subst. nomin.* 86 : 17 |
contendebant dimittendos *esse* exercitus. 75 : 12 |
contenderet *esse* moriendum.
contendit ultra. 59 : 4 |
contenti arcuisse eum. 139 : 15 | sustinuisse hostes. 131 : 18 |
contentiones. 17 : 9 | 69 : 18 |
contentum esse paternis finibus. 50 : 21 |
contentus angusto clavo. 109 : 15 | censoriâ notâ. 92 : 16 | semetipso duce. 95 : 29 | triumphis tribus. 141 : 7 | victoriis. 72 : 19 | retinere titulum. 77 : 8 |
contigerat *id* Scipionibus. 36 : 10 | *hic* honor Cæsari. 87 : 15 |
contigit illi viro quies. 83 : 5 | mihi *hunc* comitari. 141 : 4 | *nobis* destinari prætoribus. 143 : 1 | huic recusare principatum. 147 : 5 | mihi visere spectaculum. 120 : 1 | contigit sors Tyrrhenum. 3 : 4 |
continentem claustra Peloponnesi Corinthum. 6 : 4 |
à continenti divisam insulam. 4 : 15 |
continentibus Herciniæ sylvis. 127 : 6 |
non continentiom quin adjicerent. 122 : 19 |
continet *hostem.* 148 : 19 |
contingendi manum cupiditas. 122 : 18 |
contingere id ei securè per Agrippam posse. 114 : 1 |
contingeret manum. 125 : 13 |
continuâ tenuit militiâ. 141 : 12 | rabie. 89 : 21 |
continuandi consulatûs. 48 : 9 |
continuaret consulatum. 110 : 20 | praturam ei. 112 : 22 |
continuatione bellorum. 140 : 22 laborum. 117 : 25 |
continuatis honoribus. 40 : 17 |
continuavit tribunatum. 34 : 7 |
continuis actionibus. 89 : 19 |
continuisset se in Italia. 108 : 3 |
continuit in pace exercitum. 145 : 4 |
continuos annos. 75 : 19 | 122 : 10 |
continuum biennium. 44 : 5 |
contra, *prepos.* 76 : 6 | 82 : 20 | 98 : 21 | 102 : 4 | 108 : 15 | 142 : 19 | 144 . 8 | *adverb.* 55 : 14 | 58 . 15 | 83 : 8 |
contracta affinitas nuptiis. 77 : 21 | in unum, cujusque rei species. 19 : 18 |
contractâ classe. 68 : 22 | rixâ ex occursu. 74 : 19 |
contractas domos emptionibus. 103 : 6 | reliquias prædonum. 59 : 15 |
contractis legionibus in castra. 132 : 6 | quadraginta millibus. 53 : 17 |
contracto exercitu. 46 : 9 |
contractum facinore odium. 102 : 1 |
contrahendo militi. 100 : 14 |

contraria expectatis ſperet. 97 : 18 |
contrarius caſtris. 37 : 17 |
contraxiſſe hoc ſibi videbatur, quod. 71 : 17 |
contraxit exercitum. 56 : 2 |
Contrebiam. 33: 2 |
contribuerentur cives in octo tribus. 47 : 8 |
contulerat *beneficia* in. 80: 12 | ſe Peruſiam. 97 : 5 |
contulerit ærario *pecuniam*. 15 : 3 |
contulerunt ſe ad. 87 : 12 |
contulit animum atque arma ad molem belli. 134: 12 | emolumentum belli hyems. 133: 18 | idem reditûs in ærarium. 65 : 23 | in corpus pus mortui iracundiam quam vivo debuerat. 48 : 20 | ſe Præneſte. 53: 5 | teſtimonium victoriæ in cognomen ſuum. 135 : 19 |
contumelia. 111 : 17 |
contumeliam. 72 : 11 |
contumeliis. 17 : 18 | 32 : 5 |
contumelioſiſſime teſtatus eſt patriam. 10 : 15 |
contumelioſo bello. 111 : 19 |
contumelioſum bellum. 28 : 10 |
conveniens in illam amplitudinem forma. 56 : 6 |
convenientes ad *eum*. 118 : 6 |
convenientius decori publico imprudentia. 10 : 17 |
convenientiſſimam conſcientiæ ſuæ vocem. 41: 19 |
convenit mirari eos. 5: 8 |
conventu Neroue. 119 : 13 |
conversa in otium à negotiis civitas. 28 : 7 |
converſæ cohortes. 131 : 10 |
converſatio hominum. 120: 18 |
converſus animus. 41 : 13 | in præcipitia Agrippa. 132: 1 |
converterat Pompeii perſona totum in ſe terrarum orbem. 58 : 1 |
convicii. 55 : 9 |
convictibus. 60 : 16 |
convivio. 105 : 3 |
convocato Senatu. 84 : 14 |
copiâ rerum. 124 : 15 |
copiæ. *plur.* 82 : 3 |
copiam facientibus pugnandi 131 : 12 |
copiarum. 130 : 6 |
copias. 81 : 21 |
copiis. 14 : 9 | 73 : 14 | 78: 12 | 100: 4 | 134: 6 | 140: 1 |
Coponius. 105 : 7 |
copulatum ſibi quæſtorem. 39 : 16 |
cor. 95 : 2 |
coram, *vel* curante. 111 : 6 |
Corfinii. *genit.* 77 : 14 |
Corfinium. 44 : 8 |
Corinthus. 17 : 17 |
Corinthiorum. 19 : 15 |
Corintho. 4 : 12 | 19 : 11 | 42 : 6 |
Corinthum. 6 : 3, 5 | 18 : 23 |
Corinthus. 106 : 5 |
corona. 18: 3 | 67 : 4, 6 | 104 : 17 |
coronæ. *genit.* 103 : 4 |
coronam. 86 : 7 |
Corneliа. 34 : 23 |
Corneliam. 80 : 16 |
Cornelio. 27 : 9 | Lentulo. 18: 11 | Rufino. 44 : 18 |
Cornelius. 44 : 16 | 47 : 15 | 78 : 19 |
Cornificio. 101 : 13 |
cornu exercitus. 94 : 3 | navium. 106 : 13 |
corpora. 27 : 5 | 50: 16 | 88 : 8 |
corpore. 98 : 11 | 125: 5 | 126 : 2 | 137: 2 | corpore nuſquam erat, ubique nomine. 81 . 17 |
corporibus. 52 : 18 | 124 : 5 |
corporis. 11 : 12 | 51: 9 | 93: 16 | 114 : 14 | 116: 16 | 146 : 17 |
corpus. 19: 10 | 24 : 8 | 32: 15 | 34 : 20 | 48 : 20 | 97: 3 | 120 : 17 | 126 : 10 | 139: 6 | 143 : 7 | corpus rerum naturæ. 91 : 6 |
correcta virtute fortuna temporis. 101 : 15 |
corripuiſſet inſignia conſularia. 84 : 15 |
corripuit arma. 128 : 2 |
corrumpat conſilia. 138: 4 |
corrumperet otium militem. 102 : 6 |
corrumpit conſilia fatorum vis. 84 : 6 |
corrupit miſericordiæ munus pertinacia. 80 : 5 |
corruptis commentariis. 86 : 23 | militibus. 47: 17 |
corrupto animo. 95 : 19 |
Corvino. 105 : 11 |
Corvinum. 62: 21 | 95 : 8 | 130 : 10 |
Corvinus. 95 : 9 |
Coruncanium. 147 : 7 |
Coſam. 43 : 26 |
Coſſam. 21 : 11 |
Coſſus. 135 : 17, 18 |
cothurnis. 104 : 18 |
Cotta. 59 : 7 |
Cottæ. 69 : 6 | 130 : 11 |
Cotys. 148 : 1 |
Craſſi. 26 : 6 | 138 : 9 |
Craſſiani exercitûs. 104 : 4 |
Craſſo. 73 : 6 | 112 : 11 |
Craſſum. 62 : 19 | 70: 12 | 73 : 13 | Mucianum. 31 : 18 |
Craſſus. 37 : 6 | 70 : 19 | 73: 3 |
Cratino. 25 : 1 |
creando prætores. 44 : 3 |
crearentur *prætores*. 44 : 4 |
crearet ſacerdotes. 40 : 7 |
crearetur conſul. 39 : 6 |
creari archontes. 12 : 5 |
creatur conſul, dictator. &c. 28 : 2 | 29 : 16 | 31 : 21 | 55 : 2 | 69 : 7 | 85 : 9 | 88 : 19 | 99: 4 | in conſulatum. 32: 21 |
creaverat ſeditionem. 47 : 6 |
creavit conſulem. 145 : 5 | ſe triumvirum. 30 : 4 |
crebris expeditionibus. 100: 7 |
credebat. 137 : 11 |
credenda. *neut.* 17 : 20 |
credere. 17 : 30 | 138 . 7 | de ſe avunculo, quam vitrico maluit. 86 : 14 |
crederet. 137 : 18 |
crediderat ſe colloquio. 120 : 16 |
crediderim. 11 : 9 |
crediderint. 139 : 23 |
credidit ſe ſupplicem templi religioni. 14 : 11 |
credimus. 113 : 20 |
creditoribus. 50 : 2 |
credo. 52 : 14 |
Cremona. 22 : 2 |
Creon. 12 : 8 |
creſcebat exercitus. 52 : 5 | odium inter. 87 : 2 |
creſcente in dies claſſe & famâ. 100. 13 | in dies multitudine. 57 : 15 | incendio amoris in Cleopatram 104 : 13 |
creſcentibus vitiis. 132 . 2 |
Creſphontes. 3 : 12 |
Creta, *nomin.* 60 : 20 | 65 : 10 | *ablat.* 103 : 2 |
Cretam. 2 : 3 |
Creticus. 67 : 12 |
creviſſe urbem. 11 : 10 |
crimina deſidiæ. 108 : 11 |
criminationibus. 90 : 19 |
criminatus Cæſarem apud veteranos. 96 : 20 | lentitudinem Metelli. 39 : 3 |
criminis. 136 : 10 |
Criſpinus. 119 : 5 |
Criſpo Martio. 93 : 7 |
cruci. 69 : 4 |
crudeles quæſtiones. 35 : 8 |

crudelior Sulla. 52 : 11 |
crudelitas. 108 : 16 |
crudelitate. 34 : 21 | 55 : 2 |
crudelius. 49 : 4 |
cruentiſſimum Romano nomini diem. 79 : 8 |
cruentius bellum. 95 . 10 |
cui. 16 : 13 | 22 : 15 | 61 : 21 | 81 : 7 | 85 : 20 | 86 : 4 | 88 : 11 | 93 : 4 | 94 : 3 | 101 : 3, 19 | 105 : 6 | 114 : 12 | 119 : 14 | 120 : 15 | 137 : 4 | 142 : 17 |
cuilibet. 93 : 15 | gloriæ comparandum factum. 113 : 17 |
cuique. 110 . 16 |
cujus. 8 : 3 | 9 : 8 | 14 : 19 | 16 : 20 | 17 : 5, 15 | 32 : 15 | 41 : 21 | 43 : 2, 26 | 44 : 2 | 48 : 4, 13, 17 | 49 : 26 | 50 : 3 | 52 : 17 | 54 : 5 | 55 : 2 | 56 : 2 | 57 : 12 | 63 : 14, 15 | 66 : 14 | 68 : 3 | 71 : 13 | 72 : 5, 13 | 74 : 13, 15 | 76 : 5 | 85 : 6 | 89 : 15 | 97 : 9 | 98 : 9 | 101 : 17 | 114 : 4, 24 | 115 : 17 | 116 : 13 | 117 : 21 | 120 : 11 | 123 : 13, 18 | 128 : 7 | 132 : 18 | 134 : 6 | 140 : 23 | 141 : 9 | 142 : 18 | 145 : 6 | 150 : 5, 7 | augendæ, *ſupple*, cauſa. 48 : 1 |
cujuſcumque. 84 : 5 | 147 : 17 |
cujuſdam. 84 : 13 | 104 : 4 |
cujuſlibet. 119 : 7 |
cujuſque. 19 : 18 | 24 : 4, 8 | 26 : 11 | 64 : 2 | 78 : 7 |
culpæ, *gen.* 49 : 22 |
culpam. 138 : 6 |
cultello, *abl.* 41 : 16 |
cultu omni triumphantium uteretur. 67 : 5 |
cultu triumphi. 148 : 10 | paſtoralem induit. 4 : 5 |
cultus, *ſubſt.* 110 : 15 | 125 : 4 |
cum, *conjunct.* 3 : 2 | 4 : 2 | 5 : 10 | 9 : 11, 13, 18 | 11 : 7 | 12 : 1, 4 | 13 : 1 | 14 : 18 | 25 : 5, 17 | 16 : 11 | 18 : 3, 9 | 22 : 5 | 23 : 13 | 26 : 14 | 30 : 10 | 31 : 17 | 32 : 8 | 33 : 2, 13 | 34 : 15 | 35 : 5, 16 | 36 : 1 | 39 : 6, 21 | 40 : 23 | 41 : 1, 14, 17, 22 | 42 : 4, 11 | 44 : 4, 19 | 45 : 15, 16, 21 | 47 : 2, 8, 14, 19 | 48 : 6, 16 | 49 : 15 | 50 : 15 | 51 : 5, 7, 13 | 54 : 8, 17 | 55 : 2 | 56 : 16 | 58 : 2, 5, 19 | 59 : 20 | 60 : 6 | 62 : 1 | 68 : 2, 4, 10 | 69 : 1, 6, 13 | 70 : 6 | 71 : 2, 9 | 72 : 15, 18 | 74 : 8 | 75 : 7 | 76 : 16 | 77 : 2, 18, 20 | 78 : 9, 15 | 80 : 6 | 81 : 1, 10, 15, 23 | 83 : 6, 20 | 84 : 10, 14 | 85 : 10 | 86 : 1, 6 | 87 : 5, 9 | 88 : 12, 15, 20 | 89 : 1, 3, 15, 26 | 90 : 4, 13, 18 | 92 : 1 | 93 : 14, 25 | 94 : 9, 11, 14, 15 | 95 : 1, 5, 16 | 96 : 6, 21 | 98 : 11 | 99 : 8 | 100 : 9 | 101 : 2 | 102 | 5, 17 | 104 : 4, 6, 17, 22, 23, 24 | 105 : 1, 7 | 107 : 12, 18 | 108 : 3, 17 | 110 : 20 | 111 : 12 | 112 : 17, 22 | 113 : 12, 15 | 115 . 11 | 117 : 21 | 119 : 8, 12, 19 | 120 : 23 | 122 : 13 | 123 : 6 | 124 : 18 | 125 : 9 | 126 : 7, 21 | 127 : 2 | 132 : 16 | 135 : 6 | 136 : 12 | 137 : 5 | 138 : 14, 23 | 140 : 8, 14 | 141 . 7, 19 | 142 : 5, 11 | 143 : 4 | 145 : 4, 8 | 146 . 3 | 148 : 11 | *præp.* 3 : 4 | 4 : 6 | 5 : 6 | 13 : 3, 10 | 17 : 9, 17 | 18 : 12 | 26 : 22 | 31 : 1 | 34 : 15 | 40 : 8 | 41 : 4 | 43 : 24, 25 | 45 : 10 | 46 : 11, 20 | 48 : 2, 13, 22 | 49 : 15 | 50 : 5 | 52 : 1, 2 | 53 : 20 | 54 : 10 | 58 : 9 | 65 : 14 | 66 : 7, 19 | 67 : 13 | 69 : 11, 18 | 71 : 10 | 72 : 9, 14 | 73 : 10, 14 | 77 : 8, 11, 14 | 78 : 20 | 79 : 3 | 80 : 7 | 81 : 21 | 84 : 8 | 86 : 12 | 87 . 15, 16 | 89 : 4, 29 | 90 : 6 | 93 . 16 | 94 : 2, 18 | 95 : 13, 28, 30 | 98 : 4, 10, 13 | 99 : 7 | 100 : 4 | 101 : 13 | 102 : 5 | 103 : 13, 15 | 104 : 1 | 106 : 1 | 107 : 11 | 109 : 18 | 112 : 1 | 113 : 2 | 114 : 6, 20, 22 | 115 : 8, 9 | 117 : 1, 7, 8 | 119 : 16 | 122 : 6, 9 | 124 : 5, 11, 15 | 125 : 16, 17 | 127 : 15 | 130 : 3, 12 | 133 : 13 | 134 : 17, 18 *bis* | 135 : 1 | 139 : 4, 13, 16 | 143 : 2 | 144 : 10 | 145 : 2 | 147 : 2, 16 | 148 : 4, 14 | 149 : 12 |
cum-tum. 5 : 1 | 29 : 2 | 44 : 1 | 58 : 19 | 61 : 5 | 76 : 12 | 113 : 7 | 121 : 10 | 133 : 7 | 147 : 7 | 149 : 10 |
Cumanos. 7 : 13 |
Cumas. 6 : 12 |
cunctatus. 121 : 4 |
cuniculos. 54 : 7 |
cuperet. 40 : 24 |
cupidine pecuniæ, 60 : 2 |
cupidiore pecuniæ. 116 : 8 |
cupidiſſimus otii quietiſque, 10 : 12 | potentiæ. 56 : 10 |
cupiditas. 52 : 5 | 122 : 18 |
cupiditate omnia confundenda. 144 : 3 |
cupiditatem imperii, 64 : 7 |
cupiditates. 76 : 5 |
cupidus imperandi. 100 : 18 |
cupiebat. 60 : 11 |
cupiens. 107 : 10 |
cupientem. 34 : 9 |
cupiisset. 60 : 14 |
cupito interitu. 72 : 1 |
cur. 6 : 1 | 68 : 13 |
cura, *nomin.* 116 : 10 | *ablat.* 45 : 6 | 52 : 2 | 61 : 12 | 72 : 1 | 124 : 12 | 133 : 5 |
curæ id fuit huic duci. 116 : 23 |
curam. 142 : 11 | 145 : 6 |
curet. 117 : 14 |
curia. 145 : 12 | Hoſtilia. 49 : 19 | 53 : 11 |
Curio, *abl.* 21 : 9 | *nom.* 76 : 2 |
Curione. 82 : 1 |
Curioni. 91 : 26 |
curru. 57 : 5 | 104 : 18 | 141 : 11 |
currum. 14 : 15 | 46 : 25 | 91 : 20 |
curſum. 6 : 12 |
curſu. 28 : 4 | 69 : 12 | 94 : 11 |
curvatus æqualiter orbis. 86 : 6 |
cuſtodem imperii. 122 : 2 | urbanæ ſecuritatis. 117 : 6 |
cuſtodia ritus patrii manſit aliis. 7 : 2 | *ablat.* 16 : 9 | 118 : 9
cuſtodibus. 108 : 12 |
cuſtodiæ *dat.* 68 : 26 | maris præfuerat. 95 : 30 |
cuſtodiebant cum tantummodo oculis. 68 : 16 |
cuſtodiis. 130 : 5 | urbis præpoſitus. 109 : 10 |
cuſtodirentur. 62 : 2 |
cuſtodite hunc ſtatum. 51 : 2 |
cuſtoditum corpus. 126 : 10 |
cuſtos ignium Veſtæ. 150 : 12 |
Cymen. 7 : 15 |
Cypro, *abl.* 65 : 7 |
Cyprum. 1 : 3 | 72 : 10 |
Cyſicum. 42 : 6 | 59 : 23 |

D.

DAbat civitatem omnibus. 33 : 16 |
Dalmatarum. 116 : 1 |
Dalmatia, *nomin.* 111 : 7 |

128 : 2 | *ablat.* 100: 7 | 133: 19 |
Dalmatici. 134 : 11 |
Dalmatis, *dat.* 66 : 1 |
Damaſippus. 53 : 8 |
damna. 145 : 21 |
damnatis aqua & igni interdictum erat. 93 : 20 |
damnatum judicio publico virum. 35 : 10 |
damnatus repetundarum. 36: 1 |
damnaverant. 41 : 4 |
damnavit. 75 : 2 |
damno, *abl.* 48 : 18 | 115 : 8 | 135 : 9 |
damnum. 75 : 12 | 138 : 10 |
dandam civitatem Italiæ. 41: 14 |
Danubium. 127 : 12 |
Daorifi. 135 : 2 |
dare. 34 : 5 | 129 : 2 |
dare cenam. 99 : 9 | civitatem univerſis. 44 : 15 |
daret cervicem ad ictum ſervi. 93 : 11 |
daret electionem. 96 : 6 | vitam. 80 : 6 |
dari. 68 : 12 |
data civitas *aliquibus.* 20 : 9 | 47 : 8 | facultas. 125 : 7 | occaſio pugnandi. 138 : 15 | ultio potius privato odio quàm publicæ vindictæ. 35: 20 | *ablat.* facultate vivendi. 59 : 18 | fide. 98 : 18 |
dati epuli celebratione. 82 : 23 | in adoptionem. 36 : 7 | *plur.* libelli. 74 : 4 |
dato adjutore operis. 115 : 3 |
datum jus ferendi ſuffragii. 21 : 15 |
daturos leges principi. 144: 4, 5 |
daturum ſe pretium capitis. 34 : 13 |
datus. 40 : 15 | in familiam Manlii. 36: 8 |
de. 5 : 7 | 10 : 1 | 17 : 14, 20 | 23 : 6 | 32 : 6, 14, 20 | 35: 4 | 41 : 6 | 43 : 14, 26 | 48 : 2 | 49 : 1, 11 | 51: 20 | 54 : 13 | 66 : 20 | 68 : 28 | 69 : 3 | 71 : 15 | 85 : 6, 20 | 86 : 14 | 89 : 14 | 91 : 21 *bis*, 24 | 95 : 13 | 104 : 8 | 117 : 11 | 123 . 13 | 142: 10 | 149 : 14 | de induſtria. 4 : 5 |
Deæ, *dat.* 52 : 18 |
debebat. 60 : 11 |
debellatum *eſt* apud Actium. 105 : 11 |
debent. 78 : 4 |
debere. 24 : 10 | debere ſe plus ultioni patris, quàm. 90 : 2 |
deberet. 115 : 13 |
deberi gratiam calamitoſis. 80 : 14 |
debet. 126 : 1 |
debitum triumphum. 140 : 21 |
debuerat. 107 : 7 | 134 : 21 | iracundiam vivo. 48 : 10 | ſpiritum ſupplicio. 62 : 12 |
debuerit. 14 : 10, 15 |
debuit ſibi incrementa ſua. 61 : 7 |
decedens. 85 : 12 |
decedentem ex Aſia proconſulem. 31 : 18 |
decedere Aſiâ. 50 : 20 |
decederet patriâ. 3 : 4 |
decem. 21 : 4 | 29 : 1 | 33: 10 | 69 : 11 | 89 : 30 | 93: 13 | 132 : 7, 8 |
Decembrem. 123 : 15 |
deceptum fraude, *maſc.* 93 : 4 | 104 : 12 |
deceſſiſſe, *obiiſſe.* 120 : 12 |
deceſſiſſet, *obiiſſet.* 75 : 15 | 120 : 24 |
deceſſit, *obiit.* 16 : 9 | 32 : 19 | 41 : 17 | 48 : 17 | 49 : 26 | 74 : 10 | 109 : 3 | 114 : 2 |
deciderat. 94 : 14 |
Decii Magii, *genit.* 43 : 22 |
Decimi Bruti, *genit.* 84 : 9 | 89 : 7 |
Decimo Bruto. 83 : 10 | 86 : 25 | 88 : 7 |
decimo. 102 : 19 | 129 : 3 | Kalendas. 90 : 6 |
decimum, *maſc.* 87 : 7 |
Decimum Brutum. 108 : 16 |
Decimus Brutus. 84 : 8 | 87 : 18 | 89 : 11 |
Decio Mure. 21 : 6 |
declararet. 126 : 14 |
declaravit. 134 : 4 |
decori, *dat.* 19 : 16 |
decerneretur Mario bellum, *adminiſtratio belli.* 46 : 4 |
decerni ſibi Hiſpanias. 75 : 9 |
decertavere. 40 : 12 |
decreta Syria Craſſo, *nomin.* 73 : 7 | *ablat.* ſibi Hiſpaniâ. 88 : 19 | *neutr.* omnia in Cæſarem honorifice. 87 : 22 | ornamenta et triumphalia. 121 : 6 | patravit. 128 : 16 |
decretæ Galliæ Cæſari. 71 : 5 | provinciæ Bruto. 87 : 25 |
decretam Bruto provinciam. 86 : 25 |
decreti celeberrimi. 85 : 2 |
decretis. 77 : 2 | 88 : 6 | 137: 26 |
decreto. 85 : 3 | 140 : 18 |
decretum id, *adj.* 58 : 12 |
decretus triumphus Bruto. 88 : 8 |
decreverat petere. 128 : 9 | provincias Bruto. 96 : 14 |
decrevêre, ut. 77 : 10 |
decrevit petere. 78 : 1 |
decrevit ſibi *provincias.* 87 : 1 |
decurrens clivo. 31 : 2 |
decus. 26 : 5 | 40 : 24 | 62 : 13 |
dedecus. 49 : 26 |
dederat. 89 : 18 | in adoptionem. 15 : 15 | pœnas. 109 : 5 |
dederetur hoſtibus. 29 : 8 |
dedicato Martis templo. 118: 14 |
dediſſet. 108 : 18 |
dedit. 3 : 6 | 64 : 15 | 85 : 1 | 86 : 18 | experimenta virtutis. 135 : 14 | pœnas capite. . 17 | juſtiſſimas Cæſari pœnas. 89 : 15 | pœnas morte. 109 : 5 | pœnas patriæ. 92: 10 | pœnas temeritatis. 16 : 2 |
deditionis. 139 : 1 |
deditum *hoſtem.* 134 : 4 |
deducendis colonis, *dat.* 30: 4 |
deductæ, *plur. fam.* 21 : 5 |
deducens genus ab. 67 : 19 |
deducta, *nom. fam.* 20: 5, 10 | 21 : 2 | 22 : 1, 8 | 35 : 21 | colonia. 19 : 22 | 23 : 3, 9, 12 |
deducta eò millia civium. 70 : 25 |
deduxit ad turpiſſima fœdera. 29 : 4 |
deerratum eſt recto. 31 : 10 |
deerant. 133 : 10 |
deeſſet. 53 : 5 | 104 : 13 | 115: 12 | terra ad ſepulturam. 81 : 8 |
dediti imperatoris. 112 : 1 |
defecit. 146 : 11 |
defectum conſilio. 140 : 6 |
defectus eſt non merito, ſed materiâ adipiſcendi triumphalia. 136 : 3 | fructu amicitiæ principis. 136 : 8 |
defenderat, defendiſſet ſalutem. 90 : 19, 20 |
defendit ſe munitione. 131 : 3 |
deferebat ei dictaturam. 110 : 22 |
deferebatur *honor.* 41 : 10 | imperium uni viro. 58 : 11 |
deferendus illi honor. 141 :

13 |
deferretur ei imperium. 81 : 23 | ad eum potentia. 56 : 9 |
deficiat materia laudaturum. 119 : 16 |
deflecteret ſe exercitumque huc atque illuc. 48: 12 |
deflenda eſt ſumma calamitatis. 138 : 12 |
deflere fortunam temporis. 91 : 11 |
deformitas corporis. 93 : 16 |
defuerat terra ad victoriam. 81 : 8 |
defuiſſent. 75 : 3 |
defuiſſet. 75 : 17 |
defuit. 120 : 18 | 144 : 7 | nec defuit gratia Planco ad. 91 : 18 |
defuturos. 54 : 1 |
degere vitam. 31 : 3 |
dejecit ſaxo Tarpeio. 51: 5 |
Deillius. 106 : 7 |
deinde. 7 : 17 | 10 : 2, 3 | 11 : 11 | 12 : 6 | 17 : 15 | 20 : 6, 10 | 21 : 3, 4 | 22 : 3 | 28 : 10 | 33 : 10 | 34 : 21 | 38 : 14 | 40 : 21 | 42 : 13 | 44 : 6, 9, 21 | 49 : 25 | 50 : 17 | 52 : 7 | 66 : 6, 8 | 67 : 16 | 72 : 18 | 74 : 7 | 75 : 6, 19 | 77 : 7. 13 | 78 : 5, 23 | 81 : 15 | 85 : 5, 20 | 86 : 20 | 89 : 5, 23 | 90 : 12 | 94 : 17 | 98 : 20 | 102 : 25 | 103 : 6, 14 | 104 : 13 | 106 : 11 | 108 : 9 | 110 : 7 | 112 : 8 | 115 : 15 | 116 : 10, 20 | 120 : 14 | 122 : 20 | 129 : 12 | 141 : 12 | 149 : 16 |
deinde poſt. 50 : 5 |
Deis. 150 : 6 |
delatus conſulatus Pompeio. 74 : 15 |
delectari pauciſſimis. 26 : 8 |
delectu civium. 47 : 21 |
delectus, *genit.* 149: 13 | *plur.* habiti 129 : 1 |
delegata Druſo cura belli. 116 : 11 |
delendam urbem. 53 : 25 |
deleretur Carthago. 18 : 20 |
deletis copiis. 14 : 8 |
deleverat Carthaginem. 31 : 20 |
deliberaturum ſe. 15 : 9 |
delictorum. 35 : 3 |
Delmatæ. 135 : 3 |
Delmatiæ. 135 : 16 |
Delmatico. 135 : 13 | 136 : 12 |
Delmatis. 140 : 22 |
Delphis. 3 : 1 |
Delum. 7 : 12 |
demetendis hominibus genitum virum. 120 : 13 |
demoliendo, *vel.* moliendo, 22 : 15 |
demùm. 54 : 3, 6, 14 | 135 : 6 |
denique. 29 : 17 | 34 : 6 | 41 : 8 | 68 : 1 | 74 : 4 | 106 : 3 | 124 : 8 | 132 : 9 |
denis. 12 : 7 |
denos. 12 : 5 |
denotari. 94 : 12 |
denunciare. 102 : 13 |
denunciaret. 82 : 13 | 89 : 29 |
denunciatione quietis territo. 94 : 6 |
Deorum. 149 : 14 |
Deos. 3 : 9 | 15 : 19 | 49 : 10 | 97 : 21 | 125 : 12 |
deponeret. 60 : 15 |
deponitur odium. 18 : 19 |
deportabantur Romam pecuniæ. 88 : 6 |
depoſita veſte. 4: 4 |
depoſitum ad ædem Opis. 86 : 22 |
depoſituri, *plur.* 58 : 16 |
depoſuerant arma. 44 : 10 |
deprecari pro ſe. 107 : 22 |
deprehenſa vanitas ejus. 86: 19 |
depuderet eum. 96 : 21 |
Dertona, *abl.* 23 : 6 |
deſcendendi. 85 : 1 |
deſcendendo ad. 139 : 21 |
deſcendens montem. 52 : 15 |
deſcenderet equo. 82 : 12 |
deſcendiſſent in campum. 113 : 12 |
deſciſcens à ſocietate. 118 : 10 |
deſciſcentibus à nobis. 126 : 17 |
deſciſcit à diſciplina *exercitus*. 102 : 26 |
deſcitum à virtute *eſt*. 28 : 4 |
deſcivit à bonis Gracchus. 20: 20 |
deſcripta publicis literis pecunia. 63 : 20 |
deſcripto in receſſus maris præſidio. 59 : 12 |
deſerere fugâ Italiam. 87 : 19 |
deſerta diſciplina *eſt*. 28 : 5 |
deſertis militibus. 139 : 5 |
deſertor. 107 : 7 | 139 : 5 |
deſertores. 107 : 6 |
deſertum imperatorem. 82 : 15 |
deſertus à fortuna. 102 : 21 | a Planco. 89 : 11 | ab exercitu. 52 : 9 |
deſidem. 123 : 13 |
deſiderantibus. 133 : 6 |
deſideraſſe. 55 : 5 |
deſiderata eſt pars quarta. 104 : 9 |
deſideravit patria neminem civem. 80 : 5 |
deſidiæ crimina. 108 : 11 |
deſierunt. 4 : 1 | 12 : 4 |
deſignati conſulis. 89 : 7 |
deſignatis conſulibus, &c. 87 : 16 | 129 : 10 |
deſignato conſuli. 86 : 25 |
deſignatus tribunus, &c. 39: 18 | 61 : 24 | 84 : 8 | 129 : 9 |
deſignaverat conſulem. 84 : 15 |
deſiit. 18 : 19 |
deſinet. 32 : 21 |
deſinit. 18 : 19 | 26 : 22 |
deſiſtere incepto. 15 : 8 |
Deſitiates. 135 : 3 |
deſperatâ victoriâ. 107 : 9 |
deſperatione. 33: 7 |
deſperatis rebus. 54 : 6 |
deſperaverat. 104 : 2 |
deſperavimus. 26 : 21 |
deſpicere in, *acc.* 41 : 26 |
deſpondente. 101 : 2 | 114 : 11 |
deſponſa Cæſari. 90 : 5 |
deſtinari. 143 : 11 |
deſtinare ei ſucceſſores. 151 : 3 |
deſtinatos diſcrimini tanto duces. 74 : 10 |
deſtinatum iter. 104 . 6 |
deſtinatus ei bello. 17 : 18 | ei parti. 106 : 15 |
deſtinaverat. 128 : 11 |
deſtituerit metu conatu ejus. 68 : 19 | eos fortuna. 93 : 27 |
deſtitui dignitate paupertatem. 148 : 13 |
deſtitutum omni ſpe. 14 : 9 | virtute militum. 140 : 7 |
deſtruendi Pompeii locus fortunæ defuiſſet. 75 : 17 |
deteſtæ cauſæ ſunt. 117 : 21 |
in deterius inclinatæ valetudinis principia. 142 : 2 |
deterreri auctoritate Senatus. 92 : 4 |
deterritus propoſito. 33 : 5 |
deteſtabilia fœdera. 29 : 5 |
detracto capite. 107 : 7 |
detrimento exercitus. 116 : 22 |
detulerunt ſummam imperii Pompeio. 76 : 24 |
detuliſſet ad inferos. 75 : 18 |
detulit ex. 5 : 10 |
devicerat. 93 : 24 |
devicit. 23 : 3 |
devictâ Cypro. 65 : 7 |

devictæ gentis. 19 : 1 |
devictus. 10 : 5 |
Deum. 145 : 11 |
devorato vivo igni. 110 : 1 |
dexterâ. 95 : 1 |
dextra Ponti. *neutr.* 66 : 8 |
dextram. 126 : 22 |
dextrum cornu navium. 106 : 13 |
Dialis. 47 : 1 | 49 : 10 | 69 : 7 |
Dianæ. 52 : 17 |
dicam. 34 : 13 |
dicat. 11 : 5 |
dicenda, *neut.* 81 : 26 | 85 : 7 |
dicendi, *gerund.* 71 : 6 |
dicendo, *gerund.* 102 : 12 |
dicendum, *neutr.* 118 : 3 |
dicendus. 45 : 6 |
dicentem. 15 : 9 |
dicentes. 29 : 9 |
dicere jus. 137 : 17 |
dicerent. 86 : 3 |
diceres. 123 : 13 |
diceret. 88 : 15 | 90 : 1 |
diceretur. 17 : 20 |
diceſſit e concione. 59 : 3 |
dicet. 5 : 13 | 136 : 9 |
dicit. 137 : 26 |
dicitur. 116 : 16 |
dictator. 55 : 2 |
dictatoria animadverſione. 92 : 16 |
dictatoris. 55 : 5 |
dictaturam. 110 : 21 |
dictorum. 91 : 3 |
dicti, *plur.* 4 : 10 |
dictitans. 53 : 24 | 83 : 18 | 84 : 2 | 86 : 14 | 105 : 5 |
dictu. 118 : 15 | 132 : 24 |
dictum, *ſubſt.* 99 : 10 | 108 : 2 |
didicere. 37 : 16 |
Didio, *abl.* 43 : 25 |
Dido, *acc.* 9 : 11 |
dici. 51 : 20 |
die. 34 : 18 | 36 : 5 | 40 : 9 | 45 : 9 | 48 : 8 | 53 : 23 | 54 : 4 | 68 : 12 | 84 : 3 | 121 : 21 | 129 : 3 | 131 : 20 |
diebus. 132 : 15 |
diei, *gen.* 54 : 18 | 121 : 13 |
diem. 15 : 18 | 53 : 25 | 56 : 7 | 57 : 4 | 68 : 20 | 79 : 9 | 84 : 2 | 95 : 19 | 125 : 13 | diem dixerat. 52 : 6 |
dierum. 127 : 13 |
dies, *ſingul.* 61 : 16 | 106 : 11 | 107 : 19 | *acc.* 6 : 4 | 81 : 23 | 87 : 20 | 94 : 17 | 120 : 11 | 127 : 15 | 136 : 13 | 142 : 5 | in dies. 52 : 6 | 57 : 15 | 100 : 13 | 112 : 21 | 132 : 3 | 142 : 5 |
differendo. *gerund.* 83 : 8 |
differentia, *nom. ſing.* 8 : 9 |
differt. 11 : 5 |
difficile. 89 : 6 |
difficiles locos. 135 : 14 |
difficillimas aditu gentes. 115 : 7 |
difficilis cenſura vivorum. 63 : 3 | hominibus mora conceptæ ſpei. 91 : 16 | in perfecto mora eſt. 26 : 18 |
difficultate itinerum. 81 : 21 | locorum. 134 : 18 |
difficultatem annonæ. 114 : 17 |
difficultatibus. 140 : 2 |
difficultas *itineru.* 132 : 18 |
diffuſa pax per &c. 145 : 18 |
diffuſas provincias. 112 . 6 |
diffuſum late bellum. 59 : 15 |
digeſtio annorum.. 81 : 11 |
digna memoria auctoritas. 58 : 18 | digna illo ominatus eſt. 95 : 13 |
dignatio ei conciliaſſet uxorem. 85 : 10 |
dignatione patrium proſperum bellum. 79 : 7 | dignatione obruerat Vatinium. 93 : 14 |
digne exprimi. 110 : 6 | deflecte. 91 : 12 |
dignis. 145 : 23 |
digniſſimas amœnitate ſua urbes. 7 : 3 |
digniſſimus vetuſtate familiæ. 140 : 9 |
dignior. 47 : 16 | dignior qui. 51 : 19 |
digniſſimam vitam, quæ. 32 : 18 |
digniſſimam vita ſua mortem. 113 : 2 |
digniſſimo domicilio incluſus animus. 93 : 17 |
digniſſimus qui. 130 : 10 |
dignitas. 93 : 1 | 102 : 24 |
dignitate. 56 : 6, 16 | 125 : 3 | 146 : 11 | 148 : 13 |
dignitatem. 45 : 22 | 47 : 10 | 56 : 1 | 101 : 18 | 149 : 16 |
dignitati. 72 : 3 | 74 : 14 |
dignitatis. 34 : 25 | 70 : 5 | 108 : 17 | 150 : 8 |
dignum furore exitum. 152 : 3 | memoria oratorem. 27 : 9 | *neut.* 108 : 14 |
dignus memoria. 25 : 9 | nomine. 86 : 15 |
digrediens. 123 : 18 |
digredientes. 4 : 12 |
digredientium à. 128 : 1 | 132 : 20 |
digreſſu Neronis à. 98 : 9 |
digreſſum à cuſtodia urbis. 118 : 9 | è caſtris. 98 : 16 |
digreſſus ab eo. 142 : 4 |
Dii. 110 : 7 | boni. 124 : 1 | immortales. 80 : 2 | 83 : 20 |
Diis. 2 : 9 | 61 : 20 | 110 : 7 |
dijudicari. 112 : 4 |
dijudicatæ ferro diſcordiæ, *plur.* 31 : 7 |
ſine dilatione. 77 : 16 |
extra dilationes poſitus. 100 : 18 |
dilatum triumphum. 140 : 22 |
dilexit. 85 : 14 |
diligat otium validius. 117 : 13 |
diligens *diſciplina* Spartæ. 9 : 8 |
diligenter. 42 : 6 |
diligenti opera. 135 : 15 |
diligentiæ, *genit.* 11 : 9 |
diligentior cuſtodia. 7 : 3 |
diligentiſſime. 84 . 2 |
diligentiſſimum cuſtodem. 117 : 5 |
diligit. 134 : 9 |
dilucide. 44 : 1 |
dimicabatur in mortem. 107 : 9 |
dimicans. 62 : 11 |
dimicaret. 54 : 22 |
dimicaretur. 105 : 12 |
dimicaſſent. 107 : 12 |
dimicat de ſumma rerum. 91 : 25 |
dimicatur. 53 : 7 |
dimicavere. 57 : 17 | 106 : 13 |
dimicavit cum. 50 : 7 | 53 : 21 |
dimiſit evocatum. 94 : 9 | incolumes. 52 : 14 | inviolatum. 97 : 8 | uxorem. 68 : 5 |
dimiſſis aliis. 77 : 16 |
dimiſſo exercitu. 66 : 18 |
dimiſſus eſt inviolatus. 52 : 9 |
dimittendos exercitus. 75 : 11 |
dimittendus. 22 : 5 |
dimitteret in omnes partes. 80 : 2 |
dimittere exercitum. 132 : 17 |
dimitti exercitus. 75 : 8 |
Diphilus. 25 : 3 |
directa acie. 74 : 3 | 115 : 6 |
directum curſum. 6 : 12 |.
diremptos gradibus ætatis *viros.* 62 : 17 |
diri exempli auctor. 139 : 3 |

dirigebant facta ad consilium, *per facta de consilio judicabant.* 36 : 3 |
dirigentibus aciem. 131 : 2 |
dirigere invidiam rerum ad personas. 57 : 11 |
dirimente fortuna omnia inter. 74 : 11 |
diripuissent urbes. 58 : 7 |
diris ominibus. 73 : 10 |
diruendæ urbis. 18 : 21 |
diruta urbs. 18. 9 |
direxit cursum in. 46 : 26 |
direxit fugam ad ejus arbitrium. 107 : 17 |
discendi, *gerund.* 56 : 18 |
discerni armis solita. 137 : 15 |
discingeretur. 68 : 14 |
disciplina, *nomin.* 28 : 5 | *ablat.* 102 : 26 | 138 : 12 |
disciplinæ, *sing.* 33 : 9 | 100 : 6 | 126 : 11 | 128 : 12 | 137 : 15 |
disciplinam. 133 : 14 |
disciplinis. 19 : 10 | 85 : 18 | 114 : 13 |
discipulos. 25 : 8 |
discordante à se fortuna. 81 : 7 |
discordia. 145 : 12 |
discordiæ civium, *plur.* 31 : 6 |
discordiam. 115 : 10 |
discors patris. 63 : 11 |
rem discrepantem auctorum opinionibus. 11 : 1 |
discrepantes à more *ducis.* 131 : 13 ;
discrimen pœnæ vel judicii. 29 : 15 | summum. 53 : 21 | ultimum. 106 : 5 |
discrimine exercitus. 104 : 1 | 108 : 8 |
discrimini tanto destinatos duces. 74 : 10 |
discriminis, *certaminis.* 106 : 11 |
quæ discriminis erant minoris. 123 : 8 |
discussa seditio liberalitate principis. 102 : 28 |
discussit conditiones pacis. 76 : 11 |
discussum bellum. 07 : 16 |
discutientium gladiis comitia 40 : 18 |
disertus. 45 : 20 | 71 · 5 |
disjecit Romana constantia cogitationem regiam. 15 : 11 |
disjecta domus. 72 : 6 |
dispersi exercitus. *plur.* 48 : 7 |
disponit exercitus. 139 : 11 |
disposita hiberna. 130 : 4 |
dispositus in idipsum. 54 : 9 |
dispunxit otio intervalla negotiorum. 19 : 8 |
dissensionem. 27 : 11 |
dissensiones. 140 : 15 |
diffidendo in consiliis. 102 : 10 |
dissimilem fortunæ suæ habitum indutus. 68 : 8 |
dissimiles. 71 : 11 |
dissimilis adversus victos quàm in priores clementia. 82 : 3 | dissimilis bellator ac victor. 52 : 10 |
dissimillimam vitæ suæ potentiam. 102 : 20 |
dissimillimos. 87 : 2 |
dissimillimus. 96 : 10 |
dissimulando. 88 : 12 |
dissimulantis. 133 : 17 |
dissimulata causa consilii. 117 : 23 |
dissimulationem vitiorum. 116 : 9 |
per summam dissimulationem. 109 : 17 |
dissimulavit. 51 : 14 |
dissuadebant. 58 : 17 |
dissuadens legem. 58 : 19 |
dissuadentem. 59 : 5 |
distinctus ab Homeri ætate, *distans.* 10 : 10 |
distinguere. 19 : 21 |
distractus tempestate. 1 : 1 |
distractissimus onerum mole animus. 133 : 5 |
distributurum. *masc.* 47 : 11 |
distulit *classem* vis Africi. 101 : 7 |
dictioni ejus permisit regnum. 63 : 12 |
diversa. *neutr.* 19 : 4 | 79 : 4 | 87. 2 | diversa iis *ab iis.* 102 : 11 | præsentibus, *à præsentibus.* 97 : 18 |
diversas partes. 54 : 8 |
diversi. *genit.* 24 : 7 | *nomin. plur.* 19 : 3 |
diversis. 99 : 14 | 112 : 15 | 127 : 4 | 135 : 17 |
diversissimi animi, *genit.* 52 : 15 |
diverso. 70 : 13 | 104 : 6 | ex diverso stantis. 119 : 18 |
dives. 85 : 9 | 137 : 5 |
dividebat. 34 : 1 |
dividendis agris. 30 : 4 |
dividendo agro. 71 : 18 |
divideretur plebi ager. 70 : 23 |
divini juris. 53 : 9 | spiritus viros. 24 : 11 |
divinis honoribus. 143 : 7 |
divisa annorum spatio ætas. 24 : 10 | temporibus cujusque rei species. 19 : 19 |
divisam à continenti insulam 4 : 15 |
divisæ, *plur.* 127 : 14 |
divisione. 96 : 28 |
divisis partibus. 115 : 5 |
divitem. 137 : 4 |
diu. 44 : 8, 20 | 89 : 5 | 98 : 14 | 102 : 10 | 107 : 12 | 108 : 1 | 120 : 22 | 121 : 4 | 122 : 2 | 125 . 8 | 143 : 15 |
diutius. 138 : 8 | 143 : 5 |
Divus Augustus. 62 : 14 | 65 : 21 | 115 : 17 | 118 : 13 | 143 : 9, 12 | 146 : 6 |
dixerat diem. 51 : 6 |
dixerim. 11 : 9 | 26 : 7 | 81 : 9 | 148 : 17 |
dixerunt. 5 : 12 |
diximus. 18 : 1 |
dixisse. 121 : 17 | 142 : 17 |
dixisset. 58 : 20 | 69 : 2 |
dixit. 17 : 25 | 99 : 9 |
docet. 146 : 3 |
docti ab hoste misereri. 46 : 24 |
doctrinæ, *genit.* 19 : 5 |
doctissimi, *genit.* 97 : 15 |
documentum tanti mox evasuri viri. 68 : 19 |
Dolabella, *nomin.* 84 : 14 | 87 : 1 | 93 : 3 | 145 : 6 | *ablat.* 106 : 7 |
Dolabellæ. 69 : 17 | 86 : 20 |
Dolabellam. 93 : 8 |
dolenda, *neutr.* 150 : 1 |
dolere. 150 : 4 |
dolor. 87 : 5 |
doloribus. 150 : 2 |
domari gladiis. 137 : 7 |
domesticam rem. 12 : 1 |
domestici sanguinis gloria. 43 : 20 | domestici, *plur.* 133 : 10 |
domesticum, *neutr.* 51 : 18 |
domi. 84 : 3 | 111 : 1 | 121 : 10 | bellique. 53 : 19 | militiæque. 19 : 6 |
domicilio dignissimo inclusus animus. 93 : 17 |
dominâ gentium civitate. 56 : 15 |
dominante. 50 : 3 |
dominatione. 87 · 4 |
dominationem. 86 : 21 |
dominationis vim expertos. 92 : 14 |
dominis. 121 : 18 |
dominium rerum suarum ei concessum. 102 : 23 |
domino. *dat.* 34 : 17 |
Domitiæ. *genit.* 38 : 9 | 39 : 10 |
Domitii. *genit.* 38 . 6 | 95 : 25, 27 |

Domitium. 38 : 11 | 53 : 8 | 98 : 16
Domitius. 40 : 6 | 95 : 25 | 100 : 9 | 106 : 8 |
domitorem Germaniæ. 116 : 17 | 148 : 8 |
domitoris. 118 : 11 |
domitum. *maſcul.* 81 : 4 |
domo. 71 : 4 | 89 : 13 | 118 : 16 |
domos. 103 : 7 | 139 : 16 |
domuit bello. 126 : 9 |
domum. 41 : 22 | 42 : 1 | 62 : 9 |
domus. *nomin. ſing.* 72 : 5 | 99 . 10 | 133 : 9 | *genit.* 41 : 16 | 119 : 1 |
donando ipſum civitate. 44 : 3 |
donare bona. 49 : 20 |
donatus corona. 18 : 4 | 103 : 5 | triumphalibus ornamentis. 135 : 1 | donatus ſum à te. 123 : 2 |
donaverat *eum* incolumitate. 119 : 3 |
donavit eum *honoribus*. 134 : 15 |
donis. 141 : 4 |
Dorſone. 21 : 12 |
in dotem invitamentumque ſceleris. 91 : 16 |
dotibus belli ac togæ. 17 : 23 |
Druſi. *gen.* 41 : 8 , 13 | 42 : 9 | Claudiani. 97 : 19 | 114 : 11 |
Druſo. 148 : 16 | 150 : 1 | Claudio. 115 : 3 | 116 : 11 |
Druſus. 40 : 22 | 144 : 12 | Libo. 149 : 15 | Livius. 95 : 14 |
duæ. 48 : 20 |
duas. 2 : 4 | 103 : 15 |
duabus. 16 | 16 |
duarum. 139 : 19 |
dubia fide. 13 : 12 | 89 : 5 | fortuna. 101 : 8 |
dubiam ſpem. 95 : 6 |
dubiis rebus. 131 : 15 |
dubio Marte. 82 : 11 |
dubios caſus. 97 : 17 |
dubitante. 78 : 20 |
dubitare. 32 : 21 | quin 41 : 8 |
dubitatione. 141 : 7 |
dubites. 19 : 14 | 107 : 16 |
dubium ſe mediumque partibus præſtitit. 48 : 9 |
duce. 1 : 1 | 7 : 7 | 57 : 14 | 77 : 15 | 82 : 16 | 107 : 12 | 111 : 14 , 19 | 124 : 2 | 125 | 20 | 136 : 16 | latronum. 28 : 11 | partium. 82 : 1 | 95 : 29 |
ducem. 95 : 5 | 101 : 18 | 129 : 7 | 132 : 4 | 144 : 3 | claſſis. 98 : 17 |
ducenta. 50 : 8 | 51 : 11 | 128 : 6 |
ducenti. 11 : 8 |
ducentis. 11 : 7 | 127 : 3 |
ducentos. 12 : 1 | 18 : 13 | 22 : 8 | 64 : 8 | 65 : 1 | 111 : 7 , 14 , 15 |
ducere exercitum in. 127 : 9 |
duceret. 127 : 7 | 144 : 8 | duceret, *exiſtimaret.* 77 : 7 |
duces. *acc.* 29 : 3 | 43 : 17 | 44 : 19 | 45 : 2 | 67 : 13 | 74 : 10 | 102 : 19 | 112 : 2 | 134 : 4 | 141 : 2 | recuperandi imperii. 3 : 11 |
duci in vincula. 35 : 6 |
duci. *nomin.* 116 : 23 | 130 : 16 | 136 : 6 | 138 : 20 |
ducibus. 6 : 11 | 60 : 21 | 124 : 5 | 128 : 8 , 11 | 131 : 8 , 12 |
ducimus. *putamus.* 26 : 20 |
ducis. *gen.* 33 : 6 | 56 : 18 | 76 : 21 | 79 . 9 | 94 : 5 | 107 : 23 | 124 : 12 | 130 : 2 | 135 : 11 , 12 | 137 : 22 | 138 : 14 | 141 : 15 |
ductu, *ejus. conſulis* &c. 64 : 2 , 11 | 65 : 3 , 10 , 16 | 91 : 21 | 100 : 4 | 101 : 10 | 135 : 5 |
ductus eo erat , ut. 120 : 20 | in triumpho. 31 : 16 | 90 : 10 |
ducum. 24 : 2 | 93 : 15 | 102 : 14 | 114 : 19 |
dulcedine carminum. 10 : 11 | pacis. 137 : 9 |
dulcedo ac ſuavitas morum. 116 : 15 |
dulces facetiæ. 23 : 13 |
dum. 4 : 11 | 10 : 13 | 22 : 3 | 27 : 8 | 31 : 13 | 43 : 20 | 48 : 3 | 52 : 10 | 53 : 7 | 57 : 12 | 63 : 4 | 71 : 4 | 83 . 18 | 87 : 30 | 88 : 21 | 91 : 24 | 92 : 13 | 101 : 18 | 109 : 6 | 112 : 10 | 116 . 6 | 117 : 3 | dumque. 91 : 5 | 93 : 12 |
duo. 12 : 12 | 37 : 4 | 44 : 5 | 54 : 24 | 79 . 10 | 91 : 21 | 110 : 14 | 119 : 19 | 146 : 5 |
duobus. 10 : 3 | 20 : 6 | 69 : 11 | 76 : 15 | 80 : 7 | 117 : 16 | 128 : 11 | 138 : 22 | 146 : 5 |
duodecies. 39 : 12 | 103 : 2 |
duodecim. 39 : 11 | 46 : 10 | 102 : 5 |
duodeſexageſimum. 81 : 5 |
duodeviceſimum. 35 : 2 |
duos. 12 : 8 | 13 : 4 | 15 : 13 , 16 | 18 : 24 | 21 : 6 | 29 : 20 | 32 : 11 , 12 | 44 : 3 | 62 : 14 | 63 : 9 | 64 : 6 , 9 | 71 : 1 | 90 : 8 , 15 |
duplicaverat ejus vires adventu ſuo. 99 : 18 |
duplici. 43 : 3 |
duplicis. 52 : 14 |
durabat exercitum crebris expeditionibus , patientiâ periculorum , experientiâ belli. 100 : 8 |
durat odium. 18 : 18 |
duravit illis in longum pugnandi conſtantia. 107 : 8 | odium in tantum , ut. 102 : 1 |
duumviri , *genit.* 46 : 19 |
dux. 4 : 3 | 45 : 7 | 47 : 6 | 53 : 16 | 56 : 10 | 95 : 21 | 96 : 5 | 107 : 4 |
duxère exercitus in. 64 : 15 |
duxerim , *putaverim.* 51 : 13 |
duxiſſet uxorem. 101 : 4 |
duxit in triumpho regem. 14 : 14 | 39 : 20 | duxit hæc illa maxima. 149 : 18 | duxit uxorem. 70 : 22 | 90 : 22 | 114 : 8 |
dynaſtarum. 78 : 12 |
Dyrrhachium. 77 : 13 | 78 : 9 | 93 : 13 |

E.

E. 14 : 9 | 29 : 4 | 41 : 15 | 46 : 23 | 47 : 13 , 21 | 54 : 9 | 56 : 21 | 57 : 13 | 59 : 3 | 95 : 21 | 96 : 3 | 98 : 16 | 125 : 3 | 127 : 4 | 133 : 3 | 138 : 22 | 145 : 11 |
eâ. *nomin. fœmin.* 6 : 2 | 41 : 8 | 45 : 17 | 60 : 5 | 101 : 7 | 131 : 4 | *ablat.* 4 . 13 | 5 : 9 | 9 : 5 | 10 : 15 | 14 : 6 | 45 : 9 | 55 : 10 | 56 : 5 | 57 : 14 | 69 : 3 , 17 | 84 : 3 | 85 : 11 | 90 : 10 | 128 : 17 | *neut.* 19 : 15 | 45 : 5 | 58 : 16 | 92 : 22 | 104 : 1 | 107 14 | 114 : 23 | 117 : 3 | 134 : 20 | circa ea temporis. 113 : 14
eadem , *nom. fam.* 35 : 11 | 95 : 11 | 140 : 12 | 141 : 14 | *abl.* 7 : 13 | 57 : 21 | 45 : 9 | 100 : 8 | 121 : 21 | *neut.* 36 : 5 | 37 : 1 | 97 : 12 | 125 : 18 |
eæ. 112 : 8 |
eam. 5 : 6 | 18 : 6 | 24 : 5 | 31 : 16 | 34 : 1 | 40 : 25 | 41 : 25 , 26 | 43 : 2 | 46 : 9 | 64 : 5 | 68 : 20 | 72 : 11 | 73 : 17 | 80 : 18 | 82 : 23 | 86 : 2 |

86 : 2 | 88 : 12 | 96 : 25 | 101 : 4 | 112 : 6 | 116 : 23 | 125 : 6 | 142 : 18 |
earum. 7 : 4 | 115 : 9 | 117 : 8 |
eas. 5 : 4 | 7 : 2 | 19 : 13 | 30 : 12 | 66 : 8 | 75 : 9 | 103 : 14 | 137 : 14 |
ebore. 83 : 2 |
ecquando. 41 : 20 |
edictis. 87 : 29 |
editis certaminibus. 48 : 23 | experimentis virtutû. 114 : 22 | speciosis rebus. 98 : 15 |
edito ædilitatis munere. 114 : 2 |
editum opus. 37 : 19 |
educatum apud. 85 : 13 |
educto hibernis exercitu. 134 : 15 |
effecerat magnum modum legionum. 96 : 18 |
effecit. 33 : 7 | ut. 39 : 5 | ne. 61 : 9 |
effectus *belli* consummavit æstas. 135 : 2 |
efficacissimum ad, *neut.* 22 : 12 |
efficiat ut. 138 : 5 |
effuderat se obviam exercitui. 131 : 4 |
effudit se in Asiam. 7 : 7 | vocem. 41 : 19 |
effusa vis gentium. 39 : 20 |
effusâ civitate obviam. 72 : 15 |
effusissimum sinum Hadriatici maris. 69 : 11 |
effusissimus munificentiæ. 67 : 21 |
effuso cerebro. 35 : 7 |
effusum lumen, *vel*, effossum. 79 : 10 |
egens adjutoribus negotia. 46 : 10 | stylo acta. 70 : 10 |
Eggius. 138 : 23 |
egisti nihil. 90 : 20, 22 |
egit consulem. 113 : 10 | triũphum de, ex. 67 : 1 | 83 : 1 | 140 : 23 | vitam. 32 : 18 |
Egnatianum, *neut.* 113 : 21 |
Egnatium. 113 : 13 |
Egnatius. 43 : 19 | 112 : 19 |
ego. 11 : 9 | 22 : 16 | 27 : 7 | 43 : 19 | 113 : 17 | 122 : 20 | 123 : 1 *ter*, 2 | 125 : 11 | 133 : 7 |
egrederetur. 15 : 10 |
egredi regni finibus. 148 : 18 | in ripam. 125 : 7 |
egregiâ victoriâ. 39 : 23 |
egregie pugnandi. 138 : 15 |
egressus. 45 : 16 | 72 : 16 | 103 : 13 | egressus fortunam hominis. 66 : 13 |
ei. 6 : 1 | 17 : 18 | 40 : 15 | 41 : 24 | 46 : 1 | 47 : 15 | 58 : 8 | 63 : 17 | 71 : 13 | 75 : 14 | 78 : 9 | 80 : 8 | 81 : 23 | 85 : 10 | 86 : 2 | 93 : 1 | 101 : 2 | 102 : 23 | 103 : 11 | 106 : 15 | 110 : 22 | 112 : 21 | 113 : 25 | 117 : 2 | 118 : 2 | 122 : 6 | 140 : 17 | 141 : 9 | 145 : 4 | 147 : 17 | 151 : 3 |
eisdem. 11 : 5 |
ejulatu. 46 : 22 |
ejus. 2 : 9, 12 | 3 : 6 | 5 : 7 | 6 : 7 | 14 : 5, 9 | 16 : 19 | 17 : 11 | 18 : 7, 8, 21 | 22 : 4 | 25 : 3, 8 | 30 : 7, 8 | 32 : 15, 20 | 33 : 11 *bis* | 34 : 20 | 36 : 2, 6 | 37 : 1 | 40 : 5, 14 | 41 : 9, 17 | 43 : 4, 13 | 44 : 3, 20 | 45 : 18 | 46 : 13 | 47 : 15, 19 | 48 : 21 | 49 : 11 | 50 : 1 | 51 : 5, 9 | 54 : 13, 23 | 55 : 20 | 56 : 1, 7 | 59 : 1 | 62 : 7, 9 | 63 : 8, 12, 22 | 65 : 16, 22, 23 | 67 : 13, 15 | 68 : 18 | 69 : 16 | 71 : 3 | 74 : 15, 16 | 76 . 16, 17 | 78 : 2 | 80 : 11 | 81 : 18 | 82 : 6 | 83 : 10, 13 | 84 : 13 | 85 : 13 | 86 : 6, 19, 20 | 87 : 13, 22, 28 | 88 : 10 | 90 : 1, 9 | 91 : 18 | 93 : 5, 17 | 95 : 1, 13, 19 | 97 : 10 | 98 : 15, 17 | 99 : 18 | 100 : 14 | 102 : 17, 22 | 104 : 12 | 107 : 17 | 108 : 5, 13, 15 | 109 : 3, 8 | 110 : 5 | 111 : 4 | 112 : 12 | 113 : 24 | 114 : 23 | 115 : 19 | 116 : 18, 20 | 117 : 4, 10, 12 | 118 : 5, 7, 16 | 119 : 1, 2 | 120 : 19, 24 | 122 : 10, 17 | 123 : 9, 14 | 127 : 2 | 128 : 2 | 129 : 11 | 131 : 8 | 132 : 16 | 133 : 7 | 134 : 13 | 135 : 14 | 137 : 20 | 138 : 1, 3, 19 | 139 : 4, 6 | 140 : 17 | 142 : 1 | 143 : 7, 8 | 148 : 9, 19 | 149 : 4 | 150 : 3, 4 |
ejusdem. 17 : 16 | 33 : 15 | 43 : 6 | 86 : 23 | 89 : 8, 12 | 98 : 1, 2, 7 | 129 : 12 | 132 : 2 | 148 : 1 |
elanguesceret hostis viribus. 130 : 7 |
elapsus est urbe. 68 : 9 |
elatum corpus. 32 : 15 |
electionem fortuna non daret. 96 : 6 |
electos. 13 : 5 |
Electrâ. 2 : 9 |
elegans auctor. 19 : 4 |
elegantius. 19 : 8 |
elephantorum. 82 : 22 |
elicitæ gaudio lacrymæ. 122 : 17 |
Elio. 11 : 13 |
elisarum faucium. 32 : 13 |
Elisâ. 9 : 10 |
eloquatur opera in partibus, *per partes.* 145 : 9 |
eloquens vir. 76 : 3 |
eloquentiâ. 33 : 12 | 56 : 8 | 91 : 7 |
eloquentiæ, *genit.* 27 : 4 | 37 : 8 | 40 : 13 | eloquentiæ prosæ decus. 26 : 5 |
eloquentissimus. 40 : 22 |
eloquio. 91 : 25 |
eluceret. 114 : 19 |
elucet moderatio Cæsaris. 141 : 6 |
emendatæ leges utiliter. 110 : 16 |
emeritus triumphus. 74 : 5 |
ad quod emersissent fastigium Pompeianæ partes. 89 : 28 |
emersisset è terra. 54 : 9 |
emeruissent, *vel* demeruissent. 90 : 14 |
emicans plurimo igne. 144 : 13 |
emicat cor. 95 : 2 |
eminebat. 121 : 6 |
eminens dignitate *vir.* 125 : 4 | fastigium. 116 : 11 |
eminentem dictu rem. 132 : 24 | principem. 143 : 2 |
eminentes viri. 146 : 4 |
eminentia, *neutr.* 67 : 10 | cujusque operis. 26 : 11 |
eminentibus naribus. 46 : 16 |
eminentis fortunæ. 14 : 16 |
eminentissima mater. 150 : 6 | genere, forma, probitate mulier. 97 : 20 | capita imperiorum. 119 : 19 | ingenia cujusque professionis. 24 : 4 |
eminentissimæ civitatis. 49 : 6 | simplicitatis viri. 95 : 26 |
eminentissimi viri, *genit.* 29 : 12 |
eminentissimis viris. 70 : 1 |
eminentissimorum civium. 95 : 11 |
eminentissimos duces. 45 : 2 | 141 : 1 |
eminentissimus belli ducibus. 17 : 23 | civium post unum. 117 : 19 |
eminentium ingeniorum. 62 : 16 |
eminent. 62 : 25 |

eminere. 26:24 | dignitate. 146:12 |
eminet moderatio Cæsaris. 141:6 | virtute. 53:15 |
eminuit claritudine. 149:9 |
eminuissent. 76:16 |
emissa vox. 16:2 |
emissarios factionis suæ. 46:7 |
emptionibus contractas domos. 103:7 |
emolumentum. 26:14 | patrati belli. 133:17 | victoriæ. 123:15 |
enarranda, *neutr.* 79:12 |
enervatum amore animum. 108:4 |
enim. 5:11 | 8:8 | 13:1 | 19:7 | 24:4 | 31:8 | 43:2 | 50:11 | 52:10 | 54:14 | 58:14 | 59:18 | 62:17 | 68:13, 2- | 71:10 | 84:13 | 90:21 | 91:23 | 111:18 | 121:5 | 136:9 | 139:5 | 141:8 |
eniterentur ad Sacerdotia. 146:9 |
quem enixa erat. 115:4 | 121:22 |
enumeratio. 62:24 |
enumeravimus. 25:6 |
eo. *ablat.* 8:4 | 14:1 | 20:11 | 23:2 | 26:24 | 32:1 | 35:17 | 38:18 | 40:9 | 41:6, 10, 23 | 43:8 | 44:8 | 46:21 | 47:18 | 53:23 | 56:9 | 58:3 | 60:8, 11 | 62:14 | 63:16 | 66:17 | 68:6 | 77:15 | 81:20 | 82:5, 11 | 83:14 | 84:4 | 85:11 | 87:17 | 88:11 | 92:14 | 93:11 | 94:10 | 98:5, 10 | 103:9 | 108:15 | 110:5 | 112:25 | 114:22 | 116:3 | 117:25 | 118:12 | 120:17 | 121:10 | 122:5, 6, 9 | 123:12 | 131:11 | 132:11 | 138:18 | 139:7, 23, 24 | 142:4 | 144:16 | 146:7, 20 | 148:2 | *adverb.* 70:24 | 120:20 | 126:7 | 132:21 | 137:17 | 147:20 |
eo, *pro.* ideo. 87:2 | 91:19 | 126: 134:17 |
eodem, *ablat.* 3:13 | 11:15 | 17:21 | 18:22 | 20:9 | 22:11 | 34:6 | 37:3, 16 | 38:6 | 51:3 | 52:14 | 65:18 | 96:13 | 101:9 | 108:17 | 114:20 | 131:20 | *adverb.* 33:3 | 124:12 |
eorum. 5:12 | 9:2 | 13:19 | 16:21 | 25:8 | 31:7 | 47:9 | 52:13 | 58:14 | 59:15 | 61:9 | 62:20 | 81:14, 20 | 87:27 | 97:13 | 100:2 | 103:13 | 124:4 | 125:17 | 130:2, 16 | 131:19 | 132:12 | 134:7 | 139:25 |
eos. 4:4 | 5:9, 13 | 11:13 | 18:15 | 19:13 | 26:21 | 43:3 | 47:11 | 49:10 | 55:14 | 58:7 | 60:13 | 62:8 | 68:11 | 78:7 | 81:22 | 92:17 | 96:28 | 133:21 | 151:4 |
Ephesum. 7:9 |
Epidium. 92:13 |
Epiphanes. 15:5 |
Ephyram. 2:2 |
Ephyre. 6:4 |
Eporædia. 23:10 |
epulatus. 120:7 |
epuli celebratione. 82:22 |
eques. 37:14 | 57:4 |
equestrem gradum. 137:21 |
equestri familia. 85:8 | genere. 100:11 | loco. 36:16 | 147:9 | militiâ. 129:9 | ordine. 99:4 | statuâ. 87:12 |
equestris acies. 131:10 | ordinis. 130:16 | 146:13 |
equestrium statuarum. 16:18 |
equidem. 11:4 |
equitatui. 131:7 |
equites. 34:3 | 40:25 | 46:12, 18 | 59:8 |
equitibus. 40:24 | 59:10 |
equitis. 34:18 |
equitum. 17:1 | 43:4 | 50:22 | 73:14 | 78:11 | 82:21 | 122:9 | 126:19 | 128:7 | 129:4 |
equo. 82:12 | 133:13 |
erant. 10:4 | 32:25 | 48:2 | 49:19 | 58:14 | 68:23 | 84:4, 8 | 88:10 | 89:30 | 90:13 | 91:20 | 96:27 | 101:13 | 102:17 | 103:1 | 112:14 | 123:8 | 127:15 | 132:11 | 139:15 | 142:2 |
erat. 17:17 | 18:24 | 29:14 | 30:8 | 31:14 | 34:3 | 35:18 | 37:17 | 39:21 | 40:11 | 43:12 | 46:21 | 47:7, 19 | 48:1, 5 | 49:10, 14 | 51:3, 15, 17 | 52:5 | 53:6 | 56:2 | 58:12 | 59:22 | 63:9, 20 | 69:6 | 71:2 | 72:6, 17 | 76:22 | 78:18 | 81:17 | 83:15 | 86:17 | 88:22 | 90:10 | 92:2, 5 | 93:18, 21 | 94:5 | 96:5, 8 | 102:10 | 103:5 | 109:3 | 112:16 | 115:4 | 120:20 | 121:5, 7, 22 | 122:4 | 124:9 | 125:19 | 126:17, 21 | 127:8 | 128:12, 14 | 131:21 | 133:6 | 134:2 | 137:5 | 140:10, 19, 20 | 144:14, 16 |
erectum. caput. 46:13 |
ereptæ provinciæ, *plur.* 63:21 |
ereptum munus. 59:8 |
Erethriam. 6:9 |
erga. 80:2 |
ergo. 26:12 |
eripuit. 65:3 |
erit. 6:1 |
ero. 76:13 | 108:8 |
errori. 33:12 |
erroribus. 7:13 |
erroris maximi rem. 11:1 |
erubescenda, *neutr.* 150:1 |
erubescere. 150:5 |
eruendam urbem. 53:25 |
ad erudiendum liberalibus disciplinis indolem juvenis. 85:18 |
eruit Corinthum. 18:24 | conjurationem, *vel* aperuit. 61:12 |
erūpens animo ac pectore indignatio. 90:21 |
erumpente fratre. 54:11 |
erumpere. 54:8 | 130:6 |
erumperet scelus. 113:21 |
eruperat in Macedoniâ. 128:10 |
erupit furor ad nefandam dominationem. 86:21 | in ultimum impunitas. 144:7 | tempestas. 118:16 | voluntas. 87:23 | vis forensis sub principe Tullio. 26:8 |
eruptionibus. 74:4 |
erutâ Carthagine. 64:9 |
Erythram. 7:10 |
Eryx. 12:8 |
esse. 5:13 | 6:12 | 12:4 | 18:19 | 26:15 | 33:14 | 35:16 | 47:2 | 50:21 | 58:20 | 60:10, 11 | 63:16 | 69:15 | 71:11, 18 | 77:3 | 84:13 | 86:13 | 88:1, 4 | 92:17 | 94:13, 15 | 95:19 | 98:11, 20 | 99:4 | 107:6 | 112:23 | 117:12 | 120:9 | 127:1 | 128:11 | 137:6 | 140:17 | 147:5, 17 |
essent. 88:4 | 90:14 | 93:5 | 111:14 | 132:14 |
esset. 4:3 | 11:7, 8 | 16:11 | 18:4 | 22:3 | 30:10, 12 | 41:26 | 42:12 | 44:20 | 47:8 | 49:5, 24 | 51:17 | 54:2 | 58:8 | 59:20 |

63:16, 17 | 68:10 | 70:
6 | 77:3 | 78:1 | 81:11 |
86:15 | 90:4 | 93:16 |
94:10, 11 | 102:15, 18 |
104:19 | 112:5, 22 | 113:
16 | 114:19 | 115:16 |
117:22 | 130:15 | 131:14,
21 | 135:10, 22 | 138:
15 | 140:18, 19 | 141:21 |
esset iis terrori veneratio-
nique. 68:12 | quarum
esset partium. 89:6 |

est. 4:6, 7, 17 | 5:11 | 8:
1, 3, 7, 8, 10, 12 | 10:1 |
12:6 | 15:7, 17, 19 | 16:
7, 15 | 17:13 bis | 18:2,
9 | 19:2 | 20:5, 9, 12 |
21:19 | 23:3, 6, 9 | 26:
18, 19 | 28:10, 11, 12 |
30:13, 15 | 31:8, 11, 15 |
32:10, 13, 14, 15, 21 |
34:15, 21 | 35:5, 11, 15 |
36:1 | 37:2, 19 | 38:14 |
39:10, 18 | 40:4 | 41:
17, 23, 24 | 42:1, 9 |
43:22 | 45:4, 15 | 46:
19 | 47:7, 12, 15, 19 |
48:19 | 49:8, 14 | 50:
3, 11 | 51:19 | 52:9, 17 |
54:4, 9, 14, 19 | 55:8,
17 | 56:7 | 57:5, 9 | 58:
18 | 59:9, 17 | 60:10,
21 | 61:13, 22 | 63:3. 23 |
65 | 3, 8, 10, 14 | 66:7 |
67:16 | 68:7, 9, 11, 13,
17, 20, 21, 26 | 72:3, 5,
6, 14, 16 | 73:5 | 74:
15, 16 | 75:1, 3 | 76:6 |
78:2 | 79:8, 13 | 81:3 |
83:11, 16, 20 | 85:4, 5,
20 | 86:8, 20 | 87:18 |
88:13 | 89:1, 5, 14, 24 |
90:17, 18 | 91:7, 13, 15 |
92:8 | 93:2 | 95:14, 17 |
97:16 | 98:4 | 99:15 |
100:5, 16 | 101:9, 19 |
102:18, 23 | 103:4, 8,
10 | 104:9 | 105:6 | 107:
3, 7, 14 | 109:10 | 111:
8, 16 | 113:13 | 114:15,
18 | 115 | 22 | 116:14, 20 |
117:2, 11 | 118:3 | 120:
7 | 121:4 | 124:3, 18 |
125:15 | 127:7, 10 | 133:
13 | 134:7, 9, 14 | 135:
2, 9, 10, 12, 21 | 136:3,
5, 8 | 137:22 | 138:4, 5,
12, 18 | 139:4, 5, 8 |
140:2 | 142:1 | 143:4 |
144:7 | 145:7 | 146:3 |
147:5 | 149:1 | 150:2,
3, 5 |

idest. 50:21 | est crimini
candor. 136:10 | est mos
illis. 125:4 | est quod mi-
remur. 6:5 |

&. 2:6, 10 | 3:2, 5 ter, 7,
9 | 4:13 | 6:6, bis, 11 |
7:7, 13, 15, 18 | 8:4 |
9:3, 7, 9 | 10:4, 7, 11,
14 | 11:1, 11 | 12:8 | 13:
3:13 | 14:3, 12, 14, 15 |
15:3, 8 | 16:5, 14 | 17:
2, 7, 8, 10, 12, 19 | 18:13,
18 | 19:5 bis, 16 | 20:1
ter, 5, 6, 10, 11 | 21:2,
4, 6, 9, 11, 12, 13, 14,
15, 16, 17, 18 | 22:1, 6, 7.
9, 10, 12, 16 | 23:2, 4,
9 | 24:5, 6, 9 bis | 25:1,
2:4, 12, 14 | 26:1, 2,
3, 6, 7 bis, 11, 13, 14,
16, 19, 22 | 27:3, 10 | 28:
10 | 29:14, 18 | 30:2, 5,
10, 11, 17 bis | 31:1, 10,
19, 22 | 32:8, 12, 25 | 33:
12, 16 | 35:10, 18, 19 |
36:4, 6, 10 | 37:5, 6,
13, 20, 22 | 36:6, 7. 9 |
39:4, 8, 9, 16, 22 | 40:
1, 2, 11, 18, 24 | 41:10,
11, 15 | 43:6 bis, 23 | 44:
11, 16 | 45:1 | 46:1, 2,
5, 11, 14 | 47:9 | 48:7,
11, 23 | 49:15, 22, 25 |
50:6, 7, 12, 15 | 51:5,
8, 10, 22 | 52:3, 4, 6,
12, 13, 19, 20: 21 | 53:9,
10 bis, 21 | bis | 54:3, 11,
15 bis | 55:8, 17, 18 | 56:
18 | 57:2, 9 | 58:2, 17 |
59:2, 5, 9, 11, 15, 20 |
60:1, 3, 10, 14, 15, 16,
17, 21 | 61:4, 8, 10 bis,
13, 14, 19 | 62:6, 20 |
63:1, 2, 7, 11, 21 | 64:
5, 10, 15 | 65:2, 13, 15,
19 | 66:2 bis, 9 bis, 12,
13, 15 | 67:3, 5, 6, 9,
11, 12, 13, 17, 18, 21 bis |
69:10, 17 | 70:1, 3, 5,
8, 11, 12, 18, 25 | 71:8,
11, 13, 17 | 72:1, 20 | 73:
3 | 74:1, 9 | 75:7, 10,
11, 14, 17, 19 | 76:3 bis,
4, 7, 9, 10, 15, 18, 19 |
77:5, 6, 9, 12, 17, 19 |
78:7, 11, 13, 14, 15, 16,
22 | 79:8, 10 | 80:1 bis,
8, 17 | 81:3, 9, 10, 19 |
82:15, 21 | 83:4, 7, 9,
11 | 84:1, 2, 3, 7 | 85:1,
7, 17 | 86:3, 4, 5, 12,
14 | 87:5, 10, 11 bis, 14,
15, 16, 18, 27 | 84:4, 7
bis, 15, 20, 21 89:6, 9,
16, 20, 25, 26 bis, 30 | 90:
3, 4, 19, 20, 23 | 91:2
bis | 92:3:10, 12 | 93:3,
6, 7, 11, 12, 14, 15, 18,
24 | 94:1, 2, 17, 18 |
95:14, 18, 30 | 96:3 bis,
16, 18 | 97:7, 14, 19 |
98:4, 11, 17 | 99:3, 5
bis, 8, 15, 16 bis, 17, 20 |
100:4, 13 bis, 18 | 101:1,
8, 9, 10, 18 bis | 102:11,
15, 21 bis, 26 | 103:3 bis,
4, 9, 12, 14, 16 | 104:
13, 13, 14, 15, 18, 23, 24
bis | 105:1, 2, 4, 11 | 106,
6, 9 | 107:6, 8, 10, 11,
106:6, 9 | 107:6, 8,
10, 11, 22 | 108:2, 8, 14
bis, 18 | 109:18, 20 | 110:
14:18 | 111:1, 6, 7. 10,
12 | 112:5, 15, 16, 27 |
113:6 bis, 11, 12, 13, 15,
19, 20 | 114:3 | 115:6,
10, 16, 21 | 116:2, 8, 12,
15, 20 bis | 117:12, 14:
18, 19, 20 bis | 118:10, 11,
14 | 119:6 bis, 8, 9, 20
bis | 120:2, 3, 4, 9 | 121:
9, 10, 11, 14 | 122:5, 11,
15, 17, 18 | 123:2, 5, 7 |
124:12 bis | 125:1, 6, 8,
16 | 126:4, 12, 13, 21 |
127:4 | 128:1, 14, 19,
20 | 129:10 | 130:6, 10
bis, 13, 16 | 131:5, 6, 21 |
132:12, 18, 19, 21 | 133:
16 | 134:3, 4, 17, 18,
20 | 135:2, 4, 10, 17, 24
bis | 136:2, 3, 6, 7, 14,
16 | 137:2, 13, 15, 21, 24,
26 | 138:6, 16, 17 | 139:
7, 14 | 140:5, 12 bis, 16,
20 | 141:9, 11, 13 ter |
142:4 | 143:7, 14 bis |
144:2, 7, 15 | 145:5,
19 | 146:7, 9, 11, 14 |
147:5, 8, 9, 11 bis, 13,
20 | 148:5 bis, 6, 15, 19 |
149:3, 16, 17 | 150:6,
9:11 |

& gladiis quoque. 40:18 |

etenim. 120:19 | 140:19 |
146:9 |

etiam. 2:11 | 14:17 | 16:14 |
17:17 | 18:4 | 29:20 |
34:7 | 37:9 | 46:6, 12 |
47. 18 | 53:8 | 55:16 | 58:
7 | 61:15 | 70:21 | 71:8 |
72:9 | 73:1 | 74:14 |
78:17 | 83:9 | 86:18 |
88:5 | 89:11 | 90:4 | 92:
4 | 93:26 | 94:5 | 107:
7 | 108:18 | 111:17 | 112:
9. 22 | 113:16 | 118:3 |
119:4 | 121:21 | 124:7 |
126:21 | 128:13. 20 | 130:
9 | 131:17 | 135:4, 14,
18 | 138:5, 16 | 139:21.
25 | 144:4, 6 | 146:17 |
147:8. 10 | 149:3 |

etiamsi. 85:7 | 94:4 |

Etoscæ, vel Oscæ. gen. 56:21 |

Etruscis. 15 : 2 |
etsi. *indic.* 71 : 14 |
evagandi. *gerund.* 31 : 10 |
quantis evasimus partibus eorum vires. 130 : 3 |
evasuri tanti viri. *gen.* 68 : 20 |
quantus evasurus esset. 114 : 19 |
Eubœâ. 6 : 9 |
evectâ super humanam fidem munificentiâ. 149 : 6 |
evectæ in altissimum fastigium imaginis. 136 : 7 |
evecti in id, super quod ascendi non potest. 81 : 5 | usque in comparationem Græcorum. 37 : 11 |
evectis in summum fastigiû. 83 : 10 |
evectus animo super. 67 : 22 |
evenisse. 26 : 10 |
evenit. 25 : 11 |
eventu. 52 : 7 | 73 : 18 | 130 : 8 | 141 : 14 |
eventum. *masc.* 94 : 8 |
eventus. *nomin. sing.* 48 : 15 |
eversi Delmatæ. 135 : 6 |
evexerat usque in consulatum. 111 : 11 |
evitatis *telis.* 102 : 16 |
Eumenes. 13 : 13 |
eum. 2 : 6 | 3 : 1 | 4 : 7 , 11 | 8 : 2 | 14 : 11 | 15 : 7 | 16 : 2 | 25 : 13 | 26 : 8 | 32 : 3 , 5 . 25 | 34 : 11 | 39 : 16 , 19 | 40 : 25 | 41 : 15 | 45 : 4 , 22 | 46 : 24 | 50 : 3 | 51 : 7 , 21 , 22 | 52 . 6 | 53 : 21 | 56 : 4 . 9 | 68 : 8 , 16 , 23 | 70 : 21 | 72 : 16 | 75 : 4 | 78 : 17 | 81 : 15 | 82 : 9 , 13 | 85 : 19 | 87 : 12 | 89 : 2 , 12 , 25 | 91 : 9 | 94 : 11 . 16 | 95 : 2 , 5 | 96 : 14 , 21 | 98 : 21 | 99 : 14 | 102 : 17 | 108 : 15 | 113 : 16 | 121 : 10 | 123 : 12 , 17 | 126 : 17 | 132 : 6 . 13 . 16 | 134 : 14 | 141 : 22 | 143 : 6 | 145 : 10 |
eundem. 46 : 7 | 54 : 15 | 117 : 6 | 123 : 11 | 129 : 12 |
eundum. 33 : 5 |
evocavit. 148 : 2 |
evocatus. 94 : 14 |
evocatum. *masc.* 94 : 9 |
Euphratem. 73 : 13 |
Euphrates. 119 : 17 |
Eupolide. 25 : 2 |
Euporo. 34 : 16 |
Euripidem. 24 : 11 |
Europa. *ablat.* 67 : 8 |
evulgavit consilia. 120 : 10 ,
ex. 5 : 3 , 11 | 6 : 6 | 12 : 6 , 8 | 15 : 13 . 14 | 16 : 3 , 13 . 19 | 17 : 1 . 3 | 18 : 4 | 19 : 2 | 29 : 13 | 30 : 14 | 31 : 19 | 36 : 1 | 37 : 2 | 38 : 6 . 7 . 8 | 42 : 7 | 44 : 13 | 45 : 2 | 47 : 14 | 49 : 22 | 51 : 9 | 56 : 1 , 6 | 57 : 3 , 14 | 62 : 5 | 67 : 2 . 8 , 9 | 69 : 15 | 74 : 8 | 78 : 10 , 23 | 80 : 18 | 82 : 9 | 83 : 1 , 3 | 86 : 1 | 87 : 9 . 20 | 88 : 5 | 89 : 16 | 92 : 11 | 94 : 8 , 18 | 95 : 7 | 96 : 2 . 3 , 14 | 97 : 2 | 99 : 4 , 14 | 100 : 2 , 9 , 11 | 102 : 4 | 107 : 19 . 23 | 108 : 15 | 109 : 4 , 13 | 116 : 17 | 125 : 4 | 126 : 4 , 17 | 129 : 2 | 131 : 5 | 132 : 15 | 136 : 13 | 138 : 7 | 140 : 5 . 22 | 141 : 8 , 9 | 150 : 1 , 4 | ex insperato. 131 : 19 | ex occursu. 74 : 19 | ex persona poetæ. 5 : 11 | 6 : 6 | ex proprio usu omnia agere. 48 : 10 | ex solito aliquid variaret. 68 : 15 | ex eo magistratû, consulatû, &c. *post.* 58 : 3 | 59 : 21 | 85 : 11 | 129 : 17 |
exactæ operæ. *plur.* 129 : 5 |
exaggeravit juventam ejus honoribus. 148 : 9 |
exarmati , *nom.* 44 : 15 |
exarmatum , *masc.* 52 : 12 |
exarserat bellum. 97 : 12 | 122 : 4 |
exarserunt initia belli. 75 : 6 |
exarsit bellum. 28 : 14 | 76 : 21 |
excalcearetur. 68 : 14 |
excedat humanam fidem. 82 : 20 |
excedendum ei naturâ suâ. 93 : 1 |
excedente humanam fidem temeritate. 78 : 19 |
excedere Italiâ. 98 : 12 | propositi formam operis. 90 : 21 |
excederet Sicilia. 102 : 13 |
excellens corpore. 125 : 3 | formâ. 56 : 5 | specie. 35 : 2 |
excellentes triumphos. 15 : 6 |
excellenti virtute. 135 : 21 |
excellentis viri. 113 : 3 |
excellentissimus formâ. 67 : 2 |
excellentissimæ. 119 : 16 |
excellentissimas victorias. 116 : 2 |
excelsissimè floruit Sparta. 8 : 9 |
excelsissimi quique viri. 49 : 5 |
excelsissimos duces. 134 : 4 |
excepit Cæsarem Hispaniense bellum : 82 : 5 |
exceptum malum à Marsis. 42 : 13 |
exceptus favore omnium. 110 4 |
excesserat ad Deos. 3 : 9 | Italiâ. 55 : 4 |
excesserit hæc particula formam propositi operis. 23 : 13 |
excessit in hoc ita , ut. 92 : 15 | excessit modum laborum periculorumque. 141 : 17 | excessit priores. 25 : 1 |
excessum , *mortem.* 22 : 4 |
excidere Carthaginem. 17 : 21 |
exciderat Fregellas. 34 : 8 |
excidio. 32 : 3 | cum excidio earum *gentium* plurimo. 117 : 8 |
excidium. 57 : 1 |
exciperent venientem. 80 : 17 |
exciperet Cæsarem cœna. 99 : 9 |
excipit hunc superbè. 86 : 16 |
excisa gens. 40 . 10 | Germania. 141 : 15 | Sylva. 54 : 2 | *abl.* Carthagine. 32 : 4 |
excisæ Numantiæ. *gen.* 32 : 22 |
excisam Numantiam. 32 : 2 |
excisi exercitus. *gen.* 130 : 24 |
excisis agris. 134 : 19 | sylvis. 127 : 6 |
excisos terrores reipublicæ. 32 : 12 |
excita sedibus suis gens. 125 : 20 |
excitaret vim odoris. 49 : 17 |
excitaverat bellum. 81 : 18 |
excitavit bellum. 42 : 9 |
excivit veteranos à Casilino. 87 : 7 |
exclusi. *plur.* 4 : 17 | paternis opibus liberi. 55 : 15 |
excoluit ingenium prudentiâ. 56 : 17 |
execrabitur factum. 91 : 10 |
execratione populi. 102 : 2 |
execrationem. 49 : 10 | 91 : 20 |
execrationes. 73 : 11 |
executor propositorum acerrimus. 71 : 7 |
executus fortiter quæ &c. 51 : 3 | magnificè conata. 53 : 23 |
exempla. 31 : 9 | in exempla omnium virtutum geniti adolescentis. 135 : 19 |

exempli. 100 : 10 | 106 : 7 | 138 : 21 | 147 : 18 | exempli Sullani malum instauratum. 90 : 15 | ejuſdem exempli tribunatum, *ejuſdem modi*. 33 : 15 |
exemplis. 146 : 12 |
exemplo. 7 : 18 | 33 : 9 | 47 : 16 | 58 : 13 | 74 : 18 | 133 : 15 | 144 : 15 | 146 : 3 |
exemplum. 36 : 6 | 52 : 15 | 55 : 8 | 75 : 4 | 85 : 2 | 87 : 8 | 95 : 8 | 118 : 20 | 138 : 22 |
in exequendo virum. 51 : 22 |
exercendo. *gerund*. 126 : 20 |
exercentis odium in. 2 : 6 |
exerceret inimicitias cum. 71 : 10 |
ad exercitandam corporis virtutem. 11 : 12 |
exercitatio animorum. 128 : 14 |
exercitationibus navalibus. 100 : 16, 20 |
exercitibus. 90 : 3 | 111 : 17 | 132 : 5 | 140 : 18 |
exercitus perpetuus. 126 : 10 |
exercitu. 40 : 1 | 45 : 17 | 46 : 0 | 45 : 5, 18 | 51 : 1, 18 | 52 : 9 | 53 : 4 | 65 : 14 | 66 : 15, 18 | 73 : 17 | 77 : 21 | 79 : 3 | 80 : 12 | 100 : 3 | 104 : 8 | 114 : 20 | 125 : 27 | 127 : 12 | 128 : 4 | 130 : 12 | 132 : 10 | 134 : 16 | 139 : 14 |
exercitui. 57 : 18 | 87 : 9 | 124 : 15 | 131 : 4 | 137 : 5, 18 |
exercitum. 48 : 12, 16 | 52 : 1 | 54 : 23 | 56 : 2 | 64 : 5 | 73 : 1 | 78 : 12 | 87 : 22 | 88 : 10 | 96 : 20 | 97 : 1 | 100 : 8 | 102 : 7 | 126 : 18 | 127 : 9 | 132 : 15 | 139 : 20 | 140 : 7 | 145 : 2 |
exercitus. *nomin. ſing*. 52 : 6 | 54 : 19 | 78 : 5, 16 | 88 : 21 | 107 : 18 | 124 : 11 | 134 : 6 | 135 : 12 | 138 : 12 | 143 : 16 | *genit. ſing*. 53 : 24 | 63 : 6 | 73 : 15 | 79 : 9 | 87 : 9 | 96 : 17 | 102 : 25 | 104 : 1, 4 | 107 : 7 | 115 : 9 | 116 : 22 | 119 : 19 | 129 : 11 | 130 : 5, 16 | 135 : 12 | 139 : 24 | *nom. plur*. 44 : 7 | 48 : 7 | 82 : 2 | 87 : 26 | 111 : 14 | *accuſ. plur*. 61 : 2 | 64 : 15 | 78 : 8, 11 | 88 : 3 | 89 : 10 | 93 : 25 | 94 : 1 | 139 : 21 |
exercituum. 96 : 1 |
exercuerunt majores noſtros contumelioſo bello. 111 : 20 |
exercuit corpus periculis. 19 : 30 | vim omnem conſulatus in. 74 : 17 |
exhauſtum bello exercitum. 48 : 16 |
exietat. 104 : 11 |
exigeret res vigiliam. 109 : 12 |
exigit viri magnitudo multorum voluminum inſtar. 56 : 3 | moram cauſa. 136 : 16 |
exilii. 43 : 15 | 71 : 16 | 119 : 11 |
exilio. 43 : 15 | 48 : 2 | 87 : 30 |
exilium. 72 : 4 |
eximia fides. 7 : 1 | ſeveritas. 22 : 15 |
eximius innocentia. 56 : 8 | virtute. 45 : 6 |
exinde. 10 : 5 |
exiſtimans. 30 : 12 | 94 : 12 |
exiſtimarent. 114 : 1 |
exiſtimatum, *maſc*. 27 : 9 |
exiſtimaveris. 54 : 13 |
exiſtimavit. 51 : 15 |
exiſtimes. 27 : 7 |
exitiabilem cladem. 131 : 9 | famem. 131 : 1 |
exitiabiles homines. 40 : 19 | leges. 46 : 5 |
exitiabilis eventus. 48 : 15 | orbi ſocietas. 70 : 13 |
exitialem tempeſtatem. 96 : 6 |
exitiali ſpiritu. 49 : 17 |
exitu. 142 : 16 |
exitu, *morte*. 95 : 13 |
exitum vitæ mortiſque. 34 : 24 | 82 : 13 | 95 : 18 | 132 : 3 |
exitus, *mors*. 109 : 2 | exitus vitæ. 81 : 6 |
exoleto. 55 : 10 |
exolvit pœnas male conſultorum. 109 : 20 |
expectat clementiam. 83 : 19 |
expectatis. 97 : 18 |
expectato maturius. 142 : 7 |
expediebat ejus facto. 84 : 13 |
expeditionibus. 58 : 6 | 107 : 7 | 140 : 14 |
expeditionis. 68 : 25 |
expeditionum. 133 : 14 |
expellebatur. *vel* debellabatur. 60 : 2 |
expellitur. 3 : 11 |
ad experiendum Sejanum. 147 : 18 |
experientiâ. 83 : 16 | belli. 100 : 8 | bellorum. 128 : 21 | 138 : 13 | experientiâ ſuaviſſimam rem. 133 : 1 |
experimenta virtutis. 135 : 13 |
experimentis teſtatum eſſet. 135 : 22 | experimentis virtutum editis. 114 : 22 |
experirentur amicum victorum. 109 : 1 |
experiri molem belli. 115 : 3 |
expers muliebris metus. 108 : 13 : virtutum. 96 : 27 | vitiorum. 56 : 14 |
expertæ in Africa virtuti. 31 : 22 |
expertos vim dominationis. 92 : 14 |
expertus. 137 : 11 |
expetit *vel* extitit. 13 : 9 |
expiraret. 140 : 11 |
expiravit. 35 : 8 | 95 : 3 |
explebat omnis numerus amplius octoginta millibus. 128 : 6 |
expleto labore circa munitiones plurimo. 50 : 8 |
explevit cenſum ſenatorum. 148 : 12 |
explicabimus. 116 : 3 |
explicabitur ordo voluminibus. 76 : 13 |
explicandas res. 72 : 18 |
explicatis claſſibus. 101 : 15 |
exploratiſſima victoria. 105 : 12 |
exploratores. 131 : 14 |
exponenda pecunia. 72 : 17 |
exponere ordinem voluminibus. 138 : 11 |
expoſitæ in terra legiones. 101 : 14 |
expoſtulante conſenſu populi. 90 : 6 |
expoſuit pericula. 62 : 6 | mandata. 15 : 8 | expoſuit Brundiſii *exercitum*. 52 : 12 |
expreſſa ſimilitudine. 17 : 2 |
exprimere. 107 : 21 | 142 : 16 | verbis. 91 : 12 |
exprimi. 110 : 6 | verbis. 48 : 15 | 123 : 2 |
expromenti indignationem caſus. 46 : 22 |
expugnata. *nom*. 106 : 4 | *ablat*. 93 : 9 |
expugnationibus. 117 : 9 |
expugnavit fortunam variis vis. 82 : 2 | Peruſiam. 97 : 7 |
expulſus. 72 : 4 |
expulſum civitate. 43 : 12 |
exſomnem animo virum. 147 : 1 |
extendebat civitatem uſque ad Alpes. 34 : 1 |
extentam cervicem. 94 : 13 |
extentum vitæ ſpatium. 29 : 8 |
externa bella. 110 : 11 |
externis. 10 : 15 | gentibus. 138 : 10 |

externo metu. 51 : 16 |
externos. 43 : 6 |
extinctus. 100 : 5 |
extitit auctor tabularum novarum. 92 : 3 | extitit victor. 12 : 3 |
extinguendis incendiis. 132 : 20 |
extingueretur Pompeius. 81 : 20 |
quam extorſerat parens parendi confeſſionem Hiſpanis, extorſit Illyrus. 66 : 1 | extorſerat Vatinio legiones. 93 : 13 |
extra. 15 : 17 | 23 : 6 | 42 : 4, 8 | 50 : 16 | 100 : 18 | 111 : 1 |
extractus arundineto. 46 : 16 |
extraordinaria, *neut.* 58 : 25 | imperia. 57 : 6 |
extremo orbis termino. 4 : 14 |
extructum templum. 103 : 10 |
extruxit opera. 149 : 5 |
extulerat caput Roma. 32 : 16 |
extulere ad principale faſtigium. 147 : 8 |
extuliſſet ſuper omnes 63 : 18 |
extulit. 112 : 13 | fortuna tantis auctibus hujus viri faſtigium. 67 : 8 | molem Romani imperii in ampliſſimum orbis terrarum faſtigium. 152 : 1 |
exturbavit urbe. 46 : 12 |
exuiſſent exercitu. 40 : 1 |
exuiſſet veſtem. 69 : 13 |
exuit caſtris. 14 : 8 |
exules fecit. 46 : 12 |
exultatio novæ ſalutationis. 122 : 18 |
exutis ædificiis. 134 : 19 |
exutus copiis rex. 63 : 7 | navibus. 101 : 16 |

F.

FAbii, *gen.* 38 : 7 |
Fabio. 21 : 6 | 38 : 7 | 65 : 13 | Dorſone. 21 : 12 | Maximo, *dat.* 15 : 16 |
Fabius Æmilianus. 33 : 8 |
Fabrateria. 23 : 3 |
fabricatâ claſſe. 100 : 20 |
fabricati miro opere cuniculi. 54 : 7 |
fabrûm præfectus. 98 : 8 |
facem ſubjecit bello. 76 : 2 | quanti belli facem. 52 : 13 |
facere. 22 : 15 | 61 : 21 *bis* | 95 : 16 | 112 : 18 | 118 : 17 | 121 : 7, 8 | 146 : 2 | 148 : 12 |
facerent. 37 : 17 |
faceret. 17 : 2 | 59 : 18 | 126 : 8 | funebres ludos patri. 12 : 2 | monumenta victoriæ. 67 : 10 |
facetiæ Latini leporis. 25 : 14 |
faciant. 5 : 10 |
faciebat. 140 : 3 |
facienda, *neut.* 148 : 3 |
faciendi, *gerund.* 71 : 6 | 116 : 8 | 145 : 25 |
faciendo, *gerund.* 146 : 2 |
faciens ludos in theatro. 102 : 2 |
facientem. 132 : 13 |
facientibus teſtamenta. 33 : 4 | facientibus copiam pugnandi. 131 : 2 |
facientis. 37 : 12 |
facies, *plur.* 94 : 12 |
facilè. 23 : 11 |
facilis. 81 : 11 |
faciliùs. 19 : 18 | 64 : 3 | 98 : 3 | 117 : 13 |
facillimus in accipienda ſatisfactione. 56 : 13 |
facinore. 57 : 2 | 102 : 1 | 112 : 16 | facinore oppreſſus. 2 : 6 |
facinoris. 113 : 2 | atrociſſimi. 73 : 16 | præclari. 140 : 8 |
facinus. 84 : 7 |
facio. 122 : 2 |
facis. 35 : 6 |
facit. 7 : 2 |
faciunt. 5 : 12 | 31 : 20 |
facta, *nom. fœmin.* 63 : 23 | 65 : 3, 10, 18 | *ablat.* 65 : 22 | *neut.* 36 : 3 | 100 : 19 | 137 : 26 | facta affinitas inter. 90 : 4 |
facti, *genit.* 33 : 8 | 50 : 3 | 53 : 12 | 75 : 1 | 88 : 2 |
factionis. 46 : 7 |
facto. 13 : 4 | 71 : 4 | 74 : 19 | 84 : 13 | 98 : 18 |
factorum. 91 : 3 |
factum, *maſc.* 98 : 17 | *neut.* 2 : 9 | 21 : 19 | 29 : 15 | 35 : 18 | 91 : 9 | 108 : 2 | 113 : 3, 17 | 139 : 4 |
facturos. 113 : 12 |
facturum. 69 : 1 | 103 : 9 |
facturus. 107 : 25 |
factus. 30 : 13 | 45 : 3 | 69 : 6 | 107 : 7 | 113 : 26 |
facultas. 125 : 8 |
facultate. 59 : 18 |
facultatibus. 104 : 14 |
facundiâ. 49 : 13 |
facundus malo publico. 76 : 4 |
falſis. 86 : 23 | 99 : 19 |
falſo. 27 : 11 |
fama, *nomin.* 114 : 5 | 117 : 19 | 141 : 2 | *ablat.* 100 : 13 | 114 : 24 |
famæ. 53 : 14 | 135 : 12 |
famam. 91 : 3 |
famem. 131 : 2 |
familiâ. 16 : 3 | 44 : 18 | 67 : 18 | 137 : 1 | familiâ privatâ domeſticis. 112 : 20 |
familiæ, *genit.* 38 : 9 | 39 : 10 | 44 : 20 | 61 : 19 | 140 : 9 | 146 : 7 | *plur.* 48 : 21 |
in familiam Manlii datus. 36 : 8 |
familiare eſt hominibus. 57 : 9 |
familiari. 94 : 19 |
familiaris res. 92 : 2 | 128 : 23 | pleriſque erat animorum exercitatio. 128 : 14 |
familiariſſimus. 83 : 9 |
familias. 146 : 15 |
Fannii, *gen.* 26 : 7 |
Fannius. 37 : 4 | Cæpio. 122 : 15 |
faſces. 84 : 15 | 118 : 7 |
faſti ſint. 118 : 7 |
faſtidierant Statium collegam officii. 99 : 20 |
faſtidire homines. 43 : 6 |
faſtigium. 17 : 7 | 43 : 5 | 57 : 6 | 126 : 12 | 136 : 7 | 151 : 1 | principale. 147 : 8 | ad quod faſtigium emerſiſſent partes Pompeianæ. 89 : 28 | hujus viri tantis auctibus fortuna extulit. 67 : 7 | in ſummum faſtigium. 83 : 10 |
fata. 76 : 17 | 86 : 21 | 138 : 2 | 142 : 10, 12 |
fatalem mortem, *naturalem.* 32 : 16 | fatalem victoriæ Theſſaliam. 79 : 3 |
fatentem arguet. 136 : 9 |
quos fatigata fortuna deſtituerit maturius. 93 : 27 |
fatigaverat Romanos Creta. 61 : 2 |
fatigent ſcriptorem bella geſta. 111 : 3 |
fatis. 39 : 16 |
fatorum. 116 : 18 |
fatorum vis. 84 : 5 |
faventes Sullæ partibus. 53 : 21 |
Faventiam. 54 : 24 |
Favonio. 80 : 8 |
favor. 69 . 17 | 81 : 18 |
favorabilem fecit Metelli triumphum apud optimum quemque Pompeii invidia. 61 : 6 | favorabilem reditû opinio fecerat. 66 : 14 |

favore. 110: 4 | 112: 20 | 113: 13 |
fecerat. 16: 17 | 30: 8 | 126: 19 | irrita acta. 69: 8 | opinio favorabilem reditum. 66: 14 | ſui juris legiones. 93: 11 |
fecere emolumentum victoriæ æſtiva. 123: 15 |
fecerit id gratis. 76: 8 | fecerit ſuſpectam ſocietate conſilii. 62: 5 |
fecerunt. 29: 9 |
feciales. 29: 7 |
feciſſent negocia locum otio. 123: 11 |
feciſſet. 81: 1 |
fecit. 17: 25 | 18: 8 | 46: 12 | 61: 6, 20 | 64: 6 | 65: 7 | 66: 4 | 105: 9 | 107: 17 | 145: 11 | fecit conditionibus finitimos ſui juris. 126: 9 | initium incendii. 97: 10 | me hoc tempus militem Cæſaris. 122: 8 | viam illis incrementis. 78: 21 |
quos fefellit quinquennium. 81: 10 |
felicem. 9: 2 |
felici. 52: 7 | 73: 18 |
felicior. 113: 1 |
feliciorem. 125: 12 |
felicis. 54: 14 | uteri feminam. 114: 8 |
feliciſſimis. 72: 20 |
feliciſſimum, maſc. 112: 14 |
felicitas. 38: 10 |
felicitate. 2: 10 | 110: 8 | 124: 12 |
felicitatem. 17: 6 | 54: 18 |
feliciter. 17: 14 | 122: 5 | feliciter functi acie directa. 115: 6 |
felicius reſponderi ſpei. 121: 20 |
felix eventu. 130: 8 |
femina, nom. 118: 18 | 150: 7 | ablat. 2: 9 |
feminæ, plur. 129: 2 |
feminam. 109: 14 | felicis uteri. 114: 8 |
femur. 69: 14 |
feras provincias. 112: 6 |
fere. 3: 8, 13 | 11: 3, 8 | 48: 21 | 68: 6 | 113: 21 | 128: 7 | 131: 19 |
ferebat opem. 97: 6 |
ferendam opem. 140: 20 |
ferendi ſuffragii jus. 21: 14 |
ferens graviter. 29: 14 |
feris nationibus. 111: 8 |
feritas. 157: 14 | 139: 6 |
feritate. 115: 8 | 124: 8 | 137: 12 |
ferme. 8: 6 | 9: 1 | 12: 1 | 21:
11 | 22: 8, 13 | 23: 4 | 32: 19 | 39: 11, 17 | 64: 6, 7 | 74: 7 | 112: 7 | 120: 23 |
ferocem juventutem. 133: 19 |
feroces gentes. 134: 17 |
ferocia ingenia. 29: 1 |
ferocia ingeniorum. 135: 4 |
ferocior. 77: 13 | 124: 8 |
ferociſſimas gentes. 117: 8 |
ferox animo. 126: 2 |
ferret illorum gloriam. 41: 12 | diſſimulando injuriam. 88: 12 |
ferri, verb. 54: 5 |
ferro. 31: 7 | 107: 9 | 128: 19 | 140: 4 |
ferrum. 144: 6 |
fertur, dicitur. 11: 15 |
ferunt, aiunt. 6: 13 | ferunt cuniculi in diverſas partes. 54: 8 |
feſtinans in Italiam. 69: 8 | feſtinans pervenire. 86: 3 |
feſtinantem. 67: 17 |
feſtinanter. 142: 6 |
feſtinanti. 142: 16 |
feſtinatio. 126: 1 |
feſtinatione. 23: 14 | 125: 18 |
feſtinationem itineris morata Maſſilia. 78: 1 |
fide. 13: 12 | 45: 12 | 78: 2 | 89: 5 | 96: 9 | 98: 15 | 104: 3 |
fidei. 14: 13 | 29: 10 | 45: 18 | 146: 16 |
fidelem. 138: 1 |
fideliſſimi, gen. 43: 23 | 13: 12 |
fideliſſimum, acc. 80: 9 |
fideliſſimus in reconcilianda gratia. 56: 12 |
fidem. 45: 13 | 67: 22 | 91: 13 | 102: 8 | 123: 3 | 125: 11 | 145: 6 | 149: 6 | dedit deſcendendi tuto. 85: 1 | excedat. 82: 20 | humanam excedente temeritate. 78: 19 | Romanis præſtitit. 43: 24 | mutat fortuna. 80: 14 |
Fidentiam. 55: 1 |
fides. 7: 2 | 34: 19 | 50: 12 | 81: 14 | 108: 1 | 145: 11 | fides promiſſæ brevitatis admonet. 81: 25 |
fiducia militum; in milites. 76: 23 | virium. 130: 15 | ablat. 139: 12 |
fiduciam victoriæ. 132: 11 |
fidus partibus Julianis. 89: 9 |
fictas litium ſeries. 137: 12 |
fieri. 41: 7 | 49: 23 | 50: 13 | 55: 13 | 68: 23 | 78: 23 | 79: 7 | 103: 8 |
figurarum. 17: 2 |
filia, nomin. 53: 13 | 97: 19 | 114: 11 | 115: 19 | 118: 16 | ablat. 29: 13 | 34: 23 |
filiæ, gen. 3: 1 | 119: 4 |
filiam. 68: 3 | 70: 22 | 97: 22 | 114: 7 | 119: 8 |
filii, gen. 66: 10 | 120: 9 | 135: 19 | 148: 1 | plur. 3: 6 | 15: 12 | 17: 11 | 55: 17 |
filio. 2: 11 | 5: 13 | 15: 14 | 18: 1, 24 | 21: 13 | 34: 15 | 46: 11 | 48: 2 | 80: 8 | 85: 13 | 100: 5 | 148: 16 |
filiorum. 36: 7 | 91: 14 |
filios. 17: 9 | 44: 3 | 95: 12 | 149: 18 |
filium. 14: 5 | 46: 6, 26 | 96: 1 | 98. 2 | 129: 11 | 141: 20 | 143: 4, 6 |
filius. 2: 1 | 4: 1, 9 | 6: 3 | 9: 4 | 12: 9 | 29: 13 | 30: 9 | 35: 4 | 36: 1 | 43: 11 | 53: 1 | 55: 20 | 63: 10 | 74: 11 | 82: 7 | 95: 10 | 109: 9 | 112: 12 | 113: 23 | 136: 4 | 137: 20 |
Fimbria. 50: 22 |
fine. 125: 14 | 142: 10 | libertatis multata Creta. 65: 10 |
finem. 18: 11 | 41: 21 | 44: 17 | 108: 18 | 144: 5 | Italiæ. 127: 2 | habuiſſe vivendi, vincendi. 54: 16 |
fines. 124: 11 |
finibus. 4: 12 | 50: 21 | 123: 18 | 148: 16 | mediis Germaniæ. 137: 18 |
finiendum volumen voto. 150: 9 |
finire bellum. 77: 17 |
finiret honores. 60: 14 | juſtitia lites. 137: 14 |
finis imperii. 63: 23 | neque finis reperiebatur, nec modus ambitus. 74: 13 |
finita proſcriptio pœnâ Ciceronis. 89: 23 | ablat. militiâ. 129: 9 | neut. bella. 110: 10 | belli mala. 55: 1 |
finitimos. 126: 8, 19 |
finito bello. 44: 13 | arenæ circulo. 15: 10 |
quicquid finitur ſeptentrione. 145: 19 |
finivit vitam immaturâ morte. 31: 4 |
finium. 127: 3 | 132: 20 |
firmanda pace, neut. 141: 21 |
firmare urbem novam. 13: 1 |
firmatum experientiâ animû.

128: 20 |
firmaverat præsidiis *urbem.* 53: 4 |
firmior causa. 76: 22 |
firmissimi reges. 105: 14 |
Firmum. 21: 15 |
firmum exercitum. 56: 1 |
firmus proposito *vir.* 89: 9 |
Flacci, *gen.* 35: 4 | 36: 6 | Pomponii, *gen.* 148: 2 |
Flacco. 23: 10 |
Flaccum. 34: 9 | 50: 23 |
Flaccus. 34: 14 | 50: 1 |
flagitiorum. 112: 23 |
flagrantiorem facem. 76: 1 |
flagravit pectus ejus abstruso incendio. 150: 4 |
flamen Dialis. 47: 16 | 49: 10 | 69: 7 |
flammæ, *dat.* 97: 11 |
Flavium Cæsetium. 92: 13 |
Flavius. 50: 22 |
flentem. 35: 6 |
flexum agmen ad. 66: 8 |
Floralium. 21: 19 |
florentem favore publico. 113: 13 |
florentissimus ingenio. 29: 17 |
florere fortunam. 39: 14 |
Floro Julio. 148: 20 |
floruere philosophorum ingenia. 25: 7 |
floruisse Ciceronem. 62: 18 | urbem. 11: 10 |
floruissent *Luculli.* 76: 16 |
floruit Homerus. 8: 7 | urbs operibus. 27: 5 | excelsissime Sparta. 9: 9 |
flos ætatis. 56: 5 |
fluens otio ac mollitiis pæne ultra feminam. 109: 14 |
fluentem mollitiis. 9: 2 | rempublicam restituentibus. 44: 11 |
flumen. 17: 1 | 124: 10 | 134: 2 |
flumine. 124: 14 |
fluminis. 123: 18 | 124: 18 | 125: 6 |
fluminum. 116: 1 |
fœda dictu tempestas. 118: 15 |
fœdera. 29: 4 |
fœdere pacis. 99: 11 |
fœdus. 29: 14 | 111: 21 |
Fonteium. 42: 12 |
foramine. 54: 8 |
forensis vis. 26: 5 |
forent. 48: 7 | 82: 15 | 88: 21 | 89: 28 | 135: 6 |
foret. 9: 4 | 35: 5 | 36: 4 | 49: 23 | 55: 13 | 63: 14 | 68: 16 | 93: 1 | 112: 5, 24 | 142: 6, 20 | 147: 16 | penes eum summa virium. 89: 2 pro porta statio. 96: 7 |
forma reipublicæ. 110: 14 | sua reddatur operi. 76: 14 | *ablat.* 56: 5 | 67: 20 | 97: 20 | 109: 7 | 114: 13 | forma operis. 63: 2 | universa principatus. 147: 23 |
formam. 23: 13 | 24: 5 | propositi operis excedere. 90: 21 | suam servet hoc opus 116: 4 | in formam præfecturæ redacta. 71: 1 | in formam provinciæ redigeret. 116: 23 | ad formam Romanæ disciplinæ. 126: 11 |
Formiani, *plur.* 20: 11 |
formulam provinciæ. 64: 3, 10 |
foro. 41: 15 | 137: 17 | 145: 11 |
fortasse. 26: 15 | 123: 2 |
forte. 46: 21 | 51: 1 | 113: 6 | forte vel providentia constitutum rerum naturæ corpus. 91: 5 |
forte conato, felix eventu opus. 130: 8 |
fortem. 92: 10 |
fortis manu. 137: 19 |
fortissimæ juventutis. 53: 18 |
fortissime. 62: 11 | 87: 17 | 107: 8 |
fortissimi, *genit.* 97: 19 |
fortissimo, *ablat.* 51: 21 |
fortissimus. 53: 17 | 138: 12 |
fortiter. 14. 6 | 51: 3 | 53: 2 | 151: 5 |
fortitudine adversus Mithridatem. 45: 11 |
fortius, *nom.* 102: 14 | *adv.* 82: 16 |
fortuita mors. 120: 11 | damna. 145: 21 |
fortuitum principatum. 126: 4 |
fortuna, *nom.* 41: 8 | 43: 1 | 44: 4 | 63: 18 | 67: 8 | 80: 8, 14 | 82: 10 | 92: 8 | 93: 27 | 95: 12, 19 | 96: 4, 6 | 101: 5, 15 | 103: 12 | 107: 20 | 120: 19 | 121: 1 | 127: 11 | 135: 23 | 139: 5 | 140: 12 | *ablat.* 13: 9 | 28: 12 | 40: 23 | 45: 7 | 74: 11 | 78: 14 | 81: 7 | 82: 13 | 83: 19 | 94: 8 | 97: 7 | 101: 9 | 102: 21 | 106: 15 | 108. 14 | 116: 21 | 117: 19 | 136: 15 |
fortunæ, *singul.* 14: 17 | 16: 1 | 17: 6 | 29: 2 | 31: 21 | 68: 9 | 69: 14 | 75: 17 | 76: 3 | 86: 10 | 89: 16 | 95: 28 | 97: 16 | 102: 6 | 114: 3 | 118: 9 | 134: 7 | 138: 14 | 141: 1 |
fortunam. 13: 13 | 39: 14 | 56: 7 | 61: 23 | 63: 16 | 66: 13 | 81: 26 | 82: 2 | 84: 5 | 91: 11 | 104: 4 | 138: 4 | 146: 5 |
fortunatissimo prælio. 40: 12 |
forum. 65: 22 | 145: 11 |
fracta armis Achaia. 17: 16 |
fracti Longobardi. 124: 7 |
fractis partibus. 96: 23 | viribus. 141: 11 |
fragmine subsellii. 31: 3 |
frangendum hostem. 51: 16 |
frangeret dignitatem civium. 47: 10 |
fraternæ *singul.* 33: 14 | 116: 17 |
frater. 16: 6 | 65: 5 | 91: 18 | 120: 24 |
fratre. 54: 11 | 115: 3 | 134: 12 |
fratrem. 30: 5 | 33: 11 | 53: 10 | 91: 17 |
fratres. 3: 2 | 36: 5 | 146: 15 |
fratri. 93: 12 | 116: 11 | 130: 11 | 141: 3 | 143: 10 |
fratris. 1: 3 | 14: 1 | 34: 10 | 96: 26 | 148: 1 |
fratris patruelis. 2: 5 |
fratrum. 36: 9 |
non fraudabo avum in eo *testimonio.* 98: 5 |
fraudare vero testimonio. 59: 6 |
fraude. 28: 13 | 104: 12 | 125: 17 | 93: 4 |
fraudes. 113: 9 |
non frauderor gloria consulatus. 40: 16 | ne fraudetur memoria factum. 113: 4 |
Fregellæ. 21: 17 |
Fregellas. 34: 8 |
freto. 4: 16 |
fretus numero. 47: 20 |
frequens admonitio. 133: 15 | transitus. 27: 1 |
frequentes numero gentes. 115: 7 | provincias. 112: 6 |
frequenti equite. 132: 9 |
frequentia immanis amicorum. 86: 5 |
frequentiam exercitus. 102: 26 | circumstantium. 41: 19 | totius Italiæ. 31: 2 | ingentem Italiæ acciverat. 47: 12 |
frequentissime. 5: 10 |
frequentissimum initium calamitatis. 137: 24 |
fronte. 126: 22 |

frontem,

frontem ædium. 16 : 18 |
fructu amicitiæ. 136 : 6 |
fructum tulerat ex. 89 : 16 |
fructuosum, *neut.* 31 : 12 |
fructus sum spectaculo. 122 : 12 |
fragum. 3 : 3 | 52 : 2 |
frumentariæ res. 114 : 17 |
frumentum. 34 : 5 |
frustra. 73 : 10 | 90 : 15 | 129 : 5 |
frustratis custodibus. 108 : 12 |
frustratum esse visum suum. 69 : 15 |
frustratus spe consulatus. 48 : 9 |
fuderat acie Jugurtham, duas &c. 39 : 7 | 59 : 23 | 145 : 2 |
fuderant exercitum. 54 : 23 |
fudissent Silanum. 39 : 22 |
fudit hostes. 130 : 13 | Achæos immani acie. 16 : 15 | prædones. 59 : 14 |
fuerant. 55 : 7 | 77 : 15 | 132 : 6 |
fuerat. 3 : 13 | 6 : 3 | 12 : 9 | 18 : 8 | 44 : 19 | 49 : 15 | 51 : 5 | 53 : 7 | 68 : 5 | 78 : 5 | 81 : 13 | 88 : 11 | 89 : 24 | 93 : 6 | 94 : 7 | 98 : 10 | 101 : 3 | 102 : 7 | 107 : 16 | 109 : 8 | 114 . 12 | 115 : 19 | 123 : 9 | 132 : 10 | 140 : 13 |
fuere. 3 . 12 | 14 : 16, 19 | 15 : 13 | 16 : 16 | 19 : 4 | 27 : 10 | 37 : 9 | 38 : 11 | 39 : 11 | 43 : 21 | 107 : 4 |
fuerimus. 142 : 16 |
fuerit. 8 : 4 | 9 : 13 | 13 : 10 | 19 : 16 | 43 : 15 | 52 : 11 | 74 : 7 | 107 : 25 | 110 : 5 | 117 : 25 | 120 : 11 | 121 : 17 | 141 : 8, 13 |
fuerunt. 43 : 8, 17 |
fui. 122 : 12 | 123 : 1 |
fuimus. 132 : 22 |
fuissemus. 143 : 15 |
fuisse. 13 : 13 | 37 : 13, 21 | 51 : 22 | 63 : 13 | 91 : 13 | 116 : 16 |
fuissent. 138 : 17 |
fuisset. 12 : 4 | 49 : 4, 23 | 68 : 2 | 73 : 12 | 89 : 16 | 104 : 22 | 109 : 2 | 129 : 6 | partium Marianarum. 54 : 17 |
fuit. 4 : 1, 9 | 9 : 6, 8 | 10 : 9 | 12 : 7 | 14 : 1 | 16 : 6 | 17 : 5 | 18 : 16 | 19 : 6, 11 | 25 : 8 | 29 : 4 | 31 : 5, 8, 12 | 32 : 23 | 33 : 2, 9 | 34 : 19 | 36 : 8, 10 | 37 : 2, 9, 14, 10 | 38 : 7, 15 | 38 : 8 |
41 : 8, 24 | 44 : 5 | 46 : 15 | 47 : 17 | 48 : 22 | 50 : 12 | 51 : 24 | 52 : 10 | 56 : 4 | 57 : 19 | 60 : 17 | 66 : 17, 20 | 67 : 7 | 70 : 14 | 79 : 6 | 80 : 4 | 81 : 6, 13 | 82 : 4 | 85 : 7 | 88 : 11 | 89 : 16 | 90 : 16 | 92 : 8 | 95 : 8, 9, 10, 20 | 100 : 10 | 101 : 8 | 105 : 13 | 107 : 21 | 108 : 14 | 113 : 1 | 116 : 17 | 118 : 7 | 119 : 2 | 128 : 20 | 133 : 4 | 138 : 10, 21 | 140 : 9, 13 | 141 : 18 | 142 : 19, 20 | 143 : 8 | curæ huic duci. 116 : 23 | in confesso. 107 : 14 | saluti legionibus. 104 : 7 | usui reipubl. ipsi honori. 115 : 11 |
fuga, *nom.* 98 : 3 | *ablat.* 87 : 19 | 88 : 17 | 94 : 18 | 101 : 17 | 107 : 18 | 139 : 4 |
fugacissimi militis. 107 : 15 |
fugæ. 95 : 28 | comitem. 80 : 16 | 98 : 13 |
fugam. 99 : 13 | 100 : 12 | 104 : 10 | 107 : 5, 17 |
fugaret. 73 : 18 |
fugaretur. 87 : 21 |
fugassent. 40 : 1 |
fugata acies. 131 : 9 |
fugatæ alæ, *plur.* 131 : 10 |
fugatum, *masc.* 14 : 8 | *neut.* 94 : 7 |
fugatus. 63 : 7 |
fugavit. 59 : 15 | 68 : 24 | 130 : 13 |
fugerant. 99 : 14 |
fugiens. 31 : 2 | 46 : 17 | 89 : 12 | 97 : 22 |
fugientes. 77 : 18 |
fugientibus tempestatem. 96 : 7 |
fugientis. 107 : 5 |
fugisse. 107 : 11 |
fugitivi, *plur.* 57 : 13 |
fugitivos. 96 : 17 |
fulgenti agmine. 124 : 6 |
fulgentissimo ore. 80 : 20 |
fulgentissimum Cæsaris opus. 65 : 15 |
fulgentissimus juvenis. 95 : 4 |
fulgeret *ripa* ulterior armatâ juventute. 125 : 1 |
fulgor. 117 : 23 |
fulgore. 32 : 19 | 78 : 6 | carminum. 7 : 18 |
Fulvia. 97 : 2 |
Fulviam. 98 : 12 |
Fulvii, *genit.* 16 : 6 | Flacci, *genit.* 16 : 5 | 55 : 4 | 36 : 6 |
Fulvio. 18 : 13 | Nobiliore. 22 : 7 |
Fulvium Flaccum. 34 : 8 |
Fulvius. 16 : 6 | Nobilior. 65 : 4 |
functi feliciter oppugnationibus urbium, directa quoque acie. 115 : 7 | morte fatali. 76 : 18 | triumphis & amplissimis honoribus viri. 110 : 18 |
functo statione mortali. 151 : 3 |
functum officio militis. 107 : 15 | tribunatu. 122 : 7 |
functus præturâ. 43 : 10 | splendidissimis ministeriis. 136 : 2 |
Fundani, *plur.* 20 : 11 |
funderetur exercitus. 44 : 7 |
funderet Parthos. 73 : 18 |
fundit obvios. 139 : 16 |
funditus. 18 : 7, 24 | 135 : 6 |
funebres ludos. 12 : 2 |
funebri auctoramento. 90 : 24 |
funestæ epistolæ, *plur.* 136 : 13 |
fungi duplici numero militum, *suppeditare duplum militum.* 43 : 4 |
furens intra se. 130 : 6 |
furente. 90 : 12 | ambitu in gladios & cædes. 74 : 13 |
furentes. 130 : 2 |
furti. 125 : 9 |
furor. 73 : 11 | 86 : 21 | armorum sopitus. 110 : 11 |
furore. 132 : 3 |
furorem. 40 : 17 |
furoris. 102 : 0 |
furtivis expeditionibus. 58 : 6 |
furto creatus pontifex. 88 : 19 |
fuse. 100 : 12 |
fusum, fugatumque. 14 : 8 |
fusus fugatusque. 63 : 7 |
futuri, *gen.* 84 : 1 | 97 : 22 |
futuros. 4 : 4 |
futuram. 51 : 10 | 98 : 1 | 115 : 25 |
futurum, *masc.* 63 : 13 |

G.

GAbinius. 58 : 4 |
Gades. 4 : 16 |
Galba. 37 : 4 |
Gallæci, *genit.* 32 : 25 |
Galli, *plur.* 20 : 4 |
Galliâ. 23 : 7 | 45 : 1 | 65 : 23 | 72 : 19 | 88 : 19 |
Gallici, *genit.* 83 : 1 |
Galliæ, *genit.* 122 : 14 | *plur.* 71 : 5 |

Galliam. 87 : 1 |
Galliarum. 140 : 15 | 148 : 20 |
Gallias. 65 : 13 | 116 : 10 | 139 : 11 |
Galliis. 40 : 1 | 74 : 7 |
Gallis. 19 : 22 | 91 : 21 |
Gallo Caninio. 118 : 14 |
Gallogræciam. 65 : 19 |
gaudentes pacis dulcedine. 137 : 9 |
gaudio. 122 : 17 |
geminus Janus. 64 : 14 |
gemitu. 41 : 4 |
gener. 68 : 3 |
genere. 97 : 19 | 109 : 11 | 114 : 13 | 126 : 2 | 135 : 23 | 137 : 18 | 146 : 14 |
generibus ſuppliciorum variis affecti. 49 : 6 |
generis, *genit.* 9 : 6, 12, 14 | 12 : 13 | 24 : 7 |
generoſiſsimæ ſimplicitatis vir. 145 : 7 |
generum, *accuſ.* 46 : 7 |
genibus. 102 : 22 | 105 : 2 | 134 : 3 |
genitali ſolo. 42 : 6 |
genitam Julia Atiam. 85 : 10 |
geniti in omnium virtutum exempla adoleſcentis. 135 : 20 | *plur.* 38 : 11 |
genitum. 17 : 25 | demerendis honoribus virum. 120 : 14 |
genitus. 56 : 4 | 61 : 18 | 67 : 18 | equeſtri familiâ. 85 : 8 |
gens. 6 : 2 | 40 : 10 | 124 : 7 | gens ac natio. 64 : 2 |
gente. 126 : 6 | 130 : 9 |
gentem. 16 : 14 | Marcomannorum. 125 : 20 |
gentes. 65 : 21 | 115 : 7 | 117 : 8 | 123 : 5 | 124 : 3 | 134 : 16 | Pannoniorum. 115 : 22 |
gentibus. 32 : 23 | 33 : 1 | 126 : 16 | 128 : 2 | 138 : 10 |
gentilitii tumuli ſepulturâ. 139 : 8 |
gentis. 17 : 5 | 19 : 1 | 27 : 5 | 32 : 2 | 43 : 6 | 56 : 21 | 63 : 13 | 116 : 18 | 117 : 4 | 137 : 20 | 138 : 1 |
Gentium, *accuſ.* 14 : 15 |
gentium, *genit.* 10 : 2 | 39 : 13, 21 | 56 : 15 | 62 : 15 | 66 : 12 | 120 : 5 | 124 : 15 | 125 : 15 | 128 : 5 | 139 : 22 |
genus. 67 : 19 | hominum. 91 : 10 | navigii. 125 : 5 | mendacio natum. 137 : 12 |
gerebat ſe ita adverſus Romanos, ut. 126 : 12 |
gerendis honoribus. 60 : 13 |
gerendo bello. 17 : 18 |
gerens bellum contra. 102 : 4 | bellum cum. 87 : 16 |
gereretur bellum. 28 : 12 |
quicquid gereretur ſincerâ fide. 50 : 13 |
geritur bellum. 57 : 13 |
geruntur hæc. 31 : 13 | 63 : 4 | 95 : 23 | 117 : 4 | omnia proſperrimè. 116 : 6 |
geſſerat bellum. 96 : 15 | res. 59 : 22 | 148 : 10 |
geſſimus opera. 124 : 2 |
geſſiſſe res. 55 : 21 |
geſſiſſet alia. 113 : 8 | ea. 134 : 21 |
geſſit bellum adverſus. 63 : 6 | id. 12 : 13 | proſperè. 120 : 15 | ſe ita, ut. 44 : 20 | 68 : 11 | ſe tam varie, ut. 119 : 15 |
geſta bella ſub. 111 : 1 |
geſtæ res. 74 : 6 |
geſtans ſinu filium. 98 : 2 |
geſtari caput abſciſſum circa Præneſte juſſit. 54 : 5 |
geſtierunt adipiſci. 34 : 25 |
geſtum bellum. 28 : 12 | 38 : 14 | 101 : 9 | 115 : 22 | 122 : 5 |
geſtus conſulatus. 73 : 5 |
Germanâ feritate. 124 : 8 |
Germanarum gentium. 39 : 20 |
Germania, *nomin.* 118 : 11 | 123 : 4 | 124 : 2 | 141 : 15 | *ablat.* 116 : 7 | 117 : 3 | 123 : 2, 9 | 125 : 19 | 135 : 7 | 136 : 1, 13 | 137 : 5 | 144 : 1 |
Germaniæ. *genit.* 116 : 17, 21 | 137 : 17 | 141 : 12 | 143 : 8 |
Germaniam. 122 : 3, 9 | 123 : 17 | 126 : 21 | 137 : 8 | 139 : 10 | 141 : 20 |
Germanici, *genit.* 116 : 11 | 133 : 2 | 144 : 1 |
Germanicum, *maſcul.* 141 : 19 | 148 : 7, 14 |
Germanicus. 135 : 14 | 144 : 12 |
Germanis. 140 : 8 |
germanis *fratribus.* 91 : 21 |
Germanorum. 140 : 1 |
germanorum fratrum. 36 : 9 |
Germanus. 46 : 20 |
Getici, *genit.* 85 : 19 |
gladiatori. 112 : 19 |
gladiatorii muneris. 82 : 21 | 118 : 12 |
gladiatorio ludo. 57 : 13 |
gladiatorum. 84 : 9 |
gladii, *genit.* 95 : 1 |
gladiis. 40 : 18 | 49 : 13 | 77 : 14 | 98 : 3 | 137 : 7 | 144 : 15 |
gladio. 34 : 20 | 46 : 20, 23 | 48 : 18 | 53 : 13 | 89 : 4 | 97 : 11 | 98 : 11 |
gladiorum. 31 : 5 | 144 : 7 |
gladios. 74 : 12 |
gladium. 94 : 17 |
Glauciæ, *genit.* 40 : 16 |
Glaucum. 105 : 2 |
globo conjurationis. 84 : 9 |
gloria, *nom.* 4 : 6 | 57 : 19 | 65 : 8 | *ablat.* 40 : 16 | 49 : 15 | 73 : 8 | 139 : 16 | gloriâ honoris. 74 : 15 |
gloriæ. 39 : 2 | 41 : 11 | 43 : 20 | 53 : 14 | 61 : 3 | 66 : 6 | 70 : 17 | 82 : 6 | 113 : 18 | 131 : 12 |
gloriam. 53 : 12 | 60 : 12 | 91 : 3 | 148 : 4 |
gloriatus eſt Achille generis auctore. 10 : 1 |
glorioſa, *neutr.* 77 : 7 |
glorioſis prœpoſita neceſſaria. 128 : 3 |
glorioſiſſime vitam degere. 31 : 3 |
glorioſum, *neut.* 135 : 10 |
Gracchanis. 41 : 1 |
Gracchi, *genit.* 29 : 12 | 30 : 10 | 32 : 6 | 34 : 13, 20, 22 | 35 : 12 | 42 : 3 | *plur.* 37 : 4 |
Graccharum. 26 : 6 | 35 : 9 |
Gracchum. 30 : 5 | 31 : 1 | 34 : 19 |
Gracchus. 29 : 12 | 34 : 10, 15 | 59 : 8 | 119 : 6 |
gradibus Capitolii. 30 : 14 | ætatis diſcretos viros. 62 : 17 |
Gradive Mars. 150 : 10 |
non gradu ſed præcipiti curſu. 28 : 4 |
gradum equeſtrem. 137 : 21 | militiæ auſpicatus. 120 : 1 | noſtrum præcedentibus aut ſequentibus. 133 : 3 |
Græcæ juventutis. 7 : 6 |
Græcia, *nomin.* 5 : 3 | 27 : 5 | *ablat.* 7 : 13 |
Græciæ. 13 : 11 |
Græcis. 25 : 11 |
Græcorum. 37 : 10 |
Graii, *genit.* 9 : 6 |
grammaticis. 26. 10 |
Granicum flumen. 17 : 11 |
gratis fecerit. 76 : 7 |
gratæ religionis memoriam. 52 : 19 |
grates Dianæ ſolvit. 52 : 17 |
grati ac pii hominis. 95 : 9 |
gratia impunitum habuit Pompeium. 29 : 6 | nec

deſuit Planco ad. 91: 18 | æquitate ſuperatus. 146:1 | gratiâ. 45: 20 | 48: 1 | reconciliandâ. 56: 12 | vindicandæ mortis gratiâ. 35: 14 |
gratiam deberi calamitoſis. 80.: 14 | retulit plenam pietati. 44: 2 | in gratiam Sullæ. 68: 5 | Theophanis. 45: 15 |
gratias agentes. 137: 14 |
gratior reditus. 66: 17 |
gratularentur ſibi plenius. 122: 16 |
gratulatus Catulo. 76: 14 |
gravem virum. 35: 10 | 140: 5 |
graves inimicitias. 71: 10 |
gravi bello. 4: 2 | pœnâ. 138: 16 |
gravibus caſibus. 57: 16 | contumelius. 17: 17 |
gravior calamitas. 138: 10 | inopia. 78: 18 |
gravis annona. 99: 6 | clades 101: 11 | vir. 77: 5 | 85: 8 | gravis ætate & corpore. 98: 10 | vulnere. 82: 17 |
Graviſca. 22: 10 |
graviſſima valetudine. 75: 14 |
graviſſimi exempli. 100: 10 |
graviſſimus vir. 105: 7 |
gravitas acceſſit judiciis. 145: 14 |
gravitate. 107: 25 | 144: 10 | 148: 5 |
gravitatem. 136: 1 |
graviter concuſſit. 101: 5 | ferens. 29: 14 | impulſi milites. 79: 1 | tulit. 120: 13 | vulneratus. 120: 16 |
gravius bellum. 82: 5 | gravius exarſit bellum. 28: 14 |
gubernaculo habilem exercitum. 132: 17 |
ad gubernandam fortunam. 146: 4 |
gurgitis. 23: 15 |.

H.

Habebant. 50: 16 | habebat. 126: 10 | habebat parum accepiſſe ſumma, niſi. 99: 3 |
habebatur. 58: 2 | 76: 6 |
habebit. 41: 20 |
habemus. 117. 7 |
habendis comitiis. 113: 10 |
habent modum in voluntate. 58: 17 |
habent ſe ita mores, ut. 112: 26 |
habentem. 146: 15 |
habentibus. 96: 5 |
habeo dixiſſe id ſolum. 142: 17 |
habere. 34: 2 | 44: 21 | 80: 17 | 95: 21, 24, 25 | 120: 18 | habere rationem. 61: 22 |
haberent. 137: 7 |
haberet. 55: 11 | 56: 11, 16 | 80: 10 | 126: 12 | haberet juſtitiam. 61: 22 |
habet. 13: 6 | 148: 18 | ita ſe res habet. 138: 3 |
habilem gubernaculo exercitum. 132: 17 |
habile corpus. 120: 17 |
habilia armis millia &c. 128: 7 |.
habitæ crudeles quæſtiones in. 35: 9 |
habita Cæſaris mentio. 88: 9 | quæſtio. 32: 14 |
habiti delectus. *plur.* 129: 1 |
habitum indutus. 68: 9 |
habiturus eum belli commilitonem. 85: 20 |.
habitu. 44: 8 |
habitus. *adj.* 31: 6 |.
habitus civitatis. 118: 1 |
habuerat. 75: 18 | cauſam ſequendi conſilium, ut. 70: 14 | in matrimonio Juliam. 114: 8 |
habuere. 34: 24 | 147: 13 |
habuerit. 19: 7 |
habuiſſet. 32: 7 | 68: 6 | 130: 10 | habuiſſet finem vivendi, vincendi. 54: 16 |
habuit. 13: 5 | 15: 17 | 18: 11 | 39 | 16 | 41: 5: 129: 8 | 132: 3 | animum ſenatu majorem pro republica, 87: 7 | belli motum adventus Antonii. 98: 21 | comitem militiæ. 85: 15 | hunc vitæ finem, 41: 21 | impunitum Pompeium gratia. 29: 6 | in mora nihil, quominus. 78: 15 | initium. 11: 19 | in omnia adjutorem *Sejanum*. 146: 18 | omnem honorem Tiberio. 119: regem obvium. 103: 14 | ſemper fortunam in ſua poteſtate. 61: 24 | neque habuit quidquam antiquius, quam ut. 79: 14 |
hac. *ablat.* 19: 16 | 23: 14 | 40: 13 | 101: 2 | 105: 13 | 116: 6 | 127: 8 |
Hadriatici maris. 69: 12 |
hæc. *femin.* 16: 5 | 23: 13 | 28: 14 | 47: 16 | 97: 3 | 147: 18 | *neut.* 3: 2 | 31: 13 | 61: 6, 16 | 63: 4 | 74: 1 | 77: 7 | 89: 18 | 100: 6 | 104: 21 | 129: 5 | 144: 9 | 149: 17 |
Halete. *abl.* 18: 24 |
hanc. 6: 6 | 13: 5 | 16: 18, 20 | 104: 10 | 127: 4 | 150: 11 | 151: 3 |
Hannibal. 45: 8 | 55: 4 |
Hannibalis. 22: 2 | 53: 22 |
harum. 76: 12 |
haruſpices. 84: 1 |
haruſpex. 35: 5 |
has. 26: 16 | 66: 3 | 112: 5 |
haud. 10: 4 | 20: 3 | 31: 8 | 48: 23 | 51: 10 | 60: 18 | 99: 8 | 64: 1 | 92: 5 | 104: 8 | 146: haud abſurde. 105: 6 | haud imprudenter. 137: 22 | haud injucunda. *abl.* 120: 4 | haud mediocris. 115: 12 | haud multo plus. 127: 3 |
hauſto exitiali ſpiritu. 49: 17 |
hederis. 104: 17 |
Helonæ. 3: 1 |
Heniochas. 66: 9 |
Heraclidis. 3: 10 | 4: 17 |
Hercinæ. 125: 21 | 127: 6 |
Herculaneum. 43: 25 |
Hercule. 6: 3 | 9: 12: 10: 1 |
Hercules. 3: 9 | 72: 3 | hercules, *juram.* 79: 5 | 128: 14 |
Herculis. 3: 11 | 5: 13 |
hereditaria *provincia.* 65: 21 |
hereditarium odium. 2: 6 |
hereditate. 31: 14 |
hereditatem. 139: 24 |
Herius Aſinius. 43: 18:
Hermiones. 3: 1 |
Hermundorum. 124: 10 |
Heſiodus. 10: 9 |
hi. 84: 8 |
hiberna. *neut.* 123: 18 | 125: 17 | 127: 12 | 130: 4 | 134: 5 | 139: 17: 21 |
hibernis. 132: 23 |
hic. *pron.* 8: 5 | 13: 4 | 16: 5 | 17: 3 | 29: 4 | 32: 5 | 33: 8 | 35: 14 | 39: 2 | 44: 18 | 56: 4, 17 | 59: 3 | 61: 18, 24 | 67: 18 | 76: 5 | 79: 12 | 81: 3 | 85: 9 | 89: 20 | 90: 8, 11 | 96: 8 | 100: 19 | 102: 5 | 109: 16 | 113: 1 | 120: 6 | 149: 15 | *adv.* 76: 22 | 121: 16 | 147: 4 |
hieme. 123: 16 |
hiemis. 132: 21 |
hiems. 133: 27 |
hilarem. 123: 13 |

hilaritatis priscæ virum. 146: 19 |
hinc. 105: 14 | 106: 1, 2 | 119: 19 |
Hirpinis. 43: 24 | 92: 8 |
Hippocle. 6: 11 |
Hipporis. 6: 3 | 18: 24 |
Hutii. *gen.* 83: 16 | 88: 8 |
Hirtio. 87: 16 |
hirtus. 38: 16 |
his. 33: 1 | 67: 4 | 70: 25 | 73: 4 | 87: 26 | 103: 2 | 111: 15 | 113: 20 | 117: 8 | 122: 1 | 139: 9 | 144: 15 | 146: 12 | 149: 14 |
Hispaniâ. *abl.* 18: 3. 4 | 28: 11 | 31: 22 | 32: 22 | 33: 2. 9 | 57: 13 | 70: 6 | 88: 19 | 96: 2. 14 |
Hispaniæ. *gen.* 4: 14 | 32: 23 | *plur.* 111: 9 |
Hispaniam. 31: 21 | 82: 9 | 100: 9 |
Hispanias. 64: 15 | 65: 21 | 75: 8 | 78: 1 | 120: 24 | 145: 2 |
Hispaniense *bellum.* 82: 5 |
Hispaniensis. *nom.* 78: 21 | *gen.* 83: 2 | 85: 15 |
Hispanias. 57: 3 |
Hispanis. 65: 24 | 112: 4 |
Hispanus. 78: 22 |
historiarum auctor. 37: 17 |
historicos. 26: 1 |
histrioni. 55. 10 |
hoc. *ablat.* 3: 10 | 4: 9 | 8: 8 | 9: 9 | 14: 17 | 19: 17 | 37: 13 | 43: 23 | 47: 4 | 57: 3, 11 | 62: 18 | 64: 13 | 70: 11, 22 | 92: 15 | 99: 11, 22 | 102: 1 | 103: 5 | 104: 7 | 107: 20 | 112: 16 | 114: 10 | 118: 3 | 119: 12 | 129: 8 | 131: 19 | 135: 7. 23 | 136: 15 | 141: 16 | *neutr.* 8: 1: 10: 7, 11, 15 | 21: 5 | 23: 11 | 25: 11 | 27: 7 | 31: 4 | 35: 6 | 48: 16 | 50: 9 | 58: 11 | 66: 16 | 67: 7 | 68: 14 | 70: 14 | 71: 17 | 88: 13 | 91: 5 | 99: 9 | 112: 16 | 115: 16 | 116: 3 | 117: 11, 18 | 122: 1. 7 | 124: 17 | 132: 8 | 133: 8 | 141: 6 | 147: 16 | 150: 2 | hoc idem. 26: 9 |
hodie. 125: 12 |
hodieque. 7: 4, 8 | 16: 19 | 37: 2 | 52: 20 | 54: 12 | 87: 13 | 103: 9 | 117: 5 |
Homeri. *gen.* 7: 17 | 10: 10 |
Homero. 6: 5 |
Homerum. 8: 4 |
Homerus. 10: 13 |
homine. 47: 16 | 52: 14 | 116: 7 |
hominem. 17: 5 | 147: 7 |
homines. 13: 4 | 40: 19 | 43: 6 | 50: 14 | 58: 13. 15 | 66: 16 | 110: 7 | 113: 24 | 120: 12 | 137: 6 | 142: 14 |
hominibus. 19: 2 | 57: 9 | 61: 20 | 91: 15 | 110: 7. 15 | 120: 14 | 121: 19 | 126: 16 | 150: 7 |
hominis. 59: 3 | 66: 13 | 74: 16 | 95: 8 | 102: 17 |
hominum. 8: 8 | 32: 3, 24 | 40: 13 | 52: 2 | 57: 18 | 91: 10 | 94: 10 | 109: 18 | 112: 4 | 119: 20 | 120: 18 | 127: 11 | 137: 7 | 149: 11, 12. 14 |
homo. 61: 19 | 71: 5 | 76: 4 |
honor. 87: 14 | 141: 13 | 145: 23 |
honorantur recta. 145: 16 |
honorata corpora publica sepulturâ. 88: 9 |
honoratè cõtinet illum. 148: 19 |
honoratiori parere. 81: 23 |
honoratissimo loco inter. 98: 6 |
honoratissimos filios. 17: 10 |
honorificentissimo titulo. 72: 7 |
honorifico testimonio. 59: 2 |
honoratius otium imperio. 118: 7 |
honoratum equestri statua *virum.* 87: 12 | matrimonio filiæ. 119: 3 | nomen divinis honoribus. 143: 7 | caput sepultura. 139: 8 |
honoratus. 109: 15 | nomine devictæ à se gentis. 19: 1 | ornamentis triumphalibus. 130: 14 |
honoravit felicitatem diei ludorum memoria. 54: 20 | populum congiariis. 148: 11 | puerum Sacerdotio. 85: 17 |
honore. 85: 11 | 143: 3 | 148: 14 |
honorem. 4: 11 | 17: 13 | 41: 10 | 45: 4 | 119: 14 | 135: 16 | 140: 21 |
honori. 104: 13 | 115: 11 | 142: 1 |
honoribus. 40: 17 | 43: 14 | 58: 14 | 60: 12 | 110: 18 | 143: 7 | 146: 14 | 147: 7 | 148: 9 |
honorificè. 87: 21 |
honoris. 55: 2 | 56: 9 | 74: 15 | 88: 1 |
honorum. 56: 16 | 95: 17 | 134: 14 | 141: 17 |
honestam paupertatem. 148: 13 |
honeste petitus consulatus. 73: 4 |
honos imperii. 63: 18 | honos sacris reddit. 110: 15 |
horâ. 45: 9 |
horam. 54: 3 |
horas. 41: 17 |
horrenda memoriâ tempestas. 118: 15 |
horridus. 78: 16 |
hortabantur, ut. 79: 5 |
hortantibus. 90: 3 |
hortarentur, ut. 80: 18 |
hortatu principis. 110: 18 |
hortatus, *partic.* 30: 15 |
Hortensium. 62: 18. 95. 11 |
Hortensio. 76: 15 |
Hortensius. 44: 1 |
hortos. 86: 18 |
horum. 6. 14 | 45: 13 | 121: 2 | 136: 8 | 145: 8 |
hos. 37: 11 |
hospitio. 85: 16 |
hospitis. 89: 13 |
hoste. 4: 3 | 46: 23 | 127: 14 | 131: 15 | 138: 18 | hoste judicato. 89: 4 |
hostem. 18: 6 | 51: 16 | 79: 8 | 129: 3 | 131: 13 |
hostes. 94: 12 | 131: 18 | hostes judicati. 90: 13 |
hostibus. 29: 8 | 34: 19 | 40: 3 | 44: 6 | 49: 27 | 94: 5, 18 |
hostili exercitu. 130: 12 | ripâ. 120: 6 |
Hostiliâ curiâ. 40: 19 | 53: 11 |
hostilis feritas. 139: 6 |
Hostilium. 29: 5 |
hosti. 128: 5 |
hostis. 13: 9 | 55: 12 | 80: 24 | 95: 15 | 130: 7 | 131: 14 | 138: 14 |
hostium. 4: 5 | 32: 8 | 40: 9 | 45: 2 | 50: 9 | 51: 12 | 54: 3, 23 | 72: 20 | 74: 2 | 78: 20 | 82: 3 | 106: 6 | 125: 1. 17 | 127: 13 | 130: 1. 13 | 134: 18 | 139: 12 | 140: 3. 14 | 141: 2 |
huc. 29: 17 | huc atque illuc. 48: 11 |
huic. 19: 21 | 20: 2 | 33: 12 | 35: 1 | 116: 22 | 133. 5 | 143: 5 |
hujus. 4: 8 | 6: 12 | 10: 9 | 11: 2 | 19 | 26: 12 | 38: 15 | 39: 11 | 40: 16 | 41: 11 | 52: 19 | 53: 14 | 57: 18 | 59: 4 | 60: 16 | 61: 3 | 67: 7 | 70: 7 | 80: 2 | 91: 11 |

95: 27 | 110: 6 | 116: 4 | 126: 1 | 128: 20 | 147: 2 | 151: 5 |
humana simplicitas. 70: 9 | humanâ ope invictum. 101: 5 | humana consilia. 86: 12 |
humanam fidem. 67: 21 | 78: 19 | 82: 19 | 140: 6 |
humanarum rerum. 97: 17 |
humani juris. 53: 9 |
humanis honoribus. 143: 7 | vitiis. 61: 23 |
humanitate gravitatem temperans. 136: 1 | humanitate singularem rem. 133: 1 |
humilia sequi. 86: 13 |
humiliorem. 145: 17 |
humilis. 145: 16 |
humillimis. 96: 11 |
humillimus assentator reginæ. 104: 22 |
hunc. 2: 8 | 6: 1 | 18: 11 | 34: 7, 22 | 38: 10 | 41: 21 | 59: 16 | 73: 9 | 86: 16 | 91: 21 | 95: 18 | 98: 1 | 104: 20 | 105: 6 | 112: 14 | 120: 12 | 127: 3 | 151: 12 |

I.

JActa mentio cōditionum. 89: 26 |
jacta tela. 102: 17 |
jactari variis casibus sævitia maris. 5: 1 |
jacturæ. *dat.* 144: 1 |
jam. 13: 4 | 18: 2, 16 | 34: 16 | 39: 4 | 58: 6. 21 | 61: 17 | 62: 16 | 69: 10 | 74: 8 | 80: 6. 16 | 84: 14 | 87: 25 | 89: 28, 30 | 93: 3 | 98: 10 | 117: 22 | 125: 19 | 127: 12 | 129: 10 | 131: 14. 21 | 133: 8 *ter* | 135: 5 | 137: 21 | 138: 2 | 142: 2 | jam pridem. 42: 9 | 140: 21 | 147: 2 | jam tum. 37: 17 | 121: 1 | jam tunc. 39: 15 |
Januariis. 39: 19 |
januæ. *genit.* 35: 7 |
Janus Geminus. 64: 14 |
ibi. 2: 3 | 31: 8 | 59: 22 | 66: 8 | 82: 2, 3 | 119: 15 |
Icario. 7: 11 |
ictibus. 54: 10 |
ictu. 95: 3 |
ictum. 93: 10 |
ictus fragmine subsellii, *adject.* 31: 3 | lapide. 92: 9 |
id. 5: 21 | 8: 11 | 10: 13 | 12: 12, 13 | 21: 20 | 29: 14 | 34: 12, 13 | 40: 4 | 42: 4, 11 | 43: 17 | 49: 21 | 50: 13 | 58: 4 | 59: 11 | 60: 20 | 61: 21 | 67: 6 | 69: 8 | 76: 7 | 81: 5 | 84: 7 | 91: 12 | 95: 16 | 97: 15 | 99: 13 | 102: 28 | 105: 5 | 111: 2 | 113: 12, 15, 25 | 114: 19 | 121: 16 | 125: 5 | 127: 6 | 129: 5 | 130: 13 | 138: 1, 5 | 142: 17 | 147: 21 | 148: 11 | 149: 9 | id est. 76: 6 | 89: 5 | idipsum. 43: 5 | 144: 13 | id furoris. 102: 9 | nominis. 6: 2 | temporis. 32: 18 |
idem. *masc.* 2: 5 | 17: 3 | 26: 5 | 33: 11 | 68: 3, 9, 27 | 69: 5 | 71: 18 | 72: 7 | 86: 25 | 90: 11 | 105: 4 | 108: 17 | 141: 13 | *neut.* 15: 5 | 17: 19 | 20: 2 | 24: 5 | 26: 9 | 37: 9 | 59: 7 | 60: 2 | 71: 5 | 73: 6 | 107: 17 | 112: 27 | idem hoc. 58: 11 | idem quantum. 65: 22 |
idem quod. 65: 17 |
idibus. 83: 6 |
idoneus. 96: 5 |
iduum. 84: 2 |
igitur. 70: 11 | 112: 5 | 126: 8 | 131: 14 | 137: 24 |
ignarus veri & vetustatis. 50: 11 |
ignavè, *vel* gnavè. 144: 12 |
ignavis. 4: 8 |
ignavum conferunt stipendium. 65: 18 |
igne. 144: 13 |
igni. 49: 16 | 51: 6 | 71: 13 | 93: 20 | 97: 11 | 110: 1 | 128: 19 | 149: 8 |
ignium. 150: 11 |
ignobiles. 7: 12 |
ignominiâ. 112: 1 |
ignoratæ. 62: 17 |
ignoremus. 37: 21 |
ignoro. 120: 11 |
ignoscere sibi omnia. 57: 9 |
ignotæ originis Marium. 147: 12 |
ignoverat. 105: 6 |
ignovit omnibus. 82: 20 | 133: 15 |
ii. 4: 10 | 78: 4 | 107: 22 |
iis. 4: 7 | 6: 6 | 12: 7 | 13: 1 | 15: 3 | 16: 3 | 17: 4 | 34: 16 | 37: 16 | 41: 4 | 48: 2 | 49: 7 | 51: 9, 14 | 52: 4 | 58: 15 | 65: 16 | 67: 13 | 68: 11, 12, 15 | 69: 8 | 75: 11, 12 | 89: 13 | 102: 11 | 108: 15 | 123: 7 | 133: 13 |
iisdem. 4: 16 | 120: 13 |
illa. *nom. fam.* 19: 16 | 42: 2 | 52: 17 | 106: 2 | 110: 14 | 112: 2 | 118: 6 | 135: 12 | *ablat.* 41: 15 | 49: 4 | 80: 3 | 105: 14 | 108: 12 | 135: 20 | *neutr.* 77: 6 | 89: 18 | 229: 6 |
illæ. 111: 18, 19, 20 |
illam. 25: 1 | 56: 6 | 133: 19 |
illato igni. 49: 16 |
illatum bellum Carthagini. 18: 3 |
illaturum se bellum iis. 51: 14 |
ille. 8: 2 | 14: 10 | 46: 25 | 55: 8 | 59: 2 | 61: 16 | 63: 15 | 65: 9 | 67: 6 | 69: 1 | 72. 11 | 74: 15 | 83: 18 | 86: 3 | 91: 6 | 98: 18 | 105: 6 | 107: 19 | 109: 20 | 121: 17 | 133: 5 | 142: 7 | 147: 23 | 149. 18 |
illecti sunt hortatu principis ad ornandam urbem. 110: 19 |
Illiaca tempora. 5: 9 |
Ilium. 6: 7 |
illi. *dat.* 49: 15 | 66: 19 | 67: 23 | 83: 4 | 92: 2 | 95: 20 | 112: 12, 13 | 122: 12: 16 | 141: 3 | 142: 9 | *plur.* 29: 8 | 36: 2 | 107: 12 | 137: 11 | 147: 5 |
illibatam magnitudinem. 75: 18 |
illic. *adv.* 76: 22 |
illiciendæ multitudinis. 41: 6 |
illinc. 106: 1, 3 | 119: 19 |
illis. 37: 12 | 59: 8 | 78: 21 | 79: 6 | 95: 5 | 104: 7 | 107: 7, 14 | 111: 21 | 113: 20 | 125: 4 | 133: 10, 11 |
illisit capiti *catenas*. 140: 10 |
illius. 27: 5 | 91: 9 | 121: 13 | 133: 1 | 143: 2 |
illo. 5: 12 | 26: 19 | 61: 19 | 81: 7 | 90: 16, 17 | 95: 13 | 96: 13, 27 | 98: 6 | 121: 15 | 140: 19 |
illorum. 41: 12 |
illuc. 48: 11 |
illud. 8: 8 | 68: 19 | 79: 13 | 85: 2 | 88: 14 | 118: 3 | 121: 22 | 133: 11 |
illum. 8: 2 *bis* | 26: 9 | 70: 18 | 79: 8 | 105: 10 | 116: 27 | 128: 20 | 148: 19 |
illuminaret Thebas unum os Pindari. 27: 11 |
illuminavit altissime virtutem Catonis ille dies. 61: 18 | horum fidem Mitylenæorum perfidia. 45: 13 | rerum naturæ corpus eloquentiâ *Cicero*. 91: 7 |

Illustratus bello Sylla. 45: 1 |
illustravit tragœdias una ætas. 24: 11 |
illustres locos. 7: 14 |
illustri familiâ. 137: 1 |
illuxit Homeri ingenium. 7: 17 |
Illyrici. *gen.* 145: 7 |
Illyriorum. 14: 15 |
imagine. 54: 12 |
imaginem antennarum. 69: 16 | principatus. 111: 13 | finere. 57: 12 |
imaginis. 136: 8 |
imbecillitatis motus senserat. 142: 2 |
imbecillus. 133: 4 |
imbelli manu. 13: 3 |
imbutæ manus sanguine. 47: 5 |
imbutum rudimentis militiæ. 148: 7 |
imis summa miscuit. 30: 1 |
imitanda, *neut. pass.* 25: 4 |
imitaretur. 8: 2 |
imitari. 8: 2 |
imitatio. 147: 18 |
imitatus. 105: 6 | imitatus per omnia. 145: 7 | immane argumentum bellicæ civitatis. 64: 12 | initium belli. 109: 19 |
immanem dissensionem. 29: 11 | exercitum. 78: 12 |
immanes res ageret. 72: 18 |
immani acie fudit Achæos. 16: 14 |
immanibus copiis. 73: 14 |
immanis amicorum frequentia. 86: 5 | vis gentium. 39: 20 | *genit.* magitudinis hostem. 18: 5 | operis rem. 83: 24 | victoriæ emolumentum. 123: 15 |
immatura morte. 31: 4 |
immature præreptus. 136: 6 |
immemor parentis. 118: 17 |
immensa corporibus juventus. 124: 4 | immensa multitudine. 41: 5 |
immensæ multitudinis. 128: 8 |
immensis copiis. 140: 1 |
immensum bellum. 122: 4 |
imminebat Italiæ bellum. 115: 22 |
imminentis proscriptionis. 46: 14 |
imminere Italiæ. 45: 15 |
immistos. castris. 4: 5 |
immobilior corpore & animo. 137: 2 |
immodica cupiditas. 52: 4 | immodica libertate. 92: 32 |
immodicæ crudelitatis. 55: 7 |
immodicus gloriæ. 39: 2 | in appetendis honoribus. 60: 13 |
immortales 15: 19 | 80: 2 | 83: 20 |
immortali memoria. 110: 1 |
immotum nihil. 34: 5 |
immunem calamitate exercitum. 139: 20 |
immunes à metu. 145: 21 | clade belli. 134: 16 |
immunis ab arbitris *domus*. 41: 25 | delictorum juvenis. 35: 3 | voluptatibus vir. 73: 8 | vitiis homo. 61: 23 |
impatientissimus quietis. 50: 1 |
impedimentorum. 104: 9 |
impedimenti. 103: 15 |
impedimentum operis. 27: 2 |
impedire triumphum. 14: 19 | actiones ejus. 71: 3 |
impellens se in vulnus. 95: 2 |
impendentia pericula. 62: 5 |
impensurum omne ævi sui spatium in id opus. 111: 2 |
imperandi aliis cupidus. 100: 18 |
imperator. 19: 1 | 51: 1 | 85: 12 | 105: 14 | 107: 6 | 122: 19. 20 | 132: 10 |
imperatore. 46: 21 | 88: 13 | 110: 22 | 128: 18 |
imperatores. *nom.* 43: 8 | 88: 21 | *acc.* 60: 6 |
imperatori. 135: 8 |
imperatoriâ appellatione. 145: 2 |
imperatoribus. 19: 3 | 93: 7 | 111: 16 |
imperatoris. 40: 6 | 66: 17, 18 | 73: 12 | 107: 15 | 112: 1 | 116: 3 | 124: 7 | 130: 4 | 131: 13 | 134: 3 | 140: 13 | 144: 9 |
imperatorum. 40: 4 | 81: 16 | 82: 25 | 94: 15 | 107: 15 | 122. 15 | 134: 17 |
imperia. 46: 2 | 57: 6 | 87: 27 |
imperii. 2: 10 | 3: 12 | 10: 5 | 18: 6 | 12 | 28: 3 | 44: 8 | 55: 6 | 60: 8 | 61: 12 | 63: 18, 23 | 64: 12 | 76: 24 | 79: 11 | 89: 1 | 98: 1 | 111: 8 | 116: 6 | 121: 15 | 122: 2 | 123: 17 | 139: 10 | 148: 1 | 150: 11 |
imperiis. 39. 5 |
imperio. 9: 5 | 15: 11 | 66: 3 | 81: 2 | 111: 18 | 118: 8 | 126: 12 | 144: 1 | 145: 4, 10 | 146: 3 | 151: 5 |
imperiorum. 39: 13 | 119: 20 |
imperium. 3: 17 | 8: 11 | 30: 3 | 33: 1 | 43: 2 | 46: 4 | 58: 8, 10 | 81: 23 | 110: 12 | 126: 5, 10 |
impetrando. *gerund.* 143: 15, 16 |
impetrandum, ut. 91: 18 |
impetrari consulatus potuit. 110: 21 |
impetrasse à, ut. 16: 20 |
impetrato reditu. 92: 4 |
impetrato, ut. 125: 13 |
impetravit à. ut. 94: 19 |
impetu. 58: 18: 79: 7 | 96: 9 |
impetus ad bella maximi adolescens. 82: 7 |
implere censorem. 115: 12 | spem. 121: 16 |
impleret viginti annos. 90: 6 |
impleverat instar trigiuta legionum. 47: 22 |
imponendo insigne regium capiti. 83: 13 |
imponens coronam capiti. 86: 8 |
imponere bello manum ultimam. 59: 25 |
imponit bello ultimam manum. 109: 7 |
importatum instrumentum balinei. 133: 8 |
imposita omnibus necessitas recte faciendi. 145: 15 |
imposuerat capiti insigne regium. 141: 9 | bello ultimam manum. 136: 11 |
imposuerunt eum in navem. 46: 25 |
imposuit bellis ultimam manum. 108: 10 |
impotens. 39: 2 |
ad impotentiam usus potentia. 56: 14 |
imprudenter. 4: 5 | 137: 22 |
imprudentia. 19: 16 |
impugnabat hæc. 104: 22 |
impulsi. *plur.* 79: 1 |
impulsis hostibus 94: |
impunitas gladiorum. 144: 7 |
impunitatis gladiorum. 31: 5 |
impunitum habuit gratia Pompeium. 20: 6 |
imputat Atheniensibus rebellionem. 50: 10 |
in, *acc.* 2: 3, 6 | 3: 5 | 7: 2, 6 | 10: 13, 15 | 12: 5 | 13:

11 | 14:10 | 15:15 | 16: 1 | 17:15,17 | 18:20 | 19: 7,21 | 22:1,13,14 | 24: 5,7,8 | 26:4,13,14, 18 | 27:6 | 28:6 | 30:2 | 31:9,11,21 | 32:10,21 | 34:10,18,21 | 35:6,7, 8,12 | 36:4,7,8 | 37: 10 | 38:5 | 39:4,18 | 40:23 | 41:1,26 | 42: 7,13 | 43:4,5,13 | 44: 9 | 45:8,12,14 | 46: 17 | 47:8,10,13,14, 15,19 | 48:20 | 49:5, 10,25 | 50:1,4,5,12, 17,20 | 51:10,25 | 52: 3 | 54:2,8,9 | 55:14, 19 | 56:6 | 57:6 | 58:1, 3,4,8,22 | 59:11,12 | 60:18,20 | 62:3,7,8 | 63:20,22 | 64:2,4, 10,15 | 65:23 | 66:13, 25,20 | 67:2 | 68:1,2, 5,23,26 | 69:6 | 70: 18 | 71:1,5,12 | 73:1, 6,10,11,17 | 77:9,18 | 78:22 | 79:5 | 80:11, 16,18 | 81:13,26 | 82: 4,10,13,19 | 83:6,10 | 84:16 | 85:19 | 86:3, 7,17 | 87:8,22 | 88:18, 20 | 89:2,17,28 | 91:9, 23 | 93:6,9,22,24 | 94:1,7,17,18 | 95:3, 9,19 | 96:15,17,24 | 97:8 | 98:4,19,20 | 99:22 | 100:1,3 | 102: 17 | 103:6,11 | 104:12, 14,24 | 106:12,15 | 107:6,8,9,19 | 109: 9 | 110:3,9 | 111:2,10, 12 | 113:9,12 | 114:3,5, 23 | 116:10,20,23 | 117: 5,9 | 118:5 | 119:4,9 | 120:15,22 | 122:3 | 123: 15,16,17 | 125:6,4, 17,21 | 126:11,23 | 127: 9 | 128:2,4,10 | 129: 3,7 | 131:8,13 | 132:1, 4,5,6,11,13 | 133:8 | 134:5 | 135:13,19 | 136: 7 | 137:16,22,25 | 138: 6 | 139:17 | 140:8,21 | 141:20,21 | 142:1,2, 12 | 144:6,7,12 | 145: 11,18 | 146:1 | 147:11, 21 | 148:14 | 151:1 |
in dies. 52:6 | 57:15 | 79: 7 | 100:13 | 112:21 | 132: 3 | 142:5 | in hoc indulgente fortuna, ne. 136:15 | in hoc excessit ita ut. 92: 15 | in hoc scilicet, ne, *adeo ne.* 68:14 | in hoc perduxerat novitatem suã, ut. 115:16 | in id evecti super quod ascendi non potest. 81:5 | in id furoris processerat, ut. 102:9 | in omnia habuit adjutorem, 146:16 | in omnia pecuniæ, quam recte faciendi cupidiore. 116:8 | in quantum voluerant. 138:19 | 139:24 | in tantum ea intelligi. 19:15 | in tantum, in quantum. 14:4 | 70:8 | 134:8 | in tantum, ut. 57:17 | 81: 7 | 101:19 | 112:3, 21 |
in *ablat.* 2:2 | 3:3 | 4,14, 16 | 6:9,10,12 | 7:11, 16 | 8:1,4 | 10:15 | 12: 2,10 | 13:13 | 14:6,8, 14 | 15:17 | 16:3,7,9 | 17:4,7,24 | 18:3,4, 18 | 23:5,7,9,14 | 22: 3,5,15 | 25:8,11 | 26: 18,24 *bis* | 28:7,8,10 | 30:8 | 31:1,4,13,17, 22 *bis* | 32:13,22 | 33:1, 2,4,9 | 34:6,14,19 | 36:7 | 37:9,10,12,16, 17 | 39:3,5,19 | 40:1, 5,10,19 | 41:4,16,22, 23 | 42:1,3,11 | 43: 24 | 44:1,7,8 | 45:1, 9 | 46:13,26 | 47:11 | 48:6 | 49:7,9,27 *bis* | 50:4,12 | 51:9,12,15, 22 | 52:14 | 53:5,11,18 | 54:13 | 55: 9,10,20 | 56:10,12,13,15 | 57:7, 13 | 58:8,12,13,15,17, 20,22 | 59:10,15,16, 17,20,24 | 60:10,12, 13,16 | 61:14,17,23 | 62:23 | 63:2,4 | 65: 16 | 67:17 | 68:23 | 69: 12,16,17 | 70:3,6,15, 22 | 72:7,19 | 73:7,8, 17 | 74:3,7 | 76:8, 16 | 77:9,19 *bis* | 78:15 | 80:9,13 | 81:7,9 | 85: 11 | 86:19 | 87:13,19, 29 | 88:2,19 | 89:13 | 90:9,10 | 91:10,24, 26 | 92:1,2,5,8,14, 15 | 93:3,8,11,12,16, 22 | 94:5,7,11 | 95:4, 15,22,23 | 96:27 | 97: 12 | 98:5,9,14 | 99:8, 9,10,11,12,20 | 100: 7,19 | 101:14 | 102:1, 10,11 | 103:2,11,12 | 105:1,2,8,13 | 106:3 | 107:2,3,4,14,17,20, 24,25 | 108:3 | 110:6 | 111:15,21 | 112:4,20 | 113.4,10 | 114:7,18, 22 | 116:6,7,14,18 | 117:3,4 | 118:3,12,16 | 119:17 | 120:2,6,13, 20,22 | 121:10,15,22 | 122:2,5 | 123:1 *quater*, 2,7,9,18 | 125:19 | 126: 22 | 127:9,15 | 128:12, 17,19 | 129:3,8,11 | 130:15 | 131:15 | 133:19 | 134:12 | 135·7,13,18, 23 | 136:1,2 | 137:5,11, 17 *bis* | 138:10 *bis* | 140: 17,23 | 141:16,18 | 142: 15 | 144:1,2,16,17 | 145:1,3,4,7,9 | 146: 10 | 147:2,17 | 148:2 | in Attio circaque eum Romana tragœdia. 25:13 | in occultando. 113:1 |
inaudito mari. 124:13 |
incautus ab ingratis occupatus est. 83:19 |
incendii. 97:9 |
incendiis. 62:5 | 112:21 |
incendio. 150:4 | incendio amoris in Cleopatram 104:14 |
incendium militaris tumultus. 144:13 |
incensa urbs. 97:9 |
incenso monte. 149:10 |
incepto desistere. 15:8 |
in incerto est utrum, an. 116: 14 |
incertum est. 66:7 |
incesti reus. 71:8 |
inchoatum bellum. 135:20 |
inchoavit Olympiacum *indum.* 15:6 |
ne incideret in id, quod Homerus. *in quod Homerus.* 10:13 |
inciderunt in. 131:13 |
incidi in rem domesticam. 10:15 |
incinctos sylvæ campos. 125: 21 |
incipientes rebellare. 16:5 |
incisis venis. 49:9 |
incitationem accendit admiratio. 26:17 |
inclinatæ in deterius valetudinis principia. 142:2 | inclinatæ hostium copiæ. 82:2 |
inclinatam aciem. 79:13 |
incluso suo spiritu. 49:17 |
inclusum Dolabellam *urbe.* 93:8 |
inclusus custodiis hostis. 130: 5 | domicilio dignissimo animus. 93:18 | insidiis exercitus. 138:17 |
incognita multitudine. 41: 15 |
incognitæ disciplinæ, *genit.* 137:15 | nominibus geo-

tes. 124 : 3 |
incognito mari. 124 : 14 |
incolebat *regionem*. 127 : 7 | campos. 126 : 1 |
incolis, *dat.* 3 : 5 |
incolume manebit rerum naturæ corpus. 91 : 8 |
incolumem servavit. 108 : 1 |
incolumes dimisit. 52 : 14 |
incolumi exercitu. 125 : 16 | omnium numero. 139 : 16 |
incolumitate donaverat. 119 : 2 |
incolunt intima Ponti. 66 : 9 |
incredibili celeritate. 69 : 2 | lætitia. 121 : 4 | pietate. 117 : 20 |
incrementa sua sibi debuit. 61 : 7 |
incrementi. 127 : 1 |
incrementis. 78 : 21 |
increpitâ fortunâ. 83 : 13 |
incruentis certaminibus. 48 : 23 | non incruentis centurionibus. 131 : 17 |
incussa omnibus voluntas recte faciendi. 145 : 15 |
inde. 31 : 15 | 52 : 21 | 65 : 2 | 93 : 24 | 114 : 7 | 115 . 2 |
indemnatum, *masc.* 71 : 13 |
indicat ætatem statua scripturâ. 87 : 13 |
indicata Lollii consilia per Parthum. 120 : 10 |
indicatur per virum. 138 : 2 |
indicem. 138 : 8 |
indicia. 82 : 20 | 105 : 4 |
indidit cognomen viro. 112 : 14 |
indignari. 56 : 15 | 150 : 5 |
indignatio. 87 : 4 | 90 : 22 |
indignationem casûs, *ob casum*. 46 : 22 |
indignissimum, *neut.* 55 : 17 |
indignos. 113 : 11 |
indignum, *masc.* 86 : 16 | *neut.* 90 : 16 |
inditum nomen, cognomen, &c. 16 : 13 | 38 : 8 | 39 : 9 |
industria. 29 : 18 |
indole juvenis. 87 : 11 |
indolem juvenis. 85 : 18 |
inducta nova disciplina. 28 : 5 |
inducturus caliginem omnibus. 62 : 15 |
induit pastoralem cultum. 4 : 5 |
indulgente nobis in hoc fortunâ, nc. 136 : 15 |
indulgentia fortunæ. 29 : 2 |
indulgentiam fortunæ. 141 : 1 | iam longam fortunæ nulla virtute meritus. 102 : 6 |
industria, *nomin.* 116 : 13 | 145 : 13 | *ablat.* 70 : 6 |
indutus habitum. 68 : 9 |
ineluctabilis fatorum vis. 84 : 5 |
inenarrabili pietate. 117 : 21 |
inerat admonitio frequens. 133 : 16 |
inermem. 102 : 19 |
inermis. 102 : 15 |
inertiam. 69 : 2 |
inescandæ multitudinis. 41 : 6 |
inesset virtus in animo. 147 : 17 |
iucundum sacerdotium. 69 : 5 |
inexorabilis in offensis. 56 : 12 |
inexpugnabiles Delmatæ. 135 : 5 |
inexsuperabiles *difficultate*. 140 : 3 |
inexsuperabili manu. 59 : 13 |
haud infacete. 60 : 18 |
infamiam pecuniæ. 60 : 6 |
infamis stupro. 71 : 8 |
infectum reliquit nihil. 118 : 18 |
nec inferior nomine consulis. 53 : 2 |
inferiora. 125 : 1 | 139 : 21 |
inferos. 75 : 18 |
inferre bellum patriæ. 104 : 16 |
infert bellum patriæ. 48 : 3 |
infestetur Romano imperio periculum. 111 : 18 |
infestare mare piraticis sceleribus. 96 : 22 |
infestato latrociniis ac prædationibus mari. 96 : 20 |
infeste disjecta domus. 72 : 6 |
infestis prædonibus sibi. 69 : 10 |
infestissimus civibus. 49 : 27 | Romano nomini. 55 : 17 |
infesto mari. 99 : 7 |
infestus partibus Julianis. 92 : 5 |
infida pax. 18 : 16 |
infinita numero juventus. 124 : 4 |
infirmari factum. 29 : 15 |
infirmissimus valetudine. 94. 4 |
inflatus numero legionum. 102 : 8 |
influvio sanguinis & cerebri expiraret. 140 : 11 |
infra. *præpos.* 71 : 18 | 99 : 5 | 104 : 23 | 146 : 20 |
infracta Gallia, *fracta*. 65 : 17 |
infractus armis rex, *fractus*. 63 : 9 |
ingenia. 24 : 5, 8 | 25 : 5 | 26 : 16 | 27 : 6 | 29 : 1 | 37 : 9 |
ingenii. 10 : 10 | 17 : 24 | 45 : 20 | 62 : 3 | 93 : 17 | 114 : 3 | 132 : 1 | ingenii doctissimi vir. 97 : 15 |
ingeniis. 34 : 23 | 37 : 6 |
ingenio. 19 : 6 | 29 : 17 | 52 : 12 | 40 : 23 | 61 : 8, 9, 19 | 91 : 7 | 114 : 4 | 157 : 1, 19 |
ingeniorum. 26 : 13 | 37 : 11 | 135 : 3 | ingeniorum inhærentium oculis enumeratio. 62 : 24 | ingeniorum notare tempora. 62 : 16 |
ingeniose nequam. 91 : 26 |
ingeniosissime nequam homo. 76 : 4 |
ingenium. 7 : 17 | 56 : 18 | 116 : 13 |
ingens. 81 : 18 | 82 : 7 |
ingentem. 47 : 12 |
ingenti. 14 : 7 | 32 : 23 | 45 : 10 | 47 : 20 | 81 : 21 | ingenti pecunia. 63 : 19 |
ingenuarum virtutum. 114 : 2 |
ingratis. 83 : 19 |
ingratissimum adversus merita Cæsaris. 93 : 5 |
ingratum, *masc.* 148 : 6 |
ingratus. 88 : 11 |
ingravescente in dies valetudine. 142 : 5 |
ingredi urbem curru. 141 : 11 |
ingressa Tiberii animam virtus & fortuna. 140 : 12 |
ingressus, *partic.* 49 : 1 | annum decimum nonum. 87 : 5 | Armeniam, Syriam &c. 114 : 22 120 : 14 | 157 : 4, 8 | castra. 78 : 19 | 102 : 16 | navem. 69 : 11 | petere Rhenum. 139 : 4 | tribunatum. 33 : 15 |
inhæreat animis species. 19, 19 |
inhærentem regni finibus. 148 : 16 |
inhærentium oculis ingeniorum. 62 : 24 |
inhibentis aliqua. 133 : 17 | multa. 144 : 9 |
inhibitus erat facere. 121 : 8 |
inhoneste *adv.* 63 : 17 |
injecerit ei patria manum. 118 : 2 |
injectas mari moles. 60 : 17 |

injecto

injecto in collum loro. 46 : 18 |
inierat consilia conandi sceleris. 62 : 11 | interficiendi Cæsaris. 109: 10 | pugnam. 14 : 6 |
inire consulatum. 73 : 3 |
inierunt consulatum. 44 : 16 |
injicit manum scribenti consulatus Cæsaris. 67 : 17 |
iniit consulatum. 49 : 26 | 90 : 5 | tribunatum. 40 : 21 |
inimicæ ipsi partes. 89 : 27 |
inimicior bonis. 75 : 5 |
inimicis. 17 : 9 | 50 : 15 |
inimicissima disciplinæ res. 100: 6 |
inimicitiarum. 35 : 18 |
inimicitias exerceret cum. 71: 10 |
inimicorum. 49 : 18 |
inimicum. *masc.* 95 : 22 |
inimitabilis. 116 : 16 |
iniquitas fatorum. 116 : 19 |
iniquitate fortunæ. 138 : 14 |
iniquo animo tulisse. 57 : 6 |
inires consulatum. 11 : 15 | 18 : 14 | 76 : 21 | 90 : 8 |
iniret consulatum. 57 : 4 | *honores*. 60 : 14 | scelerata consilia. 149 : 15 |
inisset consilia occidendi Cæsaris. 112 : 17 |
inita pax cum. 99 : 8 | potentiæ societas. 70: 12 | 90: 2 | *neutr.* bella. 31 : 7 |
initia belli. 75 : 7 | stipendiorum. 119 : 21 | in sua resolutus initia. 142 : 12 |
initiis. 14 : 1 | orientium juvenum. 117 : 23 | obscurissimis natus. 99 : 3 |
initio. 21 : 15 | 31 : 17 | 39 : 19 | 49 : 26 | 65 : 1 | 107 : 24 | 111: 12 | 123: 17 | 132 : 22 | 134:15 | 140 : 13 |
initium. 10 : 7 | 11 : 13 | 21 : 19 | 76 : 18 | 97 : 9 | 109 : 20 | 137 : 24 | initium civilis sanguinis. 31 : 4 | finium. 127 : 2 |
initum adulterium inter sacra. 71 : 9 | certamen. 107 : 3 | prælium ab eo. 82 : 11 |
injuria. *nom.* 47 : 16 | *abl.* 137: 13 |
injuriæ. *genit.* 1 : 3 | 67 : 11 |
injuriam. 88 : 12 |
injurias. 12 : 10 | 41 : 10 |
injucundâ recordatione. 120 : 4 |
invidiam collegæ augere, *erga collegam*. 71: 4 |
injuriis. 145 : 23 |
injustè. 67 : 12 |
inlata in ærarium pecuniâ. 67 : 1 |
inliso capite. 35 : 7 |
innixus genibus. 105 : 2 |
innocens. 85 : 9 |
innocentes contentiones. 17:8 |
innocentiâ. 56 : 7 |
innocentissimos viros. 41 : 1 |
innocentissimus vitâ. 29 : 16 |
innumerabilibus hostibus. 72: 20 |
innutritus cœlestium præceceptorum disciplinis. 114 : 12 |
inopem vitam. 46 : 26 |
inopia. *nomin.* 78 : 18 | rerum. 140 : 2 | *ablat.* 106 : 1 | locorum. 81 : 22 |
inopiam rei frumentariæ. 114: 17 |
inopinato adventu. 101 : 11 |
inops copiarum. 130 : 6 |
inquam. 90 : 22 |
inquies animus. 99 : 12 | vir. 92 : 10 |
inquietus vir. 39 : 2 |
inquilinum urbis. 147 : 10 |
inquit. 32 : 8 | 35 : 6 | 41 : 20 | 42 : 1 | 94 : 16 | 105 : 9 | 108 : 6 | 122 : 1 | 125 : 9 |
insatiabilis vir. 39 : 2 |
insciria ducum. 29 : 2 |
inscriptio affixa posti. 52 : 19 |
inscriptione. 16: 16 | operum. 122 : 6 |
insequenti æstate. 124 : 3 | 133 : 18 | tempore. 8 : 11 |
insequentia tempora. 74 : 1 |
insequentibus. 20: 12 |
insequentem. 6 : 1 |
insequentes archontes, *posteriores*. 4 : 10 |
inseram hoc qualecumque tantæ rerum magnitudini. 124 : 18 |
inserentium pæne cælo manus. 121 : 14 |
inserere huic loco. 19 : 21 |
inserta opera oculis animisque omnium. 145 : 8 |
insertus falsis. 86 : 23 |
insidiari temporibus. 48 : 11 |
insidiarum. 137 : 26 | 138 : 1 |
insidiis. 32 : 17 | 66 : 10 | 81 : 15 | 86 : 18 | 89 : 12 | 138 : 17 |
insigne coronæ. 103 : 4 | regium. 83 : 14 | 141 : 9 |
insignes honoribus familias. 146 : 14 |
insignia consularia. 84 : 15 | consulatus. 47 : 20 | triumphi. 38 : 13 |
insignibus honorum. 95 : 17 | regni. 16 : 12 |
insimulare. 86 : 19 |
insimulatum falsis criminationibus. 99 : 19 |
insistens summis gradibus Capitolii. 30 : 15 |
insito amore partium. 88 : 14 |
insolens pacis bonis. 128 : 1 |
insolentia. *subst.* *nom.* 72 : 14 |
insomnis vir, ubi res vigiliam exigeret. 109: 12 |
insontes. 55 : 14 |
ex insperato. 131 : 19 |
instar habuit consilii publici patres. 13 : 5 | instar multorum voluminum exigit. 56 : 3 | instar singulare salubritatis. 103 : 3 | instar triginta legionum impleverat. 47 : 22 |
instauratum Sullani exempli malum. 90 : 15 |
Insteius Cato. 43 : 18 |
instigantibus in arma. 17 : 18 |
instincta in bellum Achaia. 17 : 15 |
instruxerat. 34 : 5 |
instituerit notis temporum. 26: 11 |
instituisse Sacrum. 11 : 15 |
instituit, *cœpit*. 22 : 15 |
instituit mercatum. 11 : 14 |
instructissimus optimis studiis, ingenio, &c. 114 : 14 |
instructum præceptis. 148 : 7 |
instructum viatico. 46 : 24 |
instrui. 113 : 20 |
instrumentum balinei. 133 : 9 |
insula. *nom.* 60 : 20 | *ablat.* 7 : 16 | 103 : 2 | 119 : 17 |
insulam. 2 : 3 | 4 : 15 | 5 : 2 | 14 : 10 | 72 : 10 | 119 : 9 | 13 |
insulas. 7 : 11 |
intacta perniciosis consiliis plebs. 30 : 17 |
integras gentes immunesque clade belli. 134 : 16 |
integris universis. 44 : 15 | rebus. 77 : 17 |
integritatem. 72 : 13 |
intellectum rudem. 19 : 15 |
intellexit. 69 : 14 | intellexit virum. 136 : 4 |
intelligentem. 41 : 5 |
intelligere. 134 : 8 |
intelligi. 14 : 4 | 19 : 15 | 88 : 16 | viri in tantum boni in quantum intelligi potest humana simplicitas. 70: 9 |

intelligit. 147 : 21 |
intelligo. 23 : 14 |
intempestiva libertate. 92 : 12 |
intempestive. 20 : 3 | 78 : 3 |
intendebantur *injuria*. 41 : 11 |
intento animo. 88 : 2 |
inter. 10 : 7 | 13 : 4 | 18 : 15 | 19 : 9 | 22 : 16 | 26 : 16 | 37 : 11 | 42 : 3 | 44 : 19 | 46 : 11 | 56 . 15 | 59 : 9 | 60 : 6 | 62 : 2, 25 | 64 : 10 | 67 : 18 | 70 : 11, 21 | 71 : 9, 11, 17 | 74 : 8, 10 | 79 : 10 | 82 : 17 | 85 : 9 | 87 : 1 | 89 : 25 | 90 : 3, 9 | 91 : 19, 20 | 98 : 6 | 102 : 19, 22 | 119 : 19 | 126 : 5 | 132 : 22 | 137 : 9 | 138 : 13 | 141 : 3, 5 | 144 : 10 | inter apparatum belli. 104 : 20 | cenam. 56 : 22 | discordiam acta censura. 115 : 10 | ducem & supplicem tumultuatur. 101 : 18 | inter summam vitiorum dissimulationem vitiosissimo. 116 : 8 |
Interamna. 21 : 4 |
intercesserat tempus. 119 : 12 |
interdiceretur ei aqua & igni. 71 : 13 |
interdictum erat aqua & igni damnatis. 93 : 20 |
interdixit iis aqua ignique. 51 : 7 |
interdum. 58 : 12 | 96 : 27 | 101 : 8 | 126 : 15, 16 | 127 : 11 |
intermissa. *nom. fam.* 55 : 3 |
interemisset. 18 : 6 | 31 : 19 | 55 : 12 | 71 : 13 |
interemit. 34 : 17 | 51 : 2 | 56 : 22 | 73 : 15 | 95 : 15 | 108 : 11, 16 |
interempto. 28 : 13 | 131 : 16 |
interemptorem filii. 148 : 1 |
interemptus. 4 : 6 | 35 : 5 | 51 : 18 | 54 : 9 | 82 : 18 | 83 : 11 | 107 : 22 | 108 : 15 |
quid interesset inter duces. 102 : 19 |
interest reipublicæ. 146 : 11 |
interfecerant. 93 : 20 |
interfecerat. 50 : 23 | 93 : 10 | 99 : 21 |
interfecto. 100 : 3 |
interfector. 89 : 16 |
interfectoribus Cæsaris. 85 : 1 | 109 : 4 |
interfectus. 47 : 6 | 49 : 7 |
interficiendi. 103 : 9 |
interficiendum. 46 : 20 |
interficeret. 50 : 9 |
interficit. 3 : 2 | 46 : 7 |
interfuit reipublicæ. 95 : 23 |
temporibus illis. 133 : 12 |
interfuturus ludicro. 141 : 22 |
interjecto triennio, biennio, &c. 20 : 10 | 21 : 3, 9, 12 | 22 : 9 | brevi spatio. 117 : 16 |
interjectis annis. 20 : 6 | 40 : 21 |
interim. 31 : 13 | 50 : 5 | 52 : 5 | 88 : 17 | interim per hæc tempora. 100 : 5 |
interimi. 45 : 11 |
interimendum. *masc.* 84 : 10 |
interimere. 107 : 10 | 112 : 24 |
interiora. 128 : 4 |
interire. 39 : 14 |
interitu. 72 : 1 |
interitum. 3 : 6 |
interitûs. *gen.* 48 : 18 |
interius. 139 : 15 |
interminatã cupiditatem imperii. 60 : 7 |
intermissa claritudo familiæ. 44 : 20 |
ad internecionem cæsus. 128 : 17 | trucidatus. 138 : 18 |
interpellaret triumphum. 14 : 18 |
interponere se. 78 : 4 |
interponeret. 17 : 3 |
interpositis *annis*. 20 : 6 | 33 : 10 |
interposito quadriennio. 21 : 2 |
interpretabatur pro sua virtute clementiam victoris. 105 : 5 |
interpretaretur victoriam ut suam. 102 : 12 |
interritus. 94 : 14 |
interrogatum lege repetundarum. 41 : 3 |
interrogatus sententiam. 62 : 2 |
interrogante. 32 : 5 |
intersunt anni. 10 : 8 |
intervalia negotiorum. 19 : 8 |
intervallo. 7 : 1 | 127 : 14 |
intima Ponti. *neutr.* 66 : 9 |
intolerabiles. 140 : 3 |
intra. *præp.* 8 : 7 | 25 : 4 | 31 : 22 | 32 : 10 | 39 : 11 | 41 : 17 | 50 : 3, 16 | 52 : 20 | 53 : 23 | 74 : 12 | 75 : 6 | 115 : 4 | 120 : 11 | 127 : 15 | 130 : 6 | 136 : 12 |
intravit Armeniam. 63 : 10 |
intrata Germania. 123 : 4 |
intraret urbem. 86 : 6 |
intratas Gallias nepoti, à *nepote*. 65 : 14 |
intravit mœnia. 49 : 3 |
introitus. *gen.* 120 : 15 |
intuebantur magis, voluntatem peccandi, quàm modum. 36 : 3 |
intuens. 47 : 2 | intuens frequentiam mœrentium. 41 : 18 |
intulit bellum Carthagini. &c. 18 : 3 | 47 : 20 | 101 : 4 | cladem. 131 . 9 | *pecuniam* in ærarium. 67 : 2 | se flammæ. 97 : 11 | vim vitæ. 72 : 12 |
inuasére hostes. 131 : 18 |
invectus est in conjurationem. 62 : 3 | in locum. 68 : 23 | urbem curru. 57 : 5 |
invenére. 25 : 4 |
inveneris. 17 : 5 |
inveniebatur. 49 : 19 |
invenit. 50 : 18 | 55 : 9 |
inventi nomine laudanda. 25 : 12 | operis. 37 : 22 |
juventus. 8 : 3 | 82 : 17 |
invictum. *masc.* 101 : 5 | invictum par consulum. 73 : 2 |
Invictus. 60 : 2 | labore, vigiliâ, periculo. 100 : 17 |
invidens speciosis. 96 : 11 |
invideret gloriæ. 41 : 12 | operibus ac fortunæ. 15 : 19 |
invidetur hominibus. 58 : 14 |
invidia. *nom.* 14 : 17 | 26 : 16 | 35 : 14 | 64 : 2 | 61 : 5 | facti. 75 : 1 | *abl.* 18 : 6 | 67 : 10 | 74 : 8 | 76 : 16 | potentiæ. 70 : 18 | invidia prosequimur præsentia. 113 : 19 |
invidiam auget. 58 : 13 | cui invidiam conciliatat Antonius. 83 : 12 | invidiam ejus, *in eum*. 87 : 29 | invidiam fortunæ relegabat in auctorem. 89 : 17 | invidiam rerum. 57 : 9 |
invidiosæ fortunæ Cæsaris, *genit*. 86 : 10 |
Invidiosius expulsus. 72 : 5 |
inviolatam excedere passus Fulviam. 98 : 12 |
inviolato exercitu. 125 : 16 |
inviolatum dimisit. 97 : 8 |
inviolatus dimissus est. 52 : 9 |
invisam Romano nomini urbem. 18 : 7 |
invisum odium. 18 : 19 |
in invitamentum sceleris. 91 : 16 |
invitaret luxuriam. 148 : 13 |
invitaverat. 133 : 13 |
invitus. 129 : 22 |
inussit æternas notas Antonii memoriæ. 89 : 10 |
inutili rerum notitiâ. 19 : 20 | exemplo. 74 : 19 |
inutilis comes. 102 : 10 |
jocos militares. 91 : 19 |

Ione, *abl.* 7:7 |
Iones. 7:7 |
Ionia. 7:8 |
Ionum. 6:6 |
Iphito. 11:13 |
ipsæ. 131:15 |
ipsam. 53:14 |
ipsarum. 20:1 |
ipse. 18:5 | 34:17 | 40:11 | 43:24 | 51:2 | 63:11 | 75:9 | 78:6 | 89:5 | 93:6 | 94:4 | 95:15 | 98:11 | 104:1 | 108:1 | 119:1 | 127:1 | 132:21 | 138:21 | 142:4 |
ipsi. *dat.* 68:23 | 89:27 | *plur.* 44:15 | 88:4 | 132:22 | 144:6 |
ipsis. 17:4 | 41:4 | 48:14 | 70:13 | 79:7 | 115:10 | 122:1 | 144:15 |
ipsius. 17:1, 2 | 35:11 | 78:6 | 81:6 | 101:11 | 102:8 | 103:8 | 111:19 | 115:3 | 118:26 | 134:13 | 135:5 | 142:9 |
ipso. 20:11 | 37:11 | 41:9 | 68:8 | 75:12 | 99:4 | 101:12 | 118:12 | 132:11 |
ipsorum. 61:5 |
ipsos. 49:13 |
ipsum. *masc.* 16:1, 14 | 43:3 | 73:11 | 95:2 | 146:6 | *neut.* 144:13 |
is. 11:13 | 14:7 | 15:17 | 31:2, 16 | 32:7 | 45:16 | 47:10 | 72:9 | 80:15 | 81:14 | 86:17 | 96:16 | 116:20 | 137:5 | *vel* iis. 72:16 |
Isauricus. 65:19 |
Isocratem. 25:7 |
Isthmo. 6:4 |
ita. *nom.* 92:15 | 120:10 | 138:19 | *ablat.* 97:8 |
iracundia. 51:20 |
iracundiam debuerat vivo. 48:19 |
iracundo. 68:1 |
iretur ad saga. 44:8 |
irrita fecerat acta. 69:8 |
irritando ad necem Consulis. 91:1 |
irritus consilii. 89:4 |
irruere. *infin.* 30:17 |
irruerunt. 94:13 |
ita. 3:8 | 10:12 | 11:7 | 13:1 | 14:13 | 17:21 | 18:14 | 24:8 | 32:21 | 34:20 | 38:9 | 39:10, 13 | 43:2 | 44:20 | 47:8 | 55:22 | 58:13 | 60:14 | 61:8 | 63:3 | 66:3 | 70:24 | 71:14 | 84:13 | 85:8 | 87:15 | 94:17 | 101:11 | 113:14 | 120:17 | 138:3 | 139:23 | 144:12 | ita tanquam. 133:4 | ita ut. 9:4 | 26:7, 21 | 28:11 | 32:13 | 42:1 | 48:9 | 50:7 | 53:20 | 62:6 | 68:10, 21 | 77:16 | 83:14 | 93:10 | 111:16 | 112:26 | 113:24 | 114:18 | 118:3 | 123:12 | 126:13 | 130:14, 15 | 138:18 | 140:10 | ita-uti, prout. 41:24 |
Italia. *abl.* 6:12 | 22:3 | 31:13 | 32:10 | 42:11 | 50:4 | 55:4 | 63:4 | 75:16 | 77:13 | 88:2 | 93:22 | 96:3 | 98:12 | 108:4 |
Italiæ. 29:20 | 32:2 | 41:14 | 45:15 | 47:8, 12 | 54:1 | 58:7 | 73:12 | 115:22 | 122:14 | 134:1 | 139:13 |
Italiam. 3:5 | 19:22 | 22:1 | 23:6 | 42:4, 7, 8 | 51:10, 14, 15 | 55:19 | 57:16 | 66:14 | 69:8 | 79:5 | 87:19 | 96:24 | 98:21 | 110:3 | 111:1 | 120:22 | 127:1 | 128:5, 9 |
Italicæ, *gen.* 43:8 |
Italici. *gen.* 44:5 |
Italicis. 34:1 |
Italico. 44:14 | 45:1 |
Italicorum. 43:17 | 48:8 |
Italicum. *neut.* 42:10 | 44:9 |
itaque. 47:7 | 63:9 | 67:11 | 80:15 | 86:12 | 108:7 | 121:6 | 129:1, 6 | 138:6 | itaque Hercules. 128:14 |
item. 117:22 |
iter. 104:6 | 127:13 |
iterum. 31:21 | 39:18 | 61:13 | 64:13 | 67:8 |
itinere. 132:16, 18 |
itineris festinationem. 78:1 |
itinerum. 81:21 | 93:2 |
itum est ad arma. 75:13 |
iturum. 58:4 |
Juba. *nom.* 81. 19.
Jubam. 80:10 |
juberentur. 88:10 |
juberet. 15:8 | 19:12 | 53:4 |
jubet. 56:14 |
judex. 132:12 | 148:5 |
judicandi. *gerund.* 59:9 |
judicans pro licito. 118. 20 |
judicari. 140:21 |
judicat. 134. 10 |
judicati hostes. 90:13 |
judicato hoste. 89:4 |
judicatus. 30:8 | hostis. 89:24 |
judicavit. 113:11:
judices. 98:7 |
judicia. 34:4 | 40:24 | judicia civitatis cum judiciis principis certans in hujus æstimatione. 147:2 |
judicii. 29:15 |
judiciis. 110:12 | 145:14 | 147:2 |
judicio. 35:10 | 74:15 | 135:1, 12 | judicio recta legendi, voluntate. 104:20 |
judiciorum. 35:13, 22 |
judicium convitii histrioni redditur. 55:10
jugeribus. 34:2 |
jugis. 127:2 |
jugulati. *gen.* 55:10 |
jugulatis. 131:15 |
jugulatorum. 139:23 |
jugulato. 53:15 |
jugulatus. 34. 15 | 75:1 | 81:3 | 89:14 | 95:17 | 101:19
jugulavere. 46:13
jugum imperii recepit. 64:12
Jugurtha. *nom.* 37:16 | *abl.* 39. 17
Jugurtham. 39:7 |
Jugurthinum. *neut.* 38:14 |
Julia. *nom.* 74:9, 11 | 85:10 |
Juliæ. *gen.* 85:6 | 95:14 | 123:18 |
Juliam. 114:7 |
Julianarum. 82:1 | 105:13 | 106:13
Julianis. 89:9 | 92:5 |
Julias. 121:11 |
Julio. 148:20 |
Juliorum. 67:18 |
Julius. 135:25 |
Julus Antonius. 118:20 |
junctam sibi Italiam. 128:9 |
junctis exercitibus. 132:15 |
junctum vehiculum. 133:6 |
juncturæ. *plur.* 127:15 |
juncturum se Præturæ Consulatum. 113:15 | vires cum. 90:1 |
junctus ducibus. 131:7 |
jungentem prætextam consularem prætoriâ. 90:10 |
jungeret castris Pompeii sua. 78:17 | se cum. 89:4 |
jungit facta decretis. 137:26 |
Junia. 109:9 |
Junio Blæso. 144:17 |
Junium. 68:27 |
junxerat sibi exercitum Pompeii. 102:8 |
junxit Antonio Domitium. 98:18 | maturè bellum belli consilio. 128:15 | se classis exercitui. 124:16 |
Jupiter Capitoline. 150:9 |
jura. 55:18 |
jurare in leges ejus. 43:13 |
jurasset se, &c. 58:3. | in verba ejus. 47:19 |
juravit se, &c. 113:15 |

jure. 55:16 | 56:16 | 112:18 | 137: 8, 15 | jure cæſum. 42: 7 | jure gloriatus eſt. 9: 14 | jure prætorio. 72: 9 |
jurgiis certatum. 60: 6 |
juris. 20: 3 | 37: 8 | 53: 9 | 126: 9 | juris ſui fecerat legiones. 93: 11 | juris ſui *regus*. 66: 11 |
jurisdictionibus. 137: 9
jus. 21: 14 | 31: 5 | 70: 25 | 140: 17 | civitatis. 43: 5 | 137: 21 | dignitatis. 70: 5 | jus dicere. 137: 17:
juſſerat. 45: 11 | 50: 2 | 87: 10 |
juſſerunt. 38: 4 |
juſſiſſet. 94: 9 | 104: 17 |
juſſit. 15: 9 | 50: 21 | 54: 6 | 87: 16 |
juſſu. 20: 1 | 46: 19 | 49: 7, 14 | 61: 14 | 101: 17 | 102: 17 | 108: 15 |
juſtè, *vel* injuſtè. 96: 28 |
juſti exercitus formam. 87: 8 | operis materiâ. 110: 6 |
juſtiſſimas pœnas. 89: 14 |
juſtiſſimarum legum. 9: 7 |
juſtiſſimè. 54: 15 |
juſtiſſimo. 52: 11 |
juſtiſſimo animo poſtulabat. 76: 10 |
juſtiſſimus quiſque:. 75: 7 | triumphus. 74: 5 |
juſtitia. *nom.* 137: 14 | 145: 12 |
juſtitiam. 59: 4 | 61: 2a |
juſtis legibus. 52: 3 | voluminibus. 76: 12 | 134: 4 | 138: 10 |
juſto opere. 121: 15 | operi. 118: 3 | juſto ferocior. 77: 2 |
juſtus ſine mendacio candor. 136: 9 |
ad juvanda onera principis. 147: 19 |
juvat dixiſſe. 121: 17 |
juventæ. 120: 8 |
juvene. 54: 13 | 119: 16 |
juvenes. 149: 18 |
juveni. 80: 12 |
juvenis. 35: 2 | 37: 15, 17 | 41: 21 | 68: 10 | 85: 19 | 87: 3, 11 | 95: 4, 27 | 109: 7, 17 | 114: 2. 13 | 137: 18 |
juventam. 148: 9 |
Juventius Laterenſis. 89: 2 |
juventus. 124: 4 | 125: 9 |
juventute. 125: 1 |
juventutem tot millium. 134: 1 |
juventutis. 7: 6 | 29: 1 | 43: 7 | 53: 19 |
juvenum. 30: 6 | 38: 10 | 60: 22 | 100: 5 | 117: 23 |

K.

KAlendas. 90: 6 | 121: 11 |
Kalendis. 39: 19 | 53: 19 |

L.

LAbienus. 67: 3 | 100: 1 |
Labienum. 82: 18 |
labore expleto circa munitiones plurimo. 50: 8 |
labore invictus vir. 100: 17 |
laborioſo itinere. 132: 18 |
laboris. 66: 6 | 146: 16 |
laborum. 61: 1 | 117: 25 | 141: 16 |
Lacedæmonii. *plur.* 4: 2 | 6: 10 |
Lacedæmonium. 27: 8 |
Lacedæmonius. 9: 6 |
lacerabat Antonium continuâ rabie. 89: 21 |
lacerantium Rempublicam. 40: 17 |
laceraret peſtilentia exercitum. 48: 17 |
laceraverat longa armorum ſeries *membra* Reipub. 111: 7 | hoſtilis feritas Vari corpus. 139: 6 |
laceravit doloribus animum ejus hoc triennium. 150: 2 | *claſſem* vis Africi. 101: 7 |
lacernatus. 102: 15 |
lacerna. *nom.* 102: 17. *abl.* 94: 13 |
laceſſere eum bello. 81: 15 |
laceſſeret nos bello. 126: 13 |
laceſſeretur. 126: 14 |
laceſſierat bello Antonium. 93: 14
laceſſiti principis. 92: 15 |
laciniâ togæ. *abl.* 30: 14 |
Laconica. 5: 3 |
lacrymæ. *plur.* 118: 2. | 122: 17 |
lacu. 100: 20 |
Lælii. *gen.* 26: 6 |
Læliis. 146: 5 |
Lælius. 37: 4 |
Lænas. 15: 7 | 51. 3 |
læti. *plur.* 132: 11 |
lætior pax. 145: 18 |
lætiſſimæ ſeveritatis virum. 146: 19 |
lætitia. 121: 4 |
lætitiam. 121: 13 |
lætius. *nom.* 95: 8 | *adv.* 72: 5 |
lætus triumpho. 68: 25 | lætus animi & ingenii. 114: 3 | lætus victoriâ. 134: 19 |
ad lævam. 126: 21 |
lævo brachio. 30: 13 | 94: 20 |
lævum cornu navium. 106: 14 |
lanceâ. 102: 18 |
Langobardi. 124: 7 |
Laodicæa. 93: 9 |
lapide. 92: 9 |
lapideum pontem. 35: 7 |
largitionis. 47: 18 |
Lario. 106: 14 |
Lariſſam. 7: 15 |
Laſthene. 60: 22 |
lata ex manubiis pecunia. 83: 3 | latâ lege. 46: 12 | ſententiâ. 75: 3 |
latæ leges. 110: 16 |
latè. *adv.* 59: 15 |
latens inter ultimam turbam. 102: 22 |
latere utroque maris. 120: 4 |
Laterenſis. 89: 2 |
lateri. 41: 17 |
latet. 53: 15 |
Latini. *gen.* 25: 14 |
latiſſimè. 31: 10 |
latrociniorum. 58: 5 | 145: 20 |
latrociniis. 96: 19 | 112: 9 |
latronum. 28: 11 |
latuit. 143: 15 |
latum caput ad: 139: 7 |
laudabilis per omnia. 60: 1 |
laudabiliter. 58: 3 |
laudamus. 113: 18 |
laudanda. *nom. fam.* 140: 1 | 25: 13 |
laudandum. *maſcul.* 14: 4 | 88: 15 | *neut.* 17: 25 | 83: 16 |
laudaret. 77: 6 |
laudaretur. 56: 19 |
laudari. 44: 17 | 72: 13 |
laudati. *plur.* 87: 26 |
laudaturum. *maſc.* 119: 15 |
laudem. 91: 8 |
Laurentinis. 46: 13 |
lautè otio abutentem. 123: 21 |
laxior fieret *domus*. 103: 7 |
Lebedum. 7: 10 |
lectica. *nom.* 133: 7 |
lecti libelli. *plur.* 84: 4 |
lectulo. 32: 13 |
lectum. *ſubſt.* 17: 11 |
lectus ab eo ſocer. 81: 20 | inter judices. 98: 7 |
lectus Senatus. 100: 17 |
legati. *plur.* 51: 8 | 88: 10 | 118: 4 | 126: 15 |
legatione. 45: 1 |
legato. 100: 3 | 101: 13 | 103: 26 | 112: 9 | 116: 7 | 134: 12 |

legatorum. 78 : 7 |
legatos. 75 : 11 | 132 : 22 |
legatum. *maſc.* 35 : 4 | 42: 12 |
legatus. 15 : 7 | 38 : 15 | 117: 7 | 122 : 11 | 123: 8 | 129 : 12 | 139 : 2 , 18 |
lege 34 : 3 | 41 : 3 | 46 : 12 | 59 : 10 | 72 : 5 | 93: 19 |
legem. 40 : 6 | 46 : 3 | 58: 5 , 20 | 60: 4 | 67: 4 | 70: 23 | 71 : 12 | 72 : 8 |
legendi recta , *eligendi.* 104 : 21 |
legem iulit de. 49 : 1 |
legendus , *eligendus.* 121 : 5 |
legerant , *elegerant.* 44 : 9 |
legeret , *eligeret.* 121 : 5 |
leges. 43: 13 | 46: 5 | 110 : 16 : 144 : 5 |
legibus. 12 : 13 | 29 : 20 | 41: 1 | 42 : 2 | 52: 3 | 110 : 12 |
legum. 9 : 7 |
legio. 87 : 10 |
legionarias cohortes. 33 : 3 |
legione. 43: 24 | 77: 8 | 130: 12 |
legiones. 93 : 11 , 13 | 101: 13 | 103 : 15 | 125 : 17 | 127 : 6 | 131 : 15 | 144 : 2 | *acc.* 78 : 14 |
legionibus. 86 : 1 | 93 : 8, 18 | 98: 13 | 102: 5 | 103 : 13 | 104 : 7 | 114 : 22 | 131 : 6 | 132 : 7 | *ablat.* 77 : 14 | 78 : 11 | 81 : 22 |
legionis. 102 : 18 | 116 : 9 |
legionum. 47 : 22 | 73 : 15 | 89 : 30 | 96 : 18 | 102: 9 | 131 : 11 | 136 : 14 | 139: 19 |
legis. 50 : 2 | 70 : 24 |
lenior. 52 : 11 |
leniſſimum. *maſc.* 117: 6 |
lenitate. 107 : 25 | 117 : 12 |
lenitatem. 62 : 4 |
lentitudinem Metelli. 39 : 4 |
Lentuli. *gen.* 61 : 10 |
Lentulis. 80 : 7 |
Lentulo. 18 : 11 | 76 : 18 | 78: 20 |
Lentulus. 61 : 13 | 62 : 1 | 77 : 3 |
Lepidi. *gen.* 91 : 20 | 102 : 16 | 109 : 8 , 21 |
Lepido. 88 : 18, 20 | 89: 1, 3 | 90 : 12 | 109 : 19 |
Lepidum. 102 : 5 | 103 : 11 | Ælium. 38: 2 |
Lepidus. 89: 23 | 91: 17 | 102: 20 | 109 : 7 | 134 : 6 . 15 |
leporis Latini facetiæ. 25 : 14 |
Leſbo. 7 : 16 |
Leſbum. 5 : 2 |
levat invidiam perſona. 58: 13 |
levatione periculi. 150 : 8 |
Leucas. 106 : 4 |
libelli , *plur.* 84 : 3 |
libenter. 13 : 1 | 87 : 29 | 147: 21 | 148 : 12 |
libentiſſimè. 60 : 13 |
libentiùs. *adv.* 80 : 6 | 113: 19 |
liber pater. 104 : 19 |
libera à conſpectu *domus.* 41: 25 | civitate. 56 : 15 | cuſtodiâ. 16 : 9 |
liberæ civitati. 46: 6 | reipublicæ. 58 : 21 |
liberalibus diſciplinis. 85 : 18 |
liberaliter lauteque otio abutentem. 123 : 11 |
liberalitate. 102: 28 | 149: 10 |
liberalium ſtudiorum. 19 : 5 |
liberarat *urbem.* 59 : 23 |
liberatus obſidione. 87 : 18 |
liberavit orbem terrarum. 59 : 13 |
quicquid liberet. 118: 19 |
liberi. *ſubſt. plur.* 4 : 17 | 34 : 22 | 55 : 16 | 70 : 5 |
liberis. *ſubſt.* 16 : 4 |
liberorum. *ſubſt.* 84: 16 | 115: 1 , 17 |
libertas. 45 : 14 |
libertate. 95 : 13 | uſos adverſus Cæſarem. 92 : 12 |
libertati. 66 : 15 |
libertatis. 54 : 1 | 65 : 10 | 89 : 22 |
liberti. *gen.* 95 : 16 |
libertinum. 129 : 2 |
liberto. 94: 14 |
libertorum. 91 : 13 | libertorum ſuorum libertus. 96 : 10 |
libertos. 96 : 19 |
libertus. 96 : 10 |
Liberum *patrem.* 96 : 10 |
liber mirari. 59 : 4 |
libidine. 118 : 18 |
libidinibus. 76 : 5 |
Libo. 149 : 15 |
Libonem. 148 : 6 |
librarius. 104 : 23 |
licentiâ. 49 : 5 | 104 : 15 | crudelitatis. 55 : 8 | peccandi. 118 : 10 |
liceret. 125 : 6 | 143 : 3 |
Licinius. 136 : 3 |
pro licito judicans. 118 : 20 |
licuiſſet. 107 : 24 |
plus limæ in illis *fuit.* 37 : 12 |
limites. 139 : 15 |
limo. *abl.* 46 : 16 |
Limyram. 120 : 22 |
linguæ. *genit.* 128 : 13 |
linquens Macedoniam. 24 : 10 |
lintre. 125 : 8 |
ad liquidum perductam rem. 24 : 3 |
lis ejus quatuor millibus æſtimaretur. 36 : 2 |
literarum. 128 : 13 |
litteris. 45 : 10 | 63 : 20 | 89 : 8 |
litium fictas ſeries. 137 : 13 |
Livia. *nom.* 97 : 19 | 114 : 11 | 115 : 4 |
Liviam. 101 : 3 |
Livium. 26 : 1 |
Livius. 40 : 22 | 63 : 1 | 95 : 14 |
loca. 59 : 10 | 94 : 8 |
locaret portandas in Italiam ſtatuas. 19 : 12 |
locatum in terrâ exercitum. 107 : 2 |
locatus in terrâ exercitus. 107 : 17 |
locaverat hiberna ad. 123: 10 |
loci. *genit.* 16 : 19 | 97 : 10 | 99 : 10 |
locis. 44 : 7 | 59 : 14 | 115 : 7 | 116 : 18 | 122 : 5 | 126: 8 | 128 : 19 |
loco. 3 : 5 | 11 : 15 | 19 : 21 | 33: 3 | 41 : 23 | 49: 16 | 59: 16 | 82 : 15 | 85 : 10 | 91: 23 | 101 : 9 | 116 : 3 | 127 : 15 | 132 : 10 |
loco equeſtri natus. 38 : 16 | 147 : 9 | tricesimo ab Nino natum. 9 : 3 |
locos illuſtres obtinuerant. *regiones.* 7: 14 | in locos difficiles præmiſſus. 135:14 |
locorum. 81 : 22 | 120: 5 | 124: 5 | 125 : 15 | 134 : 18 | 135: 11 |
locum. 37 : 12 | 68 : 23 | 72 : 16 | 95 : 2 | 136 : 9 | locum otio negotia feciſſent. 123 : 11 | locum habuit ſpecioſi miniſterii. 129 : 9 | in locum creatus Cottæ . &c. 69: 6 | 88 : 19 | in locum nominaverat Tiberii. 34 : 10 | in locum ejus ſubſtitueris. 59 : 1 | ſuffectus. 47: 15 | 50 : 1 |
locuples. 49 : 23 |
locus. 127 : 8 | 138 : 8 | locus deſtruendi *Pompeii* fortunæ defuiſſet. 75 : 17 |
Lollii. 120 : 8 |
Lollio. 116 : 7 |
longa ſeries armorum. 111: 6 |
longæ pacis. 128 : 1 |
longam fortunæ indulgentiam. 102: 6 |
longe. 33 : 13 , 16 | 105 : 12 | longè diverſa. *neut.* 70: 4 | majorem. 67 : 1 | 72 : 12 | 101 : 6 | magis. 79 : 1 | maximam. 138: 23 | tumul-

tuosiorem. 96: 25 | uberiores. 103 : 2 |
Longini. *genit.* 38 : 1 |
Longino. 23 : 2 |
ex longinquo. 69 : 15 |
longissimâ statione mortali. 151 : 3 |
longissimæ libertatis. 65 : 10 |
longissimis erroribus. 7 : 13 |
longius. 8 : 5 |
longo. 111 : 13 | 132 : 18 |
longum est narrare. 68 : 17 | in longum duravit. 107 : 8 |
loquebantur. 126 : 16 |
loquendi secum, *ger.* 86 : 18 |
ut loquitur fama. 114 : 5 |
loro. *abl.* 46 : 18 |
Luca. 22 : 10 |
lucem sollicitam Ciceroni rapuisti. 91 : 1 |
Luceria. 21 : 3 |
Lucii. *gen.* 115 : 18 | 121 : 6 | Cæditii. 139 : 25 | Domitii. 95 : 25 | Paulli. 17 : 23 | Pisonis. 117 : 5 | Sullæ. 51 : 18 | 55 : 17 |
Lucilia. 56 : 4 |
Lucilii. 37 : 11 |
Lucilium. 51 : 4 |
Lucio Aspronati. 139 : 18 | Cæsare. 42 : 10 | Calpurnio. 29 : 19 | Censorino. 18 : 21 | Mummio. 18 : 11 | Paullo. 15 : 12 | Saturnino. 43 : 12 | Sulla. 43 : 26 | Sullæ. 87 : 14 |
Lucium Æmilium Paullum. 14 : 2 | Cæsarem. 91 : 17 | Sullam. 39 : 15 |
Lucius. 117 : 22 | Antonius. 96 : 25 | Apronius. 135 : 20 | Cæsar. 120 : 23 | Cornelius Merula. 47 : 15 | Cornelius Sulla. 44 : 16 | Crassus. 37 : 6 | Eggius. 138 : 22 | Lucullus. 59 : 20 | Mummius. 18 : 23 | Murena. 112 : 15 | Scipio. 65 : 5 | Sulla 43 : 10 |
lucos. 13 : 4 |
Lucretium. 62 : 22 |
Lucretius. 54 : 17 |
Lucrino. 100 : 20 |
luctatio civitatis. 142 : 20 |
luctatus clementia sua Cæsar, 108 : 1 | cum difficultate locorum. 134 : 18 | secum quarum esset partium. 89 : 6 |
Luculli. *genit.* 61 : 4 | 63 : 5, 8 |
Lucullis. 76 : 15 |
Lucullo. 60 : 6 |
Lucullum. 95 : 11 |
Lucullus. 55 : 1 | 59 : 20 | 60 : 3, 15 | 67 : 11 |
ad ludibrium moriturus Antonii. 95 : 12 |
ludicro, *ludo.* 12 : 2 | 141 : 22 |
ludicrum certamen, *olympia.* 11 : 11 |
ludis. 67 : 4 |
ludo gladiatorio. 57 : 13 |
ludorum. 21 : 19 | 54 : 19 |
ludos. 11 : 13 | 12 : 2 | 102 : 1 |
luëre suppliciis meritas pœnas. 81 : 17 |
lui sanguine fidei violationem. *infin.* 29 : 10 |
lumen alterum imperii. 79 : 11 | reipub. 117 : 20 |
Lupercalibus. 83 : 13 |
Lupercali. 22 : 14 |
Lutarius. 40 : 11 |
lupos. 54 : 1 |
luxuria. 28 : 10 | 118 : 18 |
luxuriæ. 17 : 4 | 28 : 2 | 60 : 16 |
luxuriam. 148 : 12 |
luxuriosum. *masc.* 123 : 13 |
Lyciæ. 120 : 22 |
Lycios. 93 : 24 |
Lycurgus. 9 : 6 |
Lydia. 3 : 3 |
Lydus. 3 : 2 |
Lysippo. 16 : 21 |

M.

MAcedones. 10 : 3 |
Macedonia. *abl.* 14 : 8, 9 | 16 : 11, 19 | 36 : 1 | 93 : 12 | 120 : 2 | 128 : 18 |
Macedoniæ. 9 : 13 | 117 : 10 |
Macedoniam. 50 : 6 | 63 : 3 | 85 : 11 | 93 : 24 | 94 : 1 | 128 : 10 |
Macedonibus. 10 : 4 |
Macedonii. *gen.* 16 : 13 | 17 : 26 |
Macedonicus. 16 : 15 | 97 : 10 |
macerata ad arbitrium nostrum pars exercitus. 131 : 1 |
Mæcenas. 109 : 11 |
magi. *plur.* 51 : 9 |
Magii. *gen.* 43 : 21 |
Magio Celere Velleiano. 134 : 13 |
magis. 14 : 12 | 17 : 13, 19 | 19 : 4 | 22 : 6 | 24 : 1 | 25 : 3, 11 | 27 : 7 | 28 : 13 | 35 : 10 | 36 : 2 | 40 : 3 | 41 : 9 | 49 : 18 | 53 : 1 | 54 : 4 | 56 : 20 | 59 : 25 | 60 : 12 | 66 : 16 | 68 : 7 | 71 : 3 | 75 : 1 | 77 : 6 | 79 : 1, 7 | 82 : 15 | 92 : 5 | 95 : 22 | 97 : 6, 8 | 116 : 14 | 117 : 14 | 126 : 3 | 135 : 8 | 137 : 1, 2 | 140 : 6, 16 | 141 : 16 | magisquam. 18 : 6 | 143 : 8 |
magistratibus. 145 : 13 |
magistratu. 58 : 3 |
magistratus. *sing.* 68 : 18 |
magistratuum. 110 : 13 | 145 : 23 |
magna. *nom. fam.* 7 : 5 | 17 : 16 | 63 : 3 | 119 : 15 | *ablat.* 5 : 6 | 16 : 2 | 65 : 4 | 95 : 13 | 116 : 17 | 125 : 16 | 134 : 18 | *neutr.* 55 : 22 | 135 : 13 | 146 : 9 |
magnæ. 15 : 12 | 120 : 19 |
magnam. 13 : 10 | 83 : 12 | 131 : 7 |
magnas. 59 : 22 | 63 : 6 |
Magnesiam. 6 : 10 |
magni, *genit.* 29 : 3 | 43 : 9 | 48 : 4 | 74 : 10 | 82 : 6 | 96 : 1 | 97 : 15 | 121 : 1 | 149 : 2 |
magnifice executus conata. 55 : 23 |
magnificentia triumphorum. 110 : 15 |
magnificentiæ. 17 : 4 |
magnificentiam. 28 : 9 | 140 : 23 |
magnificentissimas res gessisse. 55 : 20 |
magnificentissimi muneris. 118 : 12 |
magnificentissimis spectaculis. 82 : 21 |
magnificentissimo munere. 114 : 1 |
magnificentissimum exercitu. 140 : 7 | triumphum. 66 : 20 |
magnificentius nihil. 80 : 4 |
magnificis prœliis: 54 : 23 |
magnifico animi temperamento. 149 : 7 |
magnis. 60 : 5 | 98 : 14 | 100 : 1 | 146 : 4, 10 |
magnitudine. 62 : 15 | 139 : 12 | cogitationum. 67 : 22 | operum. 7 : 18 | regis Persei. 15 : 1 | vitiorum. 104 : 15 |
magnitudinem. 75 : 18 | nominis. 82 : 8 | fortunæ. 118 : 18 |
magnitudini rerum. 124 : 17 | 148 : 10 |
magnitudinis immanis hostem. 18 : 5 |
magnitudo mœnium. 7 : 5 | navium modica. 106 : 1 | viri. 53 : 6 |
magno. 6 : 14 | 46 : 22 | 48

13 | 67: 23 | 95: 28 | 132: 8 |
magnum. *masc.* 16: 20 | 37: 11 | 59: 8 | 96: 18 | 97: 1 | *neut.* 115: 21 |
magnus. 9: 13 | 60: 18 | 70: 22 | 128: 17 |
majestas. 110: 12 | 118: 6 | 142: 19 | 145: 14 |
majestate, 15: 14 |
majestatis ejus pace dixerim. 148: 17 |
major. 30: 17 | 48: 11 | 50: 4 | 62: 9 | 66: 13 | 69: 17 | 77: 12 | 81: 13 | 95: 22 | 146: 3 | major avunculus. 85: 13 |
majora. 33: 16 | 41: 7 | 108: 7 | 149: 17 |
majore. 18: 3 | 34: 15 | 58: 2 | 71: 3 | 73: 14 | 115: 8 | 133: 13 |
majorem. 67: 1 | 72: 13 | 76: 1 | 87: 6 | 101: 6 | 132: 16 |
majores. 18: 12 | 42: 4 | 111: 20 | majores natu. 15: 13 |
majori. 126: 20 |
majoribus. 135: 22 |
majoris. 66: 7 |
majorum. 15: 18 |
majus. 53: 22 | 95: 8 | 135: 7 | 149: 3 |
mala. *subst.* 55: 1 |
male. 34: 24 | 41: 1, 13 | 77: 17 | 83: 18 | 126: 17 | male cohærentis. 74: 8 | male consultorum pœnas exolvit. 109: 20 | male mulcatum cornu *exercitus.* 94: 7 | malefacta. *neut.* 41: 8 |
malis. 40: 14 | 53: 5 | 76: 1 |
malit. 112: 26 |
mallent. 90: 13 |
malles. 95: 22 |
mallet. 120: 21 |
malo. *subst.* 76: 4 | malo suo nimium felicem. 9: 2 |
malorum. 71: 7 |
malos. 142: 20 | 146: 1 |
maluerunt. 44: 15 |
maluit. 81: 24 | 86: 13 | 95: 6 | 107: 6 | 139: 2 |
malum. *subst.* 42: 11 | 90: 16 |
mamillæ. *dat.* 95: 2 |
Mancini. 29: 11 | 112: 1 |
Mancinum. 29: 6 | Hostilium. 29: 5 |
mancipii. 81: 2 |
mandandum memoriæ opus. 130: 9 |
mandata. *neut.* 15: 8 | 85: 13 |
mandatis custodiæ. 68: 26 |
mandato. 114: 18 |
mandatum. *neut.* 127: 5 |
mandaverim memoriæ. 23: 11 |
mandetur memoriæ. 35: 22 |
manè. 32: 12 |
manebant. 44: 13 |
manebit incolume rerum naturæ corpus. 91: 8 |
manentibus. 133: 19 |
manere. 19: 4 | 99: 12 |
maneretur. 44: 8 |
maneret. 18: 17 |
manibus. 19: 12 | 29: 8 | quod erat in manibus omisit. 51: 15 |
manifestarum rapinarum. 105: 3 |
manifestè. 94: 6 |
Manilius. 60. 3 |
Manio Aquillio. *abl.* 31: 17 | Curio. 21: 9 |
Manium Aquillium. 45: 13 |
Manlii, *gen.* 36: 8 | 64: 11 |
Manlio. 18: 22 | 64: 13 | Volsone. 22: 7 |
Manlius. 65: 19 |
Manlium. 39: 22 |
mansit. 12: 6 |
manu. 45: 8 | 54: 10 | 59: 13 | 96: 9. 16 | 137: 19 | 138: 12 | 141: 9 | 143: 9 |
manu, *turba.* 5: 6 | 13: 3 | 84: 9 |
manubiis. 67: 2 | 83: 3 |
manum. 122: 18 | 125: 13 | adjecit Armeniæ. 118: 11 | commodaret morituro. 94: 19 | injecerit ei patria. 118: 2 | injicit scribenti Cæsaris consulatus. 67: 17 | ultimam bellis imponere, imponit. &c. 59: 25 | 108: 10 | 109: 7 | 136: 12 |
manum, *turbam.* 131: 7 |
manus. *plur.* 47: 5 | 121: 4 |
Marce Antoni. 90: 20 |
marcebant omnia. 105: 14 |
Marcello. 76: 18 | 114: 6 |
Marcellus. 113: 13 | 114: 7 | Claudius. 64: 6 |
Marce Vinici. 11: 14 | 18: 14 | 37: 17 | 76: 20 | 90: 8 | 120: 1 | 132: 4 | 150: 2 |
Marci Antonii. 101: 17 | *gen.* 58: 12 | 93: 12 | Bruti. 95: 18 | 98: 8 | Catonis. 35: 23 | 61: 16 | Lollii. 120: 8 | Metelli. *plur.* 36: 5 |
Marcio. 23: 8 | 35: 21 |
Marco Agrippa. 146: 6 | Antonio. 104: 7 | Aquillio. *ablat.* 32: 10 | Bruto. 94: 2 | Cicerone. 71: 10 | Ciceroni. 91: 1 | Catone. 61: 18 | Fulvio Nobiliore. 22: 7 | Lario. 106: 14 | Lepido. 88: 18 | Lollio. 116: 7 | Manlio. 18: 21 | Perpenna. 31: 16 | Porcio. 23: 7 | Tullio. 147: 13 | Vinicio. 115: 20 | 122: 3 |
Marcomannorum. 125: 10 |
Marcomannos. 127: 9 |
marcore ducis. 138: 13 |
Marcum Agrippam. 106: 4 | 113: 25 | Catonem. 72: 8 | 147: 9 | Crassum. 57: 19 | 70: 12 | Silanum. 99: 16 |
Marcus Agrippa. 100: 16 | 121: 21 | Antonius. 37: 6 | 49: 12 | 83: 12 | 97: 23 | Brutus. 87: 27 | 93: 12 | Cato. 11: 4 | 18: 20 | 75: 2 | 77: 4 | 81: 21 | Cicero. 61: 7 | Cœlius. 91: 25 | Crassus. 73: 3 | Lepidus 109: 7 | 134: 6 | Livius Drusus. 40: 21 | Lucullus. 54: 24 | Marcellus. 113: 23 | Perpenna. 56: 21 | 65: 7 | Piso. 65: 4 | Popilius Lænas. 15: 7 | Tullius. 89: 19 |
mare 60: 18 | 69: 3 | 78: 13 | 96: 22 | 98: 4 |
mari. 3: 5 | 58: 10 | 59: 14 | 60: 17 | 96: 20 | 99: 7 | 124: 14 |
maria. 69: 10 |
Marianæ partes. 51: 13 |
Marianarum partium. 54: 17 |
Marii. *gen.* 49: 14 | 54: 16 | 70: 4 |
Mario. 23: 10 | 44: 11 | 45: 1 | 46: 2 | 47: 7 | 49: 1, 15 | 53: 19 | 68: 2 | 69: 7 |
maris. 5: 1 | 59: 12 | 69: 12 | 95: 30 | 120: 4 |
maritimæ oræ. 96: 16 | rei. 101: 1 | regionis. 7: 8 |
Marium. 40: 4 | 46: 11, 22 | 47: 2 | 48: 2 | 147: 12 |
Marius. 37: 15 | 38: 15 | 39: 15 | 40: 13 | 43: 9 | 46: 15 | 47: 1 | 48: 23 | 49: 3, 25 | 52: 21 | 54: 7 | Egnatius. 43: 19 |
marmore. 17: 3 |
Maroboduo. 125 | 20 |
Maroboduum. 139: 7 | 148: 16 |
Mars. 150: 10 |
Marsico. 48: 4 | 55: 21 |
Marsis. 42: 13 |
Marte dubio. 82: 12 | multo varioque pacatæ Hispa-

niæ. 111 : 12 |
Martia legio : 87 : 10 |
Martiarum iduum. 84 : 2 |
Martiis idibus. 83 : 6 |
Martio. 93 : 7 |
Martis. 12 : 9 | 118 : 14 |
Martius. 23 : 7 | 35 : 22 |
Marullum Epidium. 92 : 13 |
Massilia. 78 : 2 |
Massiliæ. 120 : 24 |
Massiliam. 42 : 5 |
mater. 119 : 10 | 150 : 6 |
materia laudaturum deficiat. 119 : 16 | *ablat.* adipiscendi triumphalis defectus. 136 : 3 | justi operis. 110 : 6 | ex materiâ, *ligno.* 125 : 4 |
materiam belli præbituros. 88: 1 | materiam occupatam relinquens, 26 : 23 |
materni *generis.* 9 : 14 |
materno genere. 146 : 14 |
matre. 34 : 23 | 56 : 4 |
matrem. 2: 8 |
matri. 86 : 9 |
matrimonio. 119 : 4 | in matrimonio habuerat Juliam. 114 : 7 |
matrimoniorum. 121 : 18 |
matura virtute. 101 : 15 |
mature. 11 : 10 | 38 : 5 | 128 : 15 | 139 : 20 |
maturitas imperatoris. 144 : 9 |
maturius. 44 : 10 | 59 : 15 | 73 : 3 | 93 : 27 | 142: 7 |
maturus viris Lucius. 117 : 22 |
maxima. *ablat.* 44 : 13 | 139: 16 | 145 : 7 | *neut.* 56 : 15 | 149 : 18 |
maximæ. *gen.* 140 : 15 |
maximam. 45 : 22 | 114 : 17 | 132 : 11 | 133 : 1 | 138 : 23 |
maxime. 17 : 17 | 26 : 16 | 44 : 1 | 62 : 25 | 74 : 16 | 87 : 22 | maxime ab eo. *post eum.* 146 : 7 |
maximi. *gen.* 11 : 1 | 70 : 2 | 82 : 7 | 106 : 11 | 135 : 2 |
maximis. 5 : 3 | 55 : 7 | 112 : 18 |
maximo. 41 : 3 | 106 : 9 | 114 | 14 | 147 : 8 |
maximorum. 19 : 11 |
maximum. *masc.* 14 : 13 | 53 : 8 | 59 : 24 | *neut.* 7 : 18 | 8 : 1 | 16 : 19 | 27 : 1 | 68 : 3 |
maximus. 30 : 13 | 45 : 7 | 61 : 8 | 88 : 18 | 117 : 19 | 146 : 3 |
me. *acc.* 23 : 15 | 108 : 7, 8 | 122 : 7 | 136 : 9 |
mea. *nom. fam.* 94 : 16 | *neut.* 106 : 6 |
meæ. *gen.* 122 : 12 | 125 : 12 |
meam. 42 : 1 |
medendis corporibus. 52 : 18 |
Medi. *plur.* 10 : 2 |
Media. *nom.* 66 : 7 |
Mediam. 103 : 14 | 137 : 8 |
mediam Corintho Athenisque urbem. 4 : 12 | mediam fidem, *mediocrem.* 91 : 14 |
medicamentis consiliorum. 148 : 18 |
medici. *plur.* 133 : 8 |
medico. 94 : 15 |
mediis Germaniæ finibus. 123 : 18 | 137 : 17 |
in medio relinquemus. 76 : 18 |
non mediocre decus. 62 : 13 |
mediocres. 49 : 5 |
mediocris materia. 119 : 16 | mediocris belli. *gener.* 115 : 2 |
mediocritas hominum. 149 : 14 | mediocritas nostra locum habuit speciosi ministerii. 129 : 8 | pro captu mediocritatis meæ. 122: 11 |
medium agebat, plurima dissimulantis, aliqua inhibentis. 133 : 16 | medium se partibus præstitit. 48 : 9 | medium fluminis. 125 : 5 | medium pignus concordiæ inter. 74 : 8 |
medius eloquentiâ, *mediocris.* 56 : 8 | medius fuit animo, *neutrius partis.* 14 : 1 |
Medon. 4 : 9 |
Medontidæ. 4 : 10 |
Medos. 8 : 12 |
Medus. 9 : 5 |
Megaram. 4 : 12 |
Megasthene. 6 : 11 |
mehercules. 105 : 9 |
mei. *gener.* 41 : 20 | 43 : 21 | 122 : 10 |
Melanthi. 4 : 1 |
melior causa. 76 : 21 | melior dux Cassius, quanto vir Brutus. 95 : 21 | melior fide. 78 : 2 | forma quam mente juvenis. 109: 8 | pars equestris ordinis. 30 : 16 | res familiaris quàm mens. 112 : 23 |
meliora. 106 : 6 |
meliore. 40 : 23 | 144 : 17 |
meliores imperatores. 88: 21 |
membra. 137 : 6 |
membris reipublicæ. 111 : 6 |
memor beneficiorum. 80: 11 | injuriæ. 67 : 11 |
memorabile bellum. 63 : 5 | factum ac dictum. 108 : 2 | spectaculum. 119 : 21 |
memorabiles res. 59 : 22 |
memorabilis mollissimâ dulcedine carminum Hesiodus. 10 : 11 |
memores professionis. 111: 13 |
memoria. *nom.* 54 : 13 | 134 : 5 | *ablat.* 2 : 4 | 25 : 9 | 27: 9 | 35: 10 | 54 : 20 | 58: 18 | 110 : 2 | 113 : 4 | 118 : 15 |
memoriæ. *dat.* 23: 11 | 35: 22 | 43 : 22 | 130 : 9 | memoriæ Antonii æternas notas inussit. 89: 20 | memoriæ perpetuæ nomen suum commendavit. 32 : 4 | memoriæ prodidere. 32 : 17 |
memoriam. 51 : 10 | 52 : 19 | 80 : 13 | per memoriam sæculorum omnium vivet. 91 : 5 |
Mena. 99 : 20 |
Menam. 96 : 18 |
Menandrus. 25 : 2 |
mendacio. 136 : 9 | 137 : 2 | *ablat.* 16 : 9 |
Menecratem. 96 : 19 |
Menecrates. 99 : 20 |
Menelai. 2 : 12 |
mens. 92 : 2 | 122 : 24 |
mense. 83 : 6 |
mensem. 123 : 15 |
menses. 32 : 1 |
mensium. 83 : 5 |
mente. 109 : 7 |
mentio Cæsaris nulla habita. 88 : 9 | jacta conditionum. 89 : 26 |
mentione. 136 : 8 |
mentionem. 126 : 1 |
mentitus. *adject.* 60: 8 | mentitus originem. 31: 15 |
meo. 24 : 3 | 134: 12 | 141: 3 | 143 : 10 |
meorum. 119 : 21 |
mercatum instituit. 11 : 13 |
mercedem capitis abscissi numerando. 90 : 22 |
merces. *nom. sing.* 31 : 8 | 55. 13 | merces periculi. 49 : 23 |
merebat in Illyrico *exercitus.* 127 : 9 |
mereri fidem. 123 : 3 |
merentis gloriam. 148 : 4 |
meridiano aut Septentrione. 145 : 19 |
merita pœna. 50 : 3 | *neut.* merita Cæsaris. 93 : 5 | in Antonium mea. 108 : 7 |
meritas pœnas. 81 : 16 |
meritis. *subst.* 122 : 15 | bene meritis. 67 : 15 |
merito, *adv.* 35 : 13 | 69 : 10 | 138 : 5 | ex merito spem in se benevolentiæ æstimare. 138: 7 | merito de se optime. 89: 15 | merito defectus est. 136 : 2 |

meritorum

meritorum præmium. 40 : 15 |
meritum. *subst.* 39: 9 | *adject. masc.* 72 : 11 | *adject. neut.* 43: 11 | meritum optimè de Republicâ spiritum reddidit. 49 : 12 |
meritus indulgentiam fortunæ. 102 : 7 | optimè de. 71 : 15 |
mersit partem classis. 68: 24 |
mertius omni flagitiorum conscientiâ. 112 : 23 |
meruerant honorem. 135: 18 |
meruerit triumphos. 141 : 7 |
meruisse videtur ne. 40 : 13 |
meruit appellari Poëta. 8 : 1 | cognomen. 32 . 25 | coronæ insigne. 103: 6 | honores. 135 : 22 | ornamenta triumphalia. 135: 16 | 145: 2 :
Merula. 47 : 16 | 49 : 8 |
Messala Corvino. 105 : 11 |
Messalini. *gen.* 130 : 8 |
Metapontum. 1 : 1 |
Metelli. *gen.* 17 : 6 | 39: 3, 8 | 61 : 4 | 65 : 10 | Macedonici. 17 : 16 | *nom. plur.* 36 : 5 | 39 : 12 |
Metello, 39 : 7 | 76 : 15 |
Metellorum. 36 : 9 |
Metellum. 38 : 14 |
Metellus. 16 : 12 | 28: 8 | 43: 11 | 56 : 9 | 57: 2 | Creticus. 67 : 12 | Macedonicus. 16: 15 | Numidicus. 37 . 5 | Pius. 54 : 24 |
metiebatur peccandi licentia magnitudinem fortunæ. 118 : 19 |
metiens se magnitudine suâ. 139 : 12 |
metientem se infra aliorum æstimationes. 147 : 1 |
metu. 28 : 3 | 32 : 5 | 51 : 6 . 17 | 61 : 12 | 68 : 19 | 132 : 10 | 145 : 20 |
metuens. 29 : 15 |
metuentes. 87 : 28 |
metuere. 87 : 29 |
metuit. 125 . 19 :
metum habuit belli adventus Antonii. 99 : 1 | ultra metum durat. 18 : 18 |
metus. *nom. sing.* 86 : 17 | 87: 23 | 128 : 20 | 142 : 15 | *gen.* 108 : 13 | 141 : 18 |
meum. *masc.* 98 : 6 |
meus. 93 : 21 |
migrare de vitâ. 17 : 14 |
mihi. 23: 14 | 120:1 | 122: 13 | 124 : 17 | 141: 3 | 142: 16 | 143 : 10 |
miles. 22: 5 | 45 : 8 | 105: 13 |
Mileto. 42 : 6 |
Miletum. 7 : 9 |
militabat exercitus in. 144 : 1 |
militans sub. 139 : 19 |
militantes. *subst.* 37 : 16 |
militares jocos. 91 : 19 |
militari verbo. 80 : 1 |
militaris colonia. 23. 11 | *gen.* militaris rei. 101 : 1 | tumultus. 144 : 13 |
militarium coloniarum. 20 : 1 | officiorum. 123 : 10 | rerum. 56 : 19 |
militaverat sub. 37 : 14 |
bene militavit fortuna in Cæsare & Republicâ. 103 : 12 |
milite. 82 : 16 |
militem. 33 . 6 | 100: 7 | 101: 1 | 122 : 8 | 129 : 2 |
milites. 88 : 11, 13 | 107 : 4, 14 | 138 : 13 |
militi. 100 : 15 | 131 : 11 |
militia. *nom.* 66 : 6 | *ablat.* 129 : 9 | 135 : 21 | 141 : 12 | 145: 3 | militia Bruti præclara in Hispaniâ fuit. 32: 22 |
militiæ. *sing.* 19 : 7 | 85 : 15 | 120: 1 | 137: 3, 20 | 144: 5 | 148 : 8 |
militiam Cimbricam Italiæ minabantur. 139 : 13 |
militibus. 47 : 18 | 81 : 23 | 82 : 14 | 88 : 22 | 102 : 21 |
militis. 47 : 4 | 107: 6 , 25 | 135 : 20 |
militum. 43: 4 | 49: 13 | 51 : 20 | 76: 23 | 86: 2 | 97: 8 | 98 : 3 | 104: 3, 9 | 119 : 21 | 122 : 17 | 124 : 6 | 129 : 6 | 131 : 16 | 140 : 7 | 144: 15 |
mille. 8 : 7 , 12 | 10 : 8 | 12: 1 |
millia. 29 : 1 | 40: 13 | 43: 7 | 48 : 8 | 50 : 8 | 51 : 11 | 55 18 | 70 : 24 | 74 : 2 | 130: 13 |
milliarium. *neut.* 53 : 23 | 58: 9 |
millibus. 36 : 2 | 38 : 3 | 40: 9 | 53 : 18 | 60 : 22 | 73 : 1 | 127 : 3 | 128 : 6 | 132 : 8 |
millies. 15 : 2 | 83 : 3 | 86 : 21 |
millium. 126 : 18 | 134 : 1 |
Milone. 74 : 18 | Annio. 92: 4 |
Milonem. 75 : 1 |
Milonis. 72 : 3 | 92 : 8 |
minabantur Italiæ Cimbricam militiam. 139 : 13 |
minari. 144 : 4 |
minatam Italiæ servitutem. *activè.* 134 : 1 |
Minatii Magii. 43 : 21 |
minatus consularem vindictam. 113 : 13 |
Minervium. 23 : 5 |
minimè. 5 : 11 | 41 . 22 |
minister alienæ potentiæ. 60: 4 | obscenissimarum rerum. 104 . 24 |
ministeria , *vel* ministerii. 146 : 10 |
ministerii titulo. 72 : 7 |
ministeriis. 136 : 2 |
ministerio Catonis. 65 : 8 |
ministeriorum principalium. 114: 4 |
ministri , *vel* ministerii. 129 : 8 |
ministris. 68 : 7 |
ministro consiliorum. 148 : 15 |
minor. 35 : 19 |
minora. 109 : 15 |
minore. 54 : 11 |
minorem. 62 : 23 |
minores natu. 15 : 16 |
minoribus. 41 : 7 |
minoris. 119 : 7 | 123 : 7 |
Minturnas. 21 : 8 |
Minturnensium. 46 : 19 |
minuenda dignitas. 93 : 1 |
Minucii. *gen.* 37 : 1 |
minus. 1 4 | 26 : 3 | 19 : 4 | 36 : 5 | 60 : 12 | 70 : 10 , 13 | 78 : 13, 15 | 91: 26 | 98 : 19 | 104 : 2 | 109 : 14 *bis* | 112: 27 | 120: 17 *bis* minus multa. 50: 9 | haud minus pars quarta militum. 104 : 8 |
mira. *ablat.* 24 : 21 | 109: 18 | 117 : 20 | 124 : 12 | 132 . 1 | *neut.* 87 : 5 | 135 : 4 | 148 : 20 |
mirabili. 70 : 6 |
mirabilius. 80 : 3 |
mirabitur. 91 : 9 |
mirandum. 8 : 8 |
mirari. 5 : 8 | 24 : 4 | 26: 8 | 59 : 4 | 97 : 17 | 135 : 8 |
miratur. 134 : 9 |
miratus. 27 : 7 | 136 : 5 |
miremur. 6 : 5 |
mireris. 148 : 16 |
miretur. 4: 7 | 57: 5 | 140: 23 | 141 : 16 |
miro. 54 : 7 |
mirum. *neut.* 31 : 8 |
miscebat omnia armis tumultuque. 97 : 3 |
miscuisset se ejus partibus. 108 : 5 |
miscuit ima summis. 30 : 1 |
Misenum. 99 : 7 |
miserat. 33. 6 | 34: 16 | 35: 4 | 89: 14 | miserat cum in studia Apolloniam. 85: 19 |
misereri. 46 : 24 |
misericordiâ. 95 : 15 |
misericordiæ. *gen.* 80 : 5 |
miserrimæ. *gen.* 50:24 | 77:20 |

miſeriorem. 91 : 2 |
miſeris. 138 : 16 |
miſerrimum. *neut.* 138 : 5 | 150 : 3 | miſerrimum ſibi eſſe, quod. 92 : 17 |
miſiſſet in. 141 : 20 |
miſit ad. 115 : 1 | in. 85 : 1 | 122 : 3 | 148 : 14 |
miſſi. *plur.* 21 : 8 | 22 : 12 | 80 : 15 | 88 : 19 | 111 : 14 |
miſſum ad. *maſc.* 39 : 16 | *neut.* 139 : 7 |
miſſurus in. 141 : 21 |
miſſus ad. 15 : 7 | 46 : 20 | 114 : 20 | 130 : 1 | in. 31 : 21 | 119 : 13 | 122 : 9 | in ulipſum. 144 : 14 |
miſtus timori pudor. 53 : 7 |
miteſceret feritas novitate diſciplinæ. 137 : 15 |
Mithridatem. 45 : 12 | 50 : 18 | 51 : 1 | 59 : 23 | 63 : 5 |
Mithridates. 45 : 5 | 66 : 10 |
Mithridati. 45 : 14 | 59 : 21 |
Mithridaticum bellum. 46 : 4 | 60 : 4 |
Mithridatis. 50 : 5, 14 |
mitis vir ingenio. 137 : 1 | caſtigatio. 144 : 11 |
mitiſſimo. 52 : 11 |
mittebat ad. 126 : 15 |
mitteretur ad. 58 : 8 | in. 72 : 9 |
mittitur ad Germaniam. 139 : 10 |
Mitylenæorum. 45 : 13 |
Mitylenem. 7 : 15 |
Mitylenis. 80 : 16 |
mixtiſſimos vigore ac lenitate mores. 117 : 12 |
mobilem principatum. 126 : 4 |
mobilis tranſitus ac frequens. 27 : 1 |
moderatio. 141 : 5 |
moderator annonæ. 145 : 18 |
moderatorem juventæ filii. 120 : 8 |
moderatus eſt difficultatem annonæ, atque inopiam rei frumentariæ. 114 : 18 |
modeſtiſſimus civis. 56 : 11 |
modica magnitudo navium. 106 : 1 | *ablat.* 92 : 1 |
modicam gloriam. 41 : 12 |
modicus virium. 18 : 15 |
modo proni gurgitis. 23 : 15 | modo pecuniæ. 15 : 2 | 49 : 22 | modo. *adv.* 81 : 7 | 96 : 27, 28 |
modum. 36 : 3 | numerumque virium. 116 : 2 | concupiſcent civilem dignitatis. 34 : 25 | conſtituere ſibi ſtipendii. 144 : 5 | effecerat magnum legionum. 96 : 18 : exceſſit laborum periculorumque, honorum temperavit. 141 : 17 | habens in voluntate. 58 : 17 | norat in gloriâ concupiſcendi. 73 : 9 | noſſet dicendi, faciendi. 71 : 7 | ſtatuturum libertati arbitrio ſuo. 66 : 16 | ad modum priſtinum redactum imperium. 110 : 13 | in priſtinum modum pacis redegit gentes. 117 : 9 |
modus culpæ pecuniæ modo conſtitueretur. 49 : 22 | modus hic ſcripturæ non recipit *hæc* enarranda. 79 : 12 | modus operis, *menſura*. 56 : 3 | nec modus reperiebatur, neque finis *ambitus*. 74 : 13 |
mœnia. 49 : 4 | 50 : 16 |
mœnibus. 48 : 14 |
mœnium. 7 : 5 |
mœrentium. 41 : 18 |
mole onerum diſtractiſſimus. 133 : 5 |
molem belli. 100 : 14 | 115 : 3 | 116 : 19 | 134 : 11 | Romani imperii. 151 : 1 |
moles injectas mari. 60 : 17 |
moliebatur *ea*. 41 : 5 |
moliens *id*. 41 : 14 |
molientem nova. 148 : 6 |
molienti bellum in animo. 73 : 7 |
moliri maximæ res. 140 : 15 | molis quantæ bellum. 148 : 19 |
moliti ſunt porticum. 28 : 9 |
molitur parti templum. 149 : 7 |
molitus ædem. 17 : 4 | fortiter multa. 53 : 2 | porticus. 37 : 2 |
molliſſet diſſenſiones coërcitione magis quàm pœnâ. 140 : 16 |
mollitiis fluens. 109 : 13 | fluentem. 9 : 2 |
molliſſimâ dulcedine carminum. 10 : 10 |
momentis magnis concuſſerat provincias. 100 : 1 |
monte. 131 : 3 | 149 : 10 |
montem. 52 . 16 | 57 : 15 |
montibus. 60 : 18 |
montium. 135 : 3 |
monumenta Marii. 70 : 4 | victoriæ. 67 : 10 | virtutis. 65 : 11 |
monumentis. 17 : 4 |
monumentum virtutis. 18 : 8 |
mora bello patrando fuit. 101 : 88 | in perfecto difficilis eſt. 28 : 18 | ſpei contemptæ hominibus difficilis. 91 : 15 | in mora nihil habuit quominus. 78 : 15 |
morabatur in. 74 : 7 | 88 : 20 |
moram exigit cauſa, perſona. 136 : 16 |
morandi in imperiis cupiditatem. 39 : 5 |
moraretur circa. 45 : 16 |
morari in ſe cogit feſtinantem Conſulatus Cæſaris. 67 : 17 |
morata Maſſilia eſt feſtinationem itineris ejus. 78 : 2 | morata patri cuſtodem imperii. 122 : 2 |
moratum Rhodi. *maſc.* 118 : 4 |
moratur in. 22 : 3 | moratur propoſita hominum fortuna. 127 : 11 |
moratus exercitum imperator. 132 : 16 | moratus ipſos facundiâ ſuâ. 49 : 14 | moratus victoriam. 102 : 10 |
morbo. 48 : 18 | 49 : 26 | 120 : 23 | morbo proditor: 104 : 22 |
more. 15 : 17 | 34 : 19 | 58 : 5 | 113 : 8 | 131 : 13 | 138 : 18 |
moreretur. 51 : 19 | 112 : 26 |
mores. 19 : 4 | 112 : 26 | 117 : 2 |
mori, *verb.* 17 : 14 | 83 : 18 | 139 : 2 |
moribus. 112 : 15 | 137 : 1 |
moriendum. 77 : 4 | 138 : 20 |
morientis. 54 : 4 |
moris antiquiſſimi vir. 135 : 24 | moris erat Pompeio. 63 : 19 | moris fuit. 66 : 19 |
morituro. 94 : 20 |
moriturum. 33 : 6 |
moriturus. 95 : 12 |
moror in externis. 10 : 15 |
mors. 42 : 8 | 115 : 15 | 120 : 11 |
mortales multos cepit. 68 : 25 |
mortali ſtatione. 151 : 3 |
mortalis conditio. 29 : 18 | 122 : 13 | natura. 116 : 12 |
morte. 4 : 6 | 31 : 4 | 32 : 14 | 34 : 11 | 40 : 19 | 65 : 9 | 76 : 18 | 89 : 3, 22 | 108 : 12 | 109 : 5 |
mortem. 4 : 8 | 14 : 7 | 18 : 22 | 25 : 7 | 32 : 17 | 35 : 5 | 49 : 15 | 57 : 2 | 91 : 3 | 110 : 1 | 113 : 2 | 121 : 6, 22 | 138 : 19 | in mortem dimicababatur. 107 : 9 | mortem obiit. 49 : 18 | 87 : 20 |
mortis. 33 : 14 | 34 : 24 | 55 : 18 |

mortui. *gen.* 17 : 11 | 48 : 20 |
mortuo. 31 : 13 |
mortuus. 32 : 13 |
morum. 41 : 22 | 116 : 14 | morum vitiis. 72 : 11 |
mos. 147 : 4 | mos illis eſt. 125 : 4 |
motibus. 5 : 3 |
motum. *ſubſt.* 125 : 2 |
motus eſt Senatu. 16 : 7 |
motus imbecillitatis ſeuſerat. 142 : 2 |
movens tumultum. 92 : 6 |
moveri clamore. 32 : 9 |
movit diſſenſionem. 29 : 11 |
mox. 2 : 5 | 7 : 13 | 35 : 8 | 36 : 11 | 41 : 23 | 47 : 17 | 49 : 3, 4 | 52 : 13 | 57 : 15, 19 | 62 : 19 | 63 : 11 | 65 : 6, 14 | 68 : 20 | 69 : 5, 14 | 73 : 16 | 76 : 6 | 78 : 17 | 85 : 19 | 86 : 7, 18 | 87 : 7, 9 | 88 : 20 | 89 : 8 | 92 : 7 | 102 : 11 | 103 : 16 | 105 : 6 | 108 : 3 | 111 : 10 | 112 : 22 | 115 : 5 | 117 : 21 | 120 : 3, 11, 15 | 123 : 5 | 132 : 2 | 135 : 21 | 136 : 2 | 137 : 25 | 142 : 11 | 147 : 9 |
Mucianum. 31 : 18 |
Mucio Scævolâ. 29 : 19 |
Mucius. 37 : 8 |
mucronem gladii. 95 : 1 |
mulcere verbis. 107 : 10 |
mulceri jure. 137 : 8 |
muliebre nihil. 97 : 2 |
muliebris fugæ comitem. 98 : 12 | metus. 108 : 13 |
multa. *neut.* 50 : 9 | 53 : 2 | 59 : 14 | 105 : 8, 9 | 108 : 11 | 144 : 9 |
multæ. *plur.* 27 : 10 |
multas. 7 : 11 |
multata Creta ſine libertatis. 65 : 11 |
multato pecunia regi. 63 : 19 |
multatum male cornu *exercitus*. 97 : 17 | pecunia Mitridatem. 50 : 18 |
multatus à patria. 10 : 14 |
multavit morte homines. 40 : 20 |
multi. *plur.* 70 : 16 |
multiplicati conſulatus. *plur.* 40 : 4 |
multiplicem virtutibus virum. 123 : 9 |
multiplices conſulatus. 146 : 8 | munitiones. 50 : 7 | victorias. 116 : 2 |
multis. 36 : 11 | 44 : 7 | 48 : 6 | 59 : 12, 14 | 61 : 17 | 72 : 18 | 88 : 21 | 111 : 8 | 115 : 5, 15 |
multitudine. 4 : 6 | 47 : 15 |
multitudinis. 41 : 7 | 128 : 8 | multitudinis, *plebis.* 3 : 4 |
multitudo. 47 : 9, 10 |
multo mutuoque certatum eſt ſanguine. 111 : 15 | multo varioque Marte. 111 : 11 | multo plus. 127 : 3 | multo poſt. 6 : 7, 10 | 10 : 4 | 112 : 18 | 114 : 19 | multo amœniſſimam porticum. 28 : 9 |
multorum. 24 : 10 | 56 : 3 |
multos. 41 : 1 | 52 : 13 | 55 : 14 | 68 : 24 | 82 : 23 | 135 : 13 |
multum. *neut.* 43 : 21 | *adv.* 11 : 1 | 121 : 10 | 131 : 12 |
Mummio. 18 : 13 | 19 : 3 |
Mummium Achaicum. 147 : 10 |
Mummius. 17 : 19 | 18 : 23 | 19 : 10 | 65 : 4 |
mundo. 91 : 10 |
munera. 149 : 8 |
munere. 21 : 5 | munere ædilitatis edito. 114 : 1 |
muneribus theatri. 75 : 13 |
muneris gladiatorii. 82 : 21 | 118 : 12 |
munerum. 110 : 15 |
munia ducis obibat. 94 : 5 |
municipia. 62 : 1 |
munificentia. *nom.* 145 : 22 | *ablat.* 103 : 10 | 149 : 6 |
munificentiæ. 67 : 21 |
munimentis. 78 : 17 |
muniri utilitatem auctoritate. 146 : 12 |
munit præſidio. 139 : 11 |
munitione ſe defendit. 131 : 3 |
munitiones. 50 : 8 |
munitum natura Præneſte. 55 : 4 |
munus judicandi. 59 : 7 |
munus miſericordiæ corrupit pertinacia. 80 : 5 |
murali coronâ. 18 : 3 |
Murco. 93 : 7 |
Murcum. 99 : 18 |
Murcus. 95 : 29 |
Mure. 21 : 7 |
Murena. 112 : 15. *bis* |
Murenæ. 113 : 22 |
muris. *abl.* 27 : 6 |
mutare fortunam. 84 : 5 |
mutata veſte. 68 : 8 |
mutat fidem fortuna. 80 : 14 |
mutationes fortunæ. 97 : 16 |
mutaſſet fortunam, non animum. 104 : 5 |
mutatorius. 158 : 4 |
mutavit Campanos Oſca vicina. 7 : 4 |
Mutilius. 43 : 19 |
Mutina. 96 : 12 |
Mutinam. 87 : 17 |
mutuis ictibus. 54 : 10 |
mutuo certatum eſt ſanguine. 111 : 15 |
Mycenas. 2 : 5 |
Mylas. *acc.* 101 : 10 |
Myrinam. 7 : 15 |
Myrmidonum. 5 : 8 |
Myuntem. 7 : 10 |

N.

NActi poteſtatem. 40 : 25 |
nam. 2 : 12 | 6 : 5 | 7 : 7 | 8 : 6 | 11 : 2 | 13 : 9 | 17 : 6 | 20 : 1 | 25 : 12 | 27 : 11 | 36 : 9 | 52 : 12 | 55 : 3 | 60 : 9 | 63 : 2 | 82 : 5 | 84 : 1 | 88 : 12 | 94 : 4 | 95 : 12 | 98 : 13 | 101 : 9 | 106 : 6 | 110 : 21 | 112 : 15 | 113 : 10 | 116 : 16 | 118 : 10 | 135 : 24 | 146 : 2 | 147 : 5 | namque. 57 : 7 | 108 : 2 |
Narbo Martius. 23 : 7 | 35 : 22 |
narrabimus. 134 : 5 |
narrare. 68 : 17 |
narrari. 56 : 4 | 68 : 13 | 132 : 19 |
narravimus. 109 : 2 |
narravit fama. 141 : 2 |
Naſica. 28 : 7 | 30 : 7 |
Naſo. 63 : 2 |
natalem ipſius. 81 : 6 |
nati. *gen.* 40 : 14 | nati ad omnia. 148 : 3 |
natio. 64 : 2 | 128 : 15 |
natione. 5 : 6 | 46 : 20 | 126 : 3 |
nationes. 66 : 8 | Dalmatarum. 116 : 1 | Cauchorum. 124 : 4 |
nationibus. 111 : 8 | nationibus omnibus ejus gentis. 117 : 5 |
nationum. 128 : 5 |
natum annos. 85 : 14 | loco equeſtri. 147 : 9 | loco triceſimo ab Nino. 9 : 3 | patre principe &c. 146 : 13 | mendacio genus. 137 : 12 |
natura. *nom.* 149 : 13 | mortalis. 116 : 12 | *abl.* 26 : 17 | 29 : 18 | 53 : 4 | 92 : 17 |
naturæ. 93 : 25 | naturæ rerum corpus. 91 : 6 |
naturalem nobilitatis ſuperbiam. 39 : 4 |
naturali avo. 131 : 21 |
naturalis exempli. 147 : 18 |
naturaliter. 26 : 19 | diſſimillimos. 89 : 2 | quod procedere non poteſt recedit. 26 :

17|laudamus libentius. 113: 18|
naturam. 67 : 11|
natu. 15 : 13, 16|
natus. 8 : 7 | 38 : 16 | 62 : 14| 78 : 22 | 109 : 9, 11 | natus annos &c. 53 : 1 | 55 : 21 | familiâ nobili. 44 : 18 | Juliâ. 74 : 11| obſcuriſſimis initiis. 99 : 2|
nava virilique operâ. 139 : 19|
navali prælio. 101 : 10|
navalibus certaminibus. 100: 25|
navalis *triumphus*. 14 : 15|
navem. 46 : 25 | 69: 10 | 80: 16, 18|
naves. 68 : 24|
navibus. 72 : 16 | 95 : 27| 100 : 14 | 101 : 16|
naviculam. 125 : 14|
navigii. 125 : 5|
navium. 50 : 19 | 59: 12 | 96: 1 | 106 : 1, 13 | 125 : 2|
naumachiæ. *gen*. 18 : 13 ; 82 : 21|
Nauporti. 128 : 9|
navum virum. 123 : 10|
ne. *conjunc*. 10 : 13 | 40 : 14| 47 : 9 | 53 : 5 | 56 : 11 | 61: 9 | 67 : 14 | 68 : 15 | 69: 9 | 81 : 12 | 89 : 3 | 91 : 15| 94 : 5 | 100 : 6 | 104 . 6 . 13 | 113 : 4 | 117 : 23 | 130 : 5 | 136 : 15 | ne, *an*. 66 : 6 | 107 : 16 | 112 : 4 | ne nihil non. 136 : 5 | ne in operis quidem justi materia, nedum in. 110 : 6 | nedum. 110 : 6 | 121 : 16 | 124 : 9| nequidem. 18 : 18 | 61 : 2 | 91 : 11 | 92 : 1 | 95 : 14| 136 : 4 | 138 : 14 | 142 : 18|
Neapoli. 98 : 9|
Neapolim. 7 : 1|
Neapolitanis. 142 : 1|
nec. 6 : 10 | 19 : 2 | 26 : 3| 29 : 4 | 31 : 11 | 32 : 2 | 37 : 5 | 43 : 14 | 49 : 19, 24| 50 : 9 | 51 : 15 | 55 : 13 | 72: 19 | 74 : 13 | 82 : 3 | 87 : 30 | 91 : 18 | 95 : 7 | 107: 22 | 109 : 15 | 110: 17 | 112: 23 | 114 : 19 | 115 : 13 | 119 : 15 *bis* | 120 : 18 | 121 : 10 | *bis* | 125 : 12 | 127 : 1 | 131 : 18 | 135 : 11 | 138 : 8 | 140: 3, 4 | 142 : 9, 19 | 148: 19 | necdum. 35 : 2 | 129 : 9 | necminus. 70 : 13| 91 : 26 | nec non. 115 : 6|
necati. *plur*. 61 : 15|
necatis. 45 : 8|
necis. 86 : 4|
necem. 68 : 8 | 91 : 1|
neceſſaria. *neut*. 24 : 1 | 128 : 3|
neceſſarium. *neut*. 146 : 11|
neceſſitas recte faciendi. 145: 15|
neceſſitati ſervientes. 50 : 16|
neceſſitudinis, *neceſſitatis*. 77: 20|
nefanda : *neut*. 105 : 8|
nefandam. 86 : 21|
nefarie. 34 . 12|
nefas. 63 : 17 | 72 : 14 | 86 : 15|
negotia. 123 : 11 | 146 : 9|
negaſſet ſe facturum. 69 : 1|
negat. 138 : 6|
negavere. 88 : 12|
negaverunt. 29 : 9 | 147: 15|
negotiantes in Africa. 39: 3|
negotiatores. 128 : 16|
negotiis. 28 : 6|
negotio. 109 : 13 | 117 : 14| 133 : 6 | 144 : 16 | 148: 2|
negotiorum. 19 : 8|
neminem. 26 : 9 | 27 : 7 | 80: 4 | 137 : 23 | neminem alium. 63 : 12|
nemo. 14 : 18 | 25 : 9 | 51 : 22 | 75 : 5 | 90 : 19 | 91: 12| 103 : 5 | 106 : 2 | 108 : 14| 133 : 2 | 150 : 7|
Nepe. 20 : 6|
nepos. 30 : 8 | nepos ex filia. 29 : 13|
nepote. 150 : 4|
nepotem. 141 : 19 | ex Druſo. 148 : 18 | ſororis. 85 : 6|
nepotes. 34 : 22 | 115 : 17|
nepoti. 38 : 8 | 65 : 13|
Neptunia. 23 : 5|
nequam homo. 76 : 4 | nequam ingenioſe. 92 : 1|
neque. 6 : 4 | 8: 1 . 2, 3 | 14: 1 *bis* | 18 : 16, 19 | 19 : 7| 22 : 3 *bis* | 23 : 11 | 24 : 3, 10 | 25 : 4, 11 | 27 : 7 | 41: 26 | 43 : 4, 19 | 44 : 17 *bis* | 45 : 5, 6, 11, 12 | 46: 5 | 49 : 5 | 51 : 14 | 53 : 2| 55 : 12 | 58 : 21 | 60 : 9, 11| 62 : 23 | 63 : 13 *bis*, 17| 67: 23 | 68. 12 | 71 : 6 *bis* | 72: 4 | 73 : 4 *bis*, 8 *bis* | 74 : 13 | 75 : 5 | 76 : 5 *bis* | 79: 5, 14 *bis* | 83 : 4 | 84 : 4| 86 . 2, 16 | 91 : 23 | 93: 26| 94 : 12 | 101 : 12 | 102 : 6| 104 : 21 | 108 : 4 | 112: 18| 113 : 1 | 114: 8 *bis* | 115: 10, 11 | 121 : 5 | 122 : 12 | 123: 2 | 126 : 3, 4, 13 | 128 : 4| 131 : 2 | 132 : 17, 19 | 136 : 9 | 142 : 16, 17, 19 | 143 : 12 *bis*, 15 | 146 : 10 | 147: 4 | 148 : 12, 13|
nequeo. 24 : 2|
nequiit. 92 : 3|
nequitiam. 119 : 5|
nequiverint. 25 : 10|
Nero. 97 : 14 | 114: 10 | 116: 4 | 117 : 16 | 121 : 3|
Nerone. 98 : 4 | 101: 3 | 114: 12 | 119 : 14 | 121 : 7|
Neronem. 115 : 2, 18, 22| 116 : 20 | 118 : 9 | Claudium. 99 : 16|
Neroni. 115 19 | 121 : 9|
Neronis. 98: 9 | 115: 16 | 116: 11 | 119 : 8 | 121 : 12|
Nerva. 136 : 4|
neſcias an. 144 : 17 | utrum, an. 141 : 16|
Neſtore. 1 : 1|
neuter. 60 : 8|
ni. 129 : 3|
Nicomede. 31 : 15|
Nicomedis. 65 : 20|
nihil. 5 : 11 | 15 : 14 | 17 : 24| 34 : 5, 6 | 49 : 4 | 57 : 9| 66 : 18 | 77 : 2 | 78 : 15 | 80: 3 | 84 : 12 | 90 : 16, 20, 22 | 97 : 2 | 102 : 16 | 107: 4 | 110 : 7 *bis*, 8 *bis* | 118: 17 | 125 : 19 | 130 : 15 | 133: 20 | 135 : 7 *bis* | 137 : 6 . 23 | 146 : 19 | 147 : 15 | nihil non. 136 : 15|
nihilominus. 24 : 7|
nimirum. 17 : 13 | 50 : 11|
nimium. *neut*. 67 : 7 | *adv*. 9: 2 | 8 : 21 | 81 : 9|
Nini. 10 : 7|
Nino. 9 : 3|
niſi. 17 : 25 | 23 : 11 | 25 : 12| 26 : 9 | 27 : 10 | 44 : 13| 49 : 4 | 51 : 21 | 54 : 2 | 56: 10, 14 | 71 : 6 | 74 : 7| 80 : 4 | 106 : 9 | 107 : 22| 113 : 18 | 129 : 6 | 137 : 21| 150 : 7 | niſi quia. 63 : 8|
nitamur. 26 : 14|
nituerunt facetiæ latini leporis per Terentium. 26 : 1| nituerunt oratores. 37 : 3|
nobile nomen. 3 : 5|
nobiles cladibus ſuis Cimbri. 37 : 1 | ſalubritate medendiſque corporibus aquas. 52 : 18|
nobili familia. 44 : 18 | 137 : 1|
Nobilior. 65 : 4|
nobilior animo quàm gente. 130 : 10|
Nobiliore. 22 : 7|
nobilis. 38 : 7 | 71 : 5 | 76 : 2|

89 : 13 | 126 : 2 | 137 : 18 |
nobilis clade amnis. 123: 5 |
nobiliſſima , *nom.* 69 : 16 | *abl.* 67 : 18 |
nobiliſſimæ novitatis vir. 61 : 8 | ſimplicitatis juvenem. 38: 10 | 95 : 26 | virtutis Agrippa. 100 : 16 |
nobiliſſimam. 7 : 7 |
nobiliſſimi. *gen.* 53 : 12 | 97 : 19 |
nobiliſſimis. 143 : 10 | 145 : 15 |
nobiliſſimos. 85 : 9 |
nobiliſſimum. *maſc.* 74 : 14 | *neut.* 147 : 5 |
nobiliſſimus. 40 : 22 |
nobilitate. 7 : 2 | 70 : 4 |
nobilitatis. 39 : 5 | 50 : 4 |
nobilitaverat multis rebus novitatem ſuam. 115: 16 |
nobis. 7 : 1 | 95: 26 | 126 : 17 | 133 : 3 | 136 : 15 |
nocebatur. 133: 15 |
nocens. 49 : 23 |
nocet. 58 : 13 |
nocte. 68 : 9 , 12 | 94 : 18 | 104 : 5 |
nocti. 54 : 3 |
nocturnæ. *gen.* 68 : 25 |
nocturno. 6 : 13 | 84 : 3 |
Nolam. 11 : 3 , 6 | 45 : 16 | 47 : 19 | 142 : 4 |
Nolani. *gen.* 44 : 13 |
noluerat. 43 : 13 | 59 : 25 |
noluiſſet. 71 : 18 |
noluit. 50: 6 |
nomen. 3 : 6 | 13 : 6 | 16 : 13 | 18 : 27 | 20 : 3 | 32 : 3 | 35 : 15 | 37 : 13 | 39 : 21 | 40 : 11 | 54 : 14 | 66 : 18 | 99 : 10 | 127 : 7 | 143 : 7 | nomen adiit invidioſæ fortunæ Cæſaris. 86 : 9 | præter nomen , nihil trahens. 102 : 16 |
nomina. 20 : 2 |
nominabitur. 71 : 14 |
nominant. 122 : 23 |
nominari. 6 : 5 |
nominatis. 96 : 28 |
nominaverat triumvirum. 34 : 11 |
nomine. 2: 4 | 5 : 7 | 14:7 | 19: 1 | 25:12 | 35: 2 | 53: 2 | 54: 20 | 86 : 15 | 89 : 13 | 100 : 11 | 106 : 9 | 120 : 16 | 122 : 15 | 134 : 2 | 137 : 20 | nomine ubique erat, nuſquam corpore. 81: 18 | nomine ſuo ſuorumque. 149: 5 | eo nomine *cauſa*. 122 : 6 | quo nomine. 5:8 | 47:12 | quo nomine non eſt mirandum. 8 : 7 | eloquentiæ nomine celebrior. 37 : 8 |
nomini Romano cruentiſſimum diem. 79 : 9 | inviſam *Carthaginem*. 18 : 7 | infeſtiſſimus Pontius. 53 : 17 | nomini nulli non eſſet poſtferendus Vatinius. 93: 16 |
nominibus. 6: 6 | 115 : 18 | 124 : 3 |
nominis. 6 : 2 | 9 : 6 | 15 : 14 | 48: 21 | 61 : 14 | 82 : 8 | 83 : 11 | 110 : 1 | 119 : 7 | 121 : 1 | 134 : 7 | 138 : 2 | nominis famá. 114 : 24 | magni virum. 29 : 3 | Romani auctor ac ſtator. 150 : 10 | Romani conditorem conſervatoremque. 86 : 11 | Romani princeps. 81 : 1 | Romani principem habuere Marium. 147 : 13 |
nominum , quibus ortus eſt, ornamentum. 134 : 9 |
non. 1 : 2 . 3 | 4 : 1 , 7 | 7 : 14 | 8 : 8 | 19 . 13. 20 | 26: 19 . 22 , 24 | 28: 3 | 29 : 7. 10 | 30 : 12 | 31 : 7 , 8 | 32 : 9 | 33 : 5 | 34 : 12, 17 | 36 : 4 . 5 . 9 | 37 : 20 | 40 : 3 , 15 | 41 : 2, 5 | 44: 10 | 47: 7 | 51 : 25 | 52 : 5 | 53 : 12 . 22 | 54 : 12 | 55 : 5 | 56 : 5. 9 | 57 : 5 , 10 | 58 : 5 , 6 . 8 | 59 : 4 | 60 : 1 | 61 : 3 , 21 | 62 : 10 , 13 | 63 : 16 | 66 : 15 | 67 : 6 , 12 | 68 : 2. 14 | 70 : 20 | 71 : 14 . 16 | 72 : 16 | 74 : 5 | 75 : 1 , 3 | 76 : 1 , 17 . 24 | 77 : 3 | 78: 4 . 21 | 79 : 12 | 80 : 14 | 81 : 5 . 12 . 13 | 82: 14 | 83: 8 . 15 | 85 : 8 | 86 : 9 | 87 : 14 | 88 : 11 | 91 : 4 . 21 | 92 : 4 | 93 : 10. 16 | 95 : 9 | 96 : 6 , 21 | 97 : 17 | 98 : 5. 11 , 19 | 99 : 12 | 102 : 8. 13 , 24 , 27 | 104 : 2 , 5 , 20 | 107 : 23 | 108 | 2 . 11 | 109 : 14 , 16 | 110 : 9 | 112: 4 , 25 | 113 : 15 , 17 | 114 : 1 | 115 : 14 | 119 : 2 | 121 : 4 | 122 : 2 . 18 | 124 : 17 | 126 : 3 | 127 : 13 | 128 : 12 | 131 : 17 | 132 : 14 , 21 . 24 | 133 : 4 , 9 . 14 . 15 | 135 : 5 . 22 | 136 : 2 . 5 | 137 : 3 . 7 . 17 | 139 : 5 . 12 | 140 : 19 . 21 | 141 : 1. 2. 5 | 143: 4 , 15 | 144 : 8 | 145 : 10 *bis* , 17 *bis* , 21 | 146 : 4 | 148 : 5 |
nonaginta. 2 : 11 | 18: 13 |
nongenti. 10 : 8 |
nongentos. 8 : 7 | 11 : 15 |
nonnunquam. 111 : 17 |
nono. 64 : 7 |
norat modum in pecunia cõcupiſcendæ. 73 : 9 |
Norbano. 52 : 16 |
Norbanus. 52 : 8 |
Norici. *gen.* 127 : 8 |
Noricos. 66 : 2 | 126 : 23 |
nos. 111 : 13 | 113 : 20 | 126 : 13 | 130 : 1 | 143 : 12 | *acc.* 32 : 5 |
nullum noſſet neque dicendi , neque faciendi modum. 71: 7 |
noſtra. *nomi. fam.* 125: 9 | 129: 8 | *ablat.* 65 : 15 | 120 : 6 | 123 : 5 |
noſtræ. *gen.* 137 : 20 |
noſtram. 131 : 1 |
noſtrarum. 125 : 2 |
noſtri. *gen. ſing.* 4 : 14 | 62 : 25 | 81 : 10 | 130 : 5 | *nom. plur.* 18 : 12 |
noſtris. 36 : 11 | 76 : 13 | 131 : 6 |
noſtro. 66 : 3 | 73 : 2 | 126 : 12 |
noſtrorum. 29 : 2 | 124 : 6 | 144 : 10 |
noſtros. 111 : 20 |
noſtrum. *maſc* 133 : 3 |
nota cenſoria contentus. 92 : 16 |
notæ. *plur.* 32 : 14 |
notam ſeveritatem. 38 : 1 |
notandum. 91 : 13 | *neut.* 79: 13 |
notare tempora. 62 : 17 |
notas æternas inuſſit Antonii memoriæ. 89 : 20 |
notatur differentia ſæculorum. 8 : 9 |
notavimus. 64 : 3 |
notetur. 38 : 8 | 92 : 31 |
notiora. 70 : 10 | 108 : 7 |
notis corporis. 51 : 9 | temporum. 26 : 11 |
notitia diſciplinæ & linguæ Romanæ. 128: 13 |
notitiá rerum. 19 : 20 |
ad notitiam parum pertinens *res*. 35 : 14 |
nova. *nom. fam.* 28 : 5 | 122 : 18 | *neut.* 34 : 3 | 148 : 6 |
novam. 13 : 2 | 25 : 2 | 26 : 23 | 144 : 3 |
novarum. 46 : 10 | 92 : 2 |
novas. 19 : 13 | 66 : 2 |
novem. 20 : 5 | 74 : 4 | 90 : 7 | 122 : 11 | 128 : 7 |
Novembribus Kalendis. 53 : 20 |
noverca. 32 : 10 |
novi. *gen. ſing.* 63 : 6 | *nom. plur.* 47 : 9 | 109 : 19 |
novis. 19 : 2 | 34: 3 |
novitas familiæ 146 : 7 |

novitate diſciplinæ. 137 : 24 | operis. 37 : 22 |
novitatem ſuam multis rebus nobilitaverat. 115 : 15 |
novitatis nobiliſſimæ vir. 61: 7 |
novorum. 47 : 21 |
novum. *maſc.* 104: 16| 144: 3 | 147: 10 | novum hominem. 147 : 7 |
novus. 147 : 4 |
nox. 68 : 20 |
noxii. 18 : 7 |
noxios. 50 : 20 |
nudâ fugâ. 87 : 19 |
nudus. 29 . 7 | 46 : 15 | 105 : 1 |
nulla. *nom. fem.* 32: 14 | 35: 11 | 88 : 9 | 126 : 1 | 128 : 15 | 138 : 9 | *ablat.* 109 : 18 |
nullam. 44 : 20 | 58 : 3 | 91 : 14 |
nulli. *dat.* 38: 15 | 65: 8 | 87: 5 | 93 : 15 | 98 : 8 |
nullius. 32 : 18 | 74 : 6 | nullius non. 133 : 9 |
nullo. 51 : 21 , 23 | 132 : 10 | nullo modo. 68 : 4 |
nullum. *maſc.* 96 : 5 | *neut.* 35 : 16 | 82 : 10 |
numen. 125 : 10 |
numerando mercedem abſciſſi capitis. 90 : 23 |
numero. 32 : 24 | 38 : 10 | 43 : 4 | 47 : 21 | 102 : 9 | 115 : 7 | 119 : 18 | 124 : 4 | 152 : 9 , 11 | 159 : 17 |
in numerum exercitus ſervitia recipiens. 96 : 17 | numerum & modum virium. 116 : 2 |
numerus. 57 : 16 | 128 : 6, 27 | 130 : 14 |
Numantia. 32 : 4 |
Numantiæ. 32 : 22 |
Numantiam. 31 : 20 | 32 : 2 |
Numantini. *genit.* 111 : 20 |
Numantino. 57 : 14 |
Numantinum. *neut.* 28 : 14 |
Numidia. 65 : 13 |
Numidici. *gen.* 39: 9 | 43: 22 | 73 : 4 |
Numidicus. 37 : 5 | 43 : 16 |
numini Dianæ ſacrata regio. 52 : 17 |
numinum. 150 : 11 |
Numonius. 159 : 2 |
nunc. 5 : 4 , 3 | 16 : 17 | 26 : 16 , 17 | 29 : 14, 15 | 38 : 4 | 39: 14 *ter* | 41: 24 | 55: 14 | 76 : 14 | 87 : 28 *bis* | 89 : 7 | 101 : 18 , 19 | 111 : 9 , 20 | 117 : 9 *bis* | 132 : 4 | 137: 13 *bis* | 158 : 11 , 19 |
nunciantes conjurationem libelli. 84 : 4 |
nuncians. 94 : 15 |
nunciante. 94 : 11 |
nunciare. 94 : 9 |
nunciari. 90 : 4 |
nunciatum eſt *ei* de cæde avunculi. 85 : 20 |
nuncios periculi. 149 : 2 |
nuncius victoriæ. 149 : 2 |
nunquam. 6 : 1 | 26 : 15 | 28: 14 | 53: 5 | 54 : 1 | 56 : 13 | 61 : 20 | 67 : 10 | 85 : 16 | 106 : 8 | 112 : 8 | 124 : 8 | 135 : 8 |
nuper. 49 : 16 | 95 : 26 |
nupſerat Cæſari. 114 : 12 |
nupſit Neroni. 115 : 19 |
nuptias. 3 : 1 |
nuptiis. 70 : 23 |
nuru. 150 : 4 |
nuſquam. 23 : 15 | 81 : 17 |

O.

O. 132 : 24 |
ob. 1 : 2 | 20 : 12 | 60 : 17 | 71 : 8 | 98: 9 | 103: 11 | 105 : 3 | 114 : 3 | 130 : 13 | 134 : 20 |
obeditum *eſt* imperio. 15 : 11 |
obibat munia ducis. 94 : 7 |
obierat mortem. 14 : 7 |
obierunt voluntariâ morte. 109 : 1 |
objicere. 115 : 13 |
objiceret. 60 : 7 | 105 : 9 |
objicientes. 115 : 13 |
obiit. 74 : 12 | 85 : 12 | morbô. 120: 23 | obiit mortem. 18 : 22 | 32 : 17 | 49 : 18 | 87 : 20 | 113 : 2 | vota. 62 : 10 |
obiſſe. 120 : 12 |
obitâ præturâ. 70 : 6 |
obitis provinciis. 119 : 13 |
obitum. *ſubſt.* 114 : 4 | 121: 3 , 8 |
obituros provincias. 96 : 24 |
oblatus. 127 : 2 |
obligaverat alterum promittendo Conſulatum. 83 : 8 |
oblivionis præteritarum rerum. 85 : 3 |
obnitens repugnaſſet. 119: 20 |
obnitente vi animi. 142 : 3 |
obniteretur impedire. 14 : 19 |
obruerat dignatione Varinium. 93 : 14 |
obrui. 113 : 20 |
jus vi obrutum. 31 : 5 |
obrutus limo. 46 : 16 |
obſcœniſſimarum rerum auctor. 104 : 24 |
obſcuratur ejus memoria magine patris. 54 : 12 |
obſcuriſſimis initiis. 99 : 2 |
obſcuros hiſtoricos. 26 : 3 |
obſervantia temporum. 124 : 13 |
obſeſſis. 78 : 18 |
obſeſſo. 54 : 11 |
obſeſſus gladiis. 144 : 16 |
obſidebantur immenſis copiis. 140 : 1 |
obſidebatur exercitu. 45 : 18 |
obſiderent Italiam. 51 : 14 |
obſideret. 15 : 7 |
obſidentes. 144 : 16 |
obſidentibus. 78 : 18 |
obſides. 68: 21 | 84: 16 | 115: 1 |
obſidionali coronâ. 18 : 4 |
obſidione. 78 : 17 | 87 : 18 |
obſitæ ſitu juſtitia, æquitas. 145 : 12 |
obſtaret fulgor ſuus orientium juvenum initiis. 117 : 23 |
obſiſtentium. 134 : 19 |
obſtitit quominus. 146 : 8 |
obſtructis hyeme Alpibus. 123 : 16 |
obteſtor vos. 151 : 2 |
obtinebant Africam, *occupabant*. 82 : 1 |
obtinebat Aſiam magiſtratus. 68 : 18 , 28 |
obtinendi. *gerund.* 145 : 5 |
obtinent ſedes. 5 : 4 |
obtinentibus maria prædonibus. 69 : 9 |
obtineret cum imperio exercitum. 145: 4 | Hiſpaniam. 100 : 9 |
obtinuerat imperium. 3 : 11 |
obtinuerant imperium, *occupaverant*. 8 : 12 |
obtinuerunt locos illuſtres. 7 : 24 |
obtinuiſſet id. 113 : 25 |
obtrectabant *acta* Pompeii. 70 : 16 |
obtruncat hunc. 2 : 9 |
obtuliſſent dii præſagia. 84 : 1 |
obtuliſſet quicquid, &c. 55 : 1 |
obvenit Sullæ ſorte provincia. 45 : 15 |
obviam effuſâ civitate. 72 : 25 | effuderat ſe exercitus. 132 : 4 | proceſſerat. 80 : 18 |
obvios. 159 : 16 |
obvium habuit regem. 103 : 25 |
occaſio pugnandi. 138 : 15 | victoriæ. 135 : 9 |
in occaſionem ſceleris uſus eſt ſegnitiâ ducis. 137 : 22 |

occidendi Cæsaris. 112 : 17 |
Occidens pacatus. 112 : 10 |
Occideutis. 145 : 18 |
occiderant. 42 : 13 |
occiderat. 93 : 4 |
occiderentur. 44 : 6 |
occidere ruinâ publicâ. 112 : 27 |
occidit à *cado*. 139 : 5 |
occidit à *cado*. 94 : 16 |
occiditur. 2 : 7 |
occisi. *gen.* 55 : 12 |
occiso. 54 : 13 | 82 : 1 |
occisos. 141 : 2 |
occisum. *masc.* 75 : 4 |
occisus. 4 : 3 |
occubuisse. 54 : 11 |
occubuit in gladium, *vel* incubuit. 94 : 17 |
occultando. *ger.* 113 : 1 |
occultaretur fuga. 98 : 3 |
occultè. 92 : 6 |
occupandæ reipublicæ. 32 : 7 |
occupare Galliam. 87 : 1 |
occuparent principatum. 143 : 6 |
occuparet *urbem*. 43 : 26 |
occuparetur ab eo *potentia*. 56 : 9 |
occupassemus castris ripam. 125 : 1 |
occupat armis Asiam. 31 : 16 |
occupat fugam. 107 : 5 |
occupata *urbs*, *provincia*. &c. 106 : 5 | *ablat.* 16 : 11 | 45 : 8 | 96 : 17 | armis Macedonia. 128 : 18 | *neut.* colonis castella. 21 : 16 | patrimonia. 139 : 23 |
occupatam materiam relinquens. 26 : 23 |
occupati regni. 148 : 16 |
occupatis locis. 126 : 8 | navibus. 95 : 27 |
occupato duce. 136 : 15 | exercitu. 51 : 1 | monte. 131 : 3 |
occupatos nimium. 81 : 9 |
occupatum ab Antonio septies millies sestertium. 86 : 22 |
occupatus exercitus adventu, vigore ac fulgore ipsius. 78 : 6 |
occupatus est incautus ab ingratis. 83 : 19 |
occupaverat *provincias*. 65 : 21 | armis. 50 : 19 | 96 : 2 |
occupaverat nuptias Hermiones. 3 : 1 |
occupaverant exercitus. 88 : 3 | *provincias*. 87 : 25. |
occupavere Capitolium. 84 : 10 | insulas. 7 : 11 | partem regionis. 7 : 8 | sedes. 5 : 4 | colonis Chalcida. 6 : 9 |
occupaverunt urbem. 48 : 23 |
occupavit Epirum. 2 : 2 | principatum. 126 : 5 | regnum. 9 : 13 | armis regionem, &c. 5 : 7 | 46 : 10 | furor fratrem. 33 : 11 |
occurrisset exercitui Antonius. 87 : 9 |
occurrit immanis amicorum frequentia. 86 : 5 |
ex occursu contractâ rixâ. 75 : 1 |
occursus. *vel* occursu. 110 : 3 |
Oceani. 124 : 13 |
Oceano. 4 : 15 |
ocius. 141 : 14 |
Octaviæ. 113 : 23 | *genit.* 16 : 17 |
Octaviam. 99 : 22 |
Octavii. *gen.* 14 : 14, 18 |
Octavio. 30 : 3 |
Octavium. 85 : 5 |
Octavius. 14 : 11 | 28 : 8 | 49 : 7 | 85 : 7 |
octavo. 76 : 20 |
octingentis. 128 : 6 |
octingentos. 11 : 3 | 18 : 23 |
octo. 39 : 18 | 47 : 8 | 48 : 22 | 110 : 14 |
Octobri. 83 : 6 |
Octobres Kalendas. 90 : 6 |
octodecim. 68 : 6 | 85 : 14 |
octogesimo. 3 : 8 |
octuagesimo. 76 : 20 |
octuaginta. 22 : 13 | 26 : 3 | 62 : 14 | 64 : 9 |
oculis. 19 : 19 | 46 : 16 | 62 : 24 | 68 : 16 | 118 : 21 | 119 : 20 | 137 : 20 | 145 : 9 | oculis subjecimus imaginem. 111 : 4 | in oculis atque ore Antonianæ classis. 106 : 4 | sub oculis Cæsaris. 101 : 12 |
oculos. 118 : 15 |
odio. 35 : 19 | odio in. 45 : 8 |
odissent statum felicissimum. 112 : 14 |
odium. 2 : 6 | 18 : 18 | 87 : 2 | 102 : 1 |
odoris. 49 : 17 |
Ofella Lucretius. 54 : 27 |
offenderat Cassium. 85 : 8 |
offensiones cum Marcello. 114 : 6 |
in offensis inexorabilis. 56 : 12 |
offensus. 83 : 15 |
officii collegam. 99 : 20 | successor. 122 : 10 |
officio militis. 107 : 25 |
officiorum militarium. 123 : 10 |
Olympiade. 12 : 8 |
Olympicum. 15 : 6 |
Olympiorum. 81 : 12 |
omen. 46 : 24 |
ominatus vera de exitu. 95 : 23 |
omisit quod erat in manibus. 51 : 15 |
ex omissis aliquid. 92 : 11 |
omittatur. 41 : 22 | 68 : 14 |
omne. 68 : 11 | 106 : 14 | 111 : 2 | 133 : 2 |
omnem. 63 : 15 | 74 : 17 | 86 : 4 | 119 : 14 | 122 : 14 | 123 : 6 | 125 : 2 | 138 : 2 | 142 : 11 |
omnes. 17 : 9, 10 | 37 : 6 | 38 : 12 | 42 : 13 | 43 : 3 | 46 : 2 | 52 : 18 | 56 : 16 | 59 : 12 | 63 : 18 | 67 : 18 | 69 : 4 | 80 : 1 | 88 : 21 | 95 : 20 | 116 : 21 | 118 : 4 | 126 : 9, 23 | 129 : 1 | 132 : 10 | 141 : 1 | 145 : 20 |
omni. 3 : 10 | 14 : 9 | 50 : 12 | 66 : 18 | 67 : 1, 5 | 95 : 30 | 112 : 22 | 135 : 23 |
omnia. 5 : 12 | 43 : 3 | 46 : 2 | 48 : 10 | 49 : 18 | 50 : 17 | 57 : 9 | 58 : 21 | 60 : 11 | 61 : 7 | 69 : 7, 9 | 74 : 10 | 76 : 22 | 81 : 25 | 86 : 24 | 87 : 21, 26 | 88 : 6 | 97 : 3 | 105 : 14 | 107 : 3 | 116 : 6 | 128 : 19 | 129 : 5 | 142 : 5 | 144 : 3, 9 | 146 : 20 | ad omnia nati quæ, &c. viri. 148 : 3 | in omnia & in omnibus venalis. 104 : 24 | meliore ingenio usus. 40 : 23 | habuit adjutorem. 146 : 18 | pecuniæ, quàm rectè faciendi cupidior. 116 : 8 | per omnia æquaverunt eos sibi. 146 : 6 | egressus fortunam hominis. 66 : 13 | imitatus fidem *ejus*. 145 : 7 | immemor parentis. 118 : 17 | laudabilis. 60 : 1 | majore vi habebatur. 58 : 2 | extra dilationes positas. 100 : 18 | propior ingenio diis quàm hominibus. 61 : 19 | propior gladiatori quàm senatori. 112 : 19 | repugnans naturæ suæ. 93 : 25 | similior diis quàm hominibus. 150 : 6 |
omnibus. 8 : 10 | 27 : 23 | 30 : 2 | 32 : 23 | 33 : 4, 12, 26 | 41 : 25 | 42 : 2 | 45 : 9 | 47 : 11 | 50 : 19 | 58 : 8 | 61 : 22 | 62 : 25 | 63 : 7 | 72 : 11 | 73 : 10 | 77 : 7 | 78 : 10 | 82 : 10 | 83 : 4, 12 | 87 : 15 | 93 : 19 | 101 : 3, 16 | 103 : 1 | 105 : 1 | 117 : 4, 11 | 120 : 3 | 121 : 27, 29 | 126 : 23 | 128 : 2, 12, 19 | 131 : 9 | 132 : 14 | 134 : 6 | 140 : 2, 17 | 145 : 25 | 147 : 7 |

omninò. 38 : 11 |
omnis. 12 : 2 | 19 : 5 | 32 : 8 | 41 : 3 | 63 : 19 | 91 : 9 | 124 : 4 | 128 : 6 | 133 : 18 | 149 : 10 |
omnium. 2: 8 | 10: 2 | 11 : 11 | 15 : 3 | 17 : 3 | 25: 5 | 30: 13 | 45 : 3, 18 | 51 : 8 | 56 : 14 | 57 : 19 | 59 : 2 | 62 : 4, 15 | 64 : 15 | 66 : 11, 12 | 67 : 20 | 70: 2 | 75: 16 82 : 19 | 85: 0 | 89: 15 | 91: 4 | 102: 5 110: 4 | 114 : 21 | 118 : 2 | 124 : 15 | 125 : 15 | 135 : 19 | 138 : 12 | 139 . 16 | 145 : 9 | 151 : 6 |
onera ordinis. 55: 18 | principis. 147 : 19 |
oncrarii. 80 : 18 |
onerum mole. 133 : 5 | principalium adjutorem. 146: 18 |
onus belli. 116 : 11 |
onuſtus præda. 134 : 20 |
ope humanâ invictum. 101 : 5 |
opem. 97 : 6 | 140 : 20 | opem petierat. 101 : 17 |
opera. *ablat.* 32 : 15 | 48 : 4 | 135 : 15 | 139 : 19 | 148 : 2 | *neut.* 111 : 2 | 124 : 1 | 142: 9 | 145 : 8 | 149: 5 |
operæ. *plur.* 129 : 5 |
operam ei ſuam pollicerentur. 86 : 2 |
opere. 54 : 7 | 68 : 18 | 121 : 15 | 124 : 9 | 130 : 5 |
operi. 37 : 12 | 118 : 3 | 126 : 10 |
operibus. 16 : 1 | 27 : 5 | 51: 12 | 116 : 14 | operibus circumdatam *urbem.* 32 : 1 |
operis. 8 : 3 | 10 : 12 | 24 : 8 | 25 : 3 | 26 : 7, 12 | 27 : 2 | 37 : 22 | 56 : 3 | 64 : 1 | 90 : 21 | 107 : 21 | 110 : 6 | 115 : 3 | 136 : 13 | operis immanis rem. 93: 24 | operis formâ. 63 : 2 |
operum. 16: 21 | 75: 14 | 135: 20 | 143 : 8 |
operum ſpectator & adjutor. 122 : 10 |
opes. *nom.* 76 : 5 |
opibus. 45 : 20 | 55 : 16, 22 |
Opimiani vini. 35: 15 |
Opimii. *gen.* 35 : 18 |
Opimio. *abl.* 34: 12 | 35: 5 |
Opimium. 35 : 9 |
Opimius. 34 : 7, 16 | 35: 14 |
opinio reditum favorabilem fecerat. 66: 14 |
opinionibus. 11 : 2 |
Opis. 86 : 22 |
opportuna occaſio. 135 : 9 |
opportunitatem. 140 : 4 |
opportunitatibus. 130 : 2 |
oppoſitus. 59 : 22 |
oppoſuerint. 57 : 18 |
oppreſſa Antonii dominatione civitas. 87 : 4 |
oppreſſæ à Pompeio legiones. 101 : 14 |
oppreſſi. *gen.* 71 : 16 | *nom.* oppreſſi cives. 128 : 16 | armis. 50 : 14 | auctoritate publica. 112 : 17 |
oppreſſit invidia Rutilium. 35 : 13 | oppreſſit Libonem. 148 : 7 |
oppreſſo Craſſo. 112 : 11 | Lepido. 109 : 19 |
oppreſſus armis. 92 : 7 | facinore uxoris. 2 : 7 | inſidiis. 66 : 10 | morbo. 49 : 26 |
opprimendos. 58 : 7 |
opprimere fugientes. 77 : 18 |
opprimi. 137: 23 , 25 |
oppugnabantur. 50 : 15 |
oppugnant. 92 : 9 |
oppugnaret. 33 : 2 | 43 : 26 |
oppugnatæ Athenæ. 50 : 10 |
oppugnationi. 54 : 16 |
oppugnationibus urbium. 115: 6 |
optare à diis. 110 : 7 |
optavi. 125 : 13 |
optimates. 30 : 16 | 58 : 18 |
optimatibus. 74 : 16 |
optimatium. 47 : 13 | 67: 14 |
optime. 41 : 9 | 49 : 11 | 71 : 15 | 89: 14 |
optimi. *gen.* 107: 15 |
optimis. 34 : 23 | 114 : 14 |
optimo. 52 : 6 | 136 : 5 |
optimum. *maſc.* 41 : 3 | 61 : 6 | *neut.* 147 : 5, 20 |
optimus. 30 : 7 | 39: 1 | 53: 6 | 132 : 12 | 146 : 2 |
opus. 37 : 18 | 65: 16 | 111 : 2 | 116 : 4 | 130 : 9 | 142 : 20 | opus erat partibus. 48 : 1 |
orabat ut. 84 : 3 |
oraculo. 16 : 2 |
oræ maritimæ. *dat.* 96 : 16 |
orantibus. 90 : 3 |
oratio ac vis forenſis. 26 : 4 |
orationem. 62 : 4 |
oratorem. 27 : 8 |
oratores. 37 : 3 |
oratoribus. 25 : 8 |
oratus ne. 94 : 5 |
orbe terrarum. 18: 15 | 82 : 9 |
orbem alterum. 73 : 2 | orbem terrarum. 32 : 16 | 58: 2 | 59 : 13 | 81 : 4 |
orbi terrarum. 70 : 12 | 107 : 19 | 110 : 10 | 113 : 5 |
orbis. 142 : 15 | ſolis. 86 : 6 | noſtri extremo termino. 4: 14 | orbis terrarum. 58: 10 | 65 : 17 | 67: 9 | 86 : 11 | 106 : 13 | 111 : 1 | 118 : 7 | 129 : 21 | 145 : 20 | 151 : 1, 5 |
orbus omnibus ſenſibus. 8 : 10 |
ordinandas provincias. 114 : 20 |
ordinandis rebus Aſiæ. 113 : 4 |
ordinatio comitiorum. 143: 8 |
ordinationem necis & teſtamenti. 86 : 4 |
ordinatis rebus orientis. 141 : 10 |
ordine. 99 : 4 | 134 : 5 | 137: 10 |
ordinem. 15: 18 | 40: 25 | 59: 9 | 66 : 5 | 69: 15 | 93 : 1 | ordinem calamitatis. 138 : 9 |
ordines. 53 : 24 | 131 : 18 |
ordinis. 17 : 5 | 55 : 18 | 61 : 11 | 62 : 9 | 78 : 7 | 119 : 7 | 149: 11 | equeſtris. 30: 16 | 146: 13 | Senatorii. 93 : 21 |
ordinum. 110 : 4 |
ordo. 76 : 12 |
ore. 25 : 5 | 89 : 20 | ore maris Pontici. 120 : 4 | in ore atque oculis Antonianæ claſſis. 106 : 3 |
Oreſtes. 2 : 8 |
Oreſtis. 3 : 6 , 4 : 17 |
Oriente. 112 : 10 | ſub Oriente ſunt *provincia.* 114 : 21 |
orientem. 103 : 12 | 120 : 3 |
Orientis. 113 : 5 | 141 : 10 | 145 : 18 |
orientium juvenum initiis ne fulgor ſuus obſtaret. 117 : 23 |
oricine. 85 : 6 |
originem. 13: 5 | regiæ ſtirpis. 31 : 15 |
originis. 16 : 10 | 147 : 12 |
oris. *gen.* 62: 4 | 90 : 23 |
ornamenta triumphalia. 122 : 7 | 135: 16 | 145 : 1 |
ornamentum. 16 : 19 | 67 : 12 | 134 : 9 | ſingulare amœnitatis. 103: 4 |
ornamentis triumphalibus. 130 : 13 | 134 : 21 |
ornandam urbem. 110 : 19 |
Orodes. 73 : 14 | 112 : 11 |
orſus eſt ducere exercitum. 127 : 9 |

orta

orta ſeditione. 51 : 18 |
orti Atticis. *plur.* 6 : 11 |
ortum bellum. 117 : 4 | odium. 18 : 18 |
ortus. *adj.* 134 : 9 | 137 : 1 |
os unum Pindari Thebas illuminaret. 27 : 11 |
Oſca. *nom.* 7 : 4 |
oſtendebat. 125 : 4 |
oſtendens. 107 : 10 |
oſtenderat ſpem auxilii. 97 : 6 |
oſtenderet. 96 : 6 |
oſtendit. 141 : 3 |
oſtentatum caput pro roſtris. 46 : 14 |
oſtêtat vires magnitudo mœnium. 7 : 5 |
ſine oſtentatione agendi. 117 : 14 |
Oſtiæ. 114 : 18 |
Otho Roſcius. 59 : 10 |
otii. 10 : 11 |
otio. 19 : 8 | 49 : 27 | 123 : 11 | otio caſtrorum. 137 : 2 | otio fluens. 109 : 13 |
otioſis actu ſimillimum. 146 : 19 |
otium. 28 : 7 | 100 : 6 | 117 : 13 | 118 : 7 |
ovans triumphare. 141 : 10 | triumphavit. 116 : 4 |

P.

PAcata Dalmatia. 111 : 8 |
pacatæ multo varioque Marte Hiſpaniæ. *plur.* 111 : 12 |
pacati Delmatæ. *plur.* 135 : 6 |
pacatis bellis. 85 : 17 |
pacatus Occidens. 112 : 10 |
pacatus orbis victoriis. 111 : 1 |
pace. 39 : 1 | 132 : 5 | 141 : 21 | 145 : 4 | pace dixerim Craſſi. 26 : 6 | diligentiæ Catonis. 11 : 9 | majeſtatis ejus. 148 : 17 |
pacem. 108 : 3 | 112 : 6 | 117 : 10 | 133 : 14 | 151 : 3 |
pacis. 19 : 9 | 52 : 1 | 64 : 14 | 76 : 10 | 84 : 16 | 99 : 11 | 117 : 9 | 121 : 19 | 128 : 1 | 137 : 9 | pacis ſuæ bona. 113 : 6 |
Pacoro. 100 : 5 |
pacta ſtipendia natio. 64 : 3 |
pactæ ejus *ſponſa.* 2 : 12 |
pactus eſt omnibus reditum ſalutemque. 99 : 15 |
Pacuvii. *gen.* 37 : 10 |
pæne. 24 : 1 | 31 : 1 | 34 : 1 | 37 : 13 | 38 : 12 | 39 : 7 | 45 : 3 | 48 : 18 | 56 : 14 | 58 : 10 | 59 : 25 | 60 : 1 | 62 : 2, 16, 24 | 65 : 17, 22 | 69 : 6 | 72 : 14 | 73 : 2 | 74 : 6 | 78 : 16 | 81 : 9 | 91 : 6 | 92 : 14 | 96 : 11 | 101 : 14, 16 | 109 : 13, 15 | 116 : 23 | 118 : 2 | 121 : 14 | 123 : 16 | 124 : 3 | 126 : 11 | 127 : 14 | 131 : 9 | 135 : 5, 6 | 143 : 5 | 144 : 7 | 147 : 14 |
Pæſtum. 21 : 11 |
palam. 75 : 3 |
Palatio, *monte.* 12 : 10 | 41 : 23 |
Palatium *montem.* 22 : 14 |
Palinuri. 101 : 6 |
paludem. 46 : 17 |
paludibus. 46 : 13 | 138 : 17 |
Panare. *abl.* 60 : 21 |
Panætium. 19 : 6 |
Pannonia. *nom.* 128 : 1 | 133 : 18 | *abl.* 117 : 3 | 123 : 1 |
Pannoniam. 66 : 2 | 126 : 22 |
Pannonici. *gen.* 133 : 2 |
Pannonico. 136 : 11 |
Pannonicum. *neut.* 115 : 20 |
Pannoniis. 128 : 12 | 140 : 22 |
Pannoniorum. 115 : 22 |
Panſa. *abl.* 87 : 16 |
Panſæ. *genit.* 83 : 16 | 88 : 8 |
Papirius. 37 : 5 |
Papius Mutilus. 45 : 19 |
par quiſquam fide Rhodiis. 45 : 12 | par ſtudium. 26 : 14 | par ſui adverſus amicos æſtimatio. 116 : 15 | par invictum conſulum. 73 : 2 |
parans ſe fortunæ. 69 : 14 |
paratiſſimus honor dignis. 145 : 23 | paratiſſimus omnibus audendis. 83 : 13 |
parem. 56 : 11 | animo. 60 : 10 | parem ad judicandum honorem. 140 : 21 |
parendi. 65 : 24 | 100 : 17 |
parens. 66 : 1 |
parentem, *pareo.* 50 : 17 | 78 : 4 | parentem. *patrem.* 145 : 9 |
parentes. 10 : 14 |
parentibus. 38 : 11 | 121 : 18 |
parentis. 56 : 18 | 118 : 17 | parentis. *pareo.* 128 : 8 |
parentium, *pareo.* 126 : 4 |
parentum. 119 : 10 |
parere honoratiori. 81 : 23 |
paratum. *neut.* 133 : 6 |
pareret, *pareo.* 96 : 11 |
pares. *acc.* 56 : 16 |
pari. 88 : 2 | 92 : 8 | 126 : 16 |
Parilibus, *vel* Palilibus. 12 : 10 |
pariter. 68 : 11 | 123 : 11 | 140 : 11 |
pariturus. *pareo.* 112 : 5 |
Parmenſis Caſſius. 109 : 4 |
pars. 6 : 14 | 17 : 16 | 30 : 16 | 50 : 4 | 62 : 9 | 67 : 14 | 77 : 12 | 104 : 8 | 128 : 9, 10 | 130 : 16 | 131 : 4 |
parte. 3 : 4 | 16 : 2 | 30 : 14 | 44 : 13 | 50 : 18 | 71 : 3 | 73 : 14 | 96 : 1 | 97 : 2 | 104 : 3 | 105 : 13 | 107 : 3 | 116 : 6, 17 | 120 : 15 | 127 : 8 | 133 : 13 | 145 : 7 |
partem. 7 : 8 | 13 : 11 | 19 : 20 | 61 : 4 | 68 : 24 | 101 : 6 | 122 : 14 | 123 : 6 | 129 : 10 | 132 : 20 | 139 : 1 |
partes. 51 : 14 | 54 : 8 | 67 : 9 | 77 : 6 | 80 : 1 | 89 : 27 | 116 : 21 |
Parthici. *gen.* 85 : 20 |
Parthicos. 66 : 11 |
Parthicum. *neut.* 73 : 6 |
Parthis. 138 : 10 |
Parthorum. 51 : 8 | 100 : 4 | 112 : 10 | 114 : 24 | 119 : 16, 19 |
Parthos. 73 : 17 | 80 : 9 | 100 : 2 | 103 : 14 |
Parthum. 120 : 10 |
Parthus. 118 : 10 | 120 : 5 |
parti. 106 : 15 | *dat.* 20 : 9 |
partibus. 13 : 13 | 48 : 1 | 53 : 11 | 57 : 1 | 64 : 4 | 65 : 1 | 76 : 5 | 79 : 6 | 87 : 24 | 89 : 9 | 92 : 5 | 96 : 12, 23 | 108 : 5 | 115 : 5 | 127 : 4 | in partibus eloquatur, *per partes.* 145 : 9 | quantis partibus evaſimus eorum vires. 130 : 3 | partibus terrarum. 96 : 3 |
participes operum. 135 : 20 |
participem cædis. 93 : 5 |
particula operis. 23 : 13 |
partim. 102 : 27 *bis* |
partis. 101 : 16 | 119 : 18 |
partitis hibernis, *paſſive.* 132 : 22 |
partitus eſt æqualiter inter utrumque. 59 : 9 |
partium. 49 : 11 | 54 : 17, 23 | 68 : 7 | 79 : 7, 12 | 80 : 10 | 81 : 18 | 82 : 1 | 83 : 10 | 88 : 14 | 89 : 6 | 95 : 18, 29 | 97 : 6 | 98 : 10 | 105 : 13 | 106 : 8 |
partum virtute cognomen. 19 : 3 |
parum. 35 : 14 | 48 : 16 | parum habebat ſumma accepiſſe, niſi. 99 : 3 |

parvo. 146 : 10 |
parvus. 74 : 11 |
passi. *plur.* 90: 14 | passi erant æquo animo. 58 : 14 | passi sunt jure, quod vi facere voluerant. 112 : 18 |
Passienus. 135 : 17 |
passuri. *plur.* 143 : 15 |
passurus. 112 : 27 |
passus. *partic.* 98 : 12 |
passuum. 127 : 3 |
pastoralem cultum. 4 : 4 |
pastorali manu. 13 : 3 |
patefacta consilia. 99 : 2 |
pater. 35 : 4 | 43: 9 | 48 : 4 | 65 : 23 | 95 : 14, 25 | 97 : 14 | 139 : 14 |
pater Liber. 104 : 19 |
pateretur. 148 : 13 |
paterna. *nom. fem.* 99 : 10 | *abl.* 15 : 14 | *neut.* 96 : 15 |
paternæ. *dat.* 143 : 1 |
paterni. *gen.* 9 : 4 . 14 | 53 : 2 | 82 : 8 | 138 : 21 |
paternis. 17 : 23 | 53 : 2 | 82 : 8 | 138 : 21 |
paternorum. 25 : 3 |
paternos. 87 : 8 | 96 : 19 |
paternum. *neut.* 136 : 7 |
pati. 118 : 17 |
patiebatur. 127 : 1 |
patientem ac peritum officiorum militarium. 123 : 10 |
patientiâ periculorum. 67 : 22 | 100 : 7 |
patientissimis armorum laborumque. 61 : 1 |
patitur. 23 : 15 | 149 : 13 |
Patre. *nom.* 106 : 5 |
patrando bello. 101 : 7 |
patrati belli. 39 : 7 | 57 : 18 | 137 : 17 | *pralii.* 48: 13 |
patratione *belli.* 117 : 10 |
patratum quicquam fortius. 102 : 14 |
patraturum reliqua belli. 141: 20 |
patravêre id facinus. 84 : 7 |
patravit decreta. 128 : 16
patre. 1?: 2 | 119 : 2 | 120 : 1 | 121 : 3 | 140: 17 | 144: 12 | 146 : 13 |
patrem. 43 : 14 | 80 : 11 | 93: 20 | 130 : 10 | 139: 9 | 142: 7 | 143:7 | patrem Liberum. 104: 16 |
patres. 13 : 5 |
patri. 12 : 2 | 96 : 10 | 149 : 7 |
patria. *subst. nom.* 53 : 15 | 80: 5 | 118 : 2 | 122: 3 | 139: 14 | *ablat.* 3 : 4 |
patriæ. *subst. singul.* 2 : 1, 4 | 47: 20 | 56. 1 | 71: 15 | 72: 3 | 92 : 9 | 99 : 13 | 104 : 16 | 119 : 9 | 142 : 7 |
patriam. *subst.* 10 : 13, 14 | 30 : 11 | 121 : 4 |
patribus. 71 : 11 |
patricii familiâ. 85 : 8 |
patriciorum. 13 . 6 |
patrii. *gen.* 7 : 3 |
patrimonia. 139 : 23 |
patrimonii. 121 : 18 |
patrimonio. 149 : 11 |
patris. 54 : 12 | 63 : 11 | 70 : 8 | 90 : 2 | 96 : 21 | 123 : 8 | 132 : 2 | 134 : 13 |
patrocinium eorum professus. 97 : 13 |
patronus imperii. 139: 9 |
patruelis fratris. 2 : 5 |
patruelium fratrum. 36 : 9 |
patrui. *gen.* 30 : 10 |
patrum. 85 : 3 | 112 : 3 |
patruo. 111 : 15 |
patruus. 93 : 21 |
pauca. *neut.* 85 : 7 |
paucas. 41 : 17 |
pauciores, *acc.* 16 : 4 |
paucis, 32 : 25 | 40 : 21 | 56 : 4 | 132 : 15 | *verbis.* 64 : 2 |
paucissimi. *plur.* 107 : 22 |
paucissimis. 26 : 8 |
paucissimos. 25 : 4 |
paucitas. 146 : 10 |
paucos. 4 : 16 | 16 : 4 | 87 : 20 | 94 : 17 | 110: 11 | 127: 15 | 135 : 16 | 137 : 25 | 145: 1 |
paulatim. 44 : 9 | 89 : 12 |
Pauli. *gen.* 33 : 9 |
Paulli. *gen.* 14 : 5, 19 | 38: 8 | 65 : 13 | 115 : 10 |
Paullo. 15 : 12 | 17 : 25 | 54 : 22 | 67 : 2 |
paullo amplius. 83 : 3 | ante. 6 : 2 | 25 : 6 | 39 : 10 | 46 : 24 | 134 : 1 | post. 120 : 12 |
Paullum. 14 : 3 | 91 : 17 |
Paullus. 65 : 3 | 115 : 12 |
Paulus. 14 : 3 |
pauper. 137 : 4 |
pauperem. 137 : 5 |
paupertatem. 148: 13 |
pax. 18 : 16 | 52 : 5 | 99 : 1, 8 | 110 : 11 | 145 : 18, 20 |
peccandi. 36 : 3 | 118: 19 |
pectus. 150 : 4 |
pectore erumpens indignatio. 90 : 22 |
pecudum. 138 : 18 |
peculiaris Domitiæ familiæ felicitas. 38 : 9 |
pecunia. *nom.* 72 : 17 | 83 : 3 | *abl.* 50 : 18 | 63 : 19 | 67 : 2 | 68 : 21 | 73 : 8 |
pecuniæ. *genit.* 49 : 22 | 60: 2 | 116 . 8 | 137 : 3 |
pecuniam. 72 : 12 | pecuniam speratâ majorem. 72 : 13 |
pecunias publicas. 113 : 9 |
Pedia. *abl.* 93 : 19 |
Pedio. 90 : 7 |
peditem. 139 : 3 |
peditum. 78. 11 | 82: 22 | 116: 19 | 128 : 7 | 140 : 14 |
Pedius. 93 : 19 |
pejor illi res familiaris, quàm mens. 92: 1 |
Pelasgi. *plur.* 5 : 4 |
pelleretur spectaculo. 102 : 3 |
Pelopi. 12 : 2 |
Pelopis. 3 : 9 |
Peloponnesi. 3 : 10 | 6 : 4 |
Pelopponesii. *plur.* 4 : 11 |
penates. 115 : 4 |
Penatibus. 97 : 10 |
penes Crassum gloria fuit. 57: 19 | cum foret summa virium. 89 : 1 |
penetrasset malum in omnes regiones. 42 : 13 |
penetrat interius. 139 : 15 |
penetrata Britannia. 74 . 4 | penetrata ulteriora. 123 : 6 |
penetratæ cum victoria, Media, Albania. 66 : 7 |
penetratis Hispaniæ gentibus. 32 : 23 |
penitus infestissimus. 53 : 17 |
pensaret damno militis amissi victoriam. 135 : 9 |
pensavit præmaturam mortem immortali nominis sui memoria. 110 : 2 |
Penthilus. 3 : 6 |
pependere pœnas. 119: 8 |
peperere sibi ferro reditum ad suos. 140 : 5 |
pepulerat prælio Mithridatem. 51 : 1 |
per. 2 : 7 | 3 : 2 | 15 : 5 | 18 : 14 | 20 : 2 | 24 : 10 | 25 : 14 | 29 : 7 | 37 : 1, 9 | 38: 14 | 39 : 3, 16 | 43 : 3, 5 | 44 : 5 | 45 : 5 | 46 : 7 | 51: 13 | 52 : 1 | 54 . 7 | 55 : 3 | 57 : 6 | 58 : 2 | 59 : 7, 13 | 60 : 1, 4, 20 | 61 . 2, 6, 19 | 62 : 1 | 67 : 1 | 68: 10 | 70 : 16 | 71: 5 | 72 : 15 | 74 : 1 | 75 : 9, 10 | 82 : 23 | 87: 14 | 88:17, 22 | 97: 12 | 99 : 1 | 100 : 5 | 102 : 28 | 103 : 14 | 106: 4 | 111 : 15 | 112 : 3 | 113 : 25 | 114 : 19 | 115 : 22 |
peragratus victor omnes partes Germaniæ. 116 : 21 |
perceptis. 41 : 7 |
percipit. 116 : 3 |

percurrere. 64 : 2 |
percuffit. 100 : 12 |
percuffus cultello. 41 : 16 |
perdat facti gloriam. 53 : 12 |
perderent jura ordinis. 55: 18|
perdiderant agros. 97 : 13 |
perdidiffe exercitum. 140: 7|
perdidiffent ftatuas. 19 : 13 |
perdomitæ Alpes. 111 : 9 |
perdomuerant gentes. 115: 9|
perdomuit Ciliciam, &c. 65: 18 | 116 : 23 |
perduceret eum ad fummum difcrimen. 53: 22 | in focietatem. 13 : 11 |
perducta ad famem pars exercitus. 131 : 1 |
perducta ufque in Decembrem æftiva. 123 : 15 |
perductam rem ad liquidum. 24 : 3 |
perductis ad eos legionibus. 81 : 22 |
perductus in carcerem. 46 : 19 | à Rheno ufque ad Albim exercitus. 124 : 11 |
perduxerat in hoc novitatem fuam, ut. 115 : 16 |
perduxere Quintilium in fummam focordiam. 137 : 16 |
perduxi partem exercitus ad. 129 : 11 |
perduxit ad eam pacem provincias, ut. 112:7 | ad fummam fcientiam militem. 101 : 2 | eo populum. ut. 147 : 20 | huc Mancinum, ut. 29 : 7 | imperium in eminens faftigium. 126: 12| in Campaniam exercitum. 52 : 3 |
perelegantis ingenii. 10 : 10|
perexiguo freto. 4 : 15 |
perfeciffe *ea* quæ. 51 . 21 |
perfectâ naturâ & induftriâ. 29 : 18 |
perfectas manibus tabulas. 19 : 11 |
perfecti operis. 27 : 2 |
perfectior in utroque. 91 : 16|
perfectis muneribus theatri. 75 : 13 |
perfectiffimi in formâ operis fui. *plur.* 63 : 2 |
perfectiffimum in eo, *maf.* 8 : 4 |
in perfecto difficilis mora eft. 26 : 18 |
perfectum profæ eloquentiæ decus. 26 : 5 |
perficere *vel.* 74 : 6 |
perfici 51 : 22 |
perfida confilia. 120 : 9 |
perfidia. *nom.* 45 : 13 | *ablat.* 138 : 14 |
perforata lacerna lancei. 102: 18 :
perfruor recordatione rerum. 120 : 5 |
perfugas. 50 : 20 |
perfugit ad Sullam in Afiam. 50 : 5 |
perfugium. 06 : 6 | 126 : 7 |
Pergamum. 2 : 5 |
pericula. 62 : 6 | 104 : 1 |
periculi. 49: 23 | 84: 1| 149: 2 | 150 : 8 |
periculis. 19: 10 | 55 : 7 |
periculo. 76 : 17 | 86 : 12 | 96: 4 | 100 : 17 | 106 : 9| 115 : 8 | 125 : 6 |
periculorum. 67: 23 | 100 : 8| 141 : 16 |
periculofiffimi belli. 123: 7|
periculofius prælium. 82 : 11 |
periculum. 53 : 22 | 102 : 12 | 111 . 17 |
periiffe. 89 : 18 |
periiffet. 136 : 6 |
peritiffimis ducibus. 128 : 8 |
peritiffimus bello dux. 56 : 10 |
peritum officiorum militarium. 123 : 11 |
periturum. *neut.* 143 : 4 |
perluftrata armis Germania. 124 : 2 |
permanfit comes exilii. 119: 11 |
permifit ejus ditioni fe regnumque. 63 : 12 |
permiffu tuo. 125: 11 |
permutteret majora. 41 : 8 |
perniciofa. *neut.* 144 : 15 |
perniciofam Reipublicæ pugnam. 14 : 6 |
perniciofas leges. 46 : 5 |
perniciofior Reipublicæ nemo. 75 : 5 |
perniciofis confiliis. 30 : 17 |
perniciofiffima. *neut.* 42 : 3 |
Perpenna. *ablat.* 31 : 16 | 56 : 21 |
Perperna. 65 : 7 |
perpetua memoria. 54 : 19 |
perpetuæ fecuritatis. *fing.* 121: 14 | memoriæ. 32: 3 |
perpetui timoris rem. 149 : 12 | perpetui Archontes. 12 : 3 |
perpetuis exercitiis. 126 : 10 |
perpetuo exilio. 87 : 30 |
perpetuorum ignium. 150 : 10 |
perpetuum nomen. 3 : 6 |
perpetuus auctor diruendæ *Carthaginis*. 18 : 21 | patronus Romani imperii. 139 : 9 |
perpolito calce & arenâ loco. 49 : 16 |
perquam clarum. *neut.* 119 : 20 | laboriofo. 132 : 18 | laudabiliter. 58:2 | vicinum bellum. 115 : 21 |
perrexit in Bithyniam. 68 : 27 |
perruptâ acie. 131 : 18 |
Perfæ. *plur.* 10 : 3 |
perfecuta eft civilis mifericordia Opimium. 35 : 11 |
perfecutus duos. *hoftem*. &c. 63 : 9 | 77 : 16 | 108 : 9 | armis. 34 : 8 |
perfequamur feveritatem cenforum, *narremus*. 38 : 1 |
perfequi in jufto opere, *narrare*. 121 : 16 |
Perfei. 15 : 1 |
perfeverarent fe id facturos. 113 : 12 |
perfeveravit facere. 121 : 8 |
perfeverantia ducis. 33 : 6 |
Perfeum. 14 : 7 | 16 : 8 |
perfolverentur præmia. 67 : 15 |
perfona. *nom.* 91: 23| 136: 16| auget invidiam. 58 : 12 | Pompeii converterat in fe totum terrarum orbem. 58 : 1 |
ad perfonas rerum invidiam dirigere. 57: 10 |
perfpici. 42 : 2 |
perftrinxerant ejus aciem animi. 138 : 3 |
perfuadet poffe, &c. 137 : 26|
perfuafit, ut. 14 : 13 |
perfuafum eft illis, ut. 107 : 14 |
pertinacia. 80 : 5 |
pertinaciffimæ in retinendis armis juventutis. 53 : 18 |
pertinaciffimè. 45 : 17 |
pertinaciter. 110 : 21 |
perturbatione rerum aut hominum. 109 : 18 |
pervaderent. 104 : 7 |
pervecta eft in Siciliam. 98 : 4 :
pervectus in Italiam,&c. 3: 5| 81 : 26 |
pervenerat ad potentiam. 102: 20 | pervenerat in Syriam. 93 : 9 |
in quem pervenerit ftatum fortuna publica. 107 : 20 |
pervenerunt ad triumphi infignia. 38 : 13 |
pervenire in urbem. 86 : 3 |
perveniret. 78 : 16 |
perveniffet in idipfum faftigium. 43 : 5 |
pervenit ad. 14 : 12 | 63 : 11 | 72 : 16 | 98 : 4 | 134 : 20 | pervenit fumma imperii ad. 10 : 6 |

pervenitur in præceps. 31 : 11| in præcipitia. 38 : 6 |
Perusiam. 97 : 5 , 7 |
Perusinos. 97 : 8 |
pessima cupiditas. 52 : 4 |
pessimarum rerum. 46 : 10 |
pessime ausus. 51 : 3 |
pessimo facinore. 57 : 2 |
pessimus. 53: 7| 112 : 16 | pessimus pace. 39 : 1 |
pestifero civibus reditu. 49 : 3 |
pestilentia. 48 : 17 |
petebant civitatem. 43 : 5 |
petebat armis *patriam*. 92 : 10 |
petebatur insidiis Antonii. 87 : 3 | verbis Cicero. 71 : 14 |
petendi Consulatum. 44 : 20|
petendo Consulatu. 57 : 7 |
petendorum honorum. 55 : 16 |
petendum sanguinem. 84 : 13 |
petens Ædilitatem. 18 : 1 | Consulatum. 45 : 3 | ut. 68: 28 | petens , *ab* eo. 98: | 16 | 103: 14 | 120: 24 | 125 : 18 |
petentem, *euntem*. 73 : 13 |
petentes Quæsturam. 113 : 11|
petenti data facultas. 125 : 8 |
petere bona. 49 : 20 | Consulatum. 112 : 22 | petere, *ire*. 78: 1 | 80 : 10 | 128 : 9| 134 : 4 |
peterent , *irent*. 104 : 6 |
peteret , *iret*. 80 : 9 |
petierat opem Antonii. 101: 17 |
petiere , *ivere*. 57 : 15 |
petiit commeatum. 117 : 25 | pacem. 133: 19 licere sibi. 125 : 6 | petiit, *ivit*. 79: 4| 142 : 4 |
petit , *it*. 63 : 8 | 96 : 2 |
petitione Consulatus. 77: 10| Pontificatus. 70. 2 |
petitionem Consulatus. 85 : 12 |
petito commeatu. 39 : 6 |
petitum. *neut*. 26 : 18 |
petitus Consulatus. 73 : 4 |
petitus ejus insidiis. 86 : 19 | 89 : 12 |
petivit , *ivit*. 101 : 17 |
peto aliquid ex omissis , *refero*. 92 : 11 |
Petreio. 78 : 5 |
Petreium. 75 : 10 |
petulantis convitii. 55 : 9 |
Pharnaces. 9 : 5 | 82 : 5 |
Pharnacis. 66 : 10 |
Pharsalicam. 79 : 8 |
Pharsalica. *ablat*. 91 : 24 |
Pharum. 7 : 12 |
Philippus. 2 : 2 |
Philemon. 25 : 3 |
Philippicis. 107 : 24 |
Philippo. 10 : 3 | 86 : 9 |
Philippoi. 94 : 2 |
Philippum. 16 : 10 | 85 : 14 |
Philone Publilio. 21 : 1 |
philosophorum. 25 : 5 |
Phocæa. *ablat*. 42 : 5 |
Phocæam. 7 : 10 |
Phraates. 112 : 12|
piâ. 151 : 6 | piâ magnificentiâ. 149 : 6 |
Piceno, *ablat*. 56 : 1 |
Picentium, *gen*. 90 : 9 |
Picenum. 22 : 13 | 48 : 5 |
pictoribus. 26. 10 |
pietas. 123 : 16 | 145 : 5 |
pietate. 43 : 13 | 117 : 21 |
pietati. 44 : 2 |
pigeret cum virtutum. 45 : 22 |
pignus concordiæ medium, *inter*. 74 : 9 |
pii. *gen*. 43 : 11 | 95 : 9 |
Pindari. 27 : 11 |
Pinetem. 134 : 4 |
Pinneti. 128 : 11 |
Piræei. *gen*. 50 : 8 |
piratæ. 58 : 6 |
piratarum. 69 : 13 |
piraticis sceleribus. 96 : 22 |
piraticum bellum. 59 : 20 |
piratis. 68 : 10 , 22 |
Pisaurum. 22 : 9 |
Piso. 68 : 4 | 149 : 16 |
Pisonis. 117 : 5 |
Pius. 54 : 24 |
placebat. 86 : 9 | 130 : 14 |
placebant. 102 : 11 |
Placentia. 22 : 2 |
placere. 52 : 5 |
placuerat. 127 : 14 |
placuit. 99 : 11 |
Planci. *gen*. 91 : 20 | 112 : 13 | 115 : 10 |
Planco. 89 : 11 | 91 : 18 |
Plancum. 98 : 12 |
Plancus. 89 : 5 | 97 : 5 | 104: 20 | 105 : 8 | 115 : 12 |
plastis. *dat*. 26 : 10 |
Platonis. 25 : 6 |
Plautius. 131 : 5 |
plebem. 71 : 11 |
plebi. 34 : 5 | 70 : 23 |
plebis. 5 : 4 , 5 | 29 : 16| 40: 6 | 41: 6| 43: 12 | 45: 19| 59: 4| 60. 3| 61: 24| 67: 4| 72: 3| 76: 2| 92: 13 | 129: 10| 140: 15 |
plebs. 30 : 19 |
plena subdoli ac versuti animi consilia. 120 : 9 |
plenam gratiam retulit ejus pietati. 44 : 2 |
plenius gratularentur sibi. 122 : 16 |
pleraque. 144 : 12 |
plerique. 66 : 14 | 79 : 4 |
plerisque. 128 : 13 |
plerumque. 13 : 10 | 102 : 25 | 138 : 4 |
Plotius. 91 : 19 |
plura. 28 : 14 | 51: 10 | 74 : 3|
plures. 32 : 16| 137 : 25 |
pluribus. 27 : 4 | 132 : 8 |
plurima. *neut*. 83 : 20 | 133 : 17 |
plurimarum. 124 | 14 |
plurimis. 72 : 19 :
plurimo. 50 : 7| 144 : 13 | plurimo cum earum *gentium* excidio. 117 . 8 | plurimo cum earum sanguine perdomuerunt gentes. 115: 9 | plurimo sanguine profuso. 116 : 18 |
plurimos. 55 : 12 |
plurimum. *neut*. 55: 11 | 88: 1| 141 : 18| 147 : 17 | *adv*. 4 : 13 | 128 : 18 |
plus. 37 : 13 | 47: 10 | 112 : 5| 121 : 10 | 127 : 3 | 131 : 11 | plus quingentis. 34 : 2| plus quinque mensiū quies. 83 : 5 | plusquam. 90 : 2 | 127: 13 | 138: 20| plusquam dubio Marte. 82 : 11| plusquam semel. 67 : 6|
pœna. *nom*. 50 : 3 | 146 : 1 | *ablat*. 89 : 23| 138: 16| 140 : 16 |
pœnæ. *gen*. 29 : 15 |
pœnas dedit capite. 31 : 17 | dedit morte. 109 : 5| dedit Cæsari justissimas. 89 : 15 | dedit patriæ. 92 : 10| dedit temeritatis. 16 : 12 | exolvit male consultorum. 109: 20| meritas luere suppliciis. 81 · 16 | pependere. 119 : 8 |
pœniteret ejus fidei , quam. 45: 18| Rempublicam ejus nati. 40 : 14 |
poëta. *nom*. 8 : 2 |
poëtarum. 26 : 4 |
poëtæ. *gen*. 5 : 12 | 6 : 6
pollens plurimum mari classis. 4 : 14 |
pollicentis aliqua. 144 . 10 |
pollicerentur ei suam operam. 86 : 2 |
pollicitæ operæ , *passivè*, *plur*. 129 : 5 |
pollicitatione præmiorum. 45 : 10 |
pollicitus.&c. 29: 10| 47: 11|
Pollio. 89: 9| Asinius. 96: 15| 98 : 13 |

Pollione. 98 : 19 |
Pollionem. 98: 20 | Asinium. 62 : 21 |
Pollioni. 147 . 15 |
Pollionis. 108 : 2 |
Polybium. 19 : 6 |
Pompeianæ partes. 89 : 27 |
Pompeianarum. 79 : 11 | 88: 14
Pompeiani. *plur.* 82 : 1 |
Pompeianis. 77 : 2 | 79 : 1 | 87 : 24 | 89 : 9 | 96 : 12 |
Pompeianorum. 79 : 13 |
Pompeianos. 86 : 17 |
Pompeii. *gen.* 43 : 9 | 46: 6 | 47: 6 | 55: 20 | 58: 1 | 61: 6 | 65 : 12 | 66 : 6 , 10 | 70: 17 , 20 | 72 : 1 | 74: 11 | 75: 2 | 76: 5 | 77: 6 | 78: 10 , 16 | 100:13 | 102 : 2 , 7 | 111: 22 | 149 : 8 |
Pompeiis. 29 : 4 |
Pompeio. 44 : 11 | 45 : 15 | 60 : 7 | 63 : 19 | 67: 3, 14 | 70 : 24 | 74 : 14 | 76 : 24 | 87: 14 | 98 : 7 | 90: 3, 7, 11 | 101 : 4 , 14 | 142 : 12 |
Pompeiorum. 48 : 20 |
Pompeios , *urbem.* 43 : 25 |
Pompeium. 29 : 3, 5 | 58: 21 | 60 : 5 | 63 : 11, 14 | 70: 11, 21 | 74: 9 | 76: 7, 22 | 77: 11 | 78: 8 | 80:15 | 81: 13 | 96: 1 | 102 : 4 | 108 : 16 |
Pompeius. 43 : 9 | 44 : 16 | 47 : 5 | 48 : 3 , 17 , 22 | 55: 19 | 56 : 20 | 57 : 2 , 3 , 11 | 58: 7 | 59 : 11 | 60: 6, 9, 18 | 61 : 3 | 63: 4 , 10 | 66 : 12 | 67: 13 | 70 : 14 | 71 : 17 | 73 : 3 , 5 | 75: 8 | 76 : 10 | 77 : 12 | 79 : 4 | 80: 7 | 81: 17 , 20 | 82 : 6 , 17 | 99: 20 , 22 | 101 : 16 |
Pomponii. 148 : 2 | *gen.* 34: 18 |
Pomponium. 37 : 21 |
ponte. 34 : 19 |
pontem. 35 : 7 |
Ponti. 66 : 9 |
Pontici. *gen.* 83: 1 | 120 : 4 |
Ponticis. 50 : 21 |
Ponticus. 45 : 5 |
Pontidius. 43 : 18 |
Pontifex. 30 : 13 | 69 : 6 | 88: 18 | 97 : 14 |
pontificatu. 147 : 8 |
pontificatum. 78 : 22 |
pontificatus. *gen.* 70: 2 | pontificatus sacerdotio. 85: 17 |
pontificem. 53 : 8 |
pontificis. 70 : 8 |
Pontius. 43: 18 | Telesinus. 53 : 16 |
Pontus. 65 : 11 |
Popilius. 15 : 7 |
Popillium. 35 : 12 |
poposcit. 129 : 7 |
Poppædius. 43 : 17 |
populi. *gen.* 10 : 1 | 44 : 7 | 59: 3 | 60 : 21 | 65 : 6 | 68: 18 | 71: 9 | 73: 17 | 77 : 10 | 99 : 6 | 102: 2 | 111 : 16 | 112: 13, 20 | 113 : 16 | 114: 23 | 118: 15 | 142 : 15 | 143: 1 | 147 : 4 |
populo. 31: 14 | 63 : 22 | 66: 4 | 110 : 9 |
populos. 18 : 15 |
populum. 10 : 5 | 45 : 21 | 46: 3 | 55 : 5 | 57: 8 | 73: 5 | 111 : 22 | 147 : 20 | 148: 10 |
populus. 14 : 2 | 40 : 3 , 7 | 44 : 2 | 48: 19 | 110 : 22 | 112 : 5 | 140 : 16 | 149 : 1 |
Porciæ. *gen.* 61 : 19 |
Porcio. 23: 7 | 35 : 21 |
Porcius. 44 : 6 |
portam. 53: 20 |
portandas in Italiam statuas. 19 : 12 |
porticibus. 16 : 17 |
portoria. 34 : 3 |
porticus. *acc.* 16 : 15 | 28 : 7 | 30 : 8 | 37 : 1 | 103 : 9 |
portu. 96 : 7 |
portus. *gen.* 50 : 8 |
poscerent. 95 : 6 | 142 : 10 |
posita in rostris statua. 87: 13 |
positis ædibus. 16 : 17 |
positus per omnia extra dilationes *ver.* 100 : 19 |
posse. 26 : 21 | 102 : 27 | 104: 2 | 114 : 1 | 117: 13 | 129: 8 | 137 : 8 , 25 |
possent. 47 : 2 , 10 | 51 : 22 | 76 : 5 | 94 : 12 | 132 : 21 |
possessa varie & sæpe amissa partibus *provinciæ.* 65 : 2 |
possessam ab. 65 : 6 |
possessio. 110 : 16 |
posset. 8 : 13 | 33 : 14 | 41: 26 | 43 : 7 | 60 : 8 | 71 : 3 | 77 : 2, 3 | 78 : 14 | 92: 1 | 98: 11 | 109 : 13 | 115 : 12 , 13 | 118: 18 | 125: 19 | 130: 6 | 132: 7 | 133 : 11 | 135 : 23 |
possidebatur ab Antonio domus. 99 : 10 |
possint. 64 : 4 |
possis. 26 : 9 |
possit. 42 : 2 |
possum. 32 : 9 |
possumus. 26 : 24 |
possunt. 110 : 8 |
post. *prep.* 3:6, 8 | 4: 16 | 6: 7 | 8:2 | 10: 4 | 12: 8, 12 | 16: 4 | 18 : 23 | 19 : 22 | 21 . 2 , 4 , 6 , 8 , 16 , 17 , 18 | 22 : 1 , 4 , 6 , 9 , 10 | 23 : 4 . 9 , 11 | 25: 6, 7 | 27: 9 | 29:7 | 31:20 | 32 : 11 | 37 : 18 | 44 : 17 | 21 | 46 : 2 | 48: 16 | 52: 11, 15 | 54 : 2 | 58 : 4 | 63 : 5 | 64: 5 , 8 | 65 : 19 | 72 : 4 | 76: 19 | 81 : 3 | 87 : 20 | 90: 7 | 94 : 17 | 96 : 12 | 98: 17 | 108 : 3 , 4 | 110 : 9 | 114 : 4 | 117 . 18 | 121 : 6 , 8 , 11 , 21 | 132 : 10 | 138. 8, 9 | 141 : 12 , 13 | 142 : 6 | 143 : 6 , 12 | 145 : 1 | *adv.* 6 : 10 | 7 : 1 | 16 : 8 | 50: 5 | 89 : 11 | 112 : 18 | 114: 20 | 120: 12 | magno post intervallo. 7: 1 | post victum Perseum. 16 : 8 | post annos quam. 18 : 23 | 20 : 4 | 70: 25 | post annum quam. 55: 4 |
postea. 10 : 3 | 31: 15 | 35: 10, 13 | 37 : 16 | 45 : 15 | 49: 21 | 68 : 10 | 80 : 3 | 85: 15 | 90 : 11 | 97 : 20 | 101 : 8 | 105 : 4 | 112 : 9 |
postera die. 54 : 4 |
posteri, *plur.* 4 : 9 |
posteriorem. 19 : 20 |
posterior. 28 : 2 | 120: 6 |
posteritas. 91 : 9 |
postero die. 40 : 9 |
postferendus nomini nulli Vatinius. 93 : 16 |
posti. 52 : 20 |
postulabat. 76 : 10 |
postulante. 140: 17 |
postulaverat. 77 : 8 |
Postumi, *gen.* 135: 20 |
Postumii Albini , *gen.* 16 : 5 |
Postumio. 20 : 8 | 21 : 1 |
Postumus. 135 : 15 |
posuit colonias. 42 : 4 |
potens. 145 : 17 |
potentem. 145 : 16 |
potentes erant decem legionum. 89 : 30 |
Potentia. 22: 9 |
potentia, *nom.* 47 : 9 | *ablat.* potentiâ ad impotentiam usus. 56: 13 |
potentiæ. 28 : 1 | 33 : 15 | 34: 11 | 48 : 12 | 56: 8 | 60:4 | 70 : 12 , 18 | 74 : 8 | 90: 3 | 113 : 24 |
potentiam. 71 : 5 | 102 : 20 | 150 : 7 |
potentior. 31 : 5 |
potentiora arma. 126 : 7 |
potentiorem. 42 : 4 |
potentissima, *neut.* 126 : 8 |
potentissimum. 63: 9 |
poterant. 137 : 7 |
poterat. 52 : 5 | 61 : 21 | 70 : 20 | 71 : 11 | 102 : 24 | 107: 9 | 112 : 25 |
poterimus. 121 : 16 |
potest. 14 : 4 , 17 | 24 : 4 |

26 : 19, 22 | 35 : 16 | 44 : 18 | 48 : 16 | 51 : 20 | 62 : 16 | 68 : 14 | 70 : 9 | 72 : 14 | 81 : 5 | 91 : 12 | 110 : 7 | 123 : 3 | 132 : 19 | 135 : 24 | 141 : 8 | 142 : 17 |
potestate. 73 : 17 | 98 : 14 | in sua potestate fortunam semper habuit. 61 : 23 |
potestatem. 40 : 25 | 55 : 6 | 57 : 11 | 60 : 21 | in potestatem redacta. 114 : 23 | 63 : 20 . 22 |
potestatis. 111 : 11 | 117 : 17 | 121 : 9 |
potiti sunt rerum. 10 : 2 |
potitus eorum. 52 : 13 | rerum. 10 : 8 | 68 : 7 | ingenti vi hominum. 32 : 24 | legionibus. 77 : 15 | rege. 39 : 18 |
potitur regni. 2 : 7 |
potius. 16 : 1 | 22 : 5 | 35 : 6 | 86 : 13 | 92 : 15 | 95 : 24 | 123 : 13 | 125 : 10 | potiusquam. 143 : 2 |
potuerat. 31 : 3 | 60 : 1 | 114 : 15 |
potuerit. 13 : 3 | 112 : 4 | 121 : 20 |
potuit. 68 : 4 | 91 : 12 | 99 : 12 | 107 : 23 | 109 : 16 | 110 : 21 | 112 : 16 | 134 : 8 | 135 : 8 | 148 : 12 | .
præbebat *spectaculum.* 102 : 2 |
præberet avaritia sævitiæ causam. 49 : 22 |
præbituros belli materiam. 88 : 1 |
præbuisse imaginem antennarum. 69 . 16 |
præbuit cervicem servo. 34 : 17 | liberto cervicem. 94 : 14 |
præcaventibus fatis. 39 : 15 |
præcedentibus. 133 : 3 |
præcedentis sæculi. 26 : 12 |
præcederet nuncius victoriæ nuncios periculi. 149 : 2 |
præcellentes ingenio viros. 19 : 6 |
præceps & pravus. 46 : 1 | in præceps perveniitur. 31 : 11 |
præceptis. 148 : 7 |
præceptorum. 114 : 13 |
non præcipitatâ morte functi. 76 : 17 |
præcipiti cursu. 28 : 4 | festinatione. 23 : 14 | fugâ. 107 : 18 | loco. 33 : 3 | periculo. 106 : 9 |
præcipitia erant omnia in republica. 49 : 19 | in præcipitia conversus. 132 : 1 | in præcipitia à pravis perveniitur. 38 : 6 |
præcipitis juvenis consilia. 109 : 17 |
præcipue. 48 : 4 | 116 : 22 | 135 : 4 | 144 : 10 |
præcipui, *gen.* 149 : 12 |
præcipuis. 114 : 21 | 141 : 4 |
præcipuos. 141 : 3 |
præcipuum consulem. 113 : 10 |
præcipuus sanctitate. 56 : 8 |
præclara, *nom. sing.* 32 : 22 | *ablat.* 16 : 13 | 48 : 4 |
præclari, *gen.* 140 : 8 |
præclarum. 58 . 20 | 113 : 3 |
præclaris. 59 : 11 |
præda victoris erit. 108 : 8 | præda onustus. 134 : 20 |
prædationibus. 96 : 20 |
prædicandum, *neut.* 117 : 11 |
prædicans se securum. 142 : 8 |
prædicarent. 50 : 13 |
prædicatione. 134 : 13 |
prædici. 19 : 12 |
prædictæ, *prius dicta, gen.* 109 : 21 |
prædicti, *prius dicti. gen.* 124 : 18 |
prædictis, *prius dictis.* 131 : 7 |
prædicto. *prius dicto.* 127 : 15 |
prædiorum. 96 : 28 |
prædixerant. 83 : 17 |
prædiximus, *prius diximus.* 6 : 11 | 17 : 15 | 23 : 6 | 28 : 8 | 38 : 16 | 39 : 20 | 43 : 10 | 52 : 12 | 53 : 13 | 55 : 21 | 62 : 8 | 65 : 20 | 70 : 15 | 74 : 1 | 90 : 13 96 : 16 | 98 : 17 | 104 : 9 | 111 : 5 | 114 : 11 | 117 : 3 | 123 : 14 | 126 : 8 | 145 : 3 |
prædixit ne, *præmonuit.* 104 : 6 |
prædones. 59 : 13 | 68 : 23 |
prædonibus. 69 : 9 |
præerat classi, &c. 14 : 12 | 94 : 3 | 139 : 20 |
præesse exercitui. 137 : 18 |
præesset exercitui. 137 : 6 |
præfatus. 63 : 12 |
præfecerat eum oræ maritimæ. 96 : 16 |
præfecisset Saturninum in iis quæ. 123 : 9 |
præfecit legatos hibernis. 132 : 23 |
præfecti castrorum. 139 : 25 |
præfectis cohortium. 131 : 16 | castrorum. 138 : 22 | Mithridatis. 50 : 6 |
præfecto castrorum. 131 : 16 |
præfectos classium. 96 : 19 |
præfecturæ, *gen.* 71 : 2 |
præfectus ædificandis navibus. 100 : 16 | copiis. 134 : 7 |
præfectus equitum. 50 : 22 | 122 : 9 |
præfectus fabrûm. 98 : 8 | operum. 122 : 11 |
præferendus. 93 : 15 |
præferens. 30 : 11 | 132 : 13 | præferens oculis ardorem animi. 137 : 20 | præferens voltum victoris. 54 : 5 |
præfluit fines Semnonum 124 : 11 |
præfulgent nomina *coloniarum.* 20 : 2 |
præfuerat classi & custodiæ maris. 95 : 30 | oppugnationi. 54 : 16 | Syriæ. 137 : 4 |
præfuerunt. 12 : 7 |
prælia. 59 : 14 |
præliis. 54 : 23 | 78 : 23 |
prælio. 14 : 7 | 40 : 12 | 48 : 13 | 51 : 2 | 62 : 10 | 101 : 10 | 139 : 2 |
prælium. 82 : 11 |
prætmaturam mortem. 110 : 1 |
præmia. 67 : 15 |
præmiorum. 45 : 11 |
præmissus. 135 : 14 |
præmium. 40 : 15 | 55 : 13 |
præmonuerant ut. 84 : 1 |
præmuniendæ potentiæ. *gen.* 35 : 15 |
Præneste. 53 : 3 | 54 : 6 | 97 : 4 |
Prænestis. *gen.* 54 : 16 |
prænitentem virtutem. 61 : 17 |
prænitet forum titulis. 65 : 22 |
præoccupatâ Asiâ. 93 : 9 |
præparabat. 126 : 20 |
præparassemus. 129 : 5 |
præparatio. 18 : 15 |
præparatus Cæsaris. *subst.* 98 : 21 |
præparaverat hiberna ad. 127 : 12 |
præposita necessaria gloriosis. 128 : 3 |
præpositis Caii & Lucii nominibus. 115 : 17 |
præposito Armeniæ rege. 141 : 9 |
præpositus custodiis urbis. 109 : 10 | Delmatiæ. 135 : 15 | Illyrico. 130 : 11 |
præreptus immature. 136 : 6 |
præruptum periculum. 30 : 2 |
præsagia. 83 : 20 |

præscripsimus, *ante scripsimus.* 48:5 |
præsens. 63:11 |
præsenti. 96:4 | 114:6 |
præsentia. *neut.* 113:19 |
præsentiâ suâ. 113:6 | præsentiâ ipsius pacatæ Hispaniæ. 111:9 |
præsentis. *gen.* 144:1 |
præsentium. 125:10 |
præsidens urbi. 75:9 |
præsidia. 121:2 | præsidia muniit. 139:11 |
præsidiis. 53:4 | classium. 78:13 |
præsidio. 50:12 |
præsidium. 128:10 | militum 120:6 |
præstantiorem. 33:13 |
præstantissimi. *gen.* 81:4 |
præstare hominibus Dii nihil possunt. 110:8 |
præstari ab illis nihil posset. 133:10 | præstari favor reis solet. 69:18 |
præstiterat bello sanctissimam fidem. 45:19 | clementiam. 83:19 |
quid præstiterit orbi terrarum ille dies. 107:19 | præstiterit se æquum. 98:19 |
præstitit Romanis fidem. 43:24 | se dubium, mediumque partibus. 48:10 |
præter. 8:4 | 15:4 | 17:6 | 26:2 | 65:21 | 66:11, 18 | 84:12 | 93:7 | 102:16 | 107:4 | 125:19 | 137:6 | præterquam. 32:18 | 67:2 |
prætereatur. 108:2 |
prætereunda. *neut.* 24:1 |
prætereundus. 4:2 | 37:5 |
præteriri. 26:21 |
præterita. *neut.* 113:19 |
præteritarum. 76:12 | 85:3 |
præterito. 26:23 |
præteritum suo loco. *neut.* 91:23 |
prætexentes esse rempublicam. 88:4 |
prætextâ. 67:5 |
prætextam consularem. 90:10 |
prætextato filio. 85:12 |
prætextatos. 15:16 |
prætor. 14:3, 12 | 16:13 | 34:8 | 53:8 | 54:18 | 61:13 | 85:9 |
prætorem. 42:12 | 137:17 |
prætores. 44:4 | 84:8 |
prætoribus. 110:14 | 143:11 |
prætoriis viris. 93:7 |
prætorio. 72:9 | 78:5 | 89:8 |
prætorios duces. 112:2 |
prætoris. 14:14 |
prætorium. *masc.* 53:10 | 75:10 |
prætorius. 56:21 | 96:15 | 97:14 | 105:7 |
prætura. *abl.* 43:10 | 58:12 | 70:5 | 92:2 |
præturæ. 113:14 | 119:3 |
præturam. 44:21 | 70:1 | 112:21 | 113:14 |
prætulerit principem, *præ se tulerit.* 114:15 |
prævalebant facta consiliis. 138:2 |
prævalens corpore. 126:2 |
prævalidis legionibus. 93:8 |
præventis, *vel* prævenit. 85:7 |
prava. *neut.* 34:9 | 38:5 | 145:16 |
pravis. 38:5 |
pravissimi hominis. 102:17 |
pravitate animi atque ingenii. 132:1 |
pravus & præceps. 46:1 |
peccarentur ea. 107:14 |
precatur vitam. 101:19 |
precatus. 15:19 | 49:10, 11 |
precor. 151:2 |
premerent Atticos bello. 4:2 |
pressius audit causas. 148:5 |
pretio temperata omnia. 86:24 |
pretium. 34:13 | 71:5 | pretium tulit voluntatis erga Brutum suæ. 80:3 | tulit voti & consilii. 143:14 |
pridie, quam. 90:5 | 105:9 | pridie natalem ipsius. 81:6 |
Prienen. 7:9 |
prima. *nom. fam.* 12:9 | 23:6 | 42:8 | 107:4 | *abl.* 120:14 |
primam. 54:2 |
primi. *gen.* 21:15 | 64:7 | *plur.* 64:15 | 131:18 |
primipili centurionem. 100:11 |
primis. 127:13 |
primo. *ablat.* 75:16 | 85:10 | 101:10 | 111:13 | 130:1 | 142:10 | *adv.* 26:10 | 47:17 | 57:15 | 76:5 | 78:16 | 82:2 | 88:17 | 89:11 | 92:6 | 103:15 | 137:24 |
primum. *masc.* 51:8 | 138:8 | *neut.* 64:10 | 143:8 | 147:6 | *adv.* 47:4 | 60:9 | 63:22, 23 | 65:13 | 67:8 | 79:13 | 87:7 | 149:15 |
primus. 4:9 | 8:3 | 12:7, 8 | 17:3 | 29:4 | 30:12 | 48:21 | 55:8 | 60:10, 17 | 64:4, 7 | 89:15 | 140:20 |
princeps. 33:14 | 123:19 | 146:2 | 148:5 | carminum Virgilius. 62:25 | civitatis atque eloquentiæ. 49:12 | disciplinâ exercitus. 138:13 | ejus loci. 97:9 | magnificentiæ. 17:5 | Senatus. 70:3 | Romani nominis. 81:1 | princeps rerum potitus est, *primus.* 10:8 |
principale in repub. fastigiũ. 17:7 | 147:8 |
principalis quies. 83:5 |
principalium armorum arbitria intempestive captans. 78:3 | ministeriorum sub specie. 114:5 | onerum adjutorem. 146:17 | operum primum. 143:8 |
principatum. 70:19 | 83:17 | 143:5 |
principatus. *gen.* 111:4 | 147:22 | *acc.* 147:14 |
principe. 64:14 | 91:2 | equestris ordinis. 146:13 | familiæ. 61:18 | Galliarum Sacroviro. 148:19 | operis. 26:7 |
principem. 57:20 | 95:24 | 114:15 | 132:5 | 143:3 | Romani nominis habuere Marium. 147:13 |
principes, *primi.* 10:2 | principes viri. 110:17 |
principi. 144:5 |
principia inclinatæ in deterius valetudinis. 142:3 |
principis. 43:23 | 92:15 | 102:28 | 110:18 | 111:11 | 129:3 | 136:6 | 137:20 | 145:22 | 147:3, 19 | principis viri. 46:24 |
principum. 135:1 |
prior. 19:3 | 28:1 | 31:6 | 41:1 | 63:10 | 120:5 |
priore. 40:9 | 51:4 | priore anno. 125:18 |
priorem. 19:19 | 32:20 |
priores. 14:19 | 26:20 | 55:6 | 82:4 |
prioribus. 18:2 | 113:1 |
prioris. 137:20 |
priorum. 26:2 | 49:26 |
prisca antiquaque severitate. 144:14 | & antiqua reipublicæ forma. 110:14 | gravitate. 107:25 | severitate. 113:7 |

priſcæ hilaritatis virum. 146: 19 |
priſcam comœdiam. 25: 1 | gravitatem. 135: 24 |
priſcum decus. 40: 24 |
priſtinum modum. 110: 13 | 117: 9 |
privata. *nom. fam.* 28: 9 | 118: 6 | *abl.* privatâ familiâ, *domeſticis.* 112: 20 |
privatam civium ſalutem. 90: 20 |
privatim. 30: 12 |
privatis opibus, conſiliis. 55: 22 |
privato comitatu. 66: 19 | conſilio. 87: 6 | odio. 35: 19 | homine. 78: 23 | 118: 6 |
privatus *homo.* 30: 10 | 68: 22 | 77: 9 |
privavit ſpiritu. 108: 18 | vita & imperio. 9: 5 |
privigna. *nom.* 90: 4 |
prius. *adv.* 76: 14 | 82: 13 | 101: 2 | 119: 14 | priuſquam. 15: 9 | 69: 3 |
pro. 17: 3 | 19: 14 | 30: 5 | 41: 4 | 49: 10 | 75: 16 | 76: 5, 6, 7 | 87: 6 | 96: 7 | 103: 1 | 106: 12 | 107: 11, 12, 23 | 122: 11 | 126: 16 | pro roſtris. 17: 11 | 46: 14 | 83: 14 | pro ſua virtute clementiam victoris interpretabatur. 105: 5 | 118: 20 |
proavo. 61: 18 |
probabiliter geſtus conſulatus. 73: 4 |
probanda. *neut.* 132: 14 |
probaret. 41: 9 |
probarent. 75: 4 |
probarentur. 132: 14 |
probatum. *neut.* 105: 5 |
probitate. 97: 20 |
probus. 139: 3 |
procedere. 26: 19 |
proceſſerat obviam. 80: 18 | proceſſerat in id furoris, ut. 102: 9 |
proceſſit ad medium. 125: 6 | in Campaniam. 142: 1 | ut antiquius citeriuſve *ævum.* 26: 4 |
proceſſum *eſt* in arma. 144: 6 |
in procinctu teſtamenta facere. 33: 4 |
proconſul. 40: 11 | 145: 1 |
proconſulem. 51: 19 | 68: 27 |
proconſules. 118: 4 |
proconſulibus. 58: 9 |
proconſulis. 47: 6 | 69: 3 |
procubuit ante tribunal. 124: 7 |
procumbentem rempublicam. 44. 11 |
procuratores. 103: 7 |
prodidêre memoriæ. 32: 17 |
prodiderint. 54: 11 |
prodiderunt. 13: 1 |
prodidit clarum exemplum. 138: 23 |
prodigus fortunæ & pudicitiæ. 76: 3 |
proditor. 89: 8 | 104: 22 |
proditum id ab Opimio nefarium. 34: 12 |
proditus ab exercitu. 52: 9 |
productis claſſibus. 106: 12 |
producto exercitu in Syriam. 100: 2 |
profeciſſemus. 143: 10 |
profecti Græcia. *plur.* 7: 13 | urbe. 88: 2 | in provincias. 118: 5 |
profectionem. 63: 7 |
profecto. 84. 5 | 147: 16 |
profectuum. 24: 9 |
profectus Argis. 9: 12 | ex. 100: 2 | in. 114: 5 |
profeſſioni congruebat. 109: 3 |
profeſſionis cujuſque ingenia. 24: 5 | profeſſionis memores. 111. 3 |
profeſſus eorum patrocinium. 97: 13 | profeſſus ſe, &c. 103: 8 |
proficiſcentem in. 73: 9 |
proficiſceretur ad bellum. 108: 6 |
profiteri vetuit. 123: 11, 15 |
profitetur ſe æſtimare. &c. 138: 7 |
profugere è Macedonia. 14 | 9 |
profugiens. 34: 15 | 80: 7 |
profugientes. 57: 14 |
profugiſſent. 51: 6 |
profugit. 14: 10 | 46: 23 |
profunda cupiditate. 144: 2 |
profuſæ in ædificiis luxuriæ. *gen.* 60: 16 |
profuſo ſanguine. 116: 18 |
profuſum tantum ſanguinis. 79: 9 |
progenie. 3: 11 |
progenies. 3: 9 |
progredi eo, ubi. 126: 7 |
proh. 52: 13 | Dii boni. 124: 1 | Dii immortales. 80: 2 |
prohiberentur jure petendorum honorum. 55: 16 |
proinde. 63: 15 | 82: 14 |
promiſſa. *nom. fam.* 103: 3 | *neut.* 67: 14 |
promiſſæ. *gen.* 81. 25 |
promiſit. 103: 9 | 107: 13 |
promittendo. 83: 7 |
promitteret. 41: 24 |
promitur juſtis voluminibus. 76: 13 |
promontorium Palinuri. 101: 7 |
promptus ingenio. 137: 19 | manu. 96: 9 |
in promptu eſt quid. 54: 13 |
promulgatis legibus. 29: 21 |
pronepos. 30: 9 |
proni gurgitis. 23: 15 |
pronior fortuna. 93: 27 |
proniores regis partibus. 13: 13 |
propagatas civitates. 20: 2 |
propinqui. *plur.* 41: 20 |
propior. 102: 7 | ingenio Diis quàm hominibus. 61: 20 | per omnia gladiatori quàm Senatori. 112: 19 | puero quàm juveni. 80: 2 |
propiùs. 115: 18 |
propoſita pars exercitus duci. 130: 16 | *abl.* propoſitâ formâ principatus. 147: 22 |
propoſita hominum. *ſubſt.* 127: 11 |
propoſiti operis. 23: 13 | 64: 1 | 90: 21 |
propoſito operi. 76: 14 |
propoſito deterritus. 33: 5 | propoſito ſanctiſſimus vir. 29: 17 | quo propoſito ingreſſus Germaniam. 137: 8 |
propoſitorum executor acerrimus. 71: 7 |
propoſuit petere, *conſtituit.* 80: 11 | ſequi. 86: 13 | ſe daturum. 34: 14 |
propterea rem. 87. 15 |
propriæ. *gen.* 29: 1 | 37: 8 | 98: 17 |
propriis. 134: 21 |
proprio. 48: 10 |
propter. 126: 7 |
prorogatæ in idem ſpatium provinciæ. 73. 5 |
proruto vallo. 88: 22 |
proſæ eloquentiæ decus. 26: 5 |
proſcribere. 90: 17 |
proſcriberetur. 91: 19 |
proſcripſerant. 91: 17 |
proſcripti. *plur.* 96: 4 |
proſcriptio. 89: 22 | 90: 16 |
proſcriptionis. 46: 14 | 55: 9 |
proſcriptis 56: 21 | 99: 14 |
proſcriptorum. 55: 15 | 70: 5 |
proſcriptos. 91: 13 |
proſcriptus. 90: 18 |

proſecutus.

proſecutus. 132: 17 | 142: 3 |
proſequens. 141: 22 |
proſequerentur. 62: 9 |
proſequimur præſentia invidia, præterita veneratione. 113: 19 |
proſperè. 101: 21 | 103: 21 | 120: 15 |
proſpero, *prælio*. 79: 1 |
proſperrime. 116: 6 |
proſperrimo bello. 93: 23 | eventu. 141: 14 |
proſperum bellum. 79: 7 |
proſternentem ſe genibus. 134: 3 |
proſtratum. *maſc*. 94: 16 |
protegens truci ſupercilio ſingularem nequitiam. 119: 6 |
protegite hunc ſtatum. 151: 2 |
proteri ruinâ ſuâ. 112: 27 |
protinus. 33: 3 | 35: 7 | 84: 4 | 86: 1, 16 | 87: 23 | 95: 4 | 114: 15 | 122: 3, 19 | 123: 4 | 125: 2 | 133: 12 | 140: 11 | 143: 14 | protinus ab adoptione ſtatim poſt. 122: 8 |
protraxiſſet fraudes. 115: 8 |
protulit imitatio Sejanum ad. 147: 19 |
provectus in conſulare faſtigium. 93: 6 |
provexere in cenſuras. 147: 11 |
providens vir. 109: 12 |
providentiâ. 91: 25 | 135: 12 | 140: 4 |
providet ſupplementum. 149: 13 |
providum virum. 123: 10 |
provinciâ. *nom*. 45: 16 | 65: 10 | *abl*. 129: 12 |
provinciæ. *genit*. 63: 3, 10 | 77: 9 | 117: 1 | *plur*. 63: 21 | 73: 6 | 87: 24 | 121: 18 | 145: 23 |
provinciam. 58: 3 | 64: 5 | 86: 5 |
provinciarum. 122: 14 |
provincias. 34: 4 | 46: 3 | 88: 3 | 96: 14, 24 | 100: 2 | 111: 12 | 112: 6 | 114: 21 | 118. 5 | 145: 15 |
provinciis. 42: 7 | 50: 19 | 70: 15 | 78: 12 | 87: 10 | 88: 5 | 119: 3, 13 | 120: 3, 13 | 131: 5 | 140: 18 |
provocantes alter alterum injuriâ. 137: 13 |
ex provocatione hoſtem interemiſſet. 18: 5 |
prout. 31: 7 |
proxima auctoritas erat duci-

Velleius Paterculus.

bus. 128: 11 | proxima fraternæ fuit pulchritudo corporis. 116: 16 |
proxime. 149: 10 | proximè à nobiliſſimis. 149: 10 |
proximis. 22: 3 |
proximo. 21: 17 | 78: 9 | 108: 9 | 127: 4 |
proximum Ciceroni. 62: 20 |
proximus. 127: 8 | poſt annum. 55: 4 | à Pompeio. 99: 3 | auctoritati Bruti. 95: 4 | eorum nominis ac fortunæ. 134: 7 | ut tempore ita auctoritate operis tanto viro. 10: 13 |
prudens. 77: 6 |
prudentia. *abl*. 19: 16 | 130: 2 | 147: 23 | prudentiâ rerum militarium. 56: 19 |
prudentior. 78: 2 |
prudentiſſimi. *gen*. 56: 17 |
Pſeudophilippus. 16: 9 |
Ptolemæi. *gen*. 80: 11 |
Ptolemæum. 15: 6 | 72: 10 |
publica fortuna. *nom*. 107: 20 | vox abſciſſa eſt. 90: 18 | auctoritate. 88: 3 | 112: 18 | pecuniâ. 68: 20 | ruinâ. 112: 26 | ſepulturâ. 88: 9 | voce. 142: 17 | 151: 1 |
publicæ voluntatis. 23: 1 | concordiæ. 76: 12 | libertati. 66: 16 | vindictæ. 35: 20 |
publicam magnificentiam. 28: 9 | ſalutem civitatis. 90: 19 | violationem fidei. 29: 9 |
publicanorum. 113: 8 |
publicanos. 39: 3 |
publicas pecunias. 113: 10 |
publicata lectica. 133: 7 |
publice. *adv*. 30: 11 | 55: 11 |
publici conſilii. 13: 5 | ſtatûs. 62: 6 | reditus. *plur*. 103: 1 |
publicis malis. 53: 5 | literis. 63: 20 | uſibus. 103: 8 |
publico bono. 30: 3 | decori. 19: 16 | favore. 113: 14 | judicio. 35: 10 | malo. 76: 4 |
Publicolæ. *dat*. 107: 1 |
publicorum judiciorum. 35: 13 |
publicus ſervus. 46: 20 |
Publii Africani. 15: 13 | 17: 22 | 29: 13 | 30: 9 | Craſſi 26: 6 | Scipionis Africani. 34: 22 | Silii. 105: 7 | 136: 4 |
Publio. 23: 1 |
Publio Africano. *abl*. 37: 14 | Claudio. 92: 9 | Mucio Scævola. 29: 19 | Rutilio 42: 10 | Scipioni. 15: 15 | Servilio. 81: 2 | Silio. 112: 9 | 120: 2 | Sulpicio. 46: 11 | Vinicio. 121: 3 |
Publium Rutilium. 41: 21 |
Publius. 64: 15 | Clodius. 71: 5 | 72: 7 | 74: 18 | Lænas. 51: 3 | Scipio Africanus Æmilianus. 17: 22 | 64: 8 | Scipio Naſica. 30: 7 | Sulpicius. 37: 7 | 45: 19 |
pudicitiæ prodigus. 76: 3 |
pudor. 33: 7 |
puer. 69: 6 |
puero. 80: 12 |
puerum. 15: 6 | 85: 17 |
pugionem. 69: 14 |
pugnandi. *gerund*. 107: 8 | 131: 2 | 135: 4 | 138: 15 |
pugnandum. *gerund*. 138: 20 |
pugnam. 14: 6 | 34: 15 |
pugnantibus. 48: 14 |
pugnantis. 107: 5 | 143: 1 |
pugnarent. 107: 11 |
pugnatum eſt. 74: 3 | 101: 10 |
pugnaverant. 143: 6 |
pulchritudo corporis. 116: 16 |
pullo amiculo. 102: 21 |
pulſas præcipiti loco cohortes. 33: 3 |
pulſi ex Laconica. 5: 4 | cum eo. 48: 2 |
pulſis Heraclidis. 3: 10 |
pulſo Antonio. 112: 11 |
pulſus acie. 53: 3 | urbe. 61: 13 | undique. 97: 4 | ex urbe. 47: 13 |
pulſus exercitus. 54: 19 |
pulvere facies denotari non poſſent. 94: 12 |
Punici. *gen*. 21: 15 | 64: 7 | 65: 1 | 111: 13 |
Punico. 45: 19 | 71: 1 |
Punicum. *neut*. 64: 11 | 147: 6 |
puniſſet avaritiam. 113: 9 |
puniuntur prave. 145: 16 |
putabat. 69: 13 |
putandi *gerund*. 147: 5 |
putares. 51: 25 |
putat. 8: 10 | 31: 11 | 80: 14 | 102: 27 |
Puteolos. 22: 12 |
puto. 19: 14 |
Pydnam. 14: 8 |
Pyrrhi. 44: 19 |
Pyrrho. 2: 11 |
Pyrrhus. 2: 1 | 21: 7 |
Pythius. 4: 3 |

Q.

Quà. 18: 12 | 45: 2 | 46: 3 | 47: 13 | 50: 2 | 52: 1, | 53: 5 | 55: 9 | 56: 5 | 57: 17 | 68: 20 | 80: 9 | 89: 16 | 95: 2 | 103: 11 | 107: 23 | 109: 3 | 125: 18 | 130: 4, 5 | 134: 12 | 138: 9 | 147: 23 | 148: 15 | 149: 9 | qua, *aliqua, neut.* 41: 6 |
quàdam. 117: 20 | 142: 2 |
quadraginta. 11: 8 | 53: 18, 20 | 57: 17 | 74: 2 |
quadrantem. 50: 2 |
quadriennio. 16: 8 | 21: 3 |
quadriennium. 21: 8 | 22: 9, 10 |
Quadrigarius. 37: 20 |
quadringentis. 12: 12 |
quadringenteſimum. 124: 9 |
quæ, *ſing.* 3: 10 | 5: 7 | 6: 3 | 7: 8 | 12: 5 | 16: 2 | 19: 21 | 23: 11, 15 | 32: 18 | 41: 15 | 43: 5 | 49: 15 | 53: 13, 22 | 56: 6, 9 | 60: 21 | 63: 19, 23 | 64: 2 | 68: 5, 20 | 70: 12 | 80: 18 | 87: 13 | 94: 9. 10 | 95: 20 | 97: 15 | 103: 3 | 109: 21 | 110: 5 *bis* | 115: 19 | 121: 1 | 124: 13 | 125: 10, 20 | 128: 18 | 131: 4 | 140: 13 | 142: 14, 15 | *plur. fæm.* 7: 16 | 16: 16, 17, 18 | 23: 2 | 27: 10 | 37: 1 | 41: 10 | 44: 13 | 66: 8 | 77: 14 | 88: 5 | 96: 26 | 99: 1 | 101: 13 | 112: 7 | 114: 21 | 118: 1 | 128: 5 | 144: 2 | *neut. plur.* 32: 24 | 41: 4 | 51: 3, 21 *bis* | 62: 25 | 64: 4 | 74: 1 | 75: 14, 19 | 77: 8 | 80: 11 | 88: 6 | 89: 17 | 102: 11, 16 | 104: 14 | 111: 16 | 112: 11 | 115: 10 | 117: 3, 14 | 120: 20 | 123: 7 | 127: 2 | 132: 12, 14 | 133: 12 | 134: 20 | 140: 19 | 141: 21 | 145: 5 | 148: 3 |
quædam, *ſing. fæm.* 38: 9 | 122: 18 | *plur. fæm.* 32: 13 |
quærebant. 144: 4 |
quærebat. 107: 11 |
quæri vita ſolet. 4: 8 |
quærit. 26: 23 |
quæritans ſedes. 7: 6 |
quærendus. 121: 5 |
quærens. 73: 2 |
quæſierit. 4: 8 |
quæſiſſe. 136: 8 |
quæſiſſet. 45: 22 |
quæſita ſpes deſperatione. 33: 8 | ultio inimicitiarum. 35: 18 |
quæſitum armis principatum. 83: 17 |
quæſtio. 32: 14 |
quæſtiones. 35: 8 |
quæſtor. 70: 7 | 72: 9 | 73: 16 | 114: 16 | 129: 9 |
quæſtore. 29: 13 | 72: 9 |
quæſtorem. 39: 16 |
quæſtoribus. 88: 5 |
quæſtoris. 63: 20 |
quæſtuoſum, *neut.* 49: 24 |
quæſturâ. 70: 5 | 129: 12 |
quæſturam. 113: 11 |
qualecumque eſt. 124: 18 |
quam, *pronom.* 9: 10 | 14: 10 | 31: 3 | 43: 24 | 45: 18 | 46: 17 | 47: 10 | 48: 6, 19 | 54: 2 | 65: 9 | 73: 5 | 75: 3, 17 | 82: 1 | 83: 19 | 90: 9 | 92: 10 | 93: 19 | 97: 20, 21 | 102: 10, 24 | 106: 5 | 114: 3, 7 | 119: 10, 17 | 125: 7 | 135: 9 | 137: 4 | 143: 9 | *conj.* 4: 9 | 9: 10 | 8: 6 | 11: 14 | 12: 9 | 13: 6 | 14: 12, 16 | 15: 10 | 16: 1 | 17: 14, 20 | 18: 6, 14, 19, 20, 24 | 19: 15, 18 | 20: 4 | 22: 5, 6, 14 | 24: 1 | 25: 3 | 27: 4, 7 | 28: 13, 14 | 32: 1 | 34: 17 | 35: 19 | 36: 3 | 37: 8 | 40: 4. 23 | 43: 15 | 44: 15 | 47: 10, 16 | 48: 15 | 49: 18 | 51: 11, 13, 16, 20 | 53: 1, 23 | 54: 4, 22 | 55: 4, 6, 12 | 56: 22 | 57: 4 | 59: 25 | 61: 20 | 62: 10 | 63: 14 | 65: 24 | 66: 8 | 67: 6 | 69: 3, 18 | 71: 1, 3 | 72: 5, 16 | 75: 2. 13 | 76: 2, 20 | 77: 4. 17 | 78: 2, 18 | 80: 1, 6, 12 | 81: 9, 13, 20 | 82: 3, 16 | 83: 18 | 85: 16 | 86: 13, 14 | 87: 14, 21 | 88: 11 | 89: 27 | 90: 2, 5, 8, 14, 16 | 91: 2, 10 | 92: 2, 16 | 93: 28 | 95: 6, 8, 9, 24 | 96: 25 | 97: 6, 8 | 98: 20 | 102: 15 | 115: 8 | 116: 8 | 120: 21 | 121: 17 | 122: 15, 16 | 123: 13 | 125: 10 | 126: 3 | 127: 13 | 130: 9 | 131: 12, 14 | 132: 8, 16 | 135: 11 | 137: 1, 3, 23 | 138: 20, 22 | 139: 1 | 140: 6, 16, 18 | 142: 15 | 143: 2, 3, 5 | 144: 15 | 148: 4, 6, 18 | 149: 1, 6, 9 | 150: 6 | 151: 5 | quamdiu. 9: 8 | 150: 3 | quamlibenter. 148: 12 | quamlibet. 31: 9 | 67: 17 | quàm pœne. 118: 2 | decimo anno quàm, *poſtquam.* 102: 20 | quam ſceleſtiſſimos ſucceſſores. 151: 4 | quam, tam. 14: 5 | 110: 12 | 120: 12 |
quamquam. 13: 3 | 22: 11 | 23: 14 | 59: 17 | 142: 2 | 149: 17 |
quando. 80: 4. 14 | 145: 17. 18 | quando, *aliquando.* 68: 13 | quando, *ſiquidem.* 41: 15 |
quali. 134: 12 |
qualis, *nom.* 6: 14 | 131: 21 |
quanta, *abl.* 148: 4 | 147: 11 | *neut.* 149: 5 |
quantæ, *gen.* 148: 19 |
quantas. 29: 18 | 74: 6 | 116: 12 |
quanti, *gen.* 52: 13 | 124: 1 | quanti ſe venderet. 78: 21 |
quantis. 130: 1 | 150: 2 |
quanto. 25: 6 | 81: 25 | 89: 28 | 130: 3, 5 | 148: 14 | quanto opere. 68: 17 | melior dux Caſsius, quanto vir Brutus. 95: 21 |
quantum. 11: 4 | 53: 14 | 65: 23 | 125: 3 | 132: 5 | 134: 8 | 135: 22 | quantum tantum. 95: 23 | quantum optimus bello, tantum pace peſsimus. 39: 1 | in quantum voluerant. 138: 15 | in quantum voluerit. 139: 24 | quid, non in quantum æſtimabant. 36: 4 | in tantum boni, in quantum humana ſimplicitas intelligi poteſt. 70: 9 | in tantum laudandum, in quantum intelligi virtus poteſt. 14: 4 |
quantus. 132: 10 | 114: 15, 19 |
quarta, *nom.* 87: 10 | 104: 8 | *abl.* 104: 2 |
quarto, *abl.* 40: 7 |
quartùm. 21: 7 |
quartus. 17: 12 |
quarum. 4: 1 | 65: 22 | 89: 5 |
quas. 5: 4 | 26: 15, 16 | 28: 8 | 50: 19 | 63: 21 | 66: 12 | 76: 10 | 87: 25 | 100: 1 | 111: 12 | 130: 1 | 140: 2 | 148: 10 |
quaſdam. 58: 7 |
quaſi. 45: 22 | 119: 7 | 147: 22 |
quatenus. 92: 11 | 133: 15 |
quateret metus animum. 128:

21 |
quatuor. 11 : 15 | 15 : 12 | 17: 9 , 11 | 36 : 2 | 57 : 13 | 60: 22 | 64 : 8 | 69 : 10 | 121 : 12 | 126 : 19 |
quatuordecim. 132: 7 |
que. 2 : 8 | 4 : 3 , 5 , 10 , 13 | 5 : 1 . 5 | 7 : 4 , 8 . 9 , 11 , 12 , 13 . 14 , 15 | 9 : 5 , 7 | 10 : 12 , 14 | 11 : 1 , 3 , 12 , 14 | 12 : 5 | 13 : 2 , 5 , 11 | 14 : 2 , 8 , 9 , 11 | 15: 8, 9, 11 , 15 | 16 : 8 . 10, 14, 18, 19 | 17 : 7 , 8 , 16 . 23, 24 | 18 : 6 , 8 | 19 : 5 , 6 , 7 , 8 , 19 , 20 | 20 : 3 , 6 , 9 , 12 | 21 : 2 , 4 , 8 , 9 , 16 , 17 | 22 : 1 , 10 . 12 | 23 : 5 . 10 | 24 : 6 | 25: 3 , 7 , 8 , 13 , 14 *bis* | 26 : 5 , 6 , 13 , 17 , 18 , 19 , 23 | 27 : 1 , 5 | 28: 3 . 9 | 29 : 21 | 30 : 3 , 4 , 5 , 10 | 31 : 2 , 5 , 6 , 7 , 8 , 9 , 12 , 21 | 36 : 3 , 11 | 37: 4 , 7 . 11 , 16 . 20 | 38: 2, 12 | 39 : 1 . 2 , 3 , 5 , 7 , 9 . 13 , 18 , 22 *bis* | 40 : 1 , 10, 17, 19 , 23 | 41 : 7, 19, 20, 24 | 42 : 12 | 43 : 4 , 15 , 26 | 44 : 1 , 7 . 8 , 11 , 12 , 14 | 45 : 3 , 9 , 14 . 17 | 46 : 3 , 5 , 7 , 9 , 10 , 13 , 15 , 25 . 26 | 47 : 7, 10, 13, 15 | 48 : 6 . 10 . 11, 12, 13 . 14 . 15 , 19 | 49 : 9 , 11 , 16 *bis* | 50 : 1 , 6 , 11 , 18 , 19 , 20 | 51 : 1 . 6 , 14 , 15 , 16 | 52 : 3 . 8 , 18 , 20 | 53: 2 , 5 , 6 , 9 , 14 , 16 , 17 , 24 . 25 | 54 : 6 , 12 . 19 | 55 : 11 , 13 , 16 , 17 , 23 | 56: 1 , 15 | 57 : 1 , 10 , 16 | 58: 4 , 8 , 22 | 59 : 12 , 13 , 15 , 22 . 25 | 60 : 5 , 8 . 16 | 61: 1 , 10 . 12 . 13 . 21 | 62 : 2 , 5 , 8 , 9 , 18 . 19 , 20 , 21 , 22 | 63 : 1 . 2 , 4 , 7 , 8 , 12 , 21 | 65 : 6 , 11 , 16 , 21 | 66: 1 , 2 , 9 . 11 , 20 | 67 : 1 , 6 | 68 : 6 , 7 . 9 . 12 , 24 , 25 , 26 | 69 : 1 . 7 , 11 , 13 , 15 , 17 , 18 | 70 : 4 , 6 , 13 , 21 | 72 : 2 , 3 , 20 | 73 : 8 . 13 , 16 | 74 : 1 , 12 | 75: 4 , 9 | 76 : 1 , 3 . 12 , 15 , 17 , 24 | 77 : 12 . 14 , 15 , 19 | 78 : 11 . 12 , 16 , 17 , 20 , 23 | 79 : 9 , 11 *bis* | 80 : 8 , 18 | 81 : 2 , 4 , 14 , 21 . 22 | 82: 3 , 11 , 12 , 18 , 21 , 22 . 23 | 83 : 21 | 84 : 11 | 85 : 1 . 11 , 14 , 17 | 86 : 2 . 7 , 11 , 14 , 17 . 23 | 87 : 2 , 3 , 7 , 13 , 22 , 23 . 24 | 88 : 3 | 89: 8, 14 , 17 , 25 , 29 , 30 | 90: 2, 3 . 5 , 12 , 18 , 24 *bis* | 91 : 3 , 5 , 9 , 10 , 16 , 19 , 20 , 24 , 25 | 92 : 3 , 9 . 13 . 17 | 93 : 5 , 8 , 13 , 18 , 20 , 22 | 94 : 2 , 9 , 13 , 20 | 95 : 5, 11 , 29 | 96 : 1 , 3 , 7 , 10 , 13 , 17 , 18 , 23 , 25 | 97 : 1, 3 , 15 , 18 | 98 : 1 , 8 , 12 . 14 , 15 , 21 | 99 : 4 , 8, 11, 14 , 15 , 16 , 18 | 100 : 3, 5 , 7 , 8 . 10 , 15 , 17 , 19 | 101 : 1 , 4 , 6 , 17 | 102: 9, 12 , 13 , 14 . 19 , 21 . 23 , 28 | 103: 3 , 8 , 15 , 16 | 104: 2 , 6 . 8 , 9 , 15 , 17 , 18 | 105 : 1 | 106 : 7 . 12 | 107: 1 , 10 , 13 , 14 | 108 : 14 | 109 : 2 , 6 , 8 | 110 : 9 , 10 , 18 | 111 : 1 , 4 , 6 , 8 , 12 , 16 , 17 | 112 : 1 . 3 , 9 , 13 , 23 | 113 : 1 . 5 . 7 , 14 . 22 | 114 : 3 , 14 , 15 , 17 , 21 *bis* | 115 : 5 , 17 . 21 *bis* | 116 : 1 , 2 . 9 , 12 , 21 | 117 : 4 , 5 . 8 . 10, 17, 19 | 118 : 5 , 7 , 13 , 15 *bis* . 19 | 119 : 5 , 7 , 9 | 120 : 2 , 3 , 22 | 121 : 13 , 14 , 15 | 122: 2, 6 , 17 | 123: 10 . 12 , 14 | 124 : 6 , 16 | 125: 5, 13 , 15 , 16 | 126 : 5 , 13 , 16 , 17 , 18 | 127 : 12 | 128 : 5 . 19 | 129 : 2 , 4 | 130 : 6 . 13 | 131: 1 , 2 , 16, 17 | 132 : 2 , 6 , 9 , 11 . 13, 18 , 24 | 133 : 2 , 16 | 134: 3 *bis* . 9 , 12 . 13 , 16 , 20 | 135 : 10 | 136 : 1 , 7 , 14 | 137 : 7 , 10 , 12, 14 , 20, 21 | 138 : 1 , 2 , 5 , 7 , 13 , 21 | 139 : 7 , 13 , 16 , 19 , 20 , 24 . 25 | 140 : 4 , 7 , 11 , 14 , 15 . 17 , 18 , 23 | 141: 3 , 4 , 10 . 11 . 17 , 22 | 142 : 2 , 4 , 8 , 11 , 12, 16, 19 | 143 : 1 , 5 , 10 | 144 : 1, 2, 7 , 8 , 14 | 145 : 3 , 9 . 12 , 19 | 146 : 3, 9 . 11 , 12, 14 , 20 | 147: 1, 4, 10, 15, 20 | 148: 1 , 4 , 8 , 11 , 20 | 149 : 1, 4 , 5 , 6 , 12 | 150 : 10 | 151 : 3 , 6 |
queat. 82 : 15 | 97 : 17 |
quem. 8 : 2 . 9 | 17 : 13 , 25 | 29 : 8 | 32 : 21 | 33 : 6 , 12 | 34 : 10 | 35 : 4 , 5 | 38 : 16 | 46 : 19 | 50 : 18 | 55 : 20 | 59 : 5 | 58 : 22 | 60 : 17 | 62 : 11 | 63 : 17 , 18 | 66 : 19 | 70 : 19 | 71 : 7 | 75 : 2 | 84 : 10 . 14 | 85 : 13 | 87 : 9 | 94 : 16 | 95 : 16 | 96 : 3 , 11 | 98 : 16 | 99 : 6 | 107 : 20 , 23 | 111 : 10 | 112: 20 | 113 : 24 | 115 : 4 | 117: 5 | 118 : 6 | 119 : 2 | 110 : 1 . 8 , 20 | 121 : 5 , 21 | 126 : 18 | 131 : 4 | 134 : 7 | 135 : 16 | 136 : 4 | 138 : 18 | 139 : 14 | 141 : 3 | quem *aliquem.* 56 : 11 |
quemlibet. 59 : 17 | quemquam. 8 : 3 | 34 : 2 | 56 : 16 | 60 : 10 | 117 : 12 | 143: 12 | quemque. 61 : 6 |
quemadmodum. 24 : 6 | 39 : 13 |
querens. 67 : 12 |
queri. 140 : 15 |
qui. *sing.* 2 : 11 | 4 : 7 | 7 : 18 | 8 : 2 | 10 : 8, 13 | 11 : 5 | 14: 3 , 5 , 12 | 15 : 5 , 8 | 16 : 8 , 10 , 15 , 17 | 17 : 24 | 23 : 2 | 26 : 9 | 30 : 7 , 8 | 31 : 20 | 32 : 23 | 33 : 10, 13 | 34 : 8, 17 , 19 | 36 : 6 | 37 : 1 , 14 | 39 : 7 | 40 : 23 | 41 : 10 | 43 : 11 , 22 | 44 : 11 , 19 | 46 : 21 | 47 : 18 | 48 : 5 | 49 : 8 , 17 , 20 . 23 | 50 : 22 | 51 : 4 . 19 | 53 : 7 | 54: 7 , 17 | 55 : 12 | 56 : 1 | 58 : 2 , 19 | 59 : 21 | 60 : 1 , 13 | 61 : 7 , 8 , 20 | 63 : 5 | 65: 23 | 67 : 16 | 68 : 1 , 18 | 69: 7 | 71 : 6 , 12 | 73 : 4 , 7 | 75 : 13 | 78 : 5 , 10 | 80 : 12 | 81 : 22 | 87 : 13 | 88 : 18 | 89: 1 , 18 | 90 : 19 | 92 : 4 , 8 | 93 : 9 | 94 : 15 | 95 : 30 | 96 : 2 | 97 : 10 | 99 : 2 , 8 , 18 | 100 : 3 | 102 : 25 | 104: 4 , 11 | 106 : 8 | 107 : 6 , 17 | 109 : 8 | 114 : 4 , 14 | 115: 15 | 117 : 13 | 118 : 1 , 4 | 121 : 6 | 123 : 8 | 124 : 10 | 127 : 8 . 9 | 129 : 6 | 130 : 9 , 10 | 131 : 12 , 20 | 132 : 15 | 136 : 4 | 137 : 5 , 23 | 138 : 4 , 23 | 139 : 18 | 140: 9 , 13 , 20 | 143 : 16 | 144: 8 . 12 | 145 : 1 | 149 : 8 | *Plur.* 5 : 9 , 12 | 8 : 11 | 9 : 3 | 10 : 4 | 12 : 7 | 13 : 1 | 14: 19 | 17 : 1 | 30 : 15 | 34 : 14 | 35 : 12 | 38 : 2 | 44 : 10 | 45 : 13 | 48 : 2 | 50 : 10 | 55 : 14 | 54 : 7 | 58 : 16 | 59 : 16 | 68 : 16 | 75 : 4 , 11 , 12 | 76 : 16 | 77 : 15 | 78 : 4 | 80 : 15 | 82 : 20 | 83 : 17 | 88 . 10 | 89 : 30 | 91 : 19 | 93 : 20 | 94 : 13 | 95 : 5 , 23 | 96 : 28 | 97 : 13 | 99 : 14 | 107 : 22 | 108: 15 | 112 : 14 | 132 : 5 . 6 | 137 : 6 , 7 | 139 : 12 , 22 , 25 | 140 : 2 | 144 : 8 | 147: 11 , 13 . 15 | qui , *quomodo.* 32 : 9 |
quia. 10 : 14 | 17 : 19 , 20 | 61 : 21 | 63 : 8 | 99 : 19 | 102 : 7 | 104 : 11 | 117 : 18 | 138 : 16 |

quibus. 4 : 8 | 5 : 11 | 6 : 7 | 11 : 4 | 39 : 21 | 40 : 10 | 45 : 14 | 51 : 5 | 52 : 4 | 54 : 20 | 60 : 10 | 70 : 15 | 78 : 3, 10 | 89 : 19 | 95 : 21 | 104 : 2, 8 | 131 : 17 | 134 : 2, 9, 14 | 139 : 19 | 140 : 10 | 141 : 5 | 144 : 15 | 146 : 7 | 147 : 14 | 148 : 7, 9 |
quibusdam. 122 : 5 *bis* | 131 : 16 | 135 : 17 | 138 : 16 |
quicquam. 43 : 20 | 49 : 24 | 51 : 12 | 79 : 5, 14 | 82 : 6 | 95 : 7 | 102 : 14 | 115 : 13 | 142 : 9 |
quidquid. 17 : 19 | 30 : 11 | 34 : 25 | 42 : 1 | 50 : 13 | 118 : 19 | 143 : 4 | 145 : 19 | 149 : 8 | quicquid nummum. 150 : 11 |
quicunque, *plur.* 87 : 26 |
quid. 25 : 7 *bis* | 32 : 6 | 36 : 4 | 53 : 3, 5 | 54 : 13 | 68 : 17 | 71 : 10 | 81 : 8 | 90 : 14 | 91 : 15 | 102 : 19 | 104 : 13 | 107 : 19 | 113 : 24 | 142 : 14 | 143 : 15, 16 | 149 : 15, 18 *bis* | quid, *aliquid.* 42 : 1 | 58 : 22 |
quidam, *plur.* 8 : 6 | 9 : 10 | 11 : 2 | 51 : 9 |
quidem. 12 : 2 | 25 : 9 | 37 : 12, 15 | 44 : 14 | 45 : 9 | 54 : 15 | 58 : 20 | 61 : 3 | 69 : 12 | 70 : 4 | 75 : 2, 15 | 83 : 20 | 91 : 11 | 92 : 1 | 95 : 15 | 107 : 22 | 109 : 10 | 110 : 6 | 112 : 21 | 121 : 10 | 125 : 9 | 136 : 5 | 138 : 25 | 142 : 18 | 144 : 11, 13 |
quies principalis. 83 : 5 |
quietà. 76 : 17 |
quiete. 33 : 13 | 52 : 1 | 145 : 4 | 149 : 12 |
per summam quietem ac dissimulationem. 109 : 17 |
quietis, *gen.* 49 : 27 | 96 : 6 | 121 : 19 | *abl. plur.* 35 : 1 |
quietum, *neut.* 34 : 6 |
quietus. 137 : 2 | 139 : 2 |
quilibet. 96 : 5 |
quin. 19 : 14, 16 | 24 : 2 | 122 : 19 | 124 : 17 | 141 : 8 | quin, *absolute.* 13 : 11 | quin etiam. 46 : 6 | 144 : 4 | quin facis. 35 : 6 | quin, *summo.* 34 : 6 | 128 : 19 | non temperavit animum, quin. 61 : 4 |
Quinctio Fabio. 21 : 6 | Martio. 23 : 8 |
Quinctilium. 137 : 16 |
Quinctilius. 95 : 14 | 136 : 16 |
Quinctius Crispinus. 129 : 5 |
quindecim. 18 : 15 |
quingenti. 11 : 9 |
quinquagesimo. 32 : 19 |
quinquagesimum, *neut.* 58 : 9 |
quinquaginta. 8 : 7 | 12 : 1 | 18 : 23 | 20 : 8 | 23 : 4, 8 | 32 : 11 | 35 : 17 | 38 : 2 | 40 : 8 | 64 : 6 | 65 : 2 | 70 : 25 | 111 : 14 | 112 : 7 | 113 : 23 | 121 : 12 |
quinque. 9 : 9 | 10 : 9 | 33 : 3 | 48 : 7 | 82 : 23 | 83 : 5 | 127 : 13 | 131 : 6 | 136 : 12 |
quinquennio. 21 : 13 |
quinquennium. 71 : 5 | 81 : 10 | 112 : 3 |
quintæ, *gen.* 116 : 10 |
Quinte Catule. 59 : 1 |
Quinti Catuli. 58 : 18 | Macedonici. 33 : 1 | Pompeii. 46 : 16 | 111 : 21 |
quinto. 40 : 10 | 121 : 11 |
quinto decimo, anno. 5 : 1 |
Quinto Catulo. 69 : 18 | 76 : 15 | Metello. 60 : 20 | Pedio. 90 : 6 | Servilio. 81 : 11 |
quintùm. 21 : 6 |
Quintum Metellum. 38 : 14 |
Quintus Catulus. 49 : 14 | 70 : 2 | Hortensius. 44 : 1 | Julius Postumus. 135 : 15 | Lutarius Catulus. 40 : 11 | Metellus. 16 : 12 | 43 : 10 | Pompeius. 44 : 16 | 48 : 22 |
quippe. 2 : 10 | 4 : 2 | 9 : 1 | 16 : 6, 12 | 19 : 4 | 28 : 2 | 29 : 6, 12 | 32 : 4 | 35 : 2, 23 | 39 : 11 | 40 : 25 | 42 : 10, 12 | 43 : 12, 21 | 45 : 17 | 47 : 5 | 53 : 7 | 55 : 2 | 62 : 11 | 64 : 14, 18 | 65 : 8, 16 | 67 : 12 | 69 : 2, 5 | 70 : 22 | 72 : 8 | 75 : 8 | 81 : 14, 18 | 83 : 5 | 87 : 27 | 92 : 1 | 96 : 5, 25 | 98 : 6 | 100 : 10 | 101 : 6, 15 | 102 : 15 | 103 : 13 | 104 : 21 | 109 : 15 | 112 : 14, 26 | 115 : 4, 19 | 117 : 7 | 118 : 16 | 121 : 2 | 122 : 8 | 127 : 1 | 131 : 7 | 135 : 2 | 138 : 3, 21 | 141 : 1, 19 | 143 : 16 |
quique. 49 : 6 |
quis. 4 : 7 | 5 : 13 | 8 : 9 | 15 : 19 | 24 : 4 | 32 : 20 | 38 : 4 | 57 : 5 | 62 : 17 | 80 : 13 | 91 : 11 | 97 : 16, 17 | 107 : 20 | 109 : 2 | 117 : 25 | 140 : 23 | 141 : 1, 5, 8 | 142 : 5, 15 | 145 : 8 | *aliquis.* 50 : 9 | 136 : 8 |
quisquam. 19 : 2, 7 | 31 : 1 | 32 : 2 | 41 : 26 | 45 : 32 | 49 : 19 | 60 : 11 | 72 : 4 | 107 : 22 | 132 : 19 |
quisque. 49 : 23 | 55 : 13 | 75 : 7 | 112 : 26 | 122 : 16 | 132 : 20 | 134 : 8 |
quisquis. 26 : 10 | 78 : 7 | 98 : 18 | 133 : 1 |
quo, *ablat.* 5 : 8, 10 | 6 : 5 | 8 : 1, 7 | 9 : 13 | 12 : 2, 11 | 14 : 14 | 15 : 16 | 18 : 22 | 20 : 12 | 21 : 7, 19 | 26 : 24 | 29 : 13 | 31 : 14 | 32 : 20 | 34 : 18 | 35 : 15 | 37 : 15 | 40 : 5, 16 | 43 : 10 | 44 : 14 | 45 : 11 | 47 : 12 | 50 : 10 | 51 : 20 | 53 : 23 | 54 : 13, 18 | 55 : 6 | 58 : 10 | 59 : 15 | 60 : 8 | 61 : 16 | 68 : 6, 11, 23 | 69 : 12 | 71 : 4 | 74 : 17 | 75 : 5, 15 | 79 : 1 | 82 : 15 | 84 : 7 | 85 : 5 | 86 : 15, 19 | 88 : 14 | 93 : 15, 21 | 94 : 7 | 96 : 13 | 98 : 18 | 99 : 10, 12 | 103 : 4 | 106 : 11 | 107 : 11, 19 | 110 : 4 | 112 : 25 | 114 : 10 | 117 : 11 | 120 : 8 | 122 : 12 | 131 : 20 | 137 : 8 | 140 : 5 | 141 : 18 | 143 : 10 | 114 : 11 | *adv.* 8 : 1, 8 | 70 : 9 | 98 : 3 | 99 : 5 | 103 : 7 | quominus. 78 : 13 | 146 : 8 | nihil habuit in mora quominus. 78 : 15 | quo magis eo. 66 : 16 |
quod, *pron.* 9 : 11 | 10 : 13 | 11 : 7 | 18 : 8 | 22 : 16 | 26 : 17, 19, 22 | 28 : 11 | 31 : 8, 12 | 34 : 2 | 35 : 16 | 36 : 10 | 41 : 14 | 43 : 6 | 44 : 9 | 49 : 24 | 51 : 15, 17 | 53 : 4 | 54 : 15 | 55 : 17 | 59 : 7 | 60 : 14 | 61 : 22 | 65 : 17 | 67 : 18 | 68 : 13 | 69 : 1 | 77 : 1 | 79 : 6 | 80 : 2 | 81 : 1, 5, 12, 19 | 82 : 6, 19 | 83 : 14 | 89 : 28 | 91 : 6 | 97 : 12 | 98 : 5 | 101 : 8 | 102 : 2, 26 | 103 : 9 | 108 : 14 | 110 : 9 | 112 : 12, 18 | 113 : 17 | 114 : 19 | 115 : 14, 20 | 116 : 20, 22 | 118 : 17 | 119 : 18 | 120 : 6 | 124 : 8 | 125 : 19 | 126 : 10 | 132 : 13 | 133 : 10, 21 | 135 : 10 | 137 : 11 | 138 : 5 *bis* | 139 : 4 | 142 : 1 | 146 : 11 | 147 : 5, 15, 20 | 150 : 3 | *conj.* 2 : 12 | 5 : 13 | 8 : 5 | 14 : 18 | 24 : 4 | 34 : 12 | 35 : 18 | 38 : 3 | 42 : 3 | 43 : 13 | 51 : 13 | 59 : 4, 5 | 64 : 12 | 70 : 17 | 71 : 17 | 72 : 14 | 82 : 13 | 88 : 7 | 90 : 17 | 92 : 17 | 93 : 6 | 99 : 13 | 113 : 18 | 126 : 21 | 135 : 8 | 136 : 11 | 137 : 14 | 141 :

6, 16, 17 |
quodam. 120 : 16 |
quondam. 29 : 9 | 41 : 23 |
quoque, *abl.* 19 : 21 | 52 : 6 | *conj.* 13 : 11 | 17 : 2 | 24 : 7 | 25 : 5 | 26 : 1 | 40 : 18 | 45 : 15 | 49 : 21 | 56 : 7 | 57 : 3 | 70 : 13 | 74 : 11 | 75 : 12 | 97 : 15 | 99 : 7 | 108 : 17 | 114 : 14 | 115 : 6 | 124 : 12 | 126 : 12 | 128 : 13 | 129 : 8 | 131 : 10 | 135 : 20, 23 | 141 : 6 | 145 : 6 | 149 : 7 |
quorum. 3 : 12 | 4 : 3 | 32 : 9 | 37 : 6 | 43 : 1 | 47 : 21 | 52 : 8 | 57 : 16 | 58 : 15 | 61 : 9 | 73 : 11 | 79 : 4 | 81 : 14 | 83 : 7 | 87 : 8 | 149 : 16 | 151 : 4 | quorum uterque erant. 90 : 12 |
quos. 16 : 3 | 25 : 5 | 26 : 20 | 34 : 16 | 40 : 6 | 45 : 9 | 46 : 11 | 49 : 9, 13 | 62 : 8 | 68 : 26 | 69 : 4 | 80 : 8 | 81 : 9 | 89 : 14 | 93 : 26 | 96 : 4 | 107 : 9 | 113 : 11 | 125 : 11, 15 | 126 : 8, 15 | 132 : 22 | 135 : 21 | 139 : 17 | 146 : 6 |
quoſdam. 6 : 6 | 22 : 11 | 26 : 2 |
quot. 67 : 9 | 116 : 12 |
quotidianis. 87 : 3 | 100 : 20 |
quotidiano auctu majus. 149 : 3 |
quotidie. 106 : 3 |
quoties. 68 : 17 | 148 : 10 |

R.

RAbie. 142 : 2 | rabie continua lacerabat Antonium. 89 : 21 |
Rabirius. 63 : 1 |
rapere. 102 : 18 |
rapinarum. 105 : 3 |
rapinis. 59 : 19 |
raptis ex urbe gladiis. 57 : 14 |
rapto utebatur ad ſe tuendum. 96 : 20 |
ſine rapto vivendi. 59 : 18 |
raptores libertatis. 54 . 1 |
raptus Sabinarum. 13 : 6 |
rapuiſſet ſe præcipiti fuga ad Antonium. 107 : 18 |
rapuiſti lucem Ciceroni, & ætatem ſenilem, & vitam. 91 : 1 |
rapuit fatorum iniquitas conſulem. 116 : 19 |
rariſſima vindicta. 133 : 16 |
raro 56 : 13 | 58 : 14 | 146 : 4 |
raſili argento. 82 : 2 |
ratio. 6 : 1 | 59 : 17 |
ratione. 14 : 12 | 24 : 3 | 126 : 3 | 143 : 3 | ratione redditâ conſiliorum. 77 : 19 |
rationem. 61 : 22 | habere cæſaris in. 57 : 8 |
rationis. 59 : 17 |
ratus. 40 : 4 | 77 : 11 |
Raudiis. 40 : 11 |
re. 50 : 12 | 57 : 12 | 69 : 3 | 135 : 23 | 144 : 15 | republica. 17 : 7, 9 | 49 : 11, 19 | 71 : 15 | 72 : 8 | 76 : 6, 16 | 77 : 3 | 87 : 6 | 92 : 6, 17 | 103 . 12 |
rebatur. 78 : 13 |
rebellandi. 50 : 9 |
rebellare. 16 : 15 |
rebellaverant. 128 : 5 |
rebellavit. 118 : 11 |
rebellione. 130 : 11 |
rebellis. 111 : 7 |
rebus. 54 : 6 | 60 : 10 | 61 : 17 | 77 : 17 | 97 : 10 | 98 : 14 | 113 : 5 | 115 : 15 | 131 : 15 | 141 : 10 |
recedentem aciem. 82 : 12 |
recedit. 26 : 19 |
recens transfuga. 105 : 8 |
recenſeamus ſingula. 147 : 23 |
receperat in affinitatem. 119 : 5 | ſe in altiora loca. 94 : 8 |
recepimus ſalvum imperatorem. 122 : 20 |
recepiſſet ſe ex fuga in. 94 : 19 |
recepit captivos. 50 : 20 | certum imperii jugum. 64 : 11 | domitorem Germaniæ. 148 : 8 | militem victorem. 33 : 7 | ſe in Italiam. 96 : 24 |
receptâ Armeniâ. 141 : 8 |
recepta tenuem in tramitem exempla. 31 : 9 |
receptæ nationes. 124 : 3 |
receptam uxorem in navem. 80 : 16 |
recepti Cheruſci. 123 : 5 | in beneficium. 47 : 10 | in civitatem. 20 : 7, 11 |
receptum mare in terras. 60 : 17 | nihil à Pompeianis. 77 : 2 |
receptus, *adject.* 1 : 2 | 47 : 19 | 72 : 5 | receptus eſt militibus. 88 : 22 |
receſſit metus. 87 : 23 |
non receſſurum veſtigio. 82 : 14 |
receſſus maris, *acc.* 50 : 12 |
recipere. 29 : 8 | recipere conditio mortalis ſimile non, &c. 122 : 13 |
reciperet Athenas. 50 : 7 | injurias æquo animo. 41 : 11 |
recipiebat conditiones æquo animo. 76 : 11 |
recipiendo, *abl.* 49 : 1 | *gerund.* 44 : 9 |
recipiendus illi honor. 141 : 13 |
recipiens fugitivos in numerum exercitus ſui. 96 : 18 |
recipi in jus civitatis. 43 : 5 |
recipit hominum mediocritas. 149 : 14 | recipit in ſocietatem conſilii. 137 : 25 | quantas recipit conditio mortalis virtutes. 29 : 19 | quantas recipit virtutes natura mortalis. 116 : 13 |
reciſa operis materiâ. 110 : 6 |
reconciliandâ gratiâ. 56 : 12 |
reconciliatis ſibi optimatibus. 74 : 15 |
recordatione. 120 : 5 |
recta, *neut.* 56 : 18 | 104 : 21 | 145 : 16 |
recte. 61 : 20 | 116 : 8 | 145 : 15 | 146 : 2 | 148 : 3 |
rectis. 38 : 5 |
rectiſſima, *neut.* 45 : 21 | 145 : 5 |
recto deerratum eſt. 31 : 10 |
rectus. 135 : 12 |
recuperandi imperii. 3 : 11 |
recurrat ad. 32 : 20 |
recuſando. 29 : 7 |
recuſans. 142 : 10 |
recuſare principatum. 143 : 5 |
recuſante. 121 : 10 |
redacta in formam præfecturæ. 71 : 2 | in formulam provinciæ. 64 : 2 | in poteſtatem. 60 : 21 | 63 : 20, 22 | 114 : 23 |
redactum imperium ad formam Romanæ diſciplinæ. 126 : 11 | ad priſtinum modum. 110 : 13 |
reddatur operi ſua forma. 76 : 14 | verum Lucio teſtimonium. 139 : 17 |
reddenda ei ratio cur. 6 : 1 |
reddere reſponſum. 15 : 10 |
redderem teſtimonium. 98 : 5 |
redderentur epiſtolæ. 69 : 3 |
redderet ultimum ſpiritum. 41 : 18 |

reddiderat præſidia reipublicæ. 121 : 2 |
reddidit cœlo cœleſtem animam. 142: 13| pacem Macedoniæ. 117: 10| ſpiritum. 49 : 12 | 108: 13 | ſpiritum prælio. 62 : 12 |
reddita ratione conſiliorum. 77 : 19|
redditæ civitati juſtitia, æquitas. 145 : 13 |
redditi reditus uberiores. 103: 2 |
redditis litteris. 45 : 10 |
redditum cœlo patrem. 143 : 6 |
redditor convicii judicium hiſtrioni. 55 : 10 |
reddituros. 19: 13 |
redegit in formulam provinciæ. 64 : 10 | in priſtinom pacis modum. 117 : 9 |
redemptus pecuniâ. 68 : 21|
redierat in. 99 : 22 |
redigeret in formam provinciæ. 117: 1 |
rediit. 46 : 9 | in. 66 : 20 | animus partibus Pompeianis. 87 : 24 | cultus agris. 110 : 15 |
redimeret morte deſidiæ crimina. 108 : 12 |
redimitus caput arundine. 105 : 1 | hederis. 104 : 17|
reditum. 66: 14 | 72: 4 | 97: 15 | 110 : 9 |
reditu. 43 : 15 | 49 : 3 | 92: 4 |
reditus, *nom. ſing.* 66 : 17 | *gen.* 65: 23 | *nom. plur.* 103: 1 . 2 |
reducitur. 134: 6 |
reduxit in. 123: 17 | 125: 18 |
refectæ vires. 44: 11 |
referatur. 68: 19 | 91 : 23 |
referens. 99: 9|
refero. 43 : 20 |
refertur clientelis ager. 56 : 2 |
referunt. 16 : 20 |
reformidant. 58: 16 |
refovendæ vires. 22 : 6 |
refovendas ex itinere vires. 132 : 15 |
refragabatur ne. 67 : 14 |
refrigeratus ab Autonio. 105: 3 |
refugere in. 54 : 2 |
refugientium. 125 : 2 |
refugiens. 125 : 21 |
refugiſſet. 126 : 7 |
refulſit ſpes liberorum parentibus. 121 : 17 |
regalis potentiæ. 33 : 15| 34: 21 |
rege. 31 : 14 | 39: 17 | 80: 15| 112 : 10 | 119 : 16 | 141 : 9 |
regebat exercitum. 107 : 3 |
regebatur auctoritate. 81:14| imperio Germanici exercitus. 144 : 1 |
Regem. 9 : 2 | 14 : 14 , 15 | 15 : 8 | 39 : 17 | 63 : 8 | 80: 10 | 103 : 14 | 104 : 12 | 120 : 6|
regeret illa. 129:6 |
reges. 105 : 14 |
regeſſiſſet pecunias in ærarium. 113 : 9 |
regi , *dat.* 63 : 18 |
regia veſte. 4 : 4 |
regiæ ſtirpis. 31 : 15 |
regiam cogitationem. 15 : 11| vim. 126. 6 |
regibus. 3: 13 | 10: 3 | 64: 13| 65 : 6 | 66 : 20 |
regii generis. 9 : 6 , 12 |
regimen claſſis. 107 : 1 |
reginæ, *ſing.* 104: 23| 106: 9| 107 : 5 | 108 : 4 . 9 |
regio , *ſubſt.* 52: 17 | 78: 9 |
regione. 5 : 9 | 128 : 17 | 134: 12 |
regionem. 5 : 6 | 127: 4 |
regiones. 43 . 1 | 103 : 14 |
regioni. 127: 7 |
regionibus. 48 : 6 |
regionis. 7 : 8 | 98 : 15 |
regiorum acies. 131 : 9 |
regis , *gen.* 10 : 7 | 13: 13 | 15 : 1 | 63 : 24 | 65: 9 | 81: 14 | 100: 5 |
regium inſigne. 83 : 14 | 141: 9 |
regnabat. 80 : 12 |
regnare. 21 : 7 |
regnarent. 3: 3 |
regnavere. 3 : 7 |
regnavit. 2 : 11 |
regni 2: 7 | 9 : 4 | 16 : 12 | 92 : 14 | 127: 8 |
regno. 72 : 10 |
regnum. 9 : 13 | 63 : 12 | 114: 23 |
regredi Romam. 120 : 21 |
regreſſus fiſciam. 132 : 22| in. 82 : 19 |
regolæ propoſiti operis , *dat.* 64 : 1 |
Regulus 64 : 7 |
Regum. 2 : 3 | 59 : 24 | 66: 11 | 78: 11 |
rei. 19 : 18 | 20 : 2 | 35: 14 | 91 : 24 | frumentariæ. 114: 17 | militaris & maritimæ. 101 : 1 | reipublicæ. 14 : 6| 32 : 7 , 12 | 43 : 14 | 49: 10 | 58 : 21 | 73 : 12 | 74 : 19 | 75 : 5 | 77 : 5 | 79 : 10| 86 : 10 | 87 : 30 | 90 : 24 | 95 : 23 | 99 : 17 | 101 : 3 | 104 : 21 | 109 : 8 | 110 : 9, 14 | 111 : 6 | 114 : 8 | 115: 11 | 117 : 20 | 120 : 18 | 121: 2 | 122 : 1 | 146 : 11 |
rejecto ſuper caput brachio. 94 : 20 |
rejectus tempeſtate in. 2: 3 |
reis. 69 : 18 |
relatum exemplum. 85 : 2|
relegat invidiam fortunæ in auctorem. 89 : 17 |
relegata in inſulam Jolia. 119: 9 | in illum potentiæ invidia. 70 : 18 |
relegavit Catonem à Republica. 72 : 8 |
relicta , *nom. fem.* 31 : 14, 15| 65 : 20 | *ablat.* 77: 12 |
relicto. 85 : 13 |
relictum , *neut.* 77 : 1 |
relictus. 41 : 17 | 138: 8 |
religatis manibus. 29 : 8 |
religione. 145 : 10 |
religioni templi ſe ſupplicem crediderit. 14 : 11 |
religionis. 52 : 19 |
religioſiſſima ſacra. 71 : 9 |
relinquebat. 34 : 6 |
relinquemus in medio. 76 : 9 |
relinquens. 26: 23 | 139 : 3 |
relinquente eum exercitu. 89: 12 |
relinquere. 128 : 5 |
relinqueres. 105 : 10 |
relinqueret. 130 : 11 |
relinqueretur. 91 : 16 |
reliqua , *neut.* 69 : 16 | 141 : 5 | reliqua belli. 141 : 19 |
reliquère. 25 : 4 |
reliquerat. 57: 12 | 143 : 9 |
reliquiæ belli. 44 : 14 |
reliquias legionum. 73 : 15| prædonom. 59 : 15 |
reliquiis belli. 133: 18 |
reliquit. 17: 10 | 118: 18 | 131: 12 | 137 : 5 |
reluctatus. 120 : 22 |
rem. 24 : 2 | 132 : 24 | erroris maximi & multum diſcrepantem auctorum opinionibos. 11: 1 | operis immanis. 93: 23 | timoris perpetui præcipuique. 149: 12 | rempoblicam. 16 : 1 | 30 : 2 . 15 | 40 : 14 , 17 | 44 : 12 | 53 : 21 | 55: 7 | 60: 9 | 86 : 24 | 88 : 4 | 95 : 5 | 114 : 16 | 144: 4, 8 |
remanere. 142 : 6 |
remaneret. 94 : 6 |
remigem. 101 : 1 |
remiges. 107 : 4 |
remigi. 100 : 15 |

remiſit. 132 : 21 |
remiſſa provinciâ. 129 : 12 |
remiſſa. *neut*. 112 : 12 |
remiſſi ad. 78 : 8 |
remittere nihil aliis, ſibi omnia ignoſcere. 59 : 9 |
remitti ex negotio aliquid poſſet. 109 : 13 |
remoto à mari loco. 59 : 15 | metu Carthaginis. 28 : 2 |
remotiſſimo angulo. 120 : 20 |
rentur. 8 : 6 |
renunciaturum. 113 : 17 |
reor. 113 : 18 |
reparaverat vires exercitus. 63 : 6 |
repellendis hoſtibus. 40 : 3 |
repenſaſſe bona malis. 40 : 14 |
repenſata eſt voluptas damno. 48 : 19 |
repenſurum auro caput. 34 : 14 |
reperias. 93 : 26 |
reperiebatur 74 : 13 |
reperiemus. 8 : 5 |
reperiet. 26 : 11 |
reperio. 26 : 15 |
reperirentur. 32 : 14 |
reperiri. 117 : 13 |
reperiſſet. 77 : 18 |
reperit. 96 : 25 |
repertus. 32 : 13 | 54 : 4 |
repeterit. 33 : 16 |
repetas rudia & aſpera. 25 : 12 |
repetundarum ex Macedoniâ damnatus. 36 : 1 | lege interrogatum. 41 : 3 |
replebat Provincias coloniis. 34 : 4 |
repleverat animus oculoſque populi ſpectaculis. 118 : 15 | patriam lætitiâ. 121 : 4 |
replevit urbem ſpectaculis. 82 : 23 |
reponebant in numero fiduciam victoriæ. 132 : 11 |
reponenda in uno omnia. 58 : 22 |
reponerent in ſe nihil. 130 : 16 |
repræſentavit urbi terrarum. &c. 110 : 10 |
repudiaret ejus filiam. 68 : 4 |
repugnans naturæ per omnia. 93 : 25 |
repugnante. 90 : 14 | 121 : 7 |
repugnaſſet. 110 : 21 |
repugnaverat. 84 : 12 |
repulit dictaturam. 110 : 22 |
repulſu metu externo. 51 : 16 |
repulſum inſigne regium. 83 : 14 |
repulſus à. 88 : 18 |
requiro. 26 : 14 |
rerum. 10 : 2, 8 | 19 : 20 | 46 : 10 | 57 : 10 | 68 : 7 | 73 : 18 | 76 : 12 | 85 : 3 | 91 : 25 | 97 : 17 | 102 : 23 | 104 : 24 | 109 : 18 | 110 : 16 | 120 : 4 | 124 : 15, 17 | 140 : 2 | 141 : 14 | 148 : 10 | rerum militarium. 56 : 19 | rerum naturæ corpus. 91 : 6 |
res. *ſing*. 99 : 15 | 100 : 6 | 109 : 12 | 138 : 3 | *plur*. 55 : 20 | 59 : 22 | 72 : 18 | 130 : 3 | 140 : 14 | res geſtæ. 74 : 6 | res familiaris. 92 : 2 | 112 : 23 | reſpublica. 12 : 6 | 35 : 1 | 41 : 21 | 48 : 5 | 129 : 7 | 143 : 14 |
reſcidit fœdus, 112 : 2 |
reſiſtendi. *ger*. 126 : 14 |
reſiſtendum. *gerund*. 87 : 5 |
reſultitus in ſua initia Auguſtus. 142 : 12 |
reſpectans ſine fine Cæſarem. 125 : 14 |
reſpiravit acies. 54 : 3 |
reſpondente cultu triumphi rerum magnitudini. 148 : 9 |
reſponderi ſpei felicius potuerit. 121 : 20 |
reſpondiſſet. 4 : 3 |
reſpondit. 32 : 7 | reſpondit fortunæ. 31 : 22 | reſpondit ſuæ conſuetudini. 14 : 1 |
reſponſum. *ſubſt. acc*. 15 : 10 |
reſtinxit initium reſurrecturi belli. 109 : 20 |
reſtitere. 22 : 16 |
reſtituentibus procumbentem rempublicam. 44 : 12 |
reſtituerat in paterna bona Pompeium. 96 : 16 |
reſtituere primum ſenatui decus. 40 : 24 |
reſtituit loca Equitibus. 59 : 10 | munera abſumpta igni. 149 : 8 | patrem. 43 : 14 | reipublicæ Titium. 99 : 17 | tribunitiam poteſtatem. 55 : 11 |
reſtitutæ acies. 82 : 16 | provinciæ populo. 63 : 22 | urbes. 145 : 22 |
reſtituta domus. 72 : 6 | libertas. 45 : 15 | vis legibus. 110 : 12 |
reſtituta monumenta. 70 : 3 |
reſtitutum jus. 70 : 25 |
reſtitutus dignitati patriæque. 72 : 3 |
reſurrecturi belli. 109 : 19 |
reſurrexiſſe urbem. 11 : 10 |
retenta in poteſtate Venetia. 98 : 14 |
retenturi ea. 58 : 16 |
retentus ab iis. 68 : 11 |
retinebat. 45 : 17 |
retinendis. 53 : 18 |
retinens. 47 : 20 | 66 : 19 |
retinenti. 15 : 15 |
retinere. 73 : 10 | 89 : 18 | titulum provinciæ. 77 : 9 |
retinet dignitatem. 101 : 19 |
retinuerat. 16 : 3 |
retinuit in poteſtate populi. 73 : 17 |
retuli. 133 : 12 |
retulimus. 150 : 1 |
retuliſſet, *a refert*. 95 : 24 |
retulit. 44 : 2 | 72 : 13 | plenam gratiam ejus pietati. 44 : 3 |
revectus ad mare. 69 : 3 | in Italiam. 51 : 10 |
reverſum. *maſc*. 115 : 2 |
reverſus. 32 : 10 | 39 : 18 | 68 : 26 | 103 : 6 | 104 : 11 | 114 : 6 | 121 : 3 | 140 : 21 |
reverſus in. 110 : 3 | 125 : 14 |
revertamur ad. 66 : 4 |
revertendum ad. 93 : 2 |
revertens ex. 96 : 2 | in. 120 : 22 |
revertiſſet in. 83 : 6 | 109 : 10 | è foro. 41 : 14 |
revertit in. 66 : 13 | 77 : 19 |
revertitur. 139 : 17 |
reviſentes. 122 : 16 |
reum. 75 : 1 |
revocata in forum fides. 145 : 11 | pax. 110 : 11 | reipublicæ priſca forma. 110 : 15 |
revocati. *plur*. 129 : 1 | ad jus dignitatis. 70 : 5 |
revocatum ex. 96 : 14 |
revocaverint. 42 : 8 |
revocavit. 142 : 6 | de exilio. 48 : 2 |
revolat Cæſar ad. 137 : 9 |
revolavit ad patrem. 142 : 7 |
reus actus inceſti. 71 : 8 |
rex. 2 : 2 | 4 : 1 | 13 : 13 | 15 : 6 | 45 : 5 | 67 : 7 | 73 : 14 | 81 : 19 | 106 : 6 | 114 : 24 | 131 : 8 |
Rhetiâ. 123 : 1 |
Rhetiam. 66 : 1 |
Rhetorum. 141 : 11 |
Rhetos. 115 : 5 |
Rhaſcupolim. 147 : 23 |
Rhemetalces. 131 : 8 |
Rheno. 124 : 10 |
Rhenum. 36 : 11 | 139 : 4, 13 |
Rhodi. 118 : 4 |
Rhodii. 13 : 11 |
Rhodus. 45 : 12 |

Rhodo. 121 : 4 |
Rhodum. 93 : 23 |
ripâ. 120 : 6 |
ripæ. *dat.* 125 : 14 |
ripam. 124 : 18 |
ritus. *gen.* 7 : 3 |
rixâ. 75 : 1 |
rixam. 4 : 6 |
roboris. 112 : 5 |
rogante. 108 : 5 |
rogare non ſuſtinet, quod cogere ſe putat poſſe. 102 : 27 |
Roma. 18 : 16 | 32 : 16 |
Romæ. 17 : 3 | 129 : 4 |
Romam. 12 : 10 | 19 : 22 | 39 : 6 | 72 : 13 | 86 : 5 | 88 : 5 | 120 : 21 |
Romana. *nom. fam.* 9 : 10 | 15 : 11 | 25 : 13 | 54 : 3 | 131 : 11 | 137 : 14 | *ablat.* 118 : 10 | *neut.* 112 : 11 |
Romanæ. *genit.* 48 : 14 | 126 : 11 | 128 : 13 | 137 : 21 |
Romanam. 104 : 5 |
Romanarum. 97 : 20 |
Romani. *gen.* 10 : 1 | 18 : 11 | 34 : 13, 18 | 44 : 7 | 47 : 4 | 49 : 20 | 50 : 13 | 55 : 10 | 60 : 21 | 65 : 6 | 68 : 18 | 71 : 9 | 73 : 14, 17 | 77 : 10 | 79 : 11 | 81 : 1 | 86 : 11 | 98 : 1 | 104 : 3 | 111 : 16 | 112 : 13 | 114 : 23 | 115 : 8 | 119 : 19 | 121 : 15 | 137 : 10 | 143 : 1 | 147 : 4, 13 | 150 : 10, 11 | *plur* 17 : 19 | 43 : 8 | 44 : 5, 14 | 122 : 14 | 128 : 16 |
Romanis. 11 : 6 | 13 : 12 | 22 : 4 | 25 : 11 | 43 : 23 | 45 : 9 | 53 : 25 | 57 : 1 | 71 : 1 | 112 : 4 | 126 : 6 | 138 : 10, 16 |
Romano. 18 : 7 | 51 : 14 | 45 : 17 | 53 : 17 | 57 : 18 | 63 : 22 | 66 : 4 | 79 : 8 | 110 : 10 | 111 : 18 |
Romanorum. 14 : 13 | 28 : 1, 12 | 48 : 7 | 51 : 8 | 57 : 19 | 91 : 7 | 102 : 14 | 103 : 5 | 129 : 4 |
Romanos. 7 : 2 | 17 : 17 | 42 : 7 | 43 : 1 | 45 : 8, 12 | 50 : 12 | 61 : 2 | 126 : 13 | 137 : 26 | 138 : 13 |
Romanorum. 10 : 5 | 20 : 3 | 55 : 5 | 57 : 8 | 63 : 13 | 71 : 12 | 111 : 21 | 145 : 20 |
Romanus. 14 : 2 | 40 : 3 | 44 : 2 | 48 : 19 | 57 : 4 | 124 : 11 | 140 : 17 | 149 : 1 |
Romulus. 12 : 9, 13 |
Roſcius. 59 : 10 |
roſtris. 17 : 11 | 46 : 14 | 83 : 14 | 87 : 13 |
rotæ. *gen.* 23 : 15 |
rotundatus orbis in colorem arcus. 86 : 7 |
Rubiconem. 77 : 11 |
rudem intellectum. 19 : 15 |
rudem verbis ſcriptorem. 37 : 22 |
rudia. 25 : 12 |
rudimentis militiæ. 148 : 8 |
rudis. *nom.* 19 : 11 |
rudis ſtudiis. 96 : 8 |
Rufino. 44 : 19 | Cornelio. 21 : 9 |
Rufi Salvidieni. 99 : 1 |
Rufus Egnatius. 112 : 19 |
ruinarum. 47 : 1 |
ruina publicâ occidere malit, quam ſua proteri. 112 : 26 |
ruinis. 62 : 5 |
ruinam. 142 : 18 | 106 : 12 |
rumpit propoſita hominum fortuna. 127 : 11 |
rupit conditiones pacis. 76 : 11 |
Rutilio. 42 : 10 |
Rutilium. 35 : 12 | 41 : 2 |
Rutilius. 37 : 19 | 44 : 6 |

S.

Sabinarum. 13 : 6 |
Sabinis. 13 : 3 | 21 : 10, 14 |
ſacerdotem. 97 : 21 |
ſacerdotes. 40 : 6 |
ſacerdotia. 38 : 12 | 146 : 9 |
ſacerdotibus viris. 143 : 11 |
ſacerdotio. 119 : 3 | ſacerdotio pontificatus. 85 : 17 |
ſacerdotium. 69 : 5, 8 |
ſacerdotum. 70 : 8 |
ſacra. *neut.* 71 : 9 |
ſacrata numini Dianæ regio. 52 : 17 |
ſacravit parentem non imperio ſed religione. 145 : 9 |
ſacratum ejus honori *ludicrum.* 142 : 1 |
Sacriportum. 53 : 3, 7 | 54 : 22 |
ſacris Cerealibus. 6 : 14 | ſacris honos rediit. 110 : 15 |
Sacroviro. 148 : 20 |
ſacrum. *ſubſt. neut.* 11 : 15 |
ſæculi. 17 : 24 | 26 : 13 | 38 : 15 | 41 : 2 | 81 : 10 |
ſæculorum. 8 : 9 | 91 : 5 |
ſæpe. 8 : 8 | 24 : 2 | 49 : 9 | 59 : 23 | 65 : 2, 15 | 74 : 3 *ter* | 92 : 15 | 110 : 20 | 111 : 17 |
ſæpius. 28 : 12 | 78 : 20 | 88 : 20 | 103 : 16 |
ſævierant in. 35 : 13 |
ſævire in. 107 : 7 |
ſævirent in. 16 : 1 |
ſæviretur in. 140 : 8 |
ſæviſſent in. 41 : 2 |
ſævitiâ maris. 5 : 1 |
ſævitiæ. 35 : 11 | 49 : 21 |
ſævitum in. 49 : 5 | 55 : 14 | 97 : 9 |
ad ſaga itetur. 44 : 7 |
ſagittarum. 61 : 1 |
Salamina. 2 : 1 |
Salentium. 22 : 12 |
Sallues. *acc. plur.* 23 : 2 |
Salluſtium. 62 : 22 | 67 : 1 |
ſaltaſſet Glaucum. 105 : 2 |
ſaltem. 136 : 15 |
ſaltuum. 135 : 4 |
ſalvâ republicâ. 77 : 3 | ſalva omnia. 142 : 6 |
ſalvam rempublicam vellent. 30 : 15 |
ſalubribus conſiliorum medicamentis. 148 : 18 |
ſalubritate. 52 : 18 |
ſalubritatis. 103 : 3 |
ſalubriter latæ leges. 110 : 17 |
ſalubrius. *neut.* 79 : 6 |
ſaluberrimas conditiones pacis. 76 : 9 |
Salvidieni. *gen.* 99 : 2 |
Salvidienus. 86 : 3 |
ſalvo. *abl.* 112 : 25 | ſalvo exercitu. 73 : 12 |
ſalutare. *adject.* 30 : 12 | ſalutare patriæ. 99 : 13 |
ſalutaria fata. 86 : 10 |
ſalutationis nova exultatio. 122 : 17 |
ſalutavit. 106 : 9 |
ſalute. 49 : 10 | 75 : 16 | 106 : 12 |
ſalutem. 99 : 15 | ſalutem defendiſſet. 90 : 19 | defenderat. 90 : 20 |
ſaluti fuit legionibus. 104 : 7 |
ſalutis. 121 : 19 | 142 : 15 |
ſalus. 133 : 4 |
ſalvum. *maſc.* 122 : 20 |
ſalvus. 77 : 3 | 112 : 25 |
Samnitium. *gen.* 20 : 9 | 53 : 16 | 54 : 18 |
Samothraciam. 14 : 10 |
Samum. 7 : 11 |
ſanari ſolitæ conditionibus diſcordiæ. *plur.* 31 : 6 |
ſanctiſſimam. 45 : 18 |
ſanctiſſimi. *gen.* 81 : 4 |
ſanctiſſimus. 40 : 22 | 73 : 7 | ſanctiſſimus propoſito vir. 29 : 17 |
ſanctitate præcipuus *vir.* 56 : 8 |
ſanctum. *maſc.* 35 : 10 | *neut.* 91 : 15 |

ſanctus.

ſanctus. 85 : 9 | ſanctus vita. 39 : 1 |
ſane. 37 : 20 | 67 : 7 | 100 : 18 | 108 : 13 | 109 : 12 | 114 : 2 | 140 : 5 |
ſanguine. 47 : 4 | 49 : 9 | 89 : 22 | ſanguine conjunctiſſimus Mario. 68 : 2 | cum ſanguine earum plurimo perdomuerunt gentes. 115 : 9 | ſanguine lui fidei violationem. 29 : 10 | ſanguine multo mutuoque certatum eſt. 111 : 16 |
ſanguinem. 84 : 14 |
ſanguinis. 16 : 3 | 37 : 13 | 43 : 6, 20 | 79 : 10 | 140 : 15 | civilis initium. 31 : 4 |
ſaniſſimo. 52 : 7 |
Sardanapalum. 9 : 1 |
Sardinia. 64 : 10 |
Saticula. 21 : 4 |
ſatis. 44 : 17 | 59 : 17 | 97 : 17 | ſatis digne deflere. 91 : 12 |
ſatisfactione accipienda. 56 : 13 |
Saturnini. *gen.* 113 : 3 | Apulcii. 40 : 16 |
Saturnino. *abl.* 43 : 12 | 127 : 5 |
Saturninum. 99 : 16 | 123 : 8 | 127 : 13 |
Saxo. 51 : 5 |
Scævola. *abl.* 29 : 19 |
Scævolam. 53 : 8 |
ſcalmorum quatuor navem. 69 : 10 |
ſcalproribus. 26 : 10 |
Scaurum Aurelium. 40 : 1 |
Scaurus. 37 : 5 |
ſcelerata conſilia. 149 : 15 |
ſcelere. 2 : 5 | 90 : 18 |
ſceleribus. 53 : 6 | 96 : 22 |
ſceleris. 62 : 10 | 91 : 16 | 119 : 1 | 137 : 22 |
ſcelerum. 112 : 23 |
ſceleſta conſilia. 99 : 2 |
ſceleſte. 86 : 19 |
ſcelus. 35 : 1 | 113 : 21 |
ſcenicis ludis. 67 : 5 |
ſciat. 98 : 19 |
ſciens agendi vir. 109 : 12 |
ſcientiâ. 37 : 8 | pugnandi. 135 : 4 |
ſcientiam. 101 : 2 |
ſcientiſſimum juris. 31 : 18 |
ſcientiſſimus parendi. 100 : 18 |
ſcilicet. 68 : 15 |
Scipio. 17 : 22 | 19 : 4 | 28 : 1 | 31 : 19 | 52 : 8 | 64 : 8 | 65 : 5 | 81 : 19 | 119 : 7 | Æmilianus. 37 : 3 | Naſica. 28 : 7 | 30 : 7 |
Scipione. 18 : 1 | 19 : 7 | 111 : 12, 15 |
Scipionem. 52 : 7 |
Scipiones. 65 : 1 | 111 : 18 | 146 : 5 |
Scipioni. 15 : 13 |
Scipionibus. 36 : 10 | 102 : 13 |
Scipionis. 26 : 6 | 30 : 9 | 34 : 22 |
ſcires. 102 : 18 |
ſciret. 142 : 5 |
Sciſciam. 132 : 22 |
Scordiſcis. 37 : 2 |
Scordiſcos. 66 : 2 |
ſcribenti. 67 : 16 |
Scribonia. 119 : 10 |
ſcripta. *neut.* 91 : 9 |
ſcriptam. 143 : 9 |
ſcriptorem. 111 : 3 |
ſcripturâ. 87 : 13 |
ſcripturæ modus. 79 : 12 |
Scyllacium. 23 : 4 |
ſe. *acc. ſing.* 2 : 11 | 7 : 7 | 14 : 11, 13 | 16 : 10 | 18 : 16 | 30 : 4, 15 | 34 : 13, 17, 20 | 41 : 25 | 44 : 20 | 46 : 17 | 47 : 11 | 48 : 9, 12 | 51 : 2, 14 | 53 : 4, 14 | 63 : 12, 14 | 67 : 1, 17 | 68 : 10 | 69 : 1, 14 | 70 : 17 | 71 : 4 | 77 : 9 | 78 : 6, 21 | 81 : 7 | 82 : 13, 14, 20 | 83 : 18 | 85 : 15 | 89 : 3, 4, 8, 29 | 90 : 2 | 94 : 8, 10, 19 | 95 : 2, 15, 17, 19 | 96 : 20, 24 | 97 : 5, 11 | 98 : 11, 19 | 99 : 5, 9 | 102 : 27 | 103 : 8 | 104 : 2, 16 | 107 : 18 | 108 : 3, 5, 11 | 113 : 15, 16 | 114 : 6 | 118 : 14 | 119 : 15 | 120 : 15 | 124 : 16 | 126 : 13 | 130 : 6, 16 | 131 : 3, 4 | 134 : 3 | 137 : 17 | 138 : 3, 6, 7, 21 | 139 : 11 | 140 : 7 | 142 : 6, 8 | 147 : 1 | 149 : 1 | *abl. ſing.* 3 : 6 | 19 : 1 | 29 : 14 | 37 : 22 | 86 : 14 | 89 : 14 | 107 : 23 | 119 : 1 | *acc. plur.* 29 : 8 | 43 : 4 | 49 : 8, 16 | 57 : 18 | 58 : 1 | 78 : 4 | 79 : 10 | 87 : 12, 26, 29 | 88 : 13 | 112 : 26 | 113 : 12 | 119 : 19 |
ſecum. 19 : 7 | 86 : 18 | 89 : 6 | 108 : 6 | 131 : 8 | 148 : 8 |
ſecundam fortunam. 63 : 15 |
ſecundi. *gen.* 39 : 19 | 65 : 1 | 111 : 13 |
ſecundo. 75 : 8 | 138 : 8 |
ſecundum. *maſc.* 38 : 15 | 49 : 25 | *neut.* 64 : 10 |
ſecundus nulli vir. 98 : 8 |
ſecuram. 18 : 16 | ſecuram incrementi Italiam. 127 : 1 |
ſecure. 113 : 25, 148 |
ſecuritas. 110 : 15 |
ſecuritatem. 117 : 10 | 137 : 24 |
ſecuritatis. 117 : 6 | 121 : 15 | 147 : 21 |
ſecurum. *maſc.* 142 : 7 |
ſecuta. *nom. fam.* 4 : 7 | 28 : 9 | 35 : 19 | 49 : 5 | 66 : 6 | 68 : 20 |
ſecuti. *plur.* 102 : 19 | curium. 91 : 20 | exemplum. 87 . 8 |
ſecurum. *neut.* 28 : 11 |
ſecutus. 67 : 16 | hoſtem. 79 : 8 | meliora & utiliora. 106 : 6 |
ſed. 4 : 10 | 5 : 12 | 7 : 3 | 10 : 14 | 11 : 4 | 26 : 15 | 28 : 4, 12 | 29 : 1, 5 | 31 : 7, 9, 17 | 34 : 13 | 35 : 9 | 36 : 7 | 37 : 17, 18 | 38 : 11 | 41 : 3, 17 | 45 : 4 | 47 . 6 | 48 : 12 | 49 : 1, 5 | 52 : 1, 4 | 55 : 14 | 56 : 3, 6 | 57 : 3, 10 | 58 : 11, 12, 18. 21 | 59 : 16 | 61 : 4, 21 | 63 : 10, 19 | 64 : 8 | 65 : 5, 15 | 66 : 4 | 67 : 23 | 72 : 11 | 74 : 16 | 76 : 7 | 78 : 18, 22, 23 | 80 : 5, 13 | 81 : 12 | 82 : 10 | 84 : 5 | 86 : 10 . 17 | 87 : 23 | 89 : 20, 22 | 90 : 15 | 91 : 26 | 93 : 1, 13 | 96 : 6, 26 | 99 : 1 | 100 : 17 | 101 : 4, 14 | 102 : 8 | 104 : 3, 6, 13, 22 | 109 : 11, 14, 16 | 116 : 6, 27 | 119 : 3 | 120 : 12 | 121 : 1, 5, 22 | 123 : 11 | 125 : 11 | 126 : 5 | 128 : 13 | 131 : 11 | 132 : 8, 24 | 133 : 18 | 135 : 5, 12, 18, 23 | 136 : 3 | 138 : 2 | 139 : 5 | 140 : 22 | 141 : 2, 15 | 144 : 8 | 145 : 10, 11, 21 | 146 : 1 | 147 : 22 | 131, 4 |
ſede. 59 : 16 |
ſedem. 5 : 2 | ſedem belli. 97 : 4 |
ſedens. 133 : 14 |
ſedentis. 83 : 14 |
ſedes. *plur.* 5 : 4 | 7 : 6 |
ſedibus. 125 : 20 | 128 : 10 |
ſeditio. 102 : 25 | 145 : 11, 14 |
ſeditione. 47 : 6 | 51 : 18 |
ſeditionem. 92 : 5 |
ſedium. 126 : 22 |
Segeſten. 138 : 2 |
ſegni providentia. 140 : 4 |
ſegniter. 93 : 10 | 108 : 11 |
ſegnitiâ. 137 : 22 |
ſegnitiam. 1 : 2 |
ſegnius. 34 : 17 | 62 : 10 |
Sejanum. 147 : 18, 19 | Ælium. 146 : 13 |
Sejanus. 135 : 24 |
Seleuciam. 73 : 13 |
ſemel. 31 : 10 | 64 : 13 | 67 :

6 | 125 : 16 |
ſemetipſa. *neut.* 24 : 9 |
ſemetipſæ. 131 : 15 |
ſemetipſo. 95 : 29 |
ſemetipſum 86 : 15 |
ſemianimis. 54 : 4 |
ſemiplena legione. 130 : 12 |
ſemiplenis legionibus. 102 : 5 |
Semiramide. 9 : 3 |
ſemiuſtum. *neut.* 139 : 6 |
Semnonum. 124 : 10 |
ſemper. 7 : 2 | 9 : 4 | 19 : 8, 9 | 26 : 14 | 39 : 2 | 41 : 15 | 45 : 7 | 50 : 12 | 53 : 6 | 60 : 3 | 61 : 23 | 66 : 19 | 68 : 1 | 83 : 17 | 102 : 11 | 104 : 14, 22 | 109 : 3 | 116 : 23 | 118 : 6 | 120 : 19 | 132 : 13 | 133 : 13 | 135 : 10 | 136 : 1 | 138 : 18 | 141 : 17 | 146 : 20 | 148 : 4 |
Sempronio. 21 : 18 | 52 : 11 | Longo. 111 : 12 | Sopho. 21 : 13 |
Sempronius Gracchus. 119 : 6 |
ſenator. 38 : 4 | 129 : 9 | 148 : 5 |
ſenatoriæ ſtirpis. 56 : 4 |
ſenatoribus. 129 : 10 |
ſenatori. 112 : 19 |
ſenatorii ordinis. 93 : 21 |
ſenatorum. 55 : 17 | 129 : 4 | 148 : 11 |
ſenatu. 16 : 7 | 30 : 7 | 34 : 4 | 41 : 4 | 61 : 14 | 72 : 6, 7, 15 | 77 : 19 | 84 : 14 | 87 : 6, 21 | 89 : 24 | 92 : 7 | 105 : 8 | 121 : 10 | 129 : 3 | 148 : 11 |
ſenatui. 40 : 24 | 59 : 8 | 89 : 7 | 110 : 12 | 144 : 5 | 145 : 14 |
ſenatum. 41 : 5 | 57 : 7 | 59 : 8 | 147 : 19 |
ſenatus. *nom. ſing.* 14 : 2 | 17 : 21 | 30 : 16 | 41 : 9 | 62 : 7 | 76 : 24 | 87 : 12 | 88 : 12 | 96 : 11 | 110 : 17 | 112 : 1 | 140 : 16 |
ſenatus. *gen.* 20 : 1 | 43 : 14 | 47 : 14 | 61 : 16 | 65 : 6 | 70 : 3 | 72 : 2 | 76 : 23 | 77 : 12 | 87 : 11 | 88 : 6 | 92 : 3 | 112 : 13 | 135 : 1 | 142 : 14 | 143 : 1 | 147 : 4 |
ſenatus conſulto. 58 : 10 | 65 : 8 | 87 : 25 |
ſeneſcere fortunam. 39 : 14 |
ſeneſcit ſtudium cum ſpe. 26 : 22 |
ſenex. 115 : 14 |
ſeni. *nom. plur.* 44 : 4 |
ſenilem ætatem. 91 : 2 |
ſenior ætate. 125 : 3 |
ſeniore. 37 : 18 |
ſenſerat. 142 : 3 |
ſenſerunt. 147 : 17 |
ſenſibus. 8 : 10 | ſenſibus, *ſententiis.* 37 : 21 |
ſenſi beneficium. 133 : 8 | ſenſi feliciorem diem. 125 : 13 |
ſenſimus. 142 : 19 | 151 : 6 |
ſenſit. 17 : 25 | 150 : 7 | ſenſit terrarum orbis. 118 : 9 |
ſenſu. 137 : 19 |
ſententia. 75 : 3 | 112 : 13 |
ſententiam. 62 : 2 | in ſententiam ejus tranſiret. 62 : 7 |
ſentiebat. 145 : 5 |
ſentiendi rectiſſima. 145 : 5 |
ſentiendum. *neut.* 117 : 11 |
Sentii. *gen.* 113 : 3 |
Sentio. 121 : 11 | Saturnino. 127 : 5 |
ſentiret. 32 : 6 |
Sentium Saturninum. 99 : 16 | 123 : 8 |
Sentius. 113 : 6 |
ſeparata in alias civitates corpora gentis. 27 : 5 | ſeparata alienis animalia. 24 : 7 |
ſeparaverunt ſemetipſa ab aliis. 24 : 9 |
ſepararetur. 26 : 5 |
ſepſerat mare præſidiis claſſium. 78 : 13 |
ſepta agmine militum juventus. 124 : 6 |
ſeptem. 2 : 8 | 12 : 13 | 18 : 9 | 20 : 4 | 22 : 13 | 23 : 4 | 38 : 2 | 59 : 21 | 89 : 30 | 93 : 18 | 98 : 13 | 118 : 4 | 121 : 13 | 141 : 7 |
ſeptemdecim. 22 : 8 |
ſeptentrione. 145 : 10 |
ſepties. 52 : 21 | 86 : 21 |
ſeptimo. 74 : 7 |
ſeptimum. *maſc.* 49 : 25 | 95 : 18 |
ſeptimus decimus. 9 : 14 |
ſeptingenti. 121 : 11 |
ſeptingentis. 8 : 12 | 76 : 19 | 90 : 7 | 121 : 12 |
ſeptingentos. 9 : 1 |
ſepto. *ſubſt.* 24 : 6 |
ſeptuageſimum. 46 : 2 |
ſeptuageſimo. 46 : 15 | 142 : 13 |
ſeptuaginta. 2 : 11 | 9 : 1 | 12 : 5, 11 | 18 : 19 | 48 : 7 | 90 : 7 | 126 : 18 | 132 : 7 |
ſepulta bella. 110 : 11 |
ſepultæ juſtitia, æquitas. 145 : 12 |
ſepultis bellis. 111 : 5 |
ſepultum bellum. 97 : 16 | 149 : 4 |
ſepulturâ honoratâ corpora. 88 : 9 | honoratum caput. 139 : 8 |
ſepulturam. 81 : 8 |
ſequar. 94 : 16 |
ſequebatur. 69 : 2 |
ſequendi conſilium. 70 : 14 |
ſequens. 132 : 15 | fortunam. 81 : 26 |
exercitum ſequentem Cæſaris auctoritatem ac fidem 102 : 7 |
ſequentibus. 133 : 3 | diſciplinam. 133 : 14 |
ſequentium conſilia. 95 : 28 | magnitudinem paterni nominis. 82 : 8 |
ſequerentur. 30 : 15 | 144 : 8 | exemplum. 75 : 4 |
ſequeretur partes Cæſaris. 77 : 6 |
ſequi 26 : 22 | 78 : 7 |
ſequitur fidem. 125 : 10 | ſequitur, ut. 27 : 1 |
ſera in malos pœna, ſed aliqua. 146 : 1 | ſerâ curâ. 72 : 1 |
Sergii Catilinæ. *gen.* 61 : 10 | Galbæ. *gen.* 26 : 7 |
Sergius Galba. 37 : 4 |
ſeries longa armorum laceraverat. 111 : 7 | ſeries fictas litium. 137 : 13 |
ſeriſſimos ſucceſſores. 151 : 4 |
ſermone barbarus. 96 : 8 |
ſerpentem abſtruſam terræ. 148 : 17 |
Sertorianum. 57 : 12 |
Sertorio. 56 : 19 |
Sertorium. 52 : 12 | 56 : 22 | 112 : 3 |
ſervandæ dignitatis. 108 : 18 | pacis. 77 : 1 |
ſervari. 92 : 1 | 95 : 6 | 104 : 2 |
ſervaſſe. 95 : 8 |
ſervaſſet. 58 : 4 | ſervaſſet ſe in eum exitum. 82 : 13 |
ſervat immunes à. 145 : 21 | ſervat memoriam beneficiorum. 80 : 13 |
ſervate. 151 : 2 |
ſervatus. 104 : 4 | ſervatus regi honos imperii. 63 : 18 |
ſervavit. 108 : 1 | 139 : 20 |
ſervemus juſto operi, quam, &c. 118 : 3 |
ſervet hoc opus formam ſuã. 116 : 4 |
ſervi. *gen.* 93 : 10 |
ſervientes neceſſitati. 50 : 16 |

ſerviis artibus aut belli aut pacis. 19: 9 |
Servilia. 109: 21 |
Servilii, *plur.* 54: 24 | *gen.* Cæpionis. 28: 13 | Glauciæ. 40: 16 |
Servilio. 48: 22 | 81: 2, 11 |
ſervis. 69: 11 |
ſervitia fugitivoſque. 96: 17 |
ſervitii pars quarta. 104: 9 |
ſervitutem. 134: 1 |
Servium. 42: 12 |
ſervo, *dat.* 34: 17 |
ſervorum. 91: 14 | ſervorum ſuorum ſervus. 96: 10 |
ſervos. 104: 23 |
ſervus. 46: 20 | 96: 10 |
ſeſtertium. 15: 2 | 76: 8 | 83: 4 | 86: 21 | 103: 2 |
Setina. 10: 5 |
ſeu. 32: 16 *bis* | 48: 20 |
ſeveram ultionem. 144: 10 |
ſeveriſſimarum legum. 9: 7 |
ſeveritas. 22: 16 | judiciorum. 35: 22 |
ſeveritate. 102: 27 | 110: 17 | 113: 7, 8 | 144: 14 | ſeveritate facti. 33: 8 |
ſeveritatem. 38: 1 |
ſeveritatis lætiſſimæ virum. 146: 18 |
ſeverum imperium. 33: 1 |
ſex. 18: 13 | 38: 3 | 53: 1 | 136: 14 |
ſexaginta. 9: 9 | 11: 7 | 18: 9 | 29: 20 | 48: 8, 21 | 57: 13 | 98: 7 |
ſexdecim. 145: 8 |
ſexcentis. 18: 9 |
ſexies. 83: 3 | Mario ſexies conſule, *ſextum*. 23: 10 |
ſextâ. 12: 8 |
Sextiæ, *plur. fœm.* 23: 2 |
Sextias. 40: 8 |
Sextio Calvino. 23: 2 |
ſexto. 32: 20, 21 | 80: 8 | 142: 13 |
ſextum, *maſc.* 46: 15 | 147: 12 |
Sextum Lucilium. 51: 4 | Pompeium. 96: 1 | 108: 16 |
ſextus. 6: 2 | 40: 15 | ſextus à Rufino. 44: 18 |
ſextus decimus. 9: 12 |
ſi. 5: 13 | 8: 9 | 11: 7 | 15: 19 | 18: 17 | 19: 13 | 32: 7, 20 | 34: 24 | 38: 4 | 41: 6 | 42: 1 | 54: 15 | 58: 22 | 68: 13 | 73: 11 | 75: 3, 13 | 90: 11 | 95: 23 | 107: 24 | 113: 12, 16, 24 | 118: 6 | 126: 13 | 134: 20 | 136: 8 | 142: 10 | 149: 13 | ſi prius. 76: 14 | ſi quando. 68: 15 | ſi quis. 50: 9 |
ſibi, *ſing.* 31: 11 | 39: 8, 16 | 53: 7 | 57: 1 | 61: 7 | 63: 15 | 69: 10 | 71: 17 | 74: 16 | 75: 9 | 84: 15 | 87: 1 | 88: 19 | 89: 6 | 92: 17 | 94: 9, 20 | 95: 10 | 102: 8 | 112: 24 | 114: 8 | 121: 16 | 125: 6 | 126: 14 | 128: 9 | 132: 2 | 139: 10 | 142: 11 | 144: 14 | 146: 19 | *plur.* 27: 12 | 31: 10 | 57: 9 | 88: 1 | 90: 14 | 140: 5 | 144: 6 | 146: 6 |
ſic. 15: 10 | ſic. ut. 62: 5 | 116: 23 |
Sicilia. *abl.* 96: 17 | 99: 20 | 102: 13 | 103: 11 |
Siciliæ, *dat.* 101: 4 |
Siciliam. 64: 4 | 96: 2 | 98: 4 | 99: 11. 22 |
ſicut. 29: 9 | 31: 14 |
ſicuti. 63: 19 |
ſidendum *vel* ſedandum. 129: 13 |
Sigimeri, *gen.* 137: 20 |
ſigna. 94: 12 | 112: 10 | 131: 10 |
ſignat memoria. 134: 15 |
ſignem ſtylo rem. 24: 3 |
ſignis. 87: 11 | 124: 11 |
Silanum. 39: 22 | 99: 16 |
ſilendus. 45: 6 |
Silianus. 136: 4 |
Silii, *gen.* 105: 7 | 136: 4 |
Silio. 112: 9 | 120: 2 |
Silius. 149: 16 |
Silo Popædius. 43: 17 |
ſilva. 54: 2 |
ſilvæ, *gen.* 125: 21 |
Silvanus Plautius. 131: 5 |
ſilveſtri. 104: 6 |
ſilvis. 127: 6 | 138: 17 |
ſim. 27: 7 |
ſimile. 122: 13 |
ſimilem. 33: 12 | ſimilem mei civem. 41: 20 |
ſimilior per omnia Deis quàm hominibus. 150: 7 |
ſimilis. 29: 15 | 92: 8 |
ſimilitudine. 17: 2 |
ſimilitudinem. 24: 8 |
ſimilitudines ingeniorum. 26: 13 |
ſimillimis. 112: 24 |
ſimillimam actu otioſis. 146: 19 |
ſimillimus. 17: 23 | 68: 1 | 91: 26 | ſimillimus virtuti homo. 61: 19 |
ſimplici virtute. 148: 9 |
ſimpliciſſimo duci. 136: 5 |
ſimplicitas humana. 70: 9 |
ſimplicitatis eminentiſſimæ ac nobiliſſimæ viri. 95: 26 | generoſiſſimæ vir. 145: 6 | nobiliſſimæ juvenem. 38: 10 |
ſimul. 29: 20 | 43: 25 | 49: 17 | 55: 17 | 63: 9 | 64: 4 | 70: 4 | 78: 12 | 82: 22 | 84: 10 | 90: 12 | 130: 3 | 141: 22 | 142: 2 | ſimul in urbem reverti∫ſet. *ſupple.* atque. 109: 9 | ſimul poſſet, *ſupple.* atque. 109: 13 |
ſimulacrorum. 15: 1 |
ſimulantes. 87: 29 | 137: 12 |
ſimulatæ originis. 16: 10 |
ſimulatione. 76: 10 |
ſincera fide. 50: 13 |
ſine, *prep.* 7: 17 | 16: 16 | 20: 9 | 21: 10 | 45: 6 | 54: 20 | 57: 12 | 59: 18 | 66: 15 | 76: 16. 17 | 77: 16 | 87: 25 | 88: 3. 13 | 110: 17 | 112: 16 | 116: 22 | 117: 14 | 125: 6. 14 | 136: 9 | 141: 7 | 147: 12 | 149: 13 |
ſingula, *neut.* 147: 23 |
ſingulare exemplum. 118: 20 | inſtar ſalubritatis. 103: 3 |
ſingularem adjutorem. 146: 17 | amicitiam. 98: 9 | humanitate rem. 133: 2 | nequitiam. 119: 5 |
ſingulari adjutore. 144: 16 | auctore operum. 16: 21 | curâ. 52: 2 | operâ. 148: 2 |, munificentia. 103: 9 | prudentia. 56: 18 | virtute. 6: 11 | 103: 5 |
ſingularis fides. 34: 18 | juvenis. 85: 18 | moderatio. 141: 5 | virtus. 61: 5 |
ſingulis. 38: 11 |
ſingulorum. 118: 1 |
ſiniſtræ mamillæ, *dat.* 95: 1 |
ſint. 11: 7 | 27: 6 | 35: 17 | 81: 26 | 118: 7 | 145: 9 |
ſinu. 98: 2 |
Sinueſſam. 21: 8 |
ſinus Oceani, *acc.* 124: 13 |
Siſenna, *nom.* 37: 17 | *abl.* 37: 19 |
Siſennæ, *gen.* 37: 19 | 41: 24 |
ſit. 14: 16 | 19: 22 | 23: 12 | 27: 2 | 64: 3 | 68: 17 | 93: 27 | 110: 5 | 134: 13 | 146: 3 | 147: 5 | 150: 19 |
ſitarum cis Rhenum gentium. 139: 21 |
ſitu locorum. 124: 5 | ſitæ obſitæ æquitas, juſtitia. 145: 12 |

ſitum regionum. 116: 1 |
Smyrnæ. 93: 4 |
Smyrnam. 7: 15 |
ſobrio. 67: 23 |
ſobrius. 88: 22 |
ſocer. 81: 20 | 105: 7 | 115: 16 |
ſocero. 117: 24 |
ſocerum. 30: 5 | 63: 8 |
ſocia conſiliorum ſorore. 2: 8 |
ſocietas potentiæ. 70: 12 | 90: 3 |
ſocietate Romanâ. 118: 10 | conſilii. 62: 4 |
ſocietatem. 13: 11 | 128: 2 | conſilii. 137: 25 |
ſocietati ſe commiſſurus. 63: 14 |
ſocius. 48: 14 |
ſocium potentiæ. 34: 11 |
in ſocordiam ſummam perduxere Quinctilium. 137: 16 |
Socratico ore. 25: 5 |
ſolatio eſſe alteri. 47: 3 |
ſolerent. 54: 2 |
ſolet. 4: 8 | 6: 14 | 69: 18 |
ſoli. *dat.* 74: 14 | 143: 5 |
ſolidâ virtute. 132. 24 |
ſolis, *abl.* 27: 6 | 36: 10 |
ſolis orbis. 86: 6 |
ſolita. *neut.* 137: 15 |
ſolitæ. *plur.* 31: 7 |
ex ſolito aliquid variaret. 68: 15 |
ſolitudines inter avias. 82: 17 |
ſolium. 107: 25 |
ſollicitam lucem Ciceroni rapuiſti. 91: 1 |
ſolo æquavit exciſam *urbem.* 32: 2 | ſolo genitali. 42: 6 |
ſolvi creditoribus quadrantem. 50: 2 |
ſolvit grates Dianæ. 52: 17 |
ſolum, *adject. neut.* 61: 22 | 111: 2 | 133. 8 | 142: 17 |
ſolus. 7: 18 | 43: 13 | 51: 23 | 60: 11 | 70: 19 | 71: 14 | 91: 6 | 106: 8 | 113: 6 | 125: 5 | 138: 12. 13 |
ſomno. 68. 1 |
ſomnum. 28: 6 |
ſono. 6: 14 |
Sopho. 21: 13 |
Sophoclem. 24: 11 |
ſopiit omnia. 144: 11 |
ſopitus armorum furor. 110: 11 |
Sora. 21: 5 |
ſorore. 2: 8 | 109: 9 |
ſororem. 99: 22 |
ſororis. 36: 1 | 71: 8 | 85: 6 | 113: 23 | 119: 4 |
ſors Tyrrhenum contigit. 3: 4 |
ſorte. 45: 15 | 129: 12 |
ſortiti ſunt, uter. &c. 3: 3 |
ſortitus Aſiam. 59: 21 | Macedoniam. 85: 11 |
Soſio. 107: 1 |
ſpargendæ vires. 22: 6 |
Sparta, *nom.* 9: 8 |
Spartaco. 57: 14 |
ſpatio. 2. 10 | 24: 10 | 25: 7 | 35: 16 | 117. 16 |
ſpatium. 24: 6 | 37: 9 | 68: 11 | omne ævi ſui. 111: 2 | temporis. 73: 6 | 74: 12 | 75: 6 | vitæ. 17: 8 |
ſpe. 14: 9 | 26: 22 | 47: 18 | 48: 9 | 124: 8 |
ſpecie. 15: 1 | 35: 2 | 106: 2 | ſub ſpecie miniſteriorum. 114: 4 |
ſpeciem. 15: 14 |
ſpecies, *nom. ſing.* 19: 18 |
ſpecioſa familia. 85: 8 | omnia. 76: 22 |
ſpecioſe reſtituta domus. 72: 6 |
ſpecioſi miniſtri, *vel* miniſterii. 129: 8 |
ſpecioſiſſimâ claſſe. 100: 20 | inſcriptione operum. 122: 6 |
ſpecioſis invidens. 96: 11 | præferens utilia. 132: 13 | ſpecioſis rebus. 132: 13 | verbis. 68: 13 |
ſpecioſum ſupplementum. 102: 28 |
ſpectaculis. 118: 13 | ſpectaculis gladiatorii muneris. 82: 22 |
ſpectaculo. 102: 2 | 122: 12 |
ſpectaculum. 119: 18 |
ſpectanti. 16: 18 |
ſpectantibus. 48: 15 |
ſpectator. 122: 11 |
ſpeculari fortunam. 13: 12 | opportunitatem. 140: 4 |
ſpeculatus, *partic.* 137: 27 | ſpeculatus conſilia juvenis. 109: 16 |
ſpei. 91: 15 | 121: 20 |
ſpem. 97: 6 | 121: 1, 14 | 138: 7 | ſpem armorum tentare. 95: 6 |
ſperantem. 113: 14 |
ſperari. 121: 20 | ſperari potuerat quantus eſt. 114: 15 |
ſperatâ majorem pecuniam. 72: 13 |
ſperaverat. 96: 25 |
ſperavit. 18: 17 |
ſperet. 97: 18 |
ſpernendam operam. 86: 2 |
ſperneret. 41: 10 |
ſpero. 76: 13 | 134: 5 |
ſpes. 13: 7 | 48: 11 | 121: 18 |
ſpiritum reddidit. 49: 12 | 108. 13 | debuerat ſupplicio. 62: 11 |
ſpiritus cariſſimi alloquio ſub refectus. 142: 11 | ſpiritus divini viros. 24: 11 |
ſpiritu exitiali hauſto, ſuo incluſo. 49: 17 | ſpiritu privavit. 108: 18 |
ſplendidiſſimis miniſteriis. 136: 2 |
ſplendido genere. 109: 11 |
ſplendidum *virum.* 123: 12 |
Spoletium. 21: 19 |
ſpoliandum regno. 72: 10 |
ſpoliata dignitas. 102: 24 |
ſpoliatum equite peditem. 139: 3 |
ſpoliavit eum magna parte ſanguinis ſui. 16: 2 |
ſpretis. 77: 7 |
ſprevit humana conſilia. 86: 12 |
Spurio Poſtumio. 20: 8, 12 |
Spurium Carvilium. 147: 9 |
ſtabilem animum. 128: 20 |
ſtantem. 31: 1 |
ſtanti pro bono publico. 30: 3 |
ſtantis. 18: 17 | ſtantis ex diverſo. 117: 18 |
Statiano. 103: 16 |
Statilii Siſennæ. 41: 24 |
Statilio Tauro. 146: 7 |
Statio. 96: 7 |
Statio Murco. 93: 7 |
ſtatione mortali. 151: 3 |
ſtationem Romanam. 104: 5 |
ſtationi paternæ ſuccederet. 143: 1 |
Statium Murcum. 99: 17 |
Statius Murcus. 05: 19 |
ſtator Romani nominis. 150: 10 |
in eodem ſtatu. 34: 6 |
ſtatuâ. 87: 12 |
ſtatuarum. 16: 18 |
ſtatuas. 17: 2 | *acc.* 19: 12 |
ſtatuit. 17: 21 | 19: 19 | 87: 1 | 100: 14 | 112: 25 | 115: 3 | 126: 6 | 127: 5 | 132: 17 | ſtatuit urbes. 2: 4 |
ſtatum. *ſubſt.* 30: 1 | 144: 3 | ſtatum feliciſſimum odiſſent. 112: 14, ſtatum hunc. 151: 2 | ſtatum nullum habentibus. 96: 5 | ex quo, in quem ſtatum pervenerit fortuna publica. 107: 20 |
ſtatus publici, *gen.* 62: 6 |
ſtatuturum arbitrio ſuo liber.

tati modum. 66 : 16 |
ſteriles raltum ſtudiorum. 27: 10 |
ſterilitate frugum. 3 : 3 |
ſteriſſe. 11 : 6 |
ſteriſſet. 18 : 9 |
ſtetit ſimulatione contra Cæſarem, animo pro Cæſare. 76 : 7 | ſtetit utrique morte vindictæ libertatis. 89 : 22 |
ſtipati manu gladiatorum. 84 : 9 |
ſtipendia, *vel* ſtipendiaria. 64 : 3 |
ſtipendiariæ, *nom. fæm.* 63:23 | 65 : 3 | *abl.* 65 : 23 |
ſtipendiariæ provinciæ, *gen.* 117 : 1 |
ſtipendiariam fecit Cappadociam populo. 66 : 4 |
ſtipendii. 144 : 5 |
ſtipendiorum initia. 119 : 21 |
ſtipendium ignarum conferunt. 65 : 18 |
ſtirpis. 16 : 10 | 31 . 15 | 56 : 4 |
Strabo. 37 : 7 |
Stratone Ægeate. 94 : 19 |
ſtrenuus impetu. 96 . 9 |
ſtrictum ferrum. 144 : 7 |
ſtudia. 19 : 4, 9 | in ſtudia miſerat eum Apolloniam. 85 : 19 |
ſtudiis. 96 : 8 | 114 : 14 |
ſtudio. 26 : 18 | 89 : 29 |
ſtudiorum. 17 : 24 | 19 : 5 | 27 : 10 |
ſtudium. 26 : 14 . 21 |
ſtulta eſt ingeniorum enumeratio. 62 : 24 |
ſtupro. 71 : 8 |
ſtylo minus egent. 70 : 10 | ſtylo ſignem rem. 24 : 4 |
ſua, *nom. fæm.* 76 : 14 | 123: 16 | 137 : 14 | *abl.* 7 : 2 | 43: 13 | 49 : 13 | 54 : 10 | 56 : 13 | 59 : 10 | 61 . 23 | 62 : 15 | 78 : 14 | 89 : 5 | 93 : 1 | 94: 8 | 97 : 7 | 105 : 5 | 108 : 1 | 112 : 27 | 113 . 2, 6 | 116: 20 | 126 : 7 | 139 : 12 | 141: 9 | 143 : 9 | 147 : 14 *accuſ.* 61 : 7 | 78 : 17 | 95 : 23 | 121: 2 | 142 : 9, 12 |
ſuadentibus diverſa. 79 : 4 | ſuadentibus ut. 80 : 10 |
ſuaderent ut. 62 · 1 |
ſuadentium lenitatem. 62 : 4 |
ſuæ, *genit.* 2 : 1 | 14 : 1 | 16: 1 | 18 : 8 | 41 : 16, 20 | 45: 4 | 46 : 7 | 53 : 13 | 67 : 10 | 68 . 9 | 72 : 12 | 76 : 3 | 79: 3 | 80 : 3 | 85 : 6 | 93 : 26 | 102 : 10 | 107 : 25 | 118 : 19 | 119 : 4 | 140 : 9 | 147: 21 | ſuæ pacis bona. 113: 6 |
ſuam. 13 : 11 | 70 : 18 | 81 : 20 | 86 : 1 | 102 : 12, 16 | 104: 10 | 115 : 15 | 116 : 4 | 146: 5 |
ſuas. 70 : 19 | 90 : 1 |
ſuaſiſſet Lepido ne. 89 : 3 |
ſuaſore legis. 70 : 24 |
ſuarum. 45 : 22 | 80 : 10 | 102 : 23 | 110 : 16 | 126 : 22 |
ſuaviſſimam experientia rem. 133 : 1 |
ſuavitas morum. 116 : 15 |
ſub, *acc.* 17 : 19 | 22 : 1 | 51: 2 | *ablat.* 3 : 13 | 5 : 12 | 25: 1 | 26 : 7 | 37 : 14, 15 | 45: 1 | 48 : 14 | 64 : 13 | 70: 7 | 78 : 5 | 91 : 2 | 110 : 22 | 111 : 19 | 112 : 8 | 116 : 7 | 120 : 1 | 122 : 3 | 124 : 2 | 132 : 5 | 139 : 18, 23 | 140: 19 | 141 : 14 | ſub his exemplis, *juxta*. 146 : 12 | ſub oculis. 101 : 11 | ſub oriente ſunt provinciæ. 114 · 21 | ſub ſpecie miniſteriorum. 114 : 4 | ſub titulo miniſterii. 72 : 7 | ſub adventum. 49 : 8 | 55: 19 | 72 : 11 | ſub ingreſſum. 89 : 2 | ſub initia. 119 : 21 | ſub omnem motum navium, *adj.* 125 : 2 |
ſubactam. 10 : 5 |
ſubacti, *plur.* 123 : 4 |
ſubdoli animi, *gen.* 120 : 0 |
ſubducta oculis patriæ Julia. 119 : 10 |
ſubduxerat captivos Pompeius. 67 : 13 | fortunæ periculo. 96 : 4 | fortuna ſpem magni nominis. 121 : 1 | ſe præſenti tempori. 114 : 6 |
ſubegerat. 141 : 21 |
ſubegit. 65 : 4 |
ſubjecimus oculis animiſque imaginem. 111 : 4 |
ſubjecit facem bello. 76 : 2 |
ſubjecto igni rebus ſuis. 97 : 10 |
ſubinde. 11 : 5 | 35 : 21 | 89 : 26 | 115 : 20 |
ſubire eodem. 33 : 4 |
ſubiret navibus per Tiberim. 72 . 15 |
ſubita, *nom.* 102 : 25 | *ablat.* 130 : 11 |
ſubito. 46 : 1 |
ſubjunxit imperio provincias. 66 : 3 |
ſublatâ æmulâ. 28 : 3 |
ſublatis ſignis. 87 : 11 |
ſublato eo. 112 : 25 |
ſubmiſſis armis. 107 : 12 |
ſubrefectus conſpectu alioquo ó ;ue. 142 : 10 |
ſubſcripſit Agrippæ in Caſſium. 93 : 22 |
ſubſellii. 31 : 3 |
ſubſequenti tempore. 140 : 12 |
ſubſiſteret domi. 84 : 3 |
ſubſtitit. 96 : 24 |
ſubſtituentis in ejus locum. 59 . 1 |
ſubſtiturus ſibi conſulem. 84: 14 |
ſubtexturi huic rei civitates propagatas. 20 : 4 |
ſubtraham quicquam gloriæ. 43 : 20 |
ſubtraham me diſcrimini. 108 : 8 |
ſubvecta flumine claſſis. 124: 14 |
ſuccedebat, *huic*. 93 : 4 |
ſuccederet ſtationi paternæ. 143 : 2 |
ſucceſſere ingeniis eorum. 37 : 6 |
ſucceſſor. 9 : 4 | aviti exempli. 138 : 21 | officii patris. 122 : 9 |
ſucceſſorem potentiæ. 113 : 24 |
ſucceſſores. 151 : 4 |
ex ſucceſſu animum ſumpſit. 45 : 2 |
ſuccinctus cothurnis. 104 : 18 |
ſucclamavit concio. 59 : 1 |
ſuccurrerat domino. 34 : 18 |
ſuccurrit jacturæ hominum patrimonio ſuo. 149 : 11 | valetudini. 133 : 9 |
cum ſudore ſummo conſequendum, *neut.* 147 : 16 |
ſuffecerit ingenium civilibus artibus. 116 : 14 |
ſuffeciſſe ſuſtinendo imperio. 151 : 6 |
ſuffecto collega. 51 : 23 |
ſuffectus in eius locum. 47 : 15 | 50 : 1 |
ſufficere. 76 : 5 |
ſufficiat facilius negotio. 117: 13 |
ſufficiant cervices ſuſtinendo imperio. 151 . 5 |
ſufficiebant collegæ ſacerdotes. 40 : 7 |
ſufficiente vigori animi compage corporis. 146 : 16 |
ſuffixit cruci. 69 : 4 |
ſuffoſſis montibus. 60 : 18 |
ſuffragii. 21 : 14 |
ſuffragiis. 45 : 3 | 77 : 10 | 113 : 16 |

suffragio. 20 : 9 | 21 : 10 |
sui, *genit.* 12 : 13 | 16 : 3 | 17 : 24 | 26 : 8 | 38 : 15 | 41 : 2 | 44 : 8 | 49 : 23 | 53 : 24 | 56 : 18 | 62 : 23 | 63 : 2 | 66 : 11 | 88 : 2 | 89 : 7 | 91 : 8 | 93 : 10, 11 | 96 : 17, 21, 26 | 97 : 21 | 106 : 7 | 107 : 6. 7, 24 | 110 : 1 | 111 : 2 | 116 : 15 | 117 : 24 | 118 : 11 | 120 : 9 | 121 : 2 | 126 : 9 | 127 : 1 | 131 : 13 | 132 : 2 | 142 : 9 | 143 : 14 | 148 : 1 |
suis. 31 : 1 | 36 : 11 | 44 : 2 | 49 : 3 | 57 : 1 | 83 : 5 | 95 : 7 | 97 : 11 | 98 : 18 | 99 : 0 | 124 : 6 | 125 : 21 | 128 : 10 |
Sulla, *nom.* 43 : 10 | 44 : 16 | 46 : 9 | 50 : 5, 17 | 51 : 7 | 52 : 10, 16 | 54 : 6, 13, 19, 22 | 57 : 12 | 59 : 8 | 68 : 6 | *ablat.* 43 : 26 | 44 : 11 | 50 : 10 | 52 : 9 | 53 : 3, 21 |
Sullæ. 45 : 16 | 46 : 4, 7, 18 | 47 : 5 | 50 : 22 | 51 : 2, 12 | 52 : 6 | 53 : 11 | 55 : 2 | 68 : 5, 7 | 69 : 7 | 87 : 14 |
Sullam. 39 : 15 | 50 : 4 | 51 : 6, 25 | 54 : 18 |
Sullana victoria. 49 : 4 |
Sullanæ, *plur.* 54 : 20 |
Sullani, *gen.* 37 : 18 | 90 : 15 |
Sulpicio. 46 : 11 | 47 : 7 |
Sulpicium. 46 : 12 | 62 : 19 |
Sulpicius. 37 : 7 | 45 : 19 |
sum. 122 : 12 | 123 : 2 |
sumere. 60 : 15 |
sumendi supplicii de. 68 : 28 |
summa, *adject. ablat.* 33 : 13 | 113 : 7 | 137 : 11 | 145 : 4 | *adject. neut.* 86 : 13 | 87 : 5 | 99 : 3 | summa imis miscuit. 30 : 1 |
summa belli, *subst.* 39 : 8 | summa defienda est. 138 : 11 | summa imperii pervenit ad. 101 : 5 | summa virium penes eum foret. 89 : 1 | de summa rerum dimicat. 91 : 24 |
summæ, *dat.* 41 : 11 |
summam. 91 : 13 | 101 : 1 | 109 : 17 | 116 : 8 | 137 : 16 | summam imperii detulerunt Pompeio. 76 : 24 |
summ.. *gen.* 141 : 15 |
summis. 30 : 14 | 117 : 2 |
summiserint privato fasces. 118 : 7 |
summitti ei. 63 : 17 |
summo. 26 : 17 | 104 : 1 | summo cum sudore. 147 : 16 | summo imperatorum. 81 : 16 |
summotæ è foro seditio. 145 : 11 |
summoto eo. 88 : 10 |
summotus à republica. 92 : 6 |
summoveret eos à republica. 92 : 16 |
summum, , *neutr.* 26 : 18 | 53 : 21 | 57 : 6 | 81 : 23 | 83 : 10 |
summus. 60 : 15 |
sumpsisset togam virilem. 117 : 22 |
sumpsit animum ex successu. 45 : 2 |
sunt. 7 : 16 | 10 : 2 | 11 : 8 | 12 : 11 | 13 : 13 | 28 : 9 | 35 : 9 | 37 : 2 | 44 : 11 | 47 : 5 | 50 : 10 | 54 : 10 | 55 : 2 | 58 : 18 | 59 : 16 | 61 : 15, 16 | 65 : 12 | 67 : 9 | 70 : 10 | 74 : 2 | 76 : 1, 18 | 79 : 1 | 85 : 7 | 87 : 22 | 88 : 7 | 89 : 19 | 99 : 2 | 101 : 14 | 102 : 19, 23 | 108 : 7 | 110 : 19 | 112 : 12, 18 | 114 : 21 | 117 : 14, 21 | 130 : 5 | 131 : 10 | 135 : 6 | 139 : 21 | 144 : 4, 6 | 146 : 5 | 148 : 3 |
suo. 1 : 1 | 9 : 2 | 37 : 12 | 49 : 17 | 52 : 9 | 58 : 16 | 60 : 15 | 66 : 12, 16 | 68 : 19 | 73 : 2 | 79 : 8 | 85 : 16 | 88 : 13 | 91 : 23 | 94 : 19 | 99 : 13, 18 | 107 : 16 | 118 : 8 | 131 : 21 | 132 : 3 | 139 : 19 | 140 : 11 | 148 : 16 | 149 : 5, 11 | 150 : 1 |
suorum. 15 : 18 | 77 : 19 | 82 : 12 | 86 : 2 | 96. 10 | 125 : 14 | 132 : 20 | 148 : 15. 18 | 149 : 5 |
suos. 68 : 25 | 84 : 16 | 115 : 1, 17 | 118 : 7 | 126 : 5 | 140 : 5 | 146 : 2 |
super, *acc.* 32 : 15 | 63 : 18 | 67 : 21 | 86 : 6 | 94 : 20 | 149 : 6 | super quod ascendi non potest. 81 : 5 |
superaret. 51 : 17 |
superat. 52 : 8 |
superata classis. 106 : 6 |
superatis difficultatibus. 140 : 2 |
superato terrarum orbe. 18 : 16 |
superatus æquitate gratia. 146 : 1 |
superavit. 16 : 14 |
superbe. 86 : 16 |
superbiam. 39 : 5 |
supercilio truci protegens singularem nequitiam. 119 : 5 |
superesse sibi vim resistendi. 126 : 14 |
superesset. 145 : 6 |
superfuit. 104 : 10 | 139 : 5 |
superfuso altaribus sanguine. 49 : 9 |
superior. 13 : 10 |
superiore. 30 : 14 |
superiores. 4 : 4 |
superiori. 119 : 14 |
apud superos, *in vita.* 75 : 18 |
superstites. 17 : 10 |
superstiti. 81 : 16 |
supervacaneum, *neut.* 62 : 16 |
supervacua, *neutr.* 24 : 1 |
suppari ætate. 26 : 1 |
supplementum. 149 : 12 | adjectum coloniæ. 103 : 1 |
supplex. 63 : 11 |
supplicem. 14 : 11 | 50 : 28 | 101 : 18 | 126 : 15 |
supplicii. 68 : 28 |
suppliciis. 81 : 17 |
supplicio. 139 : 1 | supplicio debuerat spiritum. 62 : 11 |
suppliciorum. 49 : 6 |
Sura, *nom.* 10 : 1 |
suscepisset. 143 : 4 |
suscepit vota pro salute ejus. 75 : 17 |
suscepti operis. 62 : 23 |
suscipere molem belli. 100 : 14 |
suscipit patronus assuetam sibi causam. 139 : 10 |
suspectam fecerit societate consilii. 62 : 5 |
suspectus iis. 68 : 15 |
suspicione oppressi Ciceronis caruerunt. 71 : 16 |
suspicit potentem humilis. 145 : 16 |
sustentaretur valetudo cura Cæsaris. 133 : 4 |
sustentatis in ponte hostibus. 34 : 19 |
sustentatum feliciter bellum. 122 : 5 |
sustinendo imperio. 151 : 5 |
sustinerent onera ordinis. 55 : 18 | non sustinerent deprecari pro se. 107 : 23 |
sustineret petere. 49 : 20 |
non sustinet rogare, quod cogere se putat posse. 102 : 27 |
sustinuisse hostes. 131 : 18 |
sustinuit usurpare. 67 : 7 |
sustulerunt. 17 : 11 |
sustulit. 18 : 8 | 144 : 13 | su-

sulit filios, *gen.* 17: 9 |
Sutrium. 20: 5 |
suum, *masc.* 30: 5 | 69: 15 | 85: 14 | 141: 19 | 145: 10 | 148: 7, 14 | *neut.* 32: 3 | 126: 10 | 130: 11 |
suus. 117: 23 | 130: 15 |
Suessa. 21: 3 |
Syracusas. 42: 5 |
Syracusis. 64: 6 |
Syria. *nom.* 63: 21, 23 | 65: 11 | 73: 7 | 134: 4 | *ablat.* 93: 8 |
Syriæ, *gen.* 15: 6 |
Syriam. 73: 10, 16 | 93: 9 | 100: 3 | 119: 13 |

T.

Tabernaculo. 95: 15 |
tabula. 52: 20 |
tabularum. 92: 2 |
tabulas. 19: 12 |
tacitas offensiones. 114: 5 |
tacitus. 125: 8 |
talem. 99: 19 |
tales. 79: 11 |
talium. 16: 21 | 27: 10 |
tam. 11: 10 | 13: 2 | 14: 6 | 23: 14 | 44: 4 | 59: 2, 15 | 71: 11 | 72: 6 | 80: 3 | 81: 11 | 83: 4 | 102: 6 | 103: 11 | 107: 20 | 109: 16 | 110: 6 | 111: 6 | 112: 6 *ter* | 120: 12 | 128: 4, 15 | 142: 16 | tamquam. 33: 11 | 55: 5 | 88: 11 | 90: 16 | 110: 22 | 138: 23 | 144: 14 | 151: 4 | tamque. 19: 4, 10 | 33: 1 | 119: 15 |
tamen. 19: 14 | 24: 2 | 39: 8 | 40: 15 | 49: 19 | 55: 13 | 58: 11 | 59: 17 | 67: 11 | 71: 14 | 90: 20 | 91: 18 | 92: 15 | 93: 10 | 99: 12 | 104: 8, 10 | 112: 14 | 113: 16, 25 | 119: 10 | 123: 12 | 139: 22 | 142: 3, 20 |
tandem. 70: 15 | 130: 8 | 149: 3 |
tamquam. 126: 23 | 133: 5 |
tanta, *nom. fem.* 142: 19 | *ablat.* 52: 1 | 54: 12 | 62: 3 | 139: 20 |
tantæ, *dat.* 35: 14 | 125: 17 | *plur.* 74: 6 |
tantam. 11: 10 | 43: 23 |
tanti, *gen.* 32: 14 | 46: 23 | 66: 16 | 81: 9 | 87: 11 | 90: 24 | 114: 24 | 116: 3 | 118: 17 | 136: 13 | tanti habitet. 38: 4 | tanti mox viri, *gen.* 86: 7 | tanti evasuri viri, *gen.* 68: 19 |
tantis. 29: 17 | 40: 3 | 67: 7 |
tanto. 10: 18 | 74: 10 | 83: 4 | 118: 2 | 132: 9 | 135: 7 | *adv.* 42: 4 |
tantorum. 116: 12 | 128: 20 | 133: 5 | 134: 9 |
tantum. 33: 7 | 95: 24 | 119: 2 | 132: 4 | 133: 9 | 136: 21 | 147: 14 | tantum excessit, ut. 14: 19 | tantum profusum sanguinis. 79: 9 | tantum pace pessimus, quantum bello optimus. 39: 1 | in tantum, ut. 57: 17 | 101: 19 | 112: 3, 21 | 81: 7 | in tantum in quantum. 14: 4 | 70: 8 | 134: 8 |
tantummodo. 46: 16 | 68: 16 | 73: 11 | 77: 8 | 99: 13 | 110: 13, 14 | 125: 16 | 128: 12 | 136: 15 | 145: 21 |
tantus. 128: 19 |
tarditas. 94: 16 |
tardius. 94: 10 |
Tarentum. 23: 5 |
Tarpeio. 51: 5 |
Tarracinam. 21: 2 |
Tauro. 146: 7 |
Taurominium. 101: 12 |
Taurus. 107: 2 |
te, *acc.* 35: 17 | 59: 1 | 91: 9 | 122: 19 | *ablat.* 42: 1 | 91: 2 *bis* | 123: 1 |
tecum. 122: 20 |
Tegeam. 2: 5 |
tela, *neut.* 102: 17 |
Telamone. 1: 2 |
Telesini, *gen.* 54: 18 |
Telesino. 54: 11 |
Telesinus. 53: 16 | 54: 4 | Pontius. 43: 18 |
Temenus. 3: 18 |
temerario consilio. 140: 3 |
temerarium in consultando. 51. 22 |
temerarius ultra fortem. 92: 11 |
temere. 120: 15 |
temeritate. 78: 19 | temeritate facti. 95: 20 |
temeritatis. 16: 32 |
temperamento animi. 149: 7 |
quanto cum temperamento utilitatis. 130: 3 |
temperans humanitate gravitatem. 136: 1 |
temperans navigiam. 135: 5 |
temperare mihi nequeo quin. 24: 2 |
temperaret vitam aut mortem nunc ira nunc venia. 138: 20 |
temperari posset exercitus. 132: 16 |
temperata pretio omnia. 86: 24 |
temperatior Mario. 47: 7 |
temperaturus fuerat victoriam arbitrio Cleopatræ. 107: 16 |
temperavit animum ab quin. 61: 3 | modum honorum. 141: 17 |
non tempero mihi quin. 124: 17 |
tempestas. 118: 16 |
tempestate. 1: 1 | 2: 3 | 4: 13 | 101: 7 | tempestate, *tempore.* 100: 9 |
tempestatem. 96: 7 |
templi. 14: 18 | 52: 19 |
templo. 118: 14 |
templum. 103: 8 | 149: 6 |
tempora. 3: 1 | 16: 5 | 36: 5 | 37: 1 | 45: 5 | 61: 6 | 62: 17 | 74: 1 | 89: 19 | 92: 12 | 99: 1 | 103: 6 | 115: 10 | tempora Iliaca componentes, *vel* Iliacas scribentes. 5: 9 |
tempore. 3: 10, 13 | 5: 12 | 7: 5 | 8: 11 | 10: 12 | 12: 11 | 15: 16 | 17: 22 | 19: 22 | 37: 15 | 45: 11 | 62: 18 | 68: 6 | 70: 13 | 74: 18 | 75: 15 | 90: 16 | 93: 21 | 96: 13 | 101: 5 | 117: 25 | 120: 8 | 131: 12, 20 | 140: 12 | 143: 10 | 144: 18 |
tempori. 114: 6 |
temporum. 114: 10 |
temporibus. 8: 5 | 19: 19 | 133: 11 | temporibus insidiari. 48: 10 |
temporis. 10: 9 | 11: 12 | 18: 7 | 24: 5 | 33: 18 | 39: 11 | 63: 8 | 73: 6 | 91: 11 | 104: 15 | 113: 4 | 150: 5 |
temporum. 9: 9 | 23: 11 | 24: 9 | 25: 9 | 26: 11 | 27: 3 | 37: 3 | 79: 22 | 124: 12 | temporum claustris circundata. 26: 12 |
tempus. 9: 11 | 10: 7 | 15: 5 | 17: 19 | 20: 2 | 23: 12 | 33: 10, 18 | 59: 7 | 60: 20 | 71: 5 | 86: 18 | 88: 14 | 102: 28 | 113: 22 | 119: 12 | 122: 7 | 133: 2 | 137: 26 | 141: 28 |
tenax amicitiarum. 56: 19 | exempli. 106: 7 |

tendens ad Tiberium. 134: 17 |
tendentium cursu ad. 94: 11 |
tenderet ad. 94: 10 | in. 47: 14 |
tenebamus armis ripam. 125: 7 |
tenens. 95: 1 | 104: 18 |
teneret principatum. 70: 20 | armis principatum. 83: 18 |
tenerentur ab inimicis homines. 50: 15 |
teneretur regio castris Pompeii. 78: 10 |
tentare. 132: 20 | dubiam spem armorum. 95: 7 |
tentari. 77: 1 |
tentassent eum insidiis. 81: 15 |
tentatâ hostis misericordiâ. 95: 15 |
tentato exercitu. 125: 17 |
tentavit bellum componere. 52: 3 |
quod erat tentatum opere, *neut.* 124: 9 |
tentatus gravissima valetudine. 75: 15 |
tentemus implere. 121: 16 |
tenuem tramitem. 31: 9 |
tenuit se domo. 71: 4 |
Tenum. 7: 12 |
Terentium. 25: 14 |
Tergestis. 128: 9 |
tergiversanter. 14: 5 |
à tergo sedium suarum. 126: 22 |
post tergum. 29: 7 |
terminarentur jure *negotia.* 137: 16 |
terminant finem Italiæ *Alpes.* 127: 2 |
terminatus Armeniâ finis imperii 63: 24 |
termino extremo orbis nostri. 4: 15 |
terminum capiebat in concupiscenda pecunia. 73: 9 |
terra, *abl.* 54: 9 | 81: 8 | 101: 14 | 107: 2, 17 |
terræ, *dat.* 148: 17 |
terrarum, 58: 1, 10 | 59: 13 | 65: 17 | 67: 9 | 70: 13 | 81: 4 | 82: 9 | 86: 11 | 96: 3 | 106: 13 | 107: 19 | 110: 10 | 111: 1 | 113: 5 | 118: 9 | 120: 21 | 145: 20 | 151: 5 | orbe. 18: 16 | orbem. 32: 15 |
terras. 60: 18 |
terrerent. 58: 6 |
terreret. 128: 22 |
terribile. 82: 7 |
terribilior. 106: 2 |
terribiliora. 77: 7 |
terribilis. 45: 15 |
territa, *nom. fœm.* 84: 3 |
territo. 94: 6 | 139: 14 |
territus. 32: 9 | 114: 24 |
terrore. 111: 20 |
terrores. 32: 12 |
terrori. 68: 12 |
terroris magni bellum 149: 3 |
tertiâ. 104: 11 |
tertio *ablat.* 9: 3 | 64: 23 | 67: 9 |
tertium, *masc.* 39: 4 | 55: 23 | 111: 10 | *adverb.* 52: 21 |
tertius. 17: 12 | 40: 5 | 74: 13 |
testamenta in procinctu. 33: 4 |
testamenti. 86: 4 |
testamentum. 84: 11 | 85: 5 |
testamento relicta *provincia.* 65: 20 |
testaretur. 92: 17 |
testati edictis, sc. 87: 29 |
testatum est ipsius prædicatione, quasi, &c. 134: 14 | testatum experimentis esset. 135: 22 |
testatur. 52: 20 |
testatus est parentes, *declaravit.* 10 14 |
testimonio. 53: 2 |
testimonium. 98: 5 | 135: 18 | 139: 18 |
testudine. 83: 2 |
tetrarcharum. 78: 12 |
Teucer. 1: 2 |
Teutonicam. 139: 13 |
Teutoni, *plur.* 36: 10 |
Teutonis. 39: 21 | 40: 8 |
Teutonum, *gen.* 40: 10 |
theatralis seditio. 145. 14 |
theatri. 75: 14 |
theatro. 59: 10 | 102: 1 |
theatrum. 21: 15 |
Thebanum. 27: 8 |
Thebas. 27: 11 |
Theodoti. 80: 17 |
Theophanis. 45: 15 |
Thesprotia. 2: 2 |
Thesprotius. 5: 6 |
Thessalia. 5: 7 | *abl.* 5: 9 |
Thessaliam. 79: 3 |
Thessalo. 5: 13 |
Thessalos. 5: 13 |
Thessalum. 6: 2 |
Thessalus. 5: 5 |
Thraciâ. 117: 4 | 120: 2 |
Thraciæ. 131: 8 |
Thracum. 131: 7 |
Thucydidis. 62: 22 |
Thurios. 92: 7 |
thyrsum. 104: 18 |
Tiberii, *gen.* 34: 10 | 140: 13 | 142: 8 | Cæsaris. 97: 14 | 122: 8 | 141: 6 | 147: 22 | Gracchi. 29: 12 | 30: 10 | 32: 6 | 34: 20 | 35: 12 |
Tiberim. 34: 21 | 72: 15 |
Tiberio Cæsare. 124: 2 | Nerone. 119: 14 |
Tiberium. 129: 7 | 134: 17 | 141: 20 | Cæsarem. 78: 1 | Gracchum. 33: 10 |
Tiberius. 131: 20 | 143: 13 | Cæsar. 65: 24 | 127: 4 | 146: 12 | Claudius Nero. 97: 13 | 114: 10 | Gracchus. 29: 12 | Nero. 117: 16 | 121: 3 |
Tibullus. 63: 1 |
Tifata. 52: 16 |
Tigranem. 59: 24 | 63: 7 |
Tigranis. 63: 10 |
timeat. 97: 18 |
timebatur. 126. 23 |
timendum, *neut.* 126: 12 |
timendus 126: 21 |
timere. 115: 12 |
timeres. 95: 22 |
timeret. 137: 23 |
timeretur. 56: 20 |
timeri. 83: 18 |
timet. 145: 17 |
timetur. 58: 15 |
timidius. 109: 3 |
timori. 33: 7 |
timoris perpetui præcipuique rem. 149: 12 |
timueramus. 14: : 18 |
timuerat. 13: 9 |
timuerant. 66: 17 |
timuerunt. 142. 14 |
timuisse. 55: 6 |
Tironis, *vel* T. Neronis. 98: 8 |
Tisamenus. 3: 7 |
Titi Manlii. 64: 21 |
Titium. 99: 17 |
Titius. 105: 6 |
Titio. 101: 19 |
Tito Didio. 43: 25 | Manlio. 64: 13 |
titulis prænitet forum. 65: 22 |
titulo imperii cedebat Lepido. 89: 1 |
titulo ministerii. 72: 8 |
titulum provinciæ retinere. 77: 9 |
Titum Coruncanium. 147: 6 |
Titus Ampius. 67: 3 | Labienus. 67: 3 |
togâ, *ablat.* 56: 10, 17 | 144: 17 |
togæ, *gen.* 17: 23 | 30: 14 |
togam virilem. 117: 22 |

togatis

togatis. 37 : 10 |
togatum. 60 : 19 |
togatus. 30 : 10 |
tolerabilem futuram ſibi fortunam. 63 : 16 |
toleravit inopem vitam. 47: 1 |
tolerandas civitati leges. 46: 6 |
tollendum, *maſc.* 88 : 15 |
tormentis *bellicis*. 103 : 16 |
torpebat oppreſſa civitas. 87 : 4 |
Torquato. 21 : 18 |
tot. 31 . 20 | 57 : 6 | 66 : 20 | 75 : 19 | 90 : 19 | 111 : 1 | 112 : 2 *bis* | 120 : 4 | 134 : 1 | tot taleſque. 70 : 11 | tot tantarumque. 116 : 12 |
tota, *nom. fam.* 124 : 2 |
totam. 102: 12 |
toti, *dat.* 29 : 20 |
totidem. 67 : 10 | 81 : 3 | 117: 17 | 136 : 14 |
toties. 32 . 9 |
totius. 31: 2 | 47: 22 | 58: 10 | 91 : 11 | 104 : 1 | 131 : 19 |
toto. 51 : 23 | 82: 9 | 104 : 8 |
totum, *maſc.* 32 : 15 | 58 : 1 | 126: 17 |
totus. 56 : 1 | 65 : 17 | 96 : 12 |
tractu eodem temporum. 22 : 11 | 37 : 3 | 38: 6 | in eo tractu. 93 : 11 | 114 : 22 | hujus temporis tractu. 11 : 2 | hoc tractu temporum. 9 : 9 | 99 : 22 | 114 : 10 | tractu olimo Hiſpaniæ. 4 : 14 |
tractum Galliæ provinciarum. 122 : 14 |
tractus ejus gentibus, *genit.* 128 : 2 | tractus orientis occidentiſque, *acc.* 145 : 19 |
tradidere exercitus Antonio. 89 : 10 |
tradiderunt vinctos Mithridati. 45 : 14 |
tradidit regnum Artavaſdi. 114 : 24 | ſe Cæſari exercitus. 78 : 6 |
tradidiſſent ſe his exercitus. 87 : 26 |
traditi ab Auguſto exercitus. *gen.* 129 : 11 |
traditis armis. 124 : 5 |
tragœdia, *nom.* 25 : 13 |
tragœdias. 25 : 1 |
tragœdiis. 37 : 10 |
tragici. 5 : 10 |
trahebat. 131 : 9 | trahebat æſtiva juriſdictionibus. 137 *Velleius Paterculus.* 10 | ſecum magnam manum Thracum. 131 : 9 |
trahens caudam. 105 : 2 | nihil trahens præter nomen. 102 : 16 |
trahentis bellum in tertium annum. 39 : 4 |
traheret bellum. 79 : 6 |
trahet laudem Ciceronis ævi ſui comitem. 91 : 8 |
tranquillitatis. 121 : 19 |
tranquillum vultu vitaque Sejanum. 147 : 1 | tranquillum nihil. 34 : 6 |
trans. 40 : 7 |
tranſcendam ad majora. 149: 17 |
tranſcendêre Rhenum. 36 : 11 |
tranſcenderet in *navem*. 81 : 1 |
tranſcurſu dicenda, *neut.* 81: 25 | in hoc tranſcurſo dicendum. 118 : 3 | tranſcurſu tam arctati operis. 107 : 20 |
tranſcurſum ad vitia eſt. 28: 5 |
tranſduxerat. 139 : 17 |
tranſeat caſus in culpam. 158 : 6 |
transferre. 40 : 25 |
transferebat. 34 : 4 |
transfixit. 53 : 14 | 138 : 21 | ſe gladio. 34 : 20 | 89 : 5 | 98 : 11 |
transfixum ſe gladio. 97 : 11 |
transfixus uno ictu 95 : 3 |
transfuga, *nom.* 105 : 8 |
transfugerat. 54 : 18 |
transfugiebant. 106 : 3 |
transfugit. 105 : 4 |
tranſgredi mentionem hujus viri. 126: 1 |
tranſgreditur ultra Rhenum. 139 : 14 |
tranſgreſſi ad Deos. *gen.* 97: 21 |
tranſgreſſos. 77 : 18 | tranſgreſſos in. 73 : 17 |
tranſgreſſum, *maſc.* 73 : 12 |
tranſgreſſus annum. 35 : 3 | fugâ Alpes. 88 : 17 | in Aſiam. 50 : 17 |
tranſjecerant exercitus in. 93 : 25 | 94 : 1 |
tranſjeciſſet exercitum in. 173 : 1 |
tranſjecit exercitum in. 64: 5 | tranſjecit ſinum maris. 69 : 12 |
tranſiit Rubiconem. 77 : 11 |
tranſiret à patribus ad plebem. 71 : 12 | tranſiret in ejus ſententiam. 62 : 8 |
tranſit admiratio ad conditionem temporum. 27 : 3 |
tranſitus. 27 : 1 | tranſitus Viſurgis. 123: 6 |
tranſlata in Neronem belli moles. 116 : 20 |
tranſlatum imperium ad. 8: 12 |
tranſmarina imperia. 87 : 26 |
tranſmarinas provincias. 87: 1 | 96 : 13, 23 | 100 : 1 | 118 : 5 | 148 : 14 |
tranſmarinis provinciis. 70: 15 | 78 : 10 | 87 : 9 | 88: 5 | 131 : 5 |
tranſmiſere Dyrrachium. 77: 13 |
tranſmiſit ad Cæſarem. 106: 10 |
tranſmittere legiones. 78 : 14 |
tranſmitteret in Italiam. 79: 5 |
tranſtulerant. 59 : 9 |
traxit Cæſarem pietas in urbem. 123: 17 |
Trebonio. 83 : 11 |
Trebonium. 93 : 3 |
Trebonius. 109: 5 |
trecentæ. 43: 7 |
trecentas. 47 : 21 |
trecentos. 20 : 7 | 21: 11, 12 | 87 : 14 | 98 : 7 | 147 : 6 |
tredecim. 55 : 22 | 103 : 13 |
trepidatio Senatus. 142 : 14 |
ſine trepidatione delectus. 149 . 13 |
trepidatum apud ſigna legionum. 131 : 11 |
tres. 2 : 3 | 23 : 9 *bis* | 32 : 1 | 48: 20 | 55 : 21 | 81 : 3 |
tribubus. 47 : 11 |
tribuendum ei plurimum. 147 : 17 | multum memoriæ Magni. 43 : 22 |
tribuêre tantum Tullio, ut. 147 : 14 |
tribunal. 124 : 7 |
tribunali. 137 : 10 |
tribunatu. 71 : 12 |
tribunatu caſtrorum. 122 : 7 |
tribunatum. 33 : 15 | 34 : 7 | 40 : 21 |
tribuni. *gen.* 89 : 22 | plebis. 72 : 3 | *plur.* 67 : 4 | 73 : 10 |
tribunis. 41 : 17 | 131 : 16 | plebis. 129: 10 |
tribunitiæ poteſtatis. 111 : 11 |

ſ

117 : 17 | 121 : 9 |
tribuniciam potestatem. 57 : 11 |
tribuno. 32 : 6 | militum. 119 : 21 | plebis. 43 : 12 |
tribunos plebis. 92 : 13 |
tribunus. 58 : 4 | 89 : 21 | plebis. 29 : 16 | 40 : 6 | 45 : 19 | 51 : 4 | 60 : 3 | 61 : 24 | 76 : 2 |
tribus, *abl.* 76 : 19 | 142 : 7 | *acc.* 47 : 8 |
tributariam fecit. 65 : 7 |
tricesimo. 9 : 3 |
tricesimum. 116 : 19 |
triennii. 141 : 12 |
triennio. 3 : 7 | 20 : 11 | 21 : 3 | 22 : 9 | 117 : 7 |
triennium. 18 : 19 | 21 : 2, 18 | 22 : 14 | 51 : 13 | 61 : 2 | 75 : 9 | 113 : 21 | 122 : 3 | 150 : 2 |
triginta. 11 : 4 | 12 : 13 | 20 : 7 | 39 : 17 | 47 : 22 | 51 : 11 | 118 : 13 |
trigesimo. 32 : 21 |
trigesimum. 95 : 18 |
trimo, *vel* primo. 114 : 11 |
triste. 28 : 10 |
trium. 136 : 14 |
triumphalem virum. 34 : 9 |
triumphalia. 136 : 3 | ornamenta. 122 : 7 | 135 : 16 | 145 : 1 |
triumphalibus ornamentis. 130 : 14 | 134 : 21 |
triumphans. 134 . 14 |
triumphans. 91 : 21 |
triumphantium 67 : 5 |
triumphare. 134 : 21 | 141 : 10 |
triumpharet ex. 67 : 9 |
triumpharunt ex. 57 : 3 |
triumphaverat. 14 : 3 |
triumphaverunt. 36 : 5 | 39 : 22 |
triumphavit ovans. 116 : 5 |
triumphavit. 90 : 11 |
triumphi, *gen.* 15 : 18 | 16 : 4 | 38 : 12 | 67 : 13 | 148 : 10 | *plur.* 14 : 16 |
triumphis. 43 : 14 | 110 : 18 | 117 : 17 |
triumpho. 14 : 14 | 31 : 17 | 39 : 20 | 57 : 3 | triumpho nocturnæ expeditionis lætus. 68 : 25 | in triumpho ductus. 90 : 10 |
triumphorum. 110 : 5 |
triumphos. 17 : 6 | 32 : 12 | 81 : 4 | 83 : 1 | 141 : 7 | 146 : 8 | 147 : 11 |
triumphum. 14 : 18 | 61 : 5 | 78 : 22 | 140 : 23 | 141 : 15 |
triumphus. 39 : 8 | 74 . 5 | 88 : 8 | 117 : 1 | 141 : 3 | triumphus ex Scordiscis. 37 : 2 |
triumviratus, *genit.* 107 : 24 |
triumvir reipublicæ constituendæ. 109 : 8 |
triumviro. 91 : 3 |
triumviros. 30 : 4 |
triumvirum. 34 : 10 |
Trojam. 3 : 8 | 12 · 12 |
Troici, *gen.* 8 : 6 |
truces. 115 : 8 | 134 : 17 |
truci supercilio. 119 : 6 |
trucidassent. 40 : 2 |
trucidatarum legionum. 136 : 13 |
trucidati, *plur.* 123 : 16 |
trucidatis, *abl.* 40 : 9 |
trucidatus. 138 : 18 |
trucidaverat. 138 : 19 |
trucidavit. 55 : 11 |
tu. 11 : 14 | 18 : 14 | 35 : 6 | 41 : 26 | 76 : 20 | 90 : 8 | 91 : 1 | 105 : 10 |
tuebantur. 43 : 3 |
tuendum, *masc.* 96 : 20 | *neut.* 143 : 4 | 149 : 9 |
tueri. 102 : 24 |
tugurio. 47 : 1 |
tulerant arma contra. 55 : 14 | 82 : 20 | 108 : 15 |
tulerat fructum ex. 89 : 16 |
tulerat *legem.* 93 : 19 |
tulerunt legem, ut. 67 : 4 |
tulisse iniquo animo. 57 : 7 |
tulisset *sententiam.* 75 : 3 |
tulit. 60 : 10 | graviter. 120 : 13 | ævum historicos. 26 : 3 | leges. 46 : 6 | legem. 40 : 6 | 58 : 5 | 71 : 12 | legem de. 49 : 2 | legem ut. 60 : 4 | 70 : 23 | 72 : 8 | legem ad populum. 46 : 3 | 73 : 5 | pretium voluntatis erga Brutum suæ. 80 : 3 | pretium voci & consilii. 143 : 14 | pretium conservatæ patriæ calamitate exilii. 71 . 15 |
Tullio. 26 . 8 | 147 : 13 |
Tullius. 89 : 19 |
tum. 3 : 8 | 5 : 1, 3 | 12 : 3 | 13 : 12 | 14 : 2 | 15 : 6 | 28 : 7, 8 *bis* | 29 : 3 | 30 : 7, 16 | 36 : 10 | 37 : 17 | 40 : 4 | 41 : 2, 13 | 44 : 1 | 46 : 9, 23 | 47 : 17 | 49 : 11 | 50 : 14 | 51 : 7 | 54 . 6 | 56 : 21 | 59 : 2 | 61 : 5 | 63 : 22, 23 | 66 : 11 | 71 : 5 | 73 : 16 | 74 : 12 | 76 : 13 | 78 : 18 | 79 : 3 | 80 : 12 | 89 : 25 | 90 : 2 | 92 : 9 *bis* | 94 · 1, 8 | 95 : 10 | 96 : 16 | 97 : 22 | 99 : 6 | 113 : 6, 10 | 117 : 1 | 118 : 20 | 121 : 2 . 17 | 123 : 8 | 125 : 8 | 128 : 3 | 133 : 7 | 135 : 6 | 137 : 18 | 142 : 7 | 147 : 8 | 149 : 10 |
tumescens bellum. 42 : 9 |
tumultuando. 34 : 25 |
tumultuariâ *classe.* 68 : 13 |
tumultuarium principatum. 126 : 3 |
tumultuatur. 101 . 18 |
tumuli. 130 : 8 |
tumultu. 97 : 3 |
tumultum. 92 : 6 |
tumultuosiorem Italiam. 96 : 25 |
tumultus, *gen.* 144 : 13 |
tumulum. 94 : 18 |
tunc. 21 : 5 | 39 : 15 | 69 : 9 | 76 : 6 | 102 : 15 | 109 : 10 | 142 : 14 |
tuo. 115 : 21 | 120 : 1 | 121 : 3 | 122 : 4 | 125 : 11 |
turbam. 102 : 22 |
turmâ. 17 : 1 |
turmæ, *gen.* 16 · 20 |
turmam statuarum equestrium. 16 : 18 |
turpe. 31 : 11 | 49 : 24 | 63 : 16 | 111 : 21 | 138 : 23 |
turpem. 100 : 11 |
turpi. 87 : 19 |
turpia. 29 : 5 |
turpissima, *neut.* 29 : 3 |
turpissimam mortem. 57 : 2 |
turpissimæ legis. 50 : 1 |
turpiter. 86 : 19 | facere aut pati. 118 : 16 |
turpitudine ingenii. 03 : 16 |
turpius, *neut.* 112 . 1 |
Tuscis. 11 : 3, 5 |
Tusculo. 147 : 10 |
Tuscus. 35 : 5 |
tutelam imperii. 123 : 17 | in tutelam securitatis suæ advocet. 147 : 21 |
tutissima situ locorum juventus. 124 : 5 |
tutissimas locis gentes. 115 : 7 |
tutissimum, *neut.* 155 : 10 |
tuto. 85 : 1 | 86 : 13 |
tuum, *neut.* 128 : 4 |
tuum, *neut.* 91 : 9 |

tyranni. *gen.* 84 : 12 |
Tyria. *nom. sing.* 4 : 13 | *abl.* 9 . 10 |
Tyro. *abl.* 42 : 5 |
Tyrrhenum. 3: 4 |
Tyrrhenus. 3 : 2 |

V.

CUm comitatu , quem semper illi vacare moris fuit. 66 . 10 |
vacarent latrociniis provinciæ , *carerent.* 112 : 9 |
vacaret huic uni animus. 133 · 6 |
vacat mihi exprimere. 142: 17 *bis* |
vacaverant bellis provinciæ , *caruerant.* 112 : 8 |
vacaverunt anni decem hoc munere , *caruerunt.* 21 . 5 |
non vacavit Romanis colonias condere. 22 : 4 |
vacillantium gentium. 139 : 21 |
vacuam Italiam. 128 : 4 |
vacuirent bona. 55 : 15 |
Vagiennis. 23 : 9 |
vagum. *masc.* 98 : 16 |
Vala Numonius. 139 : 2 |
Valentia. 21 : 1 |
valentia omnia. 76 : 22 |
Valerio Flacco. 23 : 10 |
Valerium Flaccum. 50 : 23 |
Valerius Antias. 37 : 20 | Flaccus. 50 : 1 |
valetudine gravissima tentatus. 75 : 15 | infirmissimus. 94: 4 | ingravescente. 142: 5 |
valetudini. 133 : 9 |
valetudinis in deterius inclinatæ principia. 142 : 3 |
valetudo. 133 : 4 |
validius diligat otium. 117 : 13 | timeretur. 56 : 20 |
validus septem legionibus Vatinius erat. 93 : 18 |
vallo. 88 : 22 |
valuissent in ipsum execrationes. 73 : 11 |
vanissimus omnium vir. 102: 6 |
vanitas ejus deprehensa. 86 : 20 |
Vari. 136 : 13 | 139 : 2 , 6 |
varia. *nom. fam.* 44 : 4 | *abl.* 13 : 9 | 82 : 2 | variâ fortunâ gestum bellum. 28: 21 |
variaret aliquid ex solito. 68: 15 |
variatum *est* præliis. 78 : 23 |
variè possessa provincia. 65 : 2 | variè se gessit. 110 : 15 |
variis. 5 : 1 | 49 : 6 | 57 : 16 | 116 : 18 |
vario Marte. 111 : 11 |
Varo. 131 : 1 | 139 : 19 , 23 | 141 : 14 |
Varro. 95 : 12 |
Varronem. 62 : 22 |
Varum. 82 : 18 | 140 : 5 |
Varus. 95 : 16 | Quinctilius. 95.14 | 136 : 16 |
vastat. 139 : 15 |
vastata igni se roque omnia. 128 : 19 |
Vatinio. 93 : 13 |
Vatinium. 93 : 14 |
Vatinius. 93 : 25 |
uberiores reditus. 105: 2 |
uberius præmium. 55 : 12 |
ubertas. 26 : 4 |
ubi. 26 : 21 | 31 : 10 | 41 : 23 | 52 : 17 | 56: 11 | 77: 27 | 96: 14 | 105 : 12 | 107: 3 | 109: 21 | 122 . 3 | 123: 12 | 126 : 7 | 131 : 14 |
ubicumque. 88 : 4 | 130 : 15 |
ubique. 81 : 17 | 107 : 2 | 110: 11 |
ve *enclit.* 23 : 25 | 26: 4 | 108: 15 | 133 : 3 |
vectum in summum fastigium visum. 57: 6 | vectum vehiculo. 85 : 16 |
vectus curru. 104 : 29 | equo. 133 : 13 |
vehementer. 121 : 7 |
vehiculo. 85 : 16 |
vehiculum. 133 : 6 |
Vejentibus. 13 : 2 |
vel 15 : 2 *bis* . 2 | 17: 4 *bis* | 29 : 1 . 2 *bis* | 15 : 5 *bis* | 33: 14 *bis* | 63: 15 *bis* | 76 : 5 | 91: 5 | 116 : 13 | *Etiam.* Vel in exilio. 87: 29 | vel satiato Antonio. 80 : 23 | vel maximum. 68 : 13 |
velatus amiculo. 102 : 21 | coronâ aurei. 104 : 17 |
velasset se honorum insignibus. 95 : 17 |
velato capite. 32 : 15 |
Veliam. 101 : 6 |
Velleiano. 134 : 13 |
Velleius. 98 : 6 |
vellent. 30: 15 |
vellet. 71 : 3 , 7 | 75: 7 | 78: 15 | 88 : 16 | 147 : 14 |
velocitate pernicibus. 60 : 22 |
velut pœniteret. 45 : 18 |
velut. 23 : 13 | 26: 23 | 33 : 5 | 46:14 | 48:26 | 53: 11 | 62 : 21 | 84 : 16 | 86 : 7 , 18 | 91 : 16 | 104 : 18 | 136: 25 | 137: 9 | 148 : 17 |
veluti. 16 : 2 | 40: 15 | 41 : 6 | 74 : 25 | 91: 27 | 120 : 8 | 142:20 | 149 : 9 |
venalis tribunus. 60: 3 | venalis in omnia & in omnibus. 105 : 1 |
vendente rempublicam consule. 86 : 24 |
venderet. 78 : 21 |
venditans se senatui litteris. 89 : 8 |
venditurum. 69 : 2 |
venerant. 132 : 6 , 21 |
venerat. 32 : 1 | 132 : 15 |
veneratione prosequimur præterita. 113 : 19 |
venerationi. 68 : 12 |
Venere. 67 : 19 |
Venetiâ. 98 : 14 |
venia. *nom.* 138 : 19 |
veniam. 107 : 13 |
veniendum est ad. 150 : 2 |
venientem. 80 : 15 | 81 : 15 |
venire. 87 : 10 |
venire in conspectum urbis. 129 : 4 |
venisset in 77 : 9 |
venis. *abl.* 49 : 9 |
venisse. 52 . 25 |
venissent. 51 : 8 |
venisset. 39 : 6 |
venitur ad tempus. 142 : 18 |
Ventidii. *gen.* 100 : 4 |
Ventidium. 90 : 9 |
venturum. *masc.* 66 : 15 |
venturus in omnes. 126: 23 |
Venusiam. 21 : 8 |
verâ. 132 : 24 | *neut.* 95 : 23 |
veras. 26 : 15 |
in verba ejus jurasset. 47: 19 |
verbis. 37 : 22 | 48 : 25 | 68 : 23 | 71 : 24 | 91 : 12 | 107 : 10 | 122 · 1 |
verbo. 80 : 2 |
vere. 51 : 20 | 117 : 20 |
verecundia. *nom.* 29 : 6 | 58 : 19 | *abl.* 43 : 19 | 82 : 15 |
verecundiam. 59 : 3 |
verecundissimus in gerendis honoribus. 60 : 13 |
vereretur. 56 : 21 |
veri. *gen.* 50 : 11 |
veris. *gen.* 123 : 17 |
verisimiles. 26 : 15 |
vero. *conjunct.* 18: 4 | 26 : 8 | 27 : 6 | 41 : 26 | 74 : 5 | 77 : 3 | 91 : 3 | 107 : 21 | 109 : 13 | 122 : 16 | 137 : 3 | 146 : 14 , 16 | *abl.* 59 | 5 |

versatus inter arma. 19 : 9 |
versum. *subst.* 91 : 21 |
versus. *prapos.* 22 : 15 | 120 : 3 |
versuti animi. *gen.* 120 : 9 |
versutissimi. *plur.* 137 : 12 |
verticis. 23 : 15 |
verum. *conj.* 72 : 1 | *nomin.* 43 : 20 | 139 : 18 |
Vesta. 150 : 11 |
veste. 4 : 4 | 46 : 25 | 68 : 8 |
vestem. 69 : 13 |
vestigio non recessurum. 82 : 14 |
vestro. 108 : 8 | vestro clamore quorum. 32 : 9 |
vestrum. *neutr.* 125 : 9 |
Vesuvium. 57 : 15 |
vetabat. 34 : 2 |
veterani viri. *plur.* 129 : 1 |
veteranorum. 132 : 8 |
veteranos. 87 : 7 | 96 : 27 |
Vetere Antistio. 70:7 |
vetere more. 113 : 7 |
veterem. 27: 1 | 122: 14 |
veteres. 7 : 4 | 26 : 2 | 146 : 4 |
veteribus ducum. 102 : 14 |
Veteris. 70 : 7 | 144 : 9 |
veteris imperatoris. 144 : 9 |
veterum. 47 : 9 | 113 : 17 |
vetuit. 113 : 11 . 15 |
Veturio Calvino. 20 : 8 |
vetus disciplina. 28 : 5 |
vetustate familiæ. 148 : 9 |
vetustatis. 50 : 11 |
vetustior. 37 : 19 |
vexa a tempestate classis. 101 : 9 |
vexillariorum. 128 : 17 |
vi. 14 : 12 | 18 : 3 | 31 : 5 | 58 : 2 | 62 : 3 | 112: 18 | 134: 18 | 148: 15 | vi animi. 142: 3 | vi hominum ingenti, *multitudine.* 32 : 24 |
vis. 82 : 2 |
viam. 28: 1 | fecit illis incrementis. 78 : 21 | sibi faciunt latissime evagandi. 31 : 10 |
viatico. 46 : 24 |
Vibillium. 100 : 11 |
viceramus arma. 61 : 9 |
vicerat. 59 : 24 |
vicerit. 15 : 4 |
vicesimá. 130 : 12 |
vicesimo. 110 : 10 |
vicesimum. 87 : 17 |
vicina urbi regio. 78 : 9 |
vicina Osca muravit Cumanos. 7 : 4 |
vicinis. 13 : 2 | 86 : 1 |
vicino. 128 : 4 | in vicino cum esset 94 : 11 |
vicinum Italiæ bellum. 115 : 22 |
vicisse. 149 : 1 |
vicissent. 95 : 23 |
vicisset. 51 : 17 |
victa suus impetu consilia. 58 : 18 |
victæ. *plur.* 124 : 3 |
victi. *plur.* 80 : 6 |
victis. 18 : 18 | 44 : 14 |
victo. 119 : 2 |
victor. 52 : 10 | 66 : 11 | 80 : 6 | 82 . 19 | 103 : 6 | 116 : 21 | 125 : 15 | 134 : 5 | 141 : 11 | victor omnis generis certaminum. 12 : 3 |
victorem. 33 : 6 | 94 : 15 | victorem Africani belli. 82: 4 |
victoria. *nom.* 4 : 7 | 38: 7 | 105 : 13 | 107: 21 | *ablat.* 16: 4 | 38 : 8 | 40 : 13 | 49 : 4 | 59 : 24 | 66 : 7 | 80 : 3 | 102 : 10 | 107 : 9 | 134 : 19 | victoria gentium, *de gentibus.* 124 : 15 |
victoriæ. *gen. sing.* 2:4 | 15:12 | 44 : 17 | 61 : 4 | 67 : 10 | 79 : 3 | 107 : 24 | 116 : 4 | 123 : 15 | 132 : 11 | 135 : 9, 18 | 149 . 2 | *plur.* 54 : 20 |
victoriam. 15 : 16 | 44 : 17 | 52 : 11 , 15 | 57 : 1 | 81 : 8 | 102 : 12 | 104 : 11 | 107 : 13, 16 | 131 : 19 |
victorias. 116 : 3 |
victoriis. 72 : 20 | 83: 4 | 95: 7 | 111 : 1 |
victoris. 54 : 4 | 105 : 4 | 108 : 8 |
victorum. *á* victor. 34 : 21 | 51 : 19 | 109 : 1 |
victos. 59 : 14 | 82 : 3 |
victum. *masc.* 16 : 8 | 108 : 17 |
victuros in perpetuo exilio. 87 : 30 |
victus. *adject.* 31 : 16 | 52 : 8 | 59 : 2 | 82: 5 | 94. 18 | 143: 5 | victus petitione pontificatus. 70 : 2 |
videatur. 37 : 13 | 138 : 16 |
videbantur. 55 : 1 |
videbatur. 53 : 7 | 71 : 19 | 76 : 21 |
videmur. 20 : 4 |
videmus. 122 : 19 |
videntur. 58 : 17 |
videre. 125 : 7 | 135 : 7 |
viderent. 42 : 4 | 82: 4 |
videret. 94 : 16 | 99 : 5 | 143 : 4 |
videretur. 44: 21 | 45 : 15 | 48 : 11 | 49 : 24 | 61 : 21 | 83 : 15 | 93 : 15 , 18 |
videri. 25 : 10 | 62 : 16 | 86 : 15 | 112 : 16 |
viderit. 26 : 9 |
vides. 132 : 5 |
videtur. 40 : 13 | 64 : 1 | 122: 13 |
vidi. 125 : 12 | 132 : 13 |
vidimus. 97 : 21 | 130 : 1, 4 |
vidisset. 35 : 6 | 108 : 4 |
vidit. 17 : 10 | 79 : 13 | 90 : 8 | vidit animo. 91 : 7 |
Viennensium. 140 : 15 |
vigebat miles. 105 : 13 |
vigesimo. 3 : 9 |
vigiliá. 61 : 12 | 100 : 17 |
vigiliam ubi res exigeret. 109 : 12 |
vigiliis. 28 : 6 |
viginti. 10 : 10 | 12 : 9 | 21 : 11 , 16 | 23 . 9 | 42 : 11 | 53 : 1 | 55 : 3 , 21 | 60 : 22 | 70 : 24 | 71 : 18 | 75 : 19 | 90 : 5 | 102 : 9 | 111 : 7 , 19 | 121 : 12 | 130 : 13 |
vigore. 78 : 6 | 117 : 12 | vigore animi. 67 : 20 | ingenii. 45 : 20 |
vigorem eloquentiæ. 15 : 15 |
vigori animi. 146 : 17 |
vim dominationis expertos. 92: 14 | consulatus omnem exercuit in. 74 : 17 | odoris excitaret. 49 : 17 | vitæ intulit. 72 : 12 | vim regiam. 126 : 5 | vim resistendi. 126 : 14 |
vincendi. 54 : 15 |
vincere. 63 : 17 |
vinceremur. 61 : 9 |
vincerent fata curam omnem. 142 : 11 |
vinceret. 93: 26 |
vinceretur. 32: 19 |
vinci. 63 : 16 | 125 . 19 |
vincit. 52 : 10 |
vincula. 35 : 6 |
vinctos. 41 . 2 | 45 : 14 |
vinctus. 140 : 10 |
Vindelicis. 123 : 1 |
Vindelicorum. 141 : 11 |
Vindelicos. 66 : 2 | 115 : 5 |
vindicabantur. 140 : 10 |
vindicandæ fraternæ mortis. 33 : 14 |
vindicandam dignitatem patriæ. 55 : 23 | maximis periculis rempublicam. 55 : 6 |
vindicandum honorem. 140 : 20 |

vindicantem nihil sibi. 146: 19 |
vindicare victoriæ partem. 61: 4 |
vindicaret Cæsar partem omnem asperrimi belli. 123: 7 |
vindicat sibi falso Alcmana Lacones. 27: 12 |
vindicat principis munificentia civium damna. 145: 22 |
vindicatæ fratris injuriæ, genit. 1: 2 | vindicatæ ab injuriis magistratuum provinciæ, nom. 145: 22 |
vindicatos. 139: 23 |
vindicatum ductu patris mare. 96: 21 | plus militi gloriæ, quam ducibus. 131: 12 |
vindicaverunt ex insperato victoriam. 131: 19 |
vindicavit cognomen, obtinuit. 19: 3 | nos ab alterius metu. 32: 5 | se à Pyrrho. 2: 12 |
vindicem belli. 51: 25 | imperii. 98: 1 | 122: 2 |
vindicta rarissima. 133: 16 |
vindicta libertatis. 89: 21 |
vindictæ, dat. 35: 20 |
vindictam consularem minatus. 113: 13 |
vini. 35: 15 |
Vinici, vocat. 11: 14 | 18: 14 | 19: 14 | 35: 17 | 76: 20 | 90: 8 | 120: 2 | 132: 4 | 150: 2 |
Vinicio. 115: 21 | 121: 3 | 122: 4 |
vinxit. 104: 13 |
violassent conjugem. 119: 9 |
violata uxore. 119: 8 |
violationem fidei. 29: 10 |
violator domus. 119: 1 |
vir. 4: 1 | 9: 6, 8, 12 | 10: 10 | 17: 22 | 29: 16 | 40: 22 | 44: 17 | 45: 5 | 49: 7, 26 | 51: 19 | 53: 1, 16 | 60: 15 | 61: 7 | 71: 15 | 73: 7 | 76: 2 | 77: 5 | 80: 3 | 81: 19, 22 | 89: 2 | 91: 25 | 92: 16 | 93: 21 | 95: 21 | 97: 15 | 98: 8 | 102: 5 | 105: 17 | 106: 7 | 109: 11 | 130: 9 | 134: 7 | 135: 15, 24 | 137: 1 | 145: 6 |
vires. 7: 4 | 22: 6 | 44: 10 | 63: 6 | 70: 19 | 90: 1 | 99: 18 | 130: 2 | 132: 16 |
Virgilius. 63: 1 |
virginum. 13: 6 |
virgula, abl. 15: 9 |
viri, genit. 29: 13 | 30: 9 | 32: 14 | 43: 23 | 46: 23 | 56: 2 | 67: 7 | 68: 20 | 70: 8 | 81: 5, 10 | 86: 7 | 89: 13 | 95: 27 | 97: 19 | 113: 3 | 118: 17 | 123: 14 | 126: 1 | 142: 19 | 148: 3 | plur. 34: 23 | 36: 2 | 49: 6 | 54: 23 | 61: 14 | 110: 18 | 119: 7 | 135: 17 | 146: 4 | viri principes. 110: 18 | viri veterani. 129: 2 |
Viriatho. 28: 11, 13 | 111: 20 |
viribus. 47: 13 | 70: 20 | 97: 4 | 122: 15 | 128: 1 | 130: 6 | 140: 14 | 141: 12 |
virilem togam. 117: 22 |
virili opera. 139: 19 | togâ. 56: 17 |
virilis animi fœmina. 2: 9 |
viris. 59: 11 | 62: 15 | 70: 1 | 83: 11 | 93: 7 | 117: 23 | 121: 18 | 134: 19 | viris sacerdotibus. 143: 11 |
viritim. 44: 3 |
virium. 7: 6 | 18: 15 | 89: 1 | 116: 2 |
viro. 10: 12 | 53: 13 | 60: 11 | 81: 7 | 83: 4 | 89: 15 | 98: 4 | 112: 13 | 117: 11 | 118: 2 | 122: 4 | 141: 16 | 144: 17 |
viros. 19: 6 | 40: 2 | 41: 2 | 71: 18 | 79: 12 | 85: 9 | 90: 15 | 137: 9 | 141: 4 |
virorum. 61: 11 | 95: 10 | 136: 8 |
virtus. 14: 4 | 61: 5 | 95: 23 | 117: 7 | 131: 11 | 140: 2, 12 | 147: 17 |
virtute. 2: 11 | 16: 13 | 17: 16 | 19: 9 | 28: 4, 13 | 33: 8 | 45: 6 | 53: 15 | 61: 11 | 70: 6 | 72: 2 | 82: 16 | 97: 7 | 100: 4 | 101: 15 | 102: 6 | 103: 6 | 105: 5 | 116: 20 | 132: 24 | 135: 21 | 140: 7 | 146: 2 | 148: 4 | 149: 1 |
virtutem. 61: 16 | 62: 7 | virtutem corporis animique. 11: 12 |
virtutes. 30: 12 | 95: 20 |
virtuti. 31: 22 | 39: 9 | 61: 19 |
virtutibus. 17: 23 | 29: 18 | 35: 11 | 43: 26 | 53: 6 | 123: 9 | 135: 17 | 145: 3 |
virtutis. 18: 8 | 65: 11 | 100: 16 | 135: 13 |
virtutum. 45: 22 | 49: 15 |
96: 26 | 114: 3, 21 | 116: 12 | 135: 19 | 147: 2 |
vis. 58: 15 | 95: 22 | 110: 12 | 135: 24 | 140: 3 |
vis ad resistendum. 87: 5 |
vis Africi. 101: 7 | censoris. 115: 11 | fatorum. 84: 5 | vis forensis. 26: 4 | vis hominum, &c. copia. 7: 6 | 39: 20 | 94: 10 |
virium. 14: 3 | 29: 2 | 31: 18 | 34: 9 | 35: 9 | 40: 6 | 41: 2 | 50: 23 | 57: 5 | 58: 20 | 63: 13 | 93: 4 | 99: 19 | 101: 5 | 120: 13 | 123: 9 | 127: 3 | 136: 4 | 138: 1 | 146: 18 |
virium in exequendo. 51: 23 |
visa, nom. fœm. 35: 19 | 135: 9 |
visendas provincias. 114: 20 |
visendi ejus gratia. 118: 5 |
visere. 120: 1 |
visi, gen. 95: 26 | plur. 13: 13 |
visis, abl. 113: 18 |
visu nocturno. 84: 5 |
visum, masc. 26: 9 | 69: 15 | neut. 61: 22 | 128: 4 | 135: 10 |
Visurgis. 123: 16 |
visus, adj. 86: 15 | 114: 15 |
vita, nom. 4: 8 | 102: 23 | 115: 12 | ablat. 9: 5 | 17: 14, 24 | 29: 16 | 38: 16 | 61: 8 | 89: 3 | 113: 2 | 147: 1 |
vitæ, gen. 2: 10 | 17: 8 | 34: 24 | 41: 21 | 56: 7 | 81: 6 | 102: 20 | 125: 12 | vitæ vim intulit. 72: 12 |
vitam. 31: 3 | 32: 18 | 46: 26 | 51: 10 | 68: 2 | 80: 6 | 91: 2 | 107: 13 | 138: 19 | vitam precatur. 101: 19 |
vitatis gladiis. 98: 2 |
vitaverant. 42: 7 |
vitavit, ne. 10: 13 |
vitia. 28: 4 | 38: 5 | 120: 18 |
vitiis. 38: 5 | 61: 23 | 132: 3 | vitiis morum. 72: 11 |
vitiorum. 56: 14 | 96: 26 | 104: 14 | 116: 9 |
vitiosissimo. 116: 9 |
vitrici, gen. 114: 18 |
vitrico. 86: 9, 14 | 114: 20 | 117: 24 |
vitricum. 85: 14 |

vituperari. 44 : 18 |
vituperaturum, *maſc.* 119 : 15 |
vivâ. 34 : 23 |
vivendi. 54 : 15 | 59 : 18 |
viverent. 4 : 11 |
viveret. 88 : 8 |
vivet. 91 : 4 |
vivit. 91 : 4 |
vivo, *nomen.* 48 : 19 | 121 : 7 | vivo igni devorato. 110 : 1 |
vivorum. 63 : 2 |
vivos. 139 : 22 |
vivus. 104 : 11 |
vix. 11 : 9 | 13 : 3 | 17 : 5 | 27 : 9 | 32 : 24 | 38 : 4 | 48 : 15 | 51 : 12 | 72 : 18 | 74 : 5, 6 | 82 : 6 | 86 : 17 | 97 : 22 | 104 : 10 | 115 : 12 | 117 : 12 | 121 : 15 | 123 : 3 | 132 : 19 | 137 : 11 |
vixerat. 75 : 5 |
vixerunt. 5 : 12 |
vixit. 2 : 10 | 109 : 15 |
ulciſcendum civem. 51 : 16 |
ulla, *nom. fæm.* 104 : 10 | 135 : 8 | *ablat.* 74 : 5 | 102 : 6 | 117 : 14 | 141 : 7 | *neutr.* 88 : 13 |
ullæ. 76 : 5 |
ullam. 77 : 4 | 80 : 13 | 88 : 1 |
ulli, *dat.* 69 : 3 | 91 : 15 |
ullis. 18 : 7 |
ullius. 17 : 5 | 32 : 2 | 63 : 13 |
ullo. 62 : 23 | 87 : 25 | 116 : 22 |
ullum, *maſc.* 71 : 6 | 125 : 12 |
ulta eſt fortuna factum. 139 : 5 |
ulterior *ripa.* 125 : 1 |
ulteriora. 123 : 6 |
ultimæ, *gen.* 16 : 11 |
ultimam bellis manum impoſoit, &c. 59 : 25 | 108 : 10 | 109 . 6 |
ultimam. 102 : 22 | 136 : 11 |
ultimo, *abl.* 4 : 14 | 120 : 20 | *adv.* 57 : 7 |
ultimos. 62 : 2 |
ultimum, *maſc.* 53 : 25 | 56 : 7 | *neut.* 106 : 5 | ultimum ſpiritum redderet. 41 : 18 | ad ultimom. 48 : 12 | 76 : 9 | io ultimum erupit impunitas. 144 : 7 |
ultimus. 4 : 1 | 12 : 4, 7 | 55 : 8 | 66 : 11 | 109 : 4 |
ultio. 35 : 19 | ultio inimicitiarum. 35 : 18 |
ultionem. 144 : 10 |
ultioni patris plus debeo, quam. 90 : 2 |
ultor ſceleris. 119 : 2 |
ultra. 18 : 28 | 59 : 4 | 139 : 13 | ultra barbarum promptus ingenio. 137 : 19 | ultra fœminam fluens otio ac mollitiis. 109 : 14 | ultra fortem temerarius. 92 : 10 |
ultus injurias avi. 12 : 10 |
umbram actæ rei. 91 · 24 |
una. *ſing. fæm.* 24 : 10 | 25 : 1 | 27 : 4 | 142 : 20 | *ablat.* 48 : 8 | 77 : 8 | *adv.* 34 . 8 | 54 : 11 | 62 : 18 | 139 : 25 | una cum. 69 : 10 | 72 : 14 | 73 : 14 | 77 : 14 | 84 : 8 | 87 : 15 | 100 : 4 | 124 : 5 | una caſtra. 132 : 6 |
unam. 2 : 4 |
unde. 31 : 9 | 48 : 11 | 72 : 12 | 132 : 21 |
undecimum, *maſc.* 110 : 20 |
undequinquageſimo. 45 : 4 |
undeviceſimum, *maſc.* 114 : 16 |
undique. 82 : 8 | 97 : 4 | 129 : 1 |
uni. *dat.* 58 : 11 | 100 : 17 | 133 : 5 |
unicè cavente. 76 : 11 |
unicum, *neut.* 35 : 2 | 36 : 6 |
univerſa : *nom. fæm.* 17 : 15 | 26 : 7 | 27 : 4 | 42 : 11 | 59 : 1 | 65 . 2 | 75 : 16 | 128 : 1 | *abl.* formâ principatus. 147 . 22 |
univerſam. 134 : 3 | imaginem principatus. 111 . 3 |
univerſas. 130 : 2 |
univerſi, *genit.* 112 : 13 | *plur.* 132 : 20 |
univerſis. 44 : 15 |
univerſos. 132 : 19 |
univerſus. 47 : 19 | 62 : 7 |
unius. 29 : 10 | 45 : 15 | 95 : 20 | 142 : 19 |
uno. 36 : 5 | 58 : 22 | 79 : 1 | 95 : 3 | 98 : 3 |
unquam. 68 : 12 | 103 : 5 | 108 : 4 | 118 : 6 | 128 : 15 | 132 : 10 | 135 : 11 | 149 : 8 |
unom, *maſc.* 15 : 13 | 117 : 18 | *neut.* 19 : 18 | 24 : 7 | 27 : 11 | 34 : 12 | 99 : 13 | 123 : 16 |
unus. 17 : 11 | 35 : 18 | 125 : 2 |
vocabantur. 6 : 7 |
vocabat. 104 : 11 |
vocare. 60 : 19 |
vocaretur. 106 : 15 |
vocatus. 65 : 14 |
vocavit clades Cæſarem in Gallias. 116 : 10 |
vocem. 41 : 19 | 137 : 6 | 142 : 17 | 151 : 2 |
vociferabatur. 53 : 25 |
vocitata, *ſing. fæm.* 5 : 8 |
volatu. 6 : 13 |
volebant. 17 : 19 |
volebat. 117 : 18 |
volentes. 87 : 2 |
volenti. 142 : 5 |
volentibus. 88 : 6 |
Volſone. 22 : 7 |
voluerant. 77 : 15 | 112 : 28 | 138 : 15 |
voluerat. 75 : 9 | 78 : 7 | 120 : 9 | 121 : 7 |
voluerit. 139 : 24 |
voluit. 95 : 19 |
volumen. 150 : 9 |
voluminibus. 72 : 18 | 76 : 13 | 134 : 5 | 138 : 21 |
voluminis. 19 : 20 | 124 : 1 |
voluminum. 56 : 3 |
voluntaria mors. 120 : 11 | *abl.* morte. 109 : 1 |
voluntarii exilii. 119 · 11 |
voluntariorom magno numero. 132 : 8 |
voluntas. 75 : 2 | 145 : 15 | voluntas erupit. 87 . 23 |
voluntate. 45 : 21 | 58 : 17 | 87 : 11 | 97 . 9 | 126 : 4 | 135 : 1 |
voluntatem. 57 : 10 | 126 14 | peccandi. 36 : 2 | regni. 92 : 14 |
voluntatis. 23 : 1 | 59 : 5 | ſuæ erga Brutum. 80 : 2 | bonæ virum. 40 : 6 |,
voluptas. 48 : 18 |
voluptatem. 68 : 2 |
voluptates. 28 : 6 |
voloptatibus. 73 : 8 | 76 : 5 |
vos. 12 : 11 | 151 : 1 |
vota. 121 : 14 | obiit. 62 : 10 | ſuſcepit pro. 75 : 16 |
voti. 143 · 14 |
votis. 72 : 2
voto. 150 : 9 | mortem obiit. 49 : 18 | nihil concipi *poteſt.* 110 : 8 | ſuo & civium major. 66 : 13 |
vox. 16 : 2 | 99 : 18 | 129 : 3 |
urbanæ ſecuritatis. 117 : 6 |
urbanum prætorem. 137 : 17 |
urbe. 31 : 4 | 45 : 16 | 46 : 11 | 57 : 14 | 61 : 12 | 63 : 4 | 68 : 9 | 69 : 16 | 77 :

12 | 88 : 2 | 92 : 5 | 114 : 18 | 116 : 10 | 118 : 12 | 120 : 22 | 122 : 2 | 129 : 11 |
urbem. 4 : 12 | 6 : 6 | 11 : 20 | 12 : 10 | 13 : 2 | 14 : 7 | 15 : 17 | 18 : 6 | 20 : 4 | 32 : 10 | 33 : 2 | 39 : 18 | 46 : 9 | 47 : 13 | 48 : 6, 23 | 54 : 1 | 57 : 5 | 66 : 15, 20 | 76 : 19 | 77 : 9, 18 | 82 : 19 | 83 : 6 | 86 : 3, 6 | 90 : 7, 9 | 94 : 2 | 103 : 6 | 109 : 9 | 110 : 3, 9, 19 | 121 : 11 | 123 : 16 | 125 : 18 | 140 : 21 | 141 : 11 |
urbes. 2 : 4 | 7 : 9, 14, 16 | 27 : 10 | 58 : 7 | 98 : 15 | 145 : 22 |
urbi. 70 : 12 | 75 : 10 | 78 : 9 |
urbibus. 59 : 15 |
urbis. 48 : 14 | 62 : 6 | 109 : 10 | 118 : 9 | 129 : 4 | 142 : 18 | 147 : 10 |
urbium. 7 : 4 | 27 : 4 | 32 : 3, 24 | 52 : 2 | 115 : 5 | 120 : 5 | 145 : 21 |
urbs. 9 : 10 | 27 : 4 | 28 : 14 | 45 : 17 | 97 : 9 |
urebat gravis annona *populum*. 99 : 7 |
urit domos. 139 : 16 |
usa, *nom. fam.* 48 : 5 | 134 : 2 |
usi, *plur.* 34 : 24 | 55 : 7 | adjutoribus ad. 146 : 5 | animis Romanis. 138 : 17 | segni providentiâ. 140 : 4 |
usibus publicis destinare domos. 103 : 8 |
usu victoriis clementer. 83 : 5 |
usos immodica libertate. 92 : 12 |
usquam. 18 : 17 | 53 : 2 |
usque ad. 4 : 10 | 58 : 9 | 110 : 19 | 124 : 10 | 147 : 12 | usque Alpes. 34 : 1 | usque eo, ut. 137 : 16 | usque in. 111 : 10 | 123 : 14 | usque in comparationem Græcorum. 37 : 10 |
usu. 61 : 1 | 146 : 11 | 147 : 20 | ex proprio usu ageret omnia. 48 : 10 |
usui fuis reipublicæ. 115 : 11 |
usum dictatoris non desiderasse. 55 : 5 |
usum hospitii. 85 : 16 |
ab usura hujus gloriæ non temperavit animum. 61 : 3 |
usurpabant eum honorem. 4 : 11 | hunc versum. 91 : 21 |
usurpare id non sustinuit. 67 : 7 |
usurpasset nomen justissime. 54 : 15 |
usurpat illud sæpe. 8 : 8 |
usurpatio, *usus*. 55 : 3 |
usurpaverit id nominis. 6 : 2 |
usus, *partic.* 40 : 23 | 55 : 8 | 56 : 14 | 109 : 3 | adjutore. 134 : 13 | 144 : 17 | 148 : 15 | fortuna sua. 78 : 15 | 97 : 7 | impetu suo. 79 : 7 | opera Flacci. 148 : 2 | prisca severitate. 144 : 14 | segnitia ducis in occasionem sceleris. 137 : 22 | *subst.* usus literarum. 128 : 14 |
ut, *subj.* 9 : 4 | 13 : 10 | 14 : 13 | 15 : 2, 19 | 16 : 21 | 19 : 6, 10 | 25 : 9 | 26 : 1, 5, 8 | 27 : 1, 5 | 28 : 12 | 29 : 7 | 33 : 2 | 37 : 12 | 39 : 6, 12 | 40 : 6 | 41 : 7, 8 | 42 : 1, 7 | 44 : 5, 7, 20 | 47 : 8 | 48 : 10 | 49 : 21 | 50 : 7, 12 | 52 : 10 | 53 : 21 | 55 : 9, 15 | 56 : 9 | 57 : 17 | 58 : 5 | 60 : 4 | 61 : 21 | 62 : 1, 3, 7 | 67 : 8 | 68 : 3, 10, 21, 28 | 70 : 15, 19 | 72 : 9 | 73 : 17 | 77 : 7, 16 | 79 : 5, 6 | 80 : 1, 9, 18 | 81 : 7, 12 | 82 : 11 | 83 : 15, 17 | 84 : 2, 3 | 88 : 10 | 91 : 4, 18 | 93 : 10, 17 | 94 : 19 | 96 : 11 | 102 : 1, 10, 12 | 107 : 14, 16 | 108 : 6, 11 | 111 : 16 | 112 : 3, 7, 21, 25, 26 | 113 : 25 | 114 : 19 | 116 : 23 | 118 : 4 | 119 : 15 | 120 : 20 | 121 : 20 | 123 : 12 | 125 : 13 | 126 : 13 | 127 : 5 | 128 : 20 | 130 : 15 | 132 : 16, 19 | 137 : 17 | 138 : 4, 5, 10 | 140 : 11, 17 | 142 : 19 | 143 : 1, 2, 6, 12 | 147 : 14, 20 | 148 : 12 | 149 : 1, 15, 16, 17, 18 |
ut, *postquam*. 11 : 8 | 46 : 21 | 60 : 9 | 79 : 13 | 85 : 20 | 87 : 23 |
ut libentissime. 60 : 13 |
ut, sicut. 5 : 9 | 6 : 11 | 8 : 8 | 10 : 12 | 17 : 15 | 23 : 6 | 26 : 3, 20 | 32 : 16, 17 | 34 : 20 | 38 : 4, 9 | 35 : 9, 15, 20 | 43 : 1, 6 | 48 : 5 | 52 : 12 | 53 : 13 | 55 : 22 | 58 : 13 | 60 : 13 | 61 : 8 | 63 : 3, 23 | 64 : 3 | 65 : 20 | 66 : 3 | 69 : 13 | 70 : 15 | 76 : 6, 8, 13 | 78 : 23 | 85 : 7, 14 | 89 : 24 | 90 : 13 | 96 : 16 | 101 : 10 | 102 : 12 | 104 : 8 | 106 : 7 | 109 : 5 | 111 : 5 | 113 : 14 | 114 : 2, 5, 11 | 119 : 14 | 120 : 17 | 125 : 4 | 126 : 15, 16 | 129 : 6 | 133 : 12 | 134 : 5 | 137 : 2 | 138 : 11 | 139 : 22 | 144 : 12 | 145 : 3 | 146 : 5, 6 | 148 : 5 bis |
utar consuetudine militari. 80 : 1 |
utcumque. 54 : 12 | 96 : 6, 15 |
utebatur rapto ad se tuendum. 96 : 22 |
uter. 112 : 5 |
uteretur corona. 67 : 5 | sumno & cibo. 68 : 2 |
uteri felicis fœminam. 114 : 9 |
uterque. 19 : 1 | 115 : 4 | uterque erant. 90 : 13 | uterque legatorum. 78 : 7 | uterque tradidere. 89 : 10 |
uti, *pro* ut, *subj.* 41 : 25 | 55 : 4 |
Utica. 4 : 17 |
utile. 73 : 12 |
utilem. 120 : 17 |
utili. 74 : 19 |
utilia. 132 : 13 |
utiliora. 106 : 6 |
utiliore. 144 : 17 |
utilitate. 133 : 1 |
utilitatem. 131 : 1 | 146 : 12 |
utilitatis. 130 : 3 |
utiliter. 110 : 16 |
utinam. 58 : 8 | 135 : 22 |
utique. 132 : 14 |
utrimque. 48 : 23 |
utrique. 81 : 16 | 89 : 21 |
utriusque. 7 : 1 | 61 : 10 | 79 : 9 | 101 : 16 | 119 : 7, 18 | 121 : 2, 8 |
utroque. 91 : 26 | 120 : 4 |
utrum, *neutr.* 141 : 16 | utruman. 116 : 13 |
utrumque, *masc.* 48 : 16 | 79 : 9 |
vulneratus. 120 : 17 |
vulnere. 82 : 17 | 87 : 20 |
vulnus. 95 : 3 |
Vulso Manlius. 65 : 19 |
vult. 71 : 4 |
vultu. 137 : 20 | 147 : 1 |
vultum. 54 : 5 |
uxor. 53 : 13 | 68 : 5 | 74 : 9 | 84 : 2 | 97 : 2 | 109 : 21 |
uxore. 119 : 8 |
uxorem. 70 : 22 | 80 : 16 | 85 : 11 | 99 : 22 | 101 : 4 | 114 : 8 |
uxoris. 2 : 7 |
uxorum. 91 : 13 |

X.

XErxem. 60 : 19 |

SUPPLEMENTUM.

A.

ABhinc annos. 118 : 13 |
ac. 118 : 17 | 120: 9 |
in acie Pharsalica. 91 : 24 |
ad. 3 : 9 | 93 : 1 |
Æmilius Sura. 10 : 1 |
æqualiter partitus est. 59 : 9 |
æstimaretur lis ejus quatuor millibus. 36 : 2 |
agros. 97 : 13 |
amplius octingentis millibus numerus omnis explebat. 128 . 6 |
animum temperavit ab-quin. 61 : 5 |
armatâ juventute. 125 : 1 |
avunculi, *gen.* 86 : 1 |

C.

CLaudius. 97 : 14 |

D.

DUbitatione. 147 : 12 |

E.

EOdem, *ablat.* 117 : 24 |
est. 130 : 9, 14 |

F.

FErebat se regiæ stirpis. 16 : 11 |

G.

GErens nihil muliebre præter corpus. 97 : 3 |

I.

Id. 94 : 6 |
Illyricum. 141 : 21 |
ingressum, *subst.* 89 : 2 |
juris. 31 : 18 |

P.

PEr. 98 : 2 |
præter. 97 : 3 |
pro tribunali, *anter.* 137 : 10 |

Q.

QUietis, *genit.* 10 : 11 |

R.

REcipit *hac* enarranda modus hic scripturæ. 79 : 12 |
Regiæ stirpis. 16 : 10 |

F I N I S.

